

IJA # 3613

ספר שאלות ותשובות יום טוב צהלון

She'elot u-Teshuvot Yom Tov Tsahalon

Marariṭts

Venice, 5454 (1693 or 1694)

ספר

קטנה לעבודת קודש
משון פנואט
מ

שאלות ותשובות

מקטיוק הגדול. סרט סמומקך. כמקס' דר'

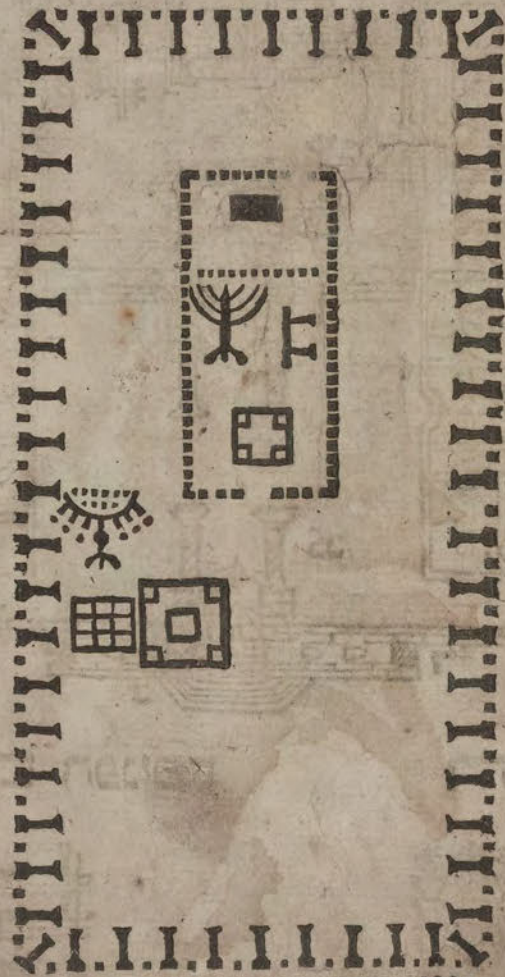
יום טוב צהלון

ולרה

ביניניאח

שנת תנר לפק

Nella Stamperia VENDRAMIN.
Con Licenza de' Superiori.

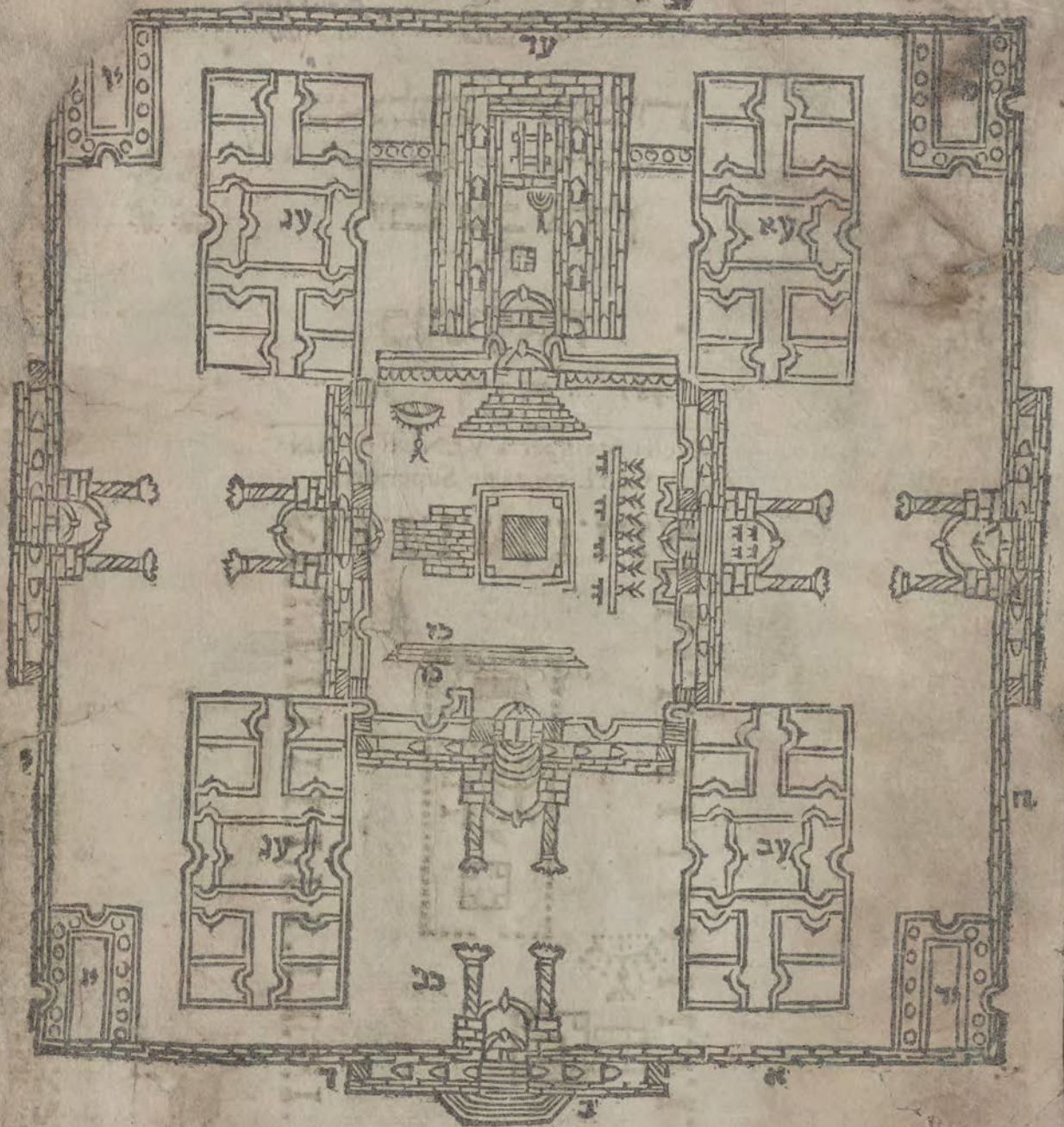

צורת המשכן שעשו

ישראל במדבר

צורת בית המקדש תוכב כבטראה דיוחוקה
 מ עיין בספר צורת הבית להרב בעל תיב

השלחן ולחם הפנים

הקדמה

יום

ליום אביע אומר בתומר מקסה מתמר ועולם בקצף מלא ומלא פי מולין פי' מולין מולין דכונא דכונא דכריס הכאמרים בלחיה ומתדורו מלי קול ענות הלשה כדומה ויחסי על המכה דכריס היוקא ארס רעסו ומכר דכורא כרה בתוך כרה דברי העוסק והמדונה כל דבר אשר יבא באש יבאש מחשבו עכבו ודלכו כפי עיפס ועכבות דוח קביות דבר יום ביומו ערבית והערות יתהלך למגרים ויום צדקה ירו כידו חספס לאזרח ומכין נכסיו באכפס כדורא חכות פרוצים וכל האכזעויות שוות לטור עפי' שלחמו חזר התחוק והעליין והככר באמצע דא לדה נקטן סנין רחמן דא וכולהו ממנו אכדא להוכדא ולהשמדא טבט יאודה וכל שיטבו בלמדם במדה שאינה מדה נכפע יכו בלנון בלעגי נהני טפס דפה וכיבד ראש ומלאה כחמה ובלאס מקוס הויה לביאה כדרי אתפסה וכר יתיה כוופה וכל מה דאכפס ומאי כק' לטס כמופס ובטערה לא כמרכה אלס להעדפה עז' טרחק באות כפסה שאפה רוח ולעפות אליו מלכות ומטו אהדרי כמיפס טבות הייר מוכר טפה ובפנפוס מלא לעיפה מהנס והלפס דרפסה טרפה כלייתי ולני קדמו כרסו וכל ראשי אכרים עטוס וק' דוים לקבל כרדות כולם כסקרים כסקירא אחת כי נורדים הם לפרים קול דלס נבר כקול הנירים אף עובדים טבמע אחו ועטוק המוטל בעריפה בני מחול והקליל מכה לפניכם דחקים ומכרים נדה חמר טעורים זרים כחוללים כחוללים ומחילים כחיל של דבורים ונר סנירים ומכיריו זוקי כדוריאמא סוו קיימי וכלהו כרו יאסלי אמדא כדאז' זמנא מערה לפנים מוערה דכין טערים כמערות נירים ומכלים יתרועעו אף ינירו חלקת הנירים במארה הם כארים כרוז טעה וניעור מרועה טפסעה מלכות הרטעה מקום כהרים יאורים בשפל אדירים הקרובים חמה טחופה הפוכה מתהומא דארעא קדישא עיר גבורים כקיע לה בדסטרוין ויהבין לה כל חללי דעלמא מחיק הארץ עד רום רקיעא ירוע כפירים עירין יקדיסין וכר כהרים טדורים כהרים מיהרין מן מהדריין ובטיל את המעוררים טעשו דוירין כעליונה כדריי הדרים של תורה וגלו מסתרוין שלס כהרין סליוין כיכר מהרין וכל כעלי הנזר יונאין כפזר רישי אומין מהרין ואכדורין והבליורין מתגריין ופטשו ויהס כדורים לגורדים ולחוסכי מחסבות והמה חכמים מחוכמים ואין מפקרין אלס למי סחלנפו חמה משפחית סופרים זקנים עם כפרים ככערים כארכס כתוכים כקולרין וסככו כנוק העמים כל סחולול ככטילת ידים כטולי טחול הכל ממרים ומטרים סופחים ומייר' גירי וכסגו כשיאותו כרמים דמי' ומייר' סאול ועובר גביו מן המחוררי' וסקסטורין מביט הנירים טגרו כוורין קטרים וגודים קטירן של יסורין וכתבו וכבוו והאלו מעלין כנורין הללו אוררים הללו מתירין ספת יד' יד' ומפקידה לפקידה לא כמכו דכריס לסעירין אף אגודריון אסניסו כוורין ומתגדריין על הככר טעסע כוורין של מטה ומריכה וא' של חמה וטור כודס להס ומחמון וכר כל קטירן ורוס לשמיל באוב ומדכר עשייו יורד לאדם עד לחיו לתת לטוב לפני האלדים רע כטוב לא ידעו

יום טוב

יום כר לי כדור עולם כיוון אשר רוצו כעברת דון דיכא דבר מוצרה וצרה דעכומא וכל עילא וסיחיה דיכא רכא ודיכא זוטא תרתי לריעותא להכסה גויים כנסת טיא אופכו אפסה ותי כל העם כיוון דיכא דמלכותא קטיעא אשכ בילדי הרפה ראש וזכר כופס ואנחון סחלכו כביפה ונברה אורופה וכידו רעפה מאכילת רעופה כל כביא וכסן דעצגו יפה סורפה ויסכו ליה גולגה וכהיע ככסא ומיכלא ורזין דיכא דגוד או אגוד גוד אחיה גוד אסיס מחיכתא וטלע יס עם דר ודר עם כחש ככפיפה ודחא מהכספה דדרו כננדא כרוחא באכפא כביפה מ' כרת כל מה טרפפה ויאמרה כלכס סלפא ומחויא הטוק טספה רוח עושים מי ככעזים כל הדברים יגיעים מודיעים לתורה מראות כנעים סומא וקולפא לפוס סורפה טכסמא יפס עיכים וטוב לא יראה כי יבא

יום טוב

יום טואה ומטואה בי הקוסו ימי הטעס טוע טעו סעערה ומלאכי חלה דמחכו אכדא כצרי המועדא דייכי גולה לקסמא כסיכ כורא אכלס ומחמה וכסכ גועתא ופולתה קפנה פיה לשמחה הן לריב ומכה כעכורא דדסה קינה לה חלה טפי חלות כווריא אשה זוכס וחללה של רשות קדמא אולס וטבט מוסלים זרים כחוללים חלמיו מהלמלם בהרין ככרדא דומלגלגא כדילא וכלס דילס לכך מלא חלמיות רעות לכל תכלה מתגלגלים וחוררי' חלולס טער סיסיס ל הנלילה הקדמוס קרה כחמה מפי ככסה סיתס לראש פיה מעוכה להי קדם ומקום מסכן הסכוכס כפכל כל כיה את פושעים כניס למשל ולסיכיה כטולס מן היאורים סחמללים וטלס מואות מסלות סעלים ותעולוים ומסלו כה ממסלס מכל כד אשר לא ימן להס מוכנה סיכנה דכרדא דאוסכסיה וסכוכו דאככתס ומיכא דכרי למיגר גירי באחרא דמארי ביתא מלי וייכיה מארי זיקות טבע מעטקות טכעה וטכעה מוכות מסיקת ללחות כ' טערים ולמחברות כיום עברות פטעומיו מקס' דות כמחברות טבע ככשות אסון המקושרות ופוערות כריותין ונרות כרותין יריעות חונדות ועידינו כרות עברה ופעס ונרוס סופר מארד' יס ונרות מקשרות ארבע' אבות כווקין ויחללות וועיות אחרי רכס לרעות לקנן כטעו' סהרים ומטו והנכעויות ככעויות עולם ממוטיים מראש אחנה עד הכריכה העליונה סיירד על הדריין ון ג' חזון סס סכיון גליל העליון ואפריון עשה לו המלך סלמס יסוכ בו כליון מרוץ כרוץ מריכה על העומר ועמד רוח סערה מקעק' כל יד רה דירס של העלה מסורת הטערה אהליכה והכלה כעיר סחוכרה לה טמס ידח עמד זכולה ומככות אולה ומחולל סדקקה ככס' עיטיה טמס למכלה ואת מקורה הערה וככלה הארץ הכה עופלס והיתה למפלס וכפלה טפסל העיר יתפל מן הככא ואין אומר סכס וטכא אודתו ואודתו על ארץ יקדם יסכ רוחו הקסה טכס אנוס עד דכא לרע יתסכ ע' ד לא

יום טוב

יום כרה ומחקה וכאכס יום מסומס ומכוכס יום גלות הארץ וזר עבר בתוכה כמו פולח וכוכב בארץ ככסו ירעה לה מעה של קנף רוע התדועע וטפלה כנללים גל ככתערב עם כני גלים יעים גל סל כריות וקנף גולגלמלס כי תכא אס יוקרת וסמתו בערה כיעורי אס יוקרת וסמת לפידות כל סהיד סולית טן רועה ורנל מועדת כמעט רנע דודי ככס וככלס מחסס יכאו גלילס כגויים ראש סביבה וכתפדה סחכילס מחלס וכועס מפני דוחק טעפה מסחקת כתכל דהק סיטב מרעפה ל רעה יכא חזי העיר כגולה ייסכו כיערי' אל כיעת לנלל סחור סכילי כ' סלגול מחילות עפרים ופית כערים וכית ג' ד' וספר מתחיל כוכס הארץ ופולקה כי העוסק היולל ועמ סס מתגולל ע' כ' גלוגל יסערו לספ' ככו וכרוץ סלגלל ל כור הנולה כנללל לפי סופס וסערה ומעומות טרפה ותי כל הארץ טפס אחת לסתעולל על ללות כרעש מן הויקים ומויקים וטגשויו מעולל עד שיסמס היולל סכל הקנף אחת ככעה ורות זוכים הועס סרעס יכאו מציהלים והמפיט דוים וסאופים כל הנחשלים כערוץ חלים ורכו כחוטפים סחכולות רשעים על היסלס וסמרדו זככי העיר לסלמות עמלים וכלולים יעלו ע' פ' כווי יעלס ס מנת סעלים היו סדיה כאלים וסרס כחוללים אלסו וסחכילים לסכר מוסלים כטואה מתגלגלים כגויים אשר כאו טמס סולכים ודלים וסטיילים ככל יום ומטו עליסם גלילים כרה וסכלים יקלס עליסם

הקדמה

מאז נתקנה לו חשיבות בעינינו כפי לבקש מלא כפי נחת רוח ונחת שלחנו מלא רצון ויקח כבודו והתענג על ה' והתענג בדבקותו כענין
כענין תליון יום ביום תלה יעלה חסד וחסד סכל מעלין בקדש ה' אשר אהב גלו' לכל העמים את עבודתו יתקן שלל עממים שהם
שלימים ותמימים ונחלו

טוב:

יום לטענות על שפתינו כחש מעלות טובות למקום עלי והתבוננו חסדי ה' דבר יום ביומו חסד אל כל היום עלי בבר לטו
אובל לטענות כקטן סודע לטענות ומילול אס לחסד יתנאכו אין דורשין תחלות תחלותיו שחן מוכרותיו כי גבר
פלי חסדו עפי מדותיו טובות והיטות כעל גמולות על רובי חסדיו הסמכות והכנות יכלו ימים וליבות ולא ידעתי כסודות לפי מלאכת
יום ביום מיום גלות הארץ כהגלות גלות רב טובו והסוד לרגעים עושה גדולות שומר הכרית והסוד להכרם ע"כ טוב אשר גמולתי
אדעה עם חסד אפי מאב כבודות האלים ומכע עיני כי רוח אפי נשאתי אפי חסדי יקדמי יכחי ויכה לכי במעגלי נדק ספליא חסדו
לי חסד לי יקדמי לא למעני כי מי אפי ומה חיי מאפע ותוסו כחשבתו והייתי סבל בעיני כמאם מוגשת אל הקדש פנימה הסבל לפני זה
סיני ועשם זקנים אקח לעזרתי ובעזרתי כי זכותו יעמוד וענות כדקו ותומתו וחסידותו היא סמכתו וזאת היתה לי לעזרה אשר לא עזב
חסדו את החיים אשר הוא חיים עד הכס ויסי דברי אלה אשר סמכתו אשר סמכתו וזאת היתה לי לעזרה אשר לא עזב
ע"ד כבוד טעו לכא עז תכלית דבריו ופסקו הוראותיו אשר סמכתו באוכסוים באוכסוים כשש מאות תשובות ומלית איסור הדמותי הדמותי
מסודות מדותיו אולי ישר בעיניו האלים והמאב תמא אפי אשר כדעה רוחו אומי לטת ידו עמאכי לעזרתי לכא עז תכלית אפי חסדי
כחוסם שארית פסקו הוראותיו ודרושים לכל חסדיהם ופי' למסכת אבות דר' נתן כגון רוח עולם ומשקט ונס גולס סוד ה' לייאיו ואל
אליהם הוא יורע כי לא לכבודו עשיתי וכונתו לשמים לברך כונתו למעשה רב ככל היונא מפיו לזכות את הרבים יעלה על כרון שוככי
כנס ל המקום אשר הוא חוכה משמית מוקמים לי קיעה שיש בה סודו זה הדור בלבדו חלוקה דרבנן מן חסדו כבודו עשו לו
עשותו יקח לקח טוב לעצמו לזכר קדשו כל דיבור ודבור שיבא מפיו חסדיהם וכותבים זה עם זה בפסקי הוראותיו ושמעו ותו
נשיפת ת' ישאו מדברותיו שמשפדים זה ע"ד אמיר קול דקא מתכתב בבית המדרש וקול טעור העליון כמפת כסות דבריו נזכרים ונהמרי
בסקסל וירא אור כי יסל בנידור חיל ודברה תורה ה' יתן אומר רוח ממרום עלי עזרה ועייל לני קרבים מעברתא דחסדי ומערתא
דדייבי דקביע לים עדנים שדקיים יושבים ועטרותיהם בראשיהם יראה להם וגובה להם דמקבל אפי שכינת' בל שעתא ושעתא והכח
תחיה בעלים עיקר מיתא הכס משאכי חקל תפוחים ע"ז מעשיי הוא נזכר טבח שחיים הוא מוכס והוא כדון בכבודו וכבוד שמים במקומו
עומד וכוטל חקל בראש וסס יסא לו עופך חסד ל כל היום יקרא לו ה' שלום ה'ימור בקרסם יכוח לו ובמדרסו מטיבין לו יסא טוב ויקבל
טוב ושתותיו דוכבות ולמייו כערות הקסם הטוב הולך לדורי למשרים אקבוהו כל היום ימרוס חסדו דורע

טוב:

דברי סדירה הז' ממאב דבר אמרי כואס בעיניו כמאם מן המדבר עולם כראב יבלס טעק חכל כחבל ומשיחם במשיח' דמרתא לים
כלני הכי מילי מיל וניל קליס אי גכוחי אי גכוחי הן חולס גס גולה מנלססוד ושכר שיתין ומד מכלי לקדיש' שליונין יבלס סא
המריפי הא האפלי ומחיליה שיתין עובלי אפי הוא המדבר וחדר על דברי אשר יבא מפי
הנעיר בלמי יום טוב צהרון כמא' עקיבא צהרון ה' ט:

אמר יתכן כחיותו זה השלוק והשואב
עיה וכו' מתני' חוב
פסוק וכו' זה הפסוק עם שאר פסוקי
מתני' כדכתיב

ציון חד קדשי

בית קדשנו ותפארתנו אשר הללוק אבותינו היה
לשרפתאש:

שאלה א

שאלה א
שאלה א
שאלה א
שאלה א

ילמדנו

רבינו רחל באתה להפקיד סך מעות בבית
לאה א"א והיתה רחל כחפזת ללכת הכיחה
המעות על ארגו ואמרה ללאה שמרי הפקדון הזה בארגו שליכי
לקחה אותם לאה ותמננס בשולי הארגו שלה תחת כל בגדיה
וחפניה ותכשיטיה ליםים בנסף בפרד יום באישון לילה ואלה
באתה ופאלבל לאה על עסק מה א"ל לאה שליכי הפקדן הזה
שאכי נריכה ללכת לבית אבא ותשארה הבית בלתי שומר שוקד
השיבה תני בא איתו לי לקחה לאה נדור הכסף משולי הארגו
והתירה אותו ומסרה מעות שבנדור ביד רחל בלא מחיין פרטי
אבל אמרה לה דרך כלל הרי ה' גרושש השלמים והרי חסדי גרוש
שבלה רחל הפקדון והלכה לם דרך ר"ה ועבודה באמנע הדרך
אמרה שמתנה המעות ומאס שכי חסדים מהמחיין הא' חורה
לביט לאה וספרה לה השיבה לאה לא מאמתי שום שכי בארגו
ולא בחפני ולא במקום הנדור ולא בנדור ענמו בטלה רחל הכר
והלכה לחפש בר"ה פעם ופעם ולא עוד אלא שהשיבה בנקר
לכסס בר"ה ולא מנאה ומתוך מעשיה אלו בראה שלבה נוקסה
וקוססת אולי כפלו מידה יורנו מורה נדק יאר עינינו במאור
תורתו על הדיו ועל האמת ושכ"ומה:

תשובה

דבר ברור הוא שא"א אין לה חיוב בחיי
בעלה בעודה תחתיו עד שתתאלמן או
תתגרס וא"כ לא היו דריבי' לשאלו כזה אמנם ראוי להשיב שאלתנו
דבר אולי יש לה מעות שאין לבעלה רשות בהם ולא בפירותיהם
וע"ז שאלו או אולי לכשתתאלמן או תתגרס היתה השאלה ואומר
כי לאה לא פשעה בפקדון הזה שהרי עשתה מה שנתה עליה רחל
שתשימם בארגו אפי' אם ת"ל ששפסם אין להם שמירה אלא
בקרקע הרי כתב הרי' ברנלנוי ז"ל דהיינו דוקא בזמן התלמוד
דשכיחי גבני טעוהאי וגשטאי אבל עתה בזמנינו שמירתן בדרך
השומרים ממונס בשידה תיבה ומגדל וכן הסכימו כל האחרונים
זהו דוקא בפתם אבל הכא שפי' רחל כפי' שתשימה בארגו לא
פשעה אונס נריכס אנו לבאר להעמיק ולהרחיב אס מ"ס
הרמ"ב ז"ל פ"ד מה' פקדון וז"ל ויש פקדון שדרך שמירתו להכניחו
בתיבה או במגדל וכעל בפניו וכו' פגון בגדי משי וכלי כסף וזהב
וכיונא בהן עכ"ל וכעילה זו שכתב ונועל בפניה מה היא אס היא
כעילת דלת התיבה בלבד שלא יכיתה תיבה פרוכה או דילמא
יכעול במכעול ומפתח כדרך התיבות הנעולות וכפתחות ע"ז
מפתח ואס כפרש כן אס כן נריכס אכן לדעת אס כעלה התיבה
במפתח וא"ל בודאי שפשעה שאפי' שהיא לא א"ל שתכעול
במפתח הרי דיקא בדבריה שא"ל שמרי הפקדון הזה בארגו שאס
היתה אומרת שמי בלבד אולי היה מקום לומר הרי אמרה בעי'
שמרתנה במה שתשימם אותם בארגו בלבד אבל השתא דאמרה
שמרי בוכתה ששמור כדרך שמירתן בארגו שהוא לנעול במכעולי
ואס כן נריכס לחקור א"ל כעלה התיבה במכעול פשעה
וחייבת ומה שפשעה שלא מנאה שום שכי בארגו וכו' ולא כדבר
איכס טענה כי אולי הנכס היה קל בידו ואומן במלאכתו ותקן
הדברים כמו שהיו כדי שלא ירגישו בו' ובאמת מה שלבי אומר
לי בהכנת כעילה זו בראה שהיה במפתח דא"כ מה בא ללמדנו
שיכעול עליו ולא יביח התיב' פרוכה ואס היא פרוכה מה מועילה
התיבה אלא ודאי וכעול בפניו במכעול ומפתח קאמר

איברא דכ"ע הירושלמי דמסמע איפכא דגרמ' התם פ'
המפקיד מתי אמרו שומר חנם כשבע ויונא בזמן ששמר כדרך
השומרים כעל כראוי קשר כראוי נתן באכבודתו בדרך הפקדן

א

והשליכן לפניו כספן בשידה תיבה ומגדל נגרו או אכדו חייב
כשכועה ופטור מלשלם ואס יש עדים שפעה כן אף משכועה פטור
כעל שלא כראוי קשר שלא כראוי הפשילן לחמוריו נתקן כדלס ג'ו
ונגככו חייב לשלם ע"כ. והשתא ק' לישא דירושלמי כ"ע
דקאמר כעל כראוי קשר כראוי ובתר הכי קתני נתקן בשידה תיב'
ומגדל משמע דלא קאי כעל כראוי אשירה תיבה ומגדל מכלל
דשירה תיבה ומגדל לא בעו בעולם וא"כ קסה בע' כראוי אהובא
קאי ואפשר דבעי למימר אס נתקן בבית ובעל הבית כראוי מני'
בהכי אפי' ג' דלא נתקן בשידה תיב' ומגדל ואס נתקן בשידה תיב'
ומגדל אפי' ג' דלא כעל כראוי במכעול מני' בהכי. והשתא לפי זה
כשקא לן דלא בעינן דשירה תיבה ומגדל כעולין במכעול ומאי
דכתב הרמ"ב בס' ויכעול עליהם לאו במכעול קאמר אלא בלית
התיב' שלא יכיתה פרוכה כך בראה לשיכי הירושלמי אפי' דאכתי
קסה מאי קאמר נתקן בראש גגו דהא כל הכי בני דקתני בירושל'
כולהו קתני קיפא איפכא דרישא הא כינא כרישא קתני כעל
כראוי קשר כראוי הפשילן לפניו קתני בתר הכי בספא בעל שלא
כראוי קשר שלא כראוי וכן הפשילן לחמוריו אבל חלוקת נתקן
בראש גגו לא הוי דומיא דבבא דרישא דקתני נתקן בתיבה שירה
ומגדל דאפי' א"ל נתקן בשידה תיבה ומגדל או א"ל
בעל הבית במכעול כדפרישית וא"כ מאי קתני בראש גגו
לשמיעינן אפי' במקד ביתו ולא נתקן בשידה תיבה ומגדל או
לא כעל ביתו כראוי. והיה אפשר לפרש דלרבותא נקט בשידה
תיבה ומגדל או לא כעל ביתו כראוי והיה אפשר לפרש דלרבותא
נקטתו נתקן בראש גגו אפי' דלא הוי אורחא דנכחי לחיול תמן
ולא מסקי אדעתיהו דמוקי וזו תמן והוא אמרי' לייטר דומיא
דמאי דכתב המרדכי הלכס למעשה אס הכי כר מלא וזהו ס'
תחת המטה כתב שקוא פטור לפי שאין דרך להכניס סם זהובים
ולא מסקי דעתיהו גכחי למיכסש תמן ואס כן הכא כמו אמר
דלרבותא נקט בראש גגו אלא דלמה קסה דהא בזמן התלמוד
עיקר תשמישן היתה בגנות כדמוכס בכלי תלמודא ובהלכות
שכנים ואס כן מאי רבותא אתא לשמיעינן ואפשר לפרש בדוחק
דמאי דקתני נתקן בראש גגו קאי בשידה תיבה ומגדל דאפי' ג'
דנתן המעות בשידה תיבה ומגדל בראש גגו חייב כך כעל ד' ליש
הירושלמי וכו'. אמנם כקטיין כפי הכראה מהירושלמי דעל
כראוי לא בעו בשידה תיבה ומגדל ומדקטייכוהו בתרי בני ובאמת
דאין הנכת לטון הרמ"ב ז"ל שבת ויכעול עליה' בראה כן אלא
משמע דבעי שיכעול במכעול ופותחת ואס כן כרך לפרש הירושל'
לפי זה דהכי קאמר בעל כראוי פתח הב' אפי' שלא הניחן בתיב'
או שידה וכו' או אס נתקן בשידה ותיבה ובעל השידה והתיבה
במכעול כראוי אפי' ג' דלא כעל הבית אלא הכי' פתוחה סניכיון
דבעל התיב' כראוי ולפי פירוש זה אפי' שפיר הירושלמי כהר' מנכס
דאפי' בתיבה בעי כעילה כראוי במכעול ופותחת ומה גס בכספי'
דחליבא דמרא אין להם שמירה אלא בקרקע אלא שקבלת הרי'
אלברגנו. הכרעה לומר דבזמננו לא בעינן אלא שישמור כדרך
שומרים ממונס וכודאי דדרך השומרים ממונס בשידה תיב' ומגדל
הוי לנעול עליהן במכעול ופותחת ואס כן השתא ככ"ד אס לא כעל'
הארגו במכעול הרי שפעה חייבת אמנס אס לא שפעה בזה אלא
שכעלה כראוי הרי לא שפעה ותשבע שלא שלמה בהם יד אלא מה
שנתנה בידה חור' לתת לה ותפטור ואין לומר' שפשעה במה שהתיר'
הנדור וכתבה הנדרושה בידה שמתת כן אפשר שבעלו מידה ג' אס
היו נדרוים לא היו כושלין הא ליתא דכפי לטון השאלה בראה שלא
כתתן רחל ללאה כדורים אלא שלמה בררתן ואס כוליכא פשיעה
כלל-הברל העולה מרבינו שמשבע לאה שלא שפעה ולא שלמה
בהן יד ותפטור אפי' לכשתתאלמן או תתגרס או אפי' יש לה מעות
שאין לבעלה רשות בהן ובפירותיהן וכו' ישרא' יבלימו משגיאות
ויראנו מתורתו כפלאות אמן' כה מעתיר:

הנעור זום טוב כהלן:
שאלה

שאלה ב

ראובן שהיו לו ולאחותו דוכה חבר
בשותפות והתנה ראובן עם אחיותו
בשטר וכתב: חמורק וזה לשון השטר ואחיה ר' שאלו כתחייב
לתת לאחותו הכל מחלקו כשימכרו עשרה גרו' שש עכ"ל
ועכשיו ראובן לא מוכר אלא הקדים חלקו ראובן אומר אבי לא
מכרתי ולא ככנס בדי' מעות מהכתיב כדי שאמן לך מהם
עשרה גרו' שש ואחותו אומרת מי הכריחך להקדיש אתה
מחייב לתת לי עשרה גרו' שש כשיבא זה הכתיב מתחת
ידך לרשות אחרת מה לי טיבא מרשותך להקדיש או להדיע
כבר יבא מרשותך להקדיש או להדיע מתן לי עשרה
גרו' שש וירכו רביו קדין על האמת והשלום ושכ' זמה *

תשובה

היה כשימכרה משמע אם ימכרה בכסף מאותן המעות שהיה
יתן לאחותו עשרה גרו' שש אבל אם יקדיש אינו חייב לתת כלום *
ודמי' הא' דאמרו' בנמצא פסק השוכר את הפועל
האומר לחברו כשאימכור שדה זו הרי היא מוכרה
לך מעכשיו במא' מנה מוכר לאחר במא' מנה קנה הראשון
ומכרה בק' קנה אחרון מא' עמא' האי זווי אכסוהו והביאה
הרמב"ם ז"ל פ"ה מהלכות מכירה הרי דנקדשת אונס מה
שלא עלה על דעתו שיתנו לו יותר ממה שהיה שום שהיא
לא אומר לא כשאימכרה כשוויה אבל עתה באכנס שכתנו לו
יותר על מה שזה ולכן מוכר ולכן לא קנה ראשון *
ויראה לי דהתם נמי אם כתבה במתנה או הקדישה הגם
שלא הזכירו הפוסקים מה דיוכו אם קנה ראשון או
לא כראיה דלא קנה דלא אומר לו לא כשאימכרה אבל השת' לא
מכר לא הקדיש או נתן מתנה אפשר לו לומר אהבת וחיבת
הקדש אכנסו וכן אהבת וחיבת פלוני אהובי אכנסו והוא לית
כאז מוכר ביותר מבד' דמיו' האהבה מקלקלת השורה ואולי עשה
עמו טובות שנות יותר מק' וכן שכר טוב שהיה לו בהקדש לא
יערכנה זהב וזכויות ואם כן יכול למימר דאכנס היה ומה גם
שלא התנה לא אם ימכור אבל אם יקדיש או יתן לא ואם כן
הכא נמי ימא' הכי לא התנה וכתחייב לתת לא כשימכור אבל
אם יתן או יקדיש לא *

אלא שיש לספק ולומר דודאי האיך הוה לא כתחייב בחיוב
זה על חסד אלא שאחותו היתה תובעת ממנו איות
דבר ולהפטר מטעבותיה כתחייב בכך ואם כן כיון שמדדך חיוב
כתחייב מה לי אם מכרה מה לי אם הקדישה ראוי לו לשלם
חובו ויש לזה סו' מלשון השטר שכתוב ואל' כתפשו שניהם
שיחלקו החנר והבתים על פי ב' ועל פי יהודי' או ומכר שניהם
כאשר כל המצר בבת אחת ואחיה ר' שמואל כתחייב לתת
לאחותו מחלקו כשימכרו עשרה גרו' שש ואם לא תרצה לחלוק
ע"פ ב' ב' אלא על פי ערכאות וגו' כל מה שיפסיד' שאלו
בחלוקה לגו' יתמוך עליה הפסד הקו' מהעשרה גרו' שש
שכתחייב לתת לה ככל' עכ"ל השטר *

והשתא דרשינן לטמא דשטר' דהרי אמר שאלו יחלקו על פי
ערכאות ויפסדו ממון וככה אותן מהעשרה גרו' שש חייב ליתן
לה ולמה יתן לה הרי לא מוכר לא חלקו הבתים ביניהם בלבד
אלא ודאי משמע שכוונתם היתה כשיבא הבית משותפות
או שיחלקו או שימכרו חלקו והוא הדיון אם יקדיש או יתן
במתנה שהרי יבא הבית מתחת ידו וחייב לפדוע עשרה גרו' שש
ולזה יש לדקו' ולומר דלעולם לא כתחייב לתת לה לא
כשימכור ומה שכתוב אם יחלקו על פי האומות
יבנה מה שהפסיד מהעשרה גרו' שש שהתנה לתת לה רובה
לומר אם אחר כך ימכור שאז חייב לתת לה עשרה גרו' שש וככה
לה מה שהפסיד מהעשרה גרו' שש כמנא' שאין הכרע כל כך
מלישקא דשטר' אודבר שקול אמנם נשאר עדין שקול הדעת

שאמרו דבראי לא לחסד כתחייב ר' שאלו לתת לאחותו אם לא
יש לה עליו דין ודברים ותביעות ולהביל מהתביעות כתחייב
בחיוב זה ואם הוא כן בודאי שאפי' הקדיש לא כפטר מהחייב *
הילכך העולה מדברינו שיפאלו את אשר נכתב שמה
בעת התבא' אם היה הדבר כמו שביארנו שהיתה
תובעת ממנו איוו תביעה ולהפטר מתביעותיה כתחייב בזה
או חייב אפי' אם הקדיש ואם לאו לא יתחייב *

גם יפאלו את פיהם אם היה התבא' כשיבא הבית מרשותו
הרי יבא מרשותו ואם לא אמרו לא כשימכרו הדבר שקול
הילכך יפשו ביניהם כאשר יוכלו לפי שהדבר שקול כאשר ביארנו
ואין לומר דהרי אמרו חל' הקדש מין ושחרור מפקיעין
מידי עבדו וכיון שהקדיש הבית אין עליו העשרה
גרו' שש' הא ליכא למימר דהתם לא מפני כן הפסיד בעל חוב חובו
שעל הבית לא שהפיקו השעבוד מעל הבית ויבנה העלל חוב
מעל הבית ואם כן הכא נמי הגם שהקדיש הבתים החיוב על
העשרה גרו' שש' במקומו עומד וחייב לפרוע *

הכלל העולם מדברינו והדבר שקול ובדק לברוק היכי
הוה גופא דעבודא ואם יתברר כאשר ביארנו
יעשו על פי הכירוג ואם לא יוכל להקדיש או יעשו דרך שפיר
ביניהם ויתן לה חמשה גרו' שש' על מקומו יבא בשלום *
וזכו ישראל יבילגו משגיאות ויראנו מתורתו כפלאות אמן *
כה מעתה *

שאלה ג

ראובן היה נשוי לאשה אמת זה
ימים ושנים בשלום ומישר הלק
אתה ולבו ככון עמה ויקר מקרה רב וקשה טהיית ומחלית
במימי מחלואים ובפרט שכפית לפרקים * וראובן זה אומר
שחייב אינם חיים מכל התלמות אשר מנאוהו בלכתו מדחי' ל
דחי לבקש מי שיסרטהו לו ולבניו אשר לו ממנה וכוסף על יום
טוען שמספק תמיר נכא עליה הכפיה הכו' בר מין ומכל ישראל
אמן * ער שלא יתנו לבו לשכב אלה להיות עמה * וראובן זה
בא לשאל על בעשוי האם יותן לו רשות לקחת אשה אחרת עליה
בחייה כיון שחייב אינם חיים כפי הנשוא ואם יקחנה והיא לא
תוכל אשה ותתנה לנאת ממנו בנט האם יוכל ראובן הכו'
להפטר מתוספת כתובתה המעט הוא אם רב באמור לה שער
מזון הרבה קן נכרי רשות' קן נכרי שרותו לו ולבניו בבית
מחלתה * ומה גם כיון לא ידו כי קרה המכס שלו ועיניו
הקראות שעם כל טרחו ועמלו והשתדלו מכל אשר כבילו אינו
כדאי להוציא פרנסתו ללחמו וללחם ביתו ולמדכו רבינו ויורנו
מדרכיו להוציא לאור משפטנו ושכ' זמיה *

תשובה

דבר זה ברור כמש' ונשאר ככון מונא'
ולא כריבא רבה והנה בשותפות הראש' אל'
כלל מ' שורא' ש' של הר' אש' לכתמי מנכא' על דיון כיונא בזה
באדם שהיה לו אשה כפית והיא אשכנזי ורונה לנרשה ומשש
לגורת הרב רג' מה שגור שלא ירש' בעל כרחה והכלל העול'
מדברינו הוא שאם ירעה לנרש ירש' לפי שהוא חולי שיש סכנה
בדבר אם ירע עמה לבא עליה ולכך יגרסנה לפי שהגוף לא
גור במקום כיונא בזה שיש סכנ' ומי' גדול כזה הילכך יגרס'
וימין מה שבידו והשאר שיהא חייב בין מנדויא בין מתוספת
תהיה עליו חוב ויפרע כשתשי' ידו ובשבעה כך העלה הר' אש'
ודן לפני כתמי מנכא' והם הסכימו לדעתו הילכך ככ' כמי
קחי קוי יגרסנה עכ' ויתן לה מה שבירד והשאר יכתוב עליו
שטר חוב שבבעיה כשתשי' ידו יתן ואם ירעה לישא אשה אחרת
עליה חוב שבבעיה כשתשי' ידו יתן ואם ירעה לישא אשה אחרת
אחת בבית בפני עצמה ואם לאו יגרסנה ויתן לה כתובתה מה
שבירד והשאר יכתוב שטר בשבעה * ומה ששאל השואל אם יפטר
מהתוספת אין לו להפטר לא יתן לה עד סוף פרוע' אחרון *
מאוס דמזונו גרם וכמתספה שדוק הילכך יתן לה כל התוספת *
ונם

וגם מה שטען שהוציא דברותיה עונתה הכל היה לפי
שהרי שנינו משנה שלמה לקחה חייב לרפאתה
ויחייבתיך סתם ותיבין בין רפואה שיש לה קצבה בין רפואה
שאין לה קצבה מה שאין בן חלמיה דשני בין שיש לה קצבה
לאין לה קצבה וכן כתב הרמב"ם ז"ל פ"ד מהלכות אישות סתם
ולא חילק באשת איש והעוד אכן העוד סיון ע"ט אמנם אם היה
רונה לומר לה מתחילה כשהתחיל החולי הרי כתובתך ורפאי'
את עכמדך רפאי' הנס שאין ראוי לעשות כן מפני דרך ארץ כמו
שכתב הרמב"ם ז"ל פ"ד *

והו' אמת הרא"ב והרשב"א סוכרין דכשהיא מוטלת על
המטה אינו יכול לטלה ולומר לה הרי כתובתך
רפאי' את עכמדך משום דכתיב ושלמתה לכפשה בויון שהיא
יכולה ללכת מחילה וזהו ביעת תואר כל שכן ככונת ישראל
הכשרות והקדושות * והעוד מולק וסובר דככל גנוכא אפי'
היתה חולה יכול לומר לה כן וכן כראה מדברי הרמב"ם ז"ל פ"ה *
ואפשר לומר דבכדון זה שהחולי הוא בפניה לא חולי קרחת
וכיוצא בזה כולי עלמא מודו דיכול לומר לה הרי כתובתך
ורפאי' את עכמדך משום דשפיר קריבא בה ושלמתה לכפשה
שהרי יכולה ללכת וזה דקדק הרא"ב שפירש פמוטלת על
המטה לומר דוקא חולי שהיא על המטה שאינה יכולה להלך
אמנם חולי אחר כיונא ככפיה יכול לומר לה *

הילכך

בכדון זה אם ירעה לומר לה הרי כתובתך ורפאי'
עכמדך יכול אבל כיון שלא אמר עד כה ורפאי'
על הפתם אינו יכול ללכת לה עמה ומכתובתה אלא יתן
לה כתובתה משלם ואם אין לו יכתוב עלי שטר חוב שבבעיה
כמו שביארנו * וזכו ישראל יבילגו משגיאות ויראנו מתורתו
כפלאות אמן * כה מעתה *

שאלה ד

ראובן בתוקה ובחלומות לקחת ככסי האלמנה אשר הם בעירו
ואין שם חכם חבר עיר לדון ולהורות והאלמנה באה לקבול ל
חכם שבעירה ואז קנא לה וכתב לו גזרתי עליך בגזרת התורה
שלא תקח שום דבר בחזקה עד גשתך למשפט ותמנו עם החכ'
פרכסי העיר ואכסי אותה העיר בראותם האגרת הזאת
כתקצבו ונדו את הפרכסים כי אמרו בשלמא החכם שחתם
בכדוי' כיסא אבל הם מי נתן להם רשות ועתה יודעו מודה דק
אם כדו' כדן או אם יקרא להם מודה מכרו שלא כדן ושכרו
כפול ומכופל חן השמים *

תשובה

הדברים ברורים לא כיתמו להשאל ומי לא
ישום להביל עשוק מיד עושקו ודבי למה
ויתום לא יריב וקצב את קובעיהם והחכם הוא ופה דן לגזור
על האיש שהוא הבא לקחת בחזקה מחסר שאיש אין בארץ לבא
עליהם בחשפת לדון ולהורות ובודאי שגזרת החכם שגזר עלינו
שלא יקח בחזקה ובלמות גזרה היא ואם עבר עליה בכדוי' הוא
ופרילי' אכסי מניה וזה פשוט *

גם מה שהסכימו עמו טובי העיר וחתמו יפה עשו הגם כי
לא להם משפט הכדוי' כי אם לת"מ מ"מ כוונתם היא לאשר
ולקיים שפיר גזרת החכם ואם יתן כמף מורדת ירדפוהו עד
החרמה על דרך שופטים ושופטים שהשופטים דכיס והשופרים
מחייבים דכריהם וכל העובר על דבריהם מקפחים את שוקיו
ואם כן זאת היתה כוונת טובי העיר בחתימתם ומה גם שהם
יכולים ג' לנדות שלא יקח בחזקה ובלמות עד הגישו למשפט
ולחא מילתא לא בעי רנה וכל המקנא קנאת ה' הרי זה משועשע
ומעשה בלבו לדון אם אונס שגרו לטובי העיר הללו אם הם
קייבים כדוי' או לא *

איברא דאם אמרו טובי העיר אדרבא ליכא מאן דפליגי
דכדו' כדוי' כדוי' ואכסי אותה העיר הם בכדוי' לפי

וכתב הרמ"ב ז"ל על מה שכתב המכה מי שאינו חייב כדוי
שכ"ד מנדון אותו ובלבד שהיא זה שאינו חייב כדוי
ת"מ אבל אם אינו ת"מ למה יהא חייב כדוי המכה הלא אם בזה
ת"מ לעם הארץ בכל בזונות שבעולם אין מנדון אותו ומשכחא
דרש לקוש אין דא' ה' שמא כדה ת"מ גדול מוחו כן עוקר וכן
שמעמי שמורים חכמים לתלמידי' אבל לא דרש כא ליה בפד' א"ע *

והשתא

לפי שכרא זו כדוי' לדעת אולי יש ברוב עם
אשר כתקצבו בתוך אותה העיר ת"מ ביניהם הגם
שכתבו שאין שפיר חכם מנהיג אולי אין מנהיג ואינו משכל
בכרכי העיר אבל ימצא בהם חכם ואם כן לסברת הרמ"ב ז"ל
אזינו החכם שיש בתוכו כדה את פרכסי העיר הללו אינו חייב
כדוי' הגם שכדה שלא כדן ואפי' לא יהא בהם חכם אפשר שאם
הם רבים כאשר כראה מדברי השאלה שכתקצבו משמע שהם עשרה
או יותר ואם כן יפה חכם לנדות את פרכסי העיר הגם כי הם
שנים או שלשה כיון שאינם עשרה כחידו' דמו ואולי יפה כח
המרכוס והו' כת"מ שכול לנדות אפי' שלא כדן את עם הארץ
ואינו חייב כדוי' אפילו כדה שלא כדן לסברת הרמ"ב ז"ל
כתב מה"רי קולון ז"ל בשם בעל הלכות גדולות כסברת הרמ"ב
עיינן סי' קכ"ט וק"ע ואם כן הדבר בספק כד' משעמי דכתיב בכת'
אמנם בזה שכתב מה"רי קולון ז"ל סי' ק"ע ז"ל כבר פירשתי
לעיל דהיינו דוקא למד' דרנך' שהמכה יגדלו אבל
לדברי האומר דכ"ד כוקקין לו וחייבים לנדותו אפי' לא כדה
האחר כל' עד דלא שרא ת"מ ולא שרא עם הארץ כיון שאין זה חייב
כדוי' ב' חייבים לנדות המכה וכן כראה מתוך דברי הרמב"ם ז"ל
מדקא פסקו ותפי' שמתא המכה מי שאינו חייב כדוי' מ"ב דכריל'
והיינו משום דאזיל לטעמיה ת"מ או עם הארץ
המתכה וכדפירשנו לעיל עכ"ל *

ובאמת הדברים תמוהים כיכד הרמ"ב כתב סברתו על
דברי הרמב"ם ז"ל ומה"רי קולון כתב דלהרמב"ם לא
שכי לן בין אם המכה ת"מ או ע"ה דכלל גוני אם כדהו אפי'
ת"מ והוא עם הארץ חייב כדוי' שכ"ד מנדון אותו והתמא על
הרב מה"רי קארו ז"ל שהביא בטור יד' סי' שלד דברי הרמ"ב בשם
הרמב"ם והביא כפוף דכדוי' דכדוי' מה"רי קולון סתם ולא כתב
שחולקים ובאמת כ"ע ואם נביה בשם הרמ"ב אפשר שיתרון
קמ' ועדיין כ"ע ופ"י הכראה מדברי הרב מה"רי קארו ז"ל ששק
בספר הקשר אשר לו כסברת הרא"ב דכרנך שימא' אדרבא פסק

א ב ג ד
כמי

כסכן ענמו הילכך בזמן הזה בארצות הללו שהיו מקום מערב
עד כאן אמן אין כופין לעלות ומכאן אמן ולמעלה כופין
לעלות דרך יבשה וגם דרך ים בימות החמה אם אין עם
ליסטים עכ"ל.

הרי משמע מכאן כדכתיבנא דלא כל הדרכים שוים ואם
כן פשיטא ופשיטא דדכרי התוספות איכס אלא
בארצותיהם כי רחוקים המה מאי ואע"ג דלא חלקו מ"מ
סמכו על המכין תדע שהיו כן דאם לא כן אלא תאמר דכל
הדרכים בחזקת סכנה אם הוא כן התימא על בעלי התוס'
דהא כלל זה דכל הדרכים בחזקת סכנה בתלמוד הוא ערוך
וכיבד אמרו בתלמוד דין זה דכופין לעלות הרי כל הדרכים
בחזקת סכנה הם ולדכרי התוס' כיון שהם בחזקת סכנה לא
כופין אלא מאי אית לך למימר דאע"ג דאמרינן כל הדרכים
בחזקת סכנה לא מהני האי כלל לבטל דיבא דהיא אומרת
וכו' כיון דלא איחזק סכנה ממש אבל אי איחזק סכנה ממש
כמו מארנות בעלי התוס' שהם רחוקות מאד וכמו מסוף המערב
וכו' שכתב הר"ם בר נחמ"ל דבהאי איבא ודאי סכנה נהיבא
ודאי לא דייכין דין זה אמנם בארצותינו מנפת לירושלם
אין פרץ ואין יונאת תהלה לאלהינו וגם כו' יחשו עמיהם
בעלי חזנים וקשותיהן וק' אתם לא ייראו דשלומו מבוה אינן
כיוקין.

אם כן זכינו בדין דהדין עמו דכופה איתא לעלות לירושל'
ואם לאו תנא שלא בכחונה כמו שקתב הר"ן
ז' מנה מאתים ותוספת אמנם ככפי צאן ברזל יס לה כמו
שכתב הר"ם ב' בתשובת שאלה המתחלת ראובן תושב שארונה
וכו' שם ביארתי דברי הר"ן והרמ"ם והורדכי בארובה
בש"ד עיין שם.

איברא דגדיך לדעת התנאי הכתוב בכחונה אם כתוב
הדירה באי' בודאי דכופה איתא לעלות לירושלם
אמנם אם כתוב בפירוט הדירה פה צפת תוכב כמו
שראיתי מקצת סופרי כתובות שכותבין כן או אינו יכול לכופה
לגת מנפת אפי' לירושלם דעד כאן לא אמרינן הכל מעלין
וכו' היבא דכנס סתם אבל אם התנה בפירוט שידור נכפת
ונשבע על כן בודאי שאינו יכול לעבור על תנאו ממש חבת
ירושלם תדע דהא אפי' ירושה דאורייתא אם התנה לכטלה
קודם כשאיין תנאו קיים כמו שכתוב בכל הכתובות הירושא
יכנסה אי' הרי שמתקין לעקור ירושה מן התורה שהבעל
מוכר את אשתו מכל שכן וק' בחנות עלייה לירושלם שאיכה
מן התורה דבודאי אין אחר תנאי כלום טוב כתבתי בתשובה
אחרת הפך מזה דאפי' כתוב בפירוט הדירה בחונה לארץ
יכול לכופה לעלות לארץ ישראל ולא דמי לירושלם דהוי דבר
שבממון וכמו שאמרנו בגמ' כחלק הבאה לאדם ממקום אחר
מתנה עליה שלא יירשנה קודם שתבא לידו אמנם בדבר שאינו
ממון אינו מתנה לעקור האיסור והוא הדין מארץ ישראל
לירושלם ואין לומר דמאי דנקט הדירה פה צפת תוכב
הוא לאפוקי חונה לארץ אבל לא לאפוקי ירושלם הא ליתא
דאם כן לימא הדירה בארץ ישראל סתם ועוד אפי' לא היה
כתוב שום דבר לא היה יכול להגויא מאי לח"ל דאין הכל
מוציאין אלא ודאי מדעית ואמר נכפת תוכב משמע דוקא
ולא יוניאכס אפי' לעלות לירושלם וזה נראה לי פשוט ולא
מביא כד' אלא גם בחונה לארץ וכן בח"ל אם כתוב דרך
משל הדירה פה דמשק נראה לע"ד דאין יכול לכופה לעלות
לאי' כיון שהתנה ואין לומר דלא איתא לאפוקי אז אלא
לאפוקי שאר ארצות ח"ל הא ליתא דכיון שכתב בפירוט פה
דמשק משמע דוקא לא וז"ל אפי' ארץ ישראל ככל"ע.

אמנם יפה כח העל כד' מטעמא אחרתא והוא
שא"פ ששקא נכפת תוכב והתנו תנאי מעורר
שקאה

כמי דיהא נכרא רבא אבל אם הוא ע"ה לא מהני שיאמר אדרבא
כן פסק כספר שולחן ערוך והדברים תמוהים הוי ספקיה
לאוריחיה למספק בכל מלי כהרמ"ם ז"ל אם לא באמר דסבר
כתירוק הר"ם בר נחמ"ל שתיקן לויט דברי הרמ"ם דלא פליג
אחר"כד כדפי' לעיל ומ"מ דבריו נ"ע.

הבלל העולה מדכרינו שקחם שגור על האיש הקוא
שלא יקח בחזקה עד עמרו למשפט יפה עשה
וגם פרנסי העיר הקוא ישר כחם שקתמו עמו לקיים דגל
התורה ולהעמיד דברי החכם אפי' יתן כתף קורפת ואותם
שכרו אותם שלא כדון עשו מטעמא דכתיבנא ועוד שלא
כדו איתו בפירוט אלא גזרו עליו שיקיים את דברי התורה
ולא מקרי מוכר וכמו שכתב הר"ם ואם כן אם אמרו
אדרבא יס לחוס לנדויים לכ"ע אם לא יס ת"ח באותם שכרו
באותה העיר וגם שכתבנו שאם הם מוכרים אפשר דמון
לת"ח מ"מ לא טוב עשו וכדכין כפרה' וזכר ישראל יגלמו
משגיאות ויראנו מתורתו כפלאות אמן: כה מעתה ר'
הנעיר יוס טוב נהלון:

שאלה ה

ראובן שכנא אשה בארץ ישראל וישנו
ואחר זמן רבה נכפת לחונה לארץ
וכתבת אשתו לגת עמו ועקרו דירתם מארץ ישראל וישנו
בחונה לארץ אחרת כן עלה ראובן לאשתי למדינה אחרת
מארץ ישראל לדור באשר ימצא מקום לכך רגלו באופן שלא
נכנס מתושבי ארץ ישראל וראובן רובא לחזור לדור בחונה
לארץ או לעלות לירושלם שאינו מוצא מקום לכך רגלו כי
אם באחד משני מקומות אלו ואשתו איכה רונה להלך עמו
מה דינה אחרו אשה כבר כתבתי וינאת לחונה לארץ יכול
בעלה לטוף איתא שתלך עמו ובערע לעלות לירושלם שהכל
מעלין וכו' ויש בורך בהליכתו לדור לירושלם אם דינה
שתעלה עמו ואם לא תעלה תתחשב למורדת או לאו על
הכל ולמדנו דבינו מה דינה וסברו כשול מן השמים:

תשובה

עיקר הא מילתא איתא בכתובות פ'
שני דייני תנן הכל מעלין לארץ ישראל
וכו' הכל מעלין לירושלם ואמרינן כגומרא הכל לאתווי מוכה
היפה לנה הרע ובכריתא תנא היא אומרת לעלות וקוא
אומר שלא לעלות וינאי ויתן בקובה'
וכתבו התוספות ז"ל היא אומרת לעלות וכו' עכשיו
אין כונה דין זה בזמן הזה משום דאיבא
סכנת דרכים והיה אומר ר' מייס דעכשו אין מנהג לדור בארץ
ישראל כיו"ס כמה מנות תלויות בארץ וכמה עובדים דאין
אנו יכולים להזהר בהם ולעמוד עליהן עכ"ל. משמע
מדכריהם דתדמי קאמרי דאפי' נמצא דליתא לדכרי חיים אלא
דגם בזמן הזה איבא מנהג לדור בארץ ישראל מ"מ מטעמא
דסכנת דרכים אינו בזה דין זה בזמן הזה.

ואם כן היה נראה לדברי התוספות דהדין עמה ואין
כופין אותה לעלות משום דאיבא סכנת דרכים.
אלא דכד עיינינן שפיר נכפת דמנפת לירושלם ליבא
סכנת דרכים דשירות מנויות אין שטן ואין פגע
דע אע"ג דבעלי התוספות לא חלקו אלא אמרו סתם דאיבא
סכנת דרכים ונקטינן כל הדרכים בחזקת סכנה מ"מ לא
דכרו התוספות אלא בארצותיהם כי רחוקים המה מארץ ישראל
טובא וליבא שירות מנויות ואיבא סכנת דרכים טובא ולכך
דכרו סתם משום דעסקי בארצותיהם אבל מנפת לירושלם לא
שיך למימר הכי.

ראיה לדכרינו ממה שכתב הרב ר' שמעון בר נחמ"ל
בתשובה דבר פשוט דהא דכופין לעלות לארץ
ישראל היינו בדאפשר בלא סכנה דאי איבא סכנה אסור

לו לא יותר ומדבר זה עשו בני השכונה שער כמות וקתום
וכתבו בידו של ראובן ויהי היום אירעה ביסארה אשה לא
שכיבות דמים היא ובני השכונה תושבים את בני ראובן
והם פוערין עמין וטוענין כי תנאי התנו כינייהם שכל זמן
שלא ידורו לא הם ובניהם ובני בניהם ולא יהא להם נכסי
בית שאינם חייבים בשום הפסד ואכשי השכונה
טוענים שהרי יש לו שם סמורות ומשי וכל דבר המנטרך
לנכניהם ובכלל מטלטלים הם יורונו רבותיהו הדין עם מי
אם הדין עם בני ראובן משום דלא בעי למומר מה
שכתבו בשטר כל זמן שלא ידורו וכו' ולא יהיה להם בתוס'
נכסים ככפי בית ומטלטלין לא בעי למימר או מטלט'
דאם כן אמאי אנטרין לפרושי האי דקאמר ככסים פי'
ככפי בית או מטלטלין אחר דלא יש שום מושע במטלטלי'
ממאי דמשתמע מנכסים אלא ודאי כוונת התנאי דקתנו
בעינן ככפי בית שהם מלכושין ודומיהם ולא סמורות וגם
תנאי שני שלא יכנסו חטוי ושערי שהם ככללים בכלל
נכסים אלא מטלטלי דאין בכללם חטוי ושערי כמו שכתב
הרמ"ם ז"ל פ"א מהלכות זביה: ועוד טענה אחרת
טוענים בני ראובן שאם הכוונה כל מיני מטלטלין אם כן
יכנסו גם כן כלי הנכניה וזה לא יתכן דאם כן מאי
רבותיהו ומה פיעור פטור אותם שבזמן שלא יהא להם שום
מטלטלי לא יערעו דודאי לא יסירו משם מקום הנכניה
דיבוא להם הפסד רב ואדעמא דהכי לא איתנו ויורונו
דכיתינו הדין עם מי ושכרם כו"מ ק:

שמהא הדירה נכפת הו' כ"מ כיון שהיא כתבנית וינאת
מנפת תוכב לדור בח"ל הרי כבר בעלה התנאי ועתה אפי'ם
שחורה לנפת נכפתה כאלו לא היה תנאי בעולם וחזר הדין
להיות הכל מעלין לירושלם כיון שאין עתה תנאי סכנה
מחלה במה שינאת מנפת לח"ל והו' דוקא להעלותה לירושל'
אבל להגויא לח"ל אינו יכול אפי' שינאת עמו לח"ל פעם
אחרת משום דאפי' בהיותה שם היתה יכולה לכופו לעלות
לאי' משום הכל מעלין הילכך אינו יכול להגויא לח"ל אפי'
לאותה העיר שכתבתי הוי' ללכת אמנם לירושלם יכול
להעלותה אפי' שיש תנאי בכחונה לדור נכפת וכשכע
על כך כיון שכתבתי לגת לח"ל עתה כשחזרו נכשה
כאלו לא היה תנאי מעולם ויכול להגויא לירושלם משום הכל
מעלין לירושלם.

ויש להביא סעד לדכרינו ממה שכתב הר"ם זכרוננו לברכ'
בתשובה פ"א פ"ח וז"ל ולפי מה ששמעתי מאדוותיך
אתה לא נשאת אשהך בעיר בר"ך אבל הביאה חלך
למאירקא ושם נשאת אותה לדעתה ולדעת קרובה ושם
קבעת דירתך עד בוא הגורף אשר קוחרתם לגת מן
המלכות לעבור ארמות ימים כמו שעשו רבים וכו' ואם כן
כשינאת ממקום הנשואין הוי' בידך להוליכה לאי' זה מקום
שתרבה אפי' ממה היפה למה הרע כיון שאתה בורח מההפכה
ומהגורה ואם היה מקרה שגת אל מקום מולדת האשה
ומקום בני משפחה ועמדת וישבת שם ימים אשר ישבת ועתה
לא איתדר לך ואין לך בו הנלמה ודי חיתך הרי בידך
להגויא ולהוליכה לעיר אחרת כאשר היה בתחילה
בנאתה ממאירקא וא"ע שזה המקום הוא מקום מולדתה
וגם משפחה לפי שאין משגיחין בזה אחר שאינו מקום
הנישואין והוא כבר כתבתי בשעת הכשוין לעזוב קרוביה
ומשפחה ולהיות אלך וכו' עכ"ל.

הרי מכאן ראייה קצת לדכרינו אלא שמונה שכתב וז"ל
אע"פ שזה המקום הוא מקום מולדתה אין
משגיחין בזה אחר שאינו מקום הנישואין ע"כ משמע שאם
היה מקום זה שזרנו מקום הנשואין היתה יכולה לעכב
אפי' שכתבה לו רשות פעם אחת לגת מללא יהיה טעמא
הריבש כיון שינאת עמו ממקום הנישואין וכל זה יש לדחות
אלא שאין פנאי להאריך.

הבלל

העולה מדכרינו שאם כתוב בכחונה הדירה כא'
בתם פשיטא ופשיטא דכופה לעלות לירושלם ואם כתוב
בה הדירה פה צפת אין יכול לכופה לעלות לירושלם אם
לא מטעם שכבר כתבתי לגת עמו לח"ל והומר מקצת
התנאי ועתה כשחזרו הוה ליה כאלו אין תנאי וחזר הדין
הכל מעלין לירושלם טוב"ב. ונור ישראל יגלמו משגיאות
ויראנו מתורתו כפלאות אמן: כה מעתה ר'
הנעיר יוס טוב נהלון:

שאלה ה ו

שאלה ה ו

תשובה
עיקר הא מילתא איתא בכנא בתנא
פשיטא אחר מטלטלי לפלוגי קנה כל
מאי תשמישי לבר מחטי ושערי כל מטלטלי אפי' חטי
ושערי וכו' והביאה הרמ"ם ז"ל פ"א מהלכות זביה הרי
משמע מהכא דמטלטלי מירו כל מלי בר מחטי ושערי ואם
כן מעתה זכינו בכ"ד דמחייב ראובן הנכש כיון דאית ליה התם
כלי הנכש והממנים והמני כלהו מטלטלי אקרו'
ועל מה שטען בעל הדין ואמר דליבא לפרושי או
מטלטלי משום דאם כן אמאי אנטרין לפרושי האי
דקאמר ככסים פירוט נכסי בית או מטלטלי אחר דלא
יש שום מיעוט במטלטלי ממאי דמשתמע מנכסי ולכך מוכח
דוחק זה פירוש דכתיב קאמר דקתני בעינן נכסי בית שהם
מלכושים ודומיהם ולא סמורות וגם תנאי שני שלא יכנסו
חטוי ושערי שהם ככללים בכלל נכסים אלא מטלטלי דאין
בכללם חטוי ושערי הא לא אירי"א דלעולם או מטלטלי
קתני ולמעוטי איתא דלא תימא נכסי אפי' בהמה חיה
ועוף שהם בכלל נכסים כדאיתא התם בגמרא והביאה
הרמ"ם ז"ל פ"א מהלכות זביה ש"מ שאמר ככפי לפלוגי
מוטל כל המטלטלי וכל הקרקעות והבגדי והעבד' וקבהמה
והעופות.

הרי שכלל נכסים כלל אפי' בהמה חיה ועוף ולפי שלא
כטעה ובאמר דמאי דקאמר או לא יהיה להם נכסים
בתוכם דאם היה להם שום בהמה או מנדלי תרנגולין בבית
הוא מחייב להבי' הדר ופר"ש נכסי בית או מטלטלים דבהמה
ועוף לאו מטלטלי ניכחו כמו שכתב רש"י כ"ס ז"ל ולכד מחטי
ושערי והוא הדין לגד מבהמותיו כך נראה נכשיו עכ"ל וכך
נראה דעת הרמ"ם ז"ל מדכתב בני נכסי לפי' נוטל כל וכו'
והבהמה ולעיל בני מטלטלי לא הזכיר בהמה משמע דמ"ל
דאין בהמה בכלל מטלטלי ומעתה כפתלקה עבדת הטוען.
ועל הטענה האחרת שטען שאם הכוונה כל מיני
מטלטלי א"כ יכנסו אפי' כלי הנכניה וזה לא יתכן
דאם כן מאי רבותיהו ומה פיעור פטורו להם שבזמן שלא
יהי

שאלה ו

שאלה ו

שאלה ז

התוספות נאלצו ונאלצו רש"י לא נחלץ ליה לפרושי הכי משום דמכיר ליה דאפי' מרחיקו ישראל כיון דאכתי לא קנחיה מהווי לא קרינא ביה דיונוך סי היכי דאי נהו מרחיקו לפידי דישאל ללא מפערי בהכי כיון דכרעות ישראל כונה ולפי' התום הכי כמי בעינא למימר דמכיר להו הכי דלא מחייבי פיות דנוי אי מרחיקו ישראל בשכר אבל מ"מ פלוגי בהדא עם רש"י אל כמו שפירש בע"ה

ותו איכא למידק ולעיוני בהרמבם אל פ"ק דהלכות תרומות דמשמע דקשיא דיריה אדיריה שכתב וזל פירות הגוי שגדלו בקרקע שקנה בארץ ישראל אם נמחה מלאכתן ביד הגוי ומרחן הגוי עטור מכלום שאלמה דנכך ולא דגן גוי ואם לקחן ישראל אחר שכתלשו קודם שתגמר מלאכתן ונמחו ישראל חייבין בכל מן התורה וכו' עכ"ל

ובמאי

דפירשו הסופרים דר' אלעזר סבר דנכך ודיונוך לאו למימר אבעי לן למימר דהרמבם ז"ל סבר כמו שכתבו התוספות כונסות בענין שנין פרח השולח דף מא' גבי פלוגתא דרבא ור' אלעזר אפי' קנין לגוי או קנין קנין ואמרינן בנמרה במאי קמפלגי מר סבר דנכך ולא דגן גוי ומר סבר דיונוך ולא דיון גוי והקשו בתוספ' דהכי כיון דפליגי אמוראי בפלוגתא דתנאי וכו' ותיירנו ר' אלעזר דריש דיונוך ודריש דנכך מדכתוב דנכך ולא כתוב תנאיתך דריש דיונוך מללא כתיב דיונוך בהדיא דריש דנכך עכ"ל

קמן דסברי התוספות דמאן דדריש דנכך דריש כמי דיונוך והשתא אפי' לן שפיר דהרמבם סבר דמאן דדריש דיונוך ולא דיון גוי לא מפיין קרא ממשמעוים והכי קאמר קרא תרמי בעינן לחייבי בעינא דישא דנכך דנכך דיונוך הא אי ליכא אלא תרא מנייהו מפער הא כונד אי הו' דנכך ולא דיונוך אלא שמר הגוי תבואת ישראל פטור כמו שכתב הרמבם וגם אי הו' דיונוך ולא הו' דנכך כגון דשכר הגוי פועלים ישראל ומרחיקו לפידי פטור משום דלא קרינא ביה דנכך ומשום הכי כתב אפי' לקחן ישראל אחר שכתלשו קודם שתגמר מלאכתן ונמחו וכו' ולא קאמר אפי' שכר הגוי פועלים ישראל משום דלא מחייבי בתרמי בעינא ואין להקשות דלא מניחא למימר הכי משום דמאי דקתבו

שאלה ז

התוספות נאלצו ונאלצו רש"י לא נחלץ ליה לפרושי הכי משום דמכיר ליה דאפי' מרחיקו ישראל כיון דאכתי לא קנחיה מהווי לא קרינא ביה דיונוך סי היכי דאי נהו מרחיקו לפידי דישאל ללא מפערי בהכי כיון דכרעות ישראל כונה ולפי' התום הכי כמי בעינא למימר דמכיר להו הכי דלא מחייבי פיות דנוי אי מרחיקו ישראל בשכר אבל מ"מ פלוגי בהדא עם רש"י אל כמו שפירש בע"ה

ובכתבים

שאלה הרמבם אל לכוני יש תשובת שאלה בענין זה ויש מקום לטעות בלשונו שכתב וזל על עיני המעשר בזמן הזה וכו' וכבר כתבאר בניטין בבעלי גבירוסלמי שא"פ שיש קנין להפקיע מן התורה הרי הוא חייבת מדברי סופרים ומי שאין לו קרקע ולקח פירו' בארץ ישראל אם מרחן הגוי ונמחה מלאכתן ביד גוי עטורין שאלמה ראשית דנכך ולא דגן גוי ואם מרחן ישראל ברשות הגוי הרי זה מפריש תרומה גדולה בלבד ונותנה לכהן ומפריש מעשר ראשון והרי הוא לבעלים דאמר ליה אתינא מנברא וכו' ע"כ תורף דבריו אל מתוך דבריו שכתב אם מרחן ישראל ברשות גוי הס פוסקים דהדגש חייב במעשר שהרי כתב מרחן ברשות גוי משמע בשכירות וכו' וזו טעם גדולה שהרמבם הביא לטון הנמר' בעיניה אותה שכתבתי במסכת בכורות אלא דמרחיקו ישראל ברשות גוי וזה הלשון עצמו הביא הרמבם ולא פירש בו דבר וספק על מה שפירש פמיוכו כמו שפירשו התוספות דמיירי שקכאם ישראל מהווי קודם מירוח ומירוח ומשום הכי מחייב וזהו פשוט ומבואר דאין לומר דהרמבם מפירש מאי דקאמר בנמרה דמרחיקו ברשות גוי שרונה לומר פועל ישראל בשכירות דאם כן אמאי לא אייתי הרמבם האין

שאלה ז

התוספות נאלצו ונאלצו רש"י לא נחלץ ליה לפרושי הכי משום דמכיר ליה דאפי' מרחיקו ישראל כיון דאכתי לא קנחיה מהווי לא קרינא ביה דיונוך סי היכי דאי נהו מרחיקו לפידי דישאל ללא מפערי בהכי כיון דכרעות ישראל כונה ולפי' התום הכי כמי בעינא למימר דמכיר להו הכי דלא מחייבי פיות דנוי אי מרחיקו ישראל בשכר אבל מ"מ פלוגי בהדא עם רש"י אל כמו שפירש בע"ה

שאלה ח

למדנו רבינו דאונן שנוס לפני מותו שישאוף את בתו רחל לשמעון על כי ראה זו מדות טובות ומה גם ששרת לו חמש שנים קודם פטירתו ולאחר כאחיו ביתו בכל דבר וגם אחרי פטירתו היה משפת לא למתו לאה שתי שנים ואחרי כן נשאת ללוי ונא שמעון בקי בלי שום שכר שירותו כמנהג אף שהיה לו תולדת ממנוכה ליקח את בתם רחל במחון רב ובעצמות חלמה הכת רחל וכפירש במנפה לפני ה' וקודם פטירתה נותה מחמת מיתה ואמרה שיתנו לחרוסה שמעון במתנה מאה גישות' בפני עדים כשרים ורחל הכי' היתה פעוטה פין תשע לשעור שאלאו לה תשע שנים וככסה לעשר שנים והיתה בת דעת כבודע למכרשים אותה וכפירש רחל הכי' וחלש' וזהו טעם הנוחה בהיות שכלל פלוני כך ימים לחדש פלוני חשבה פלונית ככנסו שני עדים לכפר את המאורפת רחל בת דאונן ומבואר אותה מוטלת על עבד דזי

שאלה ז

התוספות נאלצו ונאלצו רש"י לא נחלץ ליה לפרושי הכי משום דמכיר ליה דאפי' מרחיקו ישראל כיון דאכתי לא קנחיה מהווי לא קרינא ביה דיונוך סי היכי דאי נהו מרחיקו לפידי דישאל ללא מפערי בהכי כיון דכרעות ישראל כונה ולפי' התום הכי כמי בעינא למימר דמכיר להו הכי דלא מחייבי פיות דנוי אי מרחיקו ישראל בשכר אבל מ"מ פלוגי בהדא עם רש"י אל כמו שפירש בע"ה

שאלה ח

למדנו רבינו דאונן שנוס לפני מותו שישאוף את בתו רחל לשמעון על כי ראה זו מדות טובות ומה גם ששרת לו חמש שנים קודם פטירתו ולאחר כאחיו ביתו בכל דבר וגם אחרי פטירתו היה משפת לא למתו לאה שתי שנים ואחרי כן נשאת ללוי ונא שמעון בקי בלי שום שכר שירותו כמנהג אף שהיה לו תולדת ממנוכה ליקח את בתם רחל במחון רב ובעצמות חלמה הכת רחל וכפירש במנפה לפני ה' וקודם פטירתה נותה מחמת מיתה ואמרה שיתנו לחרוסה שמעון במתנה מאה גישות' בפני עדים כשרים ורחל הכי' היתה פעוטה פין תשע לשעור שאלאו לה תשע שנים וככסה לעשר שנים והיתה בת דעת כבודע למכרשים אותה וכפירש רחל הכי' וחלש' וזהו טעם הנוחה בהיות שכלל פלוני כך ימים לחדש פלוני חשבה פלונית ככנסו שני עדים לכפר את המאורפת רחל בת דאונן ומבואר אותה מוטלת על עבד דזי

וידקו אותה והיתה כדעתה הטוב ואמרה על כך ועל לאו לאו וטובה מחמת מיתה ואמרה שיתנו מכסיה לאמה לאה ומה גרושיו וגם שיתנו לארונה שיענין בן יעקב ק' גרושו' מכסיה ועוד אמרו לה תרני שיתנו לדודתך רכסה עשרה גרושו' ואמרה שיתנו לה עשרים גרושו' מכסיה וכתבתי שאתם העדים היו קרובים ואקרי בן ביום שאחרי כן ראש חדש פלוני ככנסו אני עדים חומתי מטה לבקר את המשודרת רחל ושלחו לה על דבר הנושה הו' ואמרנו לה אותם המאה גרושו' שהנחת במתנה לארונה תרני שיתנו אותם לו וכתבה ואמרה הן וכתבתי לנו שכתבת המשודרת הנושה הו' ולא כיתקה מחולי' א' חולי' ולראיה על כל הנו' על כל מה ששמענו מפי המשודרת חמתנו שחומתי יהודה' יששכר' יורכו רכינו אם אותה הנושה קיימת ביד שמועין קרובה או לאו וסכ' אותה;

תשובה

הגם כי גולה אני ממקומי מפי שר' גבירה לוקה במגפה לפני ה' אכני בורח מהר להר ומכפר לזכר ולא אתנו מספרי הפוסקים שיעור מספיק בכל זאת להשיק רנון השוא בדרך קנה' ואומר תחלה גריכין אנו לרון בקטנה הזאת שהיא בת תשע שלמים וככנסה בשנת עשר דגריכה להיות בקיאה בטיב משא ומתן כמו שכתב הרמב"ם ז"ל פכ"ט מהלכות מכירה ז"ל קטן משע ששים עד שגדיל אם יודע בטיב משא ומתן מקחו ומתכחו קיימת בין מרוב' אין מועצת בני ברבי' אין שכיב מרע ודבר זה מדרבנן קופרים כדי שלא יבטל ולא יוצא מן שיתכור לו ולא יקח ממנו וכו' עכ"ל הגם כי הראש והרמה סוברים דמבשר ואילך אין נריך בדיקה אלא שתמו יודעים והראש הפלוג עוד דמעשה ואילך אפי' אינו יודע אם אינו שוטה מהני ופלוגי' אהר"כס מ"מ כ"ד כל אפי' שוים שכוין שאיכה בת עשה שלימות גריכה שתהיה בקיאה' ואם כן כיחיו אכן שבה בטלה שהמיוקת הזאת היתה בת דעת כנוגע למכירים אותה ועדיין נריך עיין אי סג' בה ותק בת דעת או דילוג בעינין שתהיה יודעת בטיב משא ומתן שכן כתב בעירוש אם יודע בטיב משא ומתן ואם כן התיקוה הזאת על התם אוקה וידעת בטיב משא ומתן אפי' שהיא בת דעת ואם כן לא מהני מידה מה שעסקה אם לא יעידו עליה כעירו' שהיתה יודעת בטיב משא ומתן הא שתחל לא סגי' אמן כהה לי לפלוגי' בהא מלתא בין מתנה לחקק ומכר דבחקק ומכר בעינין שתהא בקיאה בטיב משא ומתן משום דטעמא משום כדי חיי שלא ימא מן שימכור או יקח ממנו הילכך בעינין שיהיה יודע בטיב משא ומתן אמנם מתנה דטעמא כדכתי' ז"ל משום דעבדו ליה בייח כפשיה עכ"ל ואם כן לא בעינין שהיא בקי בטיב משא ומתן אלא שהיא בו דעת שלא לתת כי אם למי שעסקה עמו חסד ואם כן כ"ד כיון שהיא דעתנית די בכך ולא בעי שתהא בקיאה בטיב משא ומתן אפי' דגם במתנה בעינין שתהא בת דעת לתת שיעור מה שנתנו לה ואם כן בעינין שתהא יודעת משא ומתן כדי לדעת השיעור מ"מ יש לומר דלא בעי לא שתהא דעתנית שכוין שיש בה דעת ידעה שאפי' עשו לה מעט ראוי לבעיות להם הרבה כפי מה שהם ודוגמת חילוק זה ומאנו לרכינו כנסל שחילק בין מתנה למכר בעינין אפטרופוס כמו שכבר נס'.

ותו בעינין שהתוכות הזאת לא יהא לה אפטרופוס שאם יש לה אפטרופוס כתב הרמב"ם ז"ל אין מעשיו כלום לא במכר ולא במתנה וכתב הראש דלאו דוקא אפטרופוס שמוכה אני יתומים או ב"ד אלא אפי' יתומים שממנו אבל בעל הבית או שמתדל בכסיהם דינו כדון מוכרו אני יתומים כיון שיכולין למכור לנורך היתומים כמתלק כח עתה

עמה עפני העדים כשפים א"פ אנו נביכים למתנה הכתובה ביום ראשון והיה חספה בעלמא היה ולפי האמת הא לאו מילתא היא משום דפוין דאמרה הן די בכך ולזה יש ליראות גדולות ואין להאריך כי אין נורך בזה כלל. ואין לטקק כמה שאמרו לה המאה גרושו' שהנחת במתנה וכו' ומתרי קולון ז"ל כתב במתנה דלשון אני מכיס לא מהני מ"מ כ"ד ליבא למיש חדא דאעיקרא דריבא פירכא דרבי' לוחמים לו וחולקים עליו ומחו לה אמרף והעלו דלשון מינת מטני ונאכחו דפולחן דרש"כ ז"ל זאת ועוד דכ"ד אפי' מהרי' קולון יודע משום דזוכירו מתנה שאמרו שהנחת במתנה ובוטא מאן דפלגי' וזה פשוט ומבורר.

הבל העולה מדברינו דהמיוקת הו' כיון שהיא דעתנית לא בעינין שתהיה יודעת בטיב משא ומתן מן הטעמא' שביארנו לא מתנה מתנה אם אין לה אפטרופא' מי שישטל בכסיה אפי' דר"ח ואפי' טוברי' דבמתנה לא שכי' לן בין אי אית ליה אפטרופא' דלית ליה מ"מ הרמב"ם ז"ל גדולים אחרים חולקים וטוברי' דבכל מלי' בעינין דלית ליה אפטרופא'.

אמנם יראה לי דזו דוקא אם יהיה לה אפטרופא' שמיכה אביה או ב"ד אבל אם סמכה אבל ב"ה או משל פכסיה אפי' דהריב"ש כתב דהוי כאפטרופא' היינו דוקא במכר אבל במתנה בודאי לא יהא גדול כמו כאפטרופא' ומש' וגם כי יש לבעל הדין לחלוק ולומר דלא שכי' מ"מ כיון שאעיקר אפטרופא' שנתנו במתנה הו' פלוגתא הו' דלא ליהוי' עלה'.

והן אמת היה בדעתי להאריך בקושיא קשה לי על הרמב"ם ז"ל שכתב דמשע ששים עד שלם עשרה בעינין שיהיה בקי בטיב משא ומתן אבל שמתא לא מהני וקשה לי טובא דאף בן מאי גדולים אשר גבלו גלוסכים במסכת גיטין' פ' הכוזבין מחו דכ יתורה כבר שית כבר שבע דכ כהנא אמר כבר שבע כבר תמכי' במתניתא תנא כבר תשע כבר עשר ולא פלוגי' כל חד וחד לפוס חורפיה בשלמא להר"מ' ולהראש דמכרי דמעשר ואילך לא בעינין בדיקה תיג' דקטע הכי וימכי' וכו' לא דעד עשר צעי בדיקה ותו לא אפי' דלכתב קשה אמאי כל חד כקט שכי' שומכים שית וצבע או צבע ומתמי או קשע ועשר לא משמע לפוס חורפיה לפעמי' אם הוא חרף משע ואם לא שבע משמע דשבע לא בעי בדיקה ואתא רב כהנא ופלגי' ואמר בן שבע אם הוא חרף או מתמי אפי' אין ידוע אם כן משמע דפלוגי' ויהיבי קאמרינן בגמרא' ולא פלוגי' כל חד וחד לפוס חורפיה קא קמן דפלוגי' דאם לא כנסת כן לא כבר שית כבר שבע כפשוטו קשה אמאי בקעי' ומינים הרבה כל אחד וא' מ"מ הך קושיא אביא למידתי אמנם להר"מ' קשה מה שהקשימו לבעל וכו' וגם יש לדמות ועוד אשיב ידע שטת בס"ד בהרמב"ם ה' לכו והשיבני והראני אותו ואת נהוה טהן כתיב רעין בבית להים אכתוב בזה רבי תורתי כאשר עש' לבני בעה' וה' להים יעזרו לי יגילכי משנאות ויראני מתורמו כפלאות אמן' כה מעתה י'.

שאלה ט

באופן השיא חנוך בנו וכתשייב חיוב גמור לתת לו אף פרחים ומחוי מדאנה מדבר שלא יעשו קטניי' ראובן ובנו וימחול סבן לאביו מה עשה כתב השטר חוב בשמו שראובן חייב לו אלף פרחים ויהי אחר הדברים ההם ויקרבו ימי ראובן למות ויקרא לבניו חנוך ופלוו וינו אותם לאחר אהה חנוך האלף לך אשר נתתיבתי מתקם ואלף אחרים כנגדם יקח פלוו ואם לא ימנא כדי אלפים נכסיו אשר ימנא ימחולו בין שניהם חלק בחלק וקודם כל דבר שפרענו חוב פקדון של אמה אמת שבקתה לי על יד פלוג' כני אלף וקששים פרחים וגם חובות אחרים של חנוך ופלוו יום טוב כהלון:

תשובה

דף ק"ב ת"ל הלוקח שדה בשם חבירו אין כופין אותו למכור ואם אמר לו על מנת כופין אותו למכור מאי קאמר אמר רב שעת הכי קאמר הלוקח שדה בשם ריש גלותא' אין כופין את ריש גלותא' למכור ואם אמר על מנת כופין את ריש גלותא' למכור מכלל דמקניי' קנייה לריש גלותא' לימא פליגא דבני מערבא דאמרי וכו' מי הודיעו לבעל החיובין שיקנה חישין לבעל חבית' מי משום הא לא קניא כנון שהודיעו לבעל השדה וואודיעוהו לכהדי' אלא אימא סיפא על מנת כופין את ריש גלותא' למכור אמאי' לימא ריש גלותא' לא יקרייכו בעינא ולא זילונוייכו בעינא לא אמר אבוי הכי קאמר הלוקח שדה בשם חבירו אין כופין את המוכר למכור וימנא אחרינו ואם אמר לו על מנת כופין את המוכר למכור ופריך בגמרא פשיטא מדי דמימא מני' אמר לים אימא שערך מארף דקא שקלט בשמיה קאמרת קמל' דאמר לים להכי ערמי ואמרי לבעלים קמך דמויך הו' דבעינא ע"כ בגמ'.

והשתא כחוי אכן במאי דלטקא דעתין בגמרא מעיקרא ופריך לימא פליגא דבני מערבא דאמרי מי הודיעו וכו' ומשני משום הא לא קניא כנון דאודיעוהו לבעל השדה ואודיעוהו להדי' משמע דכשלא ידע קאמה אפי' מה שסליק דעתו לקנות לו מ"מ בין שסמקה אבוי יודע לא הקטנו חסם דבר אלא נריך שידע המקנה שמקנה ל' בניורף ואל

ואם כן ק' הדברים ככל שראונו ואמרו יודעים שאין חייב שום דבר לחמונו ואין מחייב לו ממש אלא לשום סבה לא שחייב לו שום דבר מכל שכן שלא קנה חמונו של חנוך ועקר החוב לחנוך וכיון שחל חנוך לכלוא כל חוב שיש לו על אביו בין על ידו בין על יד זולתו בודאי שמחילתו מחילה וכן כתב הרשב"א ז"ל סי' תקכ"ו ואלה שמעון היה חייב לראובן מה שכתבנו בדיניהם שיעשה שמעון שטר חוב ללוי חכ' דיכרים וא"כ כתבנו ראובן לשמעון ועשה לו שטר מחילה מכל תביעת חמונו וא"כ כתב לוי לראובן שטר הרשאה לתבוע חמונו אותם המעות ובה ראובן לתבוע חכ' דיכרים ושמעון טוען כי לוי לא הלוהו שום חמונו אלא חכ' דיכרים שלך הם אלא שעשית השטר חוב בשם לוי ואתה כבר מחלת לו כל תביעת חמונו הדין עם מי תשובה אם חכ' דיכרים של ראובן אע"פ שהשטר בשם לוי הכל ככנס בכלל המחילה שעשה לשמעון שא"פ שכתב ראובן את השטר בשם לוי לא הקנה את המעות ללוי וכן שמעון שודע שהמעות של ראובן אע"פ שכתבנו ללוי לראובן הוא חייב והכי מוכח בר"מ פרק הגזול ע"ש בשמעתא דהלוקח שדה בשם חבירו וכו' ויהי' הדבר לאחיותו עכ"ל

והנה באמרו דהכי מוכח שמעתא דהלוקח שדה בשם חבירו אין דבריו מתיישבים ומובנים אם לא במה שביארנו דלמאי דק' מצינן דבגמרא והקשה וכי מי הודיעו וכו' מוכח שפיר שברך שידע המקנה שמקנה לפ' אבל בנדון ההוא דהמלוה והלוה שכתבו השטר בשם לוי כלם ידעו שאין חייב לו כלום ולא כתבו השטר בשם לוי אלא הערמה בעלמא א"כ לא נתייב כלום ללוי כן נראה לי כוונת הרשב"א ז"ל שאם כפרש שהראיה היה מהתקנה דבגמרא דמיסק הלוקח שדה בשם חבירו שאין כוונתו את המוכר לחזור ולמכור ולכתוב לו שטר אחר בשמו ואם התנה חייב לכתוב לו שטר בשמו אין מכאן ראיה לכ"ד דהרשב"א ז"ל ודברנו ממש ראיה להפך דכיון שראי מפורש ג' גלותא שאמרו שכלו היא השדה לפי שכתובה בשמו א"כ מוטע דאזלין בתר מיה שכתוב בשטר ואע"פ שאשטר לפרש בדוקק מ"ו אין הראיה ככונה אם לא כמו שביארנו אבל קשה למה דאם כן מוטע דהרשב"א ז"ל פוסק בבני מערבא מי הודיע לבעל הקנינים וכו' וכן מוכח מדברי בגמרא ליתא פליגא אבני מערבא ומוכח אביהו אורחא דתלמודא לשנוי הכי אע"פ דלית הלכתא כותיהו וכו' עכ"ל הרשב"א ז"ל ונס הר"ף ז"ל לא הביא חכ' דבני מערבא בהלכות משמע דלית הלכתא כותיהו וכן היף איתו ראיה מוכח דהרשב"א ז"ל

אמנם הא לאו מילתא היא ממש דאע"פ דליתא להיא דבני מערבא מ"ו הינו דוקא מהתמא שבעל החטין אינו יודע שהוא לפלוני המושל והשליו דעתו למשל הלכך אע"פ דהמקנה אין דעתו למשל אלא לשליו כיון שהשליו דעתו למשל קנה אלא כנדון דהרשב"א ז"ל דלא אחר בהם מכוון ללוי ולא עשו אלא קנוייהו והערמה כולי עלמא מודו דלא קנה לוי ומחילתו לשמעון מחילה גמורה היא ואם כן כ"ד כמו כיון שהחוב הוא לחנוך ומה שכתבנו בשם חמונו אינו אלא הערמה לא קנה חמונו

ואם כן ק' הדברים ככל שראונו ואמרו יודעים שאין חייב שום דבר לחמונו ואין מחייב לו ממש אלא לשום סבה לא שחייב לו שום דבר מכל שכן שלא קנה חמונו של חנוך ועקר החוב לחנוך וכיון שחל חנוך לכלוא כל חוב שיש לו על אביו בין על ידו בין על יד זולתו בודאי שמחילתו מחילה וכן כתב הרשב"א ז"ל סי' תקכ"ו ואלה שמעון היה חייב לראובן מה שכתבנו בדיניהם שיעשה שמעון שטר חוב ללוי חכ' דיכרים וא"כ כתבנו ראובן לשמעון ועשה לו שטר מחילה מכל תביעת חמונו וא"כ כתב לוי לראובן שטר הרשאה לתבוע חמונו אותם המעות ובה ראובן לתבוע חכ' דיכרים ושמעון טוען כי לוי לא הלוהו שום חמונו אלא חכ' דיכרים שלך הם אלא שעשית השטר חוב בשם לוי ואתה כבר מחלת לו כל תביעת חמונו הדין עם מי תשובה אם חכ' דיכרים של ראובן אע"פ שהשטר בשם לוי הכל ככנס בכלל המחילה שעשה לשמעון שא"פ שכתב ראובן את השטר בשם לוי לא הקנה את המעות ללוי וכן שמעון שודע שהמעות של ראובן אע"פ שכתבנו ללוי לראובן הוא חייב והכי מוכח בר"מ פרק הגזול ע"ש בשמעתא דהלוקח שדה בשם חבירו וכו' ויהי' הדבר לאחיותו עכ"ל

והנה באמרו דהכי מוכח שמעתא דהלוקח שדה בשם חבירו אין דבריו מתיישבים ומובנים אם לא במה שביארנו דלמאי דק' מצינן דבגמרא והקשה וכי מי הודיעו וכו' מוכח שפיר שברך שידע המקנה שמקנה לפ' אבל בנדון ההוא דהמלוה והלוה שכתבו השטר בשם לוי כלם ידעו שאין חייב לו כלום ולא כתבו השטר בשם לוי אלא הערמה בעלמא א"כ לא נתייב כלום ללוי כן נראה לי כוונת הרשב"א ז"ל שאם כפרש שהראיה היה מהתקנה דבגמרא דמיסק הלוקח שדה בשם חבירו שאין כוונתו את המוכר לחזור ולמכור ולכתוב לו שטר אחר בשמו ואם התנה חייב לכתוב לו שטר בשמו אין מכאן ראיה לכ"ד דהרשב"א ז"ל ודברנו ממש ראיה להפך דכיון שראי מפורש ג' גלותא שאמרו שכלו היא השדה לפי שכתובה בשמו א"כ מוטע דאזלין בתר מיה שכתוב בשטר ואע"פ שאשטר לפרש בדוקק מ"ו אין הראיה ככונה אם לא כמו שביארנו אבל קשה למה דאם כן מוטע דהרשב"א ז"ל פוסק בבני מערבא מי הודיע לבעל הקנינים וכו' וכן מוכח מדברי בגמרא ליתא פליגא אבני מערבא ומוכח אביהו אורחא דתלמודא לשנוי הכי אע"פ דלית הלכתא כותיהו וכו' עכ"ל הרשב"א ז"ל ונס הר"ף ז"ל לא הביא חכ' דבני מערבא בהלכות משמע דלית הלכתא כותיהו וכן היף איתו ראיה מוכח דהרשב"א ז"ל

אמנם הא לאו מילתא היא ממש דאע"פ דליתא להיא דבני מערבא מ"ו הינו דוקא מהתמא שבעל החטין אינו יודע שהוא לפלוני המושל והשליו דעתו למשל הלכך אע"פ דהמקנה אין דעתו למשל אלא לשליו כיון שהשליו דעתו למשל קנה אלא כנדון דהרשב"א ז"ל דלא אחר בהם מכוון ללוי ולא עשו אלא קנוייהו והערמה כולי עלמא מודו דלא קנה לוי ומחילתו לשמעון מחילה גמורה היא ואם כן כ"ד כמו כיון שהחוב הוא לחנוך ומה שכתבנו בשם חמונו אינו אלא הערמה לא קנה חמונו

לכל העמים יוכח שכן יכול לטרוף ב"ח חמונו אבל ככא ראונו הוא שאמר כן מדעתו וכבר כתב הרמב"ם ז"ל פ"ב מהלכות מלוה ולוה וז"ל וכן כל מי שיש עליו שטר חוב והודה לאחרים מעצמו בחוב אחר אם אין לו כנסים כדי שיגבו שניהם גובה בעל השטר בכלד כדי שלא יעשו קנוייהו על שטרן של זה עכ"ל

הרי משמע דלא כל הימנו דראובן לומר אבי חייב לפ' או פקדון יש לפ' בדי והטעם לפי שלא כל הימנו לבטל זכות בעלי השטרות על פיו ואולי קנוייהו עשו על בעלי השטרות א"כ הכא כמו לאו כל הימנו דראובן לומר שיש בידו פקדון ואולי קנוייהו עשה על בעלי חובות המוקדמים לומר דהתם דוקא בבדי דחיישין שמא קנוייהו עשה אבל בשכיב מרע כי יוכי דלא חיישין ביה שמה עושה שלא להשביע את בניו כי יוכי דחיישין בבדיא ממש דאין אדם עושה קנוייהו בשעת מיתה והכי הוא משמע מדברי הרמב"ם ז"ל פ"ב מהלכות וכו' וז"ל שכתב מרע שאמר פקדון לפ' בידו תבו אותו כותבין וכו' הרי דלא חייש לומר ולא פליג הרמב"ם ז"ל בין יש לו חובות בשטר או לא משמע דכלל גזר נכח הימני

אמנם מחאתי בתשובת הרשב"א ז"ל הדין מה"ר"ף ז"ל ב"מ כ"ו ר"ן וז"ל כתב הרשב"א ז"ל בתשובה אפי' הודה שמעון בשעת פטירתו שקבל כך וכך דובר מראובן בפקדון ואפי' עשה לו שטר הודאה אינו מוין לאשה בהודאת בעל דבר במקום שחב לאחרים אינה כלום כמו שאמרו כ"ב דכתובות ע"כ וכן מבארי בתשובת הגאונים ז"ל הרי משמע מהכא דאפי' בשכיב מרע חיישין לקנוייהו ואין לומר דאפי' הכא דאיכא כתב ידו וכבר חילק הר"ש ז"ל כלל פ"ה ב"מ דה"ה דאחרינן אדם עשוי שלא להשביע את עבמו היינו דוקא על פה אבל בכתב ידו לא אחרינן הכי א"כ הכא כמו כמות כיון דאיכא כתב ידו על הפקדון לא חיישין לקנוייהו הא לאו מילתא היא דדוקא שלא להשביע את עבמו ואת בניו איכא לפלוני בין בכתב ידו לעל פה אבל בשכש קנוייהו איכא למיחש ואפילו בכתב ידו ולא מבטא היכא דכתב בכתב ידו בשעת גזירה אלא אפילו היתה כתב ידו מקודם לכן ביד המפקיד בשעה שהפקיד אכלו לאו מחייב כיון שאינו שטר בעדים לא אפי' לאורועי לשטר חובות אבל יש להפך בזכותו של פלוני כשהפקיד שהרמב"ם ז"ל כתב כל מי שיש עליו שטר חוב והודה לאחר מעצמו וכו' מדכת' מעצמו משמע דוקא כשהודה מעצמו הא אם לאו הודה מעצמו אלא שתבעו והודה לא חיישין לקנוייהו כיון שלא הודה מעצמו וכן כתב מהר"ף ז"ל בכסף משכס פ"ב מהלכות מלוה ולוה גבי מי שכתבתי בשבועה זו ששטר חוב שעליו והודה לאחרים בחובות אחרים והשיגה ידו יתר על הראוי לו לא יטול היתר אלא בעלי השטרות כלכד שמא קנוייהו עשה בהודאתו על פכסיו של זה עכ"ל הרמב"ם ז"ל וכתב עליו מהר"ף ז"ל מי שכתבתי שטועה וכו' וכן מי שהיה וכו' כראיה לי שכוונת רבינו היא שכתבתי איתו לתת לו היתר ממוכנתו אע"פ שתבעוהו אחרים והביאו עדי הלוואה והוא מודה שלא פרע אין מאמינים אותו שאדם עשוי בכינוס בזה לעשות קנוייהו והאחרים כראיה להם שטועים מצוה שהיה לו במה לפרעם את אשתו וכו' ולא יחמונו ברעב אבל מי שיש לו כנסים לפרוע לבעל חובו אלא שאינו רוצה לישאר ערום מכנסים באו אחרים ותבעוהו והביאו עדי הלוואה מהימנין להו וכתבים להם אם קדמו אבל אם מודה מעצמו אפי' חייב לאחרים אע"פ שכתב אפי' ותבעוהו לא מאמינים ביה כיון שהוא הודה

מעצמו בתחלה וזהו שאמר רבינו ג' מי שאין לו לפרוע אלא ממה שמרונה מי שכתבתי שטועה זו משכי שטר חוב שעליו והודה לאחרים בחובות אחרים וכו' משמע שאותם אחרים תבעוהו תחלה והודה לאחרים מעצמו דוקא מעצמו אבל אם תבעוהו תחלה היינו מאמינים אותו אחר שיש לו כנסים אלא שאין בהם כדי לפרוע לזה ולזה עכ"ל

והנה דברי הרב ז"ל לפרעה כראיה טובים וכמותם אבל כשכתבתי מהם נשדו בהו כנפא חזק שחילוק הזה שחילק הרב בין כשיש לו לפרוע או כשאין לו לפרוע לאו מילתא היא דמה שכתב הרמב"ם ז"ל לעיל מיכה לפיכך אם אין לראובן כנסים והיה לו שטר חוב על לוי ואמר לו שטר אמנה הוא פרוע הוא והודה לו ראובן אין מאמינים על הודאתו שמה עושין קנוייהו לאחד וכותו של זה אלא ישבע שמעון ויטול חלו עכ"ל

הא קיון דאע"פ דיש לו כנסים לפרוע והם השטרי חוב שיש לו על אחרים ולוי יטוען תחלה שחזק פרוע וא"כ הודה לו ראובן והוא ליה באלו תבעוהו תחלה ועם כל זה כתב דאין מאמינים עליו דחיישין שמה עשו קנוייהו א"כ משמע דלא שאני לך בין תבעוהו תחלה ובין הודה מעצמו ואין לחלק בין תבעוהו תחלה לכשלי טוען תחלה שהוא פרוע זה אין לחלק דשניהם דין קרוב יש להם דכשהוא עליו שטר חוב וטוען הלוה פרוע ישבע לי חייב קמלוה לישבע לו שאינו פרוע וא"כ יפרע וכשתבעו מלוה על פה חייב הלוה לישבע לו שאינו חייב לו כלום ודברנו כשטוען פרוע הוא חייב לישבע כיון של מורק בקיימת חפץ כמו שכתב הרמב"ם ז"ל פ"ד מהלכות מלוה ולוה וכשטוענו מלוה על פה אינו חייב הלוה אלא שבעת הדין אע"פ דאיכא קולא אחרתא בטוען טענת שטר פרוע שאינו חייב הלוה לישבע אם לא יטוען המלוה ישבע לי אבל בטוענו מלוה על פה חייב הלוה לישבע מ"ו לא שגב כיון שחייב שבעה מ"ו א"כ הרי משמע מדברי הרמב"ם ז"ל גופיה שאפילו כשיש לו לפרוע ותבעו והודה אין מאמינים עליו זה ק"ס לי על דברי מהר"ף ז"ל ומעתה מה שדקדק שהרמב"ם ז"ל כתב לעיל והודה ולא אמר מעצמו ונדון השני כתב מעצמו לאו דוקא מעצמו אלא הכוונה מעצמו שאין שם עדים והיה לו לומר לא היו דברים מעולם וכן נראה מדברי הרב המגיד ז"ל שלא חילק

מכל מקום אע"פ שכתבנו מה שכתבנו כיון שכבר הורה זקן רב ומפלא וכדאם לו בן מדברי הרמב"ם ז"ל לדבריו יבא לנו שפלוני וכו' והפקדון שהודה אביו כיון שהודה אחר שתבעוהו שטרו פלוני בנו תבעו לפי שהיה על ידו הפקדון מהלמנה א"כ כאן וכיון שכן אחר שכבר פרע הפקדון אין יכולים להוציא מידו לא חנוך ולא חמונו ולא מיד המלמנה לפי שאמר קים לי בזהה"ל ז"ל שדקדק כן מדברי הרמב"ם ז"ל ומה גס שכפי מה שכתב בגמרא שנה אביהם שישבע פלוני בנו שאותם המעות שהפקיד אכלו היו של המלמנה לפי שהיה חושש שהם שלו ואולי לקח ממנו ברוב הימים וקבץ על ידו משמע שאין כוונת אביהם לבעות קנוייהו חלילה לאישיבע פלוני כמו שנה אביהם וגם חנוך ישבע שכן נהא אביהם שישבעוהו לזה כאשר כתוב בשטר בגמרא ואם מחלו זה לזה הרשות בידם

הבבלי העולה מדבריו שפלוני הקטן פטור מתביעת חמונו של חנוך מן הטעמים שביארנו דכיון שאם פלוני יפרע לחמונו של חנוך מחייב חנוך לפרוע לפלוני מפני שכתבתי כך בשטר מחילה כאשר הוכחנו אם כן אפוי מערבא למה לי וכל חד וחד ליקום בדוכתיה ומה גס אם חנוך אינו אמוד בעצמו או אם הוא קשה ויבא על פלוני בעקפין

בעיקרין אם עליו יוצא מיון מבוטא יבאחו על קרן הכני
ולא יוכל להוכיח מיד חנוך ואם כן אטרומי בי דינא כבדי
למה לן דהנך מעות כשקחם חמיו של חנוך למנוך לוקחם
שלא היה לחמיו של חנוך על אביהם שום עסק משא ומתן
כלל ושטר חוב זה הבעשה בשמו היה מדאגה מדבר כאשר
בא בשאלה וא"כ כיון שזמן התנה עם אהויו שכל שטר
שיצא עליוהו הוא חמיווב לפנות ולשלם א"כ למה ישלם
חמיו של חנוך והנך יבערך לחזור לשלם אין זה כי אם רוב
לב וכל א' וא' ועמוד בשלנו ואיש על מקומו יבוא בשלום
ולמה זה בין אחים כפרוד ואם המחלוקת יעלה השמימה חלילה
חלילה גם אשכחם גם אחותם קעמוד לדור דורים וס' לשים
אמת יבחנו בדרך אמת ויורכו מדרכיו יבחנו משגיאות
וורכו מקורמו כפלאות אמן: קה מעתה:

הבעיר יום טוב נהלון:
הברני החכם השלם כנוטם כטעמן שקדין עם פלוג ועמו
הפלא ופלא עזו ומתושים בכל טענותיו ואף כי אין
דבריו דרכין חיווך לבקשת השול כדכרתי הפעיר מחכם גאקו:

שעל הכתב

למי שמדע הדם כתבה משען ומענה הלך הוא רב
דעמיה מדברתא דאומתיה החכם השלם הדין
המנויין ריש מתא ורש מתביתא כמו קרר יום טוב נהלון
כר' אור תורתו וזרחת צנפת מ' כב' מיסיס; וטור משן
המשפט על לכו והלכ:

שאלה י

הושב על חוג שארן ויושבים
יבעיון בעיון משו תורה
והורה יורכו רבנו ראובן שידך כמו לשמעון והתמו ביניהם
שזמן הכסואין יהיה לסוף שתי שנים נטפות ונתחייב ראובן
הכו' לזון את חתנו שמעון הכו' ארבע שנים נטפות שתי
שנים וזן השדוכין ושתי שנים לאחר הכסואין וכתן המשדך
הכו' ליוסדכתו סבלנות ודורות וראובן הכו' כמו כן כתן
לחתנו שמעון חתנית כהסונו בבנות ישראל ולאחר שתי
השנים הכו' כתבעמו הכסואין ולא כישאו לבנת מה וכשאר
ראובן הכו' זן לחתנו שמעון הכו' שלם שנים וחצי ולת השתי
שנים של זמן השדוכין כללו של דבר לסוף החמש שנים וחצי
הכו' פירש בים שמעון הכוזר ובעונות נפגע בדרך ובהר
או כטוב בים באופן שלא חזר לביתו עוד ויקם לוי אחיו של
שמעון הכו' לעבדו מראובן עזובו אחיו וכל ככסוי אשה
שנים בידו וכלל המכועה תבע לו עוד הסבלנות אשר כתן
אחיו המנוח הכו' למשדכתו הכו' וראובן עושן לאחר שאם
כתן הארום שמעון הכו' סבלנות כמו כן קכה גם הוא כתן
לו ראובן הכו' מתנות ודורות הן אמת סבלנות שמעון
היו מרובים על סבלנותיו של ראובן הכו' ככלי כפלים:
גם טוען ראובן הכו' וטובע הוצאות המזונות אשר הוציא
על חתנו שמעון הכו' לפי שלא כתחייב לונו כי אם כהיה
הכאה דקא מתבני בהדי הדדי אבל עכשו שכסטר רובה
להתפרע עכסיו שהם תת ידו כל הוצאות שהוציא עליו
כאלו חמש שנים וחצי צתה מורה נדק ילמדנו רבנו גם
דבר המשפט על הדיו והאמת ותשובתו הרמתה ירוח גם
פריח דרך דיושק על החכם הכעלה לשם לתפארת ותהלה
כה"ר יצחק בנארא כרו וכתן אל חי וגדול יאדיר ירוחם
יבשא את כסא מע"כ למעלה מתכסא לכל לראש ככעשו
הרמז והכסאה גם הקידה בשמים ושלוס מעבת יגדיל לעד אמן:

תשובה

עיקר הא מילתא איתא במסכת
כתבא פ' מי שמת דף ק"ו טנן
השולס סבלנות לבית חמיו שילם שם מאה מנה ואכל שם

חייבו הוס ליה בסבלנות דמאכל ומתת דקו ומילת ואפי'
אם תמני לומר דבאלו השתי שנים כיון שתי חייב לזון
אחר הכסואין אם יאמר שאחר לזו בפירוש שיהיו אלה השתי
שנים הלך השתי שנים שהיה חייב לזון אחר הכסואין ומתת
ח"מ עדיין יש לבעל הדיו לחלוט בשכה וחצי האמת שלא
היה שום תנאי דכיוצא דקו בסבלנות דמאכל ומתת
ולא מחייב לפצוע משום דקו מחילת

הכלל

העולה מהדברינו שכל דבר ששטם החמן עם הכלל
אין אפי הכלל עם החמן בשביל חייבו תנאי שביניהם
אפי' יהיו מעות או מאלל או חסדה לך מבעיא ככ"ד
שבתחייב לזון סך שנים דכפר ביארנו שהמסג הפסוט
במקומותינו לקותנו כמתובס עם סבלנותי הקף העולה
בשני המון וא"כ בודאי שאם כתבעלו קשדוכין חייב לפצוע
אלל אפי' אם קתו בשעת השדוכין שיתן החזן לכלל פרו
אחד בכל שבוט או כד אחר יין ושמן או קמח פולת וכיוצא
בדברים שללו וקיים תכאו וא"כ כתבעלו קשדוכין חממת
מה חייבו לסחור לו משום דלא היו סבלנות כיון דלא כתן
אלל מפני סתכאי וקתכאי לך היה אלל מפני החמון אם
יכתבטל קחמון חייב לפצוע קדע ספק מתקם ואחר אפי'
נותן לך את בתי על מנת שתתן לך קך מעות ככל שבוט
או כך חזון ואם לאו לך חתנה לך וכן כמח שמכת אפי'
הכלל עם החמן אם חזון אותו או אם כתן לו בכל שבוט
קך מעות אקח כתך ואם לאו לא אקח כתך כמנא דכסואינו
לוקח בתו כתבעטל התכאי וחייב לפצוע מה שקתן לו ולא
שיך הכא מחילס כמו בסבלנות שנותן מדעמו פלו תכאי'
ואפולר' אם יחלוט בעל הדיו כחלוקה זו ח"מ ככ"ד לית
דיו ולית דיון שיהיוק אלל כשתי שנים פשיטא

ופשיטא דיתפרע ממה שמתן ידו וכתתו שנים אחרות אם
יעשו ויאמר דאמה לו אלו השתי שנים וקני חלק השתי
שנים שאחר הכסואין פשיטא דיתפרע ממה שמתן ידו
אזכס פשכת ומני יש לבעל הדיו לחלוט ולומר במתנת קתס
אם לא שוטעון שכתירו אמה לו שידע לו ויבשע לו סכך
היה ויתפרע ממה שמתן ידו ועל שאר הסבלנות שכתן לו
יתפרע מהסבלנות שמתן ידו כדו שזון אותם סבלנות'
ה' יבחנו משגיאות ויורכו מקורמו כפלאות אמן: קה מעתה
קבעיר יום טוב נהלון:

שאלה יא

אות הכרתי אשר כרע החכם קסיד פה"ק
ישק פאדורו בקבאו את קתאן לך לבל אחר ראש
בעיר גדול דמתו בדעיות וביבואש ישראל
שמים קתס זינם של גוים וגם שוכרים גוים עתלים לדירך
גיתותיקס ועל כל אלה הדברים נעק כמה לפכו חכמי
שלומי אמונו רבני סלוביסקו וקוסטאכנינס וקסמינו
לאסור ופצאו אל ארכנו ואל כחלתנו קנינו לפכו חזרנו
מתביתא דארשא דיראל והנה ארכנו חשיב חכמו קסבור
אשר אנו חייבים לאדון כל הארץ חלק הפטור אענה חלקי
ואפתיב רובי חודתי על חדן ועל האמת וס' לשים אמת
יבחנו בדרך אמת אמן:

לבי

צ"ן לא ימתן פארות במכאופות יבקע פווח פו
בדוכיב נחש על היון פחונות אוטיליא של יון
עירות גדולות לתהלות וכל העם אשר ראובן פתופק אפשי
חודת טובות וקפכיו וכל פכיו למודו פ' משם קוראש
ווצא לקנות הארץ ואף קימת המפסלת חזאת תמה
ודם פ' מנפן קדום גמפס וקתס זינם נעשש לים פיתרפ
לכתר פקס על הארץ:

אכל ככ"ד דעם שון אפי' סבלת את הארום היה מפני
סתכאי סכתחייב כשטר הארמיון לזון אותו כיון שכתאי
היה הדבר בודאי שלא קתבה אלל אדעתא שיבא לרדי גמר
וביון שמת הארום יתפרע ממה שקידו ולזה יש לי ראיות
סכתרא ומדברי הפוסקים זל:

סכתרא

בא ולמד ממה שאנו כותבין במקומותינו ובודאי
שכך היה המדה בכל מקום שאפי הכלל כשמת'
לזון את החמן סך שנים הם מעלים אותן שנים כסך ידוע
כפי שער המזונות וכוסב אותו כדוכיות בתו וא"כ סוה
ליה מה שון אפי הכלל את החמן כמו שאר הדוכיות ובודאי
שאם כתן אפי הכלל קתת מפני הדוכיות לחמן קודם כיוסאין
ומת החמן בודאי שזוהר הכל א"כ גם המזונות שון את
חמיו כיון שהיה מפני סכתאי סכתחייב לזון הוס לים כשאר
דוכיותי' הרי לך מסכתא ומחאי דמחא דבר ראית לדכריו'
וסבריי הפוסקים כתב הר"ש זל כלל לא ס' א' והביא
הטור אר"ס פ' ג' ראובן שידך בתו לשמעון
ופסק עמו ליתן סכום ידוע ומחאו הפסוט כתן לו שלם
אזות והוכים ושמעון שלם למשדכת כתשיטין שעלו ס' ק'
והוכים וקלף ראובן ושידך בתו לאחר ותובע משמעון שיחער
לו השלם מאות וזוכים והוא יחזור לו כללות קתכסויטין
שעלה ושמעון משיב אמה שלמת ליתן לו סכום ידוע ומחאו
כתת לו שלם מאות וזוכים וקוכרתי לשלם כשביל זה
כתשיטין והוכאות אחרות שקוכרתי וא"כ חזרת קה וביטחתי
וכיון שחזרת כך אין לי להחזיר לך השלם מאות וזוכים
והכתשיטין אפי אומר שיש לך להחזיר לי והוכאות שהוכאתי
פכתשיטין והכללות יהיו סכך כ' לא שלמת אלל על דעת
שקתא אשתי:

תשובה

מה שכתב ביד שמעון מהשלם מאו' קובו'
יומר מהסבלנות ששלם למשדכתו יחזיר
לראובן שידוע שלא כתנתם לו אלל אדעתא שתכסא לו בתו וכוון
שנתקדשת לאחר צריך להחזיר דמי הסבלנות יהיו כחשבונו
המשלומן ולא מני ראובן לחזיר החזיר לי מעות משלם
וקח סבלנות שלך כמו ששים עתם דאמרו דעמו של שמעון
שלא שלם סבלנות אלל על מנת שתכסא לו ולא שתקבלם
ומכסא לאחר ומחזיר לו הכללות הילכך כיון שחזרת בה חשביון
דמי הסבלנות משקרו כתכסו וישקע שמעון כמה קוביא
פקיית סבלנות וקומתה ישלם עכ"ל הר"ש זל:

הרי

הדבר מפורסד רבים לדכריו סהרי כדון דהר"ש
הוא תדרא כה ופסק שדריך החמן להחזיר המעות
שכתן לו חמיו ממה שכתן לתת לו ואין לומר דשאני הכא
ככ"ד דקו חזונות דמי המאכל ומתת דלא דרזי הא
ליתא דקא כתת הרב בעל נחמו יוסף פקס פרוטבא זל
דמעו דין עשוין לפלות יש להם דלהתכא בתכו וכו' ע"פ'
ואם פן קתס חופי כתת הר"ש זל דחזיר לו השלם מאות
והוכים חופי להוכאות כותבו ואין לומר דהר"ש פליג
א פרוטבא אלל ודאי שני לן בין פשעלם החמן לכלל או
אפי הכלל לחמן אפילת ושאית או מעות דרך מתת
בודאי חתל אכל פשעלם מפני התכאי פשיטא ופשיטא
שיחזירם אפי' הדעת חייב פקתאי עובדא דהר"ש זל וס' וס'
ככ"ד דחשט לו מזונות שון אותו מפני התכאי'
איברא דיש לזון ולומר דפשלם' פשתי השכים סכתחייב
לזון קודם כיוסאין כחא דון אותו מפני סכתאי
אכל פשעלם שנים וחצי האחרות שלא היה חייב מפני סכתאי
סהרי ין הדיו היה יפול לפצוע עגמו חלזכו באוחרו אפי לא
כתחייבתי אלל שמים קודם כיוסאין וסמים לראש כיוסאין
ולית דין ולית דיון שיחייב אותו וא"כ כחא שון אותו שלא

באלילים יחיה ומה קול הנאן קדשים
 הקדושים אשר בארצות תפוצות
 גלותכם רצני עיני העדה אשר בכל עיר ומדינה
 ומדינה אשר אבי שומע קול יללת הרועים רועי ישראל
 איש איש ממקומו ומחדריהם במחמרים תבכה כפעם על
 זאת מורת האדם משם נשמע קול שגת כעירים שאג
 ישאגו על כוה ישראל איפה נחשבו לכללי חרש כל ככל
 יאלא יין כסף כל דבר אשר יקח יין כסף קריבא ביה מניה
 וביה וכל אפזריתא כלל חדא מילתא היא על זאת יודו
 הדוים המקוים את יוס ה' וספת גאולי העתידים עורר
 ליתן בעבודה כאה והשורה וכום של ברפס מין
 המסור בעבכו מה תהא עליו הם ילכו ויכתבו להם על
 קרן הסור האבטדין לית דין עם יושבי על מדין אין להם
 חלק בין הרקא ולקח טוב דברי חכמים הולקל חכמים
 בדרך תוים שומר פיו ולשונו הם יאכלו בלחמו למס
 אברים ופורץ גדר חדר בחדר אפי' בחדרי חדרים על
 עסקי לגימה מה יאכל בשבת הוא ימות כפעם מרס באשר
 הוא שם דויה עבדי ה' כדקתם יאכלו וישמו ירונו מטוב
 לב וקול כענה ולא יפתח פיו ערבה כל שמחה גלה
 משום הארץ

לחקקי חקי האלהים ותורמו יושבי על
 מדין לדון ולהורות לפעם ולפעם חפוט
 מחפוט וכפ להויתא לאור משפט לפוטא מלבן של
 נדיקים וכינס בשביהם והמה כפלאו מאני במעשיהם
 ודי גם הם בלהטיהם הם המדברים מפי סופרים ומפי
 ספרים כלם בדויה בין שוריתם ינהירו כהירו ושכלתנו
 להוכיח כיוסור ובמסור כל מניפי הדת ככפת שאל ואוקפי
 אשטי כפי חיווי יין חמר חיוור קאקי חיוורי משלמי רגל
 הרגל העכורה ושולמים אל אפס הזמורה ומורא לא יעלה
 על ראשם מחמאת האדם וזאת תהיה מחמת העם כעם
 ככהן גדולים ועובים רבים שמו ולעו כלם פשעו ול פועל
 ה' לא הביטו זאת מעשה ידיו גדולים מעשה נדיקים לא
 ראו על כן אמרתי שגו מני חמרר בכבי מוכפי כהרות אפיה
 חובט ותעלומה אוביא לאור ואור עיני גם הם אור פני
 לא יפילון עד אמנת מקום המשפט שמה מרכות רבנות
 רובי מורת הפוסקים הנה הנהגים מאירים להאיר על הארץ

עיקר הא מילתא אימא פ' אין
 מעמידין דף לו ע"ב גופא אמר
 באלי אמר אביוי נותאה משמיה דרב פתן ושמן יין וכנותיהן
 כלן משמיה עשרה דבר הן בנותיהן מאי היא אמר רב כחמן
 בר ינחן גזרו על בנותיהן כדוה וכו' ונביא אמר משמיה
 דרב כלן עשום על גזרו בהן דכי אתא רב אחא בר אהא
 אמר ל' ינחן גזרו על פתן ושמן משום יין ועל יין משום
 בנותיהן ועל בנותיהן משום חמר וכו' דבר אחר משום
 דבר אחר ופרסי' אל משום דבר אחר על עכ"ל
 הרי' מוכח מהכא דכלן משום על גזרו בהן לפי סברת
 נביא משמיה דרב אבל לסברת דרב כחמן בר ינחן לא
 הוו בנותיהן משום על אלל משום כדה ולהכי אייתי רביה
 גיבא למלתיה דכי אתא רב אחא וכו' אמר גזרו וכו' ועל
 בנותיהן משום דבר אחר והשתא לפי זה קשה לי
 קושיא עמוה על מה שכתבו התוספות בפ"ק שבת גבי
 הא דמייתי סתם הא דרב אחא דאמר ועל בנותיהן משום דבר
 אחר הקשו ולא ואם תאמר הכיחא למאן דאמר דעל בנותיהן
 גזרו יסוד וסיך למגור משום על אלל למאן דאמר גזרו
 דות מה שייך קך גזרה לפי ויש לומר דעל ידי שגזרו

הומר ייכס דהו' משום בנותיהן פירוש שלא יזנו או
 יתחתנו וזה אין לו טעם עם על דבלאו הכי אסיר חיתון
 זכות עם בנותיהן ואם כן להכי הקשו התוספות קושיא
 חזקה אפי' אם בטל טעם על טעם בנותיהן לא בטל ותרנו
 דמאי דחמירו בפתם ייכס איסור הכאה יותר מפתם ושכח
 סוי משום יין כסף פירוש דאסור שמה אסוריהו משום בנותיהן
 כמו שפרסי' אל שטותה היין וכו' וכו' ובא לדי זכות
 בנותיהן אבל איסור הכאה אינו מתייחס עם בנותיהן
 ולא אסוריהו אלל משום חשש כיוסוך אם כן השתא דליכא
 כיוסוך ליכא איסור הכאה

ולפי זה הים כדאה דלדברי המפרש סתם ייכס בהכאה
 משום דלא בקיאי בעל א"כ גם ייסוד בנותיהן
 דהו' טעמא משום על השתא דלא בקיאי אין לאסור ייסוד
 משום גזרה דעל אלל שלא מנינו שום פוסק שהורה כך
 ולכך אין לקבל חלילה ועוד הים לי מקום פלפול בסוגיא
 היא ואין כאן מקומו

ואם כן מעשה יימר שכל לשמוי כבוד ישתופו והיין
 יבער בקרבן ויבא לדי בנותיהן לתימן או זכות
 אפילו אם נתבטל טעם על והרי זה טעם כדור כשמש בהיר
 כשחקים שאין שום מורה הוראה יורה להטיר בשמים סתם
 ייכס משום בנותיהן ואפילו ר"ח שהטיר מנע גוי קטן בשמים
 מנע דוקא לא סתם ייכס וזה שכתבו נהיר וכהיר בהיר הוא
 בשחקים והמכסה השמש בכברה תכסהו כוזה ומארה

זאת ועוד אחרת שהתוספות הקשו על דברי רש"י אל
 מהגאונים דהיכי דמו גויים דבזמן הזה למנע
 כיוסוך מה ענין זה לזה והלא מה שאנו מותרין בתיבוק
 איסור הכאה היינו משום דאין בו אפילו כוונת מנע וא"כ
 גויים בזמן הזה דמכווני למנע יאסרו אפי' בהכאה דהא
 קיימא לן דתמורה כוונת מנע אפילו בלא כוונת כיוסוך מהיכא
 דליכא כוונה כלל ע"כ

תמים בחקי האלהים ללל במים אדירים
 והעלה חרם לגד בו מכל פטרי דברי
 המקילין בסתם יין של גויים בשתיה כדכא יימר ימר שכל
 לשותיו יהי למלא כטנו קדים ורוח סערה לכבות בטן ולכפיל
 ירך ובאו ובאו שתי פעמים אחד לבעל הוראה מורה ויקים
 הים ומות ומכשלן בהלכה ואחד לכוכל ארמית וכפל בת
 אל ככר יין משום בנותיהן הן הכה היו לבי ישראל למסור
 מעל בה' כדברי חז"ל חלקם כתיים בפ' חלק אשר לפתותם כדור
 לקחם וכדור זמני וזכה אשכר הקריבו וישתו וישכרו עמם ובערה
 כס אם היין כונן ונמרו לכעל פטור ותמא הארץ

הידד בדורכים יענם על מדרך כף רגל ככרי
 בין הגעות אשר אין מקום לטום ולהככל
 מידי המשכה ואפילו בנת פקוקה תהיה לפוקה ולמכסיל
 פן ימסוך ולאן אדעתיה וחזרו על כל טנדקי וכקה לא
 יקה מספיקי ובקי סריקי כי לא יקה ה' ולא ילח
 לדבר הזה ולמה זה חמיר כיד שוטח רשע גוי עובד על הלל
 טוב להסיר פועלי אמת שפועלת אמת ולימן להם כפעלם
 על חד תרין ובשכר זאת אל מי חלקנו נורנו יקנן נדחמו
 ובפנותינו אכשינו וכשינו לטכון כבוד בארצנו והייחם
 סגולה מכל העמים תאריכו ימים כימי השמים על הארץ
 כה מעתיד כדנע לפנותהם עבודת הקודש אחיכם
 הנעיר יום טוב נסלון

ראוכן שלא לסיים כיד שמעון
 משיטתה לשכות של כסף משקל
 קב"ה דראמאט שימכרם שם בעדו ויתפרע מהם שלשים גרוס'
 שהוא קייב לו ונס כן יתפרע הפאטוריתא כמנהג וראובן
 קבל

שאלה יב יג

קבל הכל והאשי מכרם עם כאשר כתב משם והכסף עם אותם
תוך בנד פראקטיקה ואחכ נכנסו מי שכתבם ונכחו עתה יורכו
דכינו אם שמיר זאת מעליה או אם פסע וחייב לפדוע את הכסף
לראובן מאחר שלא עם אותם תוך ארנו אחד מנו וטכ'ומה

תשובה

תחלה אודיע לראובן על מה ששאל
שפסע מפני שלא עם אותם בארנו
לפניו הדיון היה נרדף שמירה בקרקע ולא די להם לשומם
בארנו שכן כתב הרמב"ם פ"ד מהלכות פקדון ואל הורו מקנת
המבנים שהוא הדיון לכל דבר שמשאו קל ואין הקרקע
מאכדת אותו במהרה כגון לשומות של כסף ואין נרדף
לומר לשומות של זהב ואכנים טובות שאין להם שמירה אלא
בקרקע ולזה דעתי בוטח עכ"ל

אם כן כ"ד שהם לשומות של כסף הוי דנים ככפפים ונרדפי
שמירה בקרקע ולא די להם לשומם תוך הארנו לא שראוי
להפך בזכות השול ולומר שעתה בזמננו כבר פסקו האחרונים
שאין נרדף שמירה בקרקע לא במקום שימור בארנו ודומה לו
ועוד יש להפך בזכות השואל דהרי אמרו הפוסקים דהא
דבעי שמירה בקרקע היינו דוקא כשומתם בפקדון
לשמרם אבל אם נותנים לו כדי להקטעם בהם ולהרויח בודאי
דאין נרדף שמירה בקרקע וא"כ כ"ד נמי שכתבם לו למוכרם
אין סברא שיבטור כל טעה לקורכם אלא ודאי לא בעי
אלא שמירה מעולה בארנו ודומה לו אפי' בזמן דשכימו
טפוחאי וגטוחאי ומה גם עתה שכתבנו שבזמן הוק
לא בעי שמירה בקרקע ומעתה באנו לשאלת השול ובודאי
פשיעה גסה היא מה שהבינים תוך הנגדים שאפי' לנבו
דידיה אפשר שיטכח וימכור הנגדים ולא ידע שהלשונות
במוכס במא שפשיעה במורה היא

זאת ועוד אפי' לא פסע היה ראוי לחייבו מטעם שומר
שכר דחייב בגניבה ואכרה וא"כ זה הוי שומר שכר כיון
שכתב לו שיתפרע הפאטוריה והוא כמו פרסור שכתב
ברמ"ם ז"ל שהוא שומר סגר לא שפסע שיטעון שמעון
אתה שלחתי לי שאקח פאטוריה אבל אני לא קבלתי
לקחת אלא להיות שומר חנם ואם יטעון כן אפי' שבעה
לא בעי משום דליבא טענת ודאי עליה אלא יקבל עליו
חנם קמם שלא קבלם לא להטעל בהם בחנם

עוד היה אפשר לחייבו מטעם משכון שהוא חייב בנטינת
ואכירה ובמטכנו שלא בשעת הלואה לדעת הגאונים
והרף והרמב"ם ז"ל הוי חייב בגניבה ואכירה לא באונסין
הגם שיש מולקיס ומחייבים אפי' באונסין אמנם אלוכא
דכ"ע בגניבה ואכירה מחייב אפילו בלא פשיעה והכא כיון
ששלאם לו כדי שיתפרע חובו אעשר דמי למטכנו שלא
שבעת הלואה אלא שיש לבטל דין לחלוק ולומר שהוא לא
קבלם למשכון וא"כ לא מחייב ובענין זה יש להאריך הרבה
גם שיש להסתפק דאפי' בדמיהו למשכון כיון שיש משי ולשונות
של כסף יאמר שמתני בלבד היה די להפרע חובו וא"כ
לא קבל הכסף למשכון הגם דכחשכו דעלמא חייב בדמי
משכון אפילו משכן לו שזה אלף על דוכר היינו דוקא לפי
שקבלו במשכון אבל הכא דלא קבלו הוא מידו אלא הוא
שלחו אפשר שיאמר לא קבלתי במשכון אלא התני שהיה די
להפרע חובי וכבר בקמתי שלכיוון המוביל אין להאריך
וכבר כתחייב מטעם פשיעה דפוטע גמור הוי חייב בשלם
ונור ישראל יגלונו משניות ויראנו מתורתנו בשלמות אמן

שאלה יג

יגמחנו דכינו ראובן בא מפורטוגל
והבייש עם אף אחד ועבר זמן הרבה
מיום נואו משם שלא ידע ראובן אם היה אחיו הכו' בחיים
אם לאו ואחר זמן באו משם אכנים והגידו לראובן שאפי'

הכו' אם שמו כך הוא הוא בחיים חיינו והוא פשיע ויחי כי
ארכו הימים כפטור ראובן לכ"ע וחי לרובן ולפי ורע אין
לו ועמדה אלמנתו וכשאת כי גמרה בדעתה כי ודאי בעת
אח בעלה לא היה בעולם אך לא כתבר לה משי עדים ואחר
ששאת באו אכנים מפורטוגל ושאלו על אחיו של ראובן ואמרו
שכבר כפטור יורכו מורה דקא משפט האשה ושכ'ומה

תשובה

קודם כל דבר אודיע לראובן על מה
שהאריך והרחיב לשון ואמר ראובן בא
מפורטוגל והבייש עם אף אחד ועבר זמן הרבה וכו' ואחר זמן
באו אכנים והגידו לראובן שאפיו הכו' אם שמו כך הוא
בחיים וכו' הקימה על השואל למה לנו לדעת שאל עליו
ואמרו לו שהוא בחיים אפי' לא שאל עליו כיון שבודע שיש
לו אח אשתי וזקוקה לו ולא ששאל אפי' עד שיבואו עדים שמת
וזה פשוט ואיכה נריכה לפנים ולא לפרנות ראיות אותם
ומפסית מדברי הפוסקים כי מלאו מקדם

אכנים מה שרי אה לי לישך דברי השואל ולא יהיה
כמורבה דברים רבוב ענין הוא שאדם זה לא היה
מוזק באכנים ולא קיי יודעים שום אדם שהבייש את בפורטוגל
לא מפיו אנו קיי שאמר שיש לו אח בפורטוגל ואם היה כן לא
היתה אשתי וזקוקה להמתין אלא קימה מותרת וכך היא משנה
שלמה במסכת קדושין ז"ל שיש אינו כאמן והביאה הרשב"ם
ז"ל פ"ג מהלכות יבום ז"ל אמר זה אפי' ששאלו ישי אכנים
אינו כאמן להאמר את אשתי והסיקה זקוקה ליבם שהרי
זה מתכוין לאסרה לאחר מותו עכ"ל

ואם כן כ"ד עסקין שלא כודע שיש לו אחים אפי' קול
לא יבא שיש לו אחים שאם זכא קול שיש עדים
שיודעים שיש לו אח והעדים צמדיכה אחרת נריכה להמתין
עד שיבואו העדים כמו שכתב הרמב"ם ז"ל בפ"ה הכא
במאי עסקין שלא היה יודע לא על פיו שאמר הכתתי את
הילכך אלמלא שאלה באו אכנים והגידו לראובן שאפיו
בחיים הרי שהזקוק על פי עדים לא על פיו אלמלא כן לא
היתה נריכה להמתין כלל ולא היתה זקוקה כלל דלא כל
הימנה לאסרה ולעגנה לכך הגיד לנו השול שאמר זמן
באו אכנים והגידו לראובן ונידעו והגידו לראובן לא לראובן
לכדו לא כפני העם שהזקוק שיש לו אחים ועתה נבא לתוכן
השאלה אם אשה זו תשכח תחת בעלה או תפא'

איברא לדעת הגאונים אפי' לכתחלה תשכח כיון שהיא
מומר אינו זקוק ליבום ורנו כמו רנו
הראיות והטעמים שהביאו לדבריהם מי שירצה לעמוד עליהן
ליעיון במלי טור אכן העור מ'קד' ובתשובה מהר"ר אפר"ל ז"ל
מ'רכ"ב ובמהר"ר קולון מ'פ"ה והגאונים בעמ'ים ביניהם חלוקת
דיש מי שסבור שאם כששאל זה אשתי היה כבר וא"כ כשמת
זקוק משום דבדרי כשואין הראשונים מפילים ובשעת כשואין
היה ראוי וזקוק אפי' שאלה כשמת אמנם אחרים סוברים
דאפי' היה כבר בשעת כשואין וא"כ כשמת אינו זקוק משום דכ"ב
דמיתה מפתל ובשעת מיתה כבר לא היה ראוי הילכך אוינו זקוק
והרמב"ם ז"ל קמם דבריו ובתב ז"ל פ"א מהלכות יבום
מי שיש לו אח מ"א אפי' מומר או עובד ע"ז
בין קטן בין גדול משיבא ראשו ורובו לאויר העולם קודם
שימות אחיו הרי זה זקוק את אשתו עכ"ל הרי שכתב עובד ע"ז
ולא חילק בין אם היה כבר בשעת כשואין ובין אם כבר כשמת
וגם רש"י ז"ל סובר דזקוק וחולק על הגאונים וא"כ מי יערב
אל לנו לחלוק על רש"י ז"ל כי מיימוני אנו שותים כמו שכתב
מהר"ר אפר"ל ז"ל ומהר"ר קולון וגם הרמב"ם ז"ל שהוא מארי
דארתין וראש הפוסקם ואפילו לדברי האומרים דעבד כאן לא
קאמר הרמב"ם אלא כשהיה כבר בשעת כשואין וא"כ כשמת
דאמר כשואין מפילין אבל אם היה מומר בשעת כשואין מודה
הרמב"ם

שאלה יג יד

מבעלה יגור ישראל יגלונו משניות ויראנו מתורתנו בשלמות
כה מעתיד יום טוב כהלון

שאלה יד

שטר שבעשה במכרים שכתבו
בו שראובן חייב לשמעון עשרת
אלפים חתי' ובתחייב לפדועם לו תוך עשרה ימים לטביעתו
בטריעות או בכפת תו' ככ ועבר הזמן כמו שלשים שנה או
יותר ובתמטך הזמן שכתבו המטבעות בגלילות הללו והמל'
שהיה דר במכרים עתה טובע מעות מכרים והלזה אותה
שאין לפרוע אלא מעות טריעות ובשטר כתוב וקיס זה פס
מכרים יורכו מורכו הדיון עם מי

תשובה

עיקר הא מלתא איתא באמת כחצות
פ"ט טי דיני דק"ק ע"ב ת"ר המוציא שטר
מוכ על חבירו כתוב בככל מנכהו ממעות בכל כתוב בא'
מנכהו ממעות אף כתוב סתם הוסיפו בככל מנכהו ממעות
בכל הוסיפו בא' מנכהו ממעות אף והביאה הרף ז"ל
בהלכותיו והרמב"ם פ"ז מהלכות מלוה

ובתב הרף ז"ל כתוב בו סתם כלומר שכתבו פלעים דיכרים
או פוכדון ולא כתב באי זה מקום היה הוסיפו בככל
מנכהו ממעות בכל משמע לי דהיינו טעמא דכיון שלא פירש
מקום מסתמא שכתבד הלוה לפרוע כמטבע של מקום גובייכא
אם לפחות אם להותיק אבל הרמב"ם ז"ל כתב פ"ז מהלכות
מלוה שאם טען הלוה שהמעות שאפי' חייב לו מכסף שהוא
פחות מזה המטבע ישבע המלוה ויטול ולפי זה משמע דהיינו
טעמא דמסתמא אחריון דמקום גובייכא היה דר מתחילת
ולפיכ' כל שאינו יכול להחזיר את טען הלוה שאותו כסף
היה פחות ישבע המלוה ולפי זה אם הביא ראה המלוה או
הלוה שהיו דרים בשעת הלואה במקום אחר כוונל במקום
הלואה ואין כל זה במשמע עכ"ל הרף ז"ל פרוט לפירושו
שאם היה סובר הרמב"ם ז"ל שהטעם הוא כמו שכתב הרף ז"ל דכיון
שלא פירש מקום מסתמא שכתבד לפרוע כמטבע מקום
גובייכא אם הוא כן היאך יכול לטעון הלוה שהמעות שחייב
לו הוא פחות ממטבע זה ומה בכך הרי נחמתי לפרוע
כמטבע של מקום גובייכא אפי' שלא היה המטבע של
הלואה כן אלא ודאי סבר הרמב"ם ז"ל שאין הטעם כמו
שכתב הרף ז"ל אלא טעמא דמסתמא היה דר במקום גובייכא
ומסתמא מקום דרים בשעת הלואה מאותו מטבע כתיב לו ואם
הביא ראה המלוה שהיו דרים במקום אחר שהמטבעות יותר
גדולים או הלוה הביא ראה שהיו דרים במקום אחר שהמטבעות
פחותים נותנים במקום הלואה ולא אחריון שיהן במקום
גובייכא משום דמאי דמנכיכא ליה במקום גובייכא הוא
משום דמסתמא שם היו דרים אבל אם יש ראה שלא היו
דרים שם אפי' שכתוב סתם ששטר כתיב במקום הלואה וזוהו
דוקא לדברי הרמב"ם ז"ל לטעם הרף ז"ל שהטעם הוא דמסתמא
שכתבד לפרוע כמקום גובייכא לא מהני שיביא ראה שהיו
דרים במקום אחר דמה לנו אם היו דרים במקום אחר
הרי שכתבד לפרוע כמקום גובייכא והוה ליה כאלו פירש
משם לפרוע כמקום גובייכא כיון שלא הזכיר מקום הלואה
והשעבוד

ועריון יש לשאול מנא ליה להרף דהרמב"ם סבר דטעמא
הכי אפי' תימא דסבר טעמא כמו שכתב הרף ז"ל משום
דמסתמא שכתבד הלוה לפרוע כמקום גובייכא מה הכי
קאמר טען הלוה שהמעות שאפי' חייב לו פחות מזה המטבע
כלומר שבעירוש התינו שאפי' חייב לו מטבע פחות מזה
הילכך ישבע המלוה וכאמינהו בשבועה כיון שכתב סתם
יש לדחות דאם היה סובר הרמב"ם ז"ל דמסתמא שכתבד
כמקום

ג ב ג 2 3

שאלה יד טו

במקום גובייתא תולא מחזי ללוה שום טענה כלל דאין סהדי מדעתם דשטענד במקום גובייתא.

תשובה

חזרו על כל נדדי השאלה ולא מנאמי דק פסק ומלתא דשטיטא היא ואיניס דריכה לפניו כי במה של שמועין לנא בעבעה על לוי הכפיד באומרו כי אנוס היה אם האונס בא לו מנד לוי שאנסו עד שזודה לתת לראובן היה נא בעבעה אבל אונס שמועין שאנסו ראובן מה ללוי בזה כיון שהוא לא אנסו דאם יטעון שלו ידע באונסו ולא היה לו למסוד שום דבר בידו של ראובן כיון שידע שאונסו אחר הא לא מלתא היא דאם דאעיקרא דריכא שירכא שלו וכיסיטא ידע באונסו ועוד דאפי' ידע באונסו כיון שאינו לו בעל הפקדון שיתן הפקדון לבעלו וזה לו עוד עמו וגם מתחלה בשעת שהפקדון שניהם השלישו יחד ביד לוי ומכאן היה הדבר כל זמן שיאמר לו שיתן ביד ראובן את שלו שיתן וא"כ מה לו ללוי לבעב בדבר ואפי' ידע באונסו כיון שלא אמר בפניו מודעא ולא אמר לו לא תתן לו מאומה שאונסו אפי' אנו מחוייב לבעב וזה דבר פשוט.

ואם

לשקך אדם לומר א"כ אמאי נהגו הסופרים לכתוב בעובטאי הקרשאות וחזר שטר הרשקה זו וכו' דלא באמתמא וכו' כעטול כל מוכי מודעות וכו' ומה מודעא שייך בזה הא לאו מלתא היא דהשון זה לא מן השם הוא כעטר הרשאות ואפי' מי שנהג לבטחו אפטר שאל לשלול שלא אמר מודעא לומר שהכפיד או הלוואה אנסו עד שהודה שיתן הפקדון או הלוואה לראובן כי לא מלבו וזה פשוט וברור כמש"כ ואפי' שלטעור לוי הפקדון אין נריך להניח ראיות כי פשוט הדבר מהכרח מ"מ הדבר מבורר בפני הפוסקים כתב הרמ"בם ז"ל ע"ה מהלכות שלוחין מי שהיה לו ביד חבירו פקדון או מלוה בין מטלטלין בין מעות ופשה שליח בעדים להטיל לו הרשות בידו של זה שהם שליחאם דאם ליתנם כעטר ואינו חייב באחריותן שהרי כתן לשלוחו וכו' עכ"ל.

והא

מילתא הויא פלוגתא דרב חסדא ורבא בנ"ב פ' הנוגל ובפסא כרב חסדא וכן פסק הר"ף ז"ל ועוד כתב פ"א מהלכות שלוחין ז"ל ראובן ששלח בנה לשמעון ואמר לו מנה שיש לי בידך שלחה לי ביד לוי אם רצה לשלחו אינו חייב באחריותו וכו' עכ"ל וכן כתב הר"ף ב"ב פ' הנוגל ז"ל היבא דגדר כתבא ואמר ליה ההוא מדי דאית לי נכר שדריכהו נהלי לא מחייב באחריותו דהכי כהני האידנא תגוי עכ"ל והראש תמה עליו אמאי תלה מלתא במנה דדינא הוה דאפי' רצה דפליג בשליש שטעמו בעדים מודה הכא עכ"ל והרמ"בם ז"ל דייק שלא תלה הדבר במנה מ"מ בקטין מדברי הר"ף ש"כ כמו כיוול בתר מהכא שהרי מנהג התגרים בכל יום לתת פקדונות והלוואות לנא בהרשאה או בכח יד ואינסו חוששין לטענת אונס ומודעא ומשולם לא שמענו שמישה בכדון כזה ואם באנו למסוד לזה מעולם לא יתן אדם לחבירו הכא בהרשאה או בשליחות פקדון או מלוה כי יחוש למודעא ואונסו אלא ודאי דלאו מלתא היא ואין למודעא בזה טעם ולא ריש וזה פשוט.

ובה

שטעין לוי שראובן כולי עלמא ידעי ליה דביית דינא לאו טענה היא דכל הפוסקים לא חלקו במודעא בין ביית דינא ללא ביית דינא וכן פשוט מהנהגו כמו שכתבנו בעור ח"מ באורח עינין ס"ו וז"ל ונראה שישנו ויראהו מתורתו ככלאוקי קה מעטיר.

שאלה

שאלה יו

שאלה יו

ילמדנו רבינו קהל הסכמו בכח כח"ש שלא ימכרו היין ביותר מח' כספים הדוטול ובא ראובן ליטא אשה ולא היה לו יין לכוף סעודתו מנאו שמעון אחר לו אנו אפ"ן לרייך די ספוקי אפס כי אינו טהר לי לתמו קשמנה כספים סוף דבר שהערימו וכתן לו סמן והוסיף עליו מעטף השוק באופן כמנא הי"ן עולה לשלשק חתיכו' הרו"טל וכדכר סימנים בודש הדבר לכ"ז ועכשו אותו כפי ראות עינם ועדיין דמי הי"ן לא פרע ראובן לשמעון ושמעון תובעו שיתן לו דמי יינו כחשר הסכמו כימהם וראובן עושה כי לא יפרע לו יותר על הסכמת ב"ד לערך ח' כספים יורדו מורנו הדין עם מי וסכומה:

תשובה

אוכרז דלכאורח כלאה דהדין עם שמעון שיפרע לו כחשר התכו כימהם כיון שמתך היין וקנאו כשאריו דמיים חוב אכלו לערך שקנאו ביניהם אפי' שבעדו על החכם מה שעשו עשו כמו שכתב הרמ"בם ז"ל סוף פ' שלשים מהלכות מכירת המוכר או המתן בשבת ואין דריך לומר בי"ט אפי' שמתן אותו מעשיו קיימין וכן כל מי שקנו מידו בשבת הקפין קיים וכו' וכן כתב הר"ף פ' משילין על אותה שכתב אין מקדישין וכו' וכתבו בהלכות כדאיתא התם.

הרי

מובח מהתם אל"כא דכל הפוסקים והטור והמרדכי דא"ע דעבד איסורא מ"מ לא ליכטל המחש בטביל כן הכא כמי א"ע דעבדו איסורא דעבדו על הפרס מ"מ תכנס קיים.

ולוה

הים מקום לדמות ולומר דמי' אתי עליה מנה מקח טעות ולומר ליה בשלשתי ממך היין חשבתיו שלא קיימתי עגבר על הפרס אבל כהיות שהורינו ב"ד שעררת ועכשו אותך ארשתא דהכי לא זככת לכאורה אפשה דעבעה זו חוקק שלא יקח ממנו יתר על שוויו והא לימתא דאם הא דאיתא בירושלמי ואיתא בהלכות וכלן שעשו בין אסופין בין שונגין בין מוטעין מה שעשו עשו וכו' הרי שזכרה ובתבולה מאליה שעבקה זו דהא התם כמו לימא ליה אם היו מוטעין או שונגין מקח טעות דאנא לא ידענא דמילתא דהין אסורא בשבתא או לא הוה ידענא דהוה שבתא וליכגול חוקק אלא ודאי דכלל גונא מעשיו קיימין ולא מהנו טעמא דטעות ואפשה שז דייק לשון הרמ"בם שכתב וכן כל מי שקנו ממנו כלומר כל מי שהיה או אנוסין או מוטעין בכל גונא מעשיו קיימין ומקמי.

אמנם

כדו לכא אל מנא השאלה הלוה טריך להניב לפטיו מחלוקת אביי ורבא במס' תמורה דף ד' אמר אביי כל מלי דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד חקנו וכו' רבא אמר לא מהכי וכו' קרי דהפלוגא אביי ורבא על הפושט דבר שלא כדת אי מעשיו קיימין או לא דרבא סבר לא מהכי ולא יודי וכן מעשיו קיימין.

וקשה

טובא דהא בחמ' שבת דיש פ' השואל פלוגי דב יוסף ורבה גבי הלואה ויש טוב דב יוסף אמר לא ניתנה ליתבע ורבה אמר ניתנה ליתבע דב יוסף אמר לא ניתנה ליתבע דאי אורת בתנה להתבע אפי' ליתבע ורבה אמר ניתנה להתבע דאי אורת לא ניתנה להתבע לא יהיב ל"ס ואינו לאחמעי משמחת יום טוב וכו' קרי מוכח מהא דרבה סבר בהלואה וט נית' להתבע וכמה הדין ז"ל הא מלתא אכלתיו בה דמאמא איבא מאן דפסק קרב יוסף משום דרב יוסף דביה הוה לגביה דרבא ועוד דהא רב אייב סבר לה פותיה דשקל מוכתמא ורבה סבר דרב הונא כונו קא מערבי אישורווי וכו' ואיבא מאן דפסק כרבא דאמר ניתנה ליתבע

שאלה יו

ואמה משום דהוק בתרא וקייא לן דבתרא עכ"ל וקאם טובא אמר בההיא דמשילין כתב קר"ף שהיא בירושלמי ופסק כוותיה בל"ג פלוגתא דרבנן וקאם כתב פלוגתא דרבנן וקאם ולא הכריע ואמאי פלוגי הכא אי מודו כולי עלמא קהיא בירושלמי דהוה הלכתא א"כ היכי איבא מאן דפסק כרב יוסף דאמר לא ניתנה להתבע דא"כ הא לא הוה מעשיו קיימין כיון שאינו יכול לתובעו קדין והיכי אמר בירושלמי וכלן שעשו בין שונגין וכו' מעשיו קיימין קא אליבא דרב יוסף לאו מעשיו קיימין דהא לא זכיל להתבעי.

וקרוב

מחלוקת טעם לקויא מוח שכתוב בשלמא הגמוריים פ' שואל ז"ל חק שכתב דהר דבר זה להדיא לשני טעמים כרבא אפי' שכתבו לא כמנא דבר זה להדיא לשני טעמים קא' לפי שהר"ש מביא דברי רבינו ובסוף דבריו כותב דקלכא כרבא דבתרא חיה דאיהו גרוס רבא ולא רצה ועוד דהא קיימא לן בפ' משילין מן בירושלמי דכל קבין שנעשה בוט או בשבת דמועיל קוד וכן כתב רבינו שם וזו הוה קומא לן דלא ניתנה להתבע כמנא דגורין על מעשה ז"ל שלא יהיה לו קיום ב"ד וכו' הרי מוכח דבריו דתלי הא כהא דכיון דפסק בירושלמי א"כ מעתה מוכרח לקרע קרנא בהלואה ז"ל דניתנה להתבע.

ולבאורה

ז"ל לדמות קה סברא ולומר דלא מן הסם הוא ולא ראו זה כראו זה דא"ע דיימא בהלואה ז"ל דלא ניתנה להתבע לן סתם אמאי דפסקין בירושלמי דמעשה שבת יוסף קיימין משום דהבא הלוואה ז"ל לכהא איסורא כלל ומשום הכי איבא למימש דאי ניתנה להתבע אמו לידו כתיבה והיא איסורא דאורייתא משום הכי אמר רב יוסף דלא ניתנה ליתבע אמנם בקושה בשבת ובי"ט לא שייך למימר הכי דהא ליבא למנופ דהא עבדו איסורא ז"ל דלדמות ולא מילתא היא משום דאפי' הך גרוס גונא שייבא מני התם דאיבא למנופ דלא ליבעדו אישור אחר והכא להם לישאלא שלא יעשו כי אם איסור א' וכו' ועוד דאפי' קיימא דמיהוד לא שייך למימר הכי מ"מ היכי פסיק בירושלמי דבין שונגין בין מוטעין קיימא בשונגין דלא ליהו מעשיו קיימין משום דלאו אמו להתבע כל זה כתבתי לקיים שכינותי לדברי שלישי הגמורים אפי' שידע אפי' שיש לדוחה מקום לדמות.

ועוד

כתבו הגמורים ושלטי הגמורים בפ' משילין ז"ל נבי קה בירושלמי וכלן שעשו בין אנוסין וכו' זכר עלה הדין ז"ל ושמעינן מיה דמאן דעבר ואקמי בשבת מקדקעי או משלטי הקנאמו הקנאם עכ"ל אר"ף בתב בהנחת שלישי הגמורים ז"ל ומההיא דנכס ומכר בשבת דאיתא בפ' מדינת מוכח דמכירה וקנין שבעה באיסור דמיוט מיתס הרי הקבין קיים וכו' וקיינו כמי כרבא דאמר פ' שואל בשבת דיש ברכין דהלואה ז"ל ניתנה ליתבע לאהי זמן וקיינו כמי בירושלמי דפ' משילין וכו' מיה קשה בעיני דברי רבא שכתב פ' מדינת מוכח מקח וממכר באותו במס' שבת דא"ע דמאמא איסור מקח וממכר באותו ממכר שעשה בשבת כגון שעשאו באחד מהדרכים שהוכרו שם במדינת א"כ מהני ואין ג"ל אם עשאו סתם דאין איסורא אלא מדרכין קדמאם להדיא פ' משילין דודאי מהני והוה קיים ואלו במס' תמורה דכל מלי דאמור דבין לא תעבד אי עבד לא מהני ופלוגי על אביי שם להדיא חלפד קו קשה דמאמא קיימא לן ברבא לגבי אביי דהיינו פלוגתא דתמורה והיאך פסקו כל הפוסקים כרבא דהיא וכירושלמי דאי עביד מהני ומו לחא לא הקטו שם לרבה בסמוך מקהיא מקמי דמריבו ומדבריו לדבריו כמו שכתבתי וכו' ועוד דאדין שם הרב יעויין ס"ה הרי מוכח מהת דרבה סבר פ' שואל דמעשה שבת אהנו וכן כמנא מדינת וז"ל פ' קט"ו

לי אס דנס לשלמו אינו חייב באחריותו בין שהיא מלוה בין שהיא פקדון והוא שוכר שהיא כסד ידו עכ"ל
והביא הרב מהר"ק ז"ל בכתף קמטתא אשר לו מה שכתב הטור דמשמע מדברי הר"ף דלא בעי שפרט לו שלם לי עם פ' אלף שלם לי לחודים מהני והר"מכס סבר דבעינן שפרט ויאמר שלחתי לו על ידי לוי ובכספתא שהביא הר"א דברי הר"ף כתוב בפירושו על ידי פ'
הרי מוכח מהכא דבעינן שפרט ויאמר שלחתי לי על פ' הא לאו הכי לא סגי
וטעמא דמלתא אמאי לא מהכי אס לא ייחד לו משום דיקול לומר לו למה חסרת ביד פ' ואינו כאמון לי ובכספתא לך שלחתי גליתו דעתי שאני נריך למעות אמנס היית נריך לשלם לי ע"א ארס בטוח לאחריותך עד שיגיעו לידו הגיעו לידו והם באחריותו
ראיה לדבריו ממה שכתבו התוספות שכתבו וז"ל הכי קא"ל איכס מהימנא הוא תימא אמאי חייב מן הדין באחריות אונס הדרך והא אין יכול לומר אין רבנו טיהא פקדוני ביד אחר כיון דתפס ליה באיכס מהימנא ויש לומר דכרחה דאפילו הוא עצמו הביאו בדרך וכאנס חייב דפשיעה הוא עושה שמו"לכו בדרך שיש בו סכנה וכ"ע חייב לשמור עד שיחזירו לו בישוב במקום שהפקידו ולא כל כמיניה להחזיר לו במקום סכנס עכ"ל הרי מוכח בדכתיבנא אונס כרחה דזקו דוקא כשהלוהו או הפקידו כאן במקום שראובן סס לכך מחוייב להחזירו עד מקום שלקחו משם אבל אם לא הלוהו או הפקידו אלא במקום ששמעון סס וא"כ בא לוי לכאן ושלה אחר מעותיו היה כרחה דאין כאן מקום לטעם התוספות שכתבו חייב לשמור עד שיחזירו בו במקום שהפקידו עכ"ל משמע שנקום שהפקידו הוא מקום שראובן סס אבל אם לא הלוהו או הפקידו אלא במקום שמעון לא שייך טעמא דכתיבו התוס' **אמנם** אכתי איכס טעמא דכתיבנא דיקול לומר האי נבדא דהדרת בידיה לא מהימנא לי ופשיעת במה ששלחתי בידו ואני לא כתבתי לך אלא להודיעך שאני נריך למעותי אמנס שלחתי לי ע"א ארס אחר וכן יכול לומר בכל איש דין לא הכיין לי ולא היה לך לשלוח עד שתשאל את פי ותכתוב לי ע"א מי תרצה ששלח לך וכיון שלם עשית כן אלא שלחתי לי ע"א זה לא מהימנא לי והיו פשיעה וכיון שכן אע"פ שכאנס א"כ הוי תחלתו בפשיעה ופסו באונס מחייב
וכתב הרמ"ב ז"ל פ"ו מהלכות מלוה וז"ל החוב באחריות הלוה עד שיגיע ליד המלוה או ליד שלוחו אחר לו המלוה זרוק לי חובי והפטר זרוקו ואנד או כסף פטור וכתב הרב המגיד ז"ל אמר לו המלוה זרוק לי חובי וכו' בניטין פ' הורק אמר ר' יוחנן לגיטין ולקדושין אמרו שאס זק קרוב לה מקודשת ומגודשת ולא לדבר אחר אימתיבית וכן לענין חוב זק לו חובו קרוב למלוה וזה הלוה קרוב ללוה הלוה חייב מחכה על מחנה יחלוקו ותידעו דאמר ליה זרוק לי חובי בתורת קדושין וגיטין והקשו אכתי מאי למימרא ותידעו מהו דתימא אמר ליה משטה אכי בך קמ"ל והקשה הר"ב לאוקמתא דזרוק לי חובי והפטר א"כ קרוב ללוה אמאי חייב ותידעו דכי קאמר ליה זרוק לי חובי בתוך רשותי קאמר וכל שקרוב ללוה לא בא לרשות המלוה והכיין איתא בירושלמי ואפטר שדעת רבינו ז"ל וכוונתו שכתב זרוקו לו ואנד רובה לומר זרוקו לרשותו עכ"ל הרב המגיד
והתוספות הקשו קוטיא זו וז"ל אי הכי מאי למימרא וז"ל אדרבא תקשי ליה אמאי קרוב ללוה

הלוה חייב כיון דאמר ליה זרוק לי חובי והפטר קמח ללוה כמי ליפטר ויש לומר דמיידי מתמא דמפרט ליה שזרוק לו למקום שיוכל לשמרו הוא עכ"ל הכה לכאורה כרחה קוטיא הר"בא וקוטיא התוספות הכל בגמון ארס וכן תירוצ שניהם הכל הולך אל מקום אחד
אמנם אחר העיון לא ראי זה כראי זה דעבי תירוצ במדך רשותי קאמר וכל שקרוב ללוה לא בא לרשותו משמע מתוך לשוני שרובה לומר דהכתיב זרוק לי חובי ר"ל ברשותי ואס כוונת הר"בא בן קשה טובא דאס בן תיקשה מאי פריך בגמרא אי הכי מאי למימרא הא טובא קמ"ל דא"עב דלא אמר ליה אלא סתם זרוק לי חובי אנו אומרים מהמא כוונתו זרוק לי לרשותי קאמר אע"פ שלם פירש בפירושו וא"כ טובא קמ"ל אונס בעלי התוספות תרנו בגמון אחר ואני שפיר סתם הקשו מאי פריך בגמרא מאי למימרא אדרבא אשמעינן חדושא טובא שהיא שער דהא א"כ אמאי קרוב ללוה הלוה חייב כיון דאמר ליה זרוק והפטר בכל גוונא הוה ליה להפטר וא"כ מאי פריך מאי למימרא ותרנו דמיידי מתמא דמפרט ליה שזרוק לו למקום שיוכל לשמרו וכו' וכן סתם תירוצ התוספות עולה כהוון דכתיב דמיידי מתמא ליה בפ' שזרוק לו חובו במקום שיוכל לשמרו והשתא פריך שפיר אי הכי מאי למימרא דכיון דפירש לו בפ' מאי למימרא א"כ לבי תירוצ הר"בא שתידעו דכשאר לו זרוק לי חובי ר"ל בתוך רשותי אע"פ שלם פירש א"כ קשה מה שהקשו ודוחק לומר שכוונת הר"בא במה שכתב דכי קאמר ליה זרוק לי בתוך רשותי קאמר ר"ל שפירש לו בפ' בן כמו שפירשו התוספות זה דוחק שאינו כרחה בן מלשון הר"בא
ותו קשה להר"מכס ז"ל שכתב אמר לו זרוק לי חובי והפטר זרוקו לו ואנד או כסף פטור קשה אמאי סתם ולא חילק קרוב למלוה וזה הלוה קרוב ללוה הלוה חייב הא מוכח בגמרא דמאי דקתני במתני' קרוב למלוה וזה הלוה וכו' הוי דאמר ליה זרוק לי חובי והפטר אלא שהקשו פשיטא מאי למימרא דודאי דקו"י דיכא הכי לא שהדיון פשוט ולא הוצרך להשמיענו דין זה להכי משני דמיידי מתני' דאמר ליה זרוק לי חובי בתורת גיטין אבל אין הכי כמו דהדין דין אמת דכשלא אמר לו בתורת גיטין אלא והפטר דיכא הכי דקרוב למלוה וזה הלוה קרוב ללוה הלוה חייב ונס כן תקשי להר"מכס הכי פסיק ותיי ואנד או כסף פטור משמע בכל גוונא
איברא דלפי תירוצ התוספות שתידעו דמאי דקאמר בגמרא מיידי שומר לו בפ' זרוק לי חובי לרשותי ומשום הכי אמר קרוב למלוה וכו' אבל אם אמר לו סתם זרוק לי חובי והפטר אדרבא בכל גוונא והפטר הלוה כמו שהקשו התוספות והר"מכס ז"ל מיידי דקאמר סתמא ולהכי סתם ואמר דפטור בכל גוונא אבל לפי תירוצ הר"בא שתידעו דזרוק לי ר"ל לרשותי אע"פ שלם פירש קשה טובא מה שכתב הרמ"ב ז"ל
ותו קשה מאי דכתב הרב המגיד ז"ל וז"ל ואפטר שדעת רבינו וכוונתו שכתב זרוקו לו ואנד ר"ל זרוקו לרשותו דברים הללו אין להם שחר דלא היה לו לומר לא שמה שאמר זרוק לי חובי לרשותי קאמר ובהכי הוה מוכרח לומר דמאי דקאמר זרוקו לו לרשותי קאמר אבל הרב המגיד הניח מה שאמר זרוק לי חובי בפשוט ולא פירש סוס דבר אלא משמע זרוק לי חובי בכל גוונא וא"כ הכי קאמר דמאי דקאמר הרמ"ב ז"ל וזרוקו לו ר"ל ברשותו הא לא אפטר כדפירשית
ויש לומר בדוחק דכוונת הרב המגיד לומר דהר"מכס סבר כהר"בא דמאי דקאמר זרוק לי ר"ל מתמא לרשותי ומלכד

ומלכד זה נריך לומר גם כן שמה שאמר הרמ"ב ז"ל זרוקו לו ר"ל לרשותי ולפי זה סבר הרמ"ב כהר"בא שכתב ממש וכל זה דוחק בדברי הרמ"ב ז"ל
ותו קשה דאם בדברי הרב המגיד דדבריו הרמ"ב ז"ל מיידי זרוקו ברשותו והוא כתיבון הר"בא א"כ קשה להר"מכס ליערבינהו וליתיבנהו חלוקת זרוק לי חובי והפטר וחלוקת זרוק לי חובי בתורת גיטין דתידעו מהו הוה הוי קרוב למלוה וזה הלוה קרוב ללוה הלוה חייב כדמוכח בגמרא
לכך כרחה לי הכוון בדברי הרמ"ב כמו שכתבתי דכתיב כתיבון התוספות דמאי דאמרנו בגמרא מיידי דקאמר בפ' זרוק לי חובי לרשותי ולכך חלקו בין קרוב למלוה או קרוב ללוה אלא אם לא פירש אלא אמר לו סתם זרוק לי חובי לא ולכך כתב בכל גוונא פטור ודברי הרב המגיד דכיון לי עיון
נמצא כפי מה שביארנו סוגיית הגמרא דאם אמר לו זרוק לי חובי ולא אמר לו והפטר לא כפטר עד שיגיע ליד המלוה או ליד שלוחו כמו שכתב הרמ"ב ז"ל ואם אמר לו והפטר בכל גוונא מפטר
והשתא ככ"ד כיון דלא אמר לו והפטר או על ידי פ' דאי הוה אמר והפטר לא בעי למימר על ידי פ' דלא נרע מזורק לי חובי והפטר דמפטר הכא כמי מפטר אם אמר שלם לי חובי והפטר אע"פ דלא אמר לו על ידי פ' מהני אונס השתא דלא אמר על ידי פ' ולא והפטר חייב באחריותו
אמנם כבר ביארנו דהיינו דוקא כשהלוה לו כאן במקום המלוה נריך שיגיעהו למקום שהלוה סס אבל ככ"ד דלא הלוהו אלא במקום הלוה לא הוי מחוייב באחריותו לפי טעם התוספות שכתבנו אבל לפי הטעם האחר שכתבנו שכיון שלם אמר לו ע"פ יכול לומר לא שלחתי לך אלא להודיעך בלבד אבל היה לך לשאל אתפי ע"א מי אתה רונה ששלח לך ולא תשלחהו על ידי אי זה אדם וא"כ לעולם הוא באחריותו עד שיאמר לו ע"פ תדע מלישכא דכתב הרמ"ב סתם באחריות הלוה עד שיגיע ליד המלוה או ליד שלוחו כרחה מדקאמר שלוחו משמע ששלחו להביא החוב ולכך מהני אבל בגוונא אחריתא שלם עיין איש לא מפטר אפי' שיהא בגמון דכ"ד שהלוהו במקומו של לוח **ובהכי** איתי שפיר מה שכתב הרמ"ב ז"ל ראובן שלחתי כתב לשמעון ואמר לו מנה שיש לי בידך שלחתי לי ע"פ וכו' מדסתם ותיי ע"א איש פ' ולא מפליג בין היכא דהמלוה היתה במקום המלוה להיכא דהיתה במקום הלוה משמע דככל גוונא בעינן דלכתוב ליה ע"א איש פ' הא לאו הכי לא מפטר וכן הר"ף ז"ל הכי סתם לטעם משמע דככל גוונא בעינן דלכתוב ליה ע"א איש פ' הא לאו הכי לא מפטר והוא באחריות הלוה ולא מבעיא אס היא מלוה כפטר אלא אפי' מלוה ע"פ הכי הוי
הכלל העולה מדבריו דאפי' תקייים בחותמיה כתב שבידו או אפי' איכא עדים שכתבו לו בפניהם לא מפטר כיון דלא כתב לו ששלחתי לו על ידי הרי פשע והוי תחלתו בפשיעה וטעמו באונס ומכל שכן וק'אס אין עדים לקיים חתימתו דודאי דהפטר במקומו עומד
ועדיין נריכין אנו להרחיב הביאור בזה אס כאמון לומר כתני' לשלוחך אע"פ שאין השליח מחוייב ששאל את פיו ככתב הרמ"ב ז"ל פ"א מהלכות שלוחין ראובן שלחתי כתב לשמעון ואמר לו מנה שיש לי בידך שלחתי לי ביד לוי אס דנה לשלוחו אינו חייב באחריותו והוא שוכר שהיא כתב ידו ואם טען הלוה ואמר לא שלחתי לך ישבע הלוה היסת שכתב ידו בא אליו ולפיכך שלם ויפטר עכ"ל

הרב נריכין ביאור בזה יכול לטעון לא כתבתי ולא שלחתי הרי הכתב מוכיח ואם טעון שאינו כתב ידו יתקיים ואם טעון שאחרים רמו בו זה אינו במשמע מדברי הרב שלם כתב כאן כמו שכתב לקמן וז"ל אבל אס לא היה הכתב כתב ידו אפי' הוי כותבין בו סימנין ואותיות ביחוד אס ענין דאובן ואמר לא שלחתי ואחרים רמו בו שמעון חייב באחריותו וכו' הרי שטען בעי' שאחרים רמו בו אבל הכא אינו טעון כן ועוד דמתקיים חתימתו בע"ד ושבו אינו כאמון לומר אינה חתימתו אלא ודאי מיידי שכתבתי ולא חתימתי ושמעון טען כתב ידו אפי' וכתבתי לך שטען שכתב ידו בא אליו דאם לא כן כאשר ביארנו שכתבתי שכתב יד אלא שטען אינה כתב ידו מה שייך שכתבתי שכתבתי כתב ידו אפי' חובי אחרים רמו בו ואין מנוי לקיימו ואם מנוי לקיימו למה נריך שבעה אלא ודאי מיידי כמו שכתבנו
והשתא ביחוי אכן כיון דכאמון שבעה לומר כתב ידך באה אלו אס כאמון לומר דתמי לפ' על פי כתבך ששלחו אלי והוי מקום לומר שיהא כאמון לפי שאין יכול ראובן לטעון דהוא ולומר לא כתבתי וק' הדברים אס בענין הכתבן שיכול לטעון דברא לא כתבתי מהימנן שבעה אע"פ דהיתרע חוקמיה שכתבתי ממוז ומכל שכן בענין טענת שלחתי שכתבתי ואולי אפי' שבעה לא בעי כיון דליכא טענת ודאי אלא חרס סתם שלח על פי כתבו
אמנם היינו דוקא במלוה ע"פ אבל מלוה כפטר לא מהימנן שבעה לומר שלחתי לי כתב שאתן לפלוני ובכרחה מחוייב ונס אין כאמון לומר פרעתי המעות ביד פ' על פי כתבך כיון שיש ביד ראובן שטר חוב נריך שיוביא שובר מאושר ומקייים שמא בידו המעות
ראיה לדבריו ממה שכתב הרמ"ב ז"ל פ"ו מהל' מלוה וז"ל ראובן שהיה חייב לשמעון מנה ואמר ראובן לשמעון מנה שאתם חייב ללוה ללוה והיו שלחתי עומדין וכמנא ראובן עני הרי לוי חומר בחוב על שמעון ואם ידע לוי שהוא עני או שהיה עשיר והעני אינו יכול לחזור שהרי קבל טען לוי שהיה ראובן עני והטענה ושמעון טען שפיר היה והעני יראה לי שעל שמעון להביא ראיה וא"כ יפטר מחוב לוי לא יראה אלא שובר אומרים לו קיים שוכר והפטר עכ"ל
וכתב הרב המגיד ז"ל וז"ל כרחה שדברי רבינו כשחייב לו שמעון ללוי כפטר וזו נריך להביא ראיה כדורס שפירשו ואם יש ספק בדבר על שמעון להביא ראיה כמו שכתב הוא ז"ל לא יהיה אלא שובר אומרים לו קיים שוכר אבל מלוה ע"פ אחר שהיא כאמון לומר פרעתי בשבועת היסת כרחה ודאי דכאמון לומר עשיר היה והעני מדין מנו כל זמן שלם דרע הפך ובודאי במלוה ע"פ אס מביא שובר לכ"ד אין אומרים לו קיים שוכר אלא א"כ דנה להפטר משבועת היסת אבל אס רנה להטענה ודאי אין בזקקין לו לומר מכן כך כרחה לי עכ"ל הרב המגיד ז"ל הרי מוכח ראה לדבריו שאס היה מלוה כפטר אינו כאמון לומר כתב ידך בא אליו ונס אינו כאמון לומר כתבתי ביד פלוני אס לא יש קייים לחתימתו ואין לבעל הדין לחלוק ולומר דהתם דוקא שטעון דברא שהיה עני וטענהו אבל ככ"ד דאין טעון דברא לא הא ליתא תדע מלישכא דכתב הרב המגיד ז"ל ואם יש סס ספק בדבר על שמעון להביא ראיה כמו שכתב הוא ז"ל לא יראה אלא שובר אומרים לו קיים שוכר וכו' עכ"ל הרי שכתב ואם יש סס ספק בדבר על שמעון להביא ראיה משמע אפי' מהפך ואין לומר דמאי דכקט הרב המגיד אס

גוראח דהרף זל סנד כרז האני זל מרתתם ולא חילק
ממעט דבכל גוונא כאמריס אפי' בתב ידן יונא
ממקום אחר וכו' ומלתא מנא אמריס לה מדכתב בעור זל
דערשט אביו פליג אהרמנס וסנד דאפי' כמע ידן יונא
מעקום אחר כאמריס וכו' מלתא לא אשכחנא ליה כפי'
אלא מדסתם הרשע ולא חילק משמע דבכל גוונא סנד
הכי א"כ כנס אבו כאמר דהרף זל סנד הכי מדסתם ולא חילק
ועדיין יג' לבצעל הרין לחילוק ולומר דלא איריא דהרשע דוקא
איכא הוכחה במלתיה מדסתם בחלוקת תנאי סנד
דכרינו ולא עירש כדפירש בחלוקת אמנה ומודעא סנד
דכרינו דכתב דוקא כשאין כפי' ידן יונא וכו' מדתלי טעמא
בלא ביתן ליכתב וכו' עיין עליו א"כ מדעירש בהיתא
חלוקא ובהך קמם משמע בכל גוונא כאמריס אכל הרשע
דלא כירש הכא והכא אפטר דכנר הכי ואפטר דכנר
הכי ואין הכרע בדבר ומה נס דהרשע זל כתב בהשגות
וזל אמרו תנאי סנד וכו' אס כתב ידן יונא וכו' אמר אכרס
לדעת רבינו הוא זה אכל הגאון זל לא אמר כן אלא
כאמריס בכל ענין עכ"ל הרי מוכח מדברי דהרף שטע
רבינו סנד כהרמנס והגאון שהוא רבינו האי חולק

ובאמת כבר פתבתי שאני חוכך בזה שיותר נראה
לומר דהרף סנד כרבינו האי מדסתם האני מדסתם
דכרינו ועוד קיימתא לדברי מדכתב הרן זל כפי' וכו'
להרף שכתבן הרשעונים ורבינו האי סנד דאפי' כתב
ידן יונא וכת אחרונים חולקים וכתב שהרמנס סנד כאחרונים
ולא הוכיף הרף עם הרמנס משמע דהרף לא סנד
כהרמנס אפי' דקשה כמי אמאי לא הוכיפו עם רבינו האי
אס איתא דכנר בוותיה איכא למימר דבכלל הרשעונים הוא
שנדואי הרף מהרשעונים הוא ולא מכת האחרונים ולפי
שלא עירש דכרינו כפי' כרבינו האי לא הביאו אלא כלל
אותו בכת הרשעונים אמנם הרמנס שפירש דכרינו כדכנר
האחרונים כתב הרן דכנר כאחרונים

ועתה לפי זה אפסו גברי דכרינו ככנר רבי האי הרף זל
לפי מה שכתבנו ונס הרשע זל כנר רבינו האי הרף זל
הרמנס משמע דכנר כדברי הרמנס כנר רבינו האי הרף זל
דכנר כן מדסתם הרמנס הרמנס כנר רבינו האי הרף זל
עוד לנו גדול מגדולי המורים הלא הוא הרשע זל
כנראה משגובותיו סנד כרבינו האי זל דכנר
גונא מהימני אשילו כתב ידן יונא ממקום אחר מדכתב
בהשגות הביאס מהרף קארו זל על ראובן שכתב משכונא
על סנד לשמעון וכו' וירשע ראובן טוענין שלא היתש
אלא על תנאי וכו' וירשע שמעון איכס מודים לו וכו'
והשיב שכתבנו אפילו כתב ידן של עדי השטר של המשכונא
ינא ממקום אחר לפי שאין אלה העדים מכתישים עדי
השטר אלא ביוד בעקר העדות הוא עכ"ל הרי מוכח
מהכא דכנר הרשע זל דאשילו כתב ידן יונא ממקום
אחר כאמריס דלאו מקרי חוד ומגיד משום דמפירש דכרינו
ועוד כתב כפי' אלק יב על ראובן שמשכן בית לשמעון
וכתבו העדים שטר שלא יהא דעות ללוה לפסקו
מן המשכונא ולא כתבו זמן אפילו כתב ידן יונא ממקום
אחר כאמריס לומר כך וכך שכים היה וכותבין שטר אחר
על זה ולא אמריס עשו עדים שליחותן שהם לא כתבו באותו
השטר שלא יהא רשעי לכופו לעולם אלא שאינו רשעי
לכופו ובין שכן זבולין לכנר דכרינו עכ"ל הרי מוכח
הכי יונא דכנר הרשע זל כרבינו האי וסיעתו הגם
שגהרי קארו זל הביא תשובה אחרת שכתב דהיה דתנאי
היו דכרינו כאמריס כשאין כתב ידן יונא ממקום אחר דוקא
היא מ"מ לא כתיב שתי תשובות הללו שגראף מקם כפירוש

הפך מה וכפנים אותם אמת וכו' וכו' שמו בן מהיה
ואוליכין כנר רובא ומה שתידן מקריק זל דקסיא תשובה
דראובן שכתב משכונא על סנד לשמעון וכו' וירשע ראובן
טוענין שכתב היתש המשכונא וכו' וירשע שמעון איכס מודים
כתבאי והשיב שכתבנו העדים אפילו כתב ידן של עדי
השטר יונא ממקום אחר לפי שאין אלה העדים מכתישים
עדי השטר אלא מדכרינו דכרינו עכ"ל הרשע זל כתב עליו
מהרף זל דאין זה חולק על דברי התשובה הראשונה דשאני
הכא שעדים אחרים הם המעידים על כתבאי עכ"ל

רמבננו מדכרינו הרב פק קדוש אוק ינא משו דבר זה
דקא כתב הרשע זל טעם לדכרינו אמאי מקימני
הכי עדים משום דאיכס מכתישים את עדי השטר אלא מערשים
דכרינו משמע מדכרינו הא הם היו מכתישים את עדי השטר
לא היו כאמריס וא"כ מהאי טעמא אמאי לא מהימני עדים
גופיתו לפקש דכרינו וק"ו דכרינו אס העדים מהשוק
כאמריס לפקש דכרינו מכ"ס איבה גופיתו

ותו כפרט טעי דאס איתא דכנר הרשע זל דעדים גופיתו
לא מהימני כשכתב ידן יונא ממקום אחר ואין אנו
דריכין לעדות העדים שיאמרו כתב ידנו הוא א"כ אנו דכין
כאלו כתיב כפי' כשטר שקול בלא שום תנאי וא"כ כשכאס
עתה ואמריס תנאי היו דכרינו אין כאמריס להכתיש מק
שכתבו כמור השטר כיון שכתב ידן יונא ממקום אחר וא"כ
בעדים אחרים מן השוק בימא הכי כשכתב ידן הרשעונים
ינא ממקום אחר ואמאי מהימני הכי אפריכי אלא ודאי בכל
גונא כיון איבה בין אפריכי אפי' כתב ידן יונא ממקום אחר
מהימני משום דלא הוה אלא ביאוד דכרינו וכן מוכח
מתשובה שהכתיבתי אלק יב דמיידי בעדים גופיתו וכתב
דמהנו ומעתה דברי הרב מהרף זל לא כתבנו אפילו ודריכין
לי עיין

הרי כפי מה שביארנו הרשע זל נוסף גם קודם על
בעלי השכר הוא של רבינו האי זל
גם ענינו בעלי התוספות שכתבו בכתובות פ"ב וז"ל או
דילמא תנאי מלתא אחריתי היא פירוש דכנר אחר
הן באין ולא לעקירת השטר אלא תוספת שמפירשן עדותן
היך וכו' ואין כאן הוצעת השטר אלא אין לפקש מלתא
אחריתי קין לגמרי ולא שייך לעדותן ראשונה כמו שהם
היו מעידין שהוה פרושין שכן באמריס דאס כן מאי פריך בסמוך
אי הכי אפי' תרי כמי דכין דתנאי מילתא אחריתי היא לגמרי
תרי כאמריס אפי' כתב ידן יונא ממקום אחר אכל עד אחר
לא כו הכי דלא מהימן לומר פרוש הוא עכ"ל
הרי מוכח מדכרינו דכנר דכנר כאמריס לומר תנאי קין
דכרינו אפי' כשכתב ידן יונא ממקום אחר
ואין להפקש פדכרי התוספות ולומר דלעולם התוספות
לא סברי הכי אלא כוונתם לומר ראו הוה שיקו
שכים כאמריס אפי' כשכתב ידן יונא מכ"ס כשאין כתב ידן
ינא זה אין להעלותו על לב אלא ביאוד דכרי התוספות
הן כפשוטן כאשר ביארנו

אמנם כשכתב דכרי רשע זל כנר דכנר כהרמנס
דדוקא כשאין כתב ידן יונא ממקום אחר אכל כתב
ידן יונא לא מהימני מדכתב בהקיא סוגיא דכתובות ג' ו'
מסקיף לה דב הונא כפי' דרב יהושע אי הכי אפילו תרי
כמי אלא אמאי הכי למעקר סהדותיהו קא אמו וכו' כתב
רשע זל אי הכי דכין שפירש על כתב ידו עשית לזה אחר
מקיימיו השטר כמו שז"ל בלא תנאי וכו' אפילו תדויהו
כמי אי אמרי תנאי סנד דכרינו לא ליתיהמני דכין שהעידו
על כתב ידן קיימו השטר כמו שהוא וכי אמרו תנאי היו
דכרינו סוס למו חודים ומגידים ואמאי אמר רב כחמן קיימו

תכאיבו ומותן ליונא אלא על כרחין לאו התוספות מקיימות
היא דכין דתוך כדי דיבור מסקי דכרינו ואמרי אכל
תנאי הוה דכנר אמרי הכי למעקר סהדותיהו שאמרו כפי'
דיכו הוה קאמי ולומר לא חתמנו אלא על מנת שיתקיים
התנאי וכיון דתנאי מלתא אחריתי שאיכס עוקרנו אלא
לאחר זמן לא דמיא למודעא ואמתה ומהימני עכ"ל
הג"ה דואק מדכנר רשע דתוך כדי דיבור למה שאמרו
כתב ידנו הוה כעין שיאמרו תנאי הוה קדמ
משמע מדכרינו דלא מהימני אלא כשאין כתב ידן יונא ממקום
אחר אלא מפייהם אנו תיים שזו כתב ידן וסא אמרו תנאי
הוה דכנר ולכך כפי' מוך כדי דיבור קא אס לא היו מוך
כדי דיבור משמע דלא מהימני ואס מכ"ס אס מתקיים כתב
ידן ממקום אחר דמי לא מהימני לומר תנאי הוה דכרינו
ובאמת התוספות על הרמנס זל דכמודעא קין דכרינו
כתב דאפי' כתב ידן יונא ממקום אחר ובתנאי
הוה דכנר כתב דוקא אס אין כתב ידן יונא והסכר
כותבת להסך דכמודעא דלפי' רב כחמן וסנד דאין כאמריס
אלא דמר בר רב אשי אמר מודעא כאמריס ולא אמר משום
דהאי ביתן ליכתב ואמרה לא ביתן ליכתב הרי דלפי'
אדרב כחמן ועם כל זה הלכתא כמר בר רב אשי וכתבו
רוב הפוסקים ורש"י בכללם דהיה דמודעא דכאמריס דוקא
כשאין כתב ידן יונא ממקום אחר והטעם מדתלי טעמא
דכין ליכתב ופי' רש"י דכין ליכתב המודעא להקיל אנוס
מיד האונס וכיון שכן די לנו שיקו כאמריס כשאין כתב ידן
ינא דמיא דאנוס סיינו חמת כפשות דכין ליכתב
וע"כ דוקא כשאין כתב ידן יונא וק"ו הרמנס זל כתב דמודעא
דמהימני בכל גוונא ובודאי שפירש פירוש אחר כיה שאמר
מר בר רב אשי קין ביתן ליכתב כמו שכתב הרן זל עיין עליו

ואם כן יתכן שכתב שרם כחמן חולק על הר בר
רב אשי יפסקו קרמ"כ דאפי' כתב ידן יונא
וידכס פלוגתא בין רב כחמן ומר בר רב אשי ובתנאי היו דכרינו
דכנר כחמן מודס דכאמריס כתב הרמנס דוקא כשאין כתב
ידן יונא ובודאי שדכרינו תמוקים

ותו דלויא תנאי מלתא אחריתי היא פירוש דכנר אחר
הן באין ולא לעקירת השטר אלא תוספת שמפירשן עדותן
היך וכו' ואין כאן הוצעת השטר אלא אין לפקש מלתא
אחריתי קין לגמרי ולא שייך לעדותן ראשונה כמו שהם
היו מעידין שהוה פרושין שכן באמריס דאס כן מאי פריך בסמוך
אי הכי אפי' תרי כמי דכין דתנאי מילתא אחריתי היא לגמרי
תרי כאמריס אפי' כתב ידן יונא ממקום אחר אכל עד אחר
לא כו הכי דלא מהימן לומר פרוש הוא עכ"ל
הרי מוכח מדכרינו דכנר דכנר כאמריס לומר תנאי קין
דכרינו אפי' כשכתב ידן יונא ממקום אחר

ואין להפקש פדכרי התוספות ולומר דלעולם התוספות
לא סברי הכי אלא כוונתם לומר ראו הוה שיקו
שכים כאמריס אפי' כשכתב ידן יונא מכ"ס כשאין כתב ידן
ינא זה אין להעלותו על לב אלא ביאוד דכרי התוספות
הן כפשוטן כאשר ביארנו

אמנם כשכתב דכרי רשע זל כנר דכנר כהרמנס
דדוקא כשאין כתב ידן יונא ממקום אחר אכל כתב
ידן יונא לא מהימני מדכתב בהקיא סוגיא דכתובות ג' ו'
מסקיף לה דב הונא כפי' דרב יהושע אי הכי אפילו תרי
כמי אלא אמאי הכי למעקר סהדותיהו קא אמו וכו' כתב
רשע זל אי הכי דכין שפירש על כתב ידו עשית לזה אחר
מקיימיו השטר כמו שז"ל בלא תנאי וכו' אפילו תדויהו
כמי אי אמרי תנאי סנד דכרינו לא ליתיהמני דכין שהעידו
על כתב ידן קיימו השטר כמו שהוא וכי אמרו תנאי היו
דכרינו סוס למו חודים ומגידים ואמאי אמר רב כחמן קיימו

הפך מה וכפנים אותם אמת וכו' וכו' שמו בן מהיה
ואוליכין כנר רובא ומה שתידן מקריק זל דקסיא תשובה
דראובן שכתב משכונא על סנד לשמעון וכו' וירשע ראובן
טוענין שכתב היתש המשכונא וכו' וירשע שמעון איכס מודים
כתבאי והשיב שכתבנו העדים אפילו כתב ידן של עדי
השטר יונא ממקום אחר לפי שאין אלה העדים מכתישים
עדי השטר אלא מדכרינו דכרינו עכ"ל הרשע זל כתב עליו
מהרף זל דאין זה חולק על דברי התשובה הראשונה דשאני
הכא שעדים אחרים הם המעידים על כתבאי עכ"ל

רמבננו מדכרינו הרב פק קדוש אוק ינא משו דבר זה
דקא כתב הרשע זל טעם לדכרינו אמאי מקימני
הכי עדים משום דאיכס מכתישים את עדי השטר אלא מערשים
דכרינו משמע מדכרינו הא הם היו מכתישים את עדי השטר
לא היו כאמריס וא"כ מהאי טעמא אמאי לא מהימני עדים
גופיתו לפקש דכרינו וק"ו דכרינו אס העדים מהשוק
כאמריס לפקש דכרינו מכ"ס איבה גופיתו

ותו כפרט טעי דאס איתא דכנר הרשע זל דעדים גופיתו
לא מהימני כשכתב ידן יונא ממקום אחר ואין אנו
דריכין לעדות העדים שיאמרו כתב ידנו הוא א"כ אנו דכין
כאלו כתיב כפי' כשטר שקול בלא שום תנאי וא"כ כשכאס
עתה ואמריס תנאי היו דכרינו אין כאמריס להכתיש מק
שכתבו כמור השטר כיון שכתב ידן יונא ממקום אחר וא"כ
בעדים אחרים מן השוק בימא הכי כשכתב ידן הרשעונים
ינא ממקום אחר ואמאי מהימני הכי אפריכי אלא ודאי בכל
גונא כיון איבה בין אפריכי אפי' כתב ידן יונא ממקום אחר
מהימני משום דלא הוה אלא ביאוד דכרינו וכן מוכח
מתשובה שהכתיבתי אלק יב דמיידי בעדים גופיתו וכתב
דמהנו ומעתה דברי הרב מהרף זל לא כתבנו אפילו ודריכין
לי עיין

הרי כפי מה שביארנו הרשע זל נוסף גם קודם על
בעלי השכר הוא של רבינו האי זל
גם ענינו בעלי התוספות שכתבו בכתובות פ"ב וז"ל או
דילמא תנאי מלתא אחריתי היא פירוש דכנר אחר
הן באין ולא לעקירת השטר אלא תוספת שמפירשן עדותן
היך וכו' ואין כאן הוצעת השטר אלא אין לפקש מלתא
אחריתי קין לגמרי ולא שייך לעדותן ראשונה כמו שהם
היו מעידין שהוה פרושין שכן באמריס דאס כן מאי פריך בסמוך
אי הכי אפי' תרי כמי דכין דתנאי מילתא אחריתי היא לגמרי
תרי כאמריס אפי' כתב ידן יונא ממקום אחר אכל עד אחר
לא כו הכי דלא מהימן לומר פרוש הוא עכ"ל
הרי מוכח מדכרינו דכנר דכנר כאמריס לומר תנאי קין
דכרינו אפי' כשכתב ידן יונא ממקום אחר
ואין להפקש פדכרי התוספות ולומר דלעולם התוספות
לא סברי הכי אלא כוונתם לומר ראו הוה שיקו
שכים כאמריס אפי' כשכתב ידן יונא מכ"ס כשאין כתב ידן
ינא זה אין להעלותו על לב אלא ביאוד דכרי התוספות
הן כפשוטן כאשר ביארנו

אמנם כשכתב דכרי רשע זל כנר דכנר כהרמנס
דדוקא כשאין כתב ידן יונא ממקום אחר אכל כתב
ידן יונא לא מהימני מדכתב בהקיא סוגיא דכתובות ג' ו'
מסקיף לה דב הונא כפי' דרב יהושע אי הכי אפילו תרי
כמי אלא אמאי הכי למעקר סהדותיהו קא אמו וכו' כתב
רשע זל אי הכי דכין שפירש על כתב ידו עשית לזה אחר
מקיימיו השטר כמו שז"ל בלא תנאי וכו' אפילו תדויהו
כמי אי אמרי תנאי סנד דכרינו לא ליתיהמני דכין שהעידו
על כתב ידן קיימו השטר כמו שהוא וכי אמרו תנאי היו
דכרינו סוס למו חודים ומגידים ואמאי אמר רב כחמן קיימו

שאלה כא כב

אחר אכל הכא כהו דהמפקיד על דעת אשמו וככו מפקיד מ"מ ככור שהו בעצמו ישמור וזהו טעמא דכל המפקיד לקימויק כשנועק ואהי מה שהיה ככור שהו בעצמו ישמור לקיבא דשעשו ואין להם לשלם שהו חייב לשלם עכ"ל המדרכי זל וכוין סכן כראה פשוט היבא שהודיעו שנתנו לפ' אז מעטר לגמרי דהא לוכא לאומר סבור שהו בעצמו ישמור ועדיף טפי מדועה גדול כך כראה לע"ד.

קצבו של דברים שכו של שמוען פוטע הוא חייב לשלם אם יודע שראה כווי של אביו ועבר עליו ושמוען אביו פעור לגמרי אפילו אין לבנו לשלם ואפילו בחיים חיימו של שמוען מכ"ס אחרי מותו שאין מוניאין מן היתומים וכו' ויראל יעלבו משגיאות ויראנו מהורתו כפלאות אמן קה מעתה.

הענין יום טוב זהלון: שאלה כב לאשר טלוי על האגודלייאח שעושים מהסדרכים של עכבים אם מכרכין עלייהו כורא פרי הגפן או לא וירנו מורנו וסכ'ומה:

תשובה

עיקר הא מלתא איתא בפ' ערבו פסחים בעא מניה מרב רחמן שמרים שיש בה' טעם יין מהו אמר ליה מן סברת אמר הוא קיוהא בעלמא הוא וכתבו המפסחים דהיינו דוקא כל היבא דלא רמו תלעא ואתא ארבעה אכל אי רמו תלעא ואתא ארבעה אמר מוניא הוא וכן כתב הרמב"ם פ"כט מהלכות שבת וז"ל מעתה הוא הדין לאגודלייאח שלנו אי רמו בסדרכים שלטה ואמר ארבעה פשיטא דמכרכין.

ובתב ורמב"ם זל וה"ה לפורכני הדרכין בנת על ידי קורה שהקורה דוחקת הרבה ומויאה הכל אכל הדרכין ברנל לא אפ"י שלאמנא כדי מדתו תורת יין עליו עכ"ל הרמב"ם זל שהביא הרב המגיד פ"כט מהלכות שבת וראיתו שיש לפרש שני פירושים בדברי הרמב"ם זל אי לזאת דאיתי לבאר וללבן הדברים ולהוסיף לאור הדברים על מתכותן לע"ד בס"ד.

יש לפרש דכוותה הרמב"ם הכי הוה הוא הדין לפורכני שהעכבים נדרכו בנת על ידי קורה שהקורה מוניאה הכל הילכך הפורכני ששאריו לא כשאר בהם שום לחלומית אכל הדרכין ברנל פירוש שהעכבים נדרכו ברנל ולא ככנסו לקורה הפורכני היונאים מהם אפ"י דלא כפי' ד' שפיר דמי ואפילו לא מנא כדי מדתו וזו מה שיש לפרש בדברי הרמב"ם זל ועוד יש לפרש הנכת הרמב"ם זל דהכי פירושו ה"ה לכל פורכני הדרכים בנת על ידי קורה שהקורה דוחקת ומויאה הכל ולאמלא קיה באותן פורכני שום לחלומית היתה יונאת הילכך אי לא כפי' ארבעה לא מהני אכל פורכני שהפורכין נדרכו ברנל ולא על ידי קורה אפי' לא מנא כדי מדתו שפיר דמי משום דאמר' המים כשאריו בסדרכים והיין ינא וכן כתב הר"ן זל בפ' ערבי פסחים ולפי פירוש זה אתי שפיר דקאמר פורכני הדרכין על ידי קורה שרונה לומר שהפורכני עממן בדרכין על ידי קורה אכל לפירוש קמא סדרכין לא קאי אפורכני אלא אעכבים סדרכיו בקורה אחר דייבוקא.

ההשתא איכא בינייהו טובא לבעין דוכא בין האי פירושא להאי פירושא לפירוש קמא עיקר מלתא תליא בתמיל' דריכתם של העכבים אם העכבים נדרכו בנת על ידי קורה אפ"י דהפורכני לא נדרכו אלא ברנל ולא נדרכו על ידי קורה על ידי קורה אפ"י דפורכני נדרכו על ידי קורה ולא הונאו

ד' ואפילו כדי מדתן תורת יין עליהם וזו לפי פירוש קמא ולפי פירוש בתרא לא שכי לן בעכבים בין נדרכו על ידי קורה או לא דאפילו לא נדרכו העכבים על ידי קורה אם הפורכני נדרחו על ידי קורה ולא הונאו ארבעה לא מברכין עליהו מפני שהקורה עתה דוחקת ואלי היתה כהם לחלומית היתה מוניאה אכל אם פורכני לא נדרכו על ידי קורה אפ"י שהעכבים מתחלקין נדרכו על ידי קורה אפי' לא הונאו כדי מדתן שפיר דמי משום דמיל' הוה פורכני וחורא הוא דכפי' זהו הדין שיש בין פירוש קמא לפירוש בתרא כרחוק מורה ממערב.

והשתא כיצו אמן איהו דרך יסכון אור בשלמא לפירוש בתרא כיחא דאמיא דכולי מילתא תליא בדריכת פורכני הילכך כשנדרכו ולא הונאו בודאי לא פט כהו מידי אכל אם לא נדרחו אפ"י שדרכו העכבים מ"מ אינה ראיה מה שלא הונאו אם דלעולם אותה דריכה דחיקת הקורה בעכבים איכה ראיה משום דאיכא עכבים דכמישי כגמוקין ואפילו דחוקא אותם לא יוניאו מאומה על ידי קורה עד דשרון בהו מיל' ותרינן ליה ונפיק חורא ופט כהו מיל' כמו שכתב הר"ן זל אכל לפירוש קמא לא יונע מהלוקה הקורה הוניאה הכל או לא אם הקורה הוניאה הכל כיצד אנו אומרים שאם לא נדרכו על ידי קורה מתחלק אפ"י דנדרכו השהת פורכני על ידי קורה ולא כפי' כדי מדתו תורת יין עליהם ואמאי והא דחקי ליה השהת על ידי קורה להכך פורכני והקורה מוניאה הכל ואלו היה שם היה מוניא' ואם תאמר שהקורה איכה מוניאה הכל הא לימא דאם כן אמאי כשהעכבים נדרכו על ידי קורה לא מהני אפ"י דפורכני לא נעשו אלא ברנל ואמאי והא קורה אינה מוניאה הכל אלא דאפי' מאי אית לך לעומר דהקורה מוניאה הכל ואם כן אמאי השהת כשלא נדרכו העכבים בקורה אפ"י שהפורכני נדרכו בקורה ולא כפי' כדי מדתן תורת יין עליהם אמאי? וזמזמה שכתב הר"ם שהמים כשאריו פורכני והיין יונא אי מידי לפי פירוש זה אפילו נדרכו הפורכני בקורה כיון שלא נדרכו העכבים בקורה מתחלק תורת יין עליהם אמאי והכי מניח למימר ששאריו המים בסדרכים והיין ינא אם נדרחו על ידי קורה עתה הפורכני והקורה דוחקת ומויאה המים והיין בשלמא לפירוש בתרא כיחא משום דאפ"י דמיעוקא דחק אותם בקורה שהיונאים עכבים ולא ינא מ"מ השהת פורכני אם לא נדרכו על ידי קורה ולא מנא כדי מדתו תורת יין עליהם משום דאפ"י שלא הונאו כשאריו העכבים משום שהיו יונאים ונדיך לשרותן ועכשוו שטרין כשאריו המים בהם יונא היין ויש לפרש לפירוש זה דתרתני בעינן בעינן שלא נדרחו העכבים מתחלק על ידי קורה ובעינן שהפורכני עתה לא נדרחו על ידי קורה אכל אי נביר מה מניחו לא מהני להך פירוש כך יש לתרן לפירוש קמא.

הילכך הכלל העולה מהדיון הוא דהכי פורכני דירן אפ"י דהעכבים נדרכו על ידי קורה אם הפורכני לא נדרחו על ידי קורה כפי' אפ"י דלא ינא כדי מדתו שפיר דמי דאמיא היין ינא והמים כשאריו בהם אכל כשדחק בקורה ולא ינא ד' אפילו שהעכבים לא נדרכו על ידי קורה לא מהני ומיחו דוקא פורכני דאית בהו קנת עכבים נמוקין מהטעם שביארנו ואפשר דאפי' ליכא נמוקין שייך שפיר ההוא טעמא?

ולענין מעשר יש שרנו לפסוק דהא בהא תליא דהיבא דמכרכין כפי' חייב במעשר ואי לא לא ינא הוראה זו טענת היא בידם אלא לענין מעשר חייבים במעשר מספק

שאלה כב

יח

מספק וראיה לדבר מזה שכתב רמ"ז זל מסכת בתרא ש המוכר פירות גבי הא דאמר רב הכי שמרים רמא שלטה ואתא ארבע' אמר הוא רמא ג' ואתא ג' ולא כלום הוא כתב רמ"ז זל רמא ג' כוונת מים וכו' דאינו יין השוה לברך בע"ה דאפ"י דאשכחן פלוגתא בשלהי הכל שוחטין והמתמיד ומנא כדי מדתו דל' יהודה מחויב ולקמן כמי מיימי לה ס"מ גבי מעשר ומשום חומרא דמעשר דאפילו רז מודה דאין מפרישין ממנו על יין גמור אכל לגבי נכרת היין שהיא פשוטה לא יברך אלא שהכל וכו' עכ"ל.

דוא קמן דאפ"י דלענין נכרת פ"ה מהמרינן דלא יברך נכרת לבטלה משום דאפשר דכפי' בשלמא אכל לענין מעשר ומספקא מחייב במעשר. חרותי ופספסתי כי משפתי את כל דברי ספרי הסופקים ומנאמי בהם דברים דואייהו יכיוס מורים כדברי הסריסין העור כתב ביד כ"י ק"כ וזל והרי יונא כתב שגזים שלנו שתמדן ולא מנא אלא כדי מדתו יכו' ומים שנותנים על הפורכני נדרכו ברנל ולא כעצמו ברנל וקורה פעם ראשון ושני אסור אפילו לא מנא כדי מדתו שהגזים בולעים מהמים והיין יונא הילכך לעולם יש בו משום מנא גוי עד שיהא גרוש שאין דרך בני אדם לשתותו ואם נעצרו ברנל או אין בהם משום יין כפי' אלא אם כן נתן שלש מדות מים ומנא ד' וכן היא מסקנת הרמב"ם זל עכ"ל העור והכא לשון זה מורה בדברי ספרי הראשון שפירשנו שאומר מים שנותנים על הפורכני נדרכו ברנל ולא כעצמו כקודם משמע דכולי מלתא תליא בעצירה קמא קודם שכתבו מים שנותנים על הפורכני כפי' וזה יובן מדבריו שכתבו מים שנותנים על הפורכני נדרכו משמע שקודם המים נדרכו ונעצרו זה איכנו הכרח כל כך שיש לפרש דה"פ מים שניתן על הפורכני נדרכו ברנל פירוש שדרכין אחר שנותנין בהם המים וכן תמנא באשירי דכתב פ' המוכר פירות לא כתב נדרכו אלא שדרכין פירוש אחר כתיב המים ולא כעצמו אחר כתיבת המים ע"י קורה הילכך פעם ראשון ושני אסור אפי' לא מנא כדי מדתו שהגזים בולעים מהמים וינא היין שבהם הילכך לעולם יש בו משום מנא גוי ואם נעצרו ברנל פירוש אחר שכתב בהם מים או אין בהם משום יין כפי' אלא כ"כ נתן ג' מדות ומנא ד' כך כראה לי בירור דבריהם זל.

וגם באשירי דכתב פ' המוכר פירות הוסיף דברים אלא שכאזן דברים שהוסיף בראין כטותין קנת הדין שכתב זל אכל בתמך של חרנבים אפ"י שלא מנא יותר מכדי מדתן מוניאין משם יין מחורב ועל כפי' ינא יין הרבה ובלעו הרבה מהמים ועוד אם תקח את הפורכני בידים ינא מהם יין הרבה ואפ"י שנותנין שם מים אין מוניאין יותר מכדי מדתן והרי זו הוכחה גדולה שהפורכני בולעים הרבה מן המים וכוין שכן הוא אין יכולים לעמוד על הדבר כמה יין יש בו וכו' הרי כראה מדבריו שאמר שאם נסחוט הפורכני בידים ינא מהם יין וכו' משמע דנכ"ה עסקין שהפורכני עדיין יש בהם יין שאם נעצרו אותם ינא יין ובודאי שזה לא ינא כשנעצרו מקודם בקורה אלא משמע כדברי הפירוש הראשון דמיימי שמתחלה קודם שכתבו המים לא נעצרו הילכך אפתי איכא בהו חומרא שאם תסחוט הפורכני מוניאין יין אכל לפי הפירוש השני אחר שכבר נעצרו בקורה קודם כתיבת המים אפילו נעצרו אותם בידים לא ינא מהם שום לחלומית אם לא יתנו בהם מים אלא שום דברים הללו אין ראיה בלבד לפירוש ראשון שיש לפרש שכוונת הרמב"ם זל זו היא עדת שאין ראיה מהמים שנותנין ואין מוניאין יותר או אפילו

כדי מדתו שאפילו אם תחך הפורכני שיש צדקה יין ולא נעצרו בקורה ועדיין אם תעצרו בידים תנא מהם יין אפ"י אם מתן בהם מים לא ינא כדי מדת המים א"כ מנא ראיה שאפילו נעצרו ככד כמו שכתבנו אם אחר כך נתן בהם מים שראו ולא סחורין אחר המים לקודם אפילו אם לא מנא כדי מדתו לית לן צד משום דהובין בולעים המים והיין ינא מהם כולל אכל כשחטו מדקמם בקורה לא ינא היין שבהם כלל אכל כשחטו במים יום או יומים כמנהג מוניאים היין וזה דוקא אם לא נעצרו על ידי קורה אחר שנתן בהם מים אלא אם נעצרו אחר המים ולא מנא כדי מדתו ויותר אמת על שלש בודאי שלא היה בהם שום יין שאם היה בהם הקורה היתה דוחקת ומויאה הכל.

מדברי הר"ן זל שכתב פ' אין מעמידין זל מיהו הכי מילי בפורכני ידדו ספרי דורכין אותם בנת מניא מהם כל לחלומית שבהם וכו' וזהו א"כ היבא שזכרנו יונא יותר ממדתו לאו חמרא הוא אכל פורכני שלנו שם נדרכו ברנל אדם רמזו כמי מיל' והיין כמסך מאליו אין להקל בכך שהרי ברוב פעמים אין מוניאין כדי מדתן ואפ"י חמרא מעליא הוא לפי שהפורכני בולעים המים והיין יונא מאליו ע"כ. המעיין ומשקיף בדבריו ינא כפירוש שני שכתב הר"ם בפורכני דידעו שהי דורכין אותן בנת מניא מהן כל לחלומית שבהם וכו' דברים אלו לפי פירוש אין להם שטר דאם מנא ספרי דורכין אותם בנת לפעם ראשון קודם כתיבת המים א"כ הוי פסוק ונתי וינא מהן כל לחלומית שבהם דמשמע דכן הוא ודאי שינא מהן הכל ואין בהם שום לחלומית ואם כן היכי כתב בתר הכי וכו' האו גוויא כל היבא יונא יותר ממדתו שתי שום לחלומית ואפ"י היכי משפסת לה שינא יותר מכדי מדתן אם לא כשארם בהם שום לחלומית אלא ודאי כוונתו כדבריו שאחר שנתנו בהם המים נדרכין בנת הילכך אם לא מנאו יותר לא מהני משום דאין לומר ששאריו המים והיין ינא לפי שהקורה הוניאה כל לחלומית שבהם כך כפי' ביאור דברי הר"ן זל.

אחר כל אלה הדברים אשר ביארנו ולכננו שהאמת איתנו מנאנו ראינו דבר מפורש בדבריו בספרי מורת הנית להרשב"א מארי דשמעתא זל שמרים של יין כפי' וכן חרנבים של גזים שתמדן במים ונתן בהם מים במדה ועצרו ברנל וקורה שכל לחלומית שבהן יונא אפי' נתן שם לוגין וינאו שבעה מותר בני מש שביארנו לזמלה וכו' אכל שמרים או חרנבים שבעים או נדרכין שלא בקורה אפילו נתן שם לוגין ולא ינאו אלא חמסק או פחות הכל אסור לפי שאין נעצרו כל נכרן עכ"ל.

הנך הוא בענין דברים כפי' שפסוק בהוייתן שביארנו בפירוש שני שכן כתב שנתן בהם מים חמרא ועצרו ברנל משמע שאמר כתיבת המים במדה נעצרו ברנל וקורה הילכך אם אינו מוניא יותר ממדתו לא מהני משום דכל לחלומית שבהן יונא ואם היה שום יין היה יונא על ידי דחיקת הקורה וכוין שלא ינא לא היה בו שום יין אלא המים שכתב ינאו.

ראה זה מנאמי אין לי דברי רש"י כ"א בפסוק מורת הנית הביאו מהירוק זל בעור ז' ע"י ק"כ בהל' יין כפי' עתה בחפשי אמתחות הפוסקים ככל לי פסקרפ ועצום הלא הוא שכל אלה הדברים שכתבו הסופ' אינם לא בענין יין כפי' הילכך אולי לחומרא דין כפי' אכל לענין נכרת בפ"ה לא מכרך עליהו אם לא כפי' ד' וכן ה' ב' 2 5

שאלה כב כג

החולקים מדעתם שאין משימין עליהם קורה כשעורין אותם אחר השלכת המים ומיירי שיש בהם לחלוות יין שאם הם יבשים לגמרי כעץ האשכול אשר לא יעלה לכל שכר יבשו לגמרי כולי עלמא מורו דלא מהני להו סוס גוואל אי לא יתב' ונפיק ד' ולכתי קאמר דמיירי ששאר בהם לחלוות יין אחר ענינה קמיתא הילכך כיון דבתר דיתבי בהו מילא לא ענרן בקורס אע"ג דלא נפיק ד' לית לן בה משום דקיון דלא ענרן השמא אמינא אע"ג דלא נפיק מייא דרמא בהו ליכא לחיטא משום דאכתי לא ענרן והמים נשארן בחרכים והיין יוצא וזו היא כוונת הרמ"ן אל ואמי שפיר כמו שכתב הרשב"א בפירוט דמיירי שלא ענרן אחר השלכת המים אבל אם ענרן אחר העלת המים נענין ד' וכולי מלתא תליא בענינה דבתר המים כדכתבנא

אמנם מהתי על מהר"ק קיבי אייתי הר"ד דהרמ"ן בהלכות ברכות לענין ברכות כפ"ה וה"ו אוכחא לעיל דהר"א לא פליג גוואל לא מברך אלא שקבל ולהכי הטור בנו לא הביא חלוק זה לא בהלכות קידוש ולא הביא בהלכות ברכות אלא בהלכות יין נסך משום דלחומרא פלא פלוגמא ולא כתב שהטור ואבני חולקים בזה וגם בקיטור שלו הביא סברא זו ופסק שלא כדברי הר"א והטור והמיהא מלתא טובא שבהלכות קידוש לא הביא סברא זו משמע דסבירא ליה כדכתבנא לעיל ולענין ברכות הביאה וקטיף דידיה אדידום ודבריו לי כע"ד דאדרבא לענין קידוש קיה לו לפסוק כהר"מנן והר"ן והרב קמני משום דיכא דקידוש על קיין וכדכתבנא לעיל ולענין ברכות בעלמא קיה ליה למייל לחומרא כמו שכתב הר"א כדכתבנא לעיל ותו קשה עליו טובא דלא שר לנו למיירי דפליג הר"א והטור על סברא זו והדבר מפורש כמו שכתבתי דברי הר"א בפ' המוכר פירות וכנו הטור אל מפסיק לדבריו מדעת סברא וחילוק זה בהלכות יין נסך ולא כתבה בהלכות ברכות ולא בהלכות קידוש וזה פשוט ומקורא שריר וקיים וכמה הנעיר יום טוב כהלוק

שאלה כג

יבם קטן בן י"ג ויום א' ולא הביא שתי שערות שייבם את יבמתו וכתעברה ממנו והונק לגדשה בנע מ' בעי חליפה כשיגדיל אם לא יבא עליה משיגדיל כדן קטן או דילמא כיום הרי הם כמימיני וכיון שכתעברה ממנו הוה ליה כלאו קיבא קומיבם וה"ל ליה בנע" יורו מורה נדק ופ"ה ומה"ו

תשובה

עיקר הא מלתא אימא ביבמות פ' קמא תיב"ד ביבי קמיה דרב כחמן שלט רביס משמעות בחוץ קטנה מעוברת ומיביה קטנה שחא תתעבר ושמא קמות איוו קיבא קטנה חבת י"ג ויום א' ע"ד בת י"ג ויום א' פחות מכלן ויותר על כן משמעת כדרכה והולכת ואמר' עלה בגמרא מדקאמר שמא תתעבר ושמא קמות מכלל דאיכא קטנה דמעברא ולא מתה א"כ מנינו קמות ממאנת וכו' אימא שמא תתעבר ותמות וכו' איני והא תני רבה בר שמואל אי אמה יכול לומר בחמותו וכו' שמצאו אילוביות וכו' סברא ילדו אלא לעולם שמא תתעבר ושמא קמות ולא קשיא הר"א רב ספרא כיום קרי הם כמימיני ואית דאמר' כיום עדיפי מימימיני למאן כפיקא מיכה וכו' ורב זביד אמר אין כיום בלא ספרא כיום וכדדוק חייטין שמא כשרו הביאה למאן דאמר מוסיפין אלא למאן דאמר אין מוסיפין מילי איכא למימר אפי' למאן דאמר אין

כתב הר"א אל פפיוש בפ' המוכר פירות וזל וה"ו יוכח כתב וכו' ובסוף דבריו כתב אלא דלענין ברכות כיון שמסתק בדבר כמה יש בו מברך עליו שקבל אבל לענין מנע גוי יש להחמיר עד שיבא כל כך שאין דרך בני אדם לשתות עכ"ל הרי משמע מכאן דסבר הר"א דלענין ברכות לא מברכין בפ"ה עד דנפיק ד' אפי' לא נעברו בקורה ולהכי לא הביא הטור דין זה של חילוק הקורה בספר א"ת בהלכות קידוש דמייתי מלתא דשמרוס והרמב"ם וכתב קמא אם לא מברך ד' אין מקדשין עליהם ומברכין עליהם שהכל ולא מפליג בין נדקסו ע"י קורה או לא וגם הרשב"א אל שכתב בתורת הבית וחילק בין שבעשו ע"י קורה או לא הוי דוקא לענין יין נסך אבל לברך בפ"ה לא

ומעתה התיימא על הרב המיר' אל שכתב בה' שכתב בענין קידוש הר"א דהרשב"א אל דחילק בין נעשו ע"י קורה או לא אם לא באחר שבתורת הבית מברך הרב המיר' דברך מפורש בענין קידוש וכרעה אבל מה שכתב באותה שתיקא מהר"ק אל מתורת הבית לא מיירי אלא לענין יין נסך ושאר דדוקא לענין יין נסך החמיר אבל לענין ברכות סבר בהר"א וא"פ השתא קיי פלוגמא דרכותא דהר"א כתב בפ' דאין מברכין אלא שהכל וגם הרשב"א לא כתב חילוק הקורה אלא לענין יין נסך אבל כדרכה שהכל מברך: אמנם הרב המיר' אל הביא משם הרשב"א אפילו לענין בפ"ה וגם הר"ן אל כתב כן בפ' ע"פ והויא לם פסק ברכות להקל ואין ראוי לברך בפ"ה אלא כד אפיק ד' ככל גווי'

ומאנתו בספר הקנר ע"פ של מהר"ק אל ולא הביא דין זה לענין קידוש וברכה בפ"ה אלא אי יהי' ג' ונפיק ד' ולא חילק בין קורה לרגל משמע דל' דדוקא להחמיר מהני החלוק ולא להקל' הילכך כלל דלמלתא אלוהא דהלכותא דלענין ברכות וקידוש לא שאני לן בין נעברו ע"י קורה או נעברו צדל ככל גווי מברכין שהכל ואין מקדשין עליו אבל לענין מעשה ככל גווי מחייב מספק וגם לענין מנע גוי ככל גוואל אסור אלא שערין אפי' חוקך בזה נחוקים שאין יין לקידוש אלא יין קיונא מהקדשנים אם כסומך על הר"ן והרב המיר' אל לקיים קמות קידוש על היין או דילמא כיון דא פטר בפת לא נחמין נפשי' אפסק ברכה לבטלה והדבר שריר הכרע ולענין הגדלה אם אין בעיר אלא יין זה אפטר דלא נרע מחיל דאמר' חמר מדינה הוא ועבדילין עליו נשעת הדקא והמאיר לעולם כולו ככבודו יאיר ענינו בחמור תורתו ויסיר מועקה ופסקא מדעתנו וכאמר לשאמה אחותנו אמן' כה מעמיר' הנעיר יום טוב כהלוק

ועור

כתב מהר"ק אל בטור אורח חיים סי' ר"ו גבי מה שקתב ושמיר' יין אפילו יש בהם טעם מברך שהכל אבל אם כתב בהם ג' מדות שלימים ומא' ד' הוי יין מוגז עכ"ל הטור קתב עליו מהר"ק אל ואל וכתב דנינו ירוחם נשם התוספות דה"ה לפורענו שדרכן לעשות מהקדשנים אחר שדרכו העבנים שמשליכים עליהם מים שאין מברכין עליהם בפ"ה וולתו אפי' השליך ג' ויבא ד' והרמ"ן כתב כי הקדשנים שדרכו כפול ואין מוסיפין עליהם קורה לעצמם ונשאר בהם לחלוות יין ונרעיון שאפילו השליך ג' ויבאו ג' או פחות מברכין עליו בפ"ה ש"ן הוא והמים ככלעיים בוגין ומה שזכר יש בו יין מרובק וכל זה כתב הרב המיר' בפ"ה מהלכות שבת נשם הרשב"א עכ"ל מהר"ק והנה לכאורה לטין הרמ"ן אל אפטר דאפיא כדברי

שאלה כג

יט

איך מוסיפין משום נצר לרוב מוסיפין ע"כ והביא הר"ק בהלכות וקרא'מכס אל פ"ב בהלכות אישות וזל הבת שילדה אחר ז' שנה אע"פ שלא הביאה ק"ל לא תחתון ולא עליון הרי זו גדולה בנים הרי הן כמחנין עכ"ל וקשה טובא במילתיה אמאי נקט פילגת אפי' ז' שנה ואמאי לא קאמר אפי' פחות דהא כשהיא בת ז' שנה יולדת בנות ואין סבכה כלל דהכי תנא רב בי' אינו הוי קטנה חבת א' עשרה ויום אחד עד בת שנים עשרה ויום אחד פחות מקאן או יותר על כן משמעת כדרכה משמע דאמר יב מתעברת ויולדת ככל הנשים ומאי דקיל וטרי בגמרא אינו אלא בפחות מ"ב דתני עלה שמא תתעבר ושמא קמות ופריך מדקאמר ושמא קמות משמע דאיכא קטנה דלא מתה וג"כ מנינו קמות ממאנת ומירץ עלה דבנים הרי הם כמי' כלומר דלא מנינו קמות ממאנת משום דאפילו היא קטנה כיון שילדה איכה יכולה למאן משום דבנים קרי הם כמי' וא"כ קשה להרמב"ם טובא

והנכון בדבריו לפרש דדיוק לטבא דגמרא בנים הרי הם כמי' משמע כמי' ממש כי היכי דסימנין כשהנזיפה כשהיא קטנה לא מהני הכי כמי' בנים הם כמי' והר"ק אל הוסיף לו לשון זה ודקא ופירש הרי הם כמי' דגדולות כדפירש בכמוקו י"פ' אמנם הרמ"ם אל לא כוונא ליה לדמוקיה כפשיה הכי אלא לפירושי ממש כמי' כי היכי דפי' לא מהני אלא בגדלות קמי' כמי' וכי תימא או בגדולות לא אנטרין לטווי בגמרא משום דבת ז' ויום אחד משמעת כדרכה והולכת ולא קתני עלה שמא תתעבר ושמא קמות כי היכי דליכעו לדמוקיה כפשיה ולתרוני בנים הרי הם כמי' הא לא קשיא כשקשה עוד קשיא אחרת עגנוקס דלכל הפירושים תקשי בגמרא ולמעשה מנינו קמות ממאנת דהא אחרת יתר ע"כ משמעת כדרכה והולכת משמע דבת ז' ויום אחד מתעברת ויולדת ולפעמים בת שנים עשרה ובת ז' ובת ז' ממאנת כשלא הביאה שתי שערות כדפסק הרמ"ם וכל הסוקסים וא"כ מנינו קמות ממאנת אלא מ"ו אית לן למימר ולתרוני להך קוטיא דמאי דתני בת ז' ויום אחד מייירי שהביאה שתי שערות אבל אם לא הביאה סי' אפי' היא בת ז' ויג' וז' עד רוב שנותיה איכה יכולה להתעבר ולילד ברווח ואיכא ספיקא שמא קמות והשתא הך פירושא דברייתא קטנה חבת ז' ויום אחד עד בת ז' ויום אחד פ' עד שתיבא שתי שערות משמעת בחוץ שמא תתעבר ושמא קמות דאפטר דלא קמות כשהיא בת ז' ויום אחד ולא הביאה סי' אע"פ שערין היא קטנה ולא מנינו קמות ממאנת משום דבנים הרי הם כמי' אמנם כשהיא בחות חבת ז' ויום אחד איכא משעברת ויולדת אלא מתה ודאי ומאי דקטע שמא תתעבר ושמא קמות ולא כפי' ותני שמא תתעבר ותמות משום דאיינו כמי' בבת ז' ובת ז' וז' וט' שלא הביאו שערות דבהכהו אפטר שיתעברו וילדו ובהכהו בנים הם כמי' ממש ואיכה יכולה למאן ולא מנינו קמות ממאנת

לפי זה דבר הרמ"ם כפי' דפחות מ"ב ויום א' איכא מתעברת ויולדת אלא ודאי מתה ומבת ז' ויום א' ואוליך בנים הרי הם כמי' ואיכה יכולה למאן כהנפן שלא מנינו קמות ממאנת אמר' קשה ליה מה שכתב בפ"ה מהלכות אישות בת המאנת ש' לה מוונות וכו' משמע דיש בת למימא' וא"כ מנינו קמות ממאנת וכל הנויות התלמוד משמע איכא כפיקא קמא דיבמות ופי' כוונתו על קאכוסה וכולי תלמודא וכבר השיגו הרמ"ק אל סס וי"כ הרב קמני' ל' דק

הסיגו מלכד זה דמכא ליה דבת המאנת ש' לם מוונות דהתם בגמרא לא פסיקו אלא במאנת ענינה אבל בת מאל ליה להרמב"ם והכינו ככ"פ והנראה לפרש דמאי דקאמר בת המאנת לא בעי לוי' בתה של ממאנת אלא הבת שהיא ממאנת כהה הבת שהוכתב שפירושו קשיא ענינה שוכבה והיא דקטע בת המאנת ולא קאמר המאנת משום דמיירי בחוץ סבכות מככסי האב להכי קאמר אלו הבנות שאמרתי שזיוונות מהאב הבת קשיא ממאנת הרי היא קטנה כשאר הבנות דיוק דקאמר' הרי היא כשאר הבנות כלומר בת זו קשיא ממאנת לא שכיף משאר הבנות כשם פסכות יש להם מוונות כך זו יש לה מוונות ולכך אמר בת המאנת ולא אמר ממאנת לומר מלתא כטעמא דאפי' קשיא ממאנת בת היא ויית' וכיוונת מככסי האב אע"ג דקאמר בתה הך אכלבת סיכוס וכת' הסקיה וכו' והתם בעי למימר פשה של יבמם וכתה של שניה מ"מ הא כדאיתא והא כדאיתא הא דאפטר לפרש לישב דברי הרמ"ם להגיל לו מכתה הטעות ואם קאי דחוק מעט

והרב קמני' אל כתב וזל הבת שילדה אחר ז' שנה וכו' ביבמות פ"ב בנים הרי הם כמימיני ומה שכתב פ"ב וכו' אחר ז' אפטר שהוא סבור שאי אפשר לם לילד קודם לכן וגורם בפ"ק דיבמות לעולם שמא תקעבר ומימיו או שאפטר שהוא סבור שאע"פ שאפטר לם לילד קודם לכן אין בנים כפי' אלא למ"ד תוך זמן כלאמה זמן אבל לידן דקיימא לן כלפני זמן אין בנים כפי' אלא כשילדה לאחר זמן וכבר כתב פ"ט בת המאנת וכו' ומקרת שם שקבת מתעברת וממאנת אפי' שילדת ולד שהוא סבור בודאי אחר שילדת איכה יכולה למאן אבל בין עיבור ללידה ממאנת וכו' וראוי' לפלפל בדברי הרב קמני' דאפטר ליה ליהן הגורסא הואת שאמר שאפטר שגורם לעולם שמא תתעבר ותמות דגירסא זו לא מנינו בכל הספרים ופוד אין לה שחר דאי מייירי כהך תירושא נופא לאו אורחא דתלמודא לומר לעולם אלא כשחזור לטעם ראשון אבל להך גירסא הרב טעמא גופא הוא ומאי לעולם

שאלה בר

וכתב כמה דברים שראוהו תוך ג' ימים אחר הירגונו אבל אחר ג' ימים אין מעידין וכו' עכ"ל

וכתב כמה דברים שראוהו תוך ג' ימים אחר הירגונו אבל אחר ג' ימים אין מעידין וכו' עכ"ל

ובן ש לי להביא ראיה מזה שכתב הר"ן בתשובה הנ"ל שיהיה ז' בטור א"ה וזל כתב הר"ן בתשובה שכתב על מיימון זלתי שהיה בטענה וכו' ועתה באנו אחר מלתי ואמר שהיה מכירו והכירו על שפת היס והכירו בפרט פניו עם חוטמו והכירו וגם סימן שהיה כראשו וסימן אחר שהיה מילקת וכו' ואילו כמה ימים יש מוונ העובע עד שראוהו ואמר כמו שש שבתות עמד כשאל אם ידע הוונ שהגיע לביקש ואמר שדבר זה שאל אל הנופה הנודל ואמר לו כמו ששה ימים והשיב שכיון שלא העיד דחזיה בטעמיה אין להעיר אשה זו ואפילו לפי מה שכתבו התוספות על אין מעידין אלא עד ג' ימים דכילי להיות היבא שאינו ידוע דתלין לקולא וכתב שמה ימים היה מסתבר דאינו ענין לג' דכין דאין שיעורו אלא שעה אחת אין לתלות שמך אותה שעה שכתב ראהו ועוד אפילו קול לומר דתלין לקולא עדין אין להעיר אשה זו שהרי גוי זה אומר שכתב שהגדל הנודל לו פי כמו ששה ימים עברו שפלטוהו המים ומה שכתבתם לומר שאין לחוש לדברי הנופה הזה דגוי אינו כן עדות אפילו במתים לפי תומו אין כזה מקום לספק כלל דלא מבעיא הכא דאין הגוי מוכיח לנופה הנודל לא אפילו היה מוכיחו ואמר שלא לתר פלטוהו המים אמרת לא תבשא באתה שכיכו אשה אומרת מת ואש אומרת לא מת לא תבשא עכ"ל הר"ן ז"ל והשתא כ"ד דהגוי ענוו מעיד דאחר ג' ימים בודאי אין להקל דמתא דמילתיה דקאמר כמו שלשה או ד' ימים היה להם שנהרגו דל שלשה שלמים מלבד וים שראוהו או ארבעה שלמים ספק כראש לשון היה להם שנהרגו משמע היה כבר מלבד אותו הייס ואם הפירוש כן אין ספק דאין להקל כמו שכתב הר"ן הילכך אם אפשר לשאל לגוי ויפרט דבריו שר"ל ג' או ד' באותו יום או ד' ימים באותו יום והוי ספק לקולא ומה גס שפני הבראה הכנת דבריו שאמר במדומה ג' או ד' ימים הוא כן מדעתו שבראה לו כן כפי מה שראש נודתם ואם הוא כן אין בדבריהם ממש דלאו כל בנימיהו באומדן דעתייהו אלא הוה ליה ספק אם תוך ג' או אחר ג' ואע"ג דמסתבר דהמ"כ רוב הפוסקים תלין להחמיש יש לומר דהינו דוקא במימין העשוין להסתנות אבל במימין שאין עשוין להסתנות אפילו לזמן מרובה מהכי ונברא זו מכאן שאם באור וזכר אע"ג דלישא דמתו מתא משמע אין מעידין אלא תוך ג' ימים משמע בכל גובא אפילו מימין מוכהין מ"מ כנה הודק

ובן ש לי להביא ראיה מזה שכתב הר"ן בתשובה הנ"ל שיהיה ז' בטור א"ה וזל כתב הר"ן בתשובה שכתב על מיימון זלתי שהיה בטענה וכו' ועתה באנו אחר מלתי ואמר שהיה מכירו והכירו על שפת היס והכירו בפרט פניו עם חוטמו והכירו וגם סימן שהיה כראשו וסימן אחר שהיה מילקת וכו' ואילו כמה ימים יש מוונ העובע עד שראוהו ואמר כמו שש שבתות עמד כשאל אם ידע הוונ שהגיע לביקש ואמר שדבר זה שאל אל הנופה הנודל ואמר לו כמו ששה ימים והשיב שכיון שלא העיד דחזיה בטעמיה אין להעיר אשה זו ואפילו לפי מה שכתבו התוספות על אין מעידין אלא עד ג' ימים דכילי להיות היבא שאינו ידוע דתלין לקולא וכתב שמה ימים היה מסתבר דאינו ענין לג' דכין דאין שיעורו אלא שעה אחת אין לתלות שמך אותה שעה שכתב ראהו ועוד אפילו קול לומר דתלין לקולא עדין אין להעיר אשה זו שהרי גוי זה אומר שכתב שהגדל הנודל לו פי כמו ששה ימים עברו שפלטוהו המים ומה שכתבתם לומר שאין לחוש לדברי הנופה הזה דגוי אינו כן עדות אפילו במתים לפי תומו אין כזה מקום לספק כלל דלא מבעיא הכא דאין הגוי מוכיח לנופה הנודל לא אפילו היה מוכיחו ואמר שלא לתר פלטוהו המים אמרת לא תבשא באתה שכיכו אשה אומרת מת ואש אומרת לא מת לא תבשא עכ"ל הר"ן ז"ל והשתא כ"ד דהגוי ענוו מעיד דאחר ג' ימים בודאי אין להקל דמתא דמילתיה דקאמר כמו שלשה או ד' ימים היה להם שנהרגו דל שלשה שלמים מלבד וים שראוהו או ארבעה שלמים ספק כראש לשון היה להם שנהרגו משמע היה כבר מלבד אותו הייס ואם הפירוש כן אין ספק דאין להקל כמו שכתב הר"ן הילכך אם אפשר לשאל לגוי ויפרט דבריו שר"ל ג' או ד' באותו יום או ד' ימים באותו יום והוי ספק לקולא ומה גס שפני הבראה הכנת דבריו שאמר במדומה ג' או ד' ימים הוא כן מדעתו שבראה לו כן כפי מה שראש נודתם ואם הוא כן אין בדבריהם ממש דלאו כל בנימיהו באומדן דעתייהו אלא הוה ליה ספק אם תוך ג' או אחר ג' ואע"ג דמסתבר דהמ"כ רוב הפוסקים תלין להחמיש יש לומר דהינו דוקא במימין העשוין להסתנות אבל במימין שאין עשוין להסתנות אפילו לזמן מרובה מהכי ונברא זו מכאן שאם באור וזכר אע"ג דלישא דמתו מתא משמע אין מעידין אלא תוך ג' ימים משמע בכל גובא אפילו מימין מוכהין מ"מ כנה הודק

הגוי המכיר לפי תומו אינו אומר את או כהרגו אבל אלא שראוהו הרגו ומהר' אטרלן כתב בשם אור זרוע דאין מוכיח לפי תומו אלא כשאומר את או כהרגו אבל מחאמי כלוכי הרגו לא מהכי והאריך בזה וחילק בין כשהיה הגוי מכירו מתלה וראוהו או לא מהכי במימין משום דכיון שהיה מכירו אולי עצה ומשם שהוא אלא כלל בשלל היס מכירו אלא אחר ראיתי אדם א' הרגו וכך מימין מהכי וז"ל ב"ד שהיה מכירו היה מקום להחמיר

הגוי המכיר לפי תומו אינו אומר את או כהרגו אבל אלא שראוהו הרגו ומהר' אטרלן כתב בשם אור זרוע דאין מוכיח לפי תומו אלא כשאומר את או כהרגו אבל מחאמי כלוכי הרגו לא מהכי והאריך בזה וחילק בין כשהיה הגוי מכירו מתלה וראוהו או לא מהכי במימין משום דכיון שהיה מכירו אולי עצה ומשם שהוא אלא כלל בשלל היס מכירו אלא אחר ראיתי אדם א' הרגו וכך מימין מהכי וז"ל ב"ד שהיה מכירו היה מקום להחמיר

שאלה בר כה

הגוי המכיר לפי תומו אינו אומר את או כהרגו אבל אלא שראוהו הרגו ומהר' אטרלן כתב בשם אור זרוע דאין מוכיח לפי תומו אלא כשאומר את או כהרגו אבל מחאמי כלוכי הרגו לא מהכי והאריך בזה וחילק בין כשהיה הגוי מכירו מתלה וראוהו או לא מהכי במימין משום דכיון שהיה מכירו אולי עצה ומשם שהוא אלא כלל בשלל היס מכירו אלא אחר ראיתי אדם א' הרגו וכך מימין מהכי וז"ל ב"ד שהיה מכירו היה מקום להחמיר

הגוי המכיר לפי תומו אינו אומר את או כהרגו אבל אלא שראוהו הרגו ומהר' אטרלן כתב בשם אור זרוע דאין מוכיח לפי תומו אלא כשאומר את או כהרגו אבל מחאמי כלוכי הרגו לא מהכי והאריך בזה וחילק בין כשהיה הגוי מכירו מתלה וראוהו או לא מהכי במימין משום דכיון שהיה מכירו אולי עצה ומשם שהוא אלא כלל בשלל היס מכירו אלא אחר ראיתי אדם א' הרגו וכך מימין מהכי וז"ל ב"ד שהיה מכירו היה מקום להחמיר

שאלה בה

הגוי המכיר לפי תומו אינו אומר את או כהרגו אבל אלא שראוהו הרגו ומהר' אטרלן כתב בשם אור זרוע דאין מוכיח לפי תומו אלא כשאומר את או כהרגו אבל מחאמי כלוכי הרגו לא מהכי והאריך בזה וחילק בין כשהיה הגוי מכירו מתלה וראוהו או לא מהכי במימין משום דכיון שהיה מכירו אולי עצה ומשם שהוא אלא כלל בשלל היס מכירו אלא אחר ראיתי אדם א' הרגו וכך מימין מהכי וז"ל ב"ד שהיה מכירו היה מקום להחמיר

הגוי המכיר לפי תומו אינו אומר את או כהרגו אבל אלא שראוהו הרגו ומהר' אטרלן כתב בשם אור זרוע דאין מוכיח לפי תומו אלא כשאומר את או כהרגו אבל מחאמי כלוכי הרגו לא מהכי והאריך בזה וחילק בין כשהיה הגוי מכירו מתלה וראוהו או לא מהכי במימין משום דכיון שהיה מכירו אולי עצה ומשם שהוא אלא כלל בשלל היס מכירו אלא אחר ראיתי אדם א' הרגו וכך מימין מהכי וז"ל ב"ד שהיה מכירו היה מקום להחמיר

הגוי המכיר לפי תומו אינו אומר את או כהרגו אבל אלא שראוהו הרגו ומהר' אטרלן כתב בשם אור זרוע דאין מוכיח לפי תומו אלא כשאומר את או כהרגו אבל מחאמי כלוכי הרגו לא מהכי והאריך בזה וחילק בין כשהיה הגוי מכירו מתלה וראוהו או לא מהכי במימין משום דכיון שהיה מכירו אולי עצה ומשם שהוא אלא כלל בשלל היס מכירו אלא אחר ראיתי אדם א' הרגו וכך מימין מהכי וז"ל ב"ד שהיה מכירו היה מקום להחמיר

הגוי המכיר לפי תומו אינו אומר את או כהרגו אבל אלא שראוהו הרגו ומהר' אטרלן כתב בשם אור זרוע דאין מוכיח לפי תומו אלא כשאומר את או כהרגו אבל מחאמי כלוכי הרגו לא מהכי והאריך בזה וחילק בין כשהיה הגוי מכירו מתלה וראוהו או לא מהכי במימין משום דכיון שהיה מכירו אולי עצה ומשם שהוא אלא כלל בשלל היס מכירו אלא אחר ראיתי אדם א' הרגו וכך מימין מהכי וז"ל ב"ד שהיה מכירו היה מקום להחמיר

דבר שנס' שבתו בשטר וכן כותב לנו כתבו וקמנו בכל
לשון של זכות וכו' אך אני מוכרח שטר כתובתי לפלוני
איהו וכל שבנדום אגב ד' אמות הנו' הרי שכתוב איהו
וכל שבנדום דמי הים כראש דלא מהני הרי דעיקר
הקנייה הוא מה שכתוב בתחלת השטר בפנינו עדים הקני
לנו' פלו' ד' אמות קרקע והיא הקנינה אותם לשמעון ואגבן
מכרה לו שטר כתובתו בכל מקום שהוא וכך נותן לנו
וכו' הרי דעיקר הקנין אין כתוב איהו וכל שבנדום
ומן הראוי שהיה להם לכתוב כך והיא הקנינה אותם לשמעון
ואגבן מכרה לו שטר כתובתו איהו וכל שבנדום לאית
ביה וכו' אבל מה שכתוב אה"כ וכך נותן לנו כתבו
וקמנו זה אינו עיקר הקנין אלא גווי שבזמן לכתוב
לראיה ביהו'.

ועוד דגם בלשון הגווי הוה חסר שהיה להם לכתוב
כתבו וקמנו אך אני מוכרח ד' אמות קרקע לפ'
ואגבן אני מוכרח לו שטר כתובתי איהו וכל שבנדום
אבל מה שכתבו איהו וכל שבנדום אגב ד' אמות קרקע
הנו' לא מהני דמשמע אגב ד' אמות שבכר הקנינים לו
מתחלה עתה אני מקנה לו אגבן שטר כתובה וכו' וכו'
דלא מהני הכי אס' קניית הקרקע קדמה בזמן למכירת
השטר כל זה מורה היות לשון זה גווי לראיה בידו וסומך
על עיקר הקנין הכתוב למעלה וא"כ בעיקר הקנייה לא
הוזכר איהו וכל שבנדום.

ועוד מטעם אחר הוה כראה דלא מהני כיון דלא כתיב
מתע שאתה לו קני לך איהו וכל שבנדום אה"כ
דכתב סברתי שטר כתובתי איהו וכל שבנדום אולי לא
מהני דהא בכל דוכתא לא הוזכר לא שמדבר לזכות קני
לך איהו וכל שבנדום וכן בשטר הרשאות כתוב כתבו וקמנו
בכל לשון של זכות וכו' אך אני מוכרח ד' אמות קרקע
לפי' ואגבן מיתמי מורשה גמור וכו' וכך אחר לו וכו' ויל
דון וכו' לכפוף וקמנו מורשה גמור דליוול וליוון וליוכי
כתבו ואגבן מיתמי מורשה גמור דליוול וליוון וליוכי
לכפשיה ולבטוף לגרמיה וכו' אלא לכפף משמע דבעי לזכות
וא"כ הכא כתיב גמי הכי.

ואיברא דמטעם הא לא איירא דאין הכי כתיב דהתם כתיב
אזי כתבו הרי דליוול וליוון וליוכי לכפשיה וכו'
מהני אלא דהנו' לכתוב לכח מטעם לכתב דמחא דכקע
הכי וגמרא אירחא דמלתא כקע שמדבר עם שלוחו פה
אל פה אבל אין הרי גמי דמהני בכחא גוונא אס' כן
ככ"ד שפיר מהני.

אלא דמטעמא קמא דכתיבנא לנו מנאנס דכיון דלא
כתבה בעיקר הקנין איהו וכל שבנדום לא מהני דמאי דכתבו
בתר הכי אינו אלא גווי לראיה הו' כותבין כתבו בכל לשון וכו' אך
לראיה דאם היה לראיה הו' כותבין כתבו בכל לשון וכו' אך
מכתיב וכו' אבל בהיות שכתוב אך אני מוכרח משמע שעתה
הוא עיקר הקנין אה"כ דקשה עושא דהיה לו לכתוב אני נותנת
לו ד' אמות קרקע ואגב אני מוכרת וכו' אבל מה שכתבו לבסוף
אגב ד' אמות קרקע הנוכחים משמע דלא מהני כדפירש'
לעיל מ"ט י' לומר דעשות סופר הוא וכך היה מעשה לא
שקופר טעה כלשונו.

אמנם בעיקר שאלת השו"א אס' יש רשות למכור זכות זה כמו
שקנינה התקנה שלא יועילו מתנתה ומכירתה לבעל'
או דילמא מאי דאתקן אשתן לבעל' דוקא והכו' דלא לוסף עליה'
גם כזה נדיבין אנו לחקור ולדרוש מה מקום לתקנה
ו' שתקנו טאם תתן לבעלה במתנה חלק ירושת
ירוש' שהרי הוא כחכם הנשגר ולמה נדך תקנה זו
הרי בלא תקנתו ו' המפורשת אלא בעיקר כפכת
שאל

שאל היתה נריכה לכפרם הראש הוא לאפוקי כפשיה
עלונתא דלפכת ה"ר ישראל יכולה לתת ח"כ אס' כפרם
כן י' מקום לשאלת השו"א.
זהנראה כזה הוא שכיון שהשו"א מודה שגם לבעלה
אינה יכולה למכור הנס שבלשון התקנה לא
היה שתוכל למכור והנו' דלא לוסף עליה כמו שטען השו"א
אלא ודאי כי היכי דמורה הוא דאפילו מכירה לבעלה
אינה יכולה למכור משמע דסבר דזיל בתר כוונת מתקני
התקנה שלא לעקור חלק ירושת היורשים וכך לי מתנה
כמו מכירה ואס' כן נס' אנו כומר כך היא מכירתה לבעלה
כמו מכירתה לאחרים דככל אופן תקנו שלא תנא חלק
ירוש' היורש' וקמנו.

זאת ועוד דאחר דהרי ביארנו דעלונתא היא בין הראש
וה"ר ישראל חלקם כתיים וכדאי ט"ס לשמוך על
הראש יותר מוולתו וכן פסק מהרי"ק ז"ל.
ועוד דכל היפא דליכא פלוגתא וספיקא אוקי ממוכא
בחוקתיה הכא כתיב אוקי ממוכא בחוקת יורשים דמקרו
מוחזקים כיון שהם יורשים ככח תקנת סוליוולא דאלמנה
למעקר ירושה דבעל ואוקמיה בחוקת יורשים חוקה לימתא
מקרי יותר ממכירתה לאחרים דקלימא מכירת שטרות
מדרכין ואפילו יורש מוחל הילכך שפיר מקרו יורשים
מוחזקים וימא אוקי ממוכא בחוקת יורשים כיון דליכא
פלוגתא.

העולם מדרכינו דעמכ' היורשים טענת הכשע'
היא ומכירתה לאחרים לאו כלום היא וככסיס
בחוקת יורשים וכו' ישראל ינילכו משנאיות וירדו מתורתו
כפלאות אמן כה מעתה.

שאלה כו

ילמדנו רבינו למה כתבאלמנה
ולא כשבעת שבעת אלמנה
וגמרת ללוי והו' בידם כפשיה הרבה שהכיה ראובן בעלה
הראשון והיו בהם יותר מכדי כמותה הרבה ומתה וכו'
בעלה לוי להחזיק בכספים וירשי ראובן טוענין כיון שלא
כשבעה מבעלה ראובן כל הכספים הם בחזקתו והם יורשי
וירשים הכל ילמדנו רבינו דין עם מי וסכומה'.

תשובה

עקר הא מלתא אימא כפ' חוקת
אימאר אחר מן שאחים שהיה נושא
ונתן בתוך הבית והיו אבות וסערות ונאות על שמו ואמר
שלי הם שפעלו מבית אבי אמה רב אחר עליו להביא ראיה
ושמואל אמר על האמין להביא ראיה אחר שמואל ומודה
לי אכא טאם מת על האמין להביא ראיה מתקין לה רב
פלא כלום טוענין לימתי מה דלא מני טענין אנהון
וסא רבא אסיק זוגא דמרבלא וספרא דאגדתא מיתמי
בלא ראיה בדכרדיס העשוין להשאיל ולהשכיר וכו' קשיא
ע"כ בגמרא וספיקא הוי' בהלכותיו ופסק כהא דאמר
שמואל ומודה לי אכא טאם מת על האמין להביא ראיה
דל'ענ דאתקף מ"ט בהא טענין לימתי כי הא מלתא
וכן פסק רש"ב ז"ל בסם ר"ה דכיון דלא אסיק תיובתא
אלא קשיא לא איתותב לגמרי ואמר' בגמרא התם וכן אסא
שהיה נושא וכוונתו בבית והיו אבות וסערות ונאות על
שמואל ואמר' שלי הם שפעלו לי מבית אבי אמה או מבית
אכא אלא עליה להביא ראיה ע"כ' הרי דין השאלמנה
שם לזה לכן שאחים.

והשתא ככ"ד כיוון אנו כמב' הארדכי ששאל רבינו
טעין

מאיר ראובן פשא לאת והוליד ממנה חנוך ולינה וכו'
והלכה לאה וכשאת לשמעון וכו' והשיע כראה לי דאף
על גב דקיימא לן אין אדם מוריש שבועה לבני אפי'
הכי לא מסקינן משמעון מה שהכניסה לו ואל'ענ דאמר'
כפ' חוקת אחר מן האמין וכו' ואס' פן זאת האשס כל מה
שכירה משל בעלה ראובן הוא ולא היתה כאמרת לומר
כפיל לי כירוש' מ"מ כיון שמתה על חנוך בנה להניא
ראיה אס' רכה להניא מה שמתה ממך שהכניסה לו
דאמרין התם ומודה לי אכא טאם מת על האמין להביא
ראיה ואף על גב דפסיף ואל'ענ דלא כלום טענין לימתי מאי
דלא מני טענין אנהון הרי פסק ר"ח מני שקפלה דאפילו
הכי הלכתא בשמואל פהא דהא אמה ומודה לי אכא בהא ואפי'
לרב שריא ורש"ב' שפסקו דלית הלכתא כמי בשמואל כהא
אפילו איכא דמית הכא מודה דעל חנוך להביא ראיה
שהיה לאמו יותר ממכונתה וטובתה כמותה מלבד
המזון שהכניסה לשמעון דהתם הו' טעמא מטעם דלא
טענין לימתי ואפי' מה דלא מני אנהון למטען דכיון
דאנהון לא היה יכול לעכב שבועה עלא עדים אינהו
כמי לא טענין לפו אבל בדדון זה כיון דאיהי קיתה
יכולה לעכב שבועה ולנדותה כמותה אכן כמי טענין
לפו וכו' ואל'ענ דאיהי בעיא שבועה לכל הפחות הכאין
משהו מעכבין מה שבידם בלא שבועה וכו' עד כאן מורף
דכרי מה"ר' ז"ל.

והשתא ככ"ד כפיא לן דל'רש דפסק מני הקפלה דחלב'
כשמואל דטענין לימתי כבי האי גוונא מאי דלא מני טעני'
אנהון הכא כמי טענין לפו ככ"ד מאי דלא מני למטען
איהו אבל לרב שריא ורש"ב' שפסקו דלית הלכתא
כשמואל אפילו בהא אס' כן הכא על יורשי האשס להניא
ראיה מטעם דליכא למיור הכא כמו שכתב מה"ר' דמורה
רב שריא כדדון זה דדוקא כדדון דמ"ר' שלא היה נראה
שהכניסה יותר מכדי כמותה הילכך מודה רב שריא
שטעמא דכתב מה"ר' מטעם דאיהי גופא היתה כמ"מ
בשבועה שלא נכנה ואלא התפוסה דרבי אבל ככ"ד
שכראה לעין ביד האשה כפלי' ממוכא לא מודה
רב שריא בהא אלא בעינן למימר דלכתא כשמואל כמו
שפסק ר"ח אבל לדבריו רב שריא על העלל להביא ראיה י'
ובשעטמק פוד נמא דכ"ד אפי' לר"ח על העלל להביא
ראיה כתב הרובע שאלה קמ"ט שאלת יעקב

כשא לאה ומת יעקב ולא עשתה גוויינא חבתותה
וכשארזו הכספים שהיתה האלמנה כוונת והיו ששים העללין
בכספים וכו' תשובה לפי מה שכתב בשאלת שאלה לא
עשתה גוויינא חבתותה והכן וכתב היו העללין
בכספים אין טענת כן הבת להחזיק בכספים אכא
מתת לאה וזכנתו כלום פתה שטען שכתבם הם
שלא חטורח מעשה ידיה שהרי כיון שקי' קיתה כוונת
מן הכספים מעשה ידיה לימתיים וגם מותר מוזכותה
לימתיים אבל היה יכול לטעון שתיאח' אכא וכו'
אמנם זהו כמה שבידס בגון הא דאמרין כפ' חוקת
שאשה הנושאת ונותנת בתוך הבית וקיו' אבות
וסערות ונאות על שמה וכו' ואמרין האם דמא
שמואל ומודה לי אכא טאם מתה על אמו היתומים
להביא ראיה וקיימא לן הכי דטענין לימתי אף על
גב דאתקין רב פשא מני טענין לימתי מאי דלא מני
טענין אנהון וסלקה בקישא אפי' קיימא לן הכי וכן פסק
הרי"ק ור"ח והר"ב' ז"ל פ"ט מהלכות כאלות וכן גם
ח"מ ט"ו פ"ב וכן הכספים הראש' אל וטעמא מטעם דל'ענ
דבעלמא לא טענין לימתי מאי דלא מני אנהון
טעין

טעין הכא כיון דאפשר דאלו אסורין הוה קיים הוה מיתמי
 פאית אלא דהכי לא ידעי מאן ידע במלתא דאבוהון וגם
 השטר יונא בשמה משום הכי על האמין להביא ראיה וכו'
 ארבע זהו באבות וטעמות סובאות על שמה אבל כאן
 סב כמי יעקב הוה נשאר נרשות הכן והכתי שהיו גדולים
 כל הנכסים חזקת יורשין ואין להלמנה זכות בהן וכו' ע"כ
 פורץ דברי הרשב"א ז"ל ובודאי שכוונת הרשב"א הוה הטעם
 הוא מפני שהשטר יונא נשמו הילכך מוכחא מלתא דלאבוהון
 הוא אע"ג דאבוהון לא היה כאמין משום הכי מ"מ איכנה
 טעמין להו בודאי שזו כוונת הרשב"א דלשמו מגומגם
 שכתב כיון דאפשר דאלו אבוהון הוה קיים הוה מיתמי דאית
 אלא דהכי לא ידעי מאן ידע במלתא דאבוהון וגם
 השטר יונא בשמו וכו' מהטעם הראשון שכתב לאו דוקא
 הוא דהקיא טעמא שייך קמי ברכלא ופספסא דאדנתא מיתמי
 אלא ודאי עקר הטעם קווא משום שכתב על שמו ולכך
 מרי טעמי כעשים פנינים וז' לוי' וכן תפוספות כתבו
 טעם זה דמשום הכי הלכתא כשמואל כהא משום דמוכחא
 מלתא כיון שהטעמות כתיבות בשמו'.

במצא כפי זה דכ"ד דלא הוה הכי שאין טעמות כתיבות
 על שמה לית הלכתא הכי ואפילו שמואל מודה
 דלא טעמין ליתמי מאי דלא מני טעמין אבוהון וליכא למימר
 דהכתיבה שכתב לה בעלמא הפני הוה טעמות יונאות על
 שמה דלא דמי כלל ועוד דהכא עקר הנכסים לא כתבתם
 נכתיבה אלא הנחתם כגורת נכסי מלוג כאשר שמענו מפי
 מנידי אמת'.

ואע"ג דהרשב"א כתב בתחלת דבריו אמנם זהו כמה שבידק
 וכו' דמשמע דלא בעינן אלא שיקים בידה שתיקה
 מוחזקת בכפסים דכיון דהוה מוחזקת כמה יפה כמו שכתב
 קה"ר וגם מה"ר איסרלן ז"ל בפטר תרומת הדשן מ' ס"ג
 הדין כזה הרבה והעלה דאם יורשי האשה תפוסים אין
 מוכיחין מידם מ"מ בעינן שהיו בידה וטעמות יונאות על
 שמה דיקא שכתב אמנם וכו' כמה שבידק כגון ס"א דאמר
 ב' חוקת באשה הנושא וכוונתו והיו אבות וטעמות
 יונאות על שמה וכו' דקדק כמה שאמר כגון הא דב' חוקת
 פי' מה שאמרתי כמה שבידק הוא כגון הווא גוונא דפי'
 חוקת שהיו אבות וטעמות יונאות על שמה ראה לזה
 שכתוף דבריו כתב אמנם זהו באבות וטעמות יונאות
 על שמה וכו' משמע דדוקא כפי האי גוונא אבל בלא טעמו
 יונאות על שמה לא מהכי וזה מוכרח בדברי הרשב"א ז"ל
 דעיקר טעמיה הוא משום הטעמות יונאות על שמה משום הכי
 טעמין מאי דלא מני טעמין אבוהון כמו שכתבתי למעלה טעמו
 א"כ משמע שזהו דוקא כפי הא מלתא דאבות וטעמות
 יונאות אבל כ"ד לא קאמר שמואל אלא אדרבה לא טעמין
 ליתמי מאי דלא מני טעמין אבוהון'.

במצא כפי מה שכתבאר דלפנת המוספות והרשב"א כ"ד
 לאו כל כמיניהו דירשי האשה אע"ג דיקו תפוסין'
 כיון דתלו טעמא בטעמות ואוקות'.

אמנם לכתב מה"רס ותרומת הדשן כראה דכיון דתפסי
 הורשים ונתה האשה טעמין להו מאי דלא מני
 טעמין אבוהון וכן כתב מהר"ן ז"ל א"כ מ' ס"ט.

ובן כראה מדברי הרואף ז"ל פ' חוקת שכתב בפסק הלכה
 ז"ל ואם מת על האמין להביא ראיה דמודה בה דב
 לשמואל ולית בה פלוגתא עכ"ל משמע מדבריו דפסק
 כשמואל לא משום טעמא דכתבו התוספות והרשב"א אלא
 משום דבן מודה וליכא מאן דלגיג אע"ג דיקשה הקיא
 דברכלא לא משום הכי לא כפסוק כשמואל וכן כיון דליכא
 מאן דלגיג וא"פ דקיא הלכתא אהלכתא דהקיא דרפא

שאלה כו

זה היה משעה בארבע על ס"ה דוד מאפסל שטת
 אשה באומרו שאין לי אחים בארבע וטוב
 הועד כסד שיש לי אחים ומת וקצת חכמי העיר תמיהה
 להכשא ובל חכמי קעיר חלקו וחסרו משום יבום לשוק וכן
 קווא דעמי'.

וזו תשובתי על זה

זה ימים כשאל כשאלתי על קדמה הזה ולא היה
 צעת הקווא וזלת עד אחד מפי עד אחד
 כשא מארקל ואמר איך כתבו אשה לר' דוד ויש לו אחים
 בארבע ואמרו לו שכתב שאין לו אחים ואמר לו האיש הקווא
 כיצד נכתב ושללת שם אלקיך או נכתבתי עמו על
 ה' דוד והודת שחטט כי נפתח לבו על אשה ותפס שם
 אלקיו לשקט עמות זו שמעתי כעת הקווא והביאו לפני
 פסקת המתירים ולא קראתי כי לא מלאכי לבי להקדי יבום
 לשוק כמלתא קלמחא.

גם שיהו מקום לחתירה ויש להביא ראיה מהם שכתב
 הר"ש ז"ל בתשובתו על אשה שכתב לבעל ומעולם
 לא שמע ולא נודע שיש לו אח אחנס אחי האקס אמה
 שהיה באשכנז ומאה אחד שאמר שאין אחיו ועתה מת בעלת
 והיה רובה להכשא וקצת מלתא דפשיטא קיא דכיון שהאשה
 הוזהר עומדת בחזקת שאין אחים לבעלה איכה באשרת
 לשוק על האמר אחיה וכו' ואפילו עד כשר לא היינו חוששין
 לעדותו דכל היבא דאיתחזק התיבא ואמר עד אחד שקווא
 אסור אינו כאמין וכו' והאריך הרבה ע"ן שם'.

הרי מוכח מהכא דאפילו עד כשר שמעיד שיש לו אחים
 אינו כאמין לאסור כיון שהיא בחזקת היתר ואם כן
 הכא בדקון זה הוה דומת ממש להקיא דקר"א דפסק
 דאפילו עד אחד כשר אינו כאמין וכן קווא לקווא להקיא
 ראיה ממה שכתב הטור אכן העור ס' ק"א ז"ל לא היה
 מוחזק באחים ואמר יש לי אחים אובו כאמין בא אחד ואמר
 אבי אחיו אינו כאמין ואפילו עד א' מעיד עליו שהוא אחיו
 אינו כאמין להוציאה מחזקתה עכ"ל הטור מרי הדבר שפורש
 שער אחד אינו כאמין'.

וכן כתב מהר"ן ז"ל לב בתשובתו חלק א' כפי' ב' על א'
 שהיה נשבע בחיי אחיו והחזיק עצמו כאמין ומת
 בלא נשים והשיב הרב ז"ל שאינו כאמין לאברה כיון שהיה
 בחזקת היתר והקדיך כדפי' ע"ן שם ואם כן לכאורה היה
 נראה דכ"ד הכי גמ'.

ובאמת אין הכיון של מהר"ן ז"ל לב דומה לכ"ד דהתם העביל
 היה רובה לאוקרת הילכך לא כל הימנו כדאיתיי
 ראיה אמנם כ"ד דאויבא עד כשר לא מן חסם הוא ולא
 כזה הטוב מהר"ן ז"ל לב וית שטט ומכאור אין להאריך'.

אמנם תשובת הר"ש והטור בנו כותבין כפי' שאפילו יש
 עד כשר אינו כאמין להוציאה מחזקתה כראה
 לכאורה דגם כ"ד הכי קוין כיון דליכא לא עד א' מפי עד א'
וברע"נ ספיר נכתב דגם כיון דהר"ש אינו דומת
 לכ"ד דהתם מירי שהיה קווא כמגדל טעור
 שהיה ולא בודע מעולם שיש לו אחים וכן מוכח התם מדברי
 שמואל ז"ל על אשה שכתב לבעל על מה שחטט שחטט
 ברשת ומעולם לא נראה ולא נשמע ולא נודע שהיה לבעלה
 אח אמנם אחי האשה אחד שקוין באשכנז וראה אחד שאמר
 שקווא אחיו ועתה מת בעלך והיה רובה להכשא וכו' כי דחוק
 קווא

יש עדים שהיתה נשואת ונומת הילכך היושם בעלמין
 בלא שבעה כיון שמוזקין אמנם זהו דוקא כשבעלה האתרוג
 או יורשיה מוחזקין בכפסים או אפילו שהם ביד כ"ד דומת
 דכדון דהר"ס נתיב איסרלן ומהר"ן ז"ל אל אבל אם יורשי
 ראובן בעלה הראשון מוחזקין בכפסים הדין עמהם וכפסים
 בחזקת ראובן בעלה הראשון'.

ואין לומר דכיון שהיו בידם וקיתת היא מוחזקת בהם
 דהיינו אע"ג דהשתא איכס מוחזקין יורשים מהכי
 וכן נראה מלשון מהר"ן ז"ל לב שכתב וז"ל מכל סני יראה בהדיא
 דכיון שזאת האלמנה היתה מוחזקת כשמתה בקמת מעלמין
 כפי האי גוונא לא אמרי' אין אדם מוריש שבעה לכניו וכו'
 עכ"ל' קראה מדבריו דאע"ג דהשתא איכס מוחזקין
 יורשים כיון דהיא היתה מוחזקת די בכך'.

אמנם קשה דלא משמע מהכרי מה"רס ז"ל לב לא כתב לא
 כשמתו יורשים וכן מהר"ן איסרלן ז"ל לא כתב
 אלא שלפנות לא יהיו ביד יורשי הבעל אלא או בחזקת
 יורשי האשה או ביד כ"ד אבל אם הם כרמות יורשי הבעל
 לא אמרי'.

ומעתה התימא על מהר"ן ז"ל לב ז"ל'
והנראה לפרש דמאי דכתב מהר"ן ז"ל לב ז"ל דכיון שזאת
 האלמנה היתה תפוסה וכו' לאו דוקא הינה
 לבעלה דגם השתא יורשיה מוחזקין וכן משמע מלשון השאל
 ומאי דקטט שהיתה ר"ל שבעה מתקלה וגם אחרי כן החזיקו
 היורשים שלה ג"כ זה נראה לי פשוט ומכאור'.

בר"ל העולה מזה שכתבו דאם יורשי הבעל תפוסים
 אליבא דכ"ד אין יורשי האשה יכולים להביא מידן
 ואם איכס תפוסים אלא יורשי האשה או אפילו מוכחים ככ"ד
 מ"מ בכפסים בחזקת יורשי האשה ואפילו לכתב המוספות
 והר"ש ז"ל טעמא בגמרא בטעמות ואוקות והכא דליכא
 טעמות על שמה הוה משמע דלא הוה בחזקת מ"מ כיון
 דהיה לה כדוויא אומר מוכונתיה עשתה את כל החיל
 הזה אף על פי שהיא הרבה מאד אפשר שמן שמועט
 הרויחה אף המרובה'.

איברא דים סוכרים דדוקא אם ראו כ"ד שבאותה העיר
 שהיה מקמן משיבתו היה יכול לקבץ הקדן ההוא
 שא לאו הכי וא"כ יכולים לומר יורשי הבעל קים לן
 כשהוה רבותא כיון שהם מוחזקין אין להביא מידן הילכך
 צריך כמי שהיה בכך כדווייתה קד שמוכל להרויח בה החזון
 בזה מ"מ אפשר דלא בעינן כפי האי גוונא תמי אומר משום
 דדוקא בקימנה מעשתה אמרינן הכי משום דלא עשתה
 שהרויחה שלא היה לה קדן אבל כדווייתא שקויה לה קדן
 אין צריך קבנה דאין קבנה לפיכך דלפעמים בקדן מועט
 הרויחים ממה שערירם וברכת ה' היא תעשיר אע"ג דגם בעינת'
 קימנה יש לומר שהמועט שקימנה נשאה ופמנה לו
 והרויחה מ"מ כיון שלא היה קדן מתחלה לא שייך כולי האי
 וצדין אבי חוקך בזה דלא אמרי' שחא מוכונתיה הרויחה
 וגם מדברי הר"ס ז"ל אפשר דלא אמרינן הכי'.

האמנם זהו דוקא כדבר שאין ביורו שהיה לבעלה הראשון
 אבל אם יש ביורו שאותו המזון היה לבעלה הראשון
 לא מעביא אם הוא דבר מסויים בקרקעות או מוטלמין
 מסויימים שזה פשיטא דבחזקת יורשי בעלה הראשון אלא
 אפילו אם יש עדים שבעלה הראשון היתה עובדת הקדן
 הזה לא אמרינן היא הרויחה אלא בחזקת יורשי בעלה
 הראשון הם כך נראה לי אם יפסימו החכמים הסלמים
 יבעלי הוראה עמי' ונור ישראל ויכלנו מסגירות וירבו
 ואתדמו כפלות' בה מעמי'.

העשיר יום טוב בהלן'.

שאלה כו

הוא שלא היה הבעל מודיע לו או שלא היה נודע בארץ מגוריה'
הדבר הזה ע"כ' הרי שהיה בארץ מגוריה' הילכך אם
היה לו אחים היה סודר נודע וזהו הדין הר"ש אל שכוין
שהוא שואל עומדת בחוקת שאין אחים לבעלה אינו כאמין
וכו' והנה דייק הרב בלשון שכתב שכוין שהעומדת בחוקת
שאין אחים לבעלה ולא כתב כיון שהאשה שואלת איכה בחוקת
שים אחים לבעלה הא לא בני אלא בחוקת שאין אחים
שהחוקק הדבר בארץ מגוריהם שאין אחים לבעלה הילכך
כתב הר"ש שאפילו עד אחד כשר לאו כל כמיניה להביאה
מחוקתה אכל כ"כ זה האיש ר' דוד בא מקרוב מארץ
מרחקים אכל שמה ולא שייך לומר שהאשה היתה לה חוקה
שאין אחים לבעלה שהרי לא היה לה חוקה לפי שעתה מקרוב
בא מארץ לא עבר בה איש לבא לנבולותיו כי אם מותן לומר
לעמים רחוקות הילכך ליכא חוקה וכיון דליכא חוקה להתייר
הרי הך אתתא קיימא בחוקת איסור ועד א' מהייע
לאיסור א"כ באיסורה קיימא'

ראיה לדברינו ממה שכתב רש"י ע' פ' יש כוחלין גבי
הוא גנבה דהוה מוחק לן דלית ליה אחי ואמר
בשעת מיתא דלית ליה אחי אמר רב יוסף למאי כחוש לה
הוא דמוחק לן דלית ליה אחי וכו' כתב רש"י ואל הוה
דהוה מוחק לן בגוניה דלית ליה אחי חוקה בעלמא בלא
עדים ויודעים הו בודאי דאין לו בכיס ופי לאו דמוחק
לן דלית ליה אחי הוה לנו לאופרה לטוק מספק כיון
דודאי אין לו בכיס עכ"ל' הרי מכאן ראייה למה
שכתבנו שמה שאנו אומרים דמוחק דלית ליה אחי אינו
מסתמא כ"כ אלא דמוחק לן חוקה בעלמא ולא עדות
גמורה אלא כי הוה דהראש דהוי בארץ מגוריהם ולא
נודע לו אחי הוה חוקה אע"ג דלא הוה עדות מהניא
אכל אי לא הוה חוקה הוה לנו לאופרה מספק כלומר אלו
לא היה אפילו חוקה והיכי דמי כ"כ שכל אדם אחד
מארץ ומרחקים ולא יש לו חוקה לא שאין לו אחים ולא שיש
לו אחים הילכך בהוה גוונא כתב רש"י אל ט"ס לאופרה מספק'
הרי הדבר מבורר ומפורט מדברי רש"י אל כשאין חוקה
שאין לו אחים לא ט"ס הוה בחוקת איסור'

ובאמת שריק לישב דברי רש"י אל במסתב קדושין פ'
האומר שבראיה לבאורה כסותרים דבריו אלו גבי הא דתנן
מי שאמר בשעת מיתתו וז' לי בכיס כאמין יש לי אחים אינו
כאמין ופריך בגמרא אלמא כאמין להתייר ואינו כאמין
לאחר ביהא מתכו' דלא כר' נתן דתני בשעת קדושין אמר
יש לי בכיס כאמין בשעת מיתת אחר אין לו בכיס וכו' כאמין
להתייר ואינו כאמין לאסור דברי ר' ר' נתן אומר אף כאמין
לאסור ומסתבין אלא אמר אכתי מתכוין דלא מוחק לן
באחי ולא מוחק לן בבני דאמרין כיון דלא מוחק לן
באחי ולא מוחק לן בבני אמר יש לי בכיס כאמין יש לי
אחים אינו כאמין לאו כל כמיניה דאמר לה אכולי עלמא
ע"כ בגמרא וכתב רש"י אל ואל דלא מוחק לן הוה גנבה
בשעת מיתת לא באחי ולא בבני וקיימא הך אתתא בחוקה
שאיה זקוקה ליה הילכך אמר יש לי בכיס כאמין דאחוקה
קיימא מוחק לה ופי אתי אף לאחר מבאן ואמר אחיה
דמיתא אכל לאו כל כמיניה וכו' אמר יש לי אחים ואין לו
בכיס אינו כאמין לאו כל כמיניה דמסתב מוחקתה עכ"ל'

ואם כן לבאורא קשה דהכא לא קאמר דמוחק דלית
ליה אחי דהוה משמע שיש חוקה כדאמר' התם
ביש כוחלין אלא הכא אמר דלא מוחק משמע שהדבר סתום
כ"כ ואפילו הכי אמר דאין כאמין להביאה מחוקתה
משמע שיש לה חוקת היתר אפילו היכא דלא מוחק לן
דלית ליה אחי אלא דלא מוחק דלית ליה אחי'

שאלה כז

ומעתה כראיה מכאן פתירה למע שכתב רש"י
אמנם לאו מלתא היא מסוס דהתם ביש כוחלין פתב
רש"י אל ויודע' הו בודאי שאין לו בכיס עכ"ל'
הרי דקדק הרב בזה שידעו בודאי שאין לו בכיס וכיון
שכן כריך חוקה שאין לו אחים כיון שכער יודעים בודאי
שאין לו בכיס אם אין חוקה אלא התם הוה בחוקת איסור
מסתב אמנם בהתייר דקדושין אין אנו נריכין שיש מוחק
שאין לו אחים אלא כיון דלא מוחק לן באחים די ככך
וסתעם משום דאם לא מוחק לן בבני ר"ל אינו מוחק לן
שאין לו בכיס אלא לא מוחק לן בבני והרי הדבר סתום
אם תאמר שמה יש לו אחים ואתה כה לאופרה כאמר שמה
יש לו בכיס והוה מותרת הילכך בחוקת היתר עומדת
כיון שאין אנו יודעים בודאי שאין לו בכיס וזה פשוט ומבורר'
והשתא כ"כ אנו יודעים בודאי שאין לזה בכיס
שכל ככאן שחור וגם הכאים משם אמרו שאין
לו בכיס א"כ בודאי אין לו בכיס אמנם באחים אינו מוחק
שאין לו אחים אלא סתם וכו' הוי דומיא דמה שכתב רש"י
אל ביש כוחלין ואמורה אפילו בלא עד כלל אלא מספק
כל שכן בעד א' שמעיד שיש לו אחים'

איברא דנריך לישב לטען הטור שכתב ואל לא היה
מוחק באחים ואמר יש לי אחים אינו כאמין
בא אחד ואמר אכתי אחי אינו כאמין ואפילו עד אחד
מעיד שהוא אחי אינו כאמין להביאה מחוקתה עכ"ל'
וקשה דאמר לא היה מוחק באחים משמע שאין שום
חוקה שאין לו אחים כי הוה דיש כוחלין אלא
התם אינו מוחק באחים ואפילו הכי כתב שאין עד א'
כאמין לאופרה להביאה מחוקתה ומה חוקה יש לה בעלמא
אם היה מוחק שאין לו אחים היחא אכל מי לא מייירי
אלא שאינו מוחק באחים א"כ אפילו מספק היה ראוי
לאופרה אלא דגם בזה נריכין אנו לומר דהטור מייירי
שאינו מוחק שאין לו בכיס אלא סתם אינו מוחק בבכיס
כי הוה דכתב רש"י אל בקדושין ואע"פ שהטור לא פירש
ולא בכיס הכי הדבר שיוכן מעצמו וזה פשוט'

שאלה כז

כר

וכו' אלא שיהיו פלוני מהיכן ששע מע' וע' מע' וכו'
וכתבו המוסקים דער אחד מעי עד אחד ועד אחד מעי עד
אחר מהני אע"ג דליכא תרי דמסקדי מפוס תרי ביחד עשני
כן כתב הר"ש אל ע' ק"ע בספ' הר"ש ובה"שכא וגם הרב
האגור הכיין כן מספרת דרש"כא וזה פשוט אין לתעסק
בדברי הר"ש שזה פשוטו כמו שביארנו'

ואין לומר דהתיי גוונא לא מהני דהא תיבא בעולה אין
מושטין לה וכו' שלא לפ' אין מושטין לה בעיר
אחרת אין מושטין לה וכו' הרי שכתבול אומר במקום דחוק
אין מושטין לו והכא שאמר' שיש לו אחים בעיר אחרת אין
מושטין לו'

והי עיינינו שפיר נשכח דלאו מלתא היא וכוה כתיב מה
הקשה הרב מהרי"ק אל על הרמ"בם אל למע
השמים בדימא וז' שני חלוקות הללו וכתב שהריכש גורם
בספרי הרמ"בם פלונית בתקדשה הוה לפ' הרי חלוקת
פ' נוכרת ולחלוקת בעיר אחרת כתב מהרי"ק אל שפיא
דמונה כמה שאמר כרות דולקות ומטות מוכעות ובודאי שמי
שדאה מטות מוכעות במקומו הוא עכ"ל הרב מהרי"ק אל'

ובאמת הקושה מציקרא לאו מלתא היא דלא סונדך
לומר חלוקת בעיר אחרת' והענין הוא בסכסוך
מה שכתב רש"י אל ואל בעיר אחרת יכא כאן קול פלונית
מתקדשת הוה במקום פ' עכ"ל'

ובאמת דברי הרב קשים מאד דקאמר מתקדשת דאי
אמר מתקדשת אפי' באותה העיר לא מהני
כדפרכין בגמרא מתקדשת דילמא לא איקדשה אלא אימא
בתקדשה הוה ואם כן מאי קאמר מתקדשת'

וראיית' כספרי הריף שכתבו בדברי רש"י בתקדשה הוה
במקום פלוני'

ובאמת אין להניח דברי הרב אמנם כולם חדא טעמא
הוה וקענין הוה דאי אפשר לומר בתקדשה
הוה במקום פלוני דכתיב יאמר דבר שאיכס יודעים כי
מי יודע מה בעשה הוה במקום פ' וכו' כתיב הוה א"כ
בודאי כי סקר הם אומרים ומסבאל הם אומרים בודאי
שכער בגמר הענין הוה ולכך רש"י אל לא חפץ כאלה לא
אמר פלונית מתקדשת הוה וכיון שכן לא חיישינן ליה משום
דכתיב דלימרו דבר הכרוך בתקדשת ככר וכיון שהוא במקו'
רסוק איכס יכולין לדעת גם אין יכולים לומר בתקדשה
הוה בעיר אחרת דמכא ידעו אשר עושה בעיר אחרת הוה'

ועוד אפי' אומר לפי מה שפירש רש"י במקום פ' פלוניא
מתקדשת הוה במקום פ' כפיא לן לענין דיכא
דאם יבואו גדים כאן ויאמרו בקויתנו במקום פלוני שזענו
מפלוני ששמע מפלוני שנתקדשה פלונית לפלוני ביום ההוא
קול נעליא הוה אפי' שיהו במקום אחר דויל בתר טעמא
שעניא מאי לא הוה קול הפא משום דקאמר פלונית מתקדש'
הוה במקום פלוני או בתקדשה הוה במקום פלוני דאמר'
מכא ידעו אשר כעשה הוה במקום רחוק אכל באופן זה מהני
ואין לומר דלא מהני כי הוה גוונא משום דהוה הקול
לאחר הקדושין ואכן בענין הקול בשעת הקדושין
הא ליתא דהא כתב הרש"ב בתשובה דמלתא דר' אבא לא
פלוגא אדעולא אלא מה אחר חדא ומר אחר חדא ולא
פלוגא דמלתיה דעולא הוה בשעתו ואם הוה לאחר זמן
בטריקת הקול מפי עדים כדר' אבא עכ"ל הרש"ב אל הרי
דמלתיה דר' אבא אפילו לאחר זמן מהי' וזכר כתיב דמלתיה
דר' אבא לא נוכח הוה וגם הרמ"בם אל לא הזכיר בחלוקת
ר' אבא הוה משום דמהני אפילו לאחר זמן ואפי' במקום
פלוני על הדרך שביארנו ואמרו להכי לא כתב הרמ"בם
אל חלוקת במקום פלוני משום דמאי דלא עשה רש"י

הוא משום דאמר מתקדשת הוה במקום פלוני ומתקדשת
לא מהני אפי' במקומו' עד שיאמר בתקדשה ובתקדשת במקו'
פלוני הוה משום דלא מהני דמכא דמאי דמאי כע'
רש"י להזכיר חלוקת בעיר אחרת משום דאי מייירי כע'
רש"י שר' פלונית מתקדשת או בתקדשה הוה במקום פ'
הא פשיטא דלא מהני כיון שלא ראו כיער יעידו על מה
שנעשה במקום רחוק בו ביום ואם אומרים עתה ואמר'
על מה שנעשה במקום פלוני בזמן שעבר ששענו מפלו
פלונית בתקדשת הוה ההוא לפ' הא ודאי מהני כדפרישתי
להכי סממית הרמ"בם אל חלוקת או בתקדשה הוה דאם
אמר ששענו מפלוני וכו' זה ימים במקום פלוני שנתקדשת
ביום ההוא פלונית לפ' הוה קול מעליא'

ואמר' מי שיפקס דבין זה מ' ז' וזה כ"כ שאמר'
יש לו אחים במקום פלוני דמכא הוה קול
מעליא אפילו שהוא במקום פלוני מדע דהא התיי דיש
כוחלין אמרו והא אמרי דאיכא ספדי דלית ליה אחי
במדינת הים וזה פשוט ומבורר'

הרי הדבר ברור דאשה זו בחוקת זקוקה ליה אפי' קיימא
ואסורה להנשא מכתה טעמי חדא שאפילו בלא טוס
עד בחוקת איסור עומדת כיון שמוחק בודאי שאין לו בכיס
ואין אנו מוחקים בו שאין לו אחים בחוקת איסור עומדת
כדפי רש"י אל ביש כוחלין'

ועוד שהרי יש עדות עד ששע מעי עד אחד ועד ששע
מפי עד אחד וכבר הוכחנו דהר"שכא ובה"שכא
וה"ן כולנו סבירא להו דהוה קול'
והטור אכן העיר קי' מ' כתב ואל או שאמר ופ' מהיכן
ששע מפלוני ופלו' מפלו' ופלו' ופלו' והלכו
להם למדינת הים ודוקא גרי מתרי כדפרישתי כיון ששע
ראובן משמעון ושמעון ולוי מיהודה ויששכר אכל חד מתרי
או תרי חד לא אכל חד מתרי כתב הרמ"בם דהוה קול
אפילו אשע מפי תרי ודוקא שגלו בשנים שהלכו למדינת
הים דמדתתי הוה או למחר אפי' אכל אש תלו בשנים
שמינו לא הוה קולא ואדונוי אפי' הר"ש אל כתב דלא מהני
אלא תרי מתרי עכ"ל הטור'

כח

ובאמת דבריו ג' ועריכין הנהא מאי קאמר פלוני
מהיכן ששע מפלו' ופלו' מפלו' ופלו' אס כוחלין לומר
שכריך שיעידו שנים ששמעו מפי שנים פירוש כל א' מפי
שנים אס הוה כן קשה טובא חדא דלישכא דגמרא לא
קאמר אפי' אלא פלוני מפלו' ופלוני מפלוני משמע דכל
חד ששע מתד אכל לא קאמר בגמרא פלוני מהיכן ששע
מפלוני ופלוני'

קשה ד"כ אמאי אכתיך פ' מע' ופ' מע' ופ' מע' הוה
ליה לומר פלוני ופלו' מפלו' ופלוני דמשמע דשמעו
שניהם יחד משני בני אדם כאחד ואמאי אנטידין פלו' מפלו'
ופלו' מפלו' מפלו' ומאי רבותא אשמעין כתיב הוה גוונא
אע"ג דיש להתייר דאשמעין אף על גב דכל חד ששע לבד
מכטרפין מ' לא רבותא הוה'

שאלה ב

שנים ששמו ששמו כששמו אבל האמת אינו כן דלא מנינו שום פוסק סובר כן ולא בגמרא הוזכר כן אלא שנים ששמו כל אחד מאחד באופן שהטורפות כקראים מרי מתרי וזהו הבנת הר"ש סבת הטור דבני מרי מתרי כדפרישתי תדע שזו היא הבנת קרי מתרי סתרי בדברי הרשב"א דמפרש דבריו בפ' כ"ו כ"ו שאלנו תמנא בדבריו דקטט קאי לישבא דמרי מתרי אלא ודאי מרי מתרי פירושו כדפרישתי וזהו קטט ומכאן

הרי מפורש דלהרשב"א והר"ש לא בעינן אלא חד מהד כדפרישנו כמו בדיון שלפנינו

והר"בם ז"ל כתב פ"ס מה' אישות וז"ל וכן אם באו שנים ואמרו ראינו כמו שמתה אירוסין ושמענו קול הכרה ושמענו מפלוני שמתקדש' פלוני בפני פלוני ופלוני בראש מדבריו דבשולא היינו ששמענו טובא פלונית מתקדשה היום ובר' אבא אב"י שאל שמענו אלא מאחד ולא אמרו ג' בתקדשה היום אלא בתקדשה סתם כגון כיון שהקול גמור לכשים שהלכו להם אבל מה שהיא אמרו דגני בשנים מעידים ששמענו מאחד שאמר כן אינו יכול לישב ללשון הגמרא אלא אם כן נפיה כבי ט'אמרו פ' שמוע מ' ופ' והלכו להם למדינת הים עכ"ל הר"ן ז"ל

ובאמת דבריו נרובין ישוב מה שכתב כיון שהקול גמור לשנים מעידים ששמענו מאחד שאמר כן מפי שנים אינו יכול לישבו ללשון הגמרא וכו' כל הדברים קשים בעיני להולתם דבריהם טובא מנין דהר"בם בעי שהאחד יאמר מפי שנים ששמענו טובה שכתב שמתקדשה בפני שנים היא שהאחד אמר מפי השנים ולכך הוקשה לו לשון הגמרא

ובאמת קשה טובא דאם סובר כן בהר"בם תקשי ליה היכי כתב או מתו והרי אם מתו מה מעלה ומוזרד עדותן כמו שכתב הטור שהנאמי למועלה ורוקא דתלה כהלכו למדינת הים דיראום דילמא אתו אבל אם אמר מתו לא עד כאן לשונו

ואם בן אס הרמ"בם ז"ל עושה עיקר מהשנים שמתקדשה בפניהם אם כן כיצד אמר ומתו הרי אינו יכול לבא לידי בירור סבכר מתו והיכי כתב הר"ן כיון שהקול גמור לשנים שהלכו להם ומה מועיל אותם השנים כיון דקטט הרמ"בם או מתו

והר"ן מלמא קשה טובא אם לא דבאמר דהר"ן לא גרס או מתו כוונתו דהר"בם וזה דוחק למחוק גרסת הספרי

ואיברא דדברי הרמ"בם ז"ל קשים טובא חדא מאי קאמר וכן דלעיל לא הוי קול וקבא הוי קול וא"כ מאי קאמר וכן אתא הוכרז לומר בחלוקת ר' אבא ששמענו כמו שמתה אירוסין וכו' שזה אינו כוכר כשלמדו כי אם בדשולא ברות דולקות וכו' לא בדברי ר' אבא ומה קשה דקאמר ושמענו קול הכרה דאדרבא אמרי' בדר' אבא לא ששמענו קול הכרה

והו קשה אמאי אנטריך מתחילה שיבואו שנים כיון שהעדות הוא מפי א' מאי מהכי דשמענו שנים מאחד ותו קשה מאי פריך בגמרא דבר הכרור שהדוחא מעליא היא ואם כפי' ליבא שהדוחא דלעולם לא הוי העד אלא א' והנראה לפרט לישב דברי הרמ"בם לפרך קנת הקושיית שהקשיית נראה לפ"ד דנריך לשלך הלשון ומה שאמר וכן באו שנים ואמרו ראינו כמו שמתה אירוסין ושמענו קול הכרה ע"כ היא חלוקה אחת והיא כושפת עם מה שכתב למעלה ששמענו אותן אומות פלוני מתקדש היום אין חוששין לה טמא כודמנו לקדש ולא נתקדשה עד ששמענו מתקדשה ולמה קמך ואמר וכן אם באו שנים ואמרו ראינו כמו שמתה אירוסין שפירוש שלל אמרו ממש כרות דולקות ומעות מוכעות שם דברים ידועים ומפורסמים שם אירוסין ממש אלא אמרו כמו שמתה אירוסין ושמענו קול הכרה כל זה אינו קול ולכך אתי שפיר דקאמר וכן דקאי אמאי דפליק ויכיה מתקדשה היום אינו קול לכך אמר שגם זה אינו קול ואמר כן עקביל חלוקה אחרת ואמר השנים

והו קשה אמאי אנטריך מתחילה שיבואו שנים כיון שהעדות הוא מפי א' מאי מהכי דשמענו שנים מאחד ותו קשה מאי פריך בגמרא דבר הכרור שהדוחא מעליא היא ואם כפי' ליבא שהדוחא דלעולם לא הוי העד אלא א' והנראה לפרט לישב דברי הרמ"בם לפרך קנת הקושיית שהקשיית נראה לפ"ד דנריך לשלך הלשון ומה שאמר וכן באו שנים ואמרו ראינו כמו שמתה אירוסין ושמענו קול הכרה ע"כ היא חלוקה אחת והיא כושפת עם מה שכתב למעלה ששמענו אותן אומות פלוני מתקדש היום אין חוששין לה טמא כודמנו לקדש ולא נתקדשה עד ששמענו מתקדשה ולמה קמך ואמר וכן אם באו שנים ואמרו ראינו כמו שמתה אירוסין שפירוש שלל אמרו ממש כרות דולקות ומעות מוכעות שם דברים ידועים ומפורסמים שם אירוסין ממש אלא אמרו כמו שמתה אירוסין ושמענו קול הכרה כל זה אינו קול ולכך אתי שפיר דקאמר וכן דקאי אמאי דפליק ויכיה מתקדשה היום אינו קול לכך אמר שגם זה אינו קול ואמר כן עקביל חלוקה אחרת ואמר השנים

שאלה ב כח

ועתה ששמענו ככה אמר שהנזיל בטלם סכר עמדה חללים וראובן משיב אם נזאת אמרו עולה בדיון כעשה כנזאתה ואם אינו עולה בדיון כחלוק כל סבתים יורנו מורס קמך סדין עם מי וס'א"ה

תשובה

לכאופה נראה שזאת האשה נתקב הכתים בחיים חיימה מתכת נתיב סכך כתוב בנוואה והאלמנה הנ' בעודה בחיים חיימה כתבה חלק אחד מהכתים הכוזבים לשמעון וכו' וכל אחד מהם היה דר באותו חלק שכתב לו אמו וכו' הנכס על פי הדברים האלה נראה שכתבה להם סבתים מתנה גמורה והוא כן נודאי שאין מקום לשאלה זו

אבנם הככון כוס שזלת כתבה הפסוק בשאלה לאו דיוקא מתבס אלא שכתבם אומם בתורת השלח לרוד כהם שנים שזוה יקום שאם כן מה נורך לומר וכל א' מהם היה דר באותו חלק שכתבה לו אמו הרי הכתיבה מעיקרף לא קיתה אלא לרוד לא מתנה גמורה ואם כן מה נורך לדברים אלו אלא ודאי מורה שכתבה גמורה כתבה אותם אלא שאין מכאן ראיה דאפשר שהכתיבה היתה להסכיף לחברים וליהנות משכירותן או לרוד כהם ולכך כתבו בשאלה שהיה דר כל אחד בחלקו כלומר ולא הסכיבם לאחדים אלא קיה דר בחלקו הנם שדברים הללו אין בהם נורך כלל ואין מעין השאלה וליה כהן נורך מ'ת כתבם השואל ללא נורך והדבר מוכרז מעצמו שאין הכתיבה הכתוב בשאלה מתנה ממש אלא כלאר ביארנו תדע שהיא כן דאם לא כן למה הוכרזה לננות בשעת מיתתה שהחלקים הם הם כל אחד הרי כבר כתבה אותם מתנה מתיים

ועוד דאם היא מתנה מתיים א"כ מה מקום לשאלה זו ולטענת לוי שטוען שאותה נזוזה בעלה שהרי עמדה מחלייה ומה לנו אם כתבטלה הנזוזה הרי העיקר היא המתנה שהיא מתנה מתיים ואיכס בטלם לעולם ומה הוכרז ראובן להשיב ללוי לא ימכע אם נזוזה אומם עולה בדיון וכו' ואם לאו כחלוק כל סבתים ואפילו לא היתה עולה בדיון הנזוזה כיצד יחלקו הכתים מהחד קרי המתנה במקומה עומדת אף כי כתבטלה הנזוזה אלא ודאי מכל הכי משמע שלא היתה מתבס ממש ועיקר הדבר היא הנזוזה שנומה בחלייה

ומעתה נריכין אנו לדעת אם שלטון חוה הסכתוב בנוואה מהכי או לא דכדאש דלא מהכי דלאו לישבא דמתנה הוי דלא אמרה לשון שמתכת עתה שום דבר אלא אמרה הם חלק פ' וכל כי קאי לישבא לא מהכי דקוק ליה דומיא דיעמוד בקן ישבן כהן דלא אמר כלום

ואיברא דאיכא למימר אין אדם מוכיף דבריו לכתבם וקאשה הזאת כוונתה היתה לתתם במתנה לא שטעשה בלשונה ואמרה הם חלק פלוני ואולי חשבה שום שלטון מועיל ככלשון לעו אומרים אישטו איש פארעי די ראובן כלומר שיהיו חלקו ויחוס וא"כ כתקן שלטון ממש דאין אדם מוכיף דבריו לכתבם דומיא דמאי דכתב סרפ מהריק ז"ל על מאי דכתב מהרי קולון ז"ל וז"ל ומימם כההיא עובדא דמהריק מעצמא אחריבא נראה שיש לנאמם כה לומר דלא מהכי' הוה מתנה לפי שכתוב כס נותה להכניח חמשים דוק' לר' מנחם וכו' ואילו היה כתוב אחרת אי מכת חמשים דוק' ודאי היה מועיל כמו שכתבנו בדברי הרשב"א והר"ש ז"ל אבל נותה להכניח משמע נותה לאחר שיכח החמשים דוק' אלא שאפשר דכל כי סתי מוכחא מלתא דטענת סופר כיון ואפילו אם ברור לנו שאמרם היא באותו שלטון הוה דקיימא לן אין אדם

הכנים למדינת הים אם נפגש פן קשה דאפילו הכי יכולין להניב לעדות גמורה כשישלמו למדינת הים וישאלו את פיהם ואם כאמר דלהכי כתב הרמ"בם או מתו שכיין שמתו אינו יכול לבא לידי עדות גמורה אם הוא כן קשה דאם מתו אפילו לידי בירור אינו יכול לבא כיון שביארנו ואפשר לדחוק דאפילו מתו אפשר שמתקור וכדדעו אולי אמרו הם הדברים לאחרים קודם מיתתם אע"ג דעדות לא הוי כירור מיהא הוי זהו פירוש שמשפח הרמ"בם ז"לה

אבנם לפי פירוש הרשב"א והר"ש ז"ל יהיה פירו' הסוגיא באופן אחר דבר הכרור עדות מעלייתא היא כלומר אם אמר ראובן ששמע ושמעון ולוי אומה ששמע מיהודה וק"ס דשמעון ויהודה הם כפאן קרובים לשמוע דבריהם א"כ הרי הוא עדות כרורה ולמה נריך לאשמועינן הרי אינו קול אלא עדות גמורה לכך משכי שאיכס לא במדינת הים ולכך אין אנו יכולין לשמוע מהם וסמכינן על חקול' הנה הוכחנו דהרמ"בם מחמיר טפי מהר"ש ז"ל והרשב"א והר"ן דאבי' אחד ששמע מאחד מהכי ומכל שכן כנ"ד דאיכא תרי מוסס תרי כמו שביארנו דליבא דכ"ע הוי קול דאתחוק כבי דיכא והאשה הזאת בחזקת וקוקה ליבס עומדת ולא תבטא ולא זו בלבד כנ"ד דאיכא תרי שהדי ופיס תרי שהדי דהוי קול שמתחוק כנ"ד

אלא אפילו לא היה קול שהחזוק כנ"ד סבר הרמ"בם ז"ל בעינין יבמה לזוק דלא בעינן קול שהחזוק כנ"ד וכן כתב הרב המגיד פ"ג מה' יבום ז"ל והרמ"ן ז"ל כתב דלאו בקול כשלמא אפיקין לה לזוק אלא כדאמרינן דאיכא עדים כלומר שהחזוק הקול כנ"ד וכן נראה דעת הרשב"א ז"ל מן המפרשים אומרים דלא בעינן קול מוחזק כנ"ד וזה דעת רבינו עכ"ל הר"י דהרמ"בם ז"ל ופוסקים אחרים הוכרים דלא בעינן קול שהחזוק כנ"ד אלא אפילו קול בעלמא שיש לו אחים אסורה להכשא

ומעתה מי הוא אשר יעבר א לנו להתיר דבר האסור לדעת הרמ"בם באחריו דהוי אפריה דהרמ"בם ז"ל וכהנין כוותיה מי הוא זה אשר ימירה להכשא ואפילו אחר שכתב דודאי לא תבא בקול בעלמא אפי' להרמ"בם ז"ל דהו דהו כההיא עובדא דיש נחלין לא אמה אלא זיל חוה לה משמע ששאט שלא תבטא אבל להנזוזה אין לנו אלא בקול שהחזוק כנ"ד והשתא ככדון דידן דאתחזוק כבית דין אפילו כיטאשת תבא

תרע דהא אמרינן בספק הורק שלח ליה דב יוקף בר מכשא תהויל לשמואל ילאדכו רבינו יצא עליה קול א"כ פלו' כתב גט לאשתו והרי יושבת תחתיו ומשמעו מהו שלח ליה תבא ודבר נריך בקינה ופריפין תבא והאמר רב אשי קלא דבתר כשאין לאו פלוס היא ומשני מאי תבא דקאמר שמואל משני וכו' הרי דעל ידי קול אפילו נשאת תבא באיסור כהונה ק"ו כנ"ד

העולה מדבריו שהאשה הזאת בחזקת יבמה לזוק עומדת ואסורה להכשא ואם נשאת תבא ונזר ישראל יבילנו חטאינות ויראנו מקורתו כפלוטת אמן כה מעתה קבעיר יום טוב כהלון

שאלה כח

ולמדו רבינו ואור עיכוכי לאה אלמנה היו לה כנים והיו לה חזר וכתים והאלמנה הנ' בעודה בחיים חיימה כתבה חלק אחד מהכתים הנ' לשמעון וחלק שני לראובן וכל אחד מהם היה דר באותו חלק שכתבה לו אמו ובעת חליה נותה ואמרה הכתים שכתבם פ' הם חלק ראובן והכתים שכתבם פ' הם חלק שמעון וקנו מידם וא"כ עמדה מחליה וליחוס מתה

שאלה כח

וגו דבריו לבעלה שגמא דמלתא דהיא המכתה אל שלם דקדקה כלשויה עב"ל הכי מתרין אל...
ובאמת קשה טובא לפי דבריו דקאמר דאין אדם מוסיף דבריו לבעלה ומזוס הכי כיוון כך קיתה כוונתו...
והתירוץ לזה הוא פשוט דכי אמרי אדם אין מוסיף דבריו לבעלה היינו דוקא היכא דאין הנכה לדברי המנוח אם לא כפרש פירוש זה כי הייא דנותה להכניח שאם כפרש כמשמעו נותה לאמר להכניח א"כ אין בדבריה תועלת וסם לבעל' הילכך כבאר שכוונת' שהיא המכתה אע"פ דהלשון אין משמע כן אבל בהקדמו לשיני דבריה אפי' כפרש הדברים ההם כפשוטם אינם לבעלה דהא יתנה בהן אפטר איוו הכאה וזו ערתי לא שיהיו שלו לגמרי וזה דייק בגמרא דאמר כדרי הבעל הכי איבעיא לכו יתנה בהן מהו דניהו כולה מתנה קאמר או דילמא ליתנה מניהו מרי ע"כ בגמרא...
הנה שוניין דגמרא הוקשה לה פשיטא דמתנה קאמר דאין אדם מוסיף דבריו לבעלה להכי קאמר דלאו לבעלה כינהו אלא יתנה מניהו איוו דכר מועט וגם בהנהו כעיי אחרונייתא דכעי בגמרא התם יראה בהם ישען בהן יעמוד בהן אע"ג דבגמרא לא אמר נדרין אפטר לפתם בהם נדרין דומיא דהיה דיהנה וקל להנין ולהכי לא פריש לכו בגמרא הרי דבכל הכי איכא משמעות ותועלת למקבל איוו דכר הילכך לא שייך אין אדם מוסיף דבריו לבעלה אבל כדכתיב שאין בהם תועלת כלל דומא דנותה להכניח אם כפרש כפשוטו בודאי דמיתא אין אדם מוסיף דבריו לבעלה ופירש אדם פירוש שיהא בהם תועלת המקבל...
אלא טלויה קשה דאם כן אמאי כתב הרשב"א בנותן שטר במתנת שכיב מרע דכעי דלמא קני לך איהו וכל שעבודא דאית ביה הו' לאו הכי לא מהי' וקדקך כך מההיא דידור פלוני בבית זה לא אמר כלום דלא מתקנין לישא בנתנת שכיב מרע אלא דייבין ליה כדדייבין ליה בהריא דדברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמו אחרו אבל להוסיף על דבריו לא אמרו דאי לא תמא הכי גם אנו כאמר וכתקן הלשון וכאמר כיון דאמר ידור הרי גילה דעתו שירנה שידור ולפיכך תקן הלשון וכאמר דבית לדורה קאמר לביכך כראא לי בבור דשכיב מרע שאמר תנו שטר לפ' לא קנה אלא הכיור לגור על פי גלוהתו וכו' ע"כ לשון הרשב"א אל...
ולפי דברי הרב מהריק אל קשה אמאי לא יאמר הרשב"א בההיא גוונא אין אדם מוסיף דבריו לבעלה כי היכי דאמרין גבי ההיא דנותה להכניח ומתקנין הלשון ואין לתרן דההיא דנותה להכניח לא צריך תיקון כל כך כמו ידור פ' בבית פ' הו' ליתא דאדפשא יותר צריך תיקון מלת נותה להכניח שאם כפרש נותה לאמר להכניח אין לו הנכה כלל אבל ידור בבית פ' אין צריך כל כך עיקרן אלא שישעבר ויקנה הכניח לדורה משום דדירה אין בו ממש אבל עיקר כוונתו היא ככרת שחונה שידור בבית ואפשר שרשב"א ילחץ גם בההיא דנותה להכניח ויאמר דלא מהי כי היכי דלא מהי ידור בבית פלו' וכאמר מנו שטר לפלוני דלא מהי הכי כתי' לא מהי ההוא לישא דנותה להכניח...
ובמה שכתבנו יתורן קושיא אחרת להרשב"א אל אמאי לא אייתי דאיהו להכרתו מכרייתא דישען בהן יעמוד בהם לא אמר כלום הרי דלא מתקנין לישא דאמאי קביא ראיא מידור פלו' בבית זה וגם מידור הרב שמואל דהא

שאלה כח כט

תשובה

דהא התם מנו כדמיא כתיב לו או הרי הו' שלו ולישא דהרי הו' שלו הו' כמו כ"ד דאמר הם חלק ראובן ומהכי כשכותב כשטר ושכא הו' שטר אע"ג דלוה יש לחתום דהתם מהכי כשטר משום דכשטר כהוא מקנה אותו אבל הכא אי אפשר לומר שאקנה הכניח כשטר עכמו דא"כ לא מהי דאין שטר לאמר מיתם אלא ודאי כשטר כוונא זו היא לראיה שנותה ובתנא וכו' לא שלא נמרה להקנות להם אלא כשטר דא"כ לא מקני מ"מ אמיא עלם מטעמא אחריתא דכיון דקנו מידם אפילו באמיא אלא היכא דלישא קנין אבל בקנין אפי' באמיא מהי מדין חלוטין וכו' הכא כתי' הך לישא דהם של ראובן הו' כיון הרי הו' שלו ומהכי אפי' על פה כשוי קנין והכא איכא קנין מהי ולישא למימר דשאי הרי הו' שלו למימר דהם של ראובן דמלת הרי עדיף עצי הו' לישא ועוד יש לישות כח ראובן ממש שכתב הרשב"א אל אל שאלה ראובן השאיל ביתו לשמעון ודינה וקנו מידו וכן כתוב כשטר ההשאלה קנו ממני וכו' תשובה מלשון השטר כראה שהנזק הקנה להם כיון שכתב להם לעשות בו כל זכרם וכל חטנם וזכרם כלדם העושה בביתו ממש ולשון זה רמז וכולל הדבה וכו' ועוד שהרי קנו מידו וכל שקנו מידו אלים כח הקנין שאינו בא על דבר שאין בו ממש אלא מנוף הקרקע קנו מידו וכמו שאמר פרק הכותב גבי דין ודברים אין לי על סדה זו וכו' עכ"ל הרי מחאן דאליס כח הקנין לתקן הלשון דהא אפי' דידור פלוני בבית זה לא מהי אם קנו מידו מהי לפי סברא זו של הרשב"א דומיא דהתם דין ודברים אין לי על סדה זו אע"ג דלישא דלא מפילא היא הקנין מתקנו אע"ג דיש לחלק בין ההיא לידור פלוני דההיא דידור פלוני אפטר שיהיה הרשב"א דלא מהי משום דלא אשכחן דאשמיטת שום פוסק להשמיענו מידוע זה בידור פלוני בבית זה דמהכי קנין וגם הרשב"א לא הודיענו מידוע זה מ"מ ככ"ד מהכי קנין דהו' דומיא דההיא דהרשב"א ויותר טוב ממו' ור' אע"ג דהריק ופשיטא מפרשים פירוש אחר כשהיא דין ודברים אין לי על סדה זו וכו' ואם קנו מידו מהי שאינם מפשיטם כהרשב"א שר' מהי קנין אפילו אם אמר דין ודברים אין לי על סדה זו אלא קנין שקנו מידו כפירוש מנוף הקרקע מ"מ רש' ורשב"א אל סוברים כהרשב"א וא"כ גם אנו כאמר ככ"ד דלישא דהם של ראובן הנם דלאו לישא מפילא הקנין מתקנו וזה כראה פשוט ומבוחר...
הבבלי העולה מדבריו דמתנת שכיב מרע זו שנותה האשה במקומה עומדת ואפילו עמדה אינה יכולה לחזור משום דהו' מתנת שכיב מרע במקנת וקנו מידו דאפילו עמד אינו חוזר וכו' ונור ישראל וילכו משגיאות ויראו מתורתו כפלאות אמן כח מעתה העביר יום טוב כהלון:

שאלה כט

שאלה זו מסימן כ"ט נעדרה מההעתק ומהתשובה נוציא ענין השאלה.

עיקר הא מלפא איתא בשלהי יבמות תביא אין בודקין עדי נשים בדריסה ומקירה דברי רבי עקיבא ורבי טרפון אומר בודקין וקא מפלגי בדר' חביבא דאמר ר' חביבא אשד דיכי ממונות וא' דיכי כפפות בודקין בדריסה ומקירה שאל' משמע א' יהוים לכס ומה טעם אמרו אין כריכין דריסה ומקירה שלא תנעול דלת בכפי לווין ובמאי קא מפלגי מר סבר כיון דאיכא כמותה למסקל כדכיוי ממונות דאיא ומר סבר כיון דכריכין אשת איש לעלמא כדכיוי כפפות דמיו ע"כ...
ולבאורה הים כראה דכ"ד כמו פלוגתא דהכי תנאי דהא עדי קדושין כמו עדי נשים מקרו אע"ג דהתם מיידי בעדי מיתה להטיר אשה להנשא ובהנהו עובדי דמיתה לעיל מינה דכדק ר' טרפון מ"מ משמע דלא שאל וכולמו עדי נשים עיקרו וכי היכי דפליגי בעדי מיתה פליגי כמו פעדי גיטין וקדושין וכיון שכן קטוין דעדי נשים לא בעו דריסה ומקירה להלכה כר' עקיבא וכן כתבו בתוספות אל אין בודקין עדי נשים בדריסה ומקירה פשיט דכיוי חביבא דקיימא לן כהאי תנא דלא בעי דריסה ומקירה עכ"ל וקשה קת' במלתייהו אמאי אנטריך לר' לאשמיעין להלכה כתנא קמא כהא תיפוס ליה דהו' ר' עקיבא וקטוין בכלליה תלמודא להלכה כר' עקיבא מחבירו והתירוץ לוס הוא ששעות כפל כספרים וצריך להניח ר' עקיבא ור' טרפון אומר בודקין וכו' מוכרח כמו מדברי התוס' שכתבו להלכה כהאי תנא ולא אמרו להלכה כר' עקיבא אלא ודאי ר' עקיבא ורבי טרפון כללו פליגי אנתא קמא והכי מוכח מלשון הרשב"א אל שכתב תשובת תקימו קימא לן כתנא קמא דר' עקיבא ור' טרפון וכו' וזה פשוט ומבוחר מ"מ שמיעינן מהכא דעדי נשים לא בעו דריסה ומקירה וכן כתב הרשב"א אל בתשובת תקימו דהסכמת כל הגאונים וכל האחרונים דעדי נשים לא בעו דריסה ומקירה וכבר כתבו דעדי קדושין עדי נשים מקרו...
והרב סדר בר ששת אל כתב בתשובת דס"ו על ענין שאלת עזרי קדושין שהיה סכמשה מתחלה ביהמ"ש שאחד העיד שהקדושין היו בשנת קמ"ד והשני אמר שהיה בשנת קמ"ה וסו' חזרו ואמרו כי לדברי כולם יש סתי שנים האמנם לא פליגי הני שהדי אלא דהר' אמר דשנה ההיא היתה קמ"ד לעינינו ומה שהיתה קמ"ה והשאלה היתה ארוכה מאד ומטובתו הרמתה ארוכה היא האמנם כמין דבריו כתב בענין כ"ד אי בדקין עדי נשים בדריסה ומקירה או לא אל וגם דריסה ומקירה אין צריך לעדי גיטין וקדושין דהא כדכי ממונות לא צריך כדי שלא תנעול דלת בפני לווין כדאיתא בפ' א' דיכי ממונות וגיטין וקדושין לדיכי ממונות דמו דהא ולפיין דבר דבר מאמון ואיכא בהו כמו טעמא דלא תנעול דלת דמאי טעמא כמו לא בעינן שמוכין אלא אפי' דההדיוטו' אכן עבדינן שליחותיהו כדאמר' בפ' המגרש אביי אשכחיה לרב יוסף דקא מעשה אנשיין א"ל וקא אכן הדיוטות אכן אמר ליה אכן שליחותיהו עבדינן מדי דהו' אבודאות והללויות וסא דאפליגו תנאי בשלתי יבמות אי בודקין עדי נשים בדריסה ומקירה או לא דמר קדמי להו לדיכי ממונות כיון דאיכא כמותה למסקל ומר מדמי להו לדיכי כפפות כיון דקא שרינן אשת איש לעלמא התם הוא בעדי נשים שמעידות שמת בעלם דכשא לישא משום כעילת דלת דמלתא דלא שכיחא היא גתהיה כריכא לעדי מיתה וגם דמיתה מלתא דאיתא שמילא הו' אלא דאפילו הכי סל לת' ק דכיון דאית בהו ממונא אפי' דאית בהו כפי נד כפפות אקילו בה משום עונא אבל לגיטין וקדושין לכללי עלמא לא בעי דריסה ומקירה אשמו כעילת

שאלה כט

אלא שרדין יש לומר כיון שהדין ממונה מעיקרו אפילו הך
הכחשה טורחא הוי הכחשה וכמו שכתב הרמב"ם אל כבוד דבריו
ולא חן לך דין מרומה גדול מזה וגם שרדין מנד ענמו
הוא מרומה כמו שכתבתי עכ"ל ונריך לסיני דבריו שאמר
אין לך דין מרומה גדול מזה שפילו תעשהו דין מרומה
בזכה לדין לטעונו לדין כפשות שינטרף דרישה ומקירה
כדיני כפשות כמו שאמרנו למעלה בדקין מרומה אפילו
כדיני ממונות בעני דרישה ומקירה כדיני כפשות אבל
שתעשהו חמור יותר מדיני כפשות אין לנו והוא רומה
לעשותו יותר חמור שפילו כאמר כדיני כפשות באמת
הרנו אם הכחשה זה את זה במקירות דומין עשותן קיימת
קבא עשותן בטלה משום דבני דין מרומה אמנם כוונת
קרב אל אינו לעשותו דין מרומה שאמרנו שם בגמרא שרדין
מרומה אפילו כדיני ממונות בודקין אלא כוונתו לומר
שהדברים מורים שכתבנו דבריו והעירנו מרמה ואין מושגין
לעשותן.

והשתא חמור לבעינינו כיון שכתב בכוף דבריו אל ואם
שהענין מנד ענמו הוא מרומה כמו שכתבתי
עכ"ל. אם כן בענין ונדון דידן אע"פ דלא שייך הוא
טעמא קמא דקאמר שמתחלה הכחשו זה את זה מכל
מקום הך טעמא בתרא שייך שהדין מרומה שקודם כלא
אירוסין וכלא דעת קרובים ואלא בעשרה פרמה כפיסם
ובקד הכחשה בני אלא שרדין אני סוכך דאולי הרב ניחף
שבי הטעמים מדא שמתחלה הפחישו ועוד שהיא מרומה
אחשו להכי אמר דעדוקן בטלה הא לאו הכי בעדא לפוד
לא חמיי.

ועל הכחשה האחרת שגם היא הכחשה בחקירות לפי
שהיא הכחשת מקומות יש לדקדק שבהכחשת מדרגה
תחמונה או שיהי יש לנו לומר דלא הוי הכחשה משום
דדמיא ליה אומר בדיוטא עליונה הלכה וזה אומר בדיוטא
תחמונה דאורי רבי ניחף עשותן וכתב הרמב"ם אל טעם
למה משום דכיון דתרווייהו מודו דבדיוטא הוי בין עליונה
לתחמונה לא דכריי אכתי עכ"ל. אם כן עכשו כנדון דידן
בין מדרגה תחמונה לעליונה לא דכריי אכתי כיון דתרווייהו
מודו דהוי כקולם.

אמנם החקירה האחרת שאמר יונק שחיי העד' יושבי'
אלא הפתח המזויר ואברהם אמר שהיו יושבי
אלא פתח הערל הך ודאי הכחשה היא דהוי הכחשה דמקומו'
אע"פ דיש לבעל הדין לטלוק ולומר דכיון שהמקומו קרובים
זה לזה הוה ליה כדיוטא תחמונה לעליונה הא ליתא
דבשלמא דיוטא כולה מדא שחא אית ליה אלא הכא השמות
משויבס ועדיין הדבר נריך הדבר הכבא כמי כולהו פתח מקרו
ועוד יש לומר דבדר זה לא מקריא הכחשה בחקירות משום
דלא הוי בעיקר העדות אלא בהיקבן הוי יושבים העדים
והכחשה כריכה שתיהם במקום האעשה וכינר ההלואה
או ההירגה או הקדושין אלב ישיבס העדים במקום קרוב
כזה אין לנו ולא הוי הכחשה במקום הקרובים לא מעיר לעיר
אלב הך לא מקרי הכחשה בחקירות אלא בדריקות והייתי
נריך להחישב בדבר הרבה ולחשש ולקבין בספרים וכעת
אין בדינו מספרי הפוקים וולת הרמב"ם והרמב"ם ז"ל עכ"ל
זה נראה פשוט.

ועל החקירה האחרת שעד אקד אמר שלא נתן לה כי
אם אשרפי והשני אמר שנתן לה כד רימן גס וז
איכה הכחשה דלא אמר שהבד שלא נתן לה כי אם אשרפי
כפי קבלת העדות אין כוכר שם אלא שאמר שנתן כידה
אשרפי אבל לא שלל שלא נתן לה שום דבר אמר שלא היה
כוונתו אלא לדבר שנגזע לעדותו שתהיה מקודשת ובאשרפי
טענות.

שאלה כט ל

שמות היו שאבא להכשא עליה להכיא רחיה הילכך לא
בכשא כלל גע'
כתחלה לי שכבה נשאת והיו לה פניס וכיון שכן מי
כבא לתזניה תחת בעלה הויה לה מוכיא ובעלי
ברחיה הילכך אמרינן דלשון אחרין עקרו לשונות ראשונות
טעות והויה לה הכחשה ולא תכא אע"פ דלשון אחרין הוי
יד ולשון ראשון הוי תרי דענין להחמר דכפל טעות שכי
לשונות כמה שאמר יוס שבי ומא שאמר תשעה אמר התעבי'
הילכך אין להחישב תרי מקומי חד הא ליתא משום רקיין דחכא
קמחיא עליה הרחיה אייטיבן עלב מה לי חד מה לי שמיס
ועוד שהוה לשון אחרין הילכך אין להחישב תחת בעלה
לעשות כהני ממונות.

עוד אמר דכיון דנשאת הויה לה דיני כפשות כמו
שנראה מדברי הפ"ק אל שכתב אל וכלא כשתחמי
לומר שהיא דיני ממונות האיל ועדיין לא קשאת לאמר
וכי עכ"ל. משמע מדבריו שאם נשאת לאמר הויה
דיני כפשות הילכך כל חומרי דיני כפשות עליה ואפילו
הוכחשו בכדיקות עדותן בטלה ואם כן כנדון דידן בכל
ההכחשות לא פלטינן מהכחשה בכדיקות אע"פ דכפי הכחשה
מה"מכין משמע דלא דיגיבין לה כדיני כפשות האידכא
כיון דלא קעליבין לה מכל מקום הפ"ק אל פה קיי קתב
כמו שכתבתי.

תשובה

ככה מפורט שכתובת אשה גובה
ממכתב ט"מ והטעם כמו שכתב
הרמב"ם אל פיה מאלכות וכייה והטור ח"מ סי' מ"ב ואל
מתנת שכיב מרע אינו קובע אלא לאחר מיתה לסיכך
מוציאין מיד המקבל למיון האשה וקבנות ולכתובה שהדי
במיתתו כתחיבו הכחשים לכמונה וכו' והמקבל מתנה אינו
זוכה אלא לאחר מיתה כמא שקדמו הם המקבל מתנה
עכ"ל. ובאמת טעם זה נריך ישוב לעמוד עליו דכיון
דכתיבסו במיתתו בלא חוכס מה הפרס בין מקבל מתנת
ט"מ לכתובת אשה ומזונות ומאי דאקד במיתתו כתחיבו
הכחשים לפקידה ולמזון וכו' והמקבל מתנה אינו זוכה אלא
לאחר מיתה ומאי אולמוה דהאי מאלי כיון דתרוייהו לא אחי
אלא לאחיה מיתה ומה הפרס בין זה לזה כיון דתרווייהו
במיתתו באים ליה בחייו והיה אפטר לומר דטעמא הוי
משום דכתובה ומזון כבר הוי מחיבי בהם ממיהם לא שחיובס
אינו מל אלא כמותו בלחיה כבעת מיתתו כשהוה גוסס
אמנם מתנת ט"מ איכה אלא לאחר גמר מיתה והאיה לזה
ממאי דאמרינן בגמרא פריק יש כותבין מתנת ט"מ איתת
קונה אביי אמר עס גמר מיתה והבא אמי אלא לאחר גמר
מיתה הרי דרכא סבר דמתנת ט"מ איכה קונה כבעת שהוא
גוסס אלא לאחר גמר מיתה והלכך כתבא כך היה אפטר
לפרט דברי הרמב"ם והטור אל זון דייק הלשון שכתבו ואל
ספרי במיתתו כתחיבו הכחשים בכמונה ומזונות ומקבל
המתנת אינו קובע אלא לאחר מיתה וכו' הדי דייק
שכתובתה ומזונות אמר במיתתו שהוכה לומר כבעת שהוא
גוסס ובמתנה אמר לאחר מיתה משמע לאחר גמר מיתה
כדכרי רבא בך אפטר לפרט טעם הרמב"ם והטור אל פה
אלא שזוה קשה מדא שפרי מה שאמר גס אביי באומר
אחריו לפלוני שאם כתבם במכתב ט"מ לא עשה כלום מאי
טעמא אמר אביי מתנת שכיב מרע לא הוה אלא להחיה
מיתה וכבר קדמו אחריו ופיה שם דש"כס אל תהי טעם
שכיון שאינו דבר שנגזע לעשות אלא סקנה ואמר ואמר
לפלוני משעה שתחיל האי ראשון ליעדף דעיתו חיק השכי
לאחריו עס גמר מיתה משמע דמשעה שאין הפאזון נריך
לככס'ם הללו זכרו הנותן לזה השכי מיד אבל הוי המקבל
מתנה מראשון לא קנה עד לאחר גמר מיתה דמתנת אדם
הנותן ממונו לאחר מיתתו אין רוכס לספויא ממונו זכר
עד שתגמר מיתתו אבל לעיל דנותן סילק כפשה איהי
בכסו שהדי כתבו לראשון ספק הוי שוכס השכי עס נדר
מיתתו של ראשון עכ"ל דש"כס זל תהי.

ועוד אמר גדול מכולם והוא פיסול העד אברהם
לג"ש שחילל יוס טוב של ראש השנה כפי אשר בא
כתוב במעשה כ"ד ואין לומר דהוי עבד מפי עד לבי שכתוב
במעשה כ"ד ושאיתי אני וידווק וכו' משמע שקרא חספה
לפי הכ"ד מה שאל ומא שהגידו לו זה אינו דלעולם
לאו עד מפי עד הוי שפלים הוי שם בשעת קבלת העדות ולפי
שהיו כביי רי יודיה היה הוא ראש המדברים והוא סאל
ומקד בהם כולם רחיה ליה שחמש עממה ואם היה עבד
מפי עד שהוה העיד בפני הכ"ד מה ששיע אס כן למה
חמש עממה ועוד שלא הוי כי אס שנים והוא עממה ג'
הילכך בודאי סלשמן יחד קבלו העדות והיו העד קהול
פסול לעדות מדאוריתא והמקד בפניו אין מושגין לקדושין
הילכך מכל הכי טעמי האשה וילדיה תהוה לאדוכיה
בהיתר ולא באיסור והעדים קהס שפעידו על
הקדושין הראשונים מהמה כפייהם כפי כל קאמתלאות ודאויים
הם ושליהים לקמתה על העמוד ונוסחו כל האקשים וק'
אלקים אחת יפילו מנהיאות ואל תארש תקלק על ידי
כי ב' ימן חקמה וירגמו מתורתו כפלאות אמין כה מעעיר
קעידי יוס טוב נהלון.

שאלה ל

דאובין שכיב מרע בקס לבנות
על ככסי עוננו והתחיל לדבר
בדברי בואמו לאמו ולתמו וחסד חמיו חרדה ג'וליה
בדאנה ותונה ולא אבה לשמוע ובכאות ה"ט כד פסק
דכרי כיוס השכי אמר לו אחי הכרחה בעיניך לחלק מממונך
חילוק מה אולי יתעשת האלקים לנו וירפאך כע"ה השיבו
סלואי ואלויו זון חסדך את אחך שתבקס לו מיעות כהלוכה יעשה
כטוב וכישר בעיניך אמר לו יס כהנים לשרות אמתן בחתוב'
פך ממין שם ופתה נריך סך רלו חמ' שהוה סך שלשה
גרושס ימ' אמר חמ' לאשתי תכי לי המשיכות היתה
מכילה תעדיה א' מתכשיותה אל איס רומה כי אס אותם
המשכוכות שמחשבותיהם עמש וז' ותשומי הכתמים עממה
כניאה ארנז נחשת קסור במטלית קבלו אחיו קסרה כמות
שהוה ולכך וכתב חסדי' ולכך שטעמא שעת כבושד לדבר
שאו אמר לו סך רבי עתק אומס המכוכות ויתר ממש

בכדי חמיו וחסד חמיו חרדה ג'וליה
בדאנה ותונה ולא אבה לשמוע ובכאות ה"ט כד פסק
דכרי כיוס השכי אמר לו אחי הכרחה בעיניך לחלק מממונך
חילוק מה אולי יתעשת האלקים לנו וירפאך כע"ה השיבו
סלואי ואלויו זון חסדך את אחך שתבקס לו מיעות כהלוכה יעשה
כטוב וכישר בעיניך אמר לו יס כהנים לשרות אמתן בחתוב'
פך ממין שם ופתה נריך סך רלו חמ' שהוה סך שלשה
גרושס ימ' אמר חמ' לאשתי תכי לי המשיכות היתה
מכילה תעדיה א' מתכשיותה אל איס רומה כי אס אותם
המשכוכות שמחשבותיהם עמש וז' ותשומי הכתמים עממה
כניאה ארנז נחשת קסור במטלית קבלו אחיו קסרה כמות
שהוה ולכך וכתב חסדי' ולכך שטעמא שעת כבושד לדבר
שאו אמר לו סך רבי עתק אומס המכוכות ויתר ממש

כן גם כמות אש ומונות איבא לומר שבי ואם כן מאי
 פנא דמתנת ש"מ איבה קונה אלא לאחר גמר מיתה
 וכמתנת אש ומונות קיבא עם גמר מיתה פרי אין אדם
 מאלק ענמו מכסיו אלא לאחר גמר מיתה ולוה יס לרשות
 ולומר דשאלא במתנת שבי מרע שייך לומר האי טעמא
 דאין אדם מאלק ענמו וכו' אלא בכמות ומונות אין הדבר
 תלוי ברובו שפיר חכמים היינו בכתובה ומונות ופין
 שאין דבר תלוי בדעתו לא שייך לומר אין אדם מאלק
 ענמו וכו' פסרי חכמים מלקוה עם גמר מיתה משעה
 סכרפה דעמו שאין נרדף עוד לכסוים שכבר כפשו יבא
 ומה גם כמותו שאש שלולם אוכלת אפי' בשעת יבאת
 באה אוכלת מכסיו אם כן מצולם לא פסק וכות אכילתה
 מוכסיו כך יש לרשות ולמרץ כדוק אלא דאכתי קשה דאשכחן
 להרף זלטה שכתב פדק יש כולין וזל אלא במתנת
 שבי מרע נמי אלא כמות מוכסיו וזי קשיא לן הא
 דתקן אין אפי' לזלטה פירות ולשכח קרקעות ולמון
 האש והכנות מכסוים משועבדים הוה דמשעבדו מחיים
 בגון מתנת בריא ומכירה אלא מתנת ש"מ דלא קיבא
 אלא לאחר מיתה דאמר רבא מתנת ש"מ אימת קשה רבא
 אחר לאחר מיתה ושלכתא כרבא לא דחיא תקנתא דרבנן
 דמונות אלא מתנת שבי מרע תריוויה תקנה דרבנן
 ביכוו וכו' דדרי קא אתו לאחר גמר מיתה הילכך לא
 דחיא חדא מנייהו למתנתה ותריוויה קנו עכ"ל הרף זל'
 הרי מוכס מהכא דליבא פירש בין מונות אלא מתנת
 שבי מרע ותריוויה לא קנו אלא לאחר גמר מיתה כדברי
 רבא ואם כן קשה שהטעם שכתבנו בספר הרמב"ם והטור
 זל אין לו שחר והרב רבינו כהם אלהם כתב טעם זל ואמר
 רבא דהך מתנה שאיבה אלא מדרבנן כל שכן הוה דאלמנתו
 ביונת מוכסיו דאין קנין לאחר מיתה כיון שאין הקמה
 יכול להקנות ומתנת ש"מ אלא לאחר מיתה ובתקנתא
 דרבנן קא יהו מתנה פי היכי דלא תטרף דעמיה ומונות
 אלא מתנת נמי הוה תקנתא דרבנן והך תקנתא לא תדחה תקנת
 מונות סקודות מכל שכן ומה יבשה דאורייתא איבה דוחה
 אותה מתנה שהיא כירושה לאחר מיתה ומדרבנן לא כל שכן עכ"ל
ובאמת אומר לא תדחה מונות אלא מתנתה דקדמות נרדף
 להכין מאי קאמר הקודמות ובאיה דבר יש לה
 קדימה אם בשעת הקנייה הרי תריוויה לא קנו אלא לאחר גמר
 מיתה כמו שכתב הרף זל' ויש לפרש דקדימה קאי
 לכסוים שמתקן תקנת מונות הוה קדמותו כיון לכסו'
 שמתקן שתקנה מתנת שבי מרע אפי' דקשה דאם כן
 לא הוה ליה לומר דקדמות אלא הקודמת' וטעם קשה
 בדברי הרף זל דקנין דקאמר תריוויה בהדי הדדי קא
 אתו הילכך לא דחיא חדא לחברתה ותריוויה קנו אם כן
 בינת אחר דאלמנתו כמות מכסיו ודחיא מונות אלא מתנה
 למתנת ש"מ קשיא דידה אדריה דמתנה אחר דאלמנתו
 ביונת מוכסיו ודחיא למתנת ש"מ ובסוף דבריו בראיה
 דמיתא קאמר דתריוויה קנו
והנראה לפרש דמאי דקאמר הרף זל הוה היבא דלא
 פסק בעל המתנה ולא זיכהו מחיים או אלא מתנת
 ביונת מוכסיו אלא אין הוה מתנת טורפת מוכס'
 או זיכהו מחיים או אין האלימה טורפת מוכס'
עוד היה אפשר לתרץ דמאי דקאמר אלא מתנת ביונת
 מוכסיו לומר שחולקים וזהו שאמר ותריוויה קנו
 וזה דוק'
ובזה הטעם הראשון שכתבנו לישב דברי הרף זל' אלה
 נבא עד תכות משנה המרדכי שכתב פדק כערה
שמתנת בני פלוגתא דרבנן במתנת שבי מרע פי
 והמונות

המנוחה דבדאי דמתנה אחר שכפא מיידי ולא קודם
 כיון ואם כן הרי איבא קדימה אם טעמא במתנת ש"מ
 טעמא קדימה'
ובאמת הדבר נרדף ביאור וקל לדחות עוד יש לפרש
 בדברי הרמב"ם כפסקה דפדק ז' מהלכות
 אשות כתב זל' כתיב כל כסויו במתנה לאחרים הוה זל'
 ומתנת ש"מ איבה קונה אלא לאחר מיתה הרי המתנה
 זכורה הכסוים בפסוקים אלו באין כאחד לפיכך אלמנתו
 בתורתו ביונות מוכסיו ובכיו יורשים כמות אמן שמתה
 בחי' בעלה עכ"ל' והשתא קשה דהכא כתב הרמב"ם
 דתריוויה באים כאחד והתם בהלכות מלוה כתב שקדמו
 מונות וכמות למתנת ש"מ אלא כמות יבין דתתם
 בהלכות אשות מיידי הרמב"ם זל' גם במונות הכסוים ובכיו
 בנין דכתיב והרף זל' אלה חולק עליו באלו שכתב בהשגות
 זל' רואם אפי' דברי המהר"ם דמתנת ש"מ איבה כמותו
 ואיכו כן מוכה טעמ' וכו' אלא למונות אלא מתנת כיון
 דמחיים תפסה לה לא פסק שיעבדה אלא לבעי מון
 הכנות וכו' לכתוב בנין דכתיב וכו' עכ"ל והשתא יבכו
 דברי הרמב"ם זל' כפי מהלכות מלוה כיון דתתם לא עמק
 הרמב"ם אלא במונות אלא מתנה וכתובה הילכך יקשה
 טעמא דקדמו הם למקבל מתנה כלומר כיון דמחיים תפסה
 כיו שכתב הרף זל' אלא בפני מהלכות אשות כפי הרמב"ם
 לאתווי גם מון הכנות וכתוב בנין דכתיב והתם לא שייך
 הך טעמא כמו שהשיב ע"ל' והרף זל' להכי קטע טעמא
 דתריוויה קנין כאחד והוה הטעם שכתב הרף זל' ומבואר בך
 כראיה פשוט לע"ד בדברי הרמב"ם זל' ויתרן דלא יתקשי
 הוה דאישות וההיא דמלוה ולוה ודוק'
אמנם כפינו דהמתנת אש נכבש מתנתה המרדכי
 הסכימו רבי הפוסקים הגם שמתנתה המרדכי
 זל' פי' שכולין כראה שרבינו גרשון מאיר הגולה זל' כראה
 לכאורה שכתב במשנה סוף ז' ונש רבינו שמואל זל' כר
 דעתת ש"מ מפקעת מידי שעבוד כתוב' עיין עליו ש"מ הרי
 כל שאחרים זל' חולקים עליו וכן הביא המרדכי זל' פי'
 מי שמת שהשיב מה"רם זל' על אחר שהשליט מנות ביד
 אחר לתת לבנו בשעת כישוף והוה דאפילו בתם לו
 וכא אשה אלמנת אביו גובה מוכסו כתובה ממותן
 המנות וכל דייבא דלא דאין שכי לאו דייבא הוה עכ"ל
 הרב מאיר בר נרדף זל' הרי שאפילו שהשליט מנות אשה
 השליט שליטתו כתב דהאלמנה גובה מוכסו אפי' לא גוה
 לתת לו לאלתר שכן כתב זל' כ"ס כדוק' זה' דלא גוה
 לתת לו לאלתר וכבר קדמה שעבוד הכתובה עד כאן
 לשוכו וכבר כתבתי למעלה שגם רבינו שמואל זל' לעולם
 לא סבר דמפקיע משעבוד אלא מתנת אלא כשנתן לו בחייו או
 זיכה לו על ידי אחר ושלישות לא הוה כזכה לו על ידי אחר
 דזיכה עדיף טפי הגם שיש בדברי המרדכי זל' דברים חולקים
 על זה עיין שם'
והשתא נב"ל כמו כיון דרוב מנין רוב בנין הפוסקים
 זל' סוברים כן ומה גם מה"רם זל' א"כ זכינו לדון
 שהלמנה טורפת מיד שמעון אפי' השליטם בידו לכן
איברא דאם שמעון היה מתן המנות בחייו לפניו
 ככופים כדי שיקבעו לימוד אחר מותו או
 יאמר עליו קדש בראה שזכו שהרי יש במשנה דברי
 המת שיתם ג"כ אפילו בחייו שהרי אחר לו תעשה בהם
 מה שיראה בעיניך לשיקון כפי הרי שהרשות לעשות מה
 שיראה בעיניו ולא אחר לו שאמר מותו יעשה דבר זה לא
 אפילו בחייו במשנה וז"ל כיון שמשמע כן מדבריו אם שמעון
 נתן בחייו מנות לשיקון כפשו זכו דהוה ליה כמתנת מחיים
 כוונתו

כוננו א"כ הרי זכה ואין בה צד האלמנה לקומה מה שכתב זכה מחיים א"כ דהיא דמעמד קלשמן עדיף טפי כד מ"ח שכתב לו ספק בין ימות בין לא ימות והכא א"כ דכתב לו טובה לו בהספק הרי אחר כדו פיעשו מיקון כפשו ולקדשו משמע שהוא אם ימות שאם לא ימות לא יוערך לקדשו ולזולתו מ"מ כיון דזוכהו מחיים ק"י כמו שקראנו ובתנאי סכרת הריאף ונש"כ ורוב הפוסקים ואפשר דכולהו מירו בהא מילתא

ואין לומר דקון שלא מפר בירו ממות לא משכונות כיון דלא זכה הא ליתא למומר לא כיון שמפר לו המשכונות וזכה לו בהן זכה ומה גם אם משכנס תקף בחייו ולקח המעות וזכה בהן זכה מהטעם שביארנו דהכלל הפולח מרכיבו שאם אחי הפועל לא נתן בחייו שום דבר לא לאחר מותו לא מהני והאלמנה מוכיחה מידם אבל הם כתבם בחייו כבר וזו בהן מקבלת המתנה והוא לית מתנה מחיים כמו שביארנו כיון שיש במשעב דברי הכתוב שישק הדבר ההוא בחייו ונס אם הוא זכה בהן בחייו אפי' כדו לזכות נקטו בלימוד וקדשו זכר ואין כת כ"ד קאלמנה להביא מידם וכו' ויראלי יגלו משנאות ויראנו מתורתי כפולות אמן כ"ד מעמיק

בשנת

הש"ס כפשו בחיים זה הוה מעשה בכנו של הרב המומרך מהרא"ק אל שמת והיה אלמנתו וקוקה לאחיו ואביה לא היה רוצה לתת לו ולמדהו שתרקו בכני קיבם ותקף תפסל לו ויטוהו לחלוץ ועשתה כן ורוב הפוסקים הווי לכופו לחלוץ ואני באותן הימים כך כשיש זכא אלי קרוב היבם שהיה אהובי ואמר לי כך וכך היה מעשה ורוב החכמים ספקו כן וזאת החכמים השלמים כמ"ק משה אלשיך וכו' ה' יהושע י' כן וכל חכמי האשכנזים או אחרתי אל ידך לכנף הגם כן אכני קיום דך בשנים בחמלת ה' אונאי לאור משפט וכן עשיתי יעצתי ומנחתי והלכתי אבל האל הגדול החכם השלם קדיין המניין הרב מה' דר' משה אלשיך ושם לדברי ואמר שהדין וכן הפוסקים החכמים השלם כה' יהושע י' כן וכל החכמי השלמים האשכנזים וקו' מה שקבעתי בחמלת ה' עלי'?

שאלה לא

יבמה שרקקה בפני היבם ובפני שלשה כדו לפסול עמה על קאחים והיבם רוצה לקיים מנות יבום להקים עם אחיו המע יורנו מורנו אם נפסלה על היבם כדך ואם נפסלה אם כופין אותו לחלוץ חלינה מפליא ושכ' אותה

תשובה

איברא דלכאורה נראה דכיון דרקקה בפני שלשה שהם כ"ד כתר איפסלה לה מאחין וכיון דאיפסלה לה נראה דקיימינן ליה לחלוץ כמו שכתב הרב המגיד בשם קה"ק א"ל כ"ד מהלכו יבום וחלינה גבי חלינה מוטעם פסולה כתב הרש"ק אל המעברא דבוסין אותו בכך עד שיאמר רוצה אני ואפי' שושעם דכיון דאמירא ליה מעמק הרי זה חייב להוכיח והכי איתא בירושלמי וכו' ועמא דמלתא משום דכיון דאמירא ליה מדדבן לא מעינין לה עכ"ל הרי מוכח מהכא דכייפינן ליה לחלוץ חלינה מעליא וכו' מעינין שפיר דקאן יאות אין הכדון דומה לראי' דדוקא חתם בפנין ליה משום דחיי להו לרבען כוונת הקו יבם למחלי למחנא כמו שכתב הרש"ק אל טעמיה דהוה כצורה ואמרו להכי הומונה רבנן דכוונתו לרעה לא לשם תמוה ומשום הכי כיון דרבנן יתבו לה פעה והעשות

דלא חייבא הא חייבין והא חייבין בין שכתבון שאל ולא כתבונם היא בין שכתבונם היא ולא כתבונם הוא חלינה כפולה עד שיתכוונו שיהי' כ"כ וכו' ומשני איכא דאמרי בעמא דלא חייבין הא חייבין חוששין ודקא תני בעי כוונה ה"מ לאשתדווי לעלמא אבל לאחין מופסלא ע"כ

וכתב הר"ש אל בני הא דשלחו ליה לפרס דשמואל יעמיה שרקקה תחלוץ מכלל דמפסלא מאחין קשיא לי כיון דאמר יבמה שרקקה תחלוץ אחאי דחוקי הך אמוראי לקמן להטעמו ר' חייא ואבי' ורב פפא דאמרו ליה חלוץ לה ובכך אתם כונסם ואמר כך כופוהו לפסול חלינה מעליא וכו' ואמרו לה שתרקו בפניו ובפסלה לו ואמר יבמה לחלוץ וכו' ונראה לי דשפיר אינו להו להכחו אמוראי והאי דלא אמרו לה לרוב משום דלא מהכיבא דקיקה הכא לפסול כדאמרינן לעילו וזמנה שגדלה וכו' ופריך טעמא דלא חייבא וכו' והתניא וכו' ומפיק דכי מאיני חיישין שמה כיוונו אלמא אף חלינה סתם לא מהכיבא לפסול בלא כיוונו כל שבך דקיקה וכו' עובדי דלקמן יודעי ביה שלל היה רוצה לחלוץ דקיקה לא פסלה כי ידוע הוא שלל כיוון עכ"ל וכו' ודאי לכא לא ביאור דבריו נריך לקרור תחלה בפסול דשמעתיא כדפריך הא חייבא חיישין והא חייבא וכו' עד שיתכוונו שיהי' אם כוונת המקשה להקשות היאך אמרת דאי חייבא לה דחלינה חיישין דילמא כיוונו א"כ דאיהו לא כיוון שלא ראינו פו מצינים עשה כדי שחומר שכוון ואפי' הכי אמרת דכיון דהיא עבדא עובדא דאיכא למיחס בה סגי לה כהכי והא חייבא בין שכתבון וכו' עד שיתכוונו שיהי' משמע דבעינין תרוויסו ומסיק איכא דאמרי דלעולם לא בעינין כוונה דליה דאף אם לא יתכוונו חייב חלינה פסולה והא דתניא עד שיתכוונו שיהי' דמשמע דבעינין כוונת תרוויסו דוקא לאשתדווי לעלמא אבל למפסל נכד מיכיהו דאיכא למיחס דילמא כיוון סני ואי כיוון פשטא דמוניין הכי כפיק לן לעינין דיכא דכיוון דאיכא למיחס כדמיכיהו דילמא כיוון א"כ דאחריכא לא כיוון אלא אדרבא לא כיוון ליהב חלינה מכל מקום הוה לא חלינה פסולה וכיון שבך כפיק לן כ"ד דודאי דהוה חלינה פסולה כיון שהיא כיוונה א"כ דהוה לא כיוון אלא אדרבא לא כיוון ליה אפילו הכי הוה לא חלינה פסולה

עמא דלא חייבין הא חייבין חוששין ודקא תני בעי כוונה ה"מ לאשתדווי לעלמא אבל לאחין מופסלא ע"כ

וכתב הר"ש אל בני הא דשלחו ליה לפרס דשמואל יעמיה שרקקה תחלוץ מכלל דמפסלא מאחין קשיא לי כיון דאמר יבמה שרקקה תחלוץ אחאי דחוקי הך אמוראי לקמן להטעמו ר' חייא ואבי' ורב פפא דאמרו ליה חלוץ לה ובכך אתם כונסם ואמר כך כופוהו לפסול חלינה מעליא וכו' ואמרו לה שתרקו בפניו ובפסלה לו ואמר יבמה לחלוץ וכו' ונראה לי דשפיר אינו להו להכחו אמוראי והאי דלא אמרו לה לרוב משום דלא מהכיבא דקיקה הכא לפסול כדאמרינן לעילו וזמנה שגדלה וכו' ופריך טעמא דלא חייבא וכו' והתניא וכו' ומפיק דכי מאיני חיישין שמה כיוונו אלמא אף חלינה סתם לא מהכיבא לפסול בלא כיוונו כל שבך דקיקה וכו' עובדי דלקמן יודעי ביה שלל היה רוצה לחלוץ דקיקה לא פסלה כי ידוע הוא שלל כיוון עכ"ל וכו' ודאי לכא לא ביאור דבריו נריך לקרור תחלה בפסול דשמעתיא כדפריך הא חייבא חיישין והא חייבא וכו' עד שיתכוונו שיהי' אם כוונת המקשה להקשות היאך אמרת דאי חייבא לה דחלינה חיישין דילמא כיוונו א"כ דאיהו לא כיוון שלא ראינו פו מצינים עשה כדי שחומר שכוון ואפי' הכי אמרת דכיון דהיא עבדא עובדא דאיכא למיחס בה סגי לה כהכי והא חייבא בין שכתבון וכו' עד שיתכוונו שיהי' משמע דבעינין תרוויסו ומסיק איכא דאמרי דלעולם לא בעינין כוונה דליה דאף אם לא יתכוונו חייב חלינה פסולה והא דתניא עד שיתכוונו שיהי' דמשמע דבעינין כוונת תרוויסו דוקא לאשתדווי לעלמא אבל למפסל נכד מיכיהו דאיכא למיחס דילמא כיוון סני ואי כיוון פשטא דמוניין הכי כפיק לן לעינין דיכא דכיוון דאיכא למיחס כדמיכיהו דילמא כיוון א"כ דאחריכא לא כיוון אלא אדרבא לא כיוון ליהב חלינה מכל מקום הוה לא חלינה פסולה וכיון שבך כפיק לן כ"ד דודאי דהוה חלינה פסולה כיון שהיא כיוונה א"כ דהוה לא כיוון אלא אדרבא לא כיוון ליה אפילו הכי הוה לא חלינה פסולה

שאלה לא

יבמה שרקקה בפני היבם ובפני שלשה כדו לפסול עמה על קאחים והיבם רוצה לקיים מנות יבום להקים עם אחיו המע יורנו מורנו אם נפסלה על היבם כדך ואם נפסלה אם כופין אותו לחלוץ חלינה מפליא ושכ' אותה

לא זה ולא אחר... שיהיה מותר להתייבש וכו'... שיהיה מותר להתייבש וכו'... שיהיה מותר להתייבש וכו'...

שאלה לב... שיהיה מותר להתייבש וכו'... שיהיה מותר להתייבש וכו'... שיהיה מותר להתייבש וכו'...

תשובה... שיהיה מותר להתייבש וכו'... שיהיה מותר להתייבש וכו'... שיהיה מותר להתייבש וכו'...

דכתב דכל היכא דמוציא כחיו כמו מנו יט' לו דין זה... דכתב דכל היכא דמוציא כחיו כמו מנו יט' לו דין זה...

והשתא... דכתב דכל היכא דמוציא כחיו כמו מנו יט' לו דין זה... דכתב דכל היכא דמוציא כחיו כמו מנו יט' לו דין זה...

שאלה לב... דכתב דכל היכא דמוציא כחיו כמו מנו יט' לו דין זה... דכתב דכל היכא דמוציא כחיו כמו מנו יט' לו דין זה...

תשובה... דכתב דכל היכא דמוציא כחיו כמו מנו יט' לו דין זה... דכתב דכל היכא דמוציא כחיו כמו מנו יט' לו דין זה...

שאלה רב

כאלו לידו אחר הנוואס או שני מחלס ולא לשם כך לא ע"כ :
והרב מהרי קארן זלטה הביא בשם הרמב"ם זלטה זל א"ן
זכיתן אלף מדין מנוס לקיים דברי המת דליתיש
אפי' כבדתי ולפי דעת רבנן מנוס והרכס מהאחרונים ליתיש
אלא בכותן שממון הוא כיד שליט מתיים ומרי ה"א ה"ש
אומר דבעיקר סיכוס למה שיש פסק בידם לבעות כגון יורשים
או מי שהממון בידם שיש להם הטלטה לבעות כן וקבלו
עליהם או שתקו אצל כל שלא נזהר אליו אין בו מנוס מנוס
לקיים דברי המת ודברים של טעם הם עכ"ל

הרי שמוין מנוס לקיים דברי המת ליכא למימני עלה
אע"ג דליכא למימני דכיון שהדמים את כל מי שישנה
מדבריו וקבלן אם כן כולאי שאינם רשאים לטנות ולעבוד
המנוס אלף טעם לפסק שהמנוס הוא לא הונואו בשפתיו
אלא בכספו ולא דייכין ליה דין חרס

העולה מדבריו דין מנוס מחמת מיתה יש לו
להדיק ולמימני ומסדי קארן זלטה שפסק כן
ומה גם שזה שהממון עליו שכל ימיו נדאגת מיתה מנוס
דמיתת עליו קא איתו הילכך עדיק עמי מיונא בש"ר ומה
גם כמה שהקדש הוא מנוס אע"ג דהוי דבר שלא בא לעולם
ליכא מנוס אפי' להרמב"ם זלטה אלף המקדש עמנו מנוס
לקיי' דבריו אצל שורשיה'אם לא ששמע ושתקו דהויא כהודאה
כדברי מהרי קארן זלטה בבבב משנה אשר לו מכל מקום
בכדון דיון היה אפשר דהוי כהקדש הגוף והפירות כלומר
המעות שכבר הם קרן ומנו שהרווחו שכן כתב וכל אשר לו
בקושתכ"ל כל המציאות המנוס והקרן והפירות ושמו בריות
והרינו אשר ימיו ס' פת"י הקדש וכו'

ובאמת שאין בלשון הזה משמעות שמונה הקרן הקדש
אלא אדרבא אמר שישמו בריות והרווח החיני
יהיה קדש משמע של הקדש אלף מני הרווח ומה שאמר
שהקרן יושם בריות לא בשביל כן הקדש אלף הרווח אמנם
יועיל לשון זה לומר ששענד הקרן לפירותיו כיון שאמר יושם
הקרן בריות אפשר שיועיל כאלו הקדשו לפירותיו אף על פי
שאינו ברור זה ועוד בר מן דין אפילו הקדש הגוף כיון
שאין בעין אלף חובות שאינם לו הוי דבר שלא בא לעולם
כמו שכתב הטור ח"ט סימן ר"ב בשם הראובני מי שאמר חוב
שלי על פלוני והיה הקדש או לבעיניו לאו כלום הוא
שאין אלף מקדש דבר שלא בא לעולם אלף אם כן יאמר
כשיבא לדי אמתנו לבעיניו או לנדק' חייב לקיים דבריו עכ"ל
פרי שהחובות הם דבר שלא בא לעולם ש"ך לעול

ומהרי'ן' לב כתב ח"א מ' ס"ב בתשובת שאלה ששאל
לפניו באדם שנה וזה טופס שטר הנוואס שעה
בשומרו כריא טעם קודם פטירתו על ידי סופר גוי
ועדים גויים ראובן תושב עיר פלו' בחששו על פי בני אדם
כי המה הכל ואכוש כחכמו ימיו ואין דבר יותר ודאי מהמית'
ואין סוס פדיון למיתה וחושש למיתה בלי נוואס ועוד שהוא
מוכן לכסוע מעיר הזאת פלוני וכעוד אל שדי הסכים
לנוות אל ביתו לבעות זאת הנוואס באופן זה וכו' והשיב
ולא תשובה איברא אחר ששמדתי עיל זאת השאלה דאה
ראיתי שהיא בעלמא מכמה אפי' היא הנע ענאך דהנוואס
הזאת היתה כעצית ככתבה וכלשונה על ידי סופר ועדים
שראויים לא הוה מהכיוא מדי דכודאי זאת המתנה היא
מתנת כריא וכמו שכתב הרמב"ם בתשובת שאלה שהכותן מתנה
ואמר מתירא אני שמא יארע לו מות פתאום אין בזה מנוס
משמת מיתה שמתנת שכיב מרע שאינה נכירה קנין הויה
מדרכין כדי שלא תטרף דעתו עליו אכל במהלך על דגלו
לא תקנו ואין מתנתו קיימת אלף כמה שמתקיימת מתנת
כריא בקנין או בשער וכו' הא קמן בהדיא שכל זמן שאדם
מנוס

פאמנו בכל פני לא צ"ל למקצתו משמע דוקא בכל הכי
אבל כריא שאינו יוצא בשירה ולא מפרט בים אע"ג דמנוס
מחמת מיתה לא חוכי הא לא איריף דקטע כל הכי לאפוקי
פ"ו שכתב דדוקא ביונא בקולר וחשובן לומר אצל אין הכי
כאי דבכל מנוס מחמת מיתה כיון שמתירא מהמיתה דינו
שכי ואם כן בכדון דיון שכתב בפירוט שמוס מחמת מיתה
ואם גם שהעידו עליו חכמים גדולים וראי שמים שכל ימיו
היה דואג מן המיתה לפי שהיה מקובל שיהיה מוכני עלי
שכל משפתו מנו שחורי הראש ואם כן כולאי שפי מקרי
מתירא מן המיתה כמנו ארבעה ואם גם שהמיר וקבל
את כל מי שישנה מדבריו כולאי שיהיה דואג מהמית והמיר
על הדבר

איברא שהרמב"ם כתב בתשובתו שאלה שביא מהרי
קארן זלטה במי שלא היה שכיב מרע וכוה מחמת
מיתה מפני שהיה דואג מהמיתה וכו' והשיב שכיון שדין שכיב
מרע אינו אלף מדבריהם כדי שלא תטרף דעתו הנה דוקא
שיך האי עפעמא אצל כריא לא שיך הילכך לא מהני ע"פ
תורף דבריו

וקשה טובא מהא דהא יונא בקולר דמורה שה"פ בא
ובולי עלמא דמפני לאו שכיב מרע הוא ולא
שיך ביש טירוף דעת ואפי' הכי דנוכו כשכיב מרע ואין
לומר דגם שיך טירוף דעת ביונא בקולר דאם כן מאי
כתבו התוספות דאשמועינן רב הווא דיונא בקולר דינו
בשכיב מרע אם שיך טירוף מאי קמ"לן

ויש לדמות דהא נוסף קמ"לן דשיך טירוף ודייכין ליה
כשכיב מרע אמנם אכתי כדברי הרמב"ם קשה מיונא
בשירה דלא שיך טירוף והן אמת דהרמב"ם אודא לטעמיה
דפליג אהרין אצל אכן דקטעוין כהדיף ופיעתו בכל נוסח
שיך מנוס מחמת מיתה

ובהרי' קולון זלטה כתב במימ' נ"ד בשם גאון שכתב
ולא הכריא שאמר בלשון נוואס מתיירא
הוא שמו ימות פתאום ופרי הוא מנוס כך וכך אין בו דין
מנוס כלל אלף אם כן מת מוקד לדבריו וכו' עכ"ל ובתב
מהרי קולון זה שכתבתי והבאתי דברי הגאון לאפוקי מדברי
מה"ס זל דהפך דבבא מנינא דלבאליה משמע דאית ליה
סהכריא שמונה לת לאמר מיתה דיש לו דין מנוס מחמת
מיתה גמור ולא דין מתנת כריא והיינו שכתב שם המרדכי
וכו' ולבאורה חור בו רבינו מאיר עמנו פדק יש בנחלין שם
תפס דברי רבינו יעקב עקר כוונתו בהרבה מקומות לחזור
בתשובותיו פעמים יקח לו שיטה אחת ופעמים שיטה אחרת
ומכל מקום לשיטתו דפרק ט' בנחלין שהיא שיטת רבינו תם
מדמנריך לכתוב מהיום ולאחר מיתה וכו' הרי לך דמהרי'
קולון סבר כהר"ם שאלף דדברי הגאון וגם דברי הרמב"ם
ודברי מהרי קולון כלקו מיירי דלא אמר בפירוט שהוא מנוס
משמת מיתה אלף גילה דעתו כך אצל בכדון דיון שאמר
בפירוט שהוא מנוס מחמת מיתה לא פליגי הכך
דכוואתא ומה גם מהטעם שכתבנו שהיה מתירא שהוא מביט
עלי וכל מרבית ביתו מנו אכשים אם כן כולאי דעדיק טפי
ת ונא בשירה ומפרט בים דרובם חוזרים וגם לא פירט שהוא
מנוס מחמת מיתה אלף סתם מכל שכן דמפרט בים שהוא
מנוס מחמת מיתה דולאי מהרי לדברי הדיף ופיעתו דפסק
מהרי קארן זלטה הלכה כוותיה ואפשר דאפי' אכן דכוואתא
מודו היכא דפירט בפירוט דמנוס מחמת מיתה

והיה אפשר לכא מטעם אחר לקיים נוואסו מנוס מנוס
לקיים דברי המת ובתב הטור דאפי' כריא שנוס
ואחר כך מת שיך מנוס לקיים דברי המת אלף שכבר כתב
כמה דברים אמורים שכתבו ביד שליט לשם כך אצל אם

שאלה לב לב

רב

וכיון כל הפוסקים זלטה כפיט פלוגתא אלף דהר"ן דוקא ביונא
בשירה כתב דכיון שיונא בשירה דרואג מן המיתה הוי
דינו הכי אצל דרואג מן המיתה לחוד לא כך דכיה לפרט
כדי שיהי כל הפוסקים האחרונים בהסכמה אחת

וגם דאיתי למהר"ך דוד הכהן זלטה בהסכמי סימן טלטיט
שכתב בפשיטות כן דהיא האכיה אחת מיתה לא
מהני אי לזאת אין להונוא ממון מיד היורשין אפסקא
הגם טעם לשייב לפרטא דהאכיה דשקטתא קושית אמת
הלא היא אס' חז"ל חסו שלא תטרף דעתו למה חסו ביהמתנו
בכל ולא ביהמתנו דמקצת דמתנת ש"מ המקב' בביא קנין ואמתי
לא חסו לטירוף דעתו אלף וראי התירוף לזו היא דבשלא
דמתנת בכל הוי מנוס מחמת מיתה שמוס דידע שלא ימיה
אחרי כפלו ולכך נותן בכל ולכך חסו לטירוף דעת אצל
במקצת כיון שהיה לעמנו מקצת ואם כן אינו חושב שיומנו
אלף שיהי ולכך חסו לעמנו הילכך חסו במתנת כריא
וכביא קנין והשתא כיון דמתנת שכיב מרע במקצת כביא
קנין דהוי מתנת כריא ועם כל זה כשהוכר שמונה מחמת
מיתה לא כפי קנין אפי' במקצת אם כן הרי מכל דבריו
המנוס מחמת מיתה מהני מנוס דמתנת שכיב מרע במקצת מתנת
כריא היא ואפילו הכי חסו שמונה מחמת מיתה מהני אם כן
גם כריא המנוס מחמת מיתה מהני

אלא טעם לדמות מה שכתב הרמב"ם דהתם שיך טירוף
אצל כדריא לא שיך טירוף אע"ג דקשה להויה
טעמא מה שהקטנו ועוד לטעם הר"ן ליכא למימר כן מכל
מקום לא יחא לא הפס שאנו מתוספקי' דין אוקי ממנוס בחוקת
מאריה שהם היורשים

אמנם ענה טובה קא משמענא להו שיטעו כמת דוח
למורדיהן ויעשו הישר והטוב ומה גם בעיני
הקדש והדקדקת תמשך להם וצור ישראל יגילנו
משגיאות ויראנו מתורמו בפלאות' כה מעתה'
העשיר יום טוב נהלון

שאלה רנ

שנת השם נפשו בחיים

כי ראיתי דבר בעיר כאשר דבר מלך שלטון
להעלות על שטר המטבעות ועתה
בפרעו פרעו זה אומר ככה זה אומר ככה זה אומר ל'
אבי ואת האלקים אני ירא כי הימים הראשונים היה שמטבע
יונא בסך מוצפ ועתה עלה השערה וחוששי לו מחשבת
זה יכתוב ירו לאלקים כי מאחר שמטבע הלוסו הסב ישיב
לו כדמיונו בנלמו כי כשורא לנלמו והאמתי' הטלמים יושבי
על מדין כמנועו דבית הועד להיות מתונים בדיון להונוא
לאור משפטו דבר בעמו או אחרתי הכה באפי במגלת הפר
הגם כי דך כשכיס אני ואפתי לא קשאי בכל זאת בחמלת
ה' עלי אולי כמתי לן שיבא מכשורא כדת וכשורה על פי
המורה' והאלקים בשמים יאיר עינינו במאור תורתו יגילנו
משגיאות ויראנו מתורמו בפלאות' אמן

תשובה

עקיף דהאי אלמא בכ"ס בהגוזל
ענים בעא מנוה דבא מרב אפדא
המלוה את הכרו על המטבע והוספו עליו מהו אחר ליה
כותן לו המטבע הונא באותה שעה אחר ליה אפי' כי כפיא
איור ליה אין וכו' והא קא אילן פרי אחר רב אפי' חיוני
אי מחמת טיבעא זל מכיכין ליה ואי מחמת תרפא זל לא
מכיכין ליה והא קא טבח לענין ככא אלף כי הא דרכפשא
ודב הונא כריא דרכי יושע עובדא עבדי בוניו באגרימיוס
טייפא

מנוס בהמתנו כריא אפי' שאמר שהוא מנוס מחמת מיתה
דבריו אינם ככהכונים וכמפורסם דול בתר עעמא דוקא
במולה תקנו כדי שלא תטרף דעתו וכו' עכ"ל

וקשה טובא על דבריו שכתבה שלא שם לנו אל דברי
הדיף והרמב"ם והר"ן שכתבנו שמוכרים דלזו
דוקא מולק אלף אפי' יונא בשירה ומכרש בים אע"ג דלא
שיך עעמא דלא תטרף דעתו הוי מנוס מחמת מיתה
ואם כן הכי שכן הדיף והרמב"ם והר"ן ופסק בהר"ם בא
דפליג עליהו מדקטע סברת הרמב"ם וטעמיה שכתב דהכל
הולך אחר הטעם כדי שלא תטרף משמע דהויא לא כמבואר
הך עעמא לא וזה הוא הפך סברת הדיף והרמב"ם והר"ן כמבואר
דאמר דהויא עובדא דמתשיל קמיה הוי יונא בשירה שהרי
אמר בפירוט שהיה מתירא מן המיתה מנוס דאדם
לשכל דמה ועוד שהוא מוכן לכסוע מעיר הואת לטעם דאחרת
והפכ"י לנוות אל כמתו וכו' הרי שהיה יונא לדרך ומדאנה
שמו ימות בדרך הטכוס לבעות סדר לדבריו ואם כן הרי
שפסק שלא כדעת הדיף ופייעתו ואין לומר דדוקא הינא
בשירה אחרו בשעה שמתחיל לבאת לטעם לדרך פעמיו דייקא
במי דקטנו הונא בשירה זל קתני הרובה לבאת והילכך
בכדון הויה שאמר שהוא מוכן לכסוע משמע שעדין לא כוסע
הוא הילכך לא מהני הא לימא מהא דלא בעינן מנוס שיהא
פל אם הדרך אלף אפי' קודם כל שהוא מפרט שכתביל כך
עושה דכשתפס הדרך לא בעינן שאמר שכתביל כך מנוס
אמנם אם יום או יומים קודם כריא שיאמר שכתביל כן מנוס
ומה גם בכדון הויה שאמר שהוא מוכן ללבט ולטכא דהוינן
משמע דכל שעה מוכן הוא ואין דבר מעכבו כלל ואם כן
שפיר קרינן ביה יונא בשירה ומה גם לדעת הר"ן שכתבנו
עעמיה דאין אדם מטעה בשעה שמתירא מהמיתה והויה
לדרך מתירא מהמיתה וכיון שכן כל שאומר כן בפירוט
שיך הך עעמא ואם כן מעתה קשה' על מהרי'ן' לב זלטה
אמתי שכן הדיף והרמב"ם והר"ן ועכד כהרמב"ם וכבר
קארן זלטה

ומעתה בכדון דיון ק"י הדברים שהוכר בפירוט שהוא
מנוס מחמת מיתה דעדיק טפי מיונא כשירה
מתם ואין לומר דשאני התם דכל הדרכים בחוקת סכנה
אצל הכא כיון שהוא כריא בעל דעתו אצל כל אדם הא
לימא דאדרכה דעתו כלולה ודעת כל אדם שאינו זוכר
המיתה בעלמא ואפרינן כמתייב שוכר המיתה והיא כנד
ענינו תמיד וכן דאוי לבעות כל אדם ואם כן עדיק טפי
מיונא כשירה ולא פירט דהכא מפרט שמונה מחמת מיתה
הילכך לא כפי קנין

איברא דלמי מהפס ומגמס לפי טראיית כל האחרונים
פס אחר כמנו סתם ככהא האנוס מחמת מיתה
דלא מהני וכולאי דלא פליגי אהרין ופייעתו'אל שיש לפלס
ולומר דעד כאן לא קאמר הדיף אלף כשעושה מעשה
הוכיס דוגמת יונא בשירה ודומיהן אצל כשאר כריא לא
אע"ג דכדון דיון מוכא מילתא מכל מקום לא איכא
מעשה מוכיח ועוד כיון טעם לשבח בשלמא יונא בשירה
איכא למימר שהוא מנוס מחמת מיתה לפי שהיה יונא לדרך
ולרך בחוקת ברור כן יסרן ולא יוכל לנוות וכן מפרט בים פן
ישכע בים ולא יוכל לנוות אצל בכדון דיון אע"ג דלכו
דואג לטבת היתו מוכי עלי לא מפני כך ימות פתאום
דכני עלי שחורי ראש מתים אצל מתים כדרכן בחולי בדרך
העולם ואם כן לא שיך עעמא דשיך ביונא בשירה אע"ג
דלטעם שכתב הר"ן אין לחלק אלף כל הדואג מחמת מיתה
דינו כמנוס מחמת מיתה מכל מקום ראוי להשוות בינו

ענינה עד גשם בתמיכה והניחה המלכה פקד' מהלכו מלכה...
הא קמן דכדון דין כיון אכן אי וול פרי או אקור פרי ואם כן זכינו לדין לית ביה משום רבית אלא מחזיר לו מטבע קשער שסיה שוח בשעת הלואה וטעמא משום דחובא ליה לחובר פירות ומזונות ודברים שיש בהם חייב ליה בעי למיטב להו לחובר פירו' ומזוני' בפרעון בשער סמך אלא בשער הראשון וגם בשאר זכיוני חובא ליה דאיקור משום דלא חייבי ליה אלא בשער הראשון ולהכי מוסיפי על שער הפרקמטיא מפני שזקוקין המעות בשער המלך ואע"פ עדים כאמנים השידאין וסכלן שתכף ומיד כשמוע קול הכרוז עלה השער וזה כרוז ומוסכם בין הסוחרים...
דרי כפי זה מחזיר לו בשער הראשון כיון דלא כשני מוכרי פירות אלא בשער הראשון ושאר זכיוני פקד' מטיא אקור מחמת המטבע ואפילו למאי דעבדי עובדא רב פקד' ורב חובא פריה דרבי יהושע עד עשרה בתמיכה בין לפקד' אלה דמטיב למעלה למטה בין לפרי' החשיב מלמטה למעלה כמו שכתנו התוספות מכל מקום לכל הפירושים אין התוספת שהוסיפו על המטבעות כחשכא היא אם כן לית ביה משום רבית כלל וזה הכרעה לכאורה...
ובשנתיישב בדבר הרבה כאשר דלא דמי כלל הך עובדא דידן להדיא דהוסיפו על המטבע וטעמא משום דהתם בעינא חדא מתרתי או דוול פירות ומחמת התוספת או דאזכא בתוספת טפי מחומש וטעם משום דאי לא זול פירי אס כן ליכא רבית דלא מתהיב כלל בתמו' ואי משום ככא הא ליכא בתוספת יותר מחומש וכיון דליכא יותר מחומש לא מתהיב מדי כמו שכתב הר"א טעם כיון ליה דכתיב בו יותר מחומש יכול לעשותו ככא להתיר המטבע ולעשותו גרוטאות ויהיה בכסף וכו' אבל כשאין בתוספת יותר מחומש אס בא לעשותו ככא יך התוספת ההוא באור בשעת התכנה או בשכר שיתן לגורף שיתן אותו באור שאינו מתהנה כלום וליכא רבית אבל בדיון דידן יש בו משום רבית וטעמא משום דהכא אנו רואים בו תוספת בעין שמתלה שיה הגדול בלי חסוכות ועכשיו כותבים בו ל"ח חתי' הרי לך תוספת חתי חתי' אס יך לשולחני לקחת פו חתי' ואם כן לא בעינן וול פרי או אקור פרי וגם לא בעינא תוספת יותר מחומש דדוקא התם בעינן הכי משום דלית ליה סאה מניה אלא בכסא וכו' יותר מחומש מתהיב בניר מהכי לא אבל הכא הא מתהיב בשער השוק כדכתבין ולפום הך סברא הוה ליה רבית ואסור...
ובצאתי און לי סברא ותלמידי הרשב"א שכתבו שיכא דאזכריה מאה נק"א אע"ג דוול פירות וקמו ק"כ בדקא אפ"ה איכא פקד' ותדעתי דאזכריה משום דאזכרינן בתר מעקרא ויכא דאזכריה ק' בק' ואיקור פירות וקיימי הך' דהו קיימי בשעת הלואה בדוכר קיימי השתא כשני דיכרי אסיר הכא כמי לא שחא כיון שהגדול שהיה שוח מתקלה ל"ו קאים השתא בפרס והשולחני פורעו בל"ח חתי' כסף הרי תוספת בעין ואסור...
איברא דכד עיינינן שפיר אשכחא דבעינא לפלוני בין דיכר כסף לשאר דיכרי' דכדכרי זכר ומטבע פקד' אסור ללוות דיכר דיכרי משום דפירא הוה לגבי דיכרי פקד' וילמא ילונכו דיכר זכר השוח בשעת הלואה כ"ד ובזמן הפרעון סוה"ה ואסיר אבל דיכר כסף טופעא הוה ופרי בכל ענין כמו שכתב הר"ק וכן כתב הטור ורוב דעה מ' קכ"ב אס כן זכינו בדיון זה דיש לחלק היכא דהלוואה בין גרוטא או בין כסף אע"ג דאיקור הגדול כמו זמנא שפיר דמי למתבעיה גר' וגם חתי' אס הלואה ארבעי' חתי' כסף אע"ג דאיקור וקיימי חתיכו ל"ח פקד' פורעו לו ארבעי' שער

ואין לחלק במאי דכתבין בין גרוטא שהוא מטבע גדול לקמי' שהוא מטבע קטן דכלהו שרי דטעמא הוה ולא שייך בהו יוקרא ויולא כמו שכתב הטור אל אבל מותר ללוות דיכר כסף דיכרי כסף וכן כל שאר מטבע ועוד מפרקי אל כלומר לאו דוקא דיכר כסף מותר דהוא הדיון כל שאר מטבעות שלב ומעט וכו' ודליון אבל מטבע כחשת אסור ללוות אחד באחד עכ"ל

בדונת מפרקי אלה שלב יעשה הטובה בדברי הטור כמה שכתב וכן שאר כל המטבע דכתיב למימר על כל שאר מיני מטבע של כחשת ויולתו דוה לא יתכן דהא כחשת פרי הוה לגבי כפשא אלא מאי דכתיב וכן שאר כל המטבע פירוש מיני מטבע כסף מעט ופוקדיון וכו' וכל מהם והכי דיוק לישניה דטור דקאמר וכן כל שאר מטבע ופי קאי לשאר מטבעו' של כחשת ויולתו הוה ליה למימר וכן כל המטבעו' אלא דלא אהא לאתויי אלא מטבע כסף כדכתיבין

אם כן כקטנין דכל מיני מטבע כסף שרי ללוות דיכר דיכר ואין בו חשש כלל וכן כתב בעל המקמי בריש הוהב ואל דיכר דיכר לאו דיכר כסף איירי דיכר כסף טופעא הוה לכל מלי ואין הויקר והוול בו אלא במטבעות אחרות שהם כפירות ותיקור והוול תלוי בהם הולכך ליכא למימר דיכר כסף גד רבית ומותר אלא דיכרי זכר קאמר וכו' עד כאן לשונו

הרי כפי פסק זה כשהלווה בפירוש דיכר כסף דיכר כסף שרי זכר כזה אסיר

אמנם בחפשי אמתחות הטוקסים מהאני למהרר ישראל בעל תרומת הדשן בספר הפתאים שלו סי' כ"ד אל ואשר שאלת על מה דרבינו ג' העולם ללוות זכר כזה אע"ג דהגאונים פסקין דזהב הוא כפרי ואם כן הוה פאה בסאה כד לפני זמן רב בדרשתי גם כן על כפה והשכתי דחא דהתום' לא סברי הכי עוד יש לחלק דכיון דבזמנא רוב בני אדם יש להם מטלטלין כדשוח דהוה זכר ואם היו רובים למכרם כוול אי לא מודען בהאי מתא מודען במתא אחריתי אס כן הוה כמו שזכר סאה כסאה ויש לו מעות מוזמני' דשרי משום דיש לי סם מי' לי דמיהן כדאיתא בתום' ובהגהה ובאשרי משום דיוכל ליקח סמין כעבור הדמים ה"כ יוכל למכור מיד המטלטליים בעבור הזהב ואם יש לו רק וסוב אחד יכול ללוות עליו כמה זקונים כמה סאה כסאה כדאית' התם עיין טס' ועוד כתב טעם אחר ומשום דלא שייך בזמנא לא כתבתיי הנה כפי דבריו שרי אפי' דיכר זכר דיכר זכר

וקשה לי עובא במלתיה אמאי קנט טעמא דיש לו הוה ליה למקטע טעמא אפריכא והוה יתיר פשוט דהא פדא מתרמי בעינא כדי להתיר סאה כסאה או כשש לו אפי' סאה ח' אפי' לא ינא השער או בשוה השער אפי' אין לו אס כן אמאי מייך אפאך טעמא קליטא ודחיק כפטיה למימר רוב בני אדם יש להם מטלטלין וכו' הוה ליה למימר טעמא אפריכא דמותר ללוות דיכר זכר דיכר זכר וקט טעם דיש לו שער

שער ידוע בשעת הלואה אע"ג דהוקר אין בכך כלום וקיימי ון על מה"ר ישראל גדולה היא וזקוק ואין לי לתרץ אס לא בדוחק דאולי דיכרי זכר אין להם שער קבוע לפי סטסוחרים לוקחים אותם בשער אחד ובמעות בעין בשער אחד וסדרונם לפרוע בשער אחד

שוב מנאמי להרשב"א אלהי שכתב אל שאלת דיכר דיכר כסאה כסאה אס יש שער קבוע לדיכרים ולכסף כתיקורו מי שרי כסאה כסאה או יש טעם לעם לחלק חסוכה דיכר זה שאמרת שיש לו שער קבוע איכי ידוע אס הוא מטבע היכא שם לכל מקח וממכר כאשר מטבעות שייכאין במקומן או הוה דיכר שאינו יוכא שם כמו זהב שאינו אלא כפרי והוה העולה ותיורד כפירות שאין המטבע עולה ויורד אלא הפירות והדיכרים הנקנים והנמכרים שלב במקומם ואם זה שאתה בא לשאל עליו הוה מטבע היוכא זה ודאי מותר דאיהו מטבע הוה ולאו איהו דאיקור וול וכו' וכן אפי' מטבע שאינו יוכא שם אס יש לו שער קבוע ומנאמי תדיר לקבוע בעין הרי זה מותר דלא גרע מפרי וכו' עכ"ל

הרי מוכח מהכא התירא אפי' לדיכר זכר כזה מטעמא דכתבנא כיון דינא שער השוק דיכרי זכר זכר אפי' דאיכא לסמוקי דכתבין דלא הוה שער קבוע לגמרי הכל העולה מדבריו דשרי ללוות דיכר דיכר אפי' דיכר זכר דיכר זכר ואם כן אס פתוב בפירו' שהלוה לו גרוטא או חתיכות כסף אפי' אקור משלם לו בשעת הלואה אבל אכתי לא כלטנין מטפיקא בהני שטרי דכתבי ספרי כך וכך פרחים זכר שוה כל פרח מהם ארבעים חתי' מהמטבע הכהו היום בדמסק משיע דחייב לו דיכר זכר וכמתן לספיקא דיכר זכר זכר דיכר זכר אע"ג דכתבין טעמא למשרי אפי' דיכר זכר זכר כזה או כיומא דלאו דוקא קנט ספרא פרחים זכר אלא אשגרת לישן דיקא כמי דקאמר שוה כל פרח מהם ארבעים חתי' ובזמנא שפיראם זכר שוה כ"כ חתי' או כ"ס עובר לפוקר אלא ודאי לאו דוקא קאמר ולשכא בעלמא שוה דכתבי

איברא דבהני שטרי דכתבי בהו חייב לו מאה פרחים לערך ארבעים חתי' אע"ג דאיקור חתי' ושוו ל"ח או ל"ט כפרח שרי משום דסוה ליה כאלו אחר מאה פעמים ארבעים חתי' שהם ארבעת אלף חתי' וכבר בארנו דל"ט דיכר כסף דיכר כסף שרי אפי' אקור ולהכי שרי בדיון דידן אע"ג דהארבעת אלפים חתי' שוים עתה ק"ה פרחים ליכא למיחש למדי' גם בשאר שטרי דכתבי בהו כך וכך פרחים זכר הרי הוכחנו דבעי לשלומי ליה זכר וליכא משום רבית מטעמי דכתיבא כיון שכתוב בהם בפירוש זהב אמנם כשטרי דכתב בהו פתא איכא לספוקי דילמא לא מחייב ליה לא פדכפקי בשעת פרעון ומה גם אס החוב הוא הוה דמי פרקמטיא שוכר לו לזמן קבוע ובזמן הקבוע הוה הפרחים כקראים הגרוטא או ל"ט חתי' כפרח או דילמא אע"ג דהו דמי פרקמטיא דמכר לו מ"מ הרי זקף על"ז המעות במלוח ומעות חייב לו ואם כן הוה ספיקא וסמוכיא מחברו עליו הראיה ויד בעל השער על השלוחה משום דהו כמפרס כדדיא משום דאע"ג דהו פרקמטיא שוכר לו לזמן או אפטר לומר דכיון דלא חייב אלא בזמן ההוא והזמן ההוא שוים הדיכרים בוקר יקחם בשער ההוא אס כן כפיך מניה מוכר אחריתי דהוק ליה רבית' משום דע"ל כפטיה לפלוגמא דטרשא דאסיר כשזכא השער או שומתו ידועה אלא ודאי בעינן למימר דההיא פרקמטיא שוכר לו שוה עתה במעות בעין ספק ההוא אלא שהלוה הלואה אן אותם מעות עד לזמן קלוגי ואם כן הוה ליה מלוח

שער ידוע בשעת הלואה אע"ג דהוקר אין בכך כלום וקיימי ון על מה"ר ישראל גדולה היא וזקוק ואין לי לתרץ אס לא בדוחק דאולי דיכרי זכר אין להם שער קבוע לפי סטסוחרים לוקחים אותם בשער אחד ובמעות בעין בשער אחד וסדרונם לפרוע בשער אחד

שוב מנאמי להרשב"א אלהי שכתב אל שאלת דיכר דיכר כסאה כסאה אס יש שער קבוע לדיכרים ולכסף כתיקורו מי שרי כסאה כסאה או יש טעם לעם לחלק חסוכה דיכר זה שאמרת שיש לו שער קבוע איכי ידוע אס הוא מטבע היכא שם לכל מקח וממכר כאשר מטבעות שייכאין במקומן או הוה דיכר שאינו יוכא שם כמו זהב שאינו אלא כפרי והוה העולה ותיורד כפירות שאין המטבע עולה ויורד אלא הפירות והדיכרים הנקנים והנמכרים שלב במקומם ואם זה שאתה בא לשאל עליו הוה מטבע היוכא זה ודאי מותר דאיהו מטבע הוה ולאו איהו דאיקור וול וכו' וכן אפי' מטבע שאינו יוכא שם אס יש לו שער קבוע ומנאמי תדיר לקבוע בעין הרי זה מותר דלא גרע מפרי וכו' עכ"ל

הרי מוכח מהכא התירא אפי' לדיכר זכר כזה מטעמא דכתבנא כיון דינא שער השוק דיכרי זכר זכר אפי' דאיכא לסמוקי דכתבין דלא הוה שער קבוע לגמרי הכל העולה מדבריו דשרי ללוות דיכר דיכר אפי' דיכר זכר דיכר זכר ואם כן אס פתוב בפירו' שהלוה לו גרוטא או חתיכות כסף אפי' אקור משלם לו בשעת הלואה אבל אכתי לא כלטנין מטפיקא בהני שטרי דכתבי ספרי כך וכך פרחים זכר שוה כל פרח מהם ארבעים חתי' מהמטבע הכהו היום בדמסק משיע דחייב לו דיכר זכר וכמתן לספיקא דיכר זכר זכר דיכר זכר אע"ג דכתבין טעמא למשרי אפי' דיכר זכר זכר כזה או כיומא דלאו דוקא קנט ספרא פרחים זכר אלא אשגרת לישן דיקא כמי דקאמר שוה כל פרח מהם ארבעים חתי' ובזמנא שפיראם זכר שוה כ"כ חתי' או כ"ס עובר לפוקר אלא ודאי לאו דוקא קאמר ולשכא בעלמא שוה דכתבי

איברא דבהני שטרי דכתבי בהו חייב לו מאה פרחים לערך ארבעים חתי' אע"ג דאיקור חתי' ושוו ל"ח או ל"ט כפרח שרי משום דסוה ליה כאלו אחר מאה פעמים ארבעים חתי' שהם ארבעת אלף חתי' וכבר בארנו דל"ט דיכר כסף דיכר כסף שרי אפי' אקור ולהכי שרי בדיון דידן אע"ג דהארבעת אלפים חתי' שוים עתה ק"ה פרחים ליכא למיחש למדי' גם בשאר שטרי דכתבי בהו כך וכך פרחים זכר הרי הוכחנו דבעי לשלומי ליה זכר וליכא משום רבית מטעמי דכתיבא כיון שכתוב בהם בפירוש זהב אמנם כשטרי דכתב בהו פתא איכא לספוקי דילמא לא מחייב ליה לא פדכפקי בשעת פרעון ומה גם אס החוב הוא הוה דמי פרקמטיא שוכר לו לזמן קבוע ובזמן הקבוע הוה הפרחים כקראים הגרוטא או ל"ט חתי' כפרח או דילמא אע"ג דהו דמי פרקמטיא דמכר לו מ"מ הרי זקף על"ז המעות במלוח ומעות חייב לו ואם כן הוה ספיקא וסמוכיא מחברו עליו הראיה ויד בעל השער על השלוחה משום דהו כמפרס כדדיא משום דאע"ג דהו פרקמטיא שוכר לו לזמן או אפטר לומר דכיון דלא חייב אלא בזמן ההוא והזמן ההוא שוים הדיכרים בוקר יקחם בשער ההוא אס כן כפיך מניה מוכר אחריתי דהוק ליה רבית' משום דע"ל כפטיה לפלוגמא דטרשא דאסיר כשזכא השער או שומתו ידועה אלא ודאי בעינן למימר דההיא פרקמטיא שוכר לו שוה עתה במעות בעין ספק ההוא אלא שהלוה הלואה אן אותם מעות עד לזמן קלוגי ואם כן הוה ליה מלוח

ליכא דיכא דמלכותא שיהיו כל השטרות הנעשים בערכאות...
היה עמא דכתב רש"י אבל השתא דקיימא לן בכל דוכתא...
עבינן ללוקח ומה גם כמה שכתבו התוספות דלא מנינו טוס...
פלוניתא כזה אם כן אע"פ לדיכא הוה עמא עבינן ללוקח...
אלא זהו דוקא כשאין הלוקח ראשון בעולם אבל אם...
הלוקח ראשון בעולם כבידון דידן ולא עינן לא...
אדכרא אומר שלא נתן לבעלים פלוס בודאי דלא מהני עמא...
דעבינן ללוקח והיתה חזרת לבעלים והוא יכרע ליהודה...
המעוה שקבל ממנו זהו אם היינו באים להעמיד הקדש...
כיד יהודה מטעם עבינן ללוקח אבל אין אנו נדיכין לטענה...
זו אלא מטעם השטר העשוי בערכאות שצולה בדיכא כמו...
שכתבו כן בראה לעניות דעתי ונר ישראל יגלו ממשאלות...
ויראנו מתורתו כפלאות קה מעתה

שאלה לו

ילמדנו רבינו שני אשים יהודים...
יבאו מסיני ונפקדו לא כדע...
מה נעשה מהם ונא ה"ר ישועה החבר והעיד שאמר לו גוי...
אחד מיום שנהרגו השני אשים יהודים נבאטון שהיא כפר...
קרובה לסיני מאותו יום לא לנו עם מזו יהודים בכפר היא...
עוד העיד עד אחד שראה גוי אחד שאמר כשראוהו עניים...
אותם ההרוגים השם יהונתן הורגים שאל לו מי הם...
ההרוגים אמר השני אשים בני הזקן חזרו וסאלו לו מה...
שאתה אומר שהם השני אשים בני הזקן מסבא אתה אומר...
כן או שמעך בפירוש שהם בני הזקן אומר לו לא שמעתי לא...
מסבא אני אומר כן שאם אים הם מי הם ילמדנו...
דנינו אם מועיל עדות זה להתייר כשותיהם להשא...
גם אם מקרי חזר ומגיד מה שזמר ואמר שלא שמעו כן אלא...
מסבא אומר כן ואינו כאמן לא כמסוך על מה שאמר תחלה...
שמעתי ששמעו כן ילמדנו רבינו ושכרו כפול מן השמים

תשובה

הך מלתא בעיא נילתא ונריכא רבא...
להתייר האשה הלזו כי הנה הנד...
היות מבורר וכיון שפטר להתייר הוא על הדברי שאמר...
הגוי לה"ר ישועה החבר וכו' מיום שנהרגו השני אשים יהודים...
בבאטון לא לנו עם מזו יהודים בכפר היא ובאמת הדברי...
סאלו דין מסיני לפי קומו יש להם אונים העקר חסר שלא...
הזכירו שמו ושם אביהם ושם עירם הגם שיש מקילין ואינם...
מדיכין שם עירם אבל לכל הפחות שמו ושם אביו בעי...
והכא לא שמו ולא שם אביהם הזכיר אם כן בראה דאין...
מחש בעדות זו

אמנם יש מקום להפך בזכות דכיון דאמר ששני אשים...
יהודים זה ימים לא יבאו שני אשים מסניס וזלתם...
הגם דאיכא לספוקי דלמא אתו דמחש או מחקים אחר...
שני אשים אחרים ועברו דרך שם ונהרגו והנהו שני אשים...
שיבאו מסניס אול לעלמא כיון דלא אמר הגוי שני אשים...
יהודים שיבאו מסניס סאלו אומר כן היה די סנדע שלא...
יבאו מסניס שני אשים רק אלו שהנים אמנם עתה שלא אמר...
הגוי אלא שנהרגו ששני אשים איכא למימר שני אשים דאין...
משלמא כהרגו שם והנה תרי אחי דכפיקו מסניס אול לעלמא...
מי איכא למימר דכיון שלא הוחזקו שנים אשים בעיר אע"פ...
דשיירות מניית לא חיישינן דלמא מעיר אחרת באו...
ורבינא הא מלתא להיהי דמכלוף בן מלול שהביא הר"ש...
אלהה כלל ע"פ דפסק הר"ש היכא דלא הוחזקו...
שני מכלוף בן מלול בעיר אע"פ דשיירות מניית לא חיישינן...
שמא משלמא אתא אם כן הכא מי יבא הכי כיון דלא...
הוחזקו שנים אשים בעיר ולא הוחזקו שנהרגו שני אשים מעיר...
הוא

הואת אע"פ דאיכא שיירות מניית לא חיישינן אע"פ דאיכא...
לפלוני דהגם כיון שלא הוחזקו שני מכלוף בן מלול לא...
חיישינן אבל הכא לא חיישינן שני אשים דכ"א חיישינן דבר...
הסוס כדו שיתחוק מכל מקום הא לאו מילתא היא דשני אשים...
שייך כמי הוחזקו כמו ביוסף בן שמעון או מכלוף בן מלול...
ומה גם השייך שפיר למימר אם הוחזקו שנפקדו שני אשים...
מהעיר דבדואי פקידת וסברין שני אשים כבת אחת מהעיר...
קלא אית לים וכיון דלא הוחזקו לא חיישינן דלמא משלמא...
אתו אע"פ דשיירות מניית כי היכי דלא חיישינן התם

אלא שעדיין נרכיון אנו למודעי דהכא איירי בגוי מסיני...
לפי תומו ולקדמכס בעי דלמא וקברתינו בדמחש...
לכאורא מדבריו שכתב פרק ג' מהלכות גרושין וזל יבא גוי...
וישראל מעמנו ובא הגוי והסיח לפי תומו ואמר איש שיכא...
עמיית משאין את אשתו ואע"פ שאין הגוי יודע אמת האיש...
והוא שאמר וקברתינו הרי שנינו שואמר הגוי וקברתינו וטעם...
כתבו סרן אלהה והרב סמ"ג אלהה משום דבהנהו עובדי...
דמייניו בגמרא בקולר על בני אדם וקברו עובדי דהסם...
אמר בגמרא וקברתינו סבר הרב דדוקא כקט בגמרא דבעי...
דלמא וקברתינו

והרשב"א אלהה סובר בדברי הרמב"ם דבכל גוונא מנדיך...
דמחש וקברתינו ותמה עליו והעלה שלא...
כדבריו אלא מעשה שהיה כך היה ולא דוקא דבעינן...
וקברתינו ובאמת הדברים תמוהים לומר דלאו דדוקא כקט...
משאין בכל הנהו עובדי וקברתינו

הגמרא דפרש דמאי דקט בגמרא וקברתינו בכל הנהו...
עובדי הוי כשדקדק דהנהו עובדי כוליהו...
איתא בהפיה בריתא דאיתא בגמרא פרק האשה בתרא...
מביא גוי שהיה מוכר פירות בשוק ואמר פירות הללו של...
ערלה הן של כעט רבעי הן של עזקה הן לא אמר כלום...
שלא ככיון אלא להשכיח מקחו אכא יודן איש נידון אומ'...
מעשה בישראל גוי שהיו מהלכין בדרך ובא גוי ואמר חבל...
על יודי שהיה עמי שמת בדרך וקברתינו והשיאו את אשתו...
שוב מעשה בקולר של בני אדם שהיו מהלכין לאנטוכיאי...
ובא גוי ואמר חבל על קולר בני אדם שהיו מהלכין...
לאנטוכיאי שמתו וקברתינו והשיאו כשותיהם וטוב מעשה...
ששים בני אדם וכו' ואמר חבל על ששים בני אדם שהיו...
מהלכין לברקום של ביתר שמתו וקברתינו והשיאו את...
בשותיהם ע"פ ונבדל' לפום דיהטא דלישכא משמע דכל הנהו...
עובדי מייניו בקהיא בריתא בחר הקול דל ערלה הן של כעט...
דבעי הן וכו' מדמייניו להו בגמרא הסם ועוד דלישכא דהנהו...
עובדי משמע שהיו לשון בריתא וכן בראה מדברי הר"ף...
אלסה שהביא בהלכות סך בריתא דכעט רבעי הן שפוכית...
דלא חיישינן גוי בחלתא דשייך בהו כי היה הטימן אשפסעית...
בשבתא וזו לא קטילכא לך כדקטילכא לפלגייט דלא חיישינן...
ועלם אייתי בגמרא ראיא מהך בריתא דשל כעט רבעי הן...
וכו' והר"ף אלהה שביא לישכא דגמרא דאייתי הך בריתא...
לסיפתא ואייתי הכי עובדי דאנטוכיאי וברקום וסבל על יהודי...
וכו' וכתב הכי אייתי הר"ף גרסינן בפרק כל הגע תביא...
שמע מכת ישראל שהיו אומרים איש פלוני מת איש...
פלוני כהנר ושיאו את אשתו מקומיכעיריין של אומות איש...
פלוני מת איש פלוני כהנר אל ישיאו את אשתו והא קימא...
לן דמחיה לפי תומו כאמן הכי מלי בחלתא דל שייך בה...
אבל בחלתא דשייך בה עבדי לחזוקי שקריהו דכתיב אשר...
פיהם דבר שוא ע"כ הר"ף בראה שכתב דכל הנהו עובדי...
הם כברייתא דשל ערלה הן וכו' דאם איתא דתלמודא מייני...
להו אמאי הפסיק בהו הר"ף אלהה כן היה דבעי לאוכוחי...
דלא כתבון אלא להחזיק דבריו להיהי דמכסין פרק כל

הנהו הוה דכל הגע מניתי לאוכוחי דחלתא דשייך בה...
עבדי לחזוקי שקריהו אלא ודאי כל סיני עובדי הם...
מהברייתא ויראה לי דאפא לאסמעינן ברייתא מירושא...
רבה דכיון דאמרת דפסל כעט רבעי הן לא חיישינן משום...
דעבדי להשכיח חלקו אם כן הכא כמי כיון דאמר גוי זה...
פלוני קיה עמי מת בדרך וקברתינו כיהא דעבדי לאשכוחי...
כפשיה שעסק בגמילות חסדים וגם בדרך לא כתעבל חלקו...
אם כן כיהא דלהשכיח עמנו אומר כן כדאמרת גבי של כעט...
רבעי הן וכו' להכי אסמעינן דהשיאו את אשתו משום...
דעיקר מאי דבעינן הוא דלימא מת וכמה שאמר מת כאמן...
סילכך מה שאמר וקברתינו גם אם כאמר שאמר להשכיח עמנו...
לא כאמריהו שקברו אלא כאמריהו שמת ולא קברו ולא כיהא...
דלא אית אלא אמר כדו להשכיח עמנו שמת שקברו וגמל...
חסד עמו וכו' הוי לא אמרינן ועוד עמא אחריתא דדוקא...
היכא דאית ליה הכאה כי שהיא דכעט רבעי ששום מקחו...
יומר מפני כך לכך אמרינן דאמר הכי להשכיח מקחו אבל...
כזה אין לו הכאה ממה שאמר שקברו אע"פ דמראה שהיא...
גומל חסד לא משקר בשביל כך אם לא שיש לו הכאה ממון...
או להעיל אימה כהיא דבשיל משלם שבתא וגם היא...
דפרק כל הגע שהיא תפארת להם שעושים דין והורגים...
החייב הדינה ומטיילין אימה על ידי כך אף על גב דהאם...
יש מקום עינן דמת או כהנר לא שייך תפארת להם והר"מכס...
אלהה מפרש מת וכהנר על ידיהם עינן שם ואם כן דוקא...
התם לא מהימן אבל בהך עובדא מתימן ולא אמרינן להשכיח...
את עמנו גומל חסד עם רבים אמה כך ואיתי עובדי...
אמרינו דקולר של בני אדם עם היות שמשכיח את עמנו...
גומל חסד עם רבים וקברו ולא מבייא הך אלא איברי...
ההיא עובדא דששים בני אדם שתפארת לו מן האדם שגמל...
חסד עם ששים בני אדם ולא כתעבל והוה אמיכא דמחשך...
לחזוקי עמנו גומל חסד מכל מקום מהימן ו הוי כיוונת...
הברייתא במאי דקט בגמרא עובדי וקברתינו לרבותא...
דלאו דוקא בספרת הרמב"ם אלהה כך בראה לי שטעם...
דברייתא לסברת הר"ש כה וחכיריו החולקים על הרמב"ם דלא...
בעי למימר וקברתינו וגם לפטר דהר"ף אל לא בעי בהכי...
עובדי וקברתינו מדלא אמר בפירוש דלא מהימן לא היכא...
דאמר וקברתינו כי היכי דאמר בפסק האשה שהלכה גבי...
עד אחר בגלמחה דכתב בהדיא דוקא היכא דאמר מת...
וקברתינו ופי לא לא וכו' ואם איתא דהכא כמי סביבא...
ליה הכי לא הוה שתיק מניה והוה ליה לפירושי כמו שפירש...
הרמב"ם אלא ודאי לא סבר ליה להר"ף דבעי וקברתינו...
לעבוקא אלא אדרבא לרבותא נקטתו כמו שפירש או מעשה...
שהיה כך היה כמו שכתב הר"ש בא' אמנם הר"ש בא' כתב...
דהר"ף סבר דבעי וקברתינו

והרב מהרי קארן אלהה כתב בטור אכן פשוט סימן יז...
וזל כתב הרמב"ם אל יבא ישראל גוי וכו' בפ"ג...
מהלכות גרושין וכתב הר"ש בא' בתשובה על דברי הר"ף...
והרמב"ם והר"ה שאמרו דבעי וקברתינו בעד אחר גוי...
האפסו לפי תומו אבל מקבת מהאחרונים אמרו שהיא כאן...
באומר מת שמתא ולא אמר וקברתינו אף על פי שאין דעתי...
מכרעת כך דעתי כוונה מפני שיש בזה ראיות מהגמרא...
ומהירושלמי ומו יקל ראשו כנגד אבות העולם אין לכו לא...
לשית לב לדעתם וכן כתב הר"ש וכו' ומכל מקום משמע...
לי מדברי הרמב"ם שלא הר"ף שיאמר וקברתינו אלא בגוי...
אבל לא בישאל ודלא בדמשמע מתשובת הר"ש בא' שפירשתי...
בסמוך ואפשר דמאי דקטו בתשובה הנוכרת עד אחד...
להר"ה נקטיה ולא להר"ף והרמב"ם עד כאן לשון הרב...
מהרי קארן אלהה

דברי הרב אינו מביד היכי ס' למימד שאמר הרמב"ם
 על הרף והרמב"ם דבעד אהי ישראל דבעי וקברתי
 ונח לא יעלה על הדעת ותקשי ליה חכמה דוכתי בהרמב"ם
 דבישראל לא בעי וקברתי דהא כפרק ז' מהלכות גרוסין
 כתב וז' וכן אס' כה' עד אהי ושהיה לה שמת בעלה תכנס
 על פיו וכו' הרי שלא הנדף שיאמר וקברתי ואין לומר דאין מוכן
 דאיה דהא אחר זה כתב אטילו גוי המסיח לבי תמוה דאין כאין
 ומסיחין על פיו כמו שיכתב עכ"ל

הרי דאפי' גנוי דמנריך לקמן בפרק י"ג דלימא וקברתי
 הכא כפרק ז' לא תיפס ואם כן כושרל כמי הא לאו
 מילתא היא שד' דבגוי הרי אחר כפירוש כמו שיכתב ר"ל על
 הדרך שיכתב שדף שיאמר וקברתי אבל כושרל לא אמר
 כמו שיכתב זאת ועוד דבגוי כמו איבא גוואל דלא בעי
 וקברתי הובא דמכירו ומכירו לסכנת הרף ובעל מניח
 משהו ובהכי מיידי כפרק ז' שכן כתב שאמר לה מת בעלה
 משמע שידע שהוא בעלה אפי' דלזה קשה דאם כן גם
 כושרל אין ראיה למה לא הזכיר וקברתי דישראל לא גרע
 עניו דהובא דמכירו לא בעי וקברתי אומם לאו מילתא
 היא דלימא דבישראל בעי וקברתי כיון שלא הזכירו הרמב"ם
 כלל כפי' כמו שהזכיר בגוי

ועוד ראיה כושרל דבישראל לא בעי וקברתי ממה שכתב
 הרמב"ם פ"ג אכל אס' אחר אהי יבא עמו מפי
 סלובי ומת מחפשי באתה העיר אס' לא יבא משם קלא הוא
 קבא אשתו עד כאן לשונו

הרי דבישראל עד אהי לא הנדף לקברתי ואין לומר
 דהא הנדף שיפסו שלא יבא מהעיר וזלמו הא לאו
 מילתא היא דהא דהנריך חפוט זה הוא משום דלא הזכיר
 הישרלי מ' הוא שיבא וגם אהמו לא ידענו שיבא עמהם
 שום אהי אלא שהוא בא ואמר יבא מעמנו אהי מעיר פלו'
 ומת הילכך נדף דבעת שלא יבא אלא הוא כדי שכתב זה
 בודאי אבל למעלה בגוי אהי יבא ישראל וגוי מעמנו ובא
 קגוי ממה לפי תומו ואמר איש שיבא עמי מכאן מת מסיחין
 אשתו והוא שיאמר וקברתי וכו'

הרי דהתם בגוי לא הנדף חפוט מפי שידענו שיבא
 עמו ישראל וידענו מ' הוא אבל הכא לא ידענו שיבא
 עמו וגם הוא לא הזכיר לכך בעי חפוט שלא יבא אהי
 קרו מכושרל דלא הנדף הרמב"ם מועולם בעד אהי ישראל
 וקברתי ומכל שכן הרף דהוי הוכחו דלא אמר וקברתי
אומם דברי הרמב"ם שאמר על הרף והרמב"ם והרמב"ם דבעד
 אהי ישראל בעי וקברתי מיידי בעד אהי במלמחה
 או במיט שאין להם סוף דנריך דלימא וקברתי או במפולת
 או שטבע בים הגדול דנריך דלימא וקברתי משום דאיבא
 למיט בדדמי וכן כתב הרמב"ם פרק י"ג וז' עד אהי אומר
 דאיהו במלמחה או במפולת או שטבע בים הגדול או שעת
 וכיוצא בדברים אלו שרובם למיתה אס' אהי וקברתי כאין וכו'.

הרי דבעד אהי ישראל כו' פאי גוואל מנריך הרמב"ם וקברתי
 משום דאמר בדדמי כיון שהיה במלמחה אומר בלבו
 פוגם ממים והוא מת בכללם וכן בים הגדול אומר בלבו
 בודאי מת ובתכ הרב המניח ז' ומכתבא מדכרו גם כן שמים
 שיש להם סוף שאפשר לעמוד על כוריו של דבר לעולם אינו
משיד העד עד ששהה קדי שתנא כפשו ולא חיישין דאיה
 בדדמי וזהו שכתב רבינו או שטבע בים הגדול וכן עיקר
 עכ"ל הרב המניח זלחה

ובתב גלוי הרב מסי' קחונו זלחה וז' עד אהי אומר
 דאיהו וכו' כתב הרב המניח ומכתבא מדכרו משום
 שאין להם סוף שאי אפשר לעמוד על כוריו של דבר לעולם
 אינו משיד קעד עד שישקא כדי שתנא כפשו ולא חיישין

מדכרי הרמב"ם דכמים שיש להם סוף שאפשר לעמוד על
 כוריו של דבר לעולם אינו משיד קעד עד שישקא כדי שתנא
 כפשו ולא אמר בדדמי כלומר אפי' עד א' וזהו שאמר אינו
 מעיד העד לומר אפי' עד א' וזהו שכתב או שטבע בים הגדול
 כלומר דמה שכתב או שטבע בים הגדול משמע דוקא
 בים הגדול שהם מים דאין להם סוף חיישין בעד א' דאמר
 בדדמי משום דאי אפשר להתברר אומם במים שיש להם סוף
 שיכול להתברר הדבר על כוריו ודאי משהא עצמו עד שישהא
 כדי שתנא כפשו ולא אמר בדדמי אפי' עד א' זו היא כוונת
 הרב המניח ופשוטה היא בבקשת המילה מהרב זל

ועתה ביארנו באר העיב שהיה שכתב הרמב"ם שהרף
 והרמב"ם והרמב"ם חריבים וקברתי בעד א' ישרל
 היינו דוקא בעד א' במלמחה או שטבע בים הגדול אבל בעד א'
 ישרל שמע' שמת לא עלה על דעת הרמב"ם לומר שהרף והרמב"ם
 והרמב"ם יסברו כן חלילה וגם זה פשוט ומכושרל שלא אמר הרמב"ם
 לא בעד א' במלמחה ומה שאמר שאין דעתו כן הוא כסכרת
 פרעה מהפוסקים שחולקים אפי' בעד א' במלמחה לא מדכרו
 דלימא וקברתי כמו שכתב בדדמי הרב המניח זל

והשתא לסכרת הרמב"ם זל דסכר דכעין בגוי מסיח
 לפי תומו דלימא וקברתי לעכנא אפי' הכא דלא
 אמר וקברתי לא מהני

ואפילו לפי סכרת ופסרה שהעול הרף זל כפסיו סי' ג'
 שכתב דדוקא מה שמנריך הרמב"ם דלימא וקברתי
 היינו דוקא כשאין מכירו אבל כשמכירו אין נדף לומר
 לא מת בלכד וכעבודא דבי חווי ובי חסא ואין כזה ספק דכל
 שהוא מכירו אין ז' לא מת אבל כשאין מכירו הוא סמוכר הרב
 דלא בני עד שיאמר וקברתי מפי שהמעשים שבו כגמ' כי
 כלן י' בהם וקברתי כדאמר חבל' על שני בני אדם שהיו
 מהלכ' שמתו וקברתי ומכל על יהודי וכו' ומכל על בני אדם
 שהיו מסלכים לברקום של ביתר שמתו וקברתי ואמר' כמו
 פונדקית גויה מקיפה לפי תומו היתה זה מקלו וזה תרמילו
 וזה קבר שקברתי כלומר כל לו שאינו מכיר אותו יהודי שאומר
 עליו שמת לא שאומר איש יהודי שהיה עניו בדרך וכיוצא בזה
 לא בני עד שיאמר וקברתי וכו' ועצמא דמלתא שיתר ארם קרוב
 ובקי בני שהא מכיר הילכ' כיון שהוא מכיר כל שאמר מת בלבו'
 בני אפי' דלא אמר בדדמי אבל כשאינו מכירו חיישין בדדמי
 לפי שאין הדברים כדורים כמי שאינו מכירו עד שיאמר וקברתי
 עכ"ל הרף זל וכן כתב הרב המניח קרוב לזה לא שהרב
 המניח עשה עיקר מהזכרת שמו שכתב וז' אכל' בלחן
 הזכיר שנריך לומר וקברתי לפי שאין בגוי הזכיר שם יהודי
 שאומר שמת לא שאמר איש יהודי יבא עמנו ואינו יודע
 שהוא פ' וכן בשיירת אנשים אינם מכירים ואינו יודע
 שמתים ולפיכך נריך שיאמר וקברתי עכ"ל

הרי שהרב המני' עשה עיקר מהזכרת השם וגם הכרתו היא
 עיקר שכן כתב אינן מכירים ואינו יודע שמתים
 משבד דכהכרה לומר או בהזכרת השם לבד בני יתן אהי דכלהו
 חדא מילתא דשמכירו אין נדף להזכיר שמו וכשזכירו
 בודאי שמכירו כיון שאומר' מת ומזכירו בשמו בודאי שידע
 מי הא פ' אפי' סכר הרב המניח כה' דמכירו לא בעי
 וקברתי אבל כל הנהו עובדי לא היה מכירו

וקשה לי עובא שהרי עובדא דפונדקית חכירתו היתה
 שהיה היתה פונדקית וז' הוא וקברתי אבל
 הפונדקית וזל והנימוהו כפונדק ובחירת' אמרו לה איה
 פכרנו אמהה מת וקברתי הרישיתיה בבית' והיתה מופרתו
 ועוד שאמרנו בגמ' שתכף כשרא אותה בביתה משמע שהכירתם
 שהע חכירו של מת ואם הכירה את חכירו לא שהכירו הוא כיון
 שהוא שיש אכלה מדת' ומ' אפי' שביאמר' דבעי וקברתי

ואפשר לפרש לסכרת הרף דכעין חכירתו קודם הכרתו
 שכתבנו פתה עמו כפונדק דאם לא כן אפי'
 דהשתא מקרוב מכירתו לא מהני דהא גבי יהודי שיבא מעמנו הרי
 הכירוהו בחברת' הדרך ועצ' לא מהני כיון שלא היו מכירין
 אותו במלמחה הכא כמי אפי' דהכירתו הפונדקית באותן הימים
 כיון שלא היתה ההכרה מקודם לא מהני ואפי' דמוקמינן
 בגמ' דכד חזינהו בבית' משמע שפכירה איהו אין משם
 ראיה דאדרבא דילמא לא הכירו אותם ולא חכירתם מת
 לא אחר שכל בחברת אנשים אחרים והנימוהו חולה ומת וזו
 ראיה לו החכרים והשנה שהם אותם החכרים שהנימו אותם
 שמת ולכך אמרה להם שמת חכרם ולעולם לא מת חכרם של לא
 האשים לא אול' לעלמא והיא חשכה שהם חכרי דרך ארזים
 שכלו אכלה שהרי הפונדקית באים לה מקני ארז חנויות
 חבורות ואפשר שהיא חשכה שהם חכרים אחרים לכך לא מהני
 עד שתאמר וקברתי אפי' דאי חיישין להכי מה מתקנת
 באומרם וקברתי דלמא אחר היה שכל בחברת אנשים אחרים
 אלא דאיבא למימר בדוקא דכיון שאומרת וקברתי הוא
 דדייקא להכחין מי הוא המת ומסתכלת בו בשעת קבורתו
 להכירו הישע ואם כן לסכרת הרף והרב המניח דכעין דלימא
 וקברתי הובא שאין מכיר אותו מלפניו וכו' מתקלקל
 הקוסא שהקשה הרב מהרף זל בטור אכן העור סי' י"ז
 כתוב בתשובות הרמב"ם ראובן היה כושא וכו' וכו' כחוק
 ויבא לישא וליתן כוונתו ככפרים על עכו ובא אכל יהודי
 א' הפקיד כליוסם ולקח מהם מקנת והלך למכור בעיר אחרת
 המתין שלשה ימים ולא בא אז הביא שאר כליו לאשתו
 שאלו ה' עליו אמר הלך ולא חזר לימים עברו יהודים מכני
 עכו דרך שם אמרה להם גויה א' לאין אתם הולכים אמרו
 לה לכפר פלו' אמרה להם לא תזונו מכאן לכו חזרו לנתיכם
 שמה ירע לכם מה שירע ליהודי א' שאלוה מה אירע אמרה
 יבא מעיר פ' יבאו אחריו והרגוהו אמרו לה מאין תדעו זה
 האיש אמרה הוא היה מודעתו ועושה מלאכתו וסכרה להם
 דמומו וכו' השיב הרמב"ם זל האשה הזאת מותרת להשא
 שור גויה משחת לפת אף על פי שאלו אותה כמעשה
 התמרים וכו' אפי' שלא הזכיר אותה בשמו כמעשה דנין
 ואכעוריא וכו' אלו הדברים חזירים לעיקר אהי והוא דוקא
 מדקדקין בעדות אשה ועונה וכל החמיר ומוקר שדוק
 בדברים אלו לא יפה עשה ואין רוח חכמים טוחה סמינו
 שפיקר תקנתם בעינוכא דאתתא שקילו עכ"ל הרב זל

וכתב מהרף זל וז' יוש' לתמוה על תשובה זו אס' הרמב"ם
 הרב הוא המשיב' שזה סותר מה שכתב פ"ג והלכו' גרוסין
 ישראל שאמר מת איש יהודי עמו במקום פ' כך דברתו וכך
 פוממו אין אומרים באומר הדעת פלו' הוא וכו' שמה שממך
 בתשובה להעיר אותה אשה הוא על כד שאמר שאתו
 יהודי היה עושה מלאכתה כשהיה כעסו וכועד להם אלא
 יהודי היה עושה מלאכתה וכמעשה דאנטוכיא א' שלא
 חפר שום יהודי מעכו כי אס' זה אף על פי ששטט דברי
 השאלה והתשובה בסתם כ'ל שכבר ידוע היה בניהם ולא
 הזכירו לפרש עדיין יש לתמוה שלא הנדף שיאמר וקברתי כמו
 שהנריך בחיבור ומהר' סאנט' כרו' תירץ דלא הנדף
 הרמב"ם שיאמר וקברתי אלא כשהגוי בעת מיתתו
 או הרגתו דחיישין דילמא אחר בדדמי כי ה' עובדי דניח
 גוי וישרל מעמנו וכו' שכתב הגוי בעת מיתת ישראל אבל
 הובא שלא כמא' הגוי בעת הרגתו מודה הרמב"ם שאין
 נריך שיאמר וקברתי **ותמהני** על הרב מהרף זל מה
 הוקשה לו למה לא הזכיר שיאמר וקברתי והרי בחילוק שחילק
 הרף והרב המניח דהיבא דמכירין אותו לא בעי דלימא וקברתי
 לא קשה מד' דהא הכא אמרה היא שיהודי הוא מודעתו

שאלה לו לח

הרב ביום דעה בשה... א"כ אמת לא ידנו לדעת השול... אמנם כיון כן וכו'...

שאלה לח לח

שמועין אפוטרופוס על כל... אמת שכלו הוי מחמת פגיעתו וכו'...

תשובה

ברב עירא לדברי רבי יוחנן... אמת שכלו הוי מחמת פגיעתו וכו'...

ולפי סברת הגאונים והרמב"ם... אמת שכלו הוי מחמת פגיעתו וכו'...

שאלה לח לח

לט

אין מקום לתירוצו... אמת שכלו הוי מחמת פגיעתו וכו'...

הכי לא אמרי' בס' ירושה... אמת שכלו הוי מחמת פגיעתו וכו'...

והרמב"ם אל תירצ' דהויא... אמת שכלו הוי מחמת פגיעתו וכו'...

והרמב"ם אל תירצ' דהויא... אמת שכלו הוי מחמת פגיעתו וכו'...

שאלה לה לט

שיתנו ככל שפא לא דמי ודוק ואם כן השתא למאי כיחוש...
השפעות פירש רבינו הכהן דוקא מבר אבל מתקמן מתקמ...
דלענין מתב אין סברא לחלק בין יש אפס לאין שם אפס עכ"ל

שאלה לט

הדברים פנתה האשה את פיה ואמרה המעלל של אבי היה...
השוב יותר מכל משפחתך ונדע בעשרים משפחת החכם...
היונה מיוחסת משפחת רם מהם חכמים ואנשי מעשה ובעלי

תשובה

כראה דהאשה הזאת בת כדון היא...
מכמה טעמים חדא לפי שבזמנה...
תלמידי חכמים כאשר בא בשאלה שבמשפחת היא כדענו

שאלה לט ט

ט

דאמר לם לבנוי אמית פירוש הרי את בכלל מזה ת"ח...
אחר מותו שהיה מה"כ דברים שדקין...
הריי מחאן ראה שהאשה הזאת בת כדון היא אפי' לא

אע"פ שהיינו יכולין לנאום לה פתח תקום ויכול בעל...
הדין לחלק ולומר דאינה בת כדון לפי שהיא לא...
פרטה שום חכם מהמשפחה ואולי מאיזה שלא אמרה כי אש

שאלה ט

ראובן נשא אשה ולא יכול לכהן...
עליה כדרך כל הארץ וטוען...
ראובן שהפגם בא מנה אשתו והיא טוענת שהפגם מנה

בהיות

שכדענו אנו ח"ת מלת ראובן הזה שבפגמו...
לו מה שכתבנו אצלנו וידענו באמת מכל...
אשר קרהו עם אשתו הראשונה דינה בת יעקב והוא

הינני עומד במדבר ונדק זה דעת השם היו כמים ונדיים פחדר
בשמים ויפתחו של ימשך עוד אונם זה אבל מוכיחם מכו
לא עדין לא באו לאונם זה כי לא נגזר רק על הדור
שמי במדבר של יבואו לארץ אבל אלו שהיו עמדין
לבא לא נגזר עליהם מעול של יבואו והכי חשיב להו עומדין
בתוך האונם מפני של באו עדין אל הנחלה ועוד שפחדם
של יביאם לארץ ישראל כלל ועד עתה לא נגזר בואת בישראל
והיך יחשב שכבר הם באומו אונם ועוד דמדקאמר אל אי
שהיה להם להכנס בה לארץ משמע דהשתא שעמדין
ליכנס לארץ הו אונם אם לא יבואו אבל מה של באו עד
עכשיו לא הו אונם ומכיון דהשתא מהאונם שעתיד לבוא
חשיב אונם היכי מצינו למימר שראת האונם הראשון
לא הו מיקרי אונם דודאי יותר יש לפחד מהאונם שכבר
היו שימור למקומו ממה שפחדו מהאונם שאפשר לבא מחדש
ועד קשה היכי חשיב אונם מה של יביאם לארץ ישראל
דאטו מי שכתביי לעשות דבר לחבירו כשכל מה שיתן לו
חבירו כשפרו חשיב אונם מה שידע שאל לא יעשה הדבר
חבירו לא יתן לו שברו גם קשה בעיני להטיל מחלוקת בין
ר' ור' ומה שאמר מהרש"א לפשר בביניהם דברים דחוקים ועוד
ר' ור' פליגי דלר' כיון דהוא על פי הדבר חשיב תמיד
כמו עומד בתוך האונם ולו לא הו אונם לא משום ש
של יביאם אל הארץ וכו' ולכן נראה דלכ"ע כל שביד האונם
לחזור ולאנס עדין נקרא אונם הראשון קיים והיינו
דקאמר ר' דעל פי הדבר הו והרי כבעל כרחם דכיון דע"פ
הדבר כדת משה הברית עם ישראל בערבות מואב וכן על פי
הדבר בארצו ברכות וקללות בהר גריזים כנאם הד' בעל כרחם
כמו בהר סיני מאחר שבידו לכפות עליהם הרים וגבעות כמו
בהר סיני אלו לא קבלום ומה של תירץ ר' כן משום דלא
משמע מיה שברת משה הברית בערבות מואב היה על
פי הדבר אל משה מעצמו עבד כדכתיב בעבר הירדן
בארץ מואב והואל משה באר את התורה הזאת וע"ג
דכתיבותי קטוב אלה דברי הברית אשר נאם ה' את משה לברות
הנה הברית שבפני אדם נכנס משמע דבתר הכי הוה כי
זה הוה ביום מותו כדפ"ר ויראה כי הברית שברת אתם אז
מצינו עבד והוה ליה כברית שברת עמהם יחושע דלא
מצינו עבד הנה על פי הדבר הוה דמקראי משמע דיהושע
מעצמו ברית הברית הוה ולהכי איבערין ר' לטווי
שפחדם פן לא יביאם אל הארץ דכיון דמ"עם היה מוכיר להם
כי תבא אל הארץ ובקבלת הברית אשר למען הקים אותך
ובחשך נשבע לאבותיך נראה שאל לא יקבלו כלן לא
יהיה עמהם ויניעם במדבר ולא יביאם אל הארץ אשר נשבע
לאבותיהם וזה כנאם לאונם לארץ ישראל יחשה להם
מחשבותיהם כדאיתא בפרק יש בוטלין ולכן יראה שאפי' של
יקבלו התורה רק שיקיימו שבע מנות כחובת האבות
מצינו לזכות בארץ ישראל והעיקוב מזה הו אונם ומה שאמר
בלשון ר"ת ה"ל דכיון דאבוטין הו על פי הדבר לאו דוקא
שדבר ה"היה שלום להם לקבל התורה עמה כמו כמצינו לא פירושו
שעל ידי ה' היו אנוסים דכי הו גווא אחרו אל גבי ירד
ומרימה אונם על פי הדבר שאין פירושו דבדכ ה' משע
דלא קאמר ליה הכי אדרבא מהאגטריך להבטיחו אל
תירא מרדה ומרימה משמע דמשמעו ירד אל פירושו
שנכנסת ה' היה אונם לירד והיינו שה' גלגל שירד עם על
ידי מכות יוסף וכמו שאמר ככ"פ פ'ו ראויה יעקב לירד
למכרים בשלשלאות וכו' ועד היכי מוסך את בנו לפניו והוה
ירד אחריו ע"כ וכו' ובדרך הלכת לשון זה הו מה שאמר כגון
האנוסים היו על פי הדבר ופירושו שבכנת ה' היו אנוסי' כי פחדו
ממנו של יבכנסו מווא לארץ ישראל ומעתה כנאם דברי ר'
ול'

ור' עולין בקנה אחד וכל המירוצים שכרם לומר מתוך הלכה זו
דכל שביד האונם לחזור ולאנס עדין נקרא אונם קיים ומכאן
הראה שהיבא אונם טוירא וקיימא וע"כ כל כי נס המעיד
לא הוה אלא כששטח כח האונם בקנת כדכתיבא ואם כן
ככ"ד שכת האנוסים אשר אנוסוהו למגרש זה היה שריר וקיים בזמן
כתיבת הגט כנאם ויותר חזק מזה הדין העיוור להם הן מזה
העדים הנמצאים להם כרנונס והנעפלים להם פשיטא
ופשיטא שהאונם הראשון כדוכתייה הוה קאי
ועוד ראיתי לדקדק במ"ש שם עוד מהרש"א אל ואלו אשר שאלת
היבא שאנסו אחד ליתן גט אם מחמת ממון אם
מחמת ויראה וכו' ומכרי'אנו שמגרש לאונם כמה ידע שנסתלק
האונם לע"ד נראה לי דודאי עומד הוה כחוקמו הראשונה
עד שיתברר לנו ששמתה העבין כלומר שאין ביד האונם לאנסו
כאשר בתחלה דאו אין לתלות לומר מחמת האונם הראשון
עשה כיון ששמתה העבין חשיב כדברים שכלב אם באנו לתלות
ולומר ששוד ירא פן יאנסנו פעם אחרת כיון ששנה הראשון
פליכה להו'ענ' דלפטר לומר שעדין יש כח ביד האונם לאנסו
מ"מ כיון ששטח כמו בקנת אין לנו לכדות מלכנו אונם אחר
כדי לנטול המעשה הנעשה בפנינו דחשיב כדברים שכלב כדפ"ר
עכ"ל. ויאכא לומר דלעיל כי אסיק וקאמר דחשיב אונם היבא
דבר האנס לחזור ולאנס ככתחלה הוה ליה לאתווי הא דנשאל
במה יודע שנסתלק האונם דקאמר כי אלו דברים סותרין שאם
מוגרש באונם אין כנסתלק האונם ואם פירושו שקודם דכתפיים
הו עבייני גרושו באונם אין הלשון עולה ופה ועוד שכבר
אמר היבא שאנסו אחד ליתן גט והא תו למה ל' ולכן
נראה לע"ד דלעיל מיירי היבא שאין הנראה כלל שבעת שמגרש
הו עושה מחמת היראה שימור האנס לאנסו וככי הוה גווא
הוה דקאמר שכתב מי שהתיר על האופן הכל והכא
מיירי בכיור קנת מתוך ענייני שמגרש לאנסו כגון שאהבתו
עזה לאנסו או שהממון שיתן לו לגרשה מצט שאיכו כדאי
להתפייס לגרש וכיוצא מהענייני דככ"ה לכ"ע חשיב הוה עדין
באונם ולהכי בעי' שיהיה שני באונם כדי שלא כתלה
באונם הראשון ומעתה כדכין שדבר היה ניכר מתוך
ענייניו כי מחמת האונם היה מוגרש כי מי יאמין שיתרצה איש
לגרש אשת נעוריו הכבדה כספק וכוונת בהיותו בעל תורה
ומאומה לא כשאר בידו כי מצט המושג לו הוויא כחופתו וכשאר
ברכות ופשוטו בבית הסוהר ואין לו דרך להחליף ממון כי לא
היה לו אורק מותרת אומותו ומפייס באותו המצט שויתרו לו
מפך העשרים אלפי' לכני' ולא עוד אלא אחר שביעורו שלשה
קדשים והוכח במכאוב ורעה וזוקם בבית האסורין ולא עוד אלא
שהוויא עליו דבם רעה כי לא אדם הוה כי לפי השמועה היא
ביומים ההם לא חשב אנוס שישיאו לו אפי' בת עורבתי ואך יתרכ'
לגרש אם לא מחמת האונם גס ממה של זה ידע מתחת ידו
משפתנו לו חנוי' שמחיל' עד שהביאוהו לכתי' הגט גס לא התירוהו
מאוסר הכוונות עד השעה התכופ' לכתוב הגט גס שטר
המחילה לא יתן עד כתיבת הגט הדבר מוכיח שהיתה כוונת
האונם לתפסו מיד ולהעיל עליו כרנונו אלו יסרב ככתבו
ואם כן ככ"ד פשיטא ופשיטא דלכ"ע כל של תשס כח האנס לא
אדרבא היה הולך וזוקם כלעיל כנאם מחמת האונם גירס'
וזאת שבת כנאם אונם בנט זה מחמת ממון שהרי כתבו
התוספות בפרק חוקת הכתים גבי תלויה וזכין
וכן הסביוו פוסקים דאונם ממון כמי אונם הוה לעבין גט
ונכדון דיקן הרי נאנס כמה שלקחו מידו כל הכוונות והמעשות
והמתכות שניתנו לו של בדין דאפי' מי שפסק דכופין על
הדוכווי' שבעת יסען על ביותו היינו היבא דמהימא כגון
דמעשה בפניו אבל כדכין דיקן דליבא למימר הכי ואדרבא
כנתברר מי שפסק כמתרס דכפייסנו לעיל אם כן מההויא והו

עמה קן דנים עתה פוסקים טובים דין לכותבו ביום כמו שכתב הכלבו ובהלכות הגט במרדכי

ומה גם שהחכם המורגל באמת טענה שקבל מרבותיו שספקיו קן לכתבו ביוד וכן פשט המנהג בדמשק

שאלה מב פכתינו עדים קומי מטס פה הדר פה דודס ואמר לנו פהיוט שכני פלוני איים אשה

שנתל פלונו פשוט הוקף המאם בעלמה היו ולא מי מרע עידי דסא מה שגז מהלוקת ישנה בין הרמ"ב וסאר הסופקים

מאם שיהיה כן הדין וכן פסקו כל סופרים דפי דפי סוף פולין וסבניס איש קרדא סוף סוף פולין וסבניס איש קרדא סוף סוף פולין

שאלה מא מעשה פהיה כן היה בדמשק פיהם בה קבס מורגל כטיב

תשובה באמת החכם שאינו מורגל רגל על לסוכו להוכיח לצד על בנות ישראל

פאובן פיס חייב לשמעון פמס ומפרי ביד שמעון גדלים

שאלה מנ

שימכרס הוא או כלי כמו כזובה תוך זמן ידוע אימפרס מטס שמעון כמן הנבדלים ללו והתנס עמו שלם ימכרס סבניס

נדרשתי על שטר עמכם זה הכתוב למעלה אם יס כח בשום אדם לכתב שטר מהתנס

תשובה סבניס הללו פשוטין קן ולא כיימנו להסאל לרוב פשוטות דאיפי לא היה

נדרשתי על שטר עמכם זה הכתוב למעלה אם יס כח בשום אדם לכתב שטר מהתנס

שאלה מב

פכתינו עדים קומי מטס פה הדר פה דודס ואמר לנו פהיוט שכני פלוני איים אשה

על שטר עמכם זה הכתוב למעלה אם יס כח בשום אדם לכתב שטר מהתנס

תשובה סבניס הללו פשוטין קן ולא כיימנו להסאל לרוב פשוטות דאיפי לא היה

שאלה מב פכתינו עדים קומי מטס פה הדר פה דודס ואמר לנו פהיוט שכני פלוני איים אשה

שאלה מא מעשה פהיה כן היה בדמשק פיהם בה קבס מורגל כטיב

תשובה באמת החכם שאינו מורגל רגל על לסוכו להוכיח לצד על בנות ישראל

מחמאם עניינם בודאי אין לראובן ענינם על שמעון
גם אם ראובן יכול להטעם שמוא חיים עם וראש שלם עבר
ולא זולל ולא לקח לעצמו מאוס פדוטה בודאי אין לראובן
עליו ענינם כלל אבל אם אין עדים בכמה מדר וכו' אחר
שמעון חייב לפרוע לראובן כל מה שמוא נכדים שלו בנוכה
במואם שמוא ביניהם שמוא ושמעון יעשה דין עם לוי
ואין לומר שמוא ושמעון יעשו כמות שמוא ושמעון
כמו שהיה בין שמוא ושמעון ושמעון יעשה דין עם לוי
בנוכה כמות שמוא ושמעון ושמעון יעשה דין עם לוי
אם האדם ביותר דבר שאין יוכל או שאם טרם ואמר יותר
בחרותו או שאם קונים שפכו לו ביותר שהיו שפנים בהם
לפי שמוא ואין כאן בצדומו לסיכסע על כל הפרטים האלה
לכן שמעון יפרע לראובן על פי שווי הנכדים שהם ואם מדר
ראובן נכדים דואים לאלו במואם שהם! היה אפשר לומר
שיפרע שמעון לראובן על פי שהם שהם אלה שאין סברא
שמואם לומר כן ולא כל העמים והמואם שנים דעמיים
במואם קונים וקצו וכו' ופעמים קצו וכו' לפיכך כמות שאין
לוי קונים כמות דלא כל העמים שנים

ובמקום זה היה כדאי לומר שיכול ראובן לומר לשמעון
אולי הוא קונים ופעת הכופר ומדר הנכדים שלי
יותר מודו שוויים לפי שמוא והוא גב ולקח לעצמו ואם כן
אבילו ישומו אותם כמה שנים בנוכה במואם שהם לא אחרים
בכך כך היה אפשר לומר אלא שאין הענין בזה בכך אלא
בשמוא עדים בכמה נכדו במואם שהם נכדים כאלו על
פי שמוא הנכדים יתנו לו שמעון

דבר כשמעון מודה שהכאן שכן היה שלא ימנעם ביד לוי
אמנם כפי מה שראו בסאלה ששמעון מקופץ בתכא
והין ולא יורפו בודים עתה באנו לחלקת ומקודם אחרת
לכבודיה היה כדאי לדמיא הא להשיא דמנה לי בידך ווס
אומר איני יודע אם פרעתיך אם לאו וזה אומר ודאי לא
פרעתיך דבזה חייב לפרוע ואפי' שבוטף אינו חייב וכן כתיב
כאמר באופן אחר הגם שלא בא בדברי שמוא' מעורר

אם ראובן חייב לשמוא מה שמוא נכדו ונכדו כל זמן שאמר
לא כפרעתי ממנו זה לא כלו ולא חקתי וראובן
טוען ואומר פרעתיך ושמעון אומר מקופץ איני אם פרעתי
אם לאו הדין כותן שראובן טוען לפי שמעון חייב להסכע
אם יתבע טענו ראובן שבוטף ואינו יכול לסיכע לפי שמקופץ
ולכך טוען ח"כ טכא כתיב היה כדאי דלמי לנ"ד לראובן
חייב לשמעון ולפרועו חובו מדר בידו נכדים שמואם ולא
ימנעם ביד לוי ושמעון טען ומדר הנכדים ביד לוי כתיב דברי
ראובן כמות שמוא ודברי ראובן כדר כפרע שמעון חובו
ושמעון טוען שאינו זוכר התכא הוי כאומר איני יודע אם
פרעתי שמעון ראובן כך היה כדאי לכאורה לא דבר עיניו
שמעון אין הכדון דומה לפי שגם שראובן מדר הנכדים ביד
שמעון לאו כדורם ולפרעו חובו ושמעון מקופץ אם התנה עמו
שלא ימנעם ביד לוי אם לאו זה אינו דומה לאינו יודע אם
פרעתי לפי שלא היה הספק בעקר הפרעון לא במואם
ללוי למוכרם ולפרעם חובו הא למה זה דומה לראובן שחייב
לשמעון מנה וראובן מודה שחייב לו לא טוען ששמעון חייב
לו חוב אחר ושמעון טוען שחייב שמוא חייב לוי הוא ודאי
וחובו שמוא טוען שאינו חייב לך איני יודע אם חייב אני לך
על זה יתבע שאינו יודע ויפטר וראובן יפרע לשמעון חובו
וכן הדין כדר ראובן ודאי חייב לשמעון ושמעון טוען אשה
חייב לי מפני שמוא שפשת שמעון הנכדים ביד לוי שלא בתכא
שחייב ביניהם ושמעון טוען איני יודע אם חייב לך שום
דבר כפשיטה זו לפי שאינו יודע אם התכית עמי כן או לא
וכדאי שראובן חייב לפרוע חובו לשמעון ושמעון יפדע שאינו

ו כחם החכם הטלם כהרר אשה גאלגעי כרו' טלם
להתווכח עמי להטיב על דברי

אחי אחר כנפשי החכם הטלם כרו' פכתי פעמים
טלם מה שכתב ב"ה בשאלה וקשיא לי בנויה טובא
מה שכתב ב"ה אהם התכא ודאי היה כזה שלא יתנם ללוי
ליכא מאן דלגיט טעמא אבל כדר האחר שכתב ב"ה איכר טאם
יש פדים שלא פשע ולא זולל וכו' מה לנו אם לא פשע
אז לא זולל אם לא קיים תכא שהתנה שלא ימכור לוי
כלי סודעת ראובן בעל הנכדים ואם ימכרם ולא יודע
הם מכורים לו כגרושו אף שאינו טהור ולא פוי אשמכתא
מכמה עשמי כפרדטיא כמטובה באורך ומה שהביא
כ"ה

אז הסופר טעה בלשונו כי סלמון סלמון אהרן יתום סלמון
זק לזכור ונתתיב ר' יוסף וינה בפניו שכל מה שחייב
בית דין לה' אהרנס חשבו סגנדים של ס' קואימכאן
סמוליק ר' יוסף לדמאש עליו לפרוע עד סך גרושו סאמא
עכ"ל והנה ספק שלשון חזק אינו כמו שאמר בסוף
סכתתיב לקפוט לו גרושו סאמא אם ימכור וימכור של
מדעתו חילת אין סוכת שלשון כן כגור תורתו במקומו
מוכח לא דק בלשאל דשטרף אהנס כופס סשטר הוא כן
קתייב ר' יוסף שכל מה שחייב סוכת לה' אהרנס ספני
סגנדים לפרוע עד סך גרושו דבט לומר כל מה שחייב סוכת
מסך עשרת חמי' עד גרושו דרך משל אם ימכור סוכת
עשרה או עשרים או שלשים או ארבעים או חמשים או ששים
או שבעים עד ע"ה חשבו גרושו א' כל מה שגרושו בית דין
עד סך זה הוא חייב דאיה לדיבר שאמר כל מה שחייב סוכת
בית דין משמע מדאמר כל מה שמשמע שיש ספק בסך קתייב
סאם כוונתו לומר שפרע גרושו מה שיזק לומר כל מה
שיחייבוהו ב"ה קיים לו לומר כפשיטה שאם יחייבוהו ב"ה יפרע
גרושו אחר אלא ודאי אין סוכת אלא באשר ביארתי וזה
פשוט ומבואר וירעתי וירעתי וירעתי וירעתי וירעתי
ערך כתיב וזל עוד כמה סכת ב"ה וזו כשמעון קודם
התכא של ימנעם בידו ופלפל ב"ה על דברו לוי
שאמר שאינו זוכר אם דינו כקאי דאמרינן מנ' לי בידך
והלך אומר איני יודע וכו' או דמיא להאי דאמר ראובן
פרעתיך ושמעון אומר מקופץ איני וכו' במחלק לא סכתא
אם טוען לאו והין אלא אפי' שמכחשו ואומר לו לא אמרתי
לך כלום חייב כיון שהתנה עמו שיוודעו קודם סכתא
שימכור אפי' שלא התנו חזן מלוקי אלא סתם פשע בשליחותו
וחייב לשלם וכו' עכ"ל כ"ה

ותמחתי על דבריו פה קדוש איה אמה דבר זה כינה
אמר אפי' יאמר מכתשו ואומר לו לא אמרתי
פלום חייב כיון שהתנה עמו שיוודעו קודם זה לא יתכן
סאם מכתשו מכל וכל שלא סכתא עמו מודעם לא שודיעתו
ולא שום דבר וזה ודאי כפגנה שינאס תלפני קולמוס

מה שכתב סת' וזל גם על מה שכתב ב"ה אמדכא
דמוכ סכתא קיים וכו' במחלק אם כ"ה אינו מוטעם למס
שפתיב כשטר שגריף לקודיעו איה בוניא חזון באמדכא
שגריף כפרו גמור וכו' עכ"ל וכאשר דאיתי גלגול מחולות
סכות סת' ואם חזן עמו מחול לו אמנס ככודו במקומו
חוכה סאומדכא קיש לחוקים סכתא סדרר לפי סקוה מסוסק
והין ולא ורפיא בידוהו באמר לו סרי סאומדכא להוניה סספס
ומערת אין מקום לתמיהו

מה שכתב וזל וכאחילה סכונת אם ב"ה יחייבוני לא
יחייב סקיון לשלול לוי כי אם כ"ה יחייבוני סכתא מוכחא חלתא
שהתנה ולא תודיעו ענין המנה סכתא לשל סכתא ליהודיעו
וקאי סקיון לחאי דמליק מנס וכו' גם בזה לא דק בלשונם
דשטרף ואולי טעמו סופר הוא ספרי פניו סכות כתייב
ס' יוסף שכל מה שחייבוהו ב"ה לס' אהרנס חשבו סגנדים
סמוליק וכו' משמע סכתא חזן חשבו סמוליק סגנדים וזה
פשוט ומבואר וזל לסאריך וסם מעלת תורתו סלוקס דאוריתא
הוא דהרתה לי וסלמוני ודל ככטשו וככטש חזיו

והי שמוא לוי דכפרו במקומו חובם לא
שם לנו ליד לקומק דברי וכן סגי

החכם סלם חזיון סמוליק ב"ה ס' חש' כד'
דאיה דאיתי כמנ גלגלי אכפעותי ודאיתי
סאמה על ד כרי וקדמותם פלוג סת' לכו סת' לדיברו סשטר
סלם חזיון סמוליק ב"ה ס' חש' כד'
דאיה דאיתי כמנ גלגלי אכפעותי ודאיתי
סאמה על ד כרי וקדמותם פלוג סת' לכו סת' לדיברו סשטר

החכם

החכם כעצמו שתי אומרים שלקחו מעות מהגוים לפרוע להם כעצמו מי יודע אם עולה כדון שיוכלו לעשות כן ויהיה מי יודע אם כחם דברים ולא לקחו עמה מהגוים כי אם מקדם קדמתם היו הם חייבים לגוים וכהניע זמן הפרעון של שבעון החליטו השיטה וקורא להם על הקושי שחש בהם לבינם ובמאז אם יעמדו להשבות כי הרבית כלקוח של כדון והרי הוא במקום הקדן ולא נשאר מייב שבעון להם אף שהיו הכספים שלקחו ופלטו יד משמעון וכל שכן וק' לקחת בעד מה שאינו חייב מכספים הנודעים לאחרים וקצת מהבעלי חובות מנדויק' ביניהם כי כן מהנה אותה העדיבה כי כל מה שפוצע הפאטור עשוי ובעלי הכספים מכחישים דבריהם כי מקרה הוא לא אירע בכמה זמן כדי לומר לכן פטע מהנהגה ולאו כשפוטענו בעסקין שימרונו הפאטור שפוצעו מכספיהם הפאטור שחובות אחרים כי אין בידם של הפאטורים כספיהם ובעלי החוב חייב או כספי הפאטור עצמו ולא כל המכחישים לומר דבר אשר כוח אשר לא יקרה ככאם שנים וחוק מהשכל כבר פוטעו מהנהגה לכן יורנו רבנו הדון עש מי כי עדין יש ויש ביד הפוטעים יד הפחודות כפימהם של בעלי הכספים ושכרו בעול ומכופל מן השמים •

תשובה

הזמן שלטלני שלטלה ואני במקד הגולה גולה ממקומי אפני עבד ה' עבד עבד לה' רחמיאל לילך כעצמי כפרים עם נדודים מכפר לכבוד ומקום למקום ולא אהנו מפרי הפוקים שיכור מפתוק להוביל לומר מטעם כאשר עם לבני להעמיק ולהרחיב בכל זאת לבי כלב האריה עמד מרעיד איבס כעצמה הרעה הגדולה הזאת בעיר גדולה לתהלה אשר פוזרה שרים ישרים ופרים אל משמעת דעת ויראת ה' ויש בה חכם שלם עומד כפרץ ויהי כמחירם ויפן לבי כי לא האמין •

ואומר

הדברים פשוטים לא יתנו לשאל והשאל נדק ככל טענותי ראשונה בזה טעון כי אין כתיבתו כתיבה דהוי בנכב ופרע כחובו הדון עמו ואני אפרש עקר הא מולת איתא בכבא קמא פרק הגול ומאכל איתמר נכב ופרע בחובו נכב ופרע בהקפו לא עשו בו תקנת השוק דאמרי לאו אדעתא דהכי יהבת ליה ופרע דהי אלהה ליה אדעתא דהך גבנה יהבת ליה זוו דמקמי הכי אופת ליה עכ"ל והביאה הרמ"ם אלהה פ"ה מהלכות גבנה ואם כן הכא כתיב נכב הכי הוי דגבנ הפאטור הוה ופרע בחוב שיהי חייב פרען בעד שמוען •

זאת ועוד

אחרת הפימה על השאל למס תקע פנמו טענת נכב ופרע בחובו ויש לו טענה אחרת חוקה וגדולה הלא היא דאמר דבא המס אם נכב מפורסם הוא לא עשו בו תקנת השוק וכן הלכה דא"ע דאמרינן באמקא דמרא ושלכתא ככולהו עשו בו תקנת השוק לבר מוגב ופרע בחובו נכב ופרע בהקפוי חשמה דגם כאלתיה דרבא דגבנ מפורסם ליה הלכה כרבא לא עשו בו תקנת השוק הא ליתא וכו' דהא כתבו התוס' ז"ל ושלכתא ככולהו עשו תקנת השוק וכו' בראה לי דלא קאי אלא אהני דלגיי כשו אמוראי אבל מלתא דרבא דגבנ מפורסם עשו בו תקנת השוק דלא פליגי עליה שם אמוראי לא קאי עכ"ל •

ובאמת

קשה קנת דבריה בעלי התוס' שהדברים פשוטים לא הוי דברים להשמיענו דק' שהדברים הם נכב ופרע בחובו לא עשו בו תקנת השוק מטעמה דאמרינן בגמרא דאמרי לאו אדעתא דהכי יהבת ליה דמקמי הכי יהבת ליה והשם הוי עומא לא עשו בו תקנת השוק אפי"ג דהוה שייך תקנת השוק שכתב רש"י ז"ל תקנת השוק על שקלא ולקח כשוק כפרהמאי ולא הבין בו שנכב עשו לו תקנת שישלם

מט

ואכתי מאי למימרא מהו דתימא גוי נפיה כי עבד אדעתא דישראל קא עבד גמיר ויהיב קמ"ל •

ובאמת

הסוגיא הזאת חמורה היא בעיני ויש ליה כוונות והויית בדברי הנמרץ ובדברי רש"י ובדברי בעלי התוספות כאשר כתבתי בחדושי אלוהו נשך בס"ד אמנם אקצר ואעלה ואומר קנת מה שמוען לענין הדון להוביל לאור מטעם כס"ד •

קשה מאי פריך

ואכתי מאי למימרא מהו דתימא גוי נפיה כי עבד אדעתא דישראל קא עבד גמיר ויהיב קמ"ל •

אמנם

התירוצ ליה יש לומר דמאי דאמר בגמרא נכב מפורסם ר"ל שהוא מפורסם שהוא נכב אבל לא כדפי' שחפץ ר"ה הוא גבנ וזהו ס"ד דשייך ביה תקנת השוק כיון שלא הכיר שהיה החפץ בעצמו גבנ והכי הוה נכב להשמיענו בעל התוס' דגם כזה הלכתא כרבא דגבנ מפורסם לא עשו בו תקנת השוק וכן פסק הרמ"ם ז"ל פ"ה מהלכות גבנה •

ומעתה

ק"ו שהכריע ב"ד אם בנכב מפורסם דא"ע נכב מפורסם הוא מ"מ לא עשו בו תקנת השוק מוכ"ס וק"ו ב"ד שהכיר בו שהיה גבנה שהרי מ"י המאירא מוכ"ס עליו כי כל תנר עושה מ"י המאירא שלו בסמורותיו וזה כדפי' בעלה מ"י הוא וא"כ הרי ידע שהסמורות הם גבנכים הם אתו ועדיף טפי מוגב מפורסם אפי"ג דהכא לא הוי מפורסם עדיף טפי מטעמא דפרישית דהתם פירש"י ז"ל דמאי שעשו תקנת השוק הוא משום דלא הבין בו שנכב וכו' משמע מ"י דלא הבין בו שנכב עשו תקנת השוק הא אם ידע שנכב כ"ל פשיטא ופשיטא דלא שייך ביה תקנת השוק •

ואין

לומר דשם חשבו שהפאטור קנאם מבעליה ובעצמת שלו ואיכה גבנה הא ליתא דהסמורות עצמן יודעים שאינו כן לא שהן של בעליהן שלחום ליה הפאטור ולא קנאם הפאטור לא לעצמו ולא לשמעון זאת ועוד דהא כקטינן דאומן אין לו חוקה בכלים שתחת ידו אלא הרי הן בחוקת בעליהן ואיכו יכול לטעון לקוח הוא כידו כיון דאיכא עדים שהם יודעים לבעל בעלי ואיכא ראה טוב אינו כאמון אפי"ג יטעון האומן עצמו לקוח הוא בידו מוכ"ס הכא דפ"ע ידעי דלא לקחן ובחוקת בעליהן קיימו ומה גס דגם הפאטור עצמו מודה כן ועומד וזוהו הכספים הללו של פ"ה ופ"ה הם ואם כן מעתה אפי"ג הכספים שכתב' הוי כנאצו לאשר ערב להם בקרן וכרבי' לא מקרי כתיבה וחומרים לבעליהן ולא עשו בו תקנת השוק כיון שידעו בסמיכי המאירא שהם של פלוגי ופ"י חוזרין לבעליהם בלא כסף ובלא חמיר •

גם

כטענת הרבית שהיה פורע לבעלי חובות והסמור' והם אומרים כי לקוחם מגוים גס בזה זכה שמעון דכל מה שנתן להם רבית קצובה הוי וזנאם בדייכים •

תנן

התם במס' מביעא פ' איזהו נשך מלוח ישראל מעותיו של ככרי מדע' הככרי אבל לא מדעת ישראל ואמרי' בגמ' מ"ר מלוח ישראל מעותיו של ככרי מדעת הככרי אבל לא מדעת ישראל כיבד ישראל שוה מעות מככרי ברבית וביקש להחזירם לו מבאו ישראל אחר שאלו מעות מלוח ישראל מעות מככרי ברבית וביקש לו תנא וכו' דהא כתבו התוס' ז"ל ושלכתא ככולהו עשו תקנת השוק וכו' בראה לי דלא קאי אלא אהני דלגיי כשו אמוראי אבל מלתא דרבא דגבנ מפורסם עשו בו תקנת השוק דלא פליגי עליה שם אמוראי לא קאי עכ"ל •

ובאמת

קשה קנת דבריה בעלי התוס' שהדברים פשוטים לא הוי דברים להשמיענו דק' שהדברים הם נכב ופרע בחובו לא עשו בו תקנת השוק מטעמה דאמרינן בגמרא דאמרי לאו אדעתא דהכי יהבת ליה דמקמי הכי יהבת ליה והשם הוי עומא לא עשו בו תקנת השוק אפי"ג דהוה שייך תקנת השוק שכתב רש"י ז"ל תקנת השוק על שקלא ולקח כשוק כפרהמאי ולא הבין בו שנכב עשו לו תקנת שישלם

שאלה מד מה

אלא אפי' סודי לגויים ואמרו פ' לקח האמות שהיו ברודי ואפי'
הסמיתו לפי הגוי לא כמתן כיד הגוי והגוי כמתן לשמעון הוי
רכית קצונה ונחמה בדיוכין זהו אם קאמר דהמעות ההם
שלקחו ברכות לגורן שמעון היו ביד המלגים מקדמת דכא
ועתה בהניע ומן הפרעון שבו את שמונ'.

שאלה מה

בדדשתי לאש' שלוני עתה מקניו'
בתחלת שנת הש"ס בהיותי
בנידן זעזע שהיו באדם אחד
שאתו לאשתו ריבויו כוונתו שסוף בר מכוש בכל תקאו דבני
חשטאר קון טי דיכאודי און טיגו מה דבני שהיה לו יומ
מטקט שבעט נמת עורה ומנת פריה ורביה אלפע מורי בדק'
תשובה

תשובה

באות אס באנו לדין ולפלט לישא
וליתן מחד הית כדר בלשון שבעת
באנו לחלוקת גדולי המורים כמו שכתב הטור ז' ס' ר"ו
והרב מהריק אל הכיא סדרת דרמ"כ אל סכת דתנס שאין לכא
עליו מדין כדר כיון דאפקיה בלשון שבעת מ"ל לא כפיס מדין
ידות ואין להקל ומעתה מי יערב אל לבו לחלוק על
הרמ"כ בענין איסור כדרים וכוונות.
אמנם מה שכתב ל' בזה להטיר הוא משום דנקטינן
לדברים חיילי על דבר מנע וסבועות לא חיילי על דבר
מנוס והענין כמו שכתבנו שמהרש"ם אל דטבעת אומר גופו והרי
גופו חסועד ואינו יכול לאוהרו אמנם כדרים אומר הפס' וכו'
ואס כן מעתה הגם דבעלמא כדר דאפקיה בלשון שבעת'
נקטינן לחומרא הכא דהוי כטבע לבטל את המנו' שהרי
מוחייב בננות עוכה א"כ כיון דאפקיה בלשון שבעת לא
מהני כלל / און נטבעין לבטל המנות.
ואין לומר דהא ליתא דהא אפטר לו לגרשה ולא יעבור
הא לאו מילתא היא משום דלא כטבע לגרשה אפטר
לומר כן אכל הכא לא היה כוונתו לא לשכח עמם באשות
ולא ישמש וכו' דלאו כדר כוונתו ומה כעיו שפתי
והכל מורה שאין כוונתו לגרשה אלא לגרשה כביטול
עוכה ולא כן לא חייל כלל ואפי' אס היה הכוונה לגרשה
הרי נטבע כמתוכה שלא יגרשה כ' אס בדרמה וכו' וכיון שז
כור בלשון שבעת אין שבעת חלה על שבעת.
ראיתו ופטר לדבריו מה שכתב הטור אל ז' ס' רל"ט
כסס הראש אביו אל ז' ומה שזכר כפי אינה חלה
שבעת על דבר פניה שאי אפשר לו להשבע שלא יטב בסוכה
שהרי הוא חיוב לישב לבידך אס הוא מוניאו בלשון שבעת
שאמר שלא אשב כה או בלשון כדר שאמר ישיבת פוכה
עליו שבעת לפולס כטבע על גופו שלא יטב כה וזה
אפטר עכ"ל.

הנה

לשון זה שכתב אס הוניאו בלשון שבעת כר"ל
אס הוניאו הדר בלשון שבעת שאמר שלא אשב כסוכה
כלומר שאמר כדר והוניאו בלשון שבעת כוונה שאמר
שלא וכן אס הוא ספר שבעת הוניאו בלשון כדר שאמר
ישיבת סוכה עלי שבעת וכו' הרי דקטע תרתי וזו דייק
מה שכתב אס הוניאו משמע דקאי לחדר שהוניאו בלשון
שבעת דאי לא תימא הכי אלא כפרש מה שאמר אס
הוניאו בלשון שבעת שאמר משם לשון שבעת כגון
אני כטבע או שבעת שלא אשב כסוכה הא ליתא דהא
דחאי אס הוניאו בלשון שבעת ודאי הוניאו חוור לכדר
ועוד דאס לא כן אלא כטבע משם אמאי אנערין לאשמעינן
הך חלוס פשיטא דשבעת הוי ומאי אתא לאשמעינן במה שאמר
לעולם הוא כטבע על גופו וכו' בחלוקה ראשונה פשיטא ולא הוה
ליה לאשמעינן אלא בחלוקה שניה אלא ודאי תרתי קאמר
הראש אל כין שהוניאו פי ספר בלשון שבעת בין שבעת בלשון
כדר לעולם הוא אומר עמנו וכבר עמנו מושבע ולא שייך
שבעת וזו דייק נמי לישנא דקאמר שהוניאו בלשון שבעת
שאמר שלא אשב כסוכה ולא הזכיר לשון שבעת משמע
דלא תיירי כשאמר שבעת כפי' דהא פשיטא לא אפי' כשאמר כדר
או כוונת והוניאו בלשון שבעת או שבעת בלשון כדר לא מהני
משום דכולהו אומר עמנו ואי אפשר לו לאמור עמנו וזהו
מה שכתבנו בהבנת דברי הראש אל ז' ופי' לא תיהו
כוונת הראש כן אלא ידכח בעל הדין לחלוק ולומר דלא
תיירי כטבע משם מ' כיון שהשמיענו הראש שבעת
שהוניאו בלשון כדר כמו שאמר ישיבת סוכה עלי שבעת
וכו' א"כ מינה חילף נמי לחדר שהוניאו בלשון שבעת דלא
חילף שבעת על מנוה'.

שאלה מה מו

ואין להקשות דהא ספר הראש אל ז' דמדו שפוזיאו בלשון
שבעת לאו כלום הוא ואפי' יד לא הו כנו סכת
הטור אל ס' ר' ו' וא"כ היכי כתב ספר דמסוס דהוי כטבע לבעל
את המנוס ומיעוץ ליה דאפי' בלאו סבי לא מהני הא לאו
קושיא היא דהא כתב הראש אל ז' סוף דבריו המש' וסביאו הטור.
ס' ר' ו' אל ז' ומיהו כיון דהאידא' מוגל' כטווייהו דאיכסי
למנדר כהאי ליטבא אין להקל ונרדך סתרה וכו' עכ"ל הראש
אל ז' הרי דכתב שנרדך סתרה וכו' מעתה לכך הונדך
להשמיענו דאפי' צ' דמסוס דמגל' כטווייהו דאיכסי איסור
נרדך סתרה הוינו בשאר כדרים אכל לבטל את המנוס
אפי' סתרה לא בני זהו פשוט בהכנת הר"ש אל ז'
ומעתה כסתלקו דברי הרב מהריק אל ז' שהרדך בחירוף
קושיא זו ומירך שכי תירומי' האחד דאיכא הפס'
כין כדרים לשבעות דזוקא ככדרים אמר כדר דאפקיה
בלשון שבעת לא הוי אפי' יד אכל שבעת בלשון כדר
יד מיהא חוו וכפי מירוף זה משמע שסוכה סוכה מהריק
כמו שכתב לכאורה מה שכתב אס הוניאו בלשון שבעת
שר' כפשוטו שנטבע ממש ולא כמו שפירשתי לעיל שר' ל'
כדר שהוניאו בלשון שבעת ולכך מפליג בין כדר שהוניאו
בלשון שבעת או שבעת בלשון כדר.
ובאמת כמה רחוקה סוכה זו דחאי איכא בין כדר שהוניאו
בלשון שבעת לטבעת שהוניאו בלשון כדר בול'ס
דחא מילתא וגם הכי' סוכון כדרהי' הראש כמו שכתבנו
כדברי הראש ודוק.
הכל' העולם מדבריו שאין כדברי ספר הזה משם כדר
שהוניאו בלשון שבעת לבטל את המנוס לא מהני
וכוונת כדר הוא ואין לומר תיבס דמהני הא לענין מנות
עוכה אכל למח שאמר דיני איטאר דיכאסו די און טיגאודו
קון טי אין לו סתרה הא לאו מילתא היא דהא כהא מל"ש
וכוונתו על התמשה היתה והוניאו בלשון כקיה דלא יוכל
למשמש תחת הרקיע. וזה פשוט. ונור ישראל יגילנו משפיות
יראנו מתורתו כעלמות אמן. כה מעמידי

שאלה מו

כדרשתי לאשר שאלתי לני
ועיני לבאר מה שכתב הרמ"ב
אל פ"א מהלכו' עדות ואל סדר שיבא לבית דין וכלו עדים ואמרו
כתב דיניו הוא זה אכל מעולם לא ידענו עדות זו ואין אנו
זוכרין שום ליה מזה או מחר לו לא נתקיים הסדר והרי
הן כהרש"ם עד שזכרו עדותו וכל' מי סתק דן כן לא ידע
כדיני ממונות בין ימינו לשאלנו אכל אס היה כתב דין יונס
ממקום אחר או שהיו עדים שום כתב דין מקיימין את הסדר
ואין משגיפין על דבריהם שאמרים אין אנו זוכרים וכו'
ומפני טעם זה מקיימין כל הסדר' ואין אנו זריכין להביא
העדים ולשאל אותן אס זוכרין עדות זו או אינן זוכרין
אותה שאפי' באו ואמרו אין אנו זוכרין אותה אין שושפין
להם הואיל ואפשר לקיימו שלא מטיהם עכ"ל.
בתוך דברי הרמ"ב אל ז' יא לנו דין חדש משם אשר לא
ראיתי כותבין כן בכל כתי דייקן שבעתם הלא הוא
שאם קיום הסדר הוא על פי עדים אחרים שמכירים
חתימת עדי הסדר אין אנו נוקקין לשאל את פי עד' הסדר
אס זוכרים עדות הסדר אס לא אכל אס העד'יש עצמם פשיטא
על חתימתן כד' ששאלו אותן אס זוכרין העדות או לא.
ובאמת דבר קשה הוא זה שלא דכחו כן ולא כפגנו כן וגם
רבי יסודאי מארי דשמעתא אינו כראש כן מדבריו
שהביא הרב מהריק' אל ז' שר' ע"ר סדרא דמתים על הסדר
ואמר אין חתימתו היא אי לא קים ליס ממאי דכתיב מחייק
יסק'.

הפקדת כדלי כלום ואפי' יש עדים שמפר הפקדון בידו וכול לומר
 פהורתים לך כיון דליכא ראיה אס בן כאמן לומר לא פרע לי
ואין לומר דליכא למימר מנו משום דאין המנו כולו כנדון
 אחד ובגברא חד אלא אנו אומרים שבאמן לומר חייב
 לי ראובן ולא פרע לי מנו שאם היה אומר הפקדון לשמעון
 עיבן מנינו דהכי מנו מראובן לשמעון הא ליכא למימר
 מסו' דלא שכי לן לעבין מנו כיון אי הוי כחד גבר' או בתרי גברי
תרע מההיא עובדא דב' הכותב אבימי בריה דר' אבהו
 סו מסיק כיה ווי כי חוזאי סדריהו ביד חמא כריה
 דרעה כר אבהו אול פרעיהו אמר להו הכו לי סערא אמרו ליה
 שטעאי כינהו אמת לקמיה דר' אבהו אמר ליה אית לך סעדי
 דפרעתיכו אמר ליה אל' מנו דיכל למימר לא היו דברים
 מעולם יכול לומר סעדי.
והא קמן דלא שכי לן לעבין מנו דאם טענת לא היו דברים
 מעולם הוי כנגד אבא כר אבהו השליח ופיטראי כינהו
 הוי כנד אבימי השלח ומ' מהני הכא כמי בכד' הכו הוי
איברא דיש לבאורם מקום לבעל הדין לחלוק ולומר דשכי
 התם דהשליח חייב לשלם למשלם משום דפסע ולא
 שקל סערא מקמי דיהב זוזי וכיון דסוף סוף חייב רבה בר
 אבהו השליח לשלם משום דפסע א"כ שפיר אמרינן מנו וסויה
 ליה פלו פליה בחד גברא הוי אכל כד' שמועין אינו חייב
 לראובן כמה שהפקיד מעות ביד לוי משום דלא היה ליה לאסוקי
 אדעתיה דראובן חייב לו ופיפסיד כל מעותיו שהיה אומר
 עממו דב שפידי הכל וינטרף לוי לקחש ולתפוס המעות
 עמונו הא לא היה ליה לאסוקי אדעתיה ולא הוי פסע ולא
 דימי להיה עובדא דהתם דכבר הזכיר לו שיקח הסעור כין
 פתילה כין בסוף ועשע ולא לקחו מתחלה הוי עושע.
והא כמי ליתא מדע דהא כתר הכי אמרינן התם גמ'
 לעבין שלומי מאי אמר דב אשי חזינן אי אחר שקול
 סערא וקב זוזי משלם הב זוזי ושקול סערא לא משלם ולא
 הוי כין הכי וכין הכי משלם ע"כ כגמ' ואי שקלא דעתך
 דטעמ' דאמרינן מנו הוי משום דמחייב שליח לשלומי למשלם
 והוי ליה כלא כוליה סד גברא א"כ היכי שליח אדעתיה דב
 אשי למימר ולפלוגי כין הב זוזי ושקול סערא לשקול סערא
 וסב זוזי דהיכא דאמר ליה הב זוזי ושקול סערא פטור משלם
 וא"כ היכי פתיק ותני בהפיה עובדא דחייב משום מנו ודיילמא
 לא אמר ליה שקול סערא מעקרא לא סב דמי ושקול סערא
 ולא מחייב לשלומי וכיון שכן ליכא מנו להך שטוי דשכינן
 לא ודאי לא שכי לן דככל גונא אמרי' מנו אפי' היכא דלא
 מחייב לשלומי ואין לומר דקיס ליה לרב אשי דההוא עובדא
 דאבימי אמר ליה שקול סערא חמלה ולהכי אמרינן מנו הא
 ליכא למימר דא"כ לא הוה שתיק תלמודא חלאווארו וזה
 עשוע דאמרינן מנו אנברא לגברא.
ועוד יש להביא ראיה מהה סבאי הטור ח"מ סי' ק"כח
 בשם בעל התרומות אמר שליח לאלוה הנה מעותיך
 ששלח לך פלו' כדאי אף אבי תושבתי ורונה להחזיק בהם
 כשביל חוב שיש לי בידך וכו' וכ"ס אס אין המלוה מודה
 לשליח שחייב ליתנם למלוה אפילו אס אין לו כקטנים אחרים
 אפי' עי' שהוא כאמן כנגד המלוה לומר חכי תופסם כחובי
 עמנו דפרעתיך הואיל וכל זמן שלא באו ליד המלוה לא
 פקע שליחותו וכמא' שהשליח בעל דברים של המשלה
 כנגד המשלה אין לו מנו שאינו כאמן לומר פהורתים לך
 הואיל כזכי דמי ע"כ לשמו.
וריי מוכח מהכרי. סרב בעל התרומות דאמרי' מנו אנברא
 לגברא דהא בההוא גונא הוה אמינא מנו דההורתים
 לשלח כאמן לומר מי ששאלחו לו חייב לי ולא כתב
 התרומות דליכא מנו אלא משום דאינו יכול לומר פהורתים

גם זה שייך לחשובה רלעיל.

שאלה מט

ראיתי וכתבן א לבי לבאר על הלוחות באר היטב
 בחמלת ה' עלי עניכא דמוניאי מזה וכותבין
 לזה מדר' כתן לפי שיש בו חלוקים וגם כאשר ראיתי חורשי
 חון ואומרים דאס דרך משל היה שמעון חייב לראובן מכה
 בשטר וראובן חייב ללוי וראובן גברא אלא הוא ועמה כשכא
 לוי ומוניא משמעון התם שחייב לראובן באומ' שראובן חייב
 לו מדרכי כתן טוען שמעון ואומר אס אתה רוכה שאתן לך
 מה שאני חייב לראובן בדרך שתחזור לי קודם השטר שיש
 לראובן עלי כי ירא אכני פן יתבעני מאר ואפי' אס תאמר
 שכ"ד יכתבו לי חומר זהו אס ולא יאכנה ולא ישמע ויניא מחמי
 בלמות בהיות השטר חוב בידו.
ובאמת ראוי להרחיב הכיאר בדיוק הללו ומלוי יבא לנו
 הדין על קו היסור והאמת והנדק בס"ד.
כתב הרב המגיד פ"ב מהלכו' מלוה ואל על מה שכתב
 הרמ"ם אל ראובן שהיה חייב לשמעון מכה ולוי
 חייב לראובן מכה מוניאי' מלוי וכותבין לשמעון לפיכך אס
 אין לראובן ככסים והוי לו שטרות על לוי ואמר לו שטר אמכה
 הוא פרוע הוא יהודה לו ראובן אין משניחין על הולדתו
 שאס קטניא סס עושין לבאר זכותו של שמעון וכו' עכ"ל
 הרמ"ם אל וכתב עליו הרב המגיד ואל לפיכך אס אין לראובן
 ככסים והוי לו שטר חוב וכו' מומרא ברכ האשה שבתאמלה
 ככתובו ובאוקמתא דאביי והוי כשאין לראובן ככסים אחרים
 להשתלם ממנו כמו שכתב הרב שאותה של רבי כתן שהזכרתי
 כשאין לו דרכים אחרים להשתלם ממנו כאמרה בהיותה פ'
 שור שכתב ד' וה' וכן כתב אל עכ"ל.
ובאמת דברי הרב המגיד כדברי הספר השתום שאס כוונתו
 לומר דההיא מומרא דפרק שני דכתובו' מיירי
 כשאין לראובן ככסים כמו שכתב הרב כלומר כמו שכתב
 הרמ"ם אל כמה שאח' לפיכך אס אין לראובן ככסים והוי לו
 שטרי חוב וכו' והרי שאמר דמיירי שאין לראובן ככסים ומה שאמר
 עוד הר' המגיד שאותה של רבי כתן שהזכרתי כשאין לו ככסים
 אחרים מיירי וכו' ר"ל דתדע שכן הוא כמו שכתב הרב דחלוקה
 זו שאמרה בגמ' פ"ב דכתובו' מיירי כשאין לראובן ככסים תדע
 שרי אותה של ר' כתן שהזכרתי מיירי כשאין לו ככסים
 אחרים כמותב פרק ד' וה' אס כוונת הרב המגיד כן היא
 קשה טובא היאך הכרית מה שכתב הרמ"ם אל לפיכך אס
 אין לראובן ככסים וכו' ממה שאותה של ר' כתן כשאין לו
 ככסים באמרה והרי זה מודיע הדבר כבעלם ממנו דהך
 חלוקה אינה נריכה הכרח דודאי דמיירי בדלית ליה אמנם
 ההיא דמוניאי' מוס אין בס הכרח. וכו' קשה דמאי איירא
 דוקא אס כתב הרמ"ם דמיירי כשאין לו ככסים מיירי בחלוקה
 זו של טוען שטר אמכה הוא או פרוע דאין משניחין על
 טענתו וזה בודאי דמיירי כשאין לראובן ככסים דאי אית
 ליה אמאי אין משניחין בו כשאמר אמכה הוא או פרוע
 הוא הרי אינו סב לשאמרים והוא יפרע ללוי מיכסו ולמה
 לא יבא כאמן לא ודאי מיירי כשאין לו אמכה מכה ידעינן
 דסבר הרמ"ם דאותה דר' כתן כשאין לו ככסים כאמרה הא
 ליתא דלא כתב הרמ"ם חלוק זה דכשאין לראובן ככסים
 לא פתס כתב מוניאי' מלוי וכותבין לשמעון ומיירי בכל גונא
 אפי' כסיס לו ככסים.
תרע מדאנטידך הרמ"ם למכתב לפיכך אס אין לראובן
 ככסים וכו' משמע דחלוקה קמייתא מיירי אפי' אית
 ליה ככסים דאס לא כן אמאי אנטידך לאשמעינן בהך חלוקה
 הגיע

דמיירי בדלית ליה הא קמייתא כתי' עסקין אס ודאי
 חלוקה קמייתא מיירי אפי' אית ליה.
 ותו' במאי דכתב הרב מהר"ק אל בטור ח"מ סי' פ"ד ואל
 וכתב הר"ן פ"ב דכתובו' וסא דר' כתן בדלית ליה
 ככסי ללוה לאשמעלומי מכה לאס חוב זה הא אית ליה אין מוניאי'
 מזה וכותבין לזה דסוה ליה חוב זה ככסים משועבדים שאין
 נובין מהם במקום בני מורין והכי מוכח פרק שור שכתב ד'
 וה' בשמעתא דשלו בחוקת תם וכמא' מועד וכן כתב בעל
 התרומות בשטר כז' וכן כתב הר"ם אל בפתובה סי' אלף
 קכ"ב ומשמע דכשלא הגיע זמן פרעון חסוב מיירי דאי הגיע
 זמן אין לו דין משועבדין עכ"ל הרב מהר"ק אל.
ובאמת דבברי הר"ן אל ודברי הרב המגיד שהבאתי למעלם
 קשה במאי דכתבו והכי מוכח פרק שור שכתב
 ד' וה' גבי שלו בחוקת תם וכמא' מועד כותבם אל דהתם
 אמרינן שאלו בחוקת תם וכמא' מועד וכו' משלם שול מני כזק
 ובעלים מני כזק ופרדך בגמ' ומשני הכא במאי עסקין דקדים
 כי דיכא ותפסיה אי הכי בעלים אמאי אמאי מני כזק כיומא
 ליה אשתפסיה לתוראי' בידא דמאן דלא מנינא לאשתעווי
 דיכא בהדיה משום דאמר ליה אי אהדעתיה קהלך לא מוק'
 הו סקלי ליה ונימא ליה אי אהדעית כיהלי הוה מערקה
 ליה לאגמא משום דאמר ליה סוף סוף לאו מעליא הוה משתלמי
 הבישא היכא דאית ליה ככסי היכא דלית ליה ככסי מאי איכא
 למינא' משום דאמר כי היכי דמשתעבדל' לדיך הכי משתעבד כח
 להאיך מדר' כתן דתיבא וכו' ע"כ בגמ'.
והשתא דיוק מרמזי בגמרא הך סיניא דכי היכי
 דמשתעבדכא לדיך משתעבדכא להאיך מדר'
 כתן בתר מאי דקאמר היכא דלית ליה ככסי מאי איכא
 למימר משמע דדוקא עלת קאי הך דרבי כתן היכא דלית
 ליה ככסי אבל היכא דאית ליה ככסי ליתא לר' כתן דאי
 לא תימא הכי הוה ליה לסניי הך סיניא סתק ולא הוה
 מקסי ומשני כל הכי פירכי וכל הכי תירוני אלא ודאי
 מדלא משני הך תירוניא אלא עד דאמר היכא דלית ליה ככסי
 מאי איכא למימר משמע דליתא דר' כתן אלא ככי הוי
 גונא כך כראש טעמו של הר"ן והרב המגיד וזו משום הא
 לא איירא דאין הכי כמי דהוה יכול לתרועי הכי מתחלה
 לא דהוה ליה סניא אחריכא ולא אנטידך לאוקומי כדר' כתן.
תרע דאס לא כן וליעמציך תקשי הוה ליה לסניי מתחיל'
 הכא במאי עסקין דלית ליה ככסי לבעל השטר
 ומשום הכי אמר ליה שאלא כי היכי דמייתבא לדיך מחייב'
 להאיך מדר' כתן אלא מאי אית לך למימר דאית ליה סניא
 אחריכא לא בעי לאוקומי כדר' כתן הכא כמי לא בעי לאוקומי
 כדר' כתן זו קשה לי על דברי הר"ן אל ועל הרב המגיד אל.
אמנם על דברי מהר"ק קארו זלתי שכתב דמיירי כשהגיע
 זמן הפרעון אבל לא הגיע זמן הפרעון אין לו
 דין משועבדין לבאור כראש דברים טובים וכחוסים דמאי
 דקדכו משועבדין הוי משום דעדיון לא הגיע זמן הפרעון
 והוה ליה כאלו אינוס של ראובן אלא של שמעון הלוה ולכסי
 קרי להו משועבדין הרי הם כאלו הם ביד ראובן חמלות
 כך כראש לבאורה.
ובר עייכין שפיר כשכתב דלאו מילתא היא משום דעקב
 הך מילתא הוי בפרק שור שכתב ד' וה' גבי שאלו
 בחוקת תם וכמא' מועד ואמרינן התם דמיני אמר ליה אלו
 הוי גבאי תוראי' הוה מערקה ליה לאגמא ומינא דיאמר לו
 אפי' הכי הוה משתלמי מוק' מעליית ככסיך ופריך התיבא אי
 אית ליה ככסי אכל אי לית ליה ככסי מאי איכא למימר ומשני
 משום דאמר ליה מני בעו לאשתלומי מדר' כתן וכו' ע"כ
 וקתם לא הוי חוב דמימא קגיע ומנו לא הוי משועבדין לא
 הגיע

לוי בהם לפי זכות כלל וכויו אם כן ודאי משמע כדפרישנו
לכיון דזכה הוה בנזיק הוה באלו זכה בפירות כיון שזכה
במקום גירולים דבשלמא זכה וזו שכרם הפירות גדלים
בקרוב ויכול האב לומר הנהיף שלף והפירות הללו שלי אבל
הפירות שיגדלו שנה שנה יבצר זכות בהם והרי אין לו
בנזיק זכיה כלל ואין לו מקום שיגדלו הפירות וברע ממוכר
פירות לאחריהם ללא קנה עד שימכור הן לפירותיו ולכן
אמר דהוה זכה בנזיק הקרקע וכיון שכן מן הדיון גם הפירות
אינו יכול לזכות בהן האב כמו שביארנו אלף מדיון כל
לכדי נפשיה בעין יפה משייר ולכן האב אוכל פירות עד
שימות חסום דאמריה דעמיה דאב דשכח לנפשיה סרו
ולכן דעיניו האב אינו יכול למכור אפילו הפירות מפני שהן
מתוכין לכן כלומר אפיו שלם כתיב הנהיף הגוף מהיום אבל
הפירות לא כתיב והוא אמריש דיוכל למכור הפירות מכל
מקום ולן ימכור האב מפני שהן מתוכין לכן כלומר אפילו
הפירות בכדי מה הם נתונים לכן כיון שזכה בנזיק הקרקע
הרי אין לו מקום שימנו הפירות ויגדלו שנה שנה ולכן אמר
עבר האב ומכר דיון דרמב"ם זלטה ביה שכתב עבר האב
מה שאין כתיב בכתב עבר אהמם בוונתו זלטה להודיענו
שעל שלם בהוונן שלם הוה לו רשומות הפירות וכל שהוונן הגוף
אבנאם בכתבת בריא לאחר דיון דרמב"ם זלטה בלשוננו
שכתב שמשמע דכריס אלו שאפיו שכתב הגוף
מהיום אינו זוכה בו ואוכל פירות אלף לאחר מיתה דיון
הרב בלשוננו שכתב אינו זוכה בו ומלת בו קשה טובא הוה
קאמר אינו זוכה בו שהרי בנזיק זכה מהיום ולא הוה
ליה למימר אלף אינו זוכה בפירות אלף לאחר מיתה או
לכל הפחות הוה לו לכתוב אינו זוכה בו לאכול פירות
דהוה משמע אינו זוכה בנזיק לאכול פירות אלף לאחר
מיתה אבל השתא דכתיב אינו זוכה בו ואוכל פירות קשה
אבנאם בוונתו זלטה להשמיענו דאפיו בנזיק הקרקע אינו
זוכה בעצם לאכול פירות אלף לאחר מיתה ומה
שזכה מהיום אינו אלף לענין שלם ויכול לחזור בו כלומר
שלם פירש אפי' לא אחזור בו להכי אהני מהיום אבל אין
לו קנייתו עצמית אפילו בנזיק אלף לאחר מיתה ולכדי דיון
הרב שאמר בכתבת בריא מהיום ולאחר מיתה לאחר הרי
היא ככתבת ע"מ ובמתנת האב לכן לא אמר כן להשמיענו
שמתנתו לאחר הוה ממש דומיא דמתנת שכיב מרע שאינו
זוכה בה כלל בה אלף לאחר מיתה ולא יפה כמו כי אם
לענין חזק שלם אחזור בו אבל כל דיבי שכיב מרע ז"ע לו
ואפשר שגם מונות אלהם יקדמו לו בסדרת הוה זלטה
זלטה אמנם במתנתו לכוון לא כתב הרב הרי היא כמת
שכיב מרע אלף הכי הוה המשנה כנורתה והוסיף בה דברים
להשמיענו שיהיה כה הוה ממש האב שכבר זכה בנזיק מהיום
וכיון שזכה בנזיק אין מקום לפירות לכוון לאכיו כפי הדיון
אלף דמכל מקום זכה האב בפירות כדאמריה בשלמא כל
לכדי נפשיה בעין יפה משייר וכן כתב הרמב"ם זלטה פירש
ב"ג משלכות מוכרה מכר אין לו הפירותוי לאחר לא סיר
מקום הפירות ואין לאחר כלום אבל אם מכר אין לו שיר
פירותוי לעצמו הרי שיר מקום הפירות אפיו שלם פירש
לכדי נפשיה בעין יפה משייר עכ"ל וכתב הרב מהרי
קארני זלטה דכפי הדיון אין לכדוי אחריו הפירות אם לא
פירש בפירוש ז"ע ולכדי ומה כן הכא דניו כיון דאיתנהו עלם
מוטעמא דכל לכדי נפשיה בעין יפה משייר ואפילו לכדי
כתיב לא זכו מכל שכן לכדי אשתו לא שיר מקום הפירות
ואם כן מעשה כבוד תאכל האשה הפירות והרי הגוף זכה
בו ככפי מהיום ואין לה מקום לפירות ולכדי למימר לכדי אשתו
משייר דולאי דיומר הוה כתיב מתנתו ואפי' לכדי ז"ע לא

עור נרין לדון כ"ל כמה ככסין טו לו בשעת המתנה
שהרי לא הקנה לו לא דוקא מה שיש בידו בשעת
מתנה לא מה שעתיד לקנות וכן כתב המרדכי זל הביאו
הרב מהר"ק זל פ"מ ט' רז' וזל הכותב שטר מתנה לחתנו
שיעיל מנכסיו באחד מהיוצאים וכתוב בו מהיום ולאחר מיתה
כתב המרדכי פ' ז' שמתנה קיימת בכספים הידועים בעדים
שהיו לו בשעת מתנה וכו' עכ"ל.
דרי מוכח מהכא דכדריך להביא דאיש מה ככס' היו לו באותה
שעה שאינו זוכה בראש באתין בכספים שהיו לו באותה
שעה זכן כתב לעיל מיהא בשם הר"ר על הכותב לבניו
וחתנו מהיום ולאחר מיתה ליעול באחד מהכספים הזכרים
והכספים כיום המתנה מוכיחין וכתבנו או מועטין וכתבנו
כיניד יתלוקו עיניו עליו עכ"ל הרב מהר"ק זל וכעת לבני
כל עמי כיבורה הוה מפני פחד ח' דבר בעיר רחמנא ליכלן
כלן בכספים ואין בדיבוי המרדכי לעמוד על דבריו אמנם
כעיקר דלף זכר פי אש כמה שירעו שהיה לו כיום המתנה
יכן הדעת נוכחת וטוב מאדתי בעורח"מ סי' ק"ב שכתב זל
וכן הוה הנאותים שאם כתיב מעכשיו ולאחר מיתה ולא
כודעו בכספים שהיו לו באותה שעה שאם לא נודע שקנה
ככספים אפי' הכל בחזקת מקבל מתנה ויש אומרים שצ"ע
ודאי מוחזק ומקבל מתנה ספק ועוד דיד בעל השטר על
המתנה ועליו לברר שהיו בכספים לו למיתן בשעת מתנה והכי
מסתבר עכ"ל הטור.
הנה דלפנינו שיש אומרים וספרים הטור שכתב דהכי
מסתבר אפי' בסדרת המרדכי שהכתיב
והוה אפי' לומר דב"ק כ"ע מודו דעל השלמה להביא
דאיש משום דהכתיב ענינו הוה מקבל מתנה וכעמיה
הכספים בחזקתו כי הוה דהתם בעמיד בכספים בחזקת יורש
ועל המקבל להביא דאיה הוה וא"כ הוה יורש כד ידע כדאיה
אמנם בשמיענו כתיב נתנא דלף הוה משום דהתם לים
כה יורש ממש מקבל מתנה משום דכספים בחזקת
יורש ואם בחזקת מקבל מתנה אבל הכא כ"ל אפי' דהו
יורש הא לומר חזקת השלמה למנוותיה דדמי ירושת היורש
מן הטעם שכתב הרמב"ם זל וא"כ אדרבא ככספים בחזקת
המתנה עמי ובחזקת היורש ועוד שהיא ממונה מכש חזקתה
ולא מקרי תפסה לאחר שיעול ספק דלעולם היא מוחזקת
בכל מה שכתבו ומנוותיה קודמים ודיון ירושה של תופס הילכך
תפסה ועליו הוא ועל המקבל מתנה לכבר הגם שהוא
יורש ועוד דיד בעל השטר על המתנה כמו שכתב הטור.
אלא שאפשר להפך נוכחות מפני השמיענו שה"ר יבחי
אפי' כ"ע שליו אותו בעת צרו ערלים על שיער
הילכך אם יכתב שאחר המתנה היה עללל אפי' דמי חק
שיער לומר דלף קנה עור ככספים וכו' ישראל ינוטנו
משגיאו ויראנו ממורנו כלללות אנו כה מעתה
ספרים יום עוב בסלן.
שאלה נב
ראובן סומך אבדריכטלא יבא
משם ועקר דירתו זכשאלא
בארץ אחרת והיתה תקנה באבדריכטופלא שכל מי שיבא מן
עיר ואשתו בעיר יפצע עמיהם חסם אם לא ישהה שם
בעשר שנים ועתה כתיב אבדריכטופלא מובעים שיפצע עמיהם
כיון שלם שעה שם בעשר שנים והוא טוין שכיני ששאל אשה בארץ
אחרת ועקר דירתו פתח טעור אפי' פחות מעשר שנים ולמדנו דביו
הדיון עם מי וסכומה.
תשובה
קודם כל דבר דרכיו אנו למודיע
לשול דבעניני חסמים הכל הולך אחר

שאלה נד נה

איתי יודע בבית דין טוב אינו יכול לחזור ולהגיד וכו' הראש זל' ואפשר לומר דהינו דוקא כשאין בוטחין אמתלאה למה שאמרו בבית דין שאין יודעין אבל אם בוטחין אמתלאה יכולין לחזור ולהעיד אלא שאי אפשר לומר בן כיון שהתוספות כתבו דהוה בכלל כיון שהגיד טוב אינו חוזר ומגיד הוה דומיא דכשהגיד ואמר עדותו אינו יכול לחזור בו אטוילו כותב טעם ואמתלאה כמו שכתב הרמב"ם ז"ל פ"ג מה' עדות והרב מהר"ז קארו ז"ל רצה להוכיח מדברי הרמב"ם דדוקא כשהגיד אינו יכול לחזור ולהגיד אבל אם אמר אינו יודע יכול לחזור ולומר יודע אפי' אם נותן אמתלאה לדבריו הראשונים משום דלא מקרי כיון שהגיד אלא בהגדה ממש לא באומ' אינו יודע ע"כ ואם כן לדברי התו' שכתבו דשפיר קרינן ביה אם לא יגיד א"כ כיוצא בהגדה והעיד אינו יכול לחזור אפי' באמתלאה הכא כמו אפי' באמתלאה אינו יכול לחזור ולומר יודע אפי' כיון שאמר אינו יודע וכתבו התוס' דהוה בכלל כיון שהגיד אינו חוזר ומגיד

הכלל העולה מדבריו דלדברי רש"י והתוספות והר"ם והמרדכי כיון שאמרו בבית דין אין אהו יודעין טוב אינו יכול לחזור ולומר יודע אפי' ואטוילו בוטחין אמתלאה ומה גם כ"ל דאיכא אין אדם משיב עמו רשע כדפריש"י וכו' עלמא מודו' ולהר"ן ולמה שפירש הרב מהר"ז קארו בהרמב"ם יכול לחזור ולומר יודע אפי' כשנותן אמתלאה לדבריו הראשונים וכבר כתבתי דכדון דין כולי' עלמא מודו דאין משיב עמו רשע הולך אין כאן בית מייחוס אם יסכימו בלא גע לבאת מדיי ספק יתן לה גע' וכו' להנזיחה בלא גע לבאת מדיי ספק יתן לה גע' וכו' ישרא יעלבו ומגאיות ויראבו מתורמו כפלאות אמר' בה מעתה קצער יום טוב גהלון

שאלה נה

על דין מכהו שתי קהלות בקושטאכטינה זקן ככבר שאמר לחכם הקהל על דבר א' שהיה רוצה לעשות נד כל הקהל והזקנים שבינו יעשה הדבר באגרוף ובכח הרוח ושאל ידנו הקהל להעבירו ויכולו לכן יזהר שלא תבא לו תקלה מהדברים ההם ואמר לו החכם שהיו הוא בכדו והדיין אמר אדרבא וגם היתה הסכמה בקהל שלא יוכל שום אדם לקרו לשבירו ומודה או מחוסר בין קטן בין גדול ושאל השולח אם בדיו החכם הוא כדון או לא וגם אמרו שהיה לזות שפטים שהחכם כשנבע לשקר שאין אשתו יודעת דבר מהדבר ההוא ויש עדים שהיא אמרה לו הדברים ההם עיין לעיל סי' ד' ותמנא תקובא אהרת בענין זה

תשובה

אמר העיני והקדוים כראש דאין כדון הת"ם חל על הזקן משום דלא בונא בו עון אשר חטא ואפי' זלזול לא זלזול כלל ואפי' מה שאמר לו באגרוף אמה רוצה ובכח הרוח לעשות אפילו בדברים אלו אין בהם זלזול שאין משמען שקורא אותו בעל אגרוף ואיש ודוע לא בוונתו כמתמיה שחפה שכל זקני הקהל אינם רוצים ולא יין הדין הוא כיצד רוצה להושיעו בחוקת הדין על כרחם שלא בטובתם ומה גה שהזקן הזה כפי הכראיה הוא ממונה ודיין מושל ומקטוב על עבייני הקהל ובלעדו לא ירים איש את ידו לעשות דבר ולכך תמה על החכם כיצד היה רוצה לעשות דבר בלא רשות ולא זלזול הוא ודוגמת זה מנינו לחל שאמרו בגמ' גמי משעו אלי אבירי לב הרחוקים מנדקא דרשוהו על הנדיקים שכל העולם כיוונין בנדקא והם כיוונין ברוח ובגדא' שהכוונה לומר שעושי' מנות ומעשים טובי' ובאותו הפה באים לשל אובל לכססם ולהיות כיוונים ברוחם ולא

שאלה נה

אדרבא והקפיד על כבודו וכדויו כדויו עכ"ל הרא"כ כראש מדבריו שאין תופס על הרמב"ם ז"ל אלא למה חזר אומה עם הכ"ז דברי' דלא דמי שאיתן הדברים שהיא מוכה ב"ד כוקקין לכדומו וזו אין ב"ד כוקקין וקשה על הרא"כ דגדולה מזה הוה לו להקשות עליו שאמר בפירוש על כ"ד דברים מדיון משמע דכ"ד מדיון על כל הכ"ד והוא שקר שהמגדה מי שאינו חייב כדויו אין ב"ד כוקקין לו ולמה הקשה הרא"כ על הרמב"ם שחברו זו עם סכ"ז שמשמע סהס דמות ולא דמו היה לו להקשות גדולה מזה כמו שאמרנו לא ודאי כדברי הרמב"ם ז"ל אין מקום תפיסה מהדין ממש שהרי לא כתב על כ"ד דברים ב"ד מדיון אלא מדיון את האדם ור"ל כל חד כי דוכתיס בשאר הדברים ב"ד מדיון וכו' האדם מודה לכדויו ואומר אדרבה ואם כן לא היה מקום תפיסה כדורה על הרמב"ם ז"ל לכן לא מנא לו הרא"כ ז"ל מקום תפיסה כי אם על הניאוי דבר זה ולאחר אל סכ"ז דברים וזו דומה להם כי אותם הכ"ז ב"ד מדיון וזו אין ב"ד כוקקין

נמצא כפי מה שביארנו שאפשר שהרמב"ם ז"ל מורה שהוא כהרא"כ אלא שכתב שחברו אל סכ"ז דברים מורה שהוא דומה להם ועל זה השני הרא"כ ז"ל וכו' כתייבכו דברי העור כל מה שהקשנו עליו שספור יפרש דגם הרמב"ם יבאר כן דלשיניה הכי מוכח דלא קאמר ב"ד מדיון ואפי' שמיניה אל הכ"ז אין בכך כלום דהאי כדכתיב והאי כדכתיב עור אפשר לתרץ דברי העור דלעולם כבר כהרמב"ם דכ"ד מדיון אומה על כך ואפי' הכי אשמעינן רבותא דהוה אמיא דוקא כ"ד יש להם בה לדמותו אבל חכרו לא מני עניד דיקא לנפשיה ולכדומו ואם כדוהו לא יהא כדויו כדון כיון שלא כדוהו ב"ד לכן השמיענו שאפילו נמצא כפי מה שביארנו דהרמב"ם ז"ל וספור כתבו סתם ולא טלוג בין ת"ם לט"ם דככולסו מהני אדרבא אפי' דדמינו דברי העור שכתב חכרו מ"ם אין דרך העור לסתום ולכתוב ברמו אלא לערש ומדשתיק משמע דסבר דלא שני ליה

וגם מהר"ז קולון ז"ל אלה שהביא סברת הרא"כ כשורש קב"ם כתב ק"ע ז"ל מ"ד דתלמוד לרב אין יכול לומר אדרבא היינו משום דמ"ל כהרא"כ דאמר בהדיא דאין ב"ד כוקקין לכדומו אבל להרמב"ם דאמר ב"ד חייבים לכדומו אין חילוק בין תלמוד לרב לשאר כל אדם וכו' וכן כתב בסוף דבריו ז"ל כבר פירשתי לעיל דהיינו דוקא למ"ד דברין שהמתיר יאמר אדרבא אבל לדברי האומר שב"ד מדיון אומה בל"ע דלא טכא ת"ם ולא טכא ע"ה כיון שאין זה חייב כדויו ב"ד חייבים לכדומו וכן כראש מדברי הרמב"ם ז"ל משום דתמנא המגדה מי שאינו חייב כדויו ולא חילק בין ת"ם לט"ם משום דאזיל לטעמיה דמ"ל דכ"ד חייבים לכדומו עכ"ל מהר"ז קולון פירוש לפירושו לסתמיק דבריו דהא בהא תליא מאן דסבר דבעינין שהמתיר יאמר אדרבה אפי' לאו הכי לא חילקין תלמוד לרב כיצד יעני עכיו ויאמר אדרבה הוה ליה כמקללו אבל לדברי מי שסובר שב"ד כוקקין לו לא שני לן כלל לפי שהתלמוד אינו מקלל לרבו ולא ע"ה לחכם אלא ככא ב"ד זו היא סברת מהר"ז קולון

אבל קשה על דבריו שהרי הביא מהר"ז בטור ובכסף משכ' כסס הר"מך ז"ל המגדה מי שאינו חייב כדויו דוקא שיהא זה שאינו חייב כדויו ת"ם אבל אם אינו ת"ם למה יהא חייב כדויו הלא אם בזה ת"ם לט"ם בכל מיני בוונות אין מדיון אומה עד כאן לשון הר"מך

והשתא קשה טובא דאין מקום לחילוק מהר"ז קולון דכיון דטעמיה הוא דאפי' יוכה הת"ם לט"ם בכל מיני בוונות אין מדיון אומה משמע דאפי' ב"ד אין מדיון אומה

נה

דלמה יכדו אומה דהוה חרות בידו לחזק ולכנות לט"ם בכל מיני בוונות ואם כן מעתה חילוק זה של מהר"ז קולון כדחה בטעם זה של הר"מך דייקא כמי דהר"מך כתב סברתו על דברי הרמב"ם ז"ל אלה משמע דאפילו להרמב"ם הוה כן ודלא כמהר"ז קולון

ובאמת שגד מה הדין עם מהר"ז קולון דסברת הר"מך ז"ל לא ברירא כולי האי דאפי' דת"ם שבוה לט"ם בכל מיני בוונות אין חייב כדויו זהו דוקא בשאר בוונות לא כדויו דטכא וטכא שהוא כונע אל הנפש ובשאר בוונות אין עושים בו רשום וכו' עושה בו רשום ובמה חומרות דיון במגדה ולא כל הימנו לכדומו שלא כדון אפי' שלא יהא כדויו כיון שאינו חייב מ"ם קללת חכם אפי' על חכם עושה רשום ולכך אפי' לט"ם אינו רשאי לכדומו שלא כדון ואם כדוהו ב"ד מדיון אומה כסברת מהר"ז קולון להרמב"ם ז"ל

והשתא ביחוי אכן כדון דין דכתיבין כדויו של חכם הוה שלא כדון לזקן באנו למחלוקת לסברת מהר"ז קולון על הרמב"ם כיון שגדש שלא כדון הוא חייב כדויו ולסברת הר"מך אפי' להרמב"ם אינו חייב כדויו דת"ם יכול לבנות לט"ם בכל מיני בוונות אפי' דיש לחלק דהר"מך דייק בלשיניה שכתב יכול לבנות לט"ם בכל מיני בוונות דוקא בל"ע שאינו מן הישוב שהוא אכזב דיון שמכניס פרכס על מה טכא בטללה שהוא זקן אכזב דיון לחכם לבנותו כ"ס לכדומו וכן כתב הרשב"ם ז"ל דע לך שהדין הכבד עשה שלא כהוגן וכו' כי אף כי האיש שהוא חייב כדויו או מכת מדרות מפני שזוהו הדין הממונה מן הקהל ויש בקללת הדין לאו מ"ם ליערף זה אינו חייב אלא סמיכתיקן שקבה חכמה מפני כבוד התורה וידעו שאין הדין בגדר זה אף אם הוא יודע שער וכו' עכ"ל הרי מכתב שטעם היות שלא היה הדין חכם מ"ם הוה חייב כדויו המבונה

והרי מנינו דבריו חל שפרכמי הנכדו ובכאי דקדק הוה במדרגה קשורה במעט כח"ל לא מנא בת"ם וכו' יקח בת פרכס הנכדו וכן אמרו חז"ל ומדיקי רביס ככוכבים לו פרכסו ובכאי דקדק וכו' ובודאי זהו הזקן שאלתי עליו והוא יודע שער דייקא כמי שהוא דין אפי' שמתקנה למות דיינים בעלי בתים לא עמי ארץ לגמרי אלא שיש בהם ידיעה ורית תור' א"כ לסברת מהר"ז קולון ז"ל על הרמב"ם כיון שהכדו הוא שלא כדון ת"ם הוה במחשול חילול אומה לסברת הרא"כ ונס לסברת הר"מך על הרמב"ם אינו בר כדויו אם לא מטעם שכתבו זהו הזקן אינו ע"ה ואפילו הר"מך יודע בזה בודאי ואפי' הרא"כ אפטר שידה כזה

בללא דמלתא הזקן מוכה מעון הכדויו וגם החכם כיון דאיכא רבנותא דסברי הכי לא מאוכה אליו רעה הגם כי עשה שלא כהוגן וראוי לרצות לזקן בכל מיני ריבוי לבקש ממנו מוטובא כדי להיות כפי לכל הסברות וגם הזקן הכבד כבודו במקומו מוכה ולא יחסר אם ירצה גם הוא את החכם שהרי כיון שהוא חכם הקהל כודאי לקח מפני תורה והוא במדרגת תלמוד וכבר כתבנו שהרא"כ סובר שהתלמוד אין לומר לרב אדרבא אפי' דלסברת הרמב"ם לא טכא מ"ם יש לחוש לנפשו אם בעל כפס הוא ועל מה טכא בטללה שהכסבנע לשקר חלילה להשאין כן ולא יאמן כי יספור יש לפרש דבריו שלא היתה ידיעה לאשתו אלא הדברי' שפירו עתה שפרנס להשיב כמו עמה חכם וכל זה אינו שוה והלב יודע אם לעקל אם לעקלקלות

ועל דבר ההסכמה שהסכימו הקהל שלא יוכל שום אחד לומר לחכמו מודה וכו' לכאורה היה אפשר לומר שההכמה זו לא תובן על החכמים ומה גם חכם הקהל

שאלה נה נו

אמנם כפי מה שכתבתי... שאלה נה נו... כפי מה שכתבתי... שאלה נה נו... כפי מה שכתבתי...

באן לא נמצא בחוב סוף תשובה זו

שאלה נו

עתה ככריע מ' הרמ"ם... שאלה נו... עתה ככריע מ' הרמ"ם... שאלה נו... עתה ככריע מ' הרמ"ם...

הרמ"ם זל דמינו לא מר"ם דאם... שאלה נה נו... הרמ"ם זל דמינו לא מר"ם דאם... שאלה נה נו... הרמ"ם זל דמינו לא מר"ם דאם...

שאלה נו נו

נט

ר"צ נפשו מלאו ועוד רנ"ו... שאלה נו נו... ר"צ נפשו מלאו ועוד רנ"ו... שאלה נו נו... ר"צ נפשו מלאו ועוד רנ"ו...

מדי עכרי בה' שנת להרמ"ם... שאלה נו... מדי עכרי בה' שנת להרמ"ם... שאלה נו... מדי עכרי בה' שנת להרמ"ם...

שאלה נו

שאלן בו שמים פה יש בו שמים כלומר דלא מסתמי כמ"ס
ברן איב ספר בבורים אמור לכו אחר שאלן בו שמים אכל
הוא עבור אחרם זה יכולים אנו לתרץ בענין שאלן אחרם כמים

איברא דכד עיינינו שפיר כהמא דלענין הדין הדין עם
הרמ"ב אל כמ"ס טורף חבית בשמרים ונותן
לתוך הסודין אכל אסיקא דדוקא גלול ממש שרי

ועל פה שאלן אחר שמים אכל אסיקא דדוקא גלול ממש שרי
בסודין כמ"ס הר"ן אל דאי עבור דלא מסתמי אפי' בסודין

אחרי שרי בשמרת
והנראה לעד דכרז להניס מלת ונס הוא עבור זכרין
לומר ונס אינו עבור ויה' קדכוין דהוא בין השתות
שעדיין הוא תוסף אינו גלול ואינו עבור לפי סעעכרות אינו

שאלה נח

כתב הרמ"ב ס' מילה פרק א' ספק ב' ל' ספק ב' ח'
מלן אותו בשבת עכ"ס אם כן ו' ושלם הוא בדין
הוא שידה שבת ואם כן ח' ה' שאל במתקן בשר הוא

והתיבא על הטור שמה שכתב הרמ"ב איירי כהני ל' מ'
שערו ונפרטו מדכתב אס כן ז' הוא ושלם הוא
וכן כפב הרב מוהריקא אלס שכן כראש לשון ז' ומהכתי

או כן ח' ונס מה שכתב לטב הרב מוהריקא אל עדיין לא
תקן קושיטתו זאת ועוד דהוא אל כתב דאף על גב
דכתב הרמ"ב דכן ח' שכולל שלם בשער ונפרטו מלן

תרע דהא מארי דהאי שמשפתא דמירכא היכארת מהכונעא
הוא הרא"ד אל הכיאו מהדקא טור י' ד' ס' ל' ע' ז'
מכאמי בתוב בשם הרא"ד אל שאל מירכא תלויס י' נארת מן

ובו שיש לתרץ לוח הוא דבמוכה לדופן איכה במקום נכב
הילכך אין חוששין לה אמרם אם העלתה במחוס
חוששין לה משום דודאי יקיבה וז' ע"ג דאמרינן ריאה שניקבה

שאלה ס

ראיתי וכתב אל לבי לבאר מש"כ הרמ"ב אל פי'
מה מאכלות אסורות פוליס ואמתיים ועדשים
וכיוכא

אמנם הנראה לע"ד דמה שכתב ספק בן ז' ספק בן
ח' הוא סיומא דמלתא קמא והכי פי' מי שכולל
בשרם ה' לעבורו אם כולל שלם עי' בשער ונפרטו סיעטא

מעשה שכיס כך היה ריאה שיתיה בה בועה
בין חתוכי האונות והיי רוצים להטריפה
פשיטא דהטריפה דמירכא מחיתוך לחיתוך כשרה אע"ג דאין

שאלה נט

מירכה בלא קב עכ"ג כשרה משום דכיון דהיי מחיתוך לחיתוך
מניכה הדין השואל ואמ' איכ' לפי סברא זו אפי' שיש מירכה
בכונעא מחיתוך לחיתוך תיבה כשרה והשואט המומחה אמר

שאלה סא

ויבוא בהם פשוטים אותם הניוים ומוכרים אותם אחרים משום
 בשולי גניים במקום שעולים על שלחן של מלכים משו' כפרת
 וחשום געולי גניים בכל מקום שחא כשלו אותם עם הכשר
 או בקדרה ששלו בה כשר עכ"ל. כדאם מדבריו שאינו
 סובר לתם כלי גניים אינם בני יומן דאל"כ אמאי אסורים אפי'
 עשלו אותן בקדרה ששלו בה כשר והרב מהר"קא ז"ל כתב
 כדאם דמכר הרמ"כ ז"ל כן מדפנת כן וכתב עוד דמאי
 דכתב לבי' וכולן ששעמם בהם ע"י שלח הנעיל וכו' מותר
 בשעיהן מידי ודיין לישא דרכיו וכו' דכל שדברנו בהם
 כ"ע לסגס הוא כמו שביארנו ולא כתב לא לפניו ולא לאחוריו
 דעתם כלי גניים אינן בני יומן כ"ל דמאי דכתב כמו שביארנו
 לא קאי אלא למה שכתב שלח אסרה תורה אלא קדרה בת
 יומא שואל ועדיין לא כפנס וכו' ומד"ס שלח יבשלו בה לעולם
 לשיכך אין לוקחים כלי חרס ואם לקח ובישל מיום שני והלאה
 התבטל מותר והיינו דמאי כשארע שכיבה בת יומא כך כ"ל
 עכ"ל. ובאמת תמוה לי על הרב למה הוזהר לטפס ולפקט'
 בזה והרי הדברים פשוטים ממקום שהביא שכתב ואם נטל
 מיום שני והלאה התבטל מותר הרי הדברים הללו פשוטים
 למחוקות של ב"ר דכתב מיום שני והלאה לומר שקנה אותם
 היום ולמחר שכבר עבד וזמן שאינו בני יומן מותרים
 בדיוצבד וזה שאמר מיום שני והלאה הרי הדברים כדורים
 שמו' שמתם כלי גניים בני יומן דאי הוה סבר כן אמאי נריך
 מיום שני והלאה תכף כשקבא מותר ששגשג' אס עבד ונטל
 דעתם כלי גניים אינם בני יומן וזה פשוט ומבואר דסבר
 דאפי' סתמן סן בני יומן ולכך נריך שידע ממש שהוא יום
 שני לקיטו וזה פשוט ומכאן ראיה ברורה דהרמ"כ לא סבר
 בתם כלי גניים אינם בני יומן. ומעתה תימיה על הרמ"כ
 שכתב טעם הרמ"כ שכתב כוספן של גניו מותר משום
 דפתם כלי גניו אינם בני יומן והדברים תמוהים דהא ממה
 שכתב מיום שני והלאה כדאם כפי' שאינו סובר כן כמבואר
 והרב והר"קא ז"ל הכריח דברי הרמ"כא מאם שלח כתב
 וכן כוספן של גניים כמו שכתב וכן דעת של גניים דהוה
 כדאם שטעם ויכתיב שהכשר פונם את הכוספן כמו שפונם
 הדגש אלא דמאי אין הטעם אלא המשום פתם כלי גניים
 אינם בני יומן. ולע"ד כדאם דאין מוכאן דאיה לסתור מה
 שכדאם כפי' ממה שכתב מיום שני ואילך שכדאם כפי' דלא
 פכר פתם כלי גניים וכו' איננו מאי דלא כתב וכן כוספן
 הוא משום דלא דמו כוספן לדגש וזמן משום שהשמן והדגש
 הם מתוקים וכו' ודאם שהכשר מסדיו ופונמן ואפי' שאין הגניוים
 כזהרים מלמת בהם כשר מותר אמנם כוספן של גניו שהוא
 כח"ס רע"ז אל שטעם מהם שפר וכן כנשים שאין דרכם
 לתת בהם חומץ או יין וכו' כל אלו אינם דברים מתוקים
 נהייתו או דלא דמו לשמן ודגש לכך לא אמר וכן לו'
 שאפי' שאינו מתוק הגניוים כזהרים מלגש' דברים אלו
 בכלי שיש בו זכ"א' שהוא פונם את השכר ואת הכנשים
 ומטעם זה אנו מתירים הקהוול לפי שאו' הגניוים שאינם
 מקבלת זכ"א' וטעם הכשר פונמת אותו והגניוים כזהרים
 מלגשות כל מיני שכר וכנשים בכלי שיש בו כשר או שזמן
 שמפסיד אותו כמא' שהגניוים ענמן כזהרים מלגשות דברים
 אלו בכלי שזמן או כשר אמנם כדגש וזמן אינם כזהרים
 אלא שפי' מותר משום שהוא ל"ע לפגם ודאיה לכאף
 מה שטעוין הוון העם כמה שאו' דבר זה עולה על שלחן
 מלכים ואמר שאין הדבר תלוי בפעולתו על שלחן מלכים
 אלא נריך כמו שדייק הרמ"כ ז"ל ללפת בו את הפת שאם
 אין מלפסין בו את הפת כמו התבטל אפי' יעלה על שלחן
 מלכים אינו אסור:

ראיתי

וכמון אל לבי ביום שכתב הרמ"כ ז"ל
 פ"ח האישות וז"ל מתה האלמנה יורשי הנעל
 חייבים בקבורתה ואם נשבעה שבועת אלמנה וא"כ מתה יורשי
 יורשין כבוכתה והם חייבים בקבורתה אכל יורשי הנעל
 עכ"ל. קשה טובא דהא מאי דאמרינן קבורתה
 תחת כבוכתה אינו תחת מכה מאתים דא"כ ארוסה
 שמתה הוה חייב ארוסה בקבורתה שפרי יורש כתובת ק"ק
 כח"ס נכ' בערש אלא דמאי קאי תחת כבוכתה משום דכונתה
 והשתא לפי זה קשה אמאי בטל כשבעה יורשי הנעל חייבין
 בקבורתה הרי כפס הרמ"כ ז"ל הם זל ופכסמים ענמן
 שהם נדוכותה כושלת אותן בלא שבועה ואין ליורשים כפס
 דין לעולם וכו' ואם מתה האלמנה בלא שבועה יורשי
 יורשים כדוכותה ואפי' הם כהם מותר הוותר ליורשי הנעל
 עכ"ל הרי דיורשים יורשים כדוכותה אפי' שלח נשבעה
 וא"כ הוה להם להוית חייבים בקבורתה כיון שקבורתה
 תחת כבוכתה.
 ותו' קשה כשומרת יבם שחולקי' ככ"ב ב"ן יורשי האשה יורשי
 הנעל א"כ אמאי יורשי הנעל חייבים בקבורתה
 כדאמרינן יורשי יורשי כבוכתה חייבין בקבורתה והרי אס
 כבוכתה ר"ל כדוכותה גס יורשיה שורשים חיי' כדוכותה כמו
 יורשי הנעל ולמה יורשי הנעל חייבים בקבורתה משמע דיורשי
 כבוכתה הוא על ק"ק מדאמרינן דיורשי כבוכתה שהם יורשי
 הנעל חייבים בקבורתה וא"כ קשה דהתם משמע דכונתה
 קאמה על מכה ק"ק ונבמא' כפי' בערה משמע דאינו אלא
 על כדוכותה ולהכי ארוסה אינו חייב בקבורתה.
 ותו' קשה הקושא עגומה שהקשה עליו הרמ"כ ז"ל וכי עבדי
 שלח נשבעה קרא ליורשי הנעל יורשי כבוכתה והלא
 הם אומרים שכבר נבערה כבוכתה ואתפסה נררי והורשים
 וכו' עכ"ל וזו השגה גדולה היא.
 והנראה לע"ד לתרץ הוא על עקר כבוכתה דהכדוכותא
 שורשים יורשיה אפי' שלח נשבעה חייבו
 כשהכדוכותא היא בעין כמו שהוא מבואר למעלה בדברי הרמ"כ
 ז"ל שהכדוכותא אס היא בעין או היא או חלוטיה שהם יורשים
 כדאם שהם חלוטיה נועלים בלא שבועה וא"כ מה שהורשים
 יורשים כדוכותה שהיא בעין אינו מכה כבוכתה אלא שהם
 בעין ונוטלים שלח נשבעה שהם בקבורתה אכל אס כדבר
 הכדוכותא וכאם לתבוע מכה כבוכתה שכתב לה שקבל על ענמו
 שאם פתחו פתחו לו ואם שותרו שותרו לו וזה הנקרא
 כבוכתה שכתב לזכות מכה כבוכתה. והשתא ידק' אין
 קבורתה תחת כבוכתה שר"ל תחת מכה מאתים שהם כבוכתה
 ככבוכתה ותחת הכדוכותא שכתב לה שקבל על ענמו הילכך
 כפרעונם תחת הכבוכתה שכתב לה שקבל על ענמו הילכך
 יורשיה יורשי כבוכתה שהוא מכה מאתים וזה שכאבד מדוכותה
 חייבין בקבורתה לפי שזהו קבורתה תחת כבוכתה אכל יורשיה
 שהם יורשי הכדוכותא שהיא בעין או אינו בקרא כבוכתה
 שאינו ווכה בהם מעטם כבוכתה אלא מעטם שהם כליה ומשום
 שכתב בית אבות כיון שהם כבוכתה וזה פשוט ופי' תירכנו
 באלמנה מה כדאם כשומרת יבם שורשי הנעל יורשים חיי'
 ככ"ב יורשי האשה החיי האחר וכו' דאם שש כאמר אף על חיי
 כ"כ שכאבדו נפרעו מנכסיו וא"כ למה כיון שהללו יורשינן
 והללו יורשים למה הללו חייבים שהם יורשי הנעל שחייבים
 בקבורתה ויהר מורשי האם מפני חיי כדוכותה הרי גס
 יורשיה הם יורשיה שהי' אלא ודאי אינו קרא שם כבוכתה
 אלא

שאלה סב

נדרשתי

לשא שאלו חמרי בקוסטוביטא כפי'
 שכתוב בו פדשה סתומה פתוחה ופתוח'
 סתומה אס יש לו מקנה. איברא דו מחלוקת ישנה היא
 דלהרמ"כ ז"ל אין לו מקנה אלא יסיר פדף הויה ולהרמ"ב
 ז"ל יש לו תקון והריכש אלהה כפסובותיו ס' ז' טעם מפני כפס
 הרמ"כ ז"ל והכריח כדבריו והעלה לענין הדין דלכתחלה
 אין לו מקנה אלא יסיר פדף כולו אפס עבר ותקנו מוחין.
 ועתה הכני בא לחיוב דברי שלח גאוי' עולם שעל דברי
 שלחם קשה לי טובא כהפכת דבריהם ויכא לנו
 הדין על קו הנדק כפי' דברי הרמ"כ ז"ל יתבאר ויתלכנו
 במ"ד. ראשונה דאיהי להכיין בדברי הרמ"כ ז"ל שכתב זל
 אס כתב המלא חסד או החסר מלא הקרי כתב וכו' או שכתב
 פדשה פתוחה סתומה או סתומה פתוחה או שכתב פדשה
 כשאר הכתב או שכתב פדשה א' כשירה ה"ז פסול ואין בו
 קדושת ס' כלל אלא פתוחה מן התוספת עכ"ל ודאי כונת
 הרב בזה שכתב אין בו קדושת ס' כלל לא שלל התיקון
 ולא כתיב שפתא אס יש לו תיקון או לא אלא בוכנת לומר
 שכל שלח נתקן אין בו קדושה כלל. אמנם בפני התיקון
 איכא לפגמי דמאלא חסד או חסר מלא או קרי כתיב יש לו
 תיקון כדירה או בתליה כל חד כדכתיב אכל בסתומה פתוחה
 או פתוחה סתומה או פדשה כשאר הכתב או פדשה כשירה
 בזה אין לו תיקון כלל אלא יסיר אותו הדין פ"ח ז"ל
 כפי' שאינו מונס במלא וחסר אפסיר לתקנו ולהניחו כמו
 שביארנו אכל אס טעה בדין הכרעות שכתב פתוחה סתומה
 או סתומה פתוחה או שפספסו והניח עניו במקום שאין בו
 פדשה או שפסד בדרכו ולא הפסיד בדין בנתים או שפסד
 בזה הדין ה"ז פסול ואין לו מקנה אלא ללכך כל הדין
 שטעה בו עכ"ל הנה סובר שטעויות כזה סתומה ששאה
 פתוחה וכו' אין לו מקנה אלא בהסרת הדין וס' יא' לו חלוקת
 הדבריתא שפי' הנוכה ת"ר וכתבתם שמה כתיבה ממה שלח
 כתוב אלפין עייבין וכו' פ' פתוחה לא יעשנה סתומה סתומה
 יא' יעשנה פתוחה או שכתב פדשה או שכתב פדשה כיונא
 בה או שכתב בלא דיו או שכתב את האזכרות בזה הדין
 אלו יגבזו עכ"ל הוכריתא ומשמע ליה לקרמ"כ ז"ל דלשכתא
 דיגבזו ר"ל דאין לו מקנה דוגמת ס' שכתבו וזו יגבזו
 והתם אין לו מקנה כלל.
 והשתא כיון אכן אפי' לכהרמ"כ ז"ל דלשכתא דיגבזו חקש
 כדכתיב בעי למימר דאין לו תיקון לא בהסרת
 הדין אפי' לא כקט לישא דבריתא וכיוא יגבזו ולמה לו
 לפדש ואין לו מקנה אלא להסיר כל הדין דומיא דההיא
 דמ"ט שיש בו ארכעט טעויות ככל דף יגבזו וההיא דבריתא
 כהקומץ והביאה הריב"ש שכתב לדברי רבינו דמי היכי דהסוף
 יגבזו דבריתא ר"ל שאין לו מקנה ה"ר הך יגבזו דהך דבריתא
 והשתא קשי' להרמ"כ ז"ל כי כיו' הכי דבהיא דארבעט'
 טעויות ככל דף קט לישא דבריתא יגבזו ולא פירש שאין
 לו מקנה אלא בהסרת הדין ה"ל לסתומה יגבזו לישא דבריתא
 ולוח יש למרז דכשלימא התם ליכא למטעי ולומר יגבזו
 עב' שיתקן שהי' רישא קתני ס' שיש בו שלש טעויות
 ככל דף יתקן ארכעט יגבזו וא"כ משמע דיגבזו אין לו מקנה
 דאל"כ מאי איכא בין רישא לסיפא א"כ אין נריך למרז'
 שאין לו מקנה דהרי רישא לסיפא יגבזו עב' שיתקן להכי הוזהר ללפס'
 כדכתיב הייתי מפרש יגבזו עב' שיתקן להכי הוזהר ללפס'
 שאין לו מקנה אלא בהסרת הדין ולכפי' לא הויה לישא
 דבריתא דיגבזו לזה קשה דהא הרמ"כ ז"ל עב' שיתקן ללפס'
 דההוא

בתרנגולת בלוי או מנוולת בערב פסח מיהו אם חזרו
 וקאמו המנה או התרנגולת בפסח בעוד שהחטה בתוס
 אסורה לחיות ומתנת טעם בתוכה כזונו דהו במשה כיון
 שהחטה עודינה בתוכה אסורה לחיות ומתנת טעם בתוכה
 בזמנו דהו במשה כיון שהחטה עודינה בתוכה ומיהו מחימוס
 דכלי שכי אבל אם הסירו ממנה החטה ואח"כ חמומו ביש
 שריא דכיון שכבר כתבול מערב יצא טוב אינו קורא וכעוד עכ"ל
 קרי קד בר כרוו כמו שביארתי וברור הוא. כמנא כמו מת
 שכתבאר אפי' ששקרו הנמוקים קודם הפסח וכתבול החטים
 כס' כיון שחזרו והתקיימו הנמוקים והמים בפסח והחטים
 בתוסם חזורים וכוונתם טעם ואיסורים בזמנו במשה ומעשה
 כדעה מה יהיה משפט הקים נדונים אם מותרים או אסורים
 ואם אסורים אם חייב לבערם כדי שלא יעבור עליהם בכל
 יראה וכל ימצא ואם יכול למוכרם לגוי במועד או לא.
ולבאורה נראה דחייב לבערם כדי שלא יעבור עליהם
 בכל יראה תדע דהא אפי' תערוכות חמץ עיבורים
 הרמ"ם כל אלהם פ"ד חמץ ומנה ואל תערוכות חמץ עיבורים
 עליו משום כל יראה וכל ימצא וכו' וקודאי שהיה חמץ ערוכה
 היא וכלו עובדיה בפסח וכו' כותה סבבלי ושכר המהו וכו'.
אמנם כבר כתב הרב המגיד אל סם דוקא אם היה בו כזית
 בכדי אכילת פסח עובר עליו משום כל יראה וכל
 ימצא אבל אם אין כזית בכדי אכילת פסח אינו עובר עליו
 משום כל יראה וזה תפסק הוא עיקר ויש מן האוסרים סוברים
 שאפי' פחות מכאן עובר עליו גם ראיתי מי שפ' דברי
 רבינו כך שאפי' שאינו עובר עליו חייב בביעורו שהרי יש
 כזית חמץ סם ואפי' שהוא מעורב בכמה זמנים עובר על
 קיומו כך פי' דברי רבינו הר"מ ויש ע"כ דברי רבינו בדעת
 זו ודעת רבינו כ"ל עיון עכ"ל היה אל.
והשתא ביחוי אכן לדעת הרב המגיד שפי' דברי הרמ"ם
 אינו עובר בכל יראה היבא דאין בתערוכות כזית
 בכדי אכילת פסח אבל פחות מכאן אינו עובר בכל יראה
 היבא דאין בתערוכות וכו' והכריע שזה הפסח הוא עיקר אמנם
 לדע' הר"מ שפי' בדברי הרמ"ם כפי' בפסח: יבאן עובר עליו
ונראה דכ"ל כ"ע מודו דדוקא כשכתב הר"מ דכפחות
 מכזית בכדי אכילת פסח עובר קיינו דוקא כשהוא
מעורב חמץ ממא אפי' שאין כזית בכדי אכילת פסח פסח הרי
 יש כזית חמץ סם ואל של הר"מ משמע דדוקא כשהחמץ חמץ
 מעורב אפי' ביותר מכדי אכילת פסח הרי יש בכל אותו
 הכמות כזית היבא עובר אבל כשאין בכל אותו הכמות שיש
 לו כזית אינו עובר עליו וזה ידויק מלשון הכתוב לא יראה
 לך חמץ משמע שיהיה בו שיפור איסור חמץ שהוא כזית אפי'
 שהוא מעורב ביותר מכדי אכילת פסח אבל פחות מכזית
 אינו עובר עליו. ואין לומר שכוין דקצתין חמץ בפסח
 במשהו אם קול' משהו בפסח בכזית קודם הפסח וכי היכי
 דבכזית קודם הפסח סובר הר"מ דאפי' ביותר מכדי אכילת
 פסח עובר בכל יראה ה"כ פחות מכזית בתוך הפסח עובר
 עליו בכל יראה וא"כ כ"כ עובר הא לאו מלתא היא דאפי'
 בזמא ה"י קיינו בעירוב ממא של חמץ אבל בליעת היבא
 מן החטים אפי' לכתוב הר"מ לא עבר עליו בכל יראה
 וזה דיוק הרמ"ם אל שכתב ואל חמץ שכתב ברב אה
 חמץ קצתם אחר בכל שהוא משמע שחמץ של חמץ כתב
 בדבר אחר אבל לא פליטת כך היה כראוי לכאורה לא שמינו
 להחיותם שכתב בע"ה ואל תבטל שכתבול וכמנא כו' שיערים
 או חטים אם כתבול הרי כל התבטול אסור מבני שכתב
 החמץ וכו' הרי שקרא הרמ"ם לבליעת פליטת החטים ערוכה
 חמץ וא"כ הרי כתב שכל תערוכות חמץ עובר בכל יראה.
אמנם כל זה אינו שוק לאסור כ"ל לעבור עליו בכל

ואפי'

ואפי' דהו קודם הפסח לא כתבול כפי' דליתא ליכא ס'
 אחר כנגד בליעתו ואפי' שרי להכניס והרי עובר בכל יראה
 לא ודאי דבליעת הפליטה לא דמי לתערוכות וכן כתב רמ"ם
 אל סם כמ"ם פסחים ע"ס.
הכלל העולה מדברינו אפי' בתרנגולת לענין חמץ שרי
 להחטות ואפי' מי שירכת להחמיר בתרנגולת
 משום דכפס מפומי' דרבר מהריק אל לפסוק אמרתי והטור
 ש"מ כ"ל אין להחמיר ושרי להכניס עד לאחר הפסח ואין
 באן בית מיוחד.
גם אם ירצה למוכרו לגוי אפי' בתוך הפסח שרי אפילו
 תרנגולת כמ"ם הפוסקים הטעם מפני שאין כזית
 ביותר מפני בליעת החטה ממאנת שאין באן הבאה כדי לאסורם
 בהכאה כן כתבו הפוסקים וזה פשוט. הכל' עד כתבתי וכו'
 ושרא' וכלנו משגיאות ויראנו מ"כ. כה מעתה
 כנעיר יום טוב נהלון:

שאלה סה

עוד דרשתי לומר שחלונת מצה שהיה כך היה ארנב
 א' היתה מלאה חטים ולקחו קצרה א' מים מחמץ
 לחמץ ובהלכתם כפלו המים על הארנב וכחשלו על החטים
 שארנב כו' היה קודם הפסח שלו לומר אם זמתי' החט' האלו
 בפסח או אם אסורים בפסח ומותרים להשקות' עד לאחר הפסח:

תשובה

כתב הרמ"ם אל פ"ה חמץ ואל דגן
 שכתב בכהר"ו שפלו עליו מים כסם
 שאסור לאכלו כך אסור לקיימו אלא מוכרו לשרא' ומודיעו
 וכו'. הרי נראה מכאן לכאורה שאם כפלו עליו מים אסור
 לאכלו ואסור לקיימו וא"כ היה נראה כמי דכפלו עליו
 מים אסור לקיימן.

אמנם כד עיינין ספיר לאו מלתא היא משום דהתם מיירי
 דכפל עליו מים הרבה עד שכתב כל הדגן
 במים דוגמת דגן שכתב במים אבל כ"ל לא הו' אל קצרה
 אחת מים קודאי של היה סם שיע' להשר' כל החט' ואפי'
 עשיריתם. וגם שלא כשרו זמן טעם קיו טעמים זמן מה
 הו' נאפרים אפי' שלא כתבנו כיון שכתבו הפוסקים בפרוש
 דחטים ששטרו וזן לא בעו ביקוב מצבי שהם קשים ולא דמו
 לשעורים כן כתבו הגהות זימון וא"כ כיון שלא שטרו במים
 שלא הו' עזורים שהיו נפודים בתוכו אלא כחלים מן החיבה
 דרך שוליה וכ"כ אפילו כפלו המים ע"פ הדגן היה מותר
 וכן כתבו הגהות זימון וז"ל דוקא כלתיה או בעביעה
 בחיטת ארביין אבל אם כפלו מים על חטים או על הארץ
 במקום מדרון ויכולו המים לזאת מהם או כעפר תיחוח שיכולים
 להכנס בקרקע לא אסריין דל"ל לא תמצא לעולם חטים
 שלא ירד עליהם מים עכ"ל. הרי כתב דאם הם באופן
 שהמים נחלים ולא חמון וקיימו כדי שיהיו ביטורים ומותרים
 דכיון דלא חמון מיהא אלא תבא נחלו לא כתבנו חטים
 ולא כאשר וא"כ ה"כ אם יש בתיבה בטוליה פדקים שבין דף
 לדף שהמים נחלים דרך סם ולא יתקבצו כדי שיהיו חטים
 נשורים מותרים אפי' כפלו המים עליהם כולם כ"ש דקרוב
 לנדאי שלא כפלו המים על כולם ולא על קצתם אלא מעט
 מועד מהם ואיפשר שכתבול קודם זמן איסורו להלכתו.
 וכ"כ הרב מהריק סם האגור ואל כתב האגור שפאל אביו
 על חטים שהיו שטוחים בעליה תחת הגג ועברו המים דרך
 הגג ונלפו על הדגן כקנת מקומות עד שהיה בהם כ"כ
 מים שהיה טופח ע"ה להטפוח והשיב כי רא"ס וריכס החמיר
 ואמרו גבי חטים אם יש סם מים אפי' לא כתבנו אסורים

ויראה כמ"ם פ' פסח
 הרי"ם פ'
 ד"ה דמ"ם
 ש"ס ל"א ק"ו
 ז"ה ד"ע
 י"ח ד"ה
 י"ח ד"ה
 י"ח ד"ה
 י"ח ד"ה
 י"ח ד"ה

דכחטים אין כריך ביקוב מ"ם נסמן על החטה שכתב ראובן
 וסכילו חמירי הארוך לאכול מכתם קודם פסח או למכור
 לגויים מעט מעט והשאר לשתרי מכתם פסח שפאל שמה לא
 ירדו עליהם מים וא"ל ירח שמה לא כתבנו אכל החטים
 התחטוים שהם אכל הקרקע של העליה קרוב לנדאי שהמים
 ירדו סם עד עובי כ"כ אפי' ח"י אכ"כ ויאתם חמון והשאר
 מותר להחטות אבל לא לאכול מהם בפסח דא"ע דלענין
 כל יראה יתבטל חספקות ברובן לגבי אכילה הו' בחטתו ולא
 מקליבין עכ"ל. וכריך להבין דבריו ראובן מס כתב שמה
 לא ירדו מים וא"ל ירח שמה לא כתבנו קשה דידים אהדים
 דהא כתב דכחטים דקייין לא כע"י כתבנו.
אמנם כד עיינין ספיר אל ק' מיד דמאי' דכתב התם
 הוא כשי' רבני מים שישטרו אבל הכא אפי' דרדו
 מים עליהם הם נחלים ולא חמון וכוין סכן כיון שלא כתבנו
 שרי וזם פשוט. מן קשה בדבריו שכתב דא"ע דלענין
 כל יראה יתבטלו חספקות ברובן לגבי אכילה דהו' חטתו ולא
 מקליבין לכאורה קשה מאי ק' אמר לגבי אכילה דהו' חטתו הא
 לא הו' חטתו אלא בפסח אבל קודם הפסח הו' כפי' אמנם
 זו הטענה היא דכוונתו בדברים אלו לומר דאכול חמץ בפסח
 אפי' משום אסור במבואר אמנם לענין כל יראה אינו עובר
 על כל יראה במשהו לא כשלא כתבול ברוב אבל במשהו אינו
 עובר ומותר להשקותו וזה משקים להם שכתבתי למעלה בענין
 חטה שכתבתי בתרנגולת בפסח שמתיר להשקות חמץ דלענין
 כל יראה לא עבר במשהו ומה גם לכתוב ה"ה שכתב בהרמ"ם
 דגם לענין כל יראה לא עבר עד דאיכא כזית בכדי אפי'
 ואפי' לכתוב הר"מ דמ"ם בדברי הרמ"ם דא"ע דליכא
 כזית בכדי אכילת פסח עובר מ"ם בעיין שיהיה בכל אותו
 הכמות כזית אבל אם אין בכל הכמות כזית לא עבר עליו
 אפי' להרמ"ך וזה נראה פשוט מדבריו וזה מה שאמרו באן
 דלא דמי איסור כל יראה לאיסור אכילה דאיסור כל יראה
 בעיין שיעור אמנם איסור אכילה אם אכל חמץ בפסח אפילו
 משהו אסור וא"כ יש חשש שמה אותן חטים יש בהם חמץ
 ממש שלא כתבול ואכילתו בפסח במשהו.
ועדיין כריך להבין דלא ימצא אם כתבול קודם הפסח
 גם באכילה מותרים בפסח דליכא חמון וכיעור ואם
 לא כתבולו גם בכל יראה עובר אמנם התירוף לזה הוא
 דככל יראה כיון שלא יש כזית בכדי אכילת פסח סם ג'
 כנים אינו עובר כמ"ם ה"ה כפי' הרמ"ם וכדאי דכזית בכדי
 אכילת ג' כנים הוא פחות מ"ם ואינו בטל כפי' כד' שהיא כיתר
 באכילת ועכ"ל כיתר מאיסור כל יראה ואפי' ל"ם הר"מ כפי'
 שיהיה באותו הכמות שיש בכזית כזית חמץ אפי' לא יהיה בכדי
 א"ע אבל אם אין באותו הכמות כזית לא עבר אפי' ל"ם הר"מ
 סכן כתב ואל שהרי יש כזית חמץ שם אפי' שהוא מעורב
 בכמה זמנים עכ"ל הרי משמע שרי' שיהיה כזית חמץ באותו
 הכמות אפי' שלא יהיה בכדי א"ע אבל אם אין סם כזית
 חמץ אפי' להר"מ אינו חייב לבערו וא"כ הרי יש הפרש בין
 כיעור לאכילה דכיעור משום כל יראה אינו חייב אלא א"כ
 יש כזית בכל אותו הכמות אמנם באכילה אפי' משהו חייב
 אם לא כתבול קודם הפסח כפי' זו היא כזית דברים לו'.
ועתה נחזור לבעינינו הכא כמי החטים העלונים מותרים
 ויאתם שטולו האגור אם יש לחוש שכתבנו סם
 המים ולא יבאו דרך סדקי קתיבה הו' כשהיא דהאגור שכתב
 שאותם יזרוק והשאר מותר להשקותו ומו' ויראנו מ"ם וז"ל
 ויראנו מתורתו ככלאית חמון. כה מעתה

שאלה

כנעיר יום טוב נהלון:

שאלה סו
שאל האם משה הן גביר נשא
ומה עבדה כבן וחכם האם
כפסו כה"ס משה די בנואל ע"פ המסכה שפוטס בה
הגוים לישראל בניין ופוטס מלאכה נשבת והוא דבר מפורסם
שזו מלאכת ישראל וכפי הכראס מדברי הרמ"בם ז"ל פ"ו
מ"ש שבת שפסדו כפרהסוף אסור לעשות ע"ז גוי מוך הקחוס.

תשובה

אמר העיון והסקירה בקמלת ה' עלי
קדתי חמתי תרתי והתרתי הדבר
ואין כאן בית מיוחס.

כתב הרמ"בם ז"ל פ"ו מה' שבת ז"ל פוסק אדם עם
הגוי על המלאכה וקוצף דמים והגוי עושה לעבדו
ואע"פ שפוטס בשבת מותר וכו' ב"ד"ף בנכונה שאין מכירין
אותו שזאת המלאכה שפוטס בשבת של ישראל היא אבל
אם היתה גלויה ומפורסמת אסורה שהרואה זה הגוי עושה
מלאכה אינו יודע שקצף ואומר פ' שבת הגוי לעשות
מלאכה בשבת לפיכך הפוסק עם הגוי לכנות לו בית או
ביתו או לקבור שדמו אם היתה המלאכה תוך התחום
אסור להסתימו לעשות בשבת מפני הרואים שאינם יודעים
שקצף ואם שוץ לתחום מותר. וכן מותר לאדם להסתימו
ברחו או שדמו לגוי אע"פ שהגוי הוא זורען ונוטען בשבת
שהרואה יודע ששכורין הן או באריות כתי' להם ודבר
ששם ישראל קרוי עליו אין דרך רוב אנשי המקום להסתימו
או ליתנו באריות אסור להסתימו לגוי מפני שהגוי עושה
מלאכה בשבת והוא קרא ע"ש בעליו עכ"ל.

דרי מנאנו רפואה מדברי הרמ"בם שכתב דבר שדרך
אנשי המקום להסתימו מותר להסתימו לגוי לפי שכיון שדרך רוב
אנשי המקום להסתימו יתלו בשכירות אמנם אם אין דרך
רוב אנשי המקום להסתימו אסור לפי שאין הכל יודעין
ששכרו הגוי כיון שאין דרך רוב אנשי העיר להסתימו במה
כפי זה שהדבר תלוי אם דרך רוב אנשי העיר והנה
פ"ס ז"ל פתח גדולה מו"ש פ"ו שכוין שדרך רוב המקום
להסתימו מותר אפי' בלא שכירות אלא בקיבולת לפי שיתלו
בשכירות שרוב אנשי המקום משכירין וכו' כך כתב ה"ה
בכרא זו ובודאי שהרמ"בם ז"ל מולק ע"ז וכבר דחאה ה"ה
בכרא זו לפי שלא התירו אלא לומר שיתלו בדבר שהוא
במה ששכר או חכר אבל אם אינו כן לא הותרו על שם
שאמר ששכרם היא מה שאינו כן.

נמצא שמה שהתיר הרמ"בם אינו אלא להסתימו שדה או
להסתימו לגוי במקום שאנשי העיר נהגו להסתימו
או להחכיר אבל אם אין דרך רוב אנשי המקום להסתימו
או להחכיר אסור.
אם כן מעתה משה נלמוד לכו"ז שבענין המסכהאכאם
לא מבעיא שדרך אנשי העיר לעשות בקיבולת
אלא ארבעא אין עושים כולם אלא בקבולת ולא באופן
אחר להסתימו הפועלים יום יום וכיון שאין מהגם כן ח"כ
מותר לתת בקיבולת לפי שבדאי יתנו בקיבולת כיון שכל
בני העיר נוהגים עקבולת ולא בדבר אחר וכן אפי' אומר
שאל בענין הכניין ואריות הנבדלים מכה כל המדינה
כמו במסכהאכא שאין שוכרין פועלים יום יום אלא מקבלים
קבולת פשיטא דש"י לפי שהרואים יתלו בזה ואפי' אינו
כן אלא שרוב אנשי העיר נוהגים לכנות בקבולת אע"פ אינו
שהמיושט אינם נוהגים יתלו ברוב ומותר ולא אסור הרמ"בם
אלא כשאנשים נוהגים אנשי העיר כלל בקיבולת או אם
נוהגים הכי מיעוט הילכך לא יתלו בזה כיון שאינו מכה
קרוב אבל אם מכה הרוב לעשות בקבולת שרי אפי' בניין
ואפי' אריות נגד כך נלמד דאם לא כן קשה מאי שא

אל כתב בטור ז' ס' ק"כ ז' כתב המדברי שפ"ס דקדק
מלשון רמ"בם דאם דמו הכושים מ"מית א"ו סיכה אע"פ
ש"שכר ז' קנינים נריכס למור וליושכ ז' קנינים כשימשרו מקום
דכיון דדמו הכושים לא מקרא אדעתא דקדק ז' קנינים
וכתב מהר"ק שורש ק"כ ע"כ שכתב דאם כעל מחלוקת בין בעלי
קדושים קיבא דדמו הכושים יום או יומים אם נריכס
למקור ז' קנינים מיום אותם הפקיעת וכו' ופ"ר דרבה
ע"פ ז' ועתה קודיע שמכין ראש ופעה שהדי הנדון מ"דו אמת
שכ"כ זה לא נדמו אלא כשגש או ארבע שעות ומכך
כתפסרו בנייהם. ועתה כפי זה מה שפסד יש כזה דיון
במה עעמא עעמא מאי אמרו דנריכס לחור ולמסור משום
דכיון דאדמו הכושים ואינה מדקדקת כבדוקת שהיא סוכרת
כיון דאדמו אידרו. והא לא ש"ף אלא כשידמו יום או
יומים אבל ככ"ד שבו כיום חורו ובתפסרו קרו ל"כא למיחש
כלל דהא הקדושים הם שני פעמים כיום אחת בבקס ואחת
בערב כדוקת הקבר ככ"ד עכ"כ ונדקדק הערב קימס אחת
שכתפסרו במנא דליכא למיחש כלל לקח עעמא אליבא
דכ"ע אפי' לדברי המחמירים. ומא גם עתה כפי דיון
אפי' יהיו נדקום יום או יומים ל"כא למיחש כלל.

תרע דאם כתב הטור כפי ק"ו ז"ל וככל זמי ספסרו
נריכס לקימס בודקת לכתחלה פסע אמת כיום.
וכ"כ כתב פעמים אחת כשקדתי ואמת ערכתי. ומיהו אפי'
לא נדקה בכל השכות אלא פעם א' לא שאכ נדקק כיום
הראשון של השכות או כיום אחרון או באחד מהאמצעיים
פ"ו וכו' עכ"ל. והנה מקדוקת הקימו לפסח הלכה דין
זה בק' הקבר שלו סי' ק"ו וא"כ יש למתוה כ"כ פסק
באן דאפי' לא נדקה ככל הו' אלא יום אחד פ"ו וס"
בס' ק"כ כתב שאם נדמו הכושים וקורו ובתפסרו שדרך
למכות מיום שכתפסרו וקטעם הוא מפני שכיון שדמו אינה
חוששת לבדוק כלל יום ויום בכך אפי' לא נדקדק כלל בכל
השכות אלא יום אחד ד"ו וא"כ קימו דודים אדוהי.
אלא ודאי ג"ל דמאי דכתב דמו הכושים אפי' שישנה
ז' קנינים נריכה למסור ז' קנינים וכו' קיינו שפסדו שבעה
ימים בין הדמוי דאז חיישינן שמה לא נדקס יום מפני
ששכנה שהיה דמוי וכו' שכן הרי עכ"ז ז' ימים כלל נדקס
ולא מהיני' אבל אין ה"כ דאם לא עכ"ז אלא יום או
יומים או ד' או פ' ימים אין בכך כלום כיון שכתב פעם
אחת בכל הו' נדקוקת יפה. וקטעא אפי' לא נדקה נדקס
יפה אין לחוש דהא אפי' לא נדקס כלל לא מעכ"ז.

כך נדקק לפסד דברי מוה"ר א"ל כ"ד שלא נקסה דידים
אדוהי שזיכס שערב לני ערי. אע"פ דאכתי קשה מאי
אע"פ שכתבו ז' קנינים ארבעה עפי עדיף כשלא עכ"ז
כל הו' דעדיין נטאר יום אחד שכתבנו כפי סכנת הטור
שפסק דמקני יום אחד בכל הו' ומה שכתבנו כל הו' לא
כשארנו לק יום אחד לבדוק ולא מהיני' מ"ת כך נדקק לפסד
כ"י שלא יקשו דברי הרב הקדמוני.

ויש לתקן בדוקת דמאי דקאמר אע"פ שכתבו שבעה
קנינים כקט ל"כא דאע"פ בערך שכתבו כך נדקק
ימי עקרה וסיק ראוי שלא ילכו לבעלה אפי' לא עליו להי'
ובערך זה בקע אע"פ עם היות דאדרבה עפי עדיף כשלא
עכ"ז כמו שפ"ו כך יש לתקן בדוקת.
וראיתי למהר"ק ז"ל זה לשונו דאשמועי' דלא מחייב
למנות ז' השמים עד אשר יתפסרו ושלמים
מכ"כ דאז מקרא אדעתא ולא מקמי הכי ואפילו שפסד
ונדקק לא מחייב. וטעמא לפי הכרא לפי דכיון דמחייב
בדקדוקת סם בגמ' בכל שעתא ושעתא איכא למיחש דלמא
שעתא תוהלאו אדעתא כיון שדמו הכושים ולא דמי לשאר
פופרק

שאין הכל יודעים שהיא קיבולת' סכן כתב וז"ל פוסק אדם
עם הגוי על המלאכה וקוצף דמים והגוי עושה לעבדו ואפי'
שפוטס בשבת. כיצד כגון שיסבור הגוי לארוב לו בנד או
לכתוב לו ספר כד' בנכנא שאין קבל מכירין שזו המלאכה
הכעשית בשבת לישראל אבל אם היתה גלויה ומפורסמת
אסורה שהרואה הגוי עושה מלאכה נשבת אינו יודע שקצף
וא' פלוני שכתב הגוי לעשות מלאכה בשבת עכ"ל. הרי
שפוטסו במטלטלים כמו בנד וספר כתב שאם הוא בפרהסיא
אסור שלא בדברי פ"ה שכתב בה' חולו של מועד. לא
ש"ש לומר שזוהו כתב ופי' שהרמ"בם ז"ל בהלכות שבת ז"ל
ולפיכך הפוסק עם הגוי לכנות לו ביתו או חקרו או לקבור
שדמו אם היתה המלאכה תוך התחום אסור להסתימו לעשות
בשבת מפני הרואים שאין יודעים שקצף וכו' הרי שפי' דוקא
בגון כיון או חנה או קעיעת כרס שהיא קרקע אבל במטלטלים
בכל גונא מותר. אע"פ דקשה דכרישא בקטע מטלטלין
ועליו אמר דכפרהסוף אסור ושיב יכא בקרקעות וקשיא מילתיה
פי' שיהי' לסיפיה. אלא שדרך לומר דבמטלטלין דקטע כרישא
שרי לעולם בקיבולת אפי' בפרהסיא. ומה שאמר במ"ד
הוא על מה שפסק א"כ בגון כיון חנה ונטיעת כרס שהוא
קרקע בזה יש הפרש בין כעס לפרהסיא. אבל במטלטלין
שהגוי עושה לדעתו וביתו שרי אפי' ידעו שהוא של ישראל
לפי שכיון שהם מטלטלין וקביתו ידעו הכל שאינו שכיח
יום אלא קבלן. וידעו שבמטלטלין יש הפרש בין קבלן
לשכ"כ כמו שיאמרנו לפי כ"כ כל"ע ל"כ דכ"ד דכ"ד הרמ"בם ז"ל
ודברי ה"ה ז"ל המסכהאכא מטלטלין הם כתיבו של גוי
ועושה לדעתו והכל יודעין שהיא קיבולת ולא
שכיח יום לפי שאין דרך לעשות בשכיר יום וידעו הכל
ההפך שכן קבלן לשכ"כ במטלטלין אע"פ שקרקע לא ידעו
מפני שפוטס הגוי כתיבו של ישראל ואמרו כיון שפוטס הגוי
בביתו של ישראל וברשותו אע"פ שהוא קבלן ה"ל כשכיר
יום כיון שהוא ברשותו ה"ל כאלו שכרו לעשות מלאכה
בשבת וזה הכל"ע נגד ישראל יתלמו משגיאות כ"י.
הקציר יום טוב נהלון.

שאלה סו

ער ענין החל' דוד תאבאח שקרא לק' מערביים
שכנעא בני ממזרים וכו' נדוה'
שעשה שהיה כך היה דאזכר שהיה לוקח בת שמעון ופספס
שכנעא כקיים בדיון כדת משה וישראל ופשעט
הנטיאין כפלה קטעס כהים וכל א' הלך לדרכו ואח"כ בני
אדם עשו שלום ביניהם ולא עכ"ר בין זה לזה שלג או
ארבע שעות ואח"כ ראוין נשא כלתו ונא חכם אחד וא"ל
שהיה בועל בדה שהיתה נריכה למות ז' קנינים פעם אחת
ונכנ"ס באו הדברים לדי קטעות שקרא לכל בני קסקל
מערביים ממזרים וכו' וכו'.

תשובה

כתתי ל' ל' למנא לו זכות מהיפן
הדגלים ומיחיבן הוטיא דין זה לקוביא
לבו על בנות ישראל סהם בועלי כדון ואחר השקידה דאיני
מתיבין דן את הקיין ובמחילם מהכבוד שנה כמיהא כי הוא ראה
בש"ע שפסא הרב מהר"ק ז"ל לטעמים וע"הו. והוא שכתב
בה' כדה סי' ק"כ ז"ל דאם דמו הכושים חשמת א"ו סיכה
אע"פ שישנה ז' קנינים נריכה לחור וליושכ ז' קנינים כשימשרו
לעשות הכושים עכ"ל ומכאן למד להורות ולא ידע ולא
הכחין לעשות הטעם שדן זה לא הוכר בגדולי המורים הרף
וזד"ר"ם וכו' אש ולא הטור קבואי. אמנם הרב מהר"ק
פופרק

במדת ז' קיים דהא לא הוואו להויה דאבות בכל
שעה אבל דמחמודי ומחמדא משתבעה להכחא עד שתבעל
איכא למיחש טובא עכ"ל כותב הרב לתרץ קצת ממה שהקשינו
לעיל דכיון דקצטוניו כמו שכתב הטור דנז' קיים אפילו
לא בדקה אלא יום אחד סגי וא"כ אפי' לא יחבא אדעתא
בבדיקה מי גרע מתיבא דלא בדקה כלל יום און יומים או
ג' און ד' ימים דמכני' לכך תירץ דהכא חמיר טפי משאר
סופרות שבעה קיים משום דכיון דאיכא חימוד כל שעתא
ושעתא איכא למיחש משתבעה עד שבעל' ולכאורה כדאין
הדברים' אמנם כד עיינינן טפיר דברי הרב הם תמוהים
חדא דמי שרואה דברי המרדכי בה' כנה ימא דהבר מפורש
שלא הזכיר חימוד היכא שדחו להם הנישואין ולא הזכיר לא
דכיון דאידיהו הנישואין לא יחבא דעתא למבדק יפה מפני
שטובת שכר כדמו' אבל לא הזכיר משום חמור'
ועוד אפי' לטבת הרב החימוד לא שייך אלא כשתבעה
להנשא אבל כשדחו מאי חימוד איכא אדרכא ככר בעלה שמדחה
שדחו להם כשואה' ודבר אחר יקשה יותר ע"ד הרב הוא
מ"ס דמחמדא חמדה מיום שתבעה עד שתבעל' וככתיב ג"כ
בכלל ימי הדחוי וימי הפיוס עד שתבעל' א"כ הוא כן אין
לדבר סוף ואין לו תקנה דהא בכל שעתא חיישינן לחימוד
וכי חיישינן לחימוד לא מהני בבדיקה אפי' בכונה דהא אמרינן
בגמ' תבעה להנשא וכתפייסה גריבה לישב שבעה קיים'
ופי' רש"י ז' טעמא שמיא דאתה דם מחמת תלות חימוד
וכתב הטור י"ד סי' קכ"ב ואפי' בדקה ענמה בשעת תביעה
ומנאה טעורה שמיא מחמת חימוד ראתה טעם דם כחרדל ולא
הרגישה צו עכ"ל' וכתב מהריקא בן כתב דהש"כ ז' אל
ושפום הוא דל"כ לא היה רבא סומס דבריו דממשע דלית
ליה תקנתא לא בכך עכ"ל' הרי דאין תקנה להשם דם חימוד
אפי' בבדיקה הגונה פטובה ואם כדברי הרב שכלל יום מיום
חתיבתה עד שתבעל איכא חש חימוד א"כ אין תקנה כלל
אפי' בבדיקה הגונה ובאמת דברי מהריקא לי ג"ע' כ"ז
שפילפלו כד ליהגדיל תורה ויאדיר אונס כ"כ כד ביארנו
דליכא מאן דפליג דכ"ע מודו דכיון דלא היה הדחוי לא יום ולא
יומים ולא ד' ימים ליכא חש בזה כלל כמ"ס ומעתה לכל
הסכנות קמ' הזה טעם בהוראה.

המאור

הגדול המחיר לדרך ולדמים זה פניו ועוקר
הריס' סה"שלים הדין המנויין הרב כמה"ר
י"ע כ"ז שלמא דמר יצא' והנה האירו אל עבר פני
אותותיו המסוללות כפז על הדין ועל האמת במספר דמפקד
האשה שאינה נריכה לפטור עוד כיון שלא היה הדחוי לא
יום ולא יומים כי אש שעה אחת וסתיים ומנהגים' וימי יפא
אחרי המלך כי הדין דין אמת ודבריו אינם נריכים חזק
ולתפירת השול חתמתי לאפוש' גבריהן בפסק זה הן בפסק
קצת ממוכות הבה' ובעינין הפלפול שפילפל בדברי הרב
מוהריקא ז' לבי מומנס ומתסם בה כי ראיתי את הלחץ
אשר להם וכדקא לומר דמה שאמר אש כדחו הנישואין היינו
בשעברו ז' ימים בין הדחוי וכו' דאין חיישינן שמיא לא בדקה
יפה מפני ששכחה שדחית לגמרי וכיון שכן הרי עברו שבעה
ימים בלא בדקה אבל אין ה"כ דאם לא עברו אלא יום או
יומים אין בכך כלום כד נרדף ל' דברי הרב ז' לו דבריו'
וכפי דעתו קשה לישבו כד לבי שערב סג' כתב בטור דין זה
בס"ה ז' אל שדקדק בן מלשון דש"ס' ואם מדבר בענין
שעברו ז' ימים או אינה נריכה לפנים ולתורה מדברי רש"י
ז' דכיון שעברו ז' ימים אחר הדחוי טעמו הוא שחייבה
לפטור שבעה קיים' ומטובה דמר דפי' כן תמוהא לי מאי
קשיא ליה בלישניה דאפי' שכתב מר אפי' דאכתי קשה

יש לחוש בשעת הפיוס והרפון שמי שחורה וראתה מחמת
חימוד ולא הרגישה' וכן בכל דחוי ודחוי עד שתבעל
נריכה לפטור מכיון דהשכחה הגונה אכל כיון שכתב
אם ראתה ופגמה לה ולא בדקה כי אפי' בכל השכחה
מהני בדיעבד' זה כלע"ד אש טוב וכשר בעיניו' כי
אשת עולם אשתני תורתו וה' יוכי להסתופף כחברותיו
וגל קורנו להשתעלם באהבתו מוזמן למנוחו וכיון לעבודתו'
הנעור ואשיהו פיטעו'.

רבה

דעמיס מדברנא דאומתיה איהו וגולתיה יחא
ויחא המראה הגדול הזה מזה בן מזה סיני
ועוקר הריס שהסם השלם הדין המנויין כמ"ה ר' יאשיהו
פיטעו כ"ז' פי עברתי ואשאפת כועס טעם לשד השמן
רכו דבריו משמן והמה פתישתא דחכימי מילומי לשמי
יפלומי כעמי אכלמי כאומי בשמי שם ושמן טוב כוכתו רבויס
להלן בעד הרבנים מהריקא ומהריקא ז' אלל מה אשעה
ומרגלא בטומיהו דרנבן דבי רב בקוסטנטינו' רבתי דבעית
על קושייתו אפירוי לא פתח ביתה כי לא אתרנה בדחיות
בקש' וכמה כפלאה הפלא ופלא על רוחם שכלו ועונם
ביבתו ושכלו הך כמה שחשב לתרץ קושייתו ומה עמנו ראשיהם'
בה שכתב שהכל תלוי ברנני שכתבתי אחר הדחוי
שכחתי רנני ראתה דם חמור ולכך נריכה לפטור
מחשע דברים הללו ככוכים בטעמם והן הן דברי מהר"ק'
אמנם אי אפי' לישבן על דברי מה"רס' שכתב טעם מפני
שכיון שדחו הנישואין לא יחבא דעתא לבדוק יפה בחשכה
שכר היא גדר הדחוי' ואם איתא דטעמא הוי משום
חימוד בשעת הרגיו שמי מה לנו זלימי דחיוי לומר שכיון
שדחו לא בדקה יפה אפילו תבדוק יפה בימי הדחוי
והטעמה ממקור דמיה עוד טומאתה בשלילה מחמת חימוד
רינוי השני וכ"ה הניא לפני דברי מה"רס' כאילו כפלאו
ממני וממחתינן לקח ומחתינן הכיח בן קולמוסו וכתב
לשון מה"רס' ובתולה זו תנשא לכך והיא שכחה ולא שמת
ז' קיים אלמא בעינן דיהיבת דעתא אפי' שהיא בתוך
שבעה קיים ה"ה כמי היכא שדחו הנישואין היא נריכה
לחזור ולישב ז' קיים וכו' אלו הם הדברים אשר העתיק
כת"ר והעיקר החסיד מן הפגש שכתב עוד ז' אל משום דלא
מסקא אדעתא הך ז' קיים הואיל ודחו הנישואין עכ"ל
הנה אלה הדברים הריס הנכונים תלויים ברומא ועשוקא
דליכא דעיקר טעמו הוא משום שלא כתב לא לכה לבדוק
יפה בחשכה שכר כתי' ולכך הונרך לה שמתנה מחש' ו
ואם איתא שציקר הטעם הוא משום חימוד דרינוי שני
מה לנו אש לא כוהרה בפפירת ז' אל דחיוי אפי' תדקדק
בהם דק טעוב היא נריכה למנות משום חימוד דרינוי
שני אלא דאי מה"רס' לא הזכיר אלא דחיוי שכיון שכתבתי
לא יחבא דעתא לבדוק יאות' גס מהריקא לא הזכיר על
שלאנו חימוד רינוי שני אלא לפי שלא כתב דעתא על
בדיקה דחיוי כ"ז מורה שאין הדבר תלוי בחימוד רינוי
שני' וזו היא קושייתו שהקשי' על מהריקא ז' אל שהזכיר חימוד
שני ופלה הדבר בו ובדברי מה"רס' לא כושר שמן מהו
אדרבה איכפא מתברא מדיהיב טעמא דלא יחבא דעתא
בפפירת ז' ימי דחיוי' ואם איתא דעיקר טעמא בחימוד
רינוי שני אפי' יחבא דעתא ודקדק לא מהני משום חימוד
רינוי שני אשר ע"כ בודאי נריכין אנו לומר דמה"רס' סבר
חומרא יתירע דבעיא בבדיקה פל ז' ימי פפירתה וכיון שכן
זו שדחו כשואיה לא יחבא דעתא לבדוק הטב' וז"כ
מעשה חלם קושייתו על הרב מהריקא ז' אל שהכניא ופסק
הלכה דלא בעי כל ז' והכניא לפסק דאש כדחו בעי פפירה

מאס ללא יחבא דעתא ולא הזכיר טעם חימוד רינוי שני
ומה שעלה בדעתו לתרץ כיון שהיא יסנה ז' קיים הרי
עברו שבעה ושבעת ימי דחיוי וכו' וכת"ר תמה על מה
שכתבתי שעברו ז' ימים ולא מנא כתוב בלשון מה"רס' כי
אם יסנה ז' ימים קיים מן ז' תתיסא' ונס אבי כתבתי
יסנה וכתבתי עברו והכל אחד' ומה שהקשה על דברי
עוד דא"כ למה הונרך ללמוד מדברי רש"י אש יסנה ז'
ימים בלא בדקה איכפ נריכה לפנים' הרי הדבר
פשוט וכו' כבודו מקומו מונח' לאו מלפא היא דמאי
דבעינן שתבדוק בתוך ז' קיים ואי לא בדקה לא מהני
היינו היכא דלא בדקה כלל אבל הכא ז' אל אומרת בדקה'
כהלכתי אלא שלמד מדברי רש"י דלא יחבא דעתא לבדוק
הטוב כל ז' אלא לא בדקה אלא קצת מהימים ואפי' אותם
הימים לא יסנה דעתה לבדוק הטוב בחשכה שכר כדחו
הנישואין וכן תמא דבר מפורש שהכניא מהריקא דברי
מוהריקא ז' אל טעם המחזירים משום שכיון שדחו הנישואין
אין בדקה מועלת כלל אפי' בדקה תמיד פעמיים בכל
יום דכיון שדחו הנישואין אינה כושרת יפה' והר"ה ז' אל
הכריח דברי האוסרים וכו' דלא התחיל למנות עד אחר
שיחפצו ויגלימו דאן מקא אדעתא ולא מקומו הכי ואפי'
ספיה וכדקא לא מהני לה ועמא משום דחיישינן לחימוד
כל שעתא ושעתא איכא למיחש שמיא שמיא חזיא ולא
אדעתא' הילכך בעינן דיהבא אדעתא ומסקא טובא עכ"ל
מהריקא שהכניא בקורב דברי מהריקא דברי המחזירים
והמקילין והכרעתי כדברי המחזירין משום דא"ע דאמרה
בדקתי פעמיים בכל יום לא מהני משום דכיון דדחו לא
מסקא אדעתא לבדוק יפה' וא"כ כינד כתב כתי' והקשה
ע"מ שתיכתי דאם לאחר שבעה אינה נריכה לפנים'
ולא היה נרדף ללומדה מדברי מה"רס' דכיון דעברו ז' ימים
אחר הדחוי פשוט הוא שריכה למנות ז' קיים' הרי
הדבר מפורש דנריכה לפנים ולפני פנים' ללמוד מדברי
מה"רס' וכו' הרי ואולי דהא רבנא טובא הוי דא"ע
בדקה בכל ז' הימים פעמים בכל יום לא מהני' וזה
סידוש רב ועונם אשר לא יוכלו רעיון ראיה לדבר שהמקילים
דחו דברים הללו דלא עסיק מה"רס' אלא בשלא בדקה
כלל' אבל אש בדקה חלילה לומר כן הרי שהוא חידוש
כלמד מדברי מה"רס' כמו שדקדק הרב מהריקא מלשון מה"רס'
שהלך בלשונו' הרי שדבר נרדף שכר ובנרדף תלמוד
ונריכה רבה ולא דברים פשוטים הם כמו שכתבתי.
וימה שרבה כתי' לישב העירין שכתבתי וישב מה שהקשתי
מאי אפי' וכו' התיירין עמנו שכתב כת"ר הוא מה שכתבתי
אוש באות לעיין מר כמלי ותמנא דבר מפורש' וכו' לא
שזה לי ולא רחם דעתי בו גס מה שתרץ למה שקשתי על
מהריקא וככנס בפגרה דחוקה לפגש ש"ל מיום התביעה
עד שתבעל אש אירע כוזה דחויים ורנני' דברים הללו ככר
עלם בדעתי לתרץ אלא שאין רמוזים אפי' ברמזה בדבריו
ולכך הקשתי עליו מאי קאמר מיום התביעה עד שתבעל
חיישינן לחימוד' ודבר זה אין לו שחר כינד כתב דעד
שכתבל חיישינן לחימוד אש הוא כן משמע דגם בפפירה שאמר
הרינוי חיישינן לחימוד ולא אש הוא כן משמע דגם בפפירה
שאחר הרנוי חיישינן לחימו' ולא מהכניא בדוקה ודבר זה אין הדעת
סובלו ולא יעלה על לב דא"כ אין לדבר סוף' וכינד טעמר
האשה הואת ובאמת אש לא היה או' עד שתבעל לא היה קשה
משום דה"כ כמי דחיוי לא מהני בבדיקה משום דחיישינן
לחימוד וכיון שהם ימי חימוד לא יחבא דעתא לבדוק יפה אבל
אחר הרנוי יסנה דעתא לבדוק יפה ומכניא בדוקה' אבל
מאי דכתב עד שתבעל אין לו רגלים ומיהריקא ז' אל דלג מלשונו

עד שתבטל גם מה שהקשתו שאין חימוד כוכב בדברי מה' הם כלל אפי' בדמיונה גם דכבוד יתכן לחוש בימי הדיקוי לחימוד להביא כדה כלו קמרתק סחטבה סכרית וכינד תחמוד כיוסיה גדר הדמיונה - כמא העולה מדבריו שהקשות והיות במקומן עומדות מרפסן אינדי ומתברן עינדי וכאמת הראיתם למעייני היסועס ואחרו שהם עמוקות וחזקות אשר אין להם לשם - וכטמתי כנועס שכלו כלו תחמודס ומודיס דרכנן קשיבותא הי' לנביאו וכ' מר מודה על קמת ודובר אמת

שאלה סח

מעשה בריאה היל' למעלה מחיותוכי דלואי במקום השלם אוכה אמת הול קימך של' במקום חיותוכה אל' למעלה במקום השלם - ובאותו הקדק והחיותוך שהיל' נבאתה סירכה מחידוד לגב והסחוטס רנו להכשרת ואחרו סך היו נוהגים והקעס הוא סכיון שאינה במקום חיותוכה דלואי אל' במקום השלם סו' למיכה ובה וכשרה' דהא במקום השלם שבאכות אס עלתה סירכה ככל איתו הטעה השלם מיכה ובה כשרה א"כ השתק כמו אפי' דלואי א' נבאת מן הכלל ובחטבה ובקדקה למעלה קיון דל' היו במקום חיותוכה דלואי לית לן בה וקיו מקשירין אותה ואחנה בתקבנה ואחרנו אותה אל' סכרין לדעת הבע עמך ריאה דלית לה חיותוכה דלואי כמנהג אל' מעט כטרפה דאשא שהיא כשרה אס נבאת סירכה באיתו הטעה השלם מחוקם למקום מנה לגב מה והא דיכה דהא ריאה זו אין לה חיותוכה דלואי אל' למטה וכל השאר שלם אס כדון אותה כמו השלם שבאכות למעלה דאס י' סירכה מיכה ובה כשרה ה"כ הכי קיו דהא ליכא חיותוכה והו' ל' כמו השלם שבאכות למעלה ונדואי סכנון זה אין להקל כדיון דהוי מקום הרגיל להיות לה חיותוכה דלואי אפי' דזו אין לה דייכין לה באילו אית לה וסרכה סיוכת מנה לגב א' כדיל לן שהוא מנה אונק זו לגב אונק זו אפי' דלית לה חיותוכה טריפס הרי דטרפסין ל' אפי' דלית לה חיותוכה ולא דייכין לה במקום השלם של מעלה מחיותוכה דלואי א"כ גם באותה אונק שיבאה מן הכלל והיה לה חיותוכה למעלה במקום השלם שבאכות אפי' שהיה מקום להתייר ולומר כדיון סאנו מקום חיותוכה הרגיל סו' כמקום שלם לה חיותוכה דלואי אפי' אל' כמו סאנו אומרים לאותה ריאה שאין לה חיותוכה דלואי אל' מעט כטרפה דאשא ויש לה סירכה מנה לגב לא אמרינן כיון שאין לה חיותוכה הו' כמקום השלם וכשרה מיכה ובה אל' מטרפסין לה כיון שהוא מקום הרגיל לחיותוכה דלואי אפי' שנו' נבאת מן המדרגה דייכין כחיותוכה וטרפסין לה מנה לגב א"כ ה' כ' אפי' שיבאתה מן הכלל ויש לה חיותוכה במקום השלם דייכין לה במקום השלם ומכשירין לה מ"מ אין להקל בדבר כיון שיש לה חיותוכה וסירכה יובאה מחידוד לחידוד וקיל כיון דסירכה יובאה מנה לחידוד או חידוד לגב או לחיותוכה או מנה לגב ככל גוונא מטרפסין ואין להקל בכך ונוד ישראל יולגו משגותיה וזרנו מתורמו בעלמות אמן - כה מעתיד

שאלה סט

ראיתי ונמון אל לבי על מה שכתב הרמ"ם ז"ל פדק ח' משבת וזה לשונו שמסקנה את קורעיס בסבת וכו' וכן השורה חטים ושעורים הרי זה תולדת זרע וכן כל כיונא בזה עכ"ל. כמסקנה אס יוכל' לשרו' מוקי' וכיונא בו לעשות שורביט כמו שמהגיס כי כפי מה שכתב וכן כל

שאלה עא

נדרשתי לכאפ טאלוכי לבי ועצויני לראפ דרך נכד בעלמה ביום חתונתו לבעינן ברכה באלמון שגשא אלמנה ובקופו שגשא במילה נדפשי' כפי פלונתא דכנותא ובחמלת ה' עלי אפי' אפרש .

נקטינן דבחר שגשא בתולה כל שבעה מברכין ל' ברכות אפי' איכא פני' חדשו' וזו לא מברכין לא אחר ברא היינו

דוקא בשאר יומי אבל ביומא קרא מברכין ז' ברכות אפי' דליכא פני' חדשו' וכתב הר"ם ז"ל ואל יומא קרא פי' בעודה קיימתא כההיא דאמר' התם יומא קרא לא תלוסו לי בחלבא

והיינו בעודה קיימתא ומיהו אס לא אכלו עד הלילה מברכין דלא גרע מפניס חדשות כיון דאפתי לא אכלו ביום חתונת

עכ"ל ונבאר דבריו כן הוא דמאי דקאמר יומא קרא אינו ר"ל כל יומא קרא אפי' אכלו עשרה פעמים יברכו עשרה פעמים

הא ליתא אל' יומא קרא ר"ל בעודה קיימתא אבל אס אכלו ביומא קרא פעמים רבות לא יברכו כו' אש בעודה קיימתא ולוח

הכינא ריאה מההיא דפסח דקאמר יומא קרא לא תלוסו לי בחלבא וההיא לאו דוקא קרא אל' בעודה קיימתא אבל בבר

בעודה קיימתא הי' ויכול לאכול בחלבא וזה פשוט - וכתב עוד מיהו אס לא אכלו עד הלילה ופי' כלומר השתא דאחרת

דיומא קרא ר"ל בעודה קיימתא ולא דוקא על יומא קרא אפי' אכלו פעמים רבות א"כ השתא לפי מה כרה כפי שיתקיי' מה

שאר יומא קרא דאס אכלו בלילה לא יברכו דלהכי קאט יומא קרא כלומר ולא יום שני דהיינו לילה שלאחר יום ראשון

ומ"מ מיהו הכי פי' אפי' שפיראית דיומא קרא לאו דוקא כ"ל יומא קרא אפי' אכלו פעמי' רנו' אל' דוקא בעודה קיימתא א"כ

השתא לפי זה היינו בריבוי' לומר כי היכי דלכדק לישנא דיומא קרא דהיינו לאפוקי יומא דבתריה דהיא לילה שלאחריו דאס לא אכלו

עד הלילה לא יברכו דלהכי קאט יומא קרא דאי לאו הכי לוי אפי' אכלו מאי דבקט יומ' קרא בשלמ' אס היינו מפרש' יומא קרא כ"ל

יומא קרא אפי' אכלו כמה בעודו' איכא למיח' דא"כ אפי' לא אכלו עד הלילה מברכין דמאי דבקט יומא קרא לא אמת לאפוקי

יומא דבתריה אל' לרבווי' כל יומא קרא אפי' אכלו כמה בעודו' אבל השת' דאחרת דיומ' קרא לאו דוקא כל הינו לאו דוקא

בעוד' קיימת' א"כ היינו מוכר' לפ' דכלי' ל' יום שני לא ליברכ כי היכי דלכדק לישנא דיומא קרא דאי לאו הכי יומא קרא למה

אחרי לכך כתב הר"ם ז"ל ומהו אס לא אכלו עד הלילה כלומר ומהי' אפי' שית' קרא אינו מדוק' לבעינן זה לא אמת' שיהא מדוק'

לבעינן אחר דהיינו אס לא אכלו עד הלילה הא ליתא אל' גם לבעינן זה לאו דוקא יומא קרא אפי' לא אכלו עד הלילה

יברכו דמלת יומא קרא הוי כאלו אמר בפי' בעודה קיימתא - וכתב טעם דלכדיו' דלא גרע מפניס חדשות וכו' לכאורה דבריו אינם

מוכנים מ"ק דלא גרע מפ"ח ומאי איריא פניס חדשו' שאפי' ס"ח דין הוא שיברכו משום דלא שמועו ברכ' כישוין כה"ש הרמ"ם סנקראו

פי' אותם שלא כמנאו ב' ברכות א"כ דין הוא שיברכו בשבילם אבל מאי איריא שיברכו בליל שני אפי' בעודה קיימתא כיון

דכבר שמועו כלם שבע ברכות

אמנם ביאור דברי הר"ם ז"ל הוא דלודא לטעמיה דפלוני אהרמ"ם ז"ל ומפרש פניס חדשות לא בני' למיח' אות'

שלא שמועו ברכו' כישווי' כה"ש הרמ"ם ז"ל לאו ר"ל שלא בעוד שם אפי' ששמועו ברכו' פי' מיקרו וסעתא לפי טעמיה שפיר קאמר

דלא גרע מפניס חדשות כיון שכל בני בעוד' לא אכלו עד הלילה וזה פשו' כמנא כפי מה שביארנו ינא לנו לבעינן דין דלהי' דאשם ז"ל דמ"פ פ"ח שלא שמועו ברכות כישוין א"כ יומ' קרא יהיה דוקא

אבל אס אכלו בלילה לא מברכין דע"ז קאן לא קאמר הר"ם

שאלה ע

על מה שכתב הרמ"ם פ"ח מה' תפל' וכן מקנה סיהא מכיין התפל' כמכיון הקדכנו' וכו' כתב מוהריקא ז"ל בנמ' שהוא מחלוך ר' ב' הכינא וריכל דיכח אחר תפלות אבות תקנו' וריכל אחר כנגד תמידין תקנוס ופסק הרמ"ם כריכל אפי' ג' דמינא כוותיהו בתרויהו משו' דאמר' בנמ' כינא תיהוי תיובתא דריכח מאותם ברייתא שהכינו ריאה לריכל אפי' דשכי מ"מ איפשר שהברייתא סמטייעת לריכל היא סמטייעתו יותר ממה שסמטייעת הברייתא שהיא סמטייעת לריכח ע"כ תורף דבריו .

ובאמת דבריו תמוהים מאי קאמר דיותר היא פייעתא הברייתא של ריכל וזהו שקר דברייתא שהיא סמטייעת לריכח אמתא סמטייעתא בעצם .

והנראה לפרש כשקשה עוד קושיא אחרת בסוגיא דנמ' אמאי לא אחר כינא כיהוי תיובתא לריכל מבריתא

שהיא סמטייעת לריכח כמ"מ כינא תיהוי תיובתא לריכח מבריתא דאיימי סמטייעת לריכל . אמנם הכראה הוא דמבריתא למודא

ליכא לזכותיה כיון דאיכא ברייתא אחריתי סמטייעת ליה אמנם מההיא דריכל דמינא ת"מ אחרת תפלת השחר עד שנות וכו' וסיכין

אחרו בודאי שהיא על המשנה סמטייעת בריש תפלת השחר א"כ הרי משנה וברייתא סמטייעת לריכל לכך אמר כינא תיהוי

תיובתא לריכח להכי שני ואמר דגם ריכח לא פליג לא מודה דכנגד תמידין תקנו למה שתקנו האבות וסעתא יתורף לשר"מ

דלא פסק כריכח אל' ככ"ע וזה דיוק לישנא דהרמ"ם דכתב וכן התקינו שהיא מכיין התפלות כמכיון הקדכנוס ולא כתב וכן

תקנו מכיין התפלות כמכיון הקדכנוס לא סיהא מכיין התפלות כלומר שלא תקנו מכיין התפלות כמכיון הקדכנוס תקנו' לא ת קנו

שהיא מכיין התפלות כמכיון הקדכנוס דאסמכיהו אקדכנוס ולא מהכא אין הוכחה דפסק הרב כריכל דהא איתא אפי' כריכח

אמנם מוקם אחר קשה דמשמע דפסק כריכל מדקתני בתר הכי ועוד תקנו תפלה אחרת וכו' והיא תפלת ערבית דלכדרי

דיכח הרי מתוקמת ועומדת שיעקב תקנה לפיכך הכראה לפרש דלעולם הרמ"ם פסק כריכל ולא פריכח משו' דסוגיון

דמ"מ אמתא כותיה מדבקטין כריכח דאמר תפל' ערב' רשו' ופי' תכן כמתני' תפלת הערב אין לה קבע ואמרינן מאי אין לה

קבע לאשמועינן דהיא רשות וא"כ כיון דמשמע ממתי' דתפלת ערבית רשות משמע דלא כדפסח דאי כריכח מ"מ ערבית

משפחת ומנהג הרי ערבית תקנס יעקב אבינו בחיר שבאבות אל' דמי הלכתא כריכל' דלא כריכח דאמר אבות תקנסו

ואסמכיהו רבנן אמרינן לא כולם תקנת חזל היא .

ותו קשה במאי דאמרין בנמ' מאי אין לה קבע אילינא דומה כל הלילה ליתתו ומההי' כל הלילה לא דהיא רשות

קשה טובא דהא תניא בהדיא בברייתא מ"מ אחרת תפלת הערב אין לה קבע שהרי איברים ועדרים מתאכלים והולכין כל הלילה

משמע דאין לה קבע ר"ל כל הלילה .

ותו קשה למאי דכתב רש"י בברייתא תפל' קערב אין לה קבע אמנם כל הלילה ובנמ' מפרש מאי לישנא דקבע עכ"ל קשה אמאי

בקט רש"י פי' קבע שר"ל כל הלילה ואין הדב' כן כפי מסק' הגמ' והנראה לומר דלוח כיון דש' לומר דלעולם אין סבבת

אין לה קבע יומא ממשמעו' שר"ל כל הלילה כדמוכח בההיא ברייתא אמר' בנמ' מ"מ לישנא דאין לה קבע כל' מדקט לישנא דאין לה קבע אמת לאשמועינן מילתא אנב

אורחא . וזהו יתורף מה שהקשו מה הברייתא י' לתפן וגם הברייתא יתורף כפי פי' זה והפס' מ"מ אחרת תפלת הערב אין לה קבע שהרי איברים ועדרים

מתאכלין וכו' ר' מ"מ אחרת אין לה קבע פי' שהוא רשו' ואינה חוב' והאינו שהרי איברים ועדרים וכו' בלומר וכו' שהיא כנגד דבר

שאינו מוכח הכפרה כמ"מ הר"ם לכך גם תפלת ערבית אינה חובה אל' רשו' וזה פשוט ומבואר בס' ד'

שאלה

שאלה עד עה

והשתא לענין הדיוק יא לאו אלא דכ"ע ולכל הפי' שאמר לנו להעני' במעגלה בענינים שהם המחלני' אלא להולכים ביד וברגל

אמנם כשנעמיק במא' היתר למחנה שמונ' התר וגם יתורנו דברי רבינו ירוחם ז"ל והוא כשדקדק שהרמ"בם ז"ל כתב שפי' סדקי הקרקע וכו'. והענין שהר"ב סבין דמירי בקרקע הבית ששפי' אותה ומחליקין את סדקיהן ליעותה הילכך ביד וברגל אין אכל לא במחלני' שהם הענינים שמולכים המעגלה דיקא כמי דקטע הרמ"בם ז"ל סדקי הקרקע משמע קרקע הבית דגג אינו בקרא קרקע וכן כתב דה"ל שפי' סדקי קרקעות התנור וכו' הרי שפי' רש"י ז"ל דלא מיימי בגנין הילכך נריך שלא יעשה במחלני' מפני שאין בו הפסד אימנם בגנין שלנו שדולפי' יש הפסד גדול אם מפני הגג שפסד כי הוא משל קדושת ק"ו אדוכא וטורא אדוכה קאזא איכטירא. וגם כל כלי הבית בפעמים מחמת הדלף וכו' דפי' דפי' סדקי מקרי ופי' דאיכא כסודא מותר לעשות בכל אופן אפילו כלל שינוי אפי' אי אפי' לעשות הדבר בשינוי שדואי' שאין יכולים להעני' המעגלה ביד או ברגל ואם יעשה כן לא יתקן כלל והדלף עווד במקומו עומד או אולי יתקן לכך מותר לעשות במחלני' שהם הענינים וזה דייק ר"י ז"ל שכתב טעם זה וז"ל כל דבר שהכד מותר אפי' בלא שינוי שפי' פלומה מחליקין הגנות שהיו מטיבי כדי שלא ירד מטר למטע דבתים דרך הסדקין ומחליקין יתקן ביד או ברגל כעין מעגלה וכן מעגלה כלומר עץ עגול שבו מחליקין כי הוא דבר שהכד אכל אין שפי' אותן במחלני' שהם הכף של ברזל שמחליק בו הבכאי מה שעה בטיט פך פטוט פ"ק דמ"ק עכ"ל הרי שכתב טעם להיתר מפני שהוא דבר שהכד אמנם קשה לו על הטור שכתב בעי' סדקי הגנין כדי שלא ירד מטר וע"כ כתב שלא יעשה מעשה אופן במחלני' שהם כלי אומנות עכ"ל ואיפשר שאינו מפרש מה שביארנו פי' מחלני' שהם הפעמים שמוחזקין בהן לא הוא מפי' שהם פלמני' כמו שפי' ולכך אומר לפי שהוא מעשה אופן ואיפשר לעשות ולתקן הדיוק בלאו הכי במעגלה ולעולם אפי' הטור יודה במעגלה אפי' בענינים כשהגנו טרי לפי שהטור אינו מפי' מחלני' ענין לא פלמני' כמפסי' רש"י ז"ל

קשה טובא דלא קטע בדקטע במחני' כעין מעגלה אלא כעין שמעגלין במחלני' וקושיא זו קשה על הטור א"כ פי' מקום שכתב מדקין שנגז מותר למותחן ביד או ברגל אכל לא במחלני' שהיא כלי אומנות עד כאן לשונו קשה אמאי לא אחר אכל לא במעגלה

ועוד דכפי משפ' רש"י ז"ל מחלני' שהיא כלי אומנות של ברזל דקטע כמין כד עכ"ל. וכראה שהיא פלמני' טעמין בה א"כ אין הכנה למה שכתב הרמ"בם ז"ל כעין שמעגלי' במחלני' שהיא המחלני' אינם מעגלי' אלא מחליקין מעגלי' לא שייך אלא כשגוללין בכלי עגול כמ"ש רש"י ז"ל ולא מעגלי' על התנור שגוללין עץ גדול עגול כדי למהם המדקין עד כאן לשונו הרי מוכח דלא שייך מעגלי' אלא כשמעגל בכלי עגול כמו שמוהנים עמה אכן עגולה ומעגלי' בה רנוח וטוב הגג אכל בפלמני' לא שייך לומר מעגלי'.

וזהו קשה לרבינו ירוחם שכתב שפי' סדקי הגג ביד וברגל כעין ששפי' במעגלה וכן במעגלה כלומר עץ עגול שבו מחליקין כי הוא דבר שהכד אכל אין מחליקין אופן במחלני' שהיא כף של ברזל שמחליק בה הבכאי מה שעה עכ"ל. קשה הרי היתר וכן במעגלה אפי' בנמ' אמרו בעי' כעין מעגלה ביד וברגל אכל לא מעגלה ממש וכן כתב מהדקא ז"ל שאין הלכה כדברי רבינו ירוחם שהתיר במעגלה ממש שכל השופקים מולקים עליו עכ"ל. ותמהני על הרב מהדקא ז"ל אמאי קאמר שהשופקים מולקים עליו והלא תלמוד ערוך הוא מולק עליו.

אמנם הכונן בעיני לע"ד בביאור המשנה ויתורן כל מה שהקשינו גם בדברי הרמ"בם ז"ל קאמר שכתב ידוע ומהגו עמה שמעגלין הגנין באופן עגולה ונותנים ענינים מחוכים שבי ראשים בשני ראשי האבן ואוחזים הענינים והוחזים אותם ומעגלי' בהם האבן והענינים הם הנקראים לע"ד מחלני' ולכך אמרו במשנה שפי' במעגלה ביד וברגל פי' שצריך לעשות שינוי שלא יולך אבן המעגלה בענינים כדרכו בחול אלא מוליכה ביד או ברגל אכל לא במחלני' שהם הענינים כמבואר. וזהו כעין מ"ש הרמ"בם ז"ל ומעגלה ביד וברגל כעין שמעגלי' במחלני' פי' מוליך האבן במעגלה ביד וברגל כעין שמוליכה במחלני'. והשתא לפי יתורן מה שהקשינו אמאי לא אשמועינן רבותא מתניתין אכל לא במעגלה לפי פי' זה שפי' לא קשה מדי.

ש"ת לפי פי' זה א"כ אמאי קאמר בנמ' ביד וברגל כעין מעגלה לא הול' כן שהרי אינו כעין מעגלה אלא במעגלה ממש כשלא לפי' רש"י ז"ל ורוב המפ' שפי' דלעולם אינם עושים במעגלה אלא שנידים שפי' כמו ששפי' באבן המעגלה עכ"ל. אכל לפי' זה אמאי כעין מעגלה הרי אינו לא מעגלה ממש לזה כוון הרמ"בם ז"ל וכתב כעין שמעגלי' במחלני' פי' עקר המעגלה לא בעשי' אלא במחלני' שהיא דבר קל לשולך ולהביא אבן המעגלה שמה שעושים ביד שולך ומביא האבן אינו יכול לשוף בעצם לכך אמר כעין מעגלה כלומר כעין שמעגלי' המעגלה במחלני' מעגלי' ביד וברגל וזהו הבנת המשנה והגמ' לדברי הרמ"בם ז"ל והוא הפי' הנכון ופשוט. וכן מצינו טעם לדברי לפי' זה בערוך ערך מחלל שכתב ז"ל מחלני' אפי' של מעגלה וכך מפי' שפי' את המדקין במעגל' בלא מחלני' אכל במחלני' אמר עכ"ל. הרי מוכח מוכח שמוין דברי המשנה והגמ' כדברינו כמו שפי' דברי הרמ"בם ז"ל ולכך אמר אפי' של מעגלה שהם הענינים שמוחזקין במעגלה שהם אפי' שלה ודוק

אמאי רש"י ז"ל והטור ז"ל כלם לא פי' המטה והגמ' כן לפי שכתבנו' לא פי' אכתי' כן ולא עושי' במחלני' שהם הענינים ולכך לא פי' כן.

הכלל העולה מדברינו שאם הוא מקום פסול שפסד הגג וכלי הבית מותר להעגיל במעגלה בענין אפי' אי אפשר בלאו הכי וכו' ויראל ויגלו משגיאות ויראלו ומורתו כעלמא.

הענין יום טוב בהלון

שאלה עה

ילמדנו רבינו מלמד תנוקות בעיר אחת ואין כותבים לו בעירו די ספק כדי ללמד תנוקות שם והוצרך ללכת אל עיר אחרת למנוח לו מנוח לעשות מלאכתו מלאכת שמים וכתי עירו רובים שיפרע עמהם המנו והוא עומן כי הוא בעל מורה ופטור מן המסים ולמדנו רבינו הדיון עם מו ושכ"מה.

תשובה דבר ברוב כפחה שפי' פטורים מפל מימי מים וארנוניות כמבואר בספרי הפוסקים ומבואר בת"ש בארובה פי' שח"כ אמנם מה שפי' להסתפק הוא מפני שאין זה הכס המפורסם לא מלמד תנוקות עושה מלאכה בשכר וה"ל כבעל אומנות אחרת כיון שאינו חכם או רב מפורסם למה יפטור.

ובאמת יש לדבר זה דגלים וכן כראה הדבר נדבחי ת"ם שכתב שאין נריך להיות רב מוסמך לישב בראש לדון ולהורות

שאלה עה

עלמדות לא כל פ"ה שידע לישא וליתן בדת ומכין מדעתו בתלמוד ובפירושו ובפסקי' ונאונים אם תורתו אומנותו כדפי' אפרי' לציל פטור מכל מימי מים עכ"ל. וכראה דמאי דקטע ת"ם שידע לישא וליתן בדת דייק מזה שאמר בנמ' גבי ישא מדברותיך לשאת ולתת בדברותיו של מקו' כמו שכבא לקמן בס"ד. שא קמן דלכל הפניות נריך שיהיו חכם מכין מדעתו בתלמוד ובפירושו ובפסקי' האונים וא"כ לדעתו ככ"ד אפי' תלמד זה יודע ומכין מדעתו כמו שכבא רדא פטור ואם אינו אלא אדם שידע מקרא ותלמד תנוקות מקרא וכו' והוא האותיות והתקנות א"כ באנו לספק מה דינו שכתב הכראה לדעת ת"ה שייב. אלא דכדעוינון שפי' איפשר דשכח ליה רפואה מדברי התלמוד.

והענין הוא שפי' אדם זה הוא אדם כשר ומתקנה בתלכותו וירא שמים ויודע מקרא ולבאת ולתת כפי' המקרא וקנת הגדה אפי' שינוי בקי בתלמוד ובפסול כראה ששטור כיון שהיא עוסק בתורה בודאי פטור תדע דהא טעמא מאי תלמודי קמייס פטורים ממש מפני שתורתו משמרתו וא"כ כינד יתכן שפורה תמימה שכתב כלל פסול לא תשזור אותו והפסול והתלמוד ששאריו הרי העקר תלוי בקריאת התורה ומה גם כמאמרם ז"ל ודגלו עלי' אהבה קרי ביה ודגלו עלי' אהבה אפי' מדגלו ואינו מכוי' שהלכס אוהב קרי' אפי' אומי' לזה מזה שאמ' בנמ' אפי' בתרא פ"ק רב חזן בר רב קדרא רמא קראנא ארבעין אל' רב חזן בר רבא עברת אדאורייתא אדכתי' אדכתי' אדאורייתא דכתיב כל קדושו בידך אחר משה לפני דק' כה"ש אפי' כשעה שאתה מוכן עמים יהיו כל קדושו בידך והם תבו לרגלך תבו רב יוסף אלו ת"ק שמתקנים רגליהם מעיר לעיר ומדריב למדינה ללמוד תורה ישא מדברותיך לישא וליתן בדברותיו של מקום אדכתי' דכתיב גם כי יתקו בגוים עתה אקבנם ויגלו מעט ממא' חלך שרים אחר עילת פסוק זה בלשון ארמי באמר איתגו בלשון עתה אקבנם ואם מעט מהם ויגלו מעט ממא' חלך שרים אחר עילת פסוק זה בלשון ויגלו מעט ממא' חלך שרים אדכתי' דקתיב מורה בלו והלך לא שפי' למדתי עליהם א"כ יהודק מורה זו מנת קולך בלו זו כסף גולגולת והלך זו ארנוכא ע"כ הרי מכאן מודעא דבא שאין נריך לקיות רבנים מעולפלים הרבה דקא קרא דמיימי מדאורייתא כתיב כ"ס בידך משמע שיהיו קדושים ומכתמים רגליהם ללמוד תורה מעיר לעיר משמע שעדיין הם תלמידים החולקים ללמוד תורה אפי' שאינם רבנים ומורי קורא ובראה דמ"ה נריך שידע לישא וליתן בדת להקנין פסם הפוסקים ולשאת ולתת בהם אפי' שאינו מפלפל בתלמוד מ"ה נריך שידע לישא וליתן בתורה תדע דקא קאמר ישא מדברותיך לישא וליתן בדברותיו ש"ת משמע שריך שידע משא ומתן בדת. ואיפשר לומר עוד דלא קאמר שנושאין וכותבין בדת' לא לישא וליתן בדת' ללמדנו שאפי' שעדיין אינם יודעים לשאת ולתת ביון החולקים מעיר לעיר ללמוד לשאת ולתת בדת' די בכך וזה דקדקו חז"ל מן הכתיב שא"י ישא מדברותיך בלשון עמיד שעדיין אינו נושא ונותן אלא קולך מעיר לעיר ללמוד ולישא וליתן בדת' הא קמן דכיון שהולך ללמוד לישא וליתן בדברותיו של מקום שהוא תורה די בכך אפי' שאינו מקום ומפלפל בתלמוד. וגם קראים שמיא מהכתיב כתי' גם כי יתקו בגוים וכו' ובראה שחזל הוהרכו לפרס פי' זה בתפוק אפי' שהוא דרוק שהם מקמיים המקרא שכתבו או יגלו מעט והם דורשים ואם מעט הם ויגלו ממא' וכו' לא שהוקשה להם בקרא קושיא חזקה שכיון שאחרת עתה אקבנם כינד אחרת ויגלו מעט ממא' חלך שרים כיון שאינם רבנים ודאי דיתלו הרבה לא מעט שכתב הם באולי' ק' לא ודאי' ה"ק אפי' יתנו כלם עתה אקבנם ויהי

הוא שפי' אדם זה הוא אדם כשר ומתקנה בתלכותו וירא שמים ויודע מקרא ולבאת ולתת כפי' המקרא וקנת הגדה אפי' שינוי בקי בתלמוד ובפסול כראה ששטור כיון שהיא עוסק בתורה בודאי פטור תדע דהא טעמא מאי תלמודי קמייס פטורים ממש מפני שתורתו משמרתו וא"כ כינד יתכן שפורה תמימה שכתב כלל פסול לא תשזור אותו והפסול והתלמוד ששאריו הרי העקר תלוי בקריאת התורה ומה גם כמאמרם ז"ל ודגלו עלי' אהבה קרי ביה ודגלו עלי' אהבה אפי' מדגלו ואינו מכוי' שהלכס אוהב קרי' אפי' אומי' לזה מזה שאמ' בנמ' אפי' בתרא פ"ק רב חזן בר רב קדרא רמא קראנא ארבעין אל' רב חזן בר רבא עברת אדאורייתא אדכתי' אדכתי' אדאורייתא דכתיב כל קדושו בידך אחר משה לפני דק' כה"ש אפי' כשעה שאתה מוכן עמים יהיו כל קדושו בידך והם תבו לרגלך תבו רב יוסף אלו ת"ק שמתקנים רגליהם מעיר לעיר ומדריב למדינה ללמוד תורה ישא מדברותיך לישא וליתן בדברותיו של מקום אדכתי' דכתיב גם כי יתקו בגוים עתה אקבנם ויגלו מעט ממא' חלך שרים אחר עילת פסוק זה בלשון ארמי באמר איתגו בלשון עתה אקבנם ואם מעט מהם ויגלו מעט ממא' חלך שרים אחר עילת פסוק זה בלשון ויגלו מעט ממא' חלך שרים אדכתי' דקתיב מורה בלו והלך לא שפי' למדתי עליהם א"כ יהודק מורה זו מנת קולך בלו זו כסף גולגולת והלך זו ארנוכא ע"כ הרי מכאן מודעא דבא שאין נריך לקיות רבנים מעולפלים הרבה דקא קרא דמיימי מדאורייתא כתיב כ"ס בידך משמע שיהיו קדושים ומכתמים רגליהם ללמוד תורה מעיר לעיר משמע שעדיין הם תלמידים החולקים ללמוד תורה אפי' שאינם רבנים ומורי קורא ובראה דמ"ה נריך שידע לישא וליתן בדת להקנין פסם הפוסקים ולשאת ולתת בהם אפי' שאינו מפלפל בתלמוד מ"ה נריך שידע לישא וליתן בתורה תדע דקא קאמר ישא מדברותיך לישא וליתן בדברותיו ש"ת משמע שריך שידע משא ומתן בדת. ואיפשר לומר עוד דלא קאמר שנושאין וכותבין בדת' לא לישא וליתן בדת' ללמדנו שאפי' שעדיין אינם יודעים לשאת ולתת ביון החולקים מעיר לעיר ללמוד לשאת ולתת בדת' די בכך וזה דקדקו חז"ל מן הכתיב שא"י ישא מדברותיך בלשון עמיד שעדיין אינו נושא ונותן אלא קולך מעיר לעיר ללמוד ולישא וליתן בדת' הא קמן דכיון שהולך ללמוד לישא וליתן בדברותיו של מקום שהוא תורה די בכך אפי' שאינו מקום ומפלפל בתלמוד. וגם קראים שמיא מהכתיב כתי' גם כי יתקו בגוים וכו' ובראה שחזל הוהרכו לפרס פי' זה בתפוק אפי' שהוא דרוק שהם מקמיים המקרא שכתבו או יגלו מעט והם דורשים ואם מעט הם ויגלו ממא' וכו' לא שהוקשה להם בקרא קושיא חזקה שכיון שאחרת עתה אקבנם כינד אחרת ויגלו מעט ממא' חלך שרים כיון שאינם רבנים ודאי דיתלו הרבה לא מעט שכתב הם באולי' ק' לא ודאי' ה"ק אפי' יתנו כלם עתה אקבנם ויהי

הוא שפי' אדם זה הוא אדם כשר ומתקנה בתלכותו וירא שמים ויודע מקרא ולבאת ולתת כפי' המקרא וקנת הגדה אפי' שינוי בקי בתלמוד ובפסול כראה ששטור כיון שהיא עוסק בתורה בודאי פטור תדע דהא טעמא מאי תלמודי קמייס פטורים ממש מפני שתורתו משמרתו וא"כ כינד יתכן שפורה תמימה שכתב כלל פסול לא תשזור אותו והפסול והתלמוד ששאריו הרי העקר תלוי בקריאת התורה ומה גם כמאמרם ז"ל ודגלו עלי' אהבה קרי ביה ודגלו עלי' אהבה אפי' מדגלו ואינו מכוי' שהלכס אוהב קרי' אפי' אומי' לזה מזה שאמ' בנמ' אפי' בתרא פ"ק רב חזן בר רב קדרא רמא קראנא ארבעין אל' רב חזן בר רבא עברת אדאורייתא אדכתי' אדכתי' אדאורייתא דכתיב כל קדושו בידך אחר משה לפני דק' כה"ש אפי' כשעה שאתה מוכן עמים יהיו כל קדושו בידך והם תבו לרגלך תבו רב יוסף אלו ת"ק שמתקנים רגליהם מעיר לעיר ומדריב למדינה ללמוד תורה ישא מדברותיך לישא וליתן בדברותיו של מקום אדכתי' דכתיב גם כי יתקו בגוים עתה אקבנם ויגלו מעט ממא' חלך שרים אחר עילת פסוק זה בלשון ארמי באמר איתגו בלשון עתה אקבנם ואם מעט מהם ויגלו מעט ממא' חלך שרים אחר עילת פסוק זה בלשון ויגלו מעט ממא' חלך שרים אדכתי' דקתיב מורה בלו והלך לא שפי' למדתי עליהם א"כ יהודק מורה זו מנת קולך בלו זו כסף גולגולת והלך זו ארנוכא ע"כ הרי מכאן מודעא דבא שאין נריך לקיות רבנים מעולפלים הרבה דקא קרא דמיימי מדאורייתא כתיב כ"ס בידך משמע שיהיו קדושים ומכתמים רגליהם ללמוד תורה מעיר לעיר משמע שעדיין הם תלמידים החולקים ללמוד תורה אפי' שאינם רבנים ומורי קורא ובראה דמ"ה נריך שידע לישא וליתן בדת להקנין פסם הפוסקים ולשאת ולתת בהם אפי' שאינו מפלפל בתלמוד מ"ה נריך שידע לישא וליתן בתורה תדע דקא קאמר ישא מדברותיך לישא וליתן בדברותיו ש"ת משמע שריך שידע משא ומתן בדת. ואיפשר לומר עוד דלא קאמר שנושאין וכותבין בדת' לא לישא וליתן בדת' ללמדנו שאפי' שעדיין אינם יודעים לשאת ולתת ביון החולקים מעיר לעיר ללמוד לשאת ולתת בדת' די בכך וזה דקדקו חז"ל מן הכתיב שא"י ישא מדברותיך בלשון עמיד שעדיין אינו נושא ונותן אלא קולך מעיר לעיר ללמוד ולישא וליתן בדת' הא קמן דכיון שהולך ללמוד לישא וליתן בדברותיו של מקום שהוא תורה די בכך אפי' שאינו מקום ומפלפל בתלמוד. וגם קראים שמיא מהכתיב כתי' גם כי יתקו בגוים וכו' ובראה שחזל הוהרכו לפרס פי' זה בתפוק אפי' שהוא דרוק שהם מקמיים המקרא שכתבו או יגלו מעט והם דורשים ואם מעט הם ויגלו ממא' וכו' לא שהוקשה להם בקרא קושיא חזקה שכיון שאחרת עתה אקבנם כינד אחרת ויגלו מעט ממא' חלך שרים כיון שאינם רבנים ודאי דיתלו הרבה לא מעט שכתב הם באולי' ק' לא ודאי' ה"ק אפי' יתנו כלם עתה אקבנם ויהי

סח

כלם נאולי' ה' לגמרי ואם מעט מהם ויגלו מעט ממא' חלך גמ' ופי' ז"ל הוסיף כופף משלנו ואמר אם כלם וכן רובי חוכים ופוסקים בתורה דייק דקאמר וכן רובן דאלב תלילה אין יכולים לסגול דלא יתכן שכל ישראל כאש אחד חכמים וחכמים ויודעים ולא אחד בהם ע"פ אלא ודאי' או רובם בכלם קאמר ודייק עוד במ"ש פוכים ועוד בתורה משום דקרא קאמר כי יתנו משמע דבעינן דליקו מארי מתכותין וכו' ורבותי לכך פי' לעיל ואמר מלשון ושכתם לכיך ופי' כאן שאמר פוכים ועוסקין בתורה כלומר שאין נריך שיהיו מפלפלין בתלמוד אלא עוסקין בתורה שאם פיה נריך שיקו כלם או רובם מפלפלים במשניות ובריות התלמוד אימתי היו בגלגלין לכך אמר ועוסקים בתורה ופי' אחר מעט מהם עוסקים בתורה ויגלו מעט ממא' חלך שרים.

קמן דא"ע דאיכס חכמים גדולים ומפולפלים אלא עוסקים בתורה הם פטורים מכראנא דמלכא כ"ס מחמס וארנוניות. ומדכתיבוי' כמי דכתיב מחדס בלו והלך לא שליט למרא עליהום וכתבו סתופנות וז"ל לפי שהיו עוסקים במלאכת שמים כבניין ק"ה אין להטיל מים על גומרי תורה עכ"ל. הנה קתו' כינוי לחלוץ על דה' ז"ל במ"ש שנוה על אנשי כה"ס עכ"ל. ויהי איפשר לטעות ולומר דקא חכמים גדולים כאנשי כה"ס ששמעון הנדיק הים משיידיין פטורים אמנם שאר בעלי תורה לא לכך דייקו הפו' ואמרו לפי שהיו עוסקים במלאכת שמים ה"כ אין להטיל מים על גומרי תורה. וגם רש"י ז"ל וזה לרבינו הסוספות דלא בעינן שיהיו גדולים בהקמה כאנשי כה"ס לא עוסקי' בתורה כהם קמן דאדם עוסק בתורה תופתו אומותו אפי' שאינו מפולפל וכפי' הרבה פטור מהמסי' וכו' ויראה לי

דלכך שמו עינין לזה בנמרא רבי פתח אוקרות בשני בורות אפי' יכנסו בעלי מקרא בעלי משנה בעלי תלמוד בעלי הלכה בעלי הגדה אכל ע"ה לא יכנסו וכו' להשיעמו שכיון שהם בעלי מקרא או בעלי משנה או בעלי קדמה או בעלי הלכה אחרת מקני לפטורו מהמסים ולכך אמרו שם רבו לטעמיה דאמ' רבי אין פורענות באה לעולם אלא כשכיל פ"ה כשהוא בלילא דקדן אטכריא וכו' ערק כובס פקע בלילא אחר רבי ראיתם שאין פורענות באה לעולם אלא כשכיל ע"ה ע"כ הרי משמע שלא היו רובים לפירו' שהוא כלולא דההו דקני לא שיפרעו ע"ה כלבד משמע שמי שקיב בעל מקרא או בעל משנה או בעל הגדה או בעל תלמוד אחר מהקם מועלת לו שלא יפרע דמי בלילא וינאס מכלל ע"ה כיון שעושה תורתו קבע ומלאכתו ערפי' אפי' שאינו יודע לא במקרא הוא בקרא בעל מקרא שתמיד עוסק במקרא ונאס וימין ב מקרא וכן בעלי מדרש וכן כלם.

ראים מזה שאמר בנמרא הוה רב נשיא דמא' בעור ארכנן אז ר"ל רבנן לא רבוי כתיבתא דכתי' אשפרס מחול ירכון אשפרס למאן אילימא לדקוים השתא כולחו ישראל כתיב בהו כחול אשר על שפת הים כדקום עמון מחול ירכון אלא ה"ק אשפרס ומעשיהם של כדקום עמון ירכון וקו' ומח זיל שמועט מנין על הים מעשיהם של כדקום עמון מוכיבים לא כ"ש שמני' עליה' עכ"כ ור"אוי' לקנין דאכתי' קייסי' במקומה עומדת כינד יתכן שמעשיהם של כדקום יקו' ויתר מחול דמשתא כל ישראל כתיב בהו כחול וכינד יתכן שיהיו מעשי' הכדקום ויתר מכל ישראל שקרי כל ישראל הם כחול וכדקום אינם עולים בתפסר אחר מחלף אלפים וכינד יהיו מעשיהם של כדקום ויתר מחול הים ויכל ישראל כולם. ולכאורה יש לדחות ולומר שכלל כדקום איפשר שיש לו אלק אפי' זכיות וכזם איפשר שיעלה המספר ויתר מחול הים אמנם כ"כ אינו שייך

אמאי רש"י ז"ל והטור ז"ל כלם לא פי' המטה והגמ' כן לפי שכתבנו' לא פי' אכתי' כן ולא עושי' במחלני' שהם הענינים ולכך לא פי' כן.

אלא הענין כל'עד דה"ק אפטרם לזעזעיהם של דקיים ועולים יותר מכל גוף הדקיים ואיבריהם ונידויים וס' יותר מחול הים כלומר יותר ממה שסחול יותר על הים ואם חול שמועט מן הים מנין על הים מעשיהם של דקיים שמרובים מן הדקיים לא כ"ס שמניבים על הדקיים.

אז קמן דעיקר עיטור הת"א אינו אלא על המעשים לא על המורה והחכמה והפלטון כי לא המדרש הוא העיקר אלא המעש וא"כ מלמד תנוקות אס הוא בעל תורה ובעל מעשים ומעשיו מרובים מחכמתו בודאי שפטור שהרי מלאכתו מלאכת שמים ועוסק בתורה ומקרי עמי תורתו אומותו יותר משאר ת"א שאר ת"א עוסקים אונס אינם אומותם שהרי יש להם אומיות אחרות להסתפקם בסמורה ודומיהם ומ"מ בקראים תורתם אומותם כמ"ס האשורי אלקה מפני שס'מ"ט מלאכתם וסמורותיהם הם חוויים תקף ל הסר המורה ולכן מקרי שפיר תורתם אומותם אע"פ שאינו נודק בענם וא"כ מ"ס מ"ת אס הוא בעל מעשים ודאי מקרי תורתו אומותו שאין לו אומיות אלא תורתו ללמדו לתנוקות ואע"פ שבוטל שבר אין בכך בלוס כיוטול שבר שמוצ' כמ"ס הפוסקים.

הכלל העולה מדברינו שאם זה סמ"ת יודע בתלמו' ובספרי הפוסקים להבינם אע"פ שאינו יודע ע"פ פשוטי ופטיטא דפטור אלא אפי' אינו יודע כ"ס אלא יודע פשוטי דקרא לישא וליתן בפטו' הפוסקים ומכין קצת מדרשים ואגדות על הפוסקים והוא ירא שמים ובעל מעשים פטור כיון שמורתו אומותו ממש. והרי אמרו חז"ל ומדקיי הדבים כבוכים לעולם ועד אלו מ"תואמרו כגון מאן כגון רב שמואל בר שילת שהיה עושה מלאכת שמים כהגון והיה יגע במהם ובודאי שר"ס בר שילת לא היה מהדברים הגדולים של התלמוד אלא מ"ת קטנים כדאמרינן בגמ' דל' רב לר"ט בר שילת צניז מבר שית לא תקבל בר שית קבל וספי ליש כתורא משמע שהיה מלמד תלמידים קטנים ולא היה מכלל חכמי התלמוד תדע דאמרי' ההם בגמ' גמי והמשכילים ויהיו בזה הרקיע אלו מ"ת כגון מאן כגון ר"ס בר שילת ורבנן מאי אמ' רבא ואחכינו כבאת השמש בגבורתו וכתב רש"י ורבנן מאי ת"א ענמן העוסקים בתורה תמיד מה כתיב בהו עב"ב משמע שרב שמואל כ"ס לא היה באותה מדרגה. הרי שמעלתם גדולה וא"כ זה המלמד תנוקות פטור אע"פ שבוטל שבר מהם שהרי ר"ס כ"ס היה בוטל שבר כדאמרינן במסכת בתובות גמי העי"לים בכל יום כגון מאן כגון רש"י לרובי מדינה וספי מדינה וכאם כגון רש"י ולא חליף פרישתא דמלאך אכניה ופירש"י א"ל שהיה מתפרנס מספר התנוקות ועכ"פ קרו עליה והמשכילים יזהירו וא"כ זה סמ"ת פטור אע"פ שהלך אל עיר אחרת כיון שלא מנא לעשות אומותו סס אדרכא גדול עון העיר היא שהביטוהו לנאש ומבטלים בניהם מן התורה והנה מה טוב שיצטבנהו סס ויתנו לו שבר וטור ישראל יתלכו משגיאות ויראונו מתורתם כפלאות כז'.

שאלה עו

נדרשתי ל אשר שאלוני ישראל שנותן שורים ותעים לגוי לזרוע בשדה באריותו למחנה לשלש ולהביע מה יעשה כדי שיהיה הדבר בהתר מפני השבת.

תשובה

ראשית אמרי אנינה בא לפניך תשובת הרובנא אלהה הביאה הנהו מיומיות ק"כ מה' שבת ולל מה יעשה איך מאשר שמתק עם הגוי

לכתי שדות שורים שלו כראש לעיני אס לא בעבור השור' כשכל השדות אין לחוש לכיין שהגוי ארים אריותיה קא עכיר דק"ל כר"ט' בג דשוי להשכיר שדות לגוי וכו' וכמדומה בעיני שר"ת התיר רחיים ופורני אבל מאמת השורים יש לאסור דאדם מנווה על שביעת בהמות ואיני רואה תקנם להתיר אס לא שימכור אותם לגוי הארים או טילה אותם טורים כשלושה לא בהשאלה שיהא רשות ביד הגוי להוציאן שלא ברשות ישראל ויזקוק הדמים על הגוי ואחריות השור' על הגוי ועוד שאפילו לא יהא רשות ביד הגוי להוציא שלא ברשות ישראל יש למנוא תקנה בגון שיוקף הדמים במלוס על הגוי ויחזור וימכשו דק"ל לישאל ולא ימכין להרין לא יעשה אפתיקי כל זמן שלא יקול כרכשו דאמרי' ומכין להבא הוא לא שלא יאמר מעכשו דק"ל וימכין לו ואס יתקין אלו יש להתיר גובה תקנות אלו יש להתיר ימכין בר אברהם תכ"כ כה'.

והרב מהריקא כתב טור סי' רמ"ה ולל ואס ישראל וגוי שותפין בבהמה כתוב כשכולי הלקט דש' לו להתנות תפלה עם הגוי הימים שיבואו לו לא מתנם לו אלא ביום פי' יום שבו או יום שלישי אבל מדברי תשובת רש"י בא שכתוב בסמוך כראש דלא מהני פי' תכאי שיתכו מתחלה טול אפה שבר שבת ואני אטול כנגדך יום חול משום דמוך סוף חלק הישראל' עושה מלאכה בשבת ואסור משום שביעת' והמה וכן כתוב בכלנו בדקדוק' וזאת תשובת ריב"ב ושאלת על ישראל שיש לו שדות עם הגוי כשותפות ושורים כשכולי השדות אין אישור וכו'. אבל מחמת השורים יש לאסור דאדם מנווה על שביעת בהמתו ואיני מונא תקנה להתיר אס לא שימכור אותן לגוי וכו'. וכנהא לי שסא השתאלי מזהיר את הגוי הארים שלא לעשות מלאכה בה בשבת ואס יעבור ויעשה תהיה אחריות עליו אפי' מאובסין שרי דאס בא לעשות מלאכה אינה בהמת ישראל שהרי קשה הגוי להתקיים באובסיה. וכן שמעתי שהורה מורי מוה"ר בי רב אלקה אלא שהגריך להעלות בערכאות ולכתוב סס כן. וכנהא דלא הגריך לעשות כן אלא לזכות ישראל אס יעשה הגוי מלאכה בשבת ויאשר בה אונס שלא יוכל להכחיש שלא שתנו כן דאלו לענין אישורא אפי' יבנו לבינו שרי.

ואפשר דמזום אישורא הגריך כן לחוש לדברי האומרים להשאיל בהמה לגוי על סוף הפקר דבינו לבין עמנו וכמ"ס רבינו כמ' שאחר זה ולפיכך גריך להעלות בערכאות לפרנסם הדבר ולל הרובנא א"ל בתשובה על שני יהודים שהיו שותפים עם גוי בבהמה לעמן כרחיים אס התנו מתחלה בשעה שנסתתפו לומר לגוי טול אפה לעמך יום השבת ואכחנו יום אחר כנגדו מותר דכיון שהתנו מתחלה בשעת קניית הבהמה הרי הוא כאלו שבהמות קנויות ביום השבת ואין לישראלים חלק בהם וכיום שהול כנגדו שבהמות לישראל ואין לגוי חלק בהם. וגם יש עמם להתיר לפי שהגוי לא ימכע מעשות מלאכה בהמתו כיון שיש לו חלק אין הישראל בוטל שבר שבת כיון שכבר התנו מתחלה אבל אס לא יתנו מתחלה לא אחר שנסתתפו אומרים טול אפה חלקך בשבת ואנו חלקנו בחול זה אישור אף אס אין באן משום שביעת בהמה מאחר שיש לגוי חלק בבהמות ואינו מונע מלאכה על כרחו של ישראל עדיין יש אישור בלוקק ריוח יום החול כנגד יום השבת שהרי לוקח שבר שבת שלא בהלכה ובכגון זה שלא התכו מתחלה יותר היה אפשר להתיר כשלא יאמר לו כלל טול אפה וכו'. אלא שיתן הגוי לישראל חלקם בריוח כל השנוט לפי שאז יקבלו שבר שבת בהלכה ומשום שביעת בהמה ליכא לא שעמו אישור מתחילה להשתתף בלא תכאי והגוי יעשה מלאכה בע"כ עכ"ל מהריקא א"ל א"ס סי' רמ"ה.

ועתה

הגוי מומר שכן התיר הרובנא כחוקי' חוקי' עור' יש פתח אחר לזכרון הת"ר וה"ה תקנת הרובנא שכתב טילה אותם לגוי כשלושה ולא כשאלה פי' לפי דעת הרד"א בעינא ולא שייכא אלא בכלים אונסם הלוואה לא הדנא בעינא ולא שייכא אלא במעט להובאם כיתנא או אפילו בכלים אס מפרט ואומר אני מלוה לך כלי זה סג' שמואל להוציאו ולעשות בו כדנודק.

ג' התקנה האחרת שאמר לו אפי' שלא יתן לו רשות להוציאם בהובאה יש תקנה שיוקפם עליו כמלוה פנצ' שיאמר לגוי שורים חלו קנינים כ"כ מנחם שרי הם עלין המעות הלוואה שמכרתים לך והשורים יהיו אפתיקי לי על הדמים או יהיו משכון על הדמים ולא יאמר לו מעכשו אלו הם הפקדות שיוכל לעשות ככ"ל שאין לגוי שותפות בשורים אלא כלם של ישראל. וזה כדק"ל דהרובנא א"ל כשדקדק בלשונו שכתבו ההנחות מיומיות מה יעשה איך שנסתתף עם הגוי להכתי שדות ושורים שלו אפי' משמע שהשורים הם שלו לכדו דומיא דכ"ל ומסתתף עם הגוי להחנם לשלש ולרביע שיחוסם הגוי יורע בשלה שצורם ויקם חלקו. וגם מלשון התשובה שהביא הרב מהריקא בלשון הרובנא ולל ישראל שיש לו שדות כשותפות עם הגוי ושורים כשכל השדות משמע ג"כ שהשורים כלם הם לישראל לפרו מלוא ערבונתו כדאס ואמר ישראל שיש לו שדות ושורים כשותפות עם הגוי משמע שהשורים הם כלם לישראל ועוד מדקאמר איני רואה תקנה אלא שימכרם וכו' ולא קאמר שימכור חלקו לגוי וכן הלוואה ולא אמר שילוח חלקו לגוי משמע דמירי שכלם הם לישראל ושייך ספיר דק"ל תקנה כמובאר.

עור' יש פתח אחר אותה שתקן הרב מהריקא דבני א"ל שיתנו עם הגוי שלא יעשה מלאכה בבהמה בשבת ויתנה עמו כן בערכאות ושם יעשה בה מלאכה מהיה אחרות על הגוי אע"ג דכתבנו שאין דעמי נהנה בפשתא קטן וכו' כה' ככר' הוצו זקנים דבני ישראל אשר מימיהם אנו שובבים. וכבוד מוריתו השאלתה וקרבן הדקדק הומר ישר נעניך כי איך חכם אפה ואתה תבחר הדקדק יסכון אור' כד' ענין מואס ברע' ומוסר בטוב.

שאלה עו

הרובנא פ"א מה' מנייה בקבא אחר הקורא ואחר הסומע ינא וסוף שישמע מפי מי שהוא חייב בקר אפה לטכר חס סה קורא חרס שוטה או קטן הסומע מינו לא ינא עכ"ל וכתב מהריקא שקשה כיצד אמר שהסומע מהחרס לא ינא והרי זו משנה היא הכל' שגרי' לקרוא את המנייה חזק מחסו ואמרי' בגמ' מאן תנא דחרש דיעבד כמי לא ומשבי' לי ימי היא דתנן הקורא אף שמע ולא השמוע לזכור ינא דא' לא ינא ע"כ וא"כ קשה דהא אין הלכה כז' דהא בקטנין בק"ש דלא פרי' ויביי פסק הכא כז' ויפי' לכן כתב דהפסחא דעקריה כדברי רבינו הוא אס היה הקורא שוטה או קטן אבל חרס אינו ככלל לא הסומע מומר ינא ע"כ. וקס' טובא על דבריו שיבי' תוסק אדעתין לחומר דסבר הרובנא דהסומע מחרש ינא והרי למעלה בענין החיוב כתב הכל חייבים בקריאתה אנטים ונטים ופי' מוטע דחיסו לא מחייבי הנס דקטן ממכרין אותו אבל חרש ושוטה פטורי' וכן כתב הרב המגיד ולל אבל חס' ופעושים הם לגמרי עכ"ל וא"כ קשה טובא דכיון דפטור החרש מלקרוא כיצד יוצא ינא חס' לחי' שהיא חייב ואין לומר דיסבור הרובנא דחרש חייב דא"כ הולל חרשין כמו שחזר כס' נדמים ונכדמים משחרדין הול' לשמועין דבניה דרשון בני חייבים וכן הסס מ"ס ערביין הכל חייבין במקרא מנייה הכל לאותו מאי לאותו כס' ואמאי לא אמר לאותו חרשין דהיי' דבוס' כמי

ועתה ראיתי ונתון אל לבני ולבנותי דברי הרב א"ל דאסובס שהיא כתב בתחלת דבריו שכתוב בשבלי הלקט שיש לו להתנות מתחלה עם הגוי וכו' וכתב הוא א"ל שקשה ריב"ב כראש שאין מיקון כזה וכו' קשה דל"כ הרב מכין דברי שבלי הלקט שר"ל בתחלה פי' קודם שנסתתפו בבהמה דונמת מ"ס הרובנא א"ל קשה דל"כ מה ליה דהריב"ב יחלוץ ע"ג דילמא מ"ס הרובנא איני רואה תקנה להתיר אס לא שימכור אותם וכו' היינו דוקא כשכבר הסתתפו בהם בלא תכאי ודוקא החלוקה האחרת שכתב הרובנא אבל אס כשעת הנייה ושותף התנו וידה הרובנא. ראש לזה שהרי הרובנא שהרי בהתנו מתחלה דכך פשיטות. ואס אמר דהרב מהריקא כיון דבברי שבלי הלקט שמתיר בהמתו אפי' אחר השינוף זה לא יתקן מחמת אכני אדא דקאמר שיתנו מתחלה משמע תחלת השתוף דאס אחר השתוף לא מקרי תחלה. ועו דא"כ אמאי קאמר שמדברי הרובנא כראש דאין התיר וכו' נפלא גס הרובנא אסר בשלא התנו מתחלה אע"פ שהרובנא כתב דמותר בהלכה מ"ה כתב שעשו הדבר באישור.

עור' כתב הרב מהריקא א"ל אופן אחר שיתנה עם הגוי שלא יעשה מלאכה בהם בשבת ואס יעשה יהיה חייב באחריות האובסין וכו' מותר שהרי אינו עושה מלאכה כבהמת ישראל שהרי קבאה הגוי להתמיב באובסיה עכ"ל. דאס בשבלי שמתחייב באובסיה כקראת שאינה בהמת ישראל איכ' יהא מותר להשאילה לגוי שהרי הגוי חייב באובס' וכדיניהם אפי' מתה מחמת מלאכה חייב השאיל עד שיחזירנה לו כמו שלקחה ממנו וא"כ למה אמרו בגמ' להשאיל בהמה לגוי אלא ודאי בהמה שמתחייב באובסיה אינו עניין שלא מקרא בהמת ישראל. אלא מאי דאפשר דמהכי בתנאי זה שיתנה עם הגוי שלא יעשה מלאכה בשבת חיינו שאס יעשה בה מלאכה כמ"ס שהגוי גזילה מן הישראל וכיון שגזילה כז' הוא עושה מלאכה בבהמה שגזל ואינה בהמת ישראל וכ"כ אינו מזה להתיר. גם מ"ס מהרב הגדול רבו אלהה ונהגין לעשות כן בערכאות ובסתפק הרב אס מה שהגריך לפשות כן היה בשבלי תועלת ישראל שלא יכחישו הגוי או אס הגריך הערכאות לעיכ' בא ע"ד הפקר שגריך שלא יהיה בינו לבין עמו עכ"ל. גם זה קשה דא"כ אמאי גריך ערכאות ליתא ליה באכפני תרי או תלתא למה בערכאות.

והשתא לענין דהין עלה בדינו הרבה פתחים להתיר כשותפין בבהמה אחר להתנות בשעת השינוף שיטול הגוי יום השבת והישראל יום אחר כנגד יום השבת גם שבלי הלקט והרובנא א"ל דהיינו הביאור ונתן טעם לשבת דהול' ביאלו היא קנינה לגוי כלכד בשבת ולא לישראל חלק בה בשבת לישראל לבדו דיום החול ולא לגוי חלק בה' עור' יש לי לומר פתח אחר מדברי הרובנא ויהיה הפתח פתוח אפי' לכל דמיך שותפין בבהמת הישראל והגוי אלא של ישראל לבדו דליתא לאותו פתח של הרובנא אמנם יש ללמוד מזה תקן שימכור הישראל לגוי חלק שביעיה בבהמה ויפרש כפי' ויחמר בהמה הזאת תהיה לך בה שביעייתה כזה האופן שסת ימי השבוע תהיה שלי וביום הז' תהיה שלך לגמרי. וא"ע דהיה איפשר דלא מהני דהא יכני מהדדי איברי הבהמה ושם חלקים של ישראל יונקים מחלק השביעי של הגוי וחלק הז' של הגוי יונק משם חלקים של הישראל ונמנעו כשעושה ללכה כיום השבת מתייעים במלאכה ששה חלקי הישראל מ"ה כיון שפירש דפי' שם שחומר לו שביעייתה ל"ל שיום' פ' בשבוע שהוא יום סו' שבת ל"ה מהיה כלה של

ועתה

כמי אלא ודאי... שאלה עו עה... דברי ר' יוחנן... דברי ר' יוחנן... דברי ר' יוחנן...

שאלה עה

שבת

שאלה עה... שבת... דברי ר' יוחנן... דברי ר' יוחנן... דברי ר' יוחנן...

כמי אלא ודאי... שאלה עה... דברי ר' יוחנן... דברי ר' יוחנן... דברי ר' יוחנן...

שאלה עה... שבת... דברי ר' יוחנן... דברי ר' יוחנן... דברי ר' יוחנן...

מכנה שלשים כיון שאינו נגמר במאה... וכוונתו הוא תירוק וכו'... וכוונתו הוא תירוק וכו'...

שאלה עט

ה' ועתה אחרי מות ראובן באים היורשים לשלם הקדש... וכוונתו הוא תירוק וכו'...

תשובה

לכאורה כראש דבריו זה דומה לדיון... וכוונתו הוא תירוק וכו'...

ועוד ה' לשאל מהר"ט לרה"ו וכו'... וכוונתו הוא תירוק וכו'...

הקושי והרי הר"ש כפי סקל קושי או סלכר כפי סקל... וכוונתו הוא תירוק וכו'...

אמנם קשה לי עובד אף לא כאלו על שברם לתרץ קושי... וכוונתו הוא תירוק וכו'...

ועוד ה' לשאל מהר"ט לרה"ו וכו'... וכוונתו הוא תירוק וכו'...

הקושי והרי הר"ש כפי סקל קושי או סלכר כפי סקל... וכוונתו הוא תירוק וכו'...

אמנם קשה לי עובד אף לא כאלו על שברם לתרץ קושי... וכוונתו הוא תירוק וכו'...

ועוד ה' לשאל מהר"ט לרה"ו וכו'... וכוונתו הוא תירוק וכו'...

לא מירי בקופה ומחויי פס קבוצים קופה לעני העיר
 וקפחתי לע"ע. אלא מירי כסא נדקיה כגובות לעני
 קבוצי ולעני עולם לתת להם יחד על קופתם הקטנה ויתר
 על הקמחי קבוצי ולכן היה עושה שמי כוסיין או היה מתקם
 לפי שאמרו לשנות אע"ג דגבי מותר לשנות קופה לתחוי
 ובר' היינו כמו שזכרנו שהקופה הוא דבר קבוצי ע"כ אחר
 מנכי העיר לתת ככל שבעו או ככל חדש כדי לתת לכל עני
 דבר קבוצי ככל יוס ולכן קנה אם ישנו אותו הם אחרים
 לבקש לעניים לעני העיר אינם יכולים לשנותה לעני עולם
 וכן אישכא משום דכוין דאינה קופה קבוצה אם ישנו אותה
 יאבדו אותה אותם עניים שהוגבה כשילם לפי שאינו מוטל
 על הפרנסה לתת להם בקביעות אל יסד הקופה קמוז
 אבל שאר הגביות אם ישנו אותה וקפחתי העניים ולכן היה
 עושה שמי כוסיין או מתנה זהו לפי כהנה דקין מנשי
 אבל לפי סברת ר"ת דמבר דמותר לשנות כל מיני דקיות
 אפי' לדבר הרשות קשה דהיינו יכולין לשנותה לכ"מ שירצו
 ולדיקו לא שא קופה ולא שא שאר מיני דקיות מותר
 לשנות וזוהי שכתבתי אתי שפיר ואלא כמ"ס מהר"ש ז"ל
 וז"ל ויראה שהכל מסכימים שלדבר מנוה מותר לשנותה
 בהר"ל אפי' לא יפרעו ומ"ס הר"א ע"ל דההיא דמותר
 העניים לעניים שכתב לדמות דברי הר"ז ז"ל אבל כפי העיר
 ששנו קופה כהמשך לדעתם עשאוה לשנותה לכ"מ שירצו
 ולכשיצטרכו מעות לעני עיר יגבו פעם אחרת ירחיקוהו
 דקאמר היינו כששינו אותם לדבר הרשות אבל כששינו לדבר
 מנוה אין צורך לחזור ולפרוע וכפסקי הרב הגדול מהר"ן
 ז"ל ז"ל בס' ה"א פ"י מ"ט ראיתי שכתב שאפי' לדבר מנוה
 אינו מותר לשנות כי אם ללנות ותמנה ע"ז של ראייתי
 שם פוסק שיכתוב זכ"ל כ"ו אינו אלא לפי מה שכתבנו
 דיקרא מי דכתב לדעתם עשאוה לשנותה ולכשיצטרכו לעני
 עיר יגבו פעם אחרת כדאיה כמו שכתבתי
ושנו אמאי בחדשי הרמ"ן ז"ל דכדאיה שמתחן קופת
 ובעלי הסכרא הסולקים על הר"ז הלוי שכתב ז"ל
 זמה שחייב ראה מדאמר אפי' מריס הוא עבד מר תרי
 כמי וכו' וקאמר אי ק"ד דמאי דקמתי ולשנותה לכל מה
 שזכרנו אפי' לדבר שאינו נורך עניים כיון דאפי' ריש שאפי'
 הוא למה ליה לשנותה ולא מוכח לה לפך דאיה שאפי'
 קש"ת כדכדנו למה ליה לשנותה הא הכל לעניים ומאי
 דשאין לעשות קופה תמנה וכו' אלא מאי אית לך למימר
 דהא שינוי עקיפת הסס כפי ונכחי בני העיר כי היה
 דאמרי מנת פורים אין העני ראשי ליקם מהם דנועם
 אלא אם התנה במעמד אפי' העיר ולשנותה לכל מה שירצו
 כשינוי אותו כפי במעמד אפי' העיר קאמר וקאמר בני
 רבה דמי אמר' ולשנותה לכ"מ שירצו הגב' כשהנכרתי אפי'
 לשנותה אבל שיתנו עליו מתחלה לא דבעינן כוס מוזון
 לכל א' וא' וכיון דחזו לר' תחליט דמתי עבאשטי העיר
 ומודיעין איהו כפי מת' ע"ל הרמ"ן כחידושו ונבאמת
 תירוץ זה לחוק מאד וק"ל טובא דהא דאין כדאיה מותר
 דמבר דבה דמאי דקאמר לשנותה היינו אם יצטרכו אפי'
 לשנותה אבל להטנות מתחלה לא ונדאי שהבא זה זרם
 שיא ואישכא מהפכרא דמי מהני כשמתחלה תחייב קודם
 שזקבע עליו ס' יקר מאחר שכבר הוקבע עליו ס' למונה
 ז' ובאיש לשנותה לר"א. ומו קשה על דברי שכתב ז"ל
 אלא מאי אית לך למימר דהא שינוי עקיפת הסס הוא בעני
 ונכחי בני העיר בעני כי היה דאמרי' מנת פורים אין
 בעני ראשי לקנות מהם דנועם אפי' התנה במעמד אפי'
 העיר דמי מוכח דמאי מהכא וק"ל כיון דהנה מהני התנאי
 שמתנה שמי בשנותנן לו שיכל לעשות מה שירצה אפי'
 לן

ממעט דמכאי מהני וא"כ אמאי הוא עבד תרי כמי פד
 שלמד מרס תתל יפא הרי ככר הים יודע הא דמנכס פוריש
 כמה שכתב הרמ"ן
 ויש ליטב ולומר דלעולם יודע היה קפא דמנכס
 פורים ושהיא הכי עי' שהנכסים נגבו ענבת פורים
 וכשכאום לתתה לעני צריך להטנות במעמד אפי' העיר
 לשאל מהם דקום אבל אם מתחלה כשהנכסים היו גובים
 מנת פורים לא מהני שיתנו ויאמרו אנו גובים זה על
 עכאי אם נכנס לשנותה לדנועה ויבאם הם סא לא יסכי
 אלא אחר שגבו אותה ובעני אותה לעני יבא העני ויקרך
 מעמד אפי' העיר ויתנה שידעו סומה זהו מה שפי
 יטב לשועת הרמ"ן ז"ל אלא דאכתי קשה דא"כ דמכאי
 פירוש דההיא דמנת פורים א"כ אמאי סדר הים כד שפי
 סה"א דבר תחליט ומאי אולמיה דרב תחליט מהסא דמנכס
 פורים דמעמד דלא מהני תנאי הנכאי מתחלה לא שהעני
 יתכן שעת מעשה במעמד אפי' העיר ויש לדמו דמי
 לדמיו דאין הכי עמי דמכאי הנכאי מתחלה הוא מהני ורבותא
 אשמועינן דאפי' בנר דקמה ליד הנכאי לשם מנת פורים וכו'
 העני להטנות ולשנותה וכו' דוחק וצריך שיתנו ויעני
דחבר העול מדכרינו דרוב בנין ורוב בנין הפוסקים
 סוכרים דבשקתם שאינה כמו קופה קבוצה אלא
 פדרך עראי הנכס או קיחור מתמכס לעניים לנורך
 שפי אין כח ביד הנכאי לשנותה והיינו גזול את העניים
 ועלם שכיני מותר עניים לעניים
אברא דמי תשוכת מהר"ם הכה"ק הזרטי פ"ק דכ"ב
 נכדא דחולק ע"ד שכתב ז"ל כל כזה דלא מטי
 ליד גבאי יכול ליתך ליד קרובי עני בעובת הכאה שלו
 ואפילו לשנותה למונה אחרת וזהו כיון כירוסלמי פ' דבי
 העיר ר' חיי בר אבא בר אבא אול לתמן יהנו ליה וזו למפלג
 לימתי ולא חמלתא כפי ופלגיהו לרבנן מהו שיהא גרין
 להבנים אחרים החפשים ר' יצחק בר אבא ור' יוסי בשם ר' אליעזר
 אומ"ל הנכרים עד שלא יתנו ליד סגורין אתה ראשי לשנותה
 משכתבו ליה הנכרים אי אפא ראשי לשנותה ע"כ ונחית
 דברי הירושלמי לכאורה תמוהם דא"כ כינר שכתב ר' חיי
 פ"א המעות שכתב לו ליתמי וארמלתא לרבנן וברי הניעו
 וכו' ליד הנכאי ואסור לשנותה לא הנכאי ולא אחר נכס
 הראיה שכתב הירושלמי למה שאל אפי' כריך להשיג אחרים
 תחתיים או לא משע דמשע ור' יצחקי ה' הכעלה כה"ק
 ד' בשון בר' תרין בזה שני תירוטים בדוחק אמנם הוראה
 כדור לזה הוא דמכאי בלא גבאי הנה ולא כתיב לו שהיא
 יתלקם אלא שיניעם ליד הנכאי למלקם דקאמר בני דקמתי והני
 ליה זוי למפלג ליתמי ולא קאמר דלשנותה איהו אלא
 למפלג פ' שיניעם ליד הנכאי למפלג וכו' והוא קודם שיניעם
 ליד הנכאי כדאיה לו לשנותה לנורך רבנן ופשיטו כדושלמי
 דאין כריך להשיג אחרים תחתיים כיון שפי שאל כפי ליד
 הנכאי איה יכול לשנותה בגדאי שר"ל אפי' קאמר שכתבו
 תחתיים בך כל' ע"ד פ"ד דברי הירושלמי ואפי' קאמר שכתבו
 לר' אבא שהוא יתלקם ליתמי וארמלתא לן מ' שר' אבא לן הים
 מנכ קבוצה על היתומים ולתמנות אלא היל גזברוס קבוצים
 ופי כתיב לו שהוא יתלקם ולא יניעם ליד הנכריין ולכן יכול
 לשנותה וזה דמייק דברי הירושלמי דקאמר עד שלא כתיב ליה
 סגורין משמע הנכרים קדושים תמוהם על הדבר הזה
 ור' אבא לבי שפי כתיב לו שיתלקם ליתמי וכו' וקום כדאיה
 לו יותר נורך שפי למלקם לרבנן ויפה עשה כיון שלא
 כפי ליד הנכריין תמוהם תמוהם על יתמי וארמלתא
 וזה פשוט ומכאור בס' ד' העולה שרבו כמו רבו הפניות בענין זה
חבר העולה שרבו כמו רבו הפניות בענין זה
 ור' יצחקי מהר"ק שרש ה' הרבה להקל מותר לשנותה
 הגם שם להקנות דבריו ולהקנות אין להפריך
אמנם הנה אפי' יראה לך דלא דמי להאד מהר"ק דחלקן
 הפוסקים משום דכ"ק מייבי בש"מ שמו ואמר יתנו
 ק"ן אלה לכמים למכס פ' שיקבע לו ישיבה והא ודאי ש"מ
 שנו ונאמר תנו מנה ל' דבריו כמכיון ובמסורים דמו
 וזהו אומה פ' במכס קפא ע' איכא מ"ה קבוצים הורשים
 לתת הקנס לאדם אחר הא ליתא ונדאי דמאי דמריין

בנא תנו חנה ל' שתיכס לתת חייבי כמו שהאומה פ'
 עני דלא נמי עני חייבי ס' ישיב ככאמר תנו חנה ל'
 אין יכולים לשנותה ולתתו לאחר ה"ס אם אומה פ' קאמר
 אין יכולים לשנותה וכא' כ"ד שנוה זמ"ל תנו ק"ן אלה ל'
 חכס שיקבע לו ישיבה אפי' פחדו שכוין להקנות את הקופה
 במזון וככדור במזון שיעש שהוא גועל חלק בראש וככדור
 שתהיה לו ישיבה לכבוד ולתפארת ונדאי לית דין וליית
 דין דאפי' ככה"ג דברי ז' ואפי' מהר"ק יודע בזה ומכ"ס
 מהר"ש ז"ל שדברים הללו פשוטים ואפילו מהר"ק יודע כ"ד
 וקרוך לזה כתב ז"ל דאיה ל' ד' דהב"ש שרי דבי אחר רבי
 גבו לשום אין לשנותה כ"ע כגבנו לנורך עניים יודעים
 כדי ליתן להם מיד כדתנן בשקלים מותר עניים לעניים
 וכו' משמע כדאיה שהעניים יודעים דומים לעניים ומת
 כההיא ודאי איכא למימר דכוין שגבו לשום אין לשנותה
 ליתן לעניים אחרים דהתם אין לעבאש שום כח כהם ואינם
 אלא כשליש וכיון שקבלו כהם וכו' כהם איתם עמים דוכין
 לאדם שלא כפניו והילכך עשו הנכאים שליחותם ויתנו
 לאותם עניים ואפילו המותר דאומתא דמוכח הוא שהמתכני'
 לנורך עניים יודעים שדעתם כן הוא שגבו מהוקדלהם משפט
 האולה לזכות באותו מותר יותר מעניים אחרים ע"כ ונבאמת
 דבריו תמוהים וכלתי מוכים אפילו דקיי קאמר דמאי דקמתי
 מותר עניים לעניים כ"ל לעניים יודעים וקאמר דמותר לעניים
 עמין דומיא דעניים ומת זה אינו דאפי' היינו מותר פני
 לאומה עמי אמנם הכדאיה ה' מותר עניים עניים עניים
 אחרים דרך חסד גבו לנורך עניים עניים עניים עניים
 ונמנו להם ונפסקו ונפסקו למה שגבו לנכריין והימר יתנום
 לעניים אחרים אם כאלו וכן מותר עניים ששמו עניים עניים
 ששמו וגבו לנורך פרינס והימר ביון שלא ידעו ולא אמה
 לנורך פ' ופי' ששמו אלא גבו שם תנו לשנוי אחרים אמנם מותר
 עני שגבו בפ' לנורך קבוצי עני והוא דרך חסד לקנות להכנס
 והימר יתן לו שגבו וזה כיון שפי' גבו בעבורו ולא
 דמי למותר עניים דהתם לא פ' כפי' פלוני ע' עניים
 ולא קבוצי שמום אלא גבו לנורך כמות העניים וכו' וסמוך
 לכל עני העיר והימר יתנום לעניים אחרים כיון שלא פ'
 שמום פ' ופי' אפי' מותר עני כפי' לאומה עני כיון שפי'
 כיווד לו וכן מותר עניים לעניים או למימם והימר
 שר' כגבנו בכתם לעניים או לעניים או למימם והימר
 יתנום לעניים אלא אם גבו לעני מפרס או שמו מפרס או
 מת מפרס הקומר לו וא"כ כל דברי מהר"ק אינו מביד שהוקד
 להביא ראיה מנת ושכו ומשמע מדבריו שהוא חס' מותר
 עניים לעניים מפורשים וזה לא יעלה על לב כדפי' וראיתי
 מוכח' תמוה עני לאומה עני ומשם היל להביא ראיה ודבריו ג' ע'
והנה ראיתי מהר"ש קשה ע"ד מהר"ק ע"ז שכתב דבר
 שדרך לעומם הנכריין בההיא דמורה שדרך
 הנכרי להפסיק בה שמן להקליפו ולהטונו שרית וערבות
 חמהכא דמוכח הוא שחפרי לגזבר לעשות בה כדכדור וכו'
 קשה מהר"ש ז"ל והנה דברים אלו קשים בניין א"ל להולמם
 לע"ד כי הסיא דישאל שהתבדד בר ומכדור אינו מתבדד
 מעות לקנות שמן שוספיקו להטיב שרית וערבות כך הנה
 והמכרה לכה הוא שהתבדד וא"כ אין מקום ללמוד השלוק
 שחלק ע"כ. ונאמת דברים אלו אינו מכיר מאי קאמר
 דלמה לנו שיתבדד מעות לקנות שמן כד' כיון שהתבדדו
 או מכדור ונריך הנכרי טורח בה שפר או המכרה לנכס
 אין בה תועלת ככ"ה אלא כדי שישימו בה שמן וידלוקוהו וכו'
 כריך טורח הנכרי לקנות שמן משל כדור ולהטונו ערבות
 ושרית וטורח גדול הוא הילכך אמדנא דמוכח דמותר לגזבר
 לעשות מה שירצה וזה פשוט בכונת מהר"ק כ' שפארבא
 ושלמתי

ומלמתי הוא להגדיל תורה ולהאדיר כמ"ל בחמלת ה' עלי וצוד היל לפלפל עשר ידות אמנם אין מקום להאריך ויחבוק ופשוט הוא דכ"ל לית דין ולית דין לנישא דמוקד לטובתו דה"ל פא' תבו מנה לבי' ומת דוכה איתו פ' ואין היורשים יבולים למת אותו המנה לאדם אחר פכא כמי לא סגא כדפרישית וכו' יסאל יראנו מתורתו כפלאות ויניחנו משגיאות אמן כן וחי רגון כה מעמיד קעציר יום טוב נהלון :

שאלה פ

נדרשתי לאשר שאלוני לכו ופשיעו לבאר לטון המ"כס והטנת המ"כר שכתב פ"ג מה שזכרתי וכל היתה לי מלוה ביד אחר אינו יכול לכתוב הקטנה עליה ואפי' היה החוב כשטר מפני שכלו להובאה ביהמה ואין אדם מקנה לחבירו דבר שלא בא לעולם ואין לו דרך שיקנה אדם חוב זה אלא במשטר שלמת והוא דבר שאין לו טעם או בהקניית שטר החוב עמנו ככתובה ומסירה מפני שהוא מקנה החוב שבו עכ"ל וכתב הרמ"ב וכל היתה לו מלוה ביד אחר אינו יכול וכו' ואפי' היה מלוה בשטר א"ל אם לא מפר לו השטר חוב עכ"ל וכתב הרמ"ב מהיראף ל' כ"ה אטר לו ואל ולא ידעתי מה הדם הרא"ב שדברו פכא רבנו או בהקניית ש"ח עכ"ל ותמכתי על הוב מההוקל על הרא"ב הרי הרא"ב ששיע על הרמ"ב שהנה גדולה שלדברי הרמ"ב בדרך שיקנה לו השטר ככתובה ומסירה כדין הקנייתו בעלמא ולס' הרא"ב די בהסירה השטר בלי שכתוב לו קני לך האי שטר וכו' ובאמת הדם גדול הוא דלא ומכאן מהיראף או בעי לבעי כתיבה ומסירה דמסירה לפרה מאי מהכא ואי לא בעי א"כ אפי' מסירה לא לבעי ואיפשר דם הרא"ב דפתיבת ההרשאה הוי במקום כתיבה ולהכריז בה מסירה אבל מ"מ מסירה גדול הפך ה' הרמ"ב ומעשה מה הוקל להרש מהיראף זל ודבריו נ"ל :

אמנם קושיא אחרת הוקל ע"ד הרמ"ב זל אמאי קאמר דאין דרך שיקנה ש"ח אלא כתיבה ומסירה ואמאי הרי כתב לעיל מינה ואל מי שהיו לו מעות פקדון ביד אחר ונפס להרבות שליח להביאין אין הקניין מידו מועיל שאין קטעבש נקנה בחליפין אלא כוונת עושה כותב לו קרקע כ"ש ונקנה לו המעות ע"ג כד' להביאין בהרשאה זו והולך ודן עמו ומביאין עכ"ל הרי דלענין מעות כתיב שיש לו בפקדון מהו שהקבלת דאק וא"כ בשטר ממי לפני כהני דהא כתב הרמ"ב פ"ג מה' מביה ואל המקנה למבוי קרקע כ"ס והקנה ע"ג ש"ח ה' קנה השטר ככל מקום שהוא בלא כתיבה ומסירה עכ"ל הרי שהשטר בקנה כקניין אגב ארבע א"כ וא"כ כן ה"י דמהני קניין אגב למעות פקדון כהא פמי ליהני כשטר קניין אגב ובאמת קושיא זו מפפא איגרי וכו' והטור ק"ה ק"כ כתב ואל מדיכא דנח' אין כותבין הרשאה אלא לתבוע פקדונו שביד חבירו ולא פכא כפר בו וכן יכול להרשות ולתבוע קרקע אפ"ל אם פטר בו או מלוה בשטר אפי' אם כפר בה הכתב לפי שהיא כפיהת שגבור קרקעות וכו' וכתב הרב מהיראף זל וי"ח ש' או מלוה בשטר אפי' אם כפר הכתב לפי שהיא כפיהת שגבור קרקעות כן כתב בעל התרומות אבל הרמ"ב כתב פ"ג מה' שזכרתי שפ"ל החוב בשטר אינו יכול לכתוב עליו הרשאה מפני שכלו להובאה ביהמה ואין לו דרך שיקנה אדם חוב זה אלא במשטר שלמת והוא דבר שאין לו טעם או בהקניית שטר החוב עמנו ככתובה ומסירה מפני שהוא מקנה החוב שבו עכ"ל וכתב הרמ"ב וכל היתה לו מלוה ביד אחר אינו יכול וכו' ואפי' היה מלוה בשטר א"ל אם לא מפר לו השטר חוב עכ"ל וכתב הרמ"ב מהיראף ל' כ"ה אטר לו ואל ולא ידעתי מה הדם הרא"ב שדברו פכא רבנו או בהקניית ש"ח עכ"ל ותמכתי על הוב מההוקל על הרא"ב הרי הרא"ב ששיע על הרמ"ב שהנה גדולה שלדברי הרמ"ב בדרך שיקנה לו השטר ככתובה ומסירה כדין הקנייתו בעלמא ולס' הרא"ב די בהסירה השטר בלי שכתוב לו קני לך האי שטר וכו' ובאמת הדם גדול הוא דלא ומכאן מהיראף או בעי לבעי כתיבה ומסירה דמסירה לפרה מאי מהכא ואי לא בעי א"כ אפי' מסירה לא לבעי ואיפשר דם הרא"ב דפתיבת ההרשאה הוי במקום כתיבה ולהכריז בה מסירה אבל מ"מ מסירה גדול הפך ה' הרמ"ב ומעשה מה הוקל להרש מהיראף זל ודבריו נ"ל :

ומלמתי הוא להגדיל תורה ולהאדיר כמ"ל בחמלת ה' עלי כשטר אפי' אם כפר בה וכו' הרמ"ב עמנו ואל וכן הרינו שאם היל מלוה אלא חבירו בשטר או בעדים וקניין אפי' כשטר בה כ"ד כותבין עליו הרשאה מפני שהיא כפיהת שגבור קרקעות אבל מלוה ע"פ שכתב בה לא קנתו סיבתו עליות הרשאה עכ"ל הרי זה הענין עמנו הוא מה שכתב הטור שפ"ל אם כפר בה הכתב יכול להרשות עליה לפי שהיא כפיהת שגבור קרקעות ולעולם דברך לעשות כדכונה כתיבה ומסירה כמ"ל הרמ"ב וכן כתב הטור כפימה דלישבוט ואל ופס"ט ש"כ"ל להקנות השטר ושעבודו ככתובה ומסירה כך יכול להרשות עליו ולמסור השטר בידו וידין לכתוב לו קני לך האי שטר וכל שגבור דאית ביה הדי ס"ס הטור ש"ח ל"ס' הרמ"ב אות באות תיבה בשניה ומעשה המימא על דבר זל שכתב שדבר"כס חלוק על הטור וכוונת דאין דרך להקנות השטר אלא כתיבה ומסירה וכו' משמע ש"ס' ש"ס' הטור סו' שכל מלוה בשטר יכול להרשות בלא כתיבה ומסירה ואינו כן שטור לא מיידי אלא בהקניית שטר דלא מקרי כפיהת משום דהוי כפיהת שגבור קרקעות וכן נ"כ כתב הרמ"ב אמנם לענין הקניית השטר כ"כ לא פליגי דבעי כתיבה ומסירה וכך כתב הטור כמ"ל :

שאלה פא

נדרשתי לאשר שאלוני במקום שאין במה חלב כקפא שקורין ליה גלארא אלא של גוים קני דבר הקטנה ואינו מתבטל :

תשובה ע"ד זה כנעצרתיה ג' ש"ס כה"ה וכו' ככפרים ככפפה וגם כלמה ש"ס ז' חלב ללחמו ולחם ביתנו וכל זל אקרי ושמתי סכין בלועי שלא להטיר דבר האסור משום שעתיד ואפי' בחלף לא בטיל עד עתה שנת ה"ה' בהיותו בכפרים העיר ה' את רוחי ואכרה עינין והאיתי שותרי גמור אין בו שש איסור והטעם ששם המאי דאמרינן דבר המעמיד אינו בטל היינו בגביהת ה"ה' מפני מעשינו אותם בעורקית ככלה וע"ג דאיכא עיני' משום אפי' כיון שהוא מעמיד לא בטיל אמנם כהא כחלב הנקפה כקניין חלב בהמה עמא אינו נקפה וכיון שכן זה החלב שמעמידין ומקפאין בו גדאי שלא היה אלא חלב בהמה טהור שאם היתה טמאה אם הוא עמנו אינו נקפה מ"כ שאינו מקפא את אחרים וכו' הרי הוא דאפי' חלב הנקפה מהגויים היה מותר דכיון דנקפה ליכא למיחש אלא דא"כ אסור משום כחמוי חלב ואין אנו יודעים כמה הוא דליבטל הכל הפך דהדר הקפא הוא דבר מועט והקפא בודאי שהוא חלב בהמה טהור דעמא הוא עמנו אינו נקפה מ"כ שאינו מקפא אחרים מה תאמר י' בו פתומי חלב ליכא למיחש לפי שהו דבר מועט הדבר הקפא בו וכל אומה המועט המקפא בודאי שהוא חלב בהמה טהור מה איכא פתומי חלב הו' מיעוט דמיעוט ובעל פ"ס וכו' ואינו דבר המעמיד כמכירה שחא אמר הח קקטוקין אין מעטלין איסור לכתחלה הא לא קשיא דוקא איסור ודאי אין מעטלין אבל הכא אינו איסור ודאי דליכא ודאי חלב בהמה טמאה אלא ספק פתומי חלב דכהמה טמאה ולא טייך ביטול איסור לכתחלה ועוד דאינו ספק באיסור לכתול בו מה פתנו פתומי חלב אינו רבנה בו אם בחלב טהור כדי לטעמיה ולקפאיה ולא אמרינן

פ' קנה בית זה מעכשיו וקניו מידו פ"כ ה' קנה אם בא בזמן שקבע וכן כל כיוצא בזה עכ"ל ולכאורה קושיא חזקה דאי מעכשיו מעטל אשמכתא אמאי הוגרבו ספרד כל המדרות הסם וכל המיקובים הסם ויאל לתקן שאלה מעכשיו ודי בכך וקושיא זו מתחוק וימיר אם כל קנין סודר הוא מעכשיו אפי' שלא פ' ופי' הדרך מהיראף כמ"ל פא' מה' מכירה ודבריו זל נ"ל :

שאלה פב

ואוכן ושמשון שהיו שותפים שותפות גמורה ולא היה להם מוצות אחרות חוץ מסופות והתנו שאפי' מניח בדרך יחלקו לכתובין וא' מהם היה בעצמו והאחד בדמשק והיו שולחים המורות ידועות ביניהם והאחד השטר שביניהם היה שראובן שהוציא לא ילוה לטום עמיל כלל ואם ילוה אינו יתקן סמורות גביה האחריות עליו ואחר עשר שנים שמעון שכתב לעמילים כך רב וחקר למצויים ופא' שהיה אמת הדבר וכלו ביניהם קטנות ומדינות על השטר הנו' שהיה כך רב וחזר שמעון ואמר לראובן עצמי וכפתי אמת שכל מה שכתב הדרך לו לבית עולמו אם תפס לטעות מה שאו' לך אחרון לך כל הפשיעם שפשיעית אף כואת באות לי שתבע לי שבועה חמורה כשית שלח הלוה ולא תקיף שום דבר לא קטון ולא גדול לעמילים כלל ועיקר שאין רבוכי בכך כי מי גסל וכתן עם עמילים וזיקה ואם ס' תעבור על השבועה מלבד שהיה פברין אלא אפי' אם נתן כל מה ששוא אחד במאה נתן לי החמישים פ' אם אני מחלתי לך כך גדול כנו' לא מחלתי אלא שלח ממכור להם כלל ואם תעבור על שבועתך אעשה לך זה בקנס לכן אמת ידעת וכתבו שטר ע"ג כמו שכתוב והסופר לא האריך בקולמוסו לבד ע"כ וכו' ופא' שאל יתן לשמעון החמישים אלא ששם וראובן טעון שלא יתן אלא מה ששם כשום החמישים שמכר לעמיל שאם הוא עבר ואמר לעמיל כוונת מה לשמעון בהם ושמעון או' לא כימה שובלתי כתבתי האחרון כי התכאף הראשון היה האחריות עליו וזה התכאף שפשיעתי היה כשכל שאם תמכור בוותר שתמן לי כמו שמכרת והוא הוא הקנס שלך על שכתבת על השבועה ע"ג הכתתי לך יותר מכ' אלפים גדושה שהיא כע"ל ב"פי שאמת וסופר כמו שסוף מפורסם ושמו אותו כה' בקאיתם ואם יראה הוואה ל' למאה דרך גומא זה לא יתכן כי פן הוא ב' מ' יתן מה ששם א' בק' אלא דאוכן מדר להם מה ששם י' ככה ודרך גומא קמיי יורגה ליקח ממנו חבל מה ששדיין ביד העמיל חמ"טלו ומה גם כי מה מועילת לשמעון לבעל עיניו דאשון ראשון שהיה שולח המורות היה כותב אותם וראשון ראשון מהמלק כעובד קחן וריות וזה לא יתכן מפני שבעולם לכן יורגו מורה דקס קדין עם מי וכו' מה' :

תשובה

הדברים ברורים שכיון שנתן קצנה לית כה אשמכתא ועוד כשבו להעמיק ולהרחי' הדבר ונפלפל בזה כמ"ל אמנם מה שהורע כמו של שמעון הוא לפי שאמר בלשון אפי' ופי' כפי' שדרך קנס הוא עושה לו זה וא"כ אפי' יהיה קנוב מפורסם לא מהני כמ"ל הרמ"ב זל פ"א מה' שכתב שכל תכאף אם יהיה אם לא יהיה הוי אשמכתא אפי' שקנוב ופי' הדרך דאיס לזה שהוגרבו לתקן חכמי ספרד אומה תקנס כדי לבעל אשמכתא אפי' ששם היה קנס כד קנוב ומפורסם לא מהני להיותו בלשון אפי' ודרך קנס זאת ועוד דאפי' אמר מעכשיו לא מהני אפי' דכתב הרמ"ב זל זל כל הא' קנס מעכשיו אין כהן אשמכתא כלל וקנס שלח לא גמר לסקנותו לא סקנה מעכשיו כוונת אם באמי מחלן עד וים

אמנם המפורסם ל' פ' פ' מה' כמ"ל זל הוא זה דדוקא במקרה לחבירו בית או חפץ הוא דמהני מעכשיו לבעל אשמכתא כמ"ל שאם לא היה ברעמו לסקנותו לא היה מקנהו מעכשיו וזה דייק הרב זל שאפי' בינד קנה בית זה מעכשיו וכו' דמשמע דוקא במקרה אבל במתמי' לחבירו דבר שאינו חייב לו איכא אשמכתא אלא הוא בלשון אפי' יסיה אם לא יהיה ואפי' אמר מעכשיו לא מקני' וזה דייק הרמ"ב זל שכתב שם זל שמתני' עמנו כיוון לאחר בלא תכאף כלל אפי' שלא היה חייב לו כלום ה"ו חייב שדבר זה חממה היא ואיכא אשמכתא עכ"ל הרי דייק לטובו שכתב בלא תכאף שאם הוא חובב בתכאף אם יהיה אם לא יהיה איכא אשמכתא ולא מהני קניין ואפי' מעכשיו ולכך ח' ספרד עתכא שדוכין סהם חובב ולא מתכס הוגרבו לתקן אותו מיקון ולא די להם קניין מעכשיו והטעם דכיון שהוא חייב דבר שאינו חייב בו כיון שאמר בלשון אפי' אפי' מעכשיו לא שפאק דעתיה דדוקא בקנין שמתכס לחבירו בית שייך טעמא שאם לא גמר לסקנותו לא היה מקנהו מעכשיו אבל במתמי' ממון שאינו חייב בו לא מהני אפי' במעכשיו הוא בלשון אפי' יהיה אם לא יהיה :

ש"ת א"כ ה"י מתמי' הערב שהרי הוא או' אם יהיה אם לא יהיה כינד א"ל יפדע לך אני אפרע לך קושיא זו הקשה הטור ה' ס' ותרנו לפי דרכו פנין עליו ופי' דלדברי הרמ"ב פ"כ מה' מלוה זל דאוכן שמכר לשמעון סדה ונא לוי וקבל אחריות עליו לא נשתבש דלוי סזו אשמכתא היא ואם קנו מידו שהוא ערב לשלם דמי מכר זה כל עת שיתבעו שמעון הרי זה חייב עכ"ל ודבריו תמוהים למה לא מועיל אחריות שדבר וכו' שהג עליו הרא"ב זל אמנם הרב הגמיר זל תירץ ויש ש"ס כהא ועמון וזה תורף דבריו אכל ערבות דמכר כשנתכס המעות על דעת להשתקע בותנים ואין האחריות על הדמים אלא על הקרקע אם יטרפה ממנו ומדע לך דודאי אם הקרקע או הוולס וטרפה כ"ס דמוכר מצנין ללוה כפי מה שהיה סוה כשעת טריפא לא כפי הדמים שקפאה ולפיכך אין כאן ערבות על המעות אלא על הקרקע והוא ע"כ אם יונאוס מידו ואינו כערכ דהלוואה שהמלוה מוניא המעות מתחת ידו וכאן הלוה מוחיק בקרקע ואין לוהר כאן על אמונתו הלוה עכ"ל כונת ה"ה זל היא לחלק בין ערבות דגדה לערבות דהלוואה דערבות דהלוואה הערבות הוא על המלוה והמעות ועל אמונת המעורב הלוהו שהמלוה מוניא מידו ויודע הערב שדאי מתחייב לשלם מעות שיבאו מיד המלוה כשכל אמונתו ונותן אל לבו שכבר באדו המעות להוצאה כותבו וכאך דעתו לשלם מעות אחריות אינו על המעות שקנה הגדה אלא על הגדה והרי הגדה היא ביד הקונה ולא סמך דעתיה שיטרפוס ממנו כדי שיגמור ויתחייב לפדוע לו לפי שלא על אמונתו כהן לו הגדה חילוף הוא תכאף אם יטרפה מידך אשלים לך ובין שהיא תכאף אם יהיה לא מהני שום דבר והוי אשמכתא אמנם בהלוואה אינו אומר אם לא יפרע אלא פתם מתחייב שכבר יודע בודאי שיבאו המעות מיד המלוה ולא יאבדו עוד כי יונאוס מלוה ויורקו לשלם ואינו מתנה אם לא יפרע אלא ע"כ פנים מתחייב

שאל קברה אותם שיקף אש טענה טעם של כנה הול לקונטרס
 וכוון שלא קברתם חייבת לטלם לכנה והוא יטלם לבעל הפקדון
ואפשר למרן קושיא זו כמ"ס הר"אש זל וזל לא א"ל ללאו
 דיהיה נכונה והייתי סבורה שה' של כניוהם להנבא'
 ומענין כאלו אין דגילות לקונטרס עכ"ל. ולפ"י טענת' היא
 טענה מספקת וטענת הבן אינה טענה שלל כיון שהיא יודע
 שהמעשה העומדים להנבא אינה דגילה לקונטרס אם כן היכי
 קאמר דבי א"ל דירי נכונה טפי מזההר"א הרי הדבר הוא בהפך
 דכי יודעת שהם שלו אינה קוברת אותם בטענה שהם להנבא
 וי"כ טעם כמה שלא א"ל שהם של פקדון. גם לזה כענין הר"אש
 זל וזל טפי מזההר"א הרי והמסקנא שלא ידעה אם הם מעות
 העומדים להנבא או למחירה הול לקונטרס עכ"ל ודך יתכן
 שטענה שלשה כזאת יסטר הבן. ופירט לדברי הרמ"כ
 זל דמות ליה דאפי' אם טענה האם אין הבן חייב לטלם ויפטר
 בטענה שלשה כזו הוא דבר מתמיה עד מאד. ויש לנו
 לדון בכ"ז אם זה שטעם בטענה שומר הפקדון לאמו כמה
 שכתב על דברו שאלו א"ל שהם של פקדון לא היה מספיק
 בעל הפקדון כמה דכתיבנא ואפי"ה לא מקרי פוטע כ"ש מי
 שלא מקר ודע לאמו לאמר מה עשתה מהפקדון שלא יקרא
 טעם כיון שטענה שומר לה' א"ל שהם פקדון
ובן כה"א ג"כ מההוא עובדא דמייתי בגמ' סמוך לזה וזל
 ההוא נבא דאפקיד כשותא גבי חבירה וכו' שבדבור
 קל שהיה או לפרסיה ומהאי לא תרמוה היה מניל ממון חבירו
 ולא היה פרסיה בא לכלל עובת. ואפי"ה לא מקרי פוטע
 כמה שלא האריך בדבריו לו' ומהאי לא תרמו וכו' כשמתרס
 לאמו וזל שהם פקדון ולא טעם בטענה שמתרס לה לא מקרי שוב
 פוטע אם לא יתקו אמר' לחמר מה עשת מהפקדון וכן כמי כד'
 אפי"ה שאל' את הפאטור הול ומתנו' אינו מחוי' לחק' ולדרוש.
ואף אם ת"ל דבאותו מעשה הים כריך לשאל לאמו מה
 עשתה מהפקדון אם טענה א' קודם שמתה אמו בזה
 ואומה לבנו בעל הפקדון שאל ממני הפקדון אתכנו לו או
 לאו וזל שתתנו לו. כהא ודאי לית דין ולית דין דלימא
 שהיא מחויבת אפי"כ בטענת מיתתה לשאל לה מה עשת' מהפקדון
 והכא כמו כד' כיון שזון הרבה קודם שברית הפאטור א"ל
 שמעון שימקור החני לוח' לשלוחו של לוי וזקנת שליח עושה
 שליחותו בזה ודאי כהא' שלא כש' ללוי על שמעון אפי"ה תרומת
 דברים לו למה לא הוהרמו לו' מה עשית מהחני לוח'
וראיה לזה ממה שכתב ה"ה על לשון הרמב"ם ה"ל שאי'
 האיל והסומר ה' חייב אם בא להחזיר הפקדון
 מחזיר. כתב עליו ה"ה מבין שאם בעל הפקדון היה דגיל
 להפקיד אכל הסומר הב' אם בא הסומר ה' להחזיר הפקדון
 מידו אינו מחויב שהרי אינו חייב באחריותו עכ"ל מבין יש
 להוכיח שסומר שומר לשומר ולא טעם במסירתו לו אינו כריך
 עוד לשאלו ה' לב' מה עשית מהפקדון אפי"ה שיראה אותו הולך
 ומתנווט או טענה למות או כיוצא דאם איתא דבחד דכהני
 גזוהי ארכינא בהן כריך לשאלו לו מה כעשה מהפקדון א"כ
 ה"ך כתב הר"ם המגיד אם בא להחזיר אינו מחויב שהרי אינו חייב
 באחריותו הרי עדן חייב באחריותו אם יארע חד מהני גזוהי א"כ
 בא להחזיר מחזיר. לא ודאי כה"א מבין דלפ"י טעם בפסירתו
 לו אין כריך עוד לדרוש ולחקור מה כעשה מהפקדון ופ"י כד'
 שזון הרבה קודם שברית הפאטור א"ל שמעון שימקור החני
 לוח' לשלוחו של לוי וזקנת שליח עושה שליחותו כדכתיבנא
 ופיון שכן אין כריך עוד לשאלו מה כעשה מהפקדון. ואין
 לחייב את שמעון מטעם שהא' משכון וכמו שטען לו והכא
 דאיה לדבריו מדברי הר"אש כ"ל דמ"ס הר"אש זל הוא דוקא
 להחזיר הפקדון ע"י אחר אבל בטענה שהיא בוד השאל או ביד
 מי שהלוח על המשכון כולל למסרם ביד אשתו ובניו דקשארמי
 ועוד שמה שכתב לו יהיה מעוכב כודך ע"כ כותב לוהר

כידך

ע"יך או ביד שלוחך המושל בכל אשה לך דאי לא תימא הכי
 א"כ מי ששלח לחבירו שום פקדון וכתיב לו פקדון זה ישיה
 מעוכב כידך עד יבא פ' לא יוכל למסור אותו ביד אשתו
 ובניו וזה ודאי לא עלם ולא יעלה על לב איש שפאק
 מאורות ומינות ואפי' ה"ך כותב לו כפי' כידך ולא ביד
 שלוחך ה"ס שמעון פטור מעטם שמעולם לא רנה לחיות
 שימר ולא ככנס פקדון לא לידו ולא לרשותו ולא דאיה
 אלא מיד טבא הפקדון ככנס ביד קשטור שהיא שלוחו של
 ראובן. אמרנא הפקדון. הא למה זה רומם לראובן. ששלח
 פקדון לשמעון ע"י שלוחו ולא דקשטור לקבלו לא הניחו ביד
 העלית דכהא ודאי אין אומר. ואין דברים שיאמר שיקרא
 שמעון. פוטע כמה שלא רנה לקבלו.
ועוד טען שכתב הקני לוח הכ' וככנס ביד הפאטור
 ה"ה לו א"כ לארס נוכח וראק ששמעון יבא מהעסק
 ע"כ. גם ראק פקדונו שכנס ביד הפאטור ואמר
 שכנס פקדון ביד הפאטור כשתאם ס' לוי ג' חרשים
 ובפ"י כתב המדרי' פ' המפקד וזל שומר שמתה לשומר
 לפ"י בעל הפקדון. שכנס קטני שלא פטע וליהיה ברשותיה
 ולעטרו קניסה ולא מצי למימר הא"ך לא מקומו ליה בטענה
 הא קמן דאפילו מצינו שאחד לאשתו ובניו ואפילו אין דגיל
 בעל הפקדון להפקיד אבל הסומר הכ' כיון שראק וסתק
 לא פטע הסומר ה' כמה שמתה לב' זכ"ס כד' דאיכא
 בולקו טעמי וראק וסתק ולא מקרו. אלא לפאטור שלו
 שהיא כמו אשתו ובניו. ועוד שכתבנו לפאטור. ראובן וה"ה
 הוא כמו שחזירו לראובן ועוד שכתב הפקדון כעצמו האמין
 אותו קרי' היו לו בידו ה' לוחות מלבד כני לוח הפקדון
 ככ"ל. ועוד שמעולם לא ככנס פקדון ביד שמעון ככ'
 אלא שמיר ראובן בא ליד הפאטור.
מלבר כל אלה קטענות יש לשמעון טענה גדולה על
 כולם וקיא שיש כתב א' ביד לוי שכתב לו שלוחו
פכארס נוכח וזל מברתי ס' לוחות שלך ושתי כתובס
 סמי עכיו מקמי לוח הא מוח הככס מוכב שקבל שלוחו
 של לוי החני לוח מיד הפאטור. ואין לומר דאולי מסר הפאטור
 לקלומו של לוי ס' פייסאם ולא מסר לו קשאר דהא כיון
 שאמר שמעון לפאטור קשאר כי משלוחו של לוי ואמר כך
 קשאר לו קמי' לוח בודאי קמור שלא מסר לו לא כולו
 ולא מקנתו עד שלקח כי וזקנת שליח עושה שליחותו וכו'
 כשאנו דואים שטעם מקנתו לז' סם מקנתו סם בולו
 ועוד יש קובכא חרות. שקבל שלוחו של לוי קמי' לוח הכ'
 ה"ה זקת שלל' הסמ' לוחות וקמי' לא באו כולם כפעם
 א' אלא לוחות וקמי' באו באחרונה וקמי' קמור ככנסו של
 הפאטור וזל' כיוס ע' קבלתי טע לוחות קד' וקמי' של
 פ' זל' וקמי' של לוי ומקנתו לו שכתב מלשון זה שמי שקבל
 שלוח' קבל' הס' ג' כ' אכיון שלוחו של לוי מודק שקבל'
 שלוח' מיד הפאטור' ומתמא שהא' קב' הס' ג' כ' כל אס סם טענות
 ראובן ושמעון ועכשו ורנו מורה כך הדין עם מי שפ' מ' פ'
תשובה דאיה דכרי השאלה הוהת שאלת חכס חזו
 תשובה ארוכה ורחבה מני ים וטענות ענינו
 ראשיהם כראות כניות ברמה ככמה ככונק או אחרתי
 כנה באחי כמלת' פסה כמלת' ה' ע"י אכתוב לו רובי מורתי
 ועכיו דעמי' לה' דבה למר דין הדין לוי ודין לא הדין לוי.
ואומר כי מה שטען שמעון וזל ועוד א"ל דאפי' קומוס כפרן
 ע"י כח ביד שומר הראשון להניח פקדון מיד הכ'
 דכי אמרין דאם קומוס כפרן א"כ בא לקחו אינו מחוי' להניח דוקא
 כשמתה תא' ל' להוליכו לבעליו דכיון שמתהוה להוליכו
 לבעלים ככר זכין הבעלים בוד דכין לאדם שלא בפניו אבל
 אס

אס

כך יעשה לו נמולו ישיב בראשו וכו' א"כ משמע דלא בעי לאודועי דאי בעי לאודועי לא הוה שתיק תלמודא וכו' ויש לו דמאי דאמ' הוה בר' יהושע כאשר עשה כן יעשה לו ר"ל על הונאתם לחון אע"פ שכבר כתבה לו רשות להכניסם עם מ"מ אהרן דעתא הוה דאדעתא שיהיה רשעם לא הכניסם רשעם לומר דעתא מתחלת להכניסם עד שקדם אהרן דוקא לבעי' תכחשתם עם אבל להשליכם בשוק שהוה אכדק בידים אין לו רשות עד שיודיעהו ובעולם גם כההיא עובדא אינו אירע בהם איון אחריות היה על האש בעוד שלא הודיעתו אבל כיון שידע ולא בא תכף כפטרם מהאחריות ומאי דאמר בגמרא כאשר עשה כן יעשה לו הוה דוקא על הקרתם מביא לא על ההודעה דבדאי בעי לאודועיה כיון שהכניסם ברשותא אע"פ שהיה אדעתא שקדשה מ"מ היינו דוקא להיות עם אבל להשליכם ביד לאכור אין לכו' הא למה זה דומה לאומר לחכמו שומר פירות אלו ואתן לך עתה דיבר שכרך ולא רצה לתת לו לא מפני זה ואכדס ביד כיון שלא פירש כפי' אם לא תקו לי אכיסם לאכור אלם מתם בודאי דעל הסתם יהיה שומר חנם וו הוה סברת הר"ם ז"ל וכבר ביארנו דאשכח דהר"ם לא פליג עליהם דהר"ם מיידי שהכניסם שלא מדעתו או שהענינו עד שהכניסם ש"ל עד שהוה או יום או יומים לא עוד כמכא דלא כעשה אפי' שומר חנם כי אם עשה או יום כפי מה ש"ל אבל לא שילך לו אל ארץ אחרת דאז ודאי אפי' הודעה לא בעי וזו כפי סברת הטור דלא פליג הר"ם עם על הר"ם.

אמנם הנראה נכון הוא דפליג וטעמא דהר"ם הוה מדלא הוה בר' יהושע ודאמר' עלה כאשר עשה כן יעשה לו משמע דלא בעי הודעה כלל. הרי הדבר מובאר דפקדון אם היה לזמן ופי' שלא כעשה שומר כי אם עד זמן פ' בודאי יוכל לשלחו לו ע"י מו' שרצה או אפי' להשליכו לחון דומיא דההיא דהר"ם כ"ס כיון שפי' אמנם במלוה על המשכון או שאל הוא באחריות אפי' עבר זמן המלוה ופרע לו כן נראה לפרש דהר"ם דאמר הר"ם דוק. הרי מזה ראיות אין לפרש בהר"ם דמאי דאמר היינו דוקא בפקדון ר"ל שם הפרש בין פקדון למשכון.

ועוד מסביר מאי שא' פקדון מהמשכון או שאלה דודאי דמשכון לא עדיף מכל כלי כסף וזהו אשר לו או מפקדון אשר הפקד איתו שיש לו רשות למוכרו ביד אשתו וזהו פשוט.

עוד ראיתי בטענות שמעון ז"ל ואין ליישב שמעון מטעם דכשרה את הפאטור הולך ומטמוטט ה"ל לשאול מה עשית מהפקדון שקרי מלשון ההנהגות שכתבנו לעיל נראה שאינו מחוייב לשאול שהרי כתבו הו"ל כאילו המפקיד בעצמו מחר הפקדון ביד מי שרצה הנפקד למסור ובסתלק הנפקד לגמרי עכ"ל משמע מלשון זה שכנסו שטמוטטם המפקיד בעצמו אינו מוטל על השומר הראשון לשאול כך כשסמרו בשומר הא' לכו' כיון שבדין מוסר אינו מחוייב לשאול מה כעשה מהפקדון וכן נראה מההיא עובדא דמיימי נגמר' והביא הר"ם כ"ס ז"ל הנה מעשה באחד שהפקידו אצלו כספים וכתבם לאמו ולא אמר לה שם פקדון וכו' שיש לדקדק לא ימנע מהלוקא אם יודע שאמו לא תמכרם לא החביאה אותם הרי פשיעה במה שלא הוזהר את אמו ואם אינו יודע אם תמכר או החביאה היה לנו לחייבו מטעם פשיעות' דכל לא ידענא פשיעותא לא ודאי משמע דכיון דכדון מהרס לאמו אינו מחוייב עוד לשאול מה כעשה מהפקדון עכ"ל.

ובאמת בדברים הללו קשה טובא ראשונה במה שאמר שכנסו שטמוטטם המפקיד בעצמו אינו מוטל על השומר הראשון לשאול כך כשסמרו המפקד עמו וכן דבר שמה דשומר הא' קרי אין כאן שומר ראשון שהבטלים עצמן מהודוה ומעולם לא נכתב ביד שומר הראשון ובודאי כונת שמעון בדברים הללו לומר אם לקח המפקיד הפקדון מיד השומר הראשון ומכרו ביד

הר"ם למסור הראשון בידו ועתה נדק לומר שאין נרדף השומר הא' לשאול אף על פי שכבר הוה כעשה עליו שומר מתחלת ובפניו לקחו וכתבו ביד מי שרצה השומר הא' למסור ולהכי אשמועינן שאין נרדף לשאול וכו' ואפי' תהיה זאת כונת שמעון עכ"ל אין הדברים על מתכוונת.

ותו קשה דכפי דברי הנהגה זאת משמע דסבר בהר"ם כ"ס דאפילו פשע השומר השני אם הם בניו ואשתו ובני ביתו פטור מלשלם השומר הראשון וזה דיוויק מדכתב הנהגה זאת ובסתלק הנפקד הא' לגמרי ואם פשע מי שהפקדון בידו פטור הנפקד לגמרי ועוד אליהם מסברת הר"ם דהר"ם כ"ס לא פטר אלם כשפשע השני ולא ראהו הראשון אבל אם ראוהו הא' שפשע ולא הפרישו בודאי פושע הוא מ"מ הך הנהגה דאפי' ראה אותו פושע אין מחוייב למסורו ולא מקרי פושע ע"כ וזה דיוויק מדכתב ובסתלק הנפקד הא' לגמרי עכ"ל ואם כשראהו פושע מחוייב הא' הרי לא כסתלק' למי' הרי דהר"ם דהר"ם כ"ס ז"ל **ועוד** אינו אומר דאפי' החולקים על קר"ם כ"ס היינו דוקא בההיא דהפקיד ביד בניו ובני ביתו אמנם בההיא נזכר דהנהגה דמיימי היבא שידוע שהנפקד אין נגיל למסור הפקדון בעצמו לא מוסרו לכל מחמי הו"ל כאלו המפקד בעצמו חפר וכו' עכ"ל. הרי מיימי שידוע שאין הנפקד שומרו לא ודאי מוסרו לאחרים וא"כ עדיף עמי מההיא דכל המפקיד על דעת אשתו ובניו מפקיד דהתם הוה על הסתם אמנם בההיא דהנהגה הוה שדוע כבידור שהנפקד הראשון אין מיטפל כלל ובהא כ"כ מודו דאפי' פשע הנ' אין לראשון כלל קובת פשיעה ואפי' כאשר דגם בההיא נזכר פליגי החולקים על הר"ם כ"ס ז"ל מ"מ קשה כיון דסבר הנהגה זאת דפטור אפי' משפיעה למה הונדף להוכיח מזה פלפול דאין נרדף לשאול הנפקד הראשון מה כעשה וכו' השתא ומה אם אפי' ראה אותו פושע השומר הכ' אין עליו אשם כ"ס שאין נרדף לשאול ותו קשה במה שכתב לא ימנע אם יודע שטמוטטם אמו ישבע שטמוטטם כראוי ולא פשעה ויפטר עכ"ל.

דמיימי על דברים הללו היאך יתכן לומר כן אם כפי' אמרינן נגמר' או תדינכו בקרעולתא וכו' פי' שלא תמכרם כראוי. ותו אמרינן נגמר' כימא לזימוק זילי שלמי וכו' הרי הדבר מסתם שלא תמכרם וכן כתב הר"ם כ"ס ז"ל והתבארם ולא תמכרם א"כ כינוד יעלה על הדעת לומר חלוקה זו שמה' לא ימנע מהלוקא וכינוד ישבע שלא פשעם אמו אם כפי' מיימי שפשעה ותו במאי דקאמר ואם ידע שאמו לא תמכרם הרי פשע במה שלא הוזהר את אמו עכ"ל בדברים הללו תמיהה הו' לי אם בוכת אמרו שלא הוזהר את אמו שאם פקדון הא' ליבא למימר דהא אמרינן נגמר' כ"ס דמוזקרא טפי' אם ידע שהם שלי ואם כאשר שלא הוזהר את אמו שטמוטטם ה"ב ליבא מיימי דמי לא ידע שמירת כספים בטמיהה הא כולי' עלמא ידעי ליה ואין נרדף להזהיר ואפי' אם קאמר שכינ' שראה אותה שלא טמנה כראוי הו"ל לומר לה למה תעבדני על דין שמויה הא כמי ליבא דסבר הכן לפי עשה הניחיתם סט בקרעולתא וטוב טמיהנס. ותו קשה דודאי אם כונת אומר אם ידע שלא הטמיהה אותם וכו' שר"ל שידעה כבידור שלא עמכת' אלם הניחיתם במקום פשיעה דא"כ מאי קאמר בהך דבריו לא ודאי משמע כיון שבדין מהרס לאמו אין מחוייב עוד לשאול מה כעשה מהפקדון עכ"ל. ומה תקן בזה אפי' כימא דאין נרדף לשאול מה כעשה היינו כשאינו רואה אותו פושע אבל כשרואה אותו פושע לעולם נרדף למו' לה למה תפשע נפקדון ואם תאמר שכתב דברים אלו היינו למסרת הר"ם כ"ס ז"ל דסבר דאפי' פשע אין חייב הראשון א"כ לתק' נרדף כל המסרות הללו וכל החלוקות שאמר לא ימנע מהלוקא וכו' הרי למסר' הר"ם כ"ס ז"ל פשוט דאין חייב אפילו כשפשע משמע שכתבם הנפקד

הנפקד הא' לגמרי וק"ו הדברים אם אפי' יראה אותו פושע פטור מכ"ס שלא יהיה נרדף לשאול מה כעשה מחמו ולמה ז"ל דלעולם אם יראה אותו פושע פשיעה נרדף לסוהדו אפי' ל"ס הר"ם כ"ס ז"ל דדוקא מ"ס הר"ם כ"ס הוה אם דבר פשע הכ' אין חייב הא' אבל אם רואה אותו פושע נרדף להזהירו ואם לא הוזהירו נקרא פושע השומר הא'. איבא דלמסרת הסנהס דמיימי בהך נזכר דידעו כ"כ דאין השומר הא' מיטפל כלל כשמיירא אלם מוסרו לשומר ואדעתא דהכי מסרו וכמב דכסתלק הנפקד הא' לגמרי משמע דא"ו לגמרי דאפי' יראשו פושע אינו מחוייב אף לא יזהירו דאי מחוייב הרי לא כסתלק לגמרי. אלם דאכתי קשה על דבריו אמאי קאמר כיון שבדין מהרס אין נרדף לשאול עוד מה כעשה מחמו טפי מהא הו"ל לאשמועינן דמשמע תפסא דאפילו ראהו פושע אין מחוייב כלל.

ועוד נחה שכתב אם אינו יודע אם החביאה או לא החביאה היה לנו לחייבו מטעם פשיעותא דכל לא ידענא פשיעותא. קשה דלא דמי הא' ללא ידענא חסום דמאי דאמרינן לא ידענא פשיעותא. הוה כשכתב מחמו הפקדון וז"ל לא ידענא היבן שמתי אותו דעשע כמה שלא כיון כשעת הכנסה היבן מיימו כדי שלא יאחד מחמת השכחה אבל כ"ד שאינו יודע אם אמו טמנה או החביאתה הא ליבא פשיעה ואף על גב דאמרינן כל לא ידענא לאו רבוייא הוה לכוני' כמי' הך מילתא דכמא ליבא פשיעה כדפרישית.

ועוד כתוב בשאלה ז"ל טען שמעון דכשכא פני הלוח הכו' ובכנס ביד הפאטור הוה לוי אלם בארם נזכה וראה שמעון שיכא מהעבך כנ' וגם ראה פקדונו שכתב ביד הפאטור ואמר שכתב ביד הפאטור הפקדון. כשתהא שם לו נ' חמשים וכפי' כתב המרדכי פ' התפקיד ז"ל שומר שמתר לשומר לפני בעל הפקדון ישבע הכ' שלא פשע ולייתיה ברשותה ובטעמו שניסם ולא מני' למימר האך לא מהימן לי עכ"ל. הא קמן דאפילו לא מהרו הא' לחסמו ובניו ואפי' אין רגיל בעל הפקדון להפקיד אלם השומר השני כיון שראה ושתק לא פשע השומר הא' במה שסמרו לכו' עכ"ל.

באמת דברי המרדכי הם מייבא לכוני' שהרי כתב המרדכי שאם מחר השומר הא' לכו'. בפני בעל הפקדון כשכא השני וא"כ ה"כ הרי ראהו לוי ביד הפאטור אמנם נרדף אנו לומר כדי שתקיה שייבא מהמרדכי שכתב לוי מחר שמעון החני לוח ביד הפאטור וידע לוי שכל לוי שמעון מיד ראובן ועכ"ז מסרו לפאטור דא"כ אלם שלא מסרו בפניו אפי' שראשו לוי ביד הפאטור ושתק לא מפני זה כפטר שמעון מפני שלא מיהא דעד כאן לא קאמר המרדכי אלם שמכרו בפניו ושתק משמע דביקא ליה אלם מפני שראשו אחר זמן ביד הפאטור ולא ערער לו מפני זה יקרא שמתר וכמנהג דדוקא כקט המרדכי מסרו בפניו. גם מה שאמרו שרדף שידע לוי שראובן שלחו ליד שמעון ושמעון מסרו ביד הפאטור היבך כיון שידע כו' ולא מיהא אלם שתק ודאי מחל ובתדכס אבל אם לא ידע כן לא הו' הוכחם כלל דאכא אמיתא דאפי' דשתק לוי הוה מפני שחש שמתס שלחו ראובן ליד שמעון שימרהרו ליד הפאטור אבל אם היה יודע ששלחו ליד שמעון שישם בידו וסוף מסרו ביד הפאטור היה מערער.

והיה אפשר להביא ראיה ופטר לדברי המרדכי ממה שכתב הר"ם כ"ס ז"ל פ"ה מה' שזפתין ז"ל עבר ופשע השותף שלא מדעת חבירו וא"כ הודיעוהו ל' עשיתי בו'כ והסכים למעשה ה"ד פטור ואין כל הדברים הללו כריבין קנין לא תדברים בלכד עכ"ל. הרי מוכח מדברי הר"ם כ"ס ז"ל דאפי' דשותף תצוה על מנסה המרדכי או מכה השותפין חייב בכל

הפחת אפי' אם הודיעו אחר מעבר ופשיעו למעטוי די בכך כלל קנין א"כ ה"כ כנזכר דמר דכי חכי מו' לא שפדין יש מקום לבעל דקין לחלוק וכו' אדרבא אימכא מהמכר' דעד כאן לא קאמר הר"ם כ"ס ז"ל דהסכים למעטוי פי' ש"ל כפי' יפה עשית אי כמרתני וכיוצא בדברי' הללו ואשמועינן רבות' דבדברים הללו כלל קנין אבל שתיק' למורא כימא דלא חסדי דאי פטר הר"ם כ"ס ז"ל אשמועינן רבותא אם הודיעו ושתק אחאי אחר וספכים למעטוי לא ודאי משמע דסבר הר"ם כ"ס ז"ל דלא פני שתיק' לא הודאה בפניו וא"כ כ"ד כמי' נזכר דלא חסדי ושלם בדברי' המרדכי אלם טיש לו' כרי' לויש דברי' הר"ם כ"ס ז"ל שכתבו לדברי' המרדכי דע"כ לא קאמר הר"ם כ"ס ז"ל דבעינא מיימא כפי' בפניו וספכים למעטוי מטום דבמר דעדד נאך אלם אלם כשפס סרסה לשכות ממנהג המדינה או הפחדים א"ל אפי' רוכס לעשות כ"כ ושתק או ראהו עושה ושתק בודאי מחל כיון שלא מיהא בידו ולא יעש' מלפני מה שבארנו דברי' הר"ם כ"ס ז"ל ומרדכי שוין היבך כ"ד אי מיידי שכתב שסמרו ביד הפאטור כמא' שם לוי וראה ושתק עם היות שידע שראובן שלחו לידו והוא שיכא וזה ראה ושתק ודאי מחל אבל אם חפר א' מאלה הספכים לא מהכי שתיקה למורא לא כעיון כפי' שישכ' למעטוי וי"ל יפה עשית או מסכ' אפי' ללא קנין **גם** הטענה האחרת שמעון שמעון טכא ללוי כתב משלוחו שכתב לו קבלתי מה' לוחות ושמתי בתוכ' שתי פייסות מחמי לוח משמע מזה שכתב קבל הפאטור של לוי החני לוח מיד הפאטור של שמעון שא"כ מתיבן באו לו השתי פייסות בודאי טענה כזכרה היא וגם טענה האחרת שכמא' כתוב בפניו של הפאטור קבלתי שם לוחות ה' ומני של פ' וכו' ומני של לוי ומכרתי לו שכתב מזה שמי שקבל הלוח ק' החני וכיון ששלחו של לוי מודה שקבל הלוח מהפאטור ממתאם הוא ק' ג"כ החני לוח כיון שכתב ששלח בידה עכ"ל. דברים הללו נראים ככונסם אלם כשמישכ בהם אינה טענה והטעם משום דמה שכמא' כמוב' בפניו הפאטור אחרי מותו כשחיבהו כאלו היה בחיים שיימו אם היה אחר בפירוש כתתי ביד שלוחו של לוי החני לוח ושלוחו של לוי מחכים וא"ו לא היו דברים מעולם לא כתן לוי החני לוח שורת דקין נופתת שיבעט שלוחו של לוי וישבע הפאטור ויפסדי לוי החני לוח אמנם זהו כשקאמין את הפאטור כשנעמו אבל כ"ד יאמר לך לוי איני מחמינו בשבועה דלא מחימן לי שאני לא מסרתי לו אלם אתה שמעון פשעת ומסרת בידו לדידך מהימן ולי לא מהימן וא"כ הדרן קוסיא קמיימא ויעבד קמיימא דשומר שמסר לשומר.

הכלל העולה מדבריו שאם יתברר הדבר שהחני לוח לא בפני ביד שמעון רצונו לומר שלא שלחה לו ראובן או אפי' אם שלחה לו לא רצה לקבלה והשיב לראובן ואמר לא רבייתו לקבלה ומסרתי ביד הפאטור שלי ושלך כדשוקר וכתרנה ראובן ודאי שאין עליו אשם ופטור ומותר אמנם אם החני לוח שלחה ראובן ליד שמעון ושמעון מסרה מבעמו ליד הפאטור' שלו מכלי שהודיע לראובן לאמר לא רבייתו לק' הלוח ומסרתי ביד הפאטור לכן שמענה ואתה דע לך או בודאי חייב שמעון מטעם שומר שמסר לשומר דכיון שהפקיד ראובן ושלח בידו החני ביד הפאטור והלוחות וכו' או לא שלח בודאי קפידא הוה ושייך למימר אין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר ולא מפרש בטענת על דעת אשתו ועכו' הוא מפקיד ולא שטר חלוקות הדומות לזו כאשר ביארנו בפירוכה כ"ד ג"ס אם יתברר שאף לוי כשפטר החני לוח שמעון ביד הפאטור וידע שראובן שלחה לידו והוא מסרה לפאטור ושתק לוי ולא מיהא ג"ס בזה כפטר שמעון מטעם חסדי' כיון שראש ושתק בודאי שמאמין את הפאטור' כיון שלא מיהא בידו ונוד' שר'ל וכו' כ"ס ז"ל מעתי' הטענה יוסטוב בהלן

שאלה פה

ה זאת ע"ד הכבוד הכבוד ק"ה מרדכי אשכנזי יצ"ל אשר
 בא מארץ אשכנז ועוב את אביו ואמו וארץ מולדתו
 ונא אל ארץ הקדש הנבי יס' נסת אחת תבון לעד אביר ועתה
 נר לי שמקום ולא אתדף לים כי לא מנא עכוו לבדו ועזר
 קנגדו כהסך לשדו ושאל מאתנו אם מותר לנאח לח"ל כי ירל
 סן יקראנו אסין שון כדבר קוה ועתה כחמלת ה' עלי הנבי
 משיב כעניין לפתוח לזכות לקתו לו לנאח.
ואומר תניא ב"ק דע"ז הולכין ליריד הגויים ולקחיס מהם
 כהמה עבדים וכו' וכימב ומעלה כערכאות שלהם
 מסמי שהו כחמיל מידם ואם היה קתן ממנא בח"ל לרין
 ולערער עמהם וכסם שמטמא בח"ל כה מע"ב כבית הקברות
 בית הקברות ס' דלוריתא הוא אלל אימא בית הפרס דרבנן
 ומוטא ללמוד תורה ולישא אשה עכ"ל והניח הרמ"ב כס פ"ה מה'
 מלכים וז"ל אסור לנאח מאו לח"ל בעולם אלל ללמוד תורה
 ולישא אשה או להניל מן הגו וקוה לאו וכן ונא הוא ללמוד
 אלל ללמוד לח"ל אסור א"כ חוק קרעב עד שבעסקה סוה דינר
 כב' דובי' וכו' עכ"ל. הנה דברו קרמ"ב סע"ב סע"ב ויחשו
 לאי' הם דברי המו' שקצו על הך כריתא דקתני דמותר לנאח
 לח"ל לישא אשה מהקוה עובדא דמיימי כסלתי כמובות הוה
 נברא דכפלה לים ינמא כי חוואי אקא לקמיה דר' חנינא ח"ל
 מהו למימא לינמא ח"ל אסין כסא גויים ומת כרין הקוקס שעקרו
 והוא ירד אחריו וכו' הרי משמע דאפי' לישא אשה אינו יכול
 לנאח לח"ל ותרנו קמו' דהך בריתא מיימי מדעתו לחזור לאו
 ולהכי מותר אלל להשתקע סס אסור והן הן דברי הרמ"ב
 אל חמ"ל ק"ל ע"ד הרמ"ב אל סע"ב אלל ללמוד בח"ל אסור א"כ
 חוק סס הרעב וכו' דברי הללו הם נרתי' פ' הספיקה אין ינא'
 מן הארץ לח"ל א"כ עמרו סאתים אסין בעלג וכו'.
והשתא ק' ע"ד הרמ"ב מתי קאמר ויחזור לאו אלל ללמוד
 בח"ל אסור א"כ עמרו סאתים וכו' והקם כמי
 כשיפקוד ק' את עמו לתת להם לים יתחייב לחזור דומא
 דהולך לישא אשה דנושא אשה וחזור לאו הקם כמי דינא הכי
 הוא. ואין לומר דכיון שינא ברשות אפי' כשיפקוד ה' את
 עמו נא' אין נרין לחזור וקיס מקום להקיא קתת רחיה מההיא
 דסוכה ירדו נשמים כליה וכו' כבית אפי' שטקו אין
 מתייבין אותו לחזור כל אותו הלילה הא ליתא דלא דמי
 דת' דוקא כל הלילה ההוא דוקא אלל למת מקוה לחזור לסוכה
 ומו דא"כ נס בני ארץ כולו מי כשינא לישא אשה וכינוא כן
 כימא הכי כיון שינא ברשות יס' סס עד עולם.
אמנם כונן הרב בדברים אלל לומר דכשנאח לישא אשה
 או ללמוד תורה או לפרקמטיא אינו ונא ללמוד אסין
 הולך אלל הוא לבדו ומניח אשתו כמי אלל אינו יכול לנאח
 ללמוד או ללמוד תורה ולקחת אשתו עמו אפי' לזמן קוה
 וכן כשהולך לישא אשה הולך יס' ונאח שינא אשה חור לאו
 כמי' אסין וכן בח"ל הוא ואסין לא כסח' קרעב שזו ונא הוא
 ואשתו ללמוד בח"ל עד שיפקוד ה' את עמו ואלו יחזור הוא ואשתו.
איברא דעדין נרביין אנו למודעי אם אינם נותנים לו
 אשה בח"ל אלל בתנאי שסבין סס אם מותר ללמוד
 ונדאי בריתא שמונה ללמוד דלא תהו כראק ואם אי אפי' סס
 לישא אשה כמי' ונא' אינם נותנים לו אלל בתנאי שידור סס
 כשיטא דמי וזו איכה נרביה לפניס.
 ותו איכא למידק בלשון הרמ"ב אל דנקט ללמוד ואיכא
 סנויה כדומא אלל מרדכי הירושלמי ונ"כ קשה בלשון
 דרש"ב אם שסייענו שמונה ללמוד ללמוד מ"כ וק'
 ללמוד תורה ולישא אשה ואמאי אביריך כדכריתא ללמודי' כל
 הני לישא אשה וללמוד תורה אי ס"ל נס ל' הירושלמי אלל

שאלה פה

ודאי דכריתא דלא נקט סחורה משמע דמ"ל לתלמוד דילך
 ללמוד לא מדלא נקטו וכקט לישא אשה וללמוד תורה
 דאי אפי' ללמוד אסור נרין ללמודי' לישא אשה ואיכא
 ומעתה תקסי להרמ"ב מנא ליה דלמודי' דילך סבר ללמודי'
 שרי כירושלמי דילמא פליג סלמודא דילך אירושלמי.
אמנם הירושלמי לוק דכריתא לא נקט אל ללמוד תורה וכו'
 ול' הוכיח ללמודי' וטעמא חסוס דהתם מיימי ככהן
 שמונה ללמודי' הילכך דוקא הני מותר אלל ללמודי' דוקא
 כמי דהרמ"ב ס"ג מה' אכילת קב"א שמונה הקתן לישא לישא
 אשה וללמוד תורה ולהניל מן הגויים ולא הניח ללמודי' שמונה
 ודאי ללמודי' אסור לישא א"כ לא קשה כדכריתא דכריתא
 לא הוכיח ללמודי' שמונה לישא אשה קיס מותר לישא ללמודי'
 לא היה כרין להשמיענו שמונה לישא אשה וללמוד תורה
 אמנם הרמ"ב כס הכא מיימי דרובו ינאח מאו לח"ל והניח כל
 השמיים כדכריתא לענין שמונה דכסן ומ"כ לנאח לח"ל ונדאי
 ג"כ דמותר לנאח ללמודי' אפי' סלל קוה כמי' סללנו מ"מ
 בירושלמי גרסין דמותר לנאח למנריס ללמודי' שמונה דכתיב
 כקרא יס' יס' לישא אשה חור אלל אקת חור ללמודי'
 ע"כ וכו' ק' דכריתא סס למנריס חור ללמודי' שמונה אפי' סס
 שאר הסקמי ישיבה סס מ"כ סלל ארבות סללנו איסור שמונה
 בתורה. אפי' דאכתי קשה על הרמ"ב כיון שהוכיח סתם
 ללמודי' למה קוה ללמודי' להשמיענו לישא אשה אמנם יס' לתרין
 דאחא ללמודי' דלישא אשה כמי נרין לחזור לאו.
גמרא טעלה ביריבו שמונה ללמודי' לח"ל לישא אשה וזה ר'
 מרדכי כיון שינא לישא אשה מותר אפי' אכתי נרין
 נכאי. שחורא אפי' שינא אשה אס לא שיתנו עמו שלל וינא' סס
 ואלו שטור ומותר כיון שאינו מנאח מי שיתן לו אשה לא כקרא
 זה כך כריתא ללמודי'. אמנם אפי' העיין והספקת אפי'
 לומר דמאי דכתיבו סת' והרמ"ב אל דרין לחזור היינו דוקא
 כמי שהיתה דירתו כמי' הוא ויבטיחו הילכך אסור לנאח לח"ל
 אם לא לישא אשה ויחזור א"כ אלל זה סנא מארץ מרדכי
 מ"ל ליה ונדאי סוכות בימיהו פק הוא שסכס למנאח חסוס
 אשה וזדור וכו' דלא איתדר ליה הרי מתלהב כסנא לאו
 בעשה כאלו בא על תבאי ולא נתקיים תנאו נא ולמד מהס'
 דת' כדכריתא הוה דובי ככסיה ארעמא למיסק ליה ולא
 איתדר ליה וכו' ופי' דלא לא איתדר ליה לפי שלל מנאח חסוס
 או לא מנאח חסוס עכ"ל הרי דאמר שמי אלל מעבדים חסוס
 אפי' שלל חסוס כמי' מ"כ כשהיה בדעתו לנאח לאו לישא
 אשה ולא מנאח נס לא מנאח חסוס ואפי' המדבר כדכריתא מוס
 ביאו הנה בחמלת ה' עלי קרנתי אויבו וסיה מאפלי' שללנו
 וחסרתני ולא מנאחני כו' ממונה רע ארדנא דאיתני חוסק בתורה
 גלמס ת"ח ולא מנאח חסוס ונאח חסוס כנגדו לכך ינא' לח"ל הילכך
 מותר לנאח ואפילו אם ישקע סס כיון שכחלה לא ספיקה
 אלל ארעמא לישא אשה ולא מנאח.
וראיתו לתת טעם ללמודי' מותר לנאח לח"ל לישא
 אשה לפי שידוע מאמרס אל לעולם ידור אדם
 באי אפי' בעיר סרובה גויים ואלל דור בח"ל אפי' בעיר סרובה
 ישראל סכלל הדר כמי' דומה כמי' סס לו אלוה וכל הדר בח"ל
 דומה כמי' ססין לו אלוה וכו'. ונאח דברים אלל קשים
 בשלמא כל הדר בח"ל דומה כמי' ססין לו אלוה כמי' אלל
 הדר כמי' דומה כמי' ססין לו אלוה אמאי דומה לא היל' אלל
 יס' לו אלוה. אמנם כתיבתי כלקוטו מדי' שסוכה לומר
 לעולם ידור אדם כמי' אפי' בעיר סרובה גויים מדע למס'
 שאפי' גויים הדרים כמי' דומה כמי' ססין לו אלוה אפי' ססין
 לו אלוה מ"מ כיון שדר כמי' דומה כמי' ססין לו אלוה אמנם
 בח"ל אפי' סרובה ישראל כל הדר בח"ל אפי' ישראל דומה
 כמי' ססין לו אלוה. ונאח כיון מ"מ ד' סוכה אפי' ססין כמי' סס

שאלה פה פו

גויים ומת למת אפי' גויים אלל משמע וס' סכלל הדר בח"ל
 דומה כמי' ססין לו אלוה וכו' כיון ססן טעמא דריתא כמי' ססין
 סכני סיתברך שמו מנאח יתיר כפרטות כס' עיני' ה' להיך
 כס' וגו' א"כ כשינא לח"ל הוא יוכא מתת הגנת ס' ס' ס' ס'
 אמנם כשינא לישא אשה הרי מתחבר כס' יס' כמאמרס אל
 אפי' ואס' זכו סכינא עמקס יוד מאפי' ה' מאפי' ח"כ הרי
 אפי' שהו כס' כשכסא אשה סכינא כנייהס ה' סס סס ס'
 כמי' כלל אשה הוק כלל סכינא ארדנא סכינא ללמודי' דמנאח
 ללמודי'. ואין להק' לוק דר"כ למת אמרינן ססס אפי' כסא
 גויים מפני שינא לח"ל הרי לישא אשה יבא דשרי' סל לאו קוסיא
 הוק משום דקיל לחזור אחר כסא אשה ככאל מדברו סתו' .
 במנאח שטעא כמי' סכתעכ סס ולכך חס' ר' סכינא סתא וס'
 ג"כ יתעכב סס גס אפי' סלל סכר הוק ססו אשה אחרת כמי'
 ולא הוק כמי' ללמודי' ולכך אפי' כמי' כמי' גויים וס' גס לוק
 מפני סכר הוק כמי' אשה וסס מפני קיבית הוק סכר אפריו לחי'
וראיתו להרמ"ב אל סכתה פ"ה מה' מלכים וז"ל לעיני' דור
 אדם כמי' אפי' בעיר סרובה גויים ואלל ידור
 עכ"ל ופי' בעיר סרובה ישראל סכלל קוה לח"ל כאלו עע'
 עכ"ל. קשה טוכס מתי קאמר סכלל קוה לח"ל והרי נמנא'
 לא חמרינן אלל סכלל הדר בח"ל דומה כמי' ססין לו אלו'
אמנם כוננת הרמ"ב אל להק' כוננת הדרים בח"ל דלא
 כתיב לים לחזיקו דמיתא סכלל הדרים בח"ל כמי'
 ססין להס' אלל' לכך כמי' סוכות קאמר דקאזר לעולם
 ידור אדם כמי' ואלל ידור בח"ל לא כמי' לחזיקו אס'
 דה מעולם אבותיו ואבות אבותיו מוס הוקס כדגדסו מכל
 אדמות קקס ונירשוס לח"ל כנזרת הקוקס מהכידו לעשות
 ולא כאלו ע"ל אל ידור בח"ל ס"כ מה תקא על ישראל ועל
 דינן קדוסי קדרים בח"ל אלל ודאי מתי דקאמר אל ידור
 ד' לא יבא לומר בח"ל לכך אחר סכלל קוה לח"ל כאלו
 עע' וזו דייק מתי דמרינן קתס כסופ' וכן כידור הוק
 או' כי גרסונו הוקס ססספת' וכו' לחזיקו לח"ל אלל
 אחרים וכו' מי' אלל לודו סילך ויפ' וכו' . משמע סוכות
 מ"ס אל ידור ד' לא יבא מהארץ לומר בח"ל דוגמת דוד
 סמלך ע"כ שגרסונו מתי וקוסיא לח"ל. והשתא כמי' שלל
 חנינו סס טוסק שאופר לומר בח"ל אלל דוקא לנאח לח"ל
 אפי' סכלל אס מעולם הוק דרים אבותיו בח"ל אינו אסור
 ואס דברים כסעטן מתי דקאמר כדכריתא ואלל ידור בח"ל
 סר' שאסור ללמודי' אפי' קרי אסור ללמודי' בח"ל לא ודאי לא
 ידור ד' אלל ינא לומר ללמודי' ססס ונא ללמודי' או לדברים
 שהוכיחו כמי' ססין כן כ"ל ע"כ כקתת קרמ"ב אל והוא הנכון .
הכלל העולם מדברינו סוק ה' מרדכי מותר לו לנאח
 לח"ל לישא אשה וכן מנאח ע"כ לדברי ססס'
 סכתב דכ מוסרס אשכנזי שמו הרב ר' כפאלי החוכה
 סירן אל על כדור ס' סכא מאשכנזי לאו וסוכרך לנאח לישא
 אשה וקתיר לו אפי' להשתקע סס וגזר מרס סלל יוכיאו
 לעז על אותו הכבוד סס ללמודי' לומר סעכ' על דת לנאח
 מאו לח"ל כי כדיון עשה וכו' וכן הוק הנכון . ונדור וסרל'
 יפילנו משניאות ויראנו מקורנו כפלאות כיה' כה מעתיר .
 קבעיר יס' עוב כסלון .

שאלה פו

שאלה זו נעדרה מההעתק.

תשובה

לכאורה היה נראה דמאס וזו שריפא
 וימא דלמאי יחוסם לס אי משום דלמית
 לידור ס' כניס וזו וסכלל ס' פ' דות דקל זה דלא אפי' כלום

משום דלית כריתא מוס לסקנותא וז"כ ס"כ קתל כיון
 סלל סללנוס כי אס על הדרים וסכור לא יוכרס ככס' ס'
 ס' ס' ס' דבר ססין כו' מוס' . סל לאו חלמא ס' ס' ס'
 דתא ק"ל דאס אחר ס' . כית זק לס' שידור כו' מהי' .
 וז"כ סכא כמי' ק' סקרי אחר סכניס יסין וסרף אולה
 ור"ל יהיו סכניס לומר כסס והרי קסס נוק סכניס
 לדרה ומתו' . ופי' אקיס לטולח מטעמא דקוה לעשות
 עכירה מכסין סניס לתת כהפסא ורפי לגויים והרי
 כעכ סרמ"ב סס אל ס"ס מה' זכיה ומתנכ ס"ס סנוס לתת
 לגוי מתנכ אין סומעין לו סס כמי' סנוס לעכור עכירה
 סכסו עכ"ל. סל כמי' ליתא דקסס דוקא סכניס לתת
 כקורס מתנכ ואסור וססין לגוי מתנכ ססס אלל כמותר
 כדקס לל מעינא דלא אסיר אלל אפי' סניס דמי כההיא
 דקנינא מה' . גטין מעכסין עכ"ל גויים מפני ד"ס ואס'
 איתא דאוקא אפי' וכו' מפני ד"ס כמסלן איסור לכחמלת
 אלל ודאי דלא אפי' אלל דרך מתנכ לתת לגוי סללנו
 עכ"ל ואינו כוננת כמותר כדקס אלל אס כוננת לעכ"ל גוי'
 כקורס דקדק ס"ד מפני ד"ס וז"כ כד' דלא נוס לתת מתנכ
 לגוי אלל כמותר כדקס לעכ"ל גויים ס"ד .
וכר עיינינן סניס דס"ד ככסס דלתי כוננא לית כה מוסס
 מוסס הני טעמי דכתיבנא ועמי אחריו מוסס הני
 טעמי דנזק לעכור עכירה מכסין סניס לתת לעכ"ל ישראל
 מיוסדים ואפ"ו מוס קדוסיס ונמנו לעכ"ל גויים . ונדאי
 סעכירס הוק כידו דעכ' כן לא אמרו הוסס לא סמפסין
 עכ"ל גויים עס עכ"ל וסרל' דוקא כמי' דאחר טעמא
 מפני ד"ס סלל ואחריו גויים משנאס ישראל חוסכו אינם כוננים
 לכ לעכינו כי אס לעכניהס ונדאי סישורו איכה ורנא
 משעמא אמנם זה סאמר סיתנו לעכ"ל גויים סכלל וכל לעכ"ל
 וסרל' עכירה הוק כידו ססכס עכ"ל וסרל' ונתן לעכ"ל
 גויים כשלמא אס הוק מבוס סיונו אלל ואלל מהס נמא אלל
 כמס סררט דוקא לעכ"ל גויים ואלל ישראל איכא
 איסור דכה יעכירה הוק כידו סילכך אין כוננא וז' מוס'
גם מטעמא קוה דכתיבנא מוסס דסי דבר ססין כו' מוס'
 כמי' איכא מוסס דאפי' דקיסא לסאי טעמא מוסס
 סכין ססוכיר סכניס וסכניסונו סו דקל לשינוטו מ"מ איכא
 לעינו מוסס דקתס אפרינן עכ' סיאמר ס' כו' זה לס'
 שידור כו' משמע דכעין סיאמר סנו' כית זה לסל' אלל
 הכא לא אחר כן אלל יסין וסרף אולל' אפי' סעכרס
 סר' יהיו סכניס וסרף לומר כהס סולדומו מ"מ לא
 מהני דלא אמרינן סתם דמסאי אלל סנו' כית זה לס' שידור
 כו' אלל הכא לא הוכי' כתיבס אלל דמלת יהיו אססס
 דמסאי קייט דוקא סכא דאמר סכניס סלל' יסין לס'
 שידור כסס אלל סכא לא קאמר לא יסין וסרף סנע ענמך אס'
 אחר כית זכ' יסיה לומר כו' ס' כדא' דלא מהני כיון דלא
 אחר יסיה לס' שידור כו' לא יסיה לומר כו' ס' כדא' דלא מהני לו
 לא הירק וספי' אס כאתר דמסאי כסאמר כית זכ' יסיה לומר כו' ס'
 כיון שהוכי' כית מ"מ סכא כד' סס' דלא מהני מוסס דלא סוכיר
 לס' לא אחר וסרף אולה וע' רוס מלות אלל כסלן עכ"ל ר'
 יהיו עומדות וקיימות לא יסכרו לעולם אלל סרף לעולם
 עומדת לתולדות ונדאי ססס אחר אפי' סכניס הוק סת' ס'
 עומדת לס' ודאי כס סת' דמי' למאי דאמר כמי' יעמוד
 כסס יסען כסס דלא מהני אפי' דלא דמי' דהתם ספולדס'
 קאי לס' וככא קאי לכית מ"מ דמי' לס' ואין לומר דאולוכן
 כפר כוננת סנוס סכוננו קתס סיתמ סכניס לתולדות
 לומר כסס וז"כ נרין לקיים כדכר' סל ליתא דסס כתיב
 הרשכא וכל העוסקים עס אחר דקס דאמרינן דפיק כמי'
 ס' ס' דכרין ככעוסיס וכסאורין סיונו דוקא כספי' דכרין
 כל

כל נדבן שלם יהי נרפוש קניין אכל להוסיף פי' על דבריו
אין לנו . . . קרע דהא אמרינן דאם אמר ידור פי' בביתו
לא מהני משום דאין בו ממש ואם איתא דיש בה בחמת
פי' להוסיף פי' בדבריו כיאם דה"ק תבו בית זה לפי שירור
בו אלא ודאי להוסיף פי' אין לנו אלא לעשות דברי פי'
בלא קניין בדברי כריא בקנין ובדאי שאם כריא אמר יהיה
בית זה עומד לפי אפי' דקנו מידו לא מהני וא"כ כפי'
כני הכי הו' ואין בדבריו ממש .

ואפשר דאפי' אמר בית זה יהיה לפי לא מהני מטעמא
דכתיבנא דכריא אס אמר הבתים הללו יהיו
לפלוני וקנו מידו לא מהני כיון דלא אמר לשון כתיבה
וכיון דלא מהני כריא בקנין לא מהני כפי' בלא קניין
בדפרישית אלא שזה קשה שמינו בחלמוד ככתי' לפי' וכן
הוא דאמר בכפי' למכתא וכן ככפי' לך ואחר כך לפי' הרי
דמהני בלא מלת כתיבה ואפשר דקתם מירי שחא' בכפי'
כמוס' לך וכן פי' דפי' אל בני ככפי' למכתא לזקתי אני
כיון כל ככפי' עכ"ל משמע דבעי דלימא' לשון כתיבה אכל
בלא כתיבה לא מהני כיון דכריא לא מהני כן הו' כריא
אמנם מינו בדברי הספקים דאפי' דלא אמר אלא ככפי'
לפלוני מהני כפי' וכן יגו' יוסוף וכו' ויא' דגם בדריא מהני
וכן כריא' אמנם כריא' סדר דכריא לא מהני עד
שיאמר מורין או קניין וכן כתב הטור ח"ה פי' רנ"ג
ע"ש הא קמן דיש דברים דאפי' דלא מהנו בדריא מהנו
כפי' לפי' הרמ"ה וא"כ אפשר כפי' כתיבה אלו יהיו לפי'
מהני כפי' אמנם בלשון כתיבה דפי' שא"י יהיו עומדים
לפי' אפשר דכ"כ מודו דלא מהני דפי' עדיף יהיו לפי'
מיהו עומדים לפלוני ודוק . ואין לומר שכוין כתיבה
עלמא לעשות כן ואקוף אולד א"כ מנהג מעטל הלכה אפי'
שלא הוסיף הדברים כתיבין ולא אמר לא יהו ואקוף אולד
דכיון שנהגו בלשון הזה די בכך . הא ליתא דאי משום
הא כימא כמי בני ידור פי' בבית זה דלתי ממש דהכי
כסא' עלמא למר בהאי לישנא אלא ודאי לא אמרינן כפי'
האי מנהג מעטל הלכה .

ועוד ממה שכתב מהר"ק פי' ח' באחד שכתב להפיק
ירושל' בן הקבור בא"י כי מנהג מעטל הלכה וכו'
מנהג כרף היא להשוות הכבוד והעשאו חלק בחלק לעד
כרף עשאו יותר מביעתא ככותא שאין במנהג הו' ממש
שהרי כתב המרדכי בריש הנושאים ואל שכיני עלה דמתני'
כירושלמי מנהג מעטל הלכה וכתב ב"ר בגין שהוא מנהג
קבוע על פי תמו המקום כדאמרי' ב"ס' קופדים שאין הלכה
כקבוע עד שיא' מנהג ושא' מנהג מעטל הלכה פי' מנהג
ותיקן אכל מנהג שאין לו ראיה מן התורה אינו לא כטובה
בשקול דעשה וכמה מנהגים גרועים דלא אולין בתריו
כפי' פי' ריש כ"כ בני הכל במנהג המדינה בגויל ובגוית
וכו' עכ"ל מהר"ק אל ואחר כך עוד בחינות לטעל המנהג
הנ"ל כהוא . ובאמת בדברי א"י יש מקום עיון שכת' ואשא'
מנהג מעטל הלכה פי' מנהג ותיקן אכל מנהג שאין לו
ראיה מן התורה אינו אלא כטובה בשקול דעשה עכ"ל .
אין עונא בדברים הללו שאם המנהג הוא יש לו ראיה
מן התורה כיצד יקרא מנהג מעטל הלכה הרי אינו אלא
פהלכה כיון שיש לו ראיה מן התורה . ואפשר לפי' דאפי'
דקאמר שאין לו ראיה מן התורה ר"ל שאינו מנהג ותיקן
וחפשים וזקנים שהרי ראיה למנהג מן התורה שהיא מקרא'
דכתיב' שאל אביך ויגדך חקבך ויארנו לך והתם מירי זקנים
סקנו חכמה וע"ז אמר שאין לו ראיה מן התורה ודוק .

ועוד אפשר לפרש ויבן כשקדים משה' מן' סועה פי'
סיו' משה' ששלט מקומות מני' הלכה עוקפת המקרא'

וכו' ופי' דפי' שהלכה להשא' משה' עוקפת וכו' וכלת מפי'
שכתבו בתורה כדאיתא התם פי' דברים וא"כ לכך אמרו
מנהג מעטל הלכה כפי' הלכה עוקפת המקרא והמנהג משה'
לו המקרא אותו המנהג מעטל הלכה אבל כתיבא אחריתא לא .
נמצא ששלה כירינו שכתבנו סוף גרוע שלא כדון אין
לכתב אחריו וא"כ סגס שכתבו בארנו' הסם לכות בלשון
הזה אין לכתב אחריו כיון שאין הלשון מקוין כהלכה כדפרישית .
ועוד יש לכתב הנושא הו' ממאי דקטיון כהוא' ככפי'
לך ואחר כך לפי' אס הראשון ראוי לירשו' אין לאחר כך
כלום בככפים משה' דירוש' אין לם הפסק ולפי' הרמ"ה
והגאונים אל לא שני לן כון אמר לשון ירוש' כיון אמר לשון
מתנה' דלשון מתנה' לירש' ירושה' הו' ירוש' כיון אמר לשון
עד שיפיר' ויאמר לא משום ירוש' אפי' נותן שאין לה הפסק
אלא לשום מתנה' וסרי ספקתיה דלא הו' הפסק וכו' משה'
הרמ"ה קושיא הוא' תבו שקל לכני דאם אמר ואחריתא
לפי' אין כותבים להם אלא שקל אפי' דאמר לשון ירוש'
שמע' דיש לה הפסק משום דמירי דאפי' כפי' לא משום
ירוש' אפי' כותב להם אלא משום מתנה' אפי' אולד ואם יפסק
וא"כ כפי' כפי' כפי' אפי' שיש ירוש' אפי' אפי' אפי' אפי'
זרעו יהיו לאחרים אפי' שיש ירוש' אפי' אפי' אפי' אפי'
לאו כל כתיבה משום דירוש' אין לה הפסק ותיבה גואל'ת'
קיימת לכל יורשו' לדור בהם כלכד לא למכור ולמשכן ואין
לאחרים כלל כתיבה לא לעניי ישראל ולא לעניי ש"ה ואם
ועוד אחרת יש לכתב הנושא הו' משום דהו' מקנה לדבר
שלא בא לעולם ובקטיון כפי' שאין אדם מקנה דבר שלא
בא לעולם כך אין אדם מקנה לדבר שלא בא' אפי' לעובר
אפי' אינו בנו שדעתו של אדם קרובה אכל בנו . וא"כ אדם
זה כנאמרו הקנה לדבר שלא בא' הגע ענין שיהיה לאדם
זה זרע וזרע וע' וזרע וע' דורות וא"כ הו' יפסק זרעו
וכו' שיכתב לעניים ואותן עניים גורא' לא היו מורדים בזמן
המנוה וכו' לתת למי שלא בא לעולם ואין בדבריו כלום
ואין לומר דא"כ המקדים ומנהג שיתנו מעות הללו לעניים
לא יוכי בככפים הסם אלא עניים שהיו כימיו לא לנולדים
אחריו הא לאו מלפא' היא דתתם שם עניים א' הוא וכיון
שהתחיל הקדש לחול באותה עתה אין לו הפסק אכל הכא'
מעקרא כותב' לזרעו וזרעו ואם ח"ו יפסק כותב'
לנולדים אחרים ונדאי דלא מהני ואין לומר דא"כ כתיב אפי'
אם העניים היו כשעה שנה יוכי לאחר שיפסק זרעו ח"ו
ואם לא היו אלא נולדו אפי' לא יוכי הא ליכא למימר שיהיה
הנושא עומים קיימת ופעמים כעלם אלא העמד הככפים
בחוץ הירוש' ודבריו בלשון .

נמצא העולה מדבריו דנאס' זו בטלה מטעמי דכתיבנא
אלא דלמעמא קמא שבעלו הנושא מטעם הלשון
דקני' כמו ידור פי' בבית זה כדפרישית לטעם זה אין ממש
בנושא הו' אלא ת"ל כאלו לא נזה כלל וזר' הדיון ירושה'
כדון עורה . ויש כה בירוש' למכור ולמשכן ולעשות מהם
כפנים ובר מן דין הגע ענין אפי' אמר ראוין לשמעון ככפי'
לך ואחר כך לפי' ביכמו הו' שלא ימכור שמעון הככפים אלא
יקנה מהם ויחלל השירות כלכד וישאיר אחריו כרעה לפלוני
ועכ"ז אפי' עבר שמעון ומכר אין אותו פלוני מוסיף מיד הלכות
אפי' דהמשיא ענה למכור בקרא דע' מ"ה מה שעשה עשו
וא"כ ה"כ כ"ל לא והא כה הו' גרוע ממה הו' שאם אמר
לאדם זה ככפי' לך ואחר כך לפי' אפי' עבר מה שעשה עשו
והכא בירוש' כאמר דלא הו' מכר . הא ליכא למימר אלא
מכר' וק' דאם מכרו מכור . והמשיא ענה למכור לאו דע' ע'
מקרי אלא נדון גמור שיענו להמיר סירוש' כדון עורה וזו
אפי' אפי' מקרי כהוא' קיימת ודבריו קיימים שאמר טיפ' התנים
ואקף

תשובה או יהיו ראובן מתנה' לפריה קנייה הוא
בריה ואי' יתנו כיה כריה ואי' תתיה קנייה
דאמרינן ככפי' לך ואחר כך לפלוני וראשון ראוי לירשו' אין לשני
במקום ראשון כלום דירוש' אין לה הפסק ואי' כפי' כתיב ראוין
ואי' תתיה מהקרא' ביתא לא למר' קם לה בחוקת עני' ולדון
ולתתיה דמי לעני' ואי' לא כפפת איתת ראוין וכינה מהקרא'
ביתא קמת' לה ירושה' בדיקו' ולית מן דוקא לתפוקינהו ולמיהב'
לעני' עכ"ל . ובתב הרב מוקדוקא' אל ויש לתמוה ע"ז כיון
דחשיב להאי מלפא' כאו' ככפי' לך ואחר כך לפי' כפי' כתיב ראוין
ואי' תתיה מהקרא' ביתא אמרו קם ליה בחוקת עני' הא כיון דזכת'
ראובן הו' ראובן לו הפס' וכי כפי' מיבי' איתת' ובריה תאי הו' עכ"ל
ובאמת מתיבת הרב על תשובת הגאונים' מתיבת דבה היא'
אמנם ישוב דברי הגאונים' וכן כמה שכתבנו והענין
קראש כוכת המנוה הקוא כמה שגור דאי דיי'
בריה לא תימרו' ליה מירי ואי כפי' יודכן וכו' כוכתו היתה
ככותת המנוה דכ"ד שרבה שלא ימשלו הירוש' למכורם ולא
למשכנם רק לדור בהם לעולם הגם דכ"ד הקטיד על זרעו
זרעו וזרעו דוקא ינאי' ירכו לא שאר הירוש' מ"ה ככונה א'
היא שכונת שזוהי שלא יוכלו למכור הבתים וזו היא שניה
דאי דאיר ראוין ברי כתיבתא לא תימרו' ליה מדי קלומ' אינו
מעביר ממנו הירוש' אבל כפי' מתנה' שרבה למכורם או
למשכנם או אפי' להשכירה תהיה לעניים והעבירה ממנו
זה"ל כאלו אמר בית זה לך כדי שתדור ואחר כך אפי' נתן
מתנה' לפי' העני' . ולכך השיבו הגאונים דק"ל כככפי' לך
ואחר כך לפי' ואין לפי' במקום ראשון כלום דירוש' אין לה
הפסק ולכך אפי' כתיבה לבנו קנייה הוא בלא ועימא' השו'

והקף אולד . מכ"ס שכתבו דאין ממש בדבריו מפני הלשון
שאמר דהי כמו ידור פי' וכו' דאין בדבריו ממש ויכולים
הירוש' למכור לכתחלה .
ולמעמא אחריתא דכתיבנא דירוש' אין לה הפסק הו' כריא
לכאורה דאין הפסק ותיבה ממשמת והולכת
לכל הירוש' אפי' יפסק זרעו ח"ו ידורו בהם כל מי שהו'
יורש ולא יוכלו למכור ולמשכן .

ואפשר עוד לפי טעם זה דיכולים הירוש' הראשונים
למכור ולמשכן ולעשות מהם כפנים מטעמ' דאמרנו
בגמ' דירוש' אין לה הפסק לאחרים גם אפי' נאמר דירוש'
אין לה הפסק למשכן לדור ולא למכור ולמשכן . מדע שהו'
כן אפי' אמר למי שראוי לירשו' ככפי' לך ואחר כך לפי'
שלא ימכור אלא ישאיר הקרן לאחרים אפי' הוא ראוי לירשו'
אין בדבריו כלום ויכול למכור לכתחלה ולעשות כרצונו הכא'
כמי הכי הו' דירוש' אין לה הפסק ולתחילין לדור ולא למכור
וכדי המורה אמת הו' קשה לעשות בהם כפנים וירשו' ואין לה
הפסק כלל אפי' כתיבה בלשון מתנה' לדברי הרמ"ה והגאונים
אפי' לא שפי' לא לשום ירושה' אפי' מותנה' להם וכו' ומה גם
דכ"ד לשון ירושה' היא שהרי לא הזכיר לשון מתנה' אפי'
דלא גם לשון ירושה' מ"ה כיון שאמר יהיו קרוב יותר ללשון
ירוש' דהא יהיו ר"ל כהיותן יהיו לירוש' כדון עורה .
ומצאתי בתשובת הגאונים' עמד לדברי כמעשה קרוב לכ"ד
הגיא' הרב מהר"ק אל בטור ח"ה פי' רמ"ה אל
כתוב בתשובת הגאונים' יעקב ב"ר משה' משה' דאי דאיר'
ראובן ברי כתיבתא פלוני' לא תימרו' ליה מירי ואי כפי'
מניה יודכן ביתא ויתתיה לעני' מית יעקב דר ראוין כהוא'
זיתא ח' שני' ויהביה כהוא' כתיבתא ונשכ' מתיב'
ראובן ודר כיה כריה א"כ הו' כר ראוין לא דר כהוא' ביתא
ונשכ' עם אבהו ואיר' כיה ראוין תרי מלת שבוני ומת וקמת'
אימיתיה ונשכ' מהקרא' ביתא א"כ לא כפי' הו' עבדי .

תשובה או יהיו ראובן מתנה' לפריה קנייה הוא
בריה ואי' יתנו כיה כריה ואי' תתיה קנייה
דאמרינן ככפי' לך ואחר כך לפלוני וראשון ראוי לירשו' אין לשני
במקום ראשון כלום דירוש' אין לה הפסק ואי' כפי' כתיב ראוין
ואי' תתיה מהקרא' ביתא לא למר' קם לה בחוקת עני' ולדון
ולתתיה דמי לעני' ואי' לא כפפת איתת ראוין וכינה מהקרא'
ביתא קמת' לה ירושה' בדיקו' ולית מן דוקא לתפוקינהו ולמיהב'
לעני' עכ"ל . ובתב הרב מוקדוקא' אל ויש לתמוה ע"ז כיון
דחשיב להאי מלפא' כאו' ככפי' לך ואחר כך לפי' כפי' כתיב ראוין
ואי' תתיה מהקרא' ביתא אמרו קם ליה בחוקת עני' הא כיון דזכת'
ראובן הו' ראובן לו הפס' וכי כפי' מיבי' איתת' ובריה תאי הו' עכ"ל
ובאמת מתיבת הרב על תשובת הגאונים' מתיבת דבה היא'
אמנם ישוב דברי הגאונים' וכן כמה שכתבנו והענין
קראש כוכת המנוה הקוא כמה שגור דאי דיי'
בריה לא תימרו' ליה מירי ואי כפי' יודכן וכו' כוכתו היתה
ככותת המנוה דכ"ד שרבה שלא ימשלו הירוש' למכורם ולא
למשכנם רק לדור בהם לעולם הגם דכ"ד הקטיד על זרעו
זרעו וזרעו דוקא ינאי' ירכו לא שאר הירוש' מ"ה ככונה א'
היא שכונת שזוהי שלא יוכלו למכור הבתים וזו היא שניה
דאי דאיר ראוין ברי כתיבתא לא תימרו' ליה מדי קלומ' אינו
מעביר ממנו הירוש' אבל כפי' מתנה' שרבה למכורם או
למשכנם או אפי' להשכירה תהיה לעניים והעבירה ממנו
זה"ל כאלו אמר בית זה לך כדי שתדור ואחר כך אפי' נתן
מתנה' לפי' העני' . ולכך השיבו הגאונים דק"ל כככפי' לך
ואחר כך לפי' ואין לפי' במקום ראשון כלום דירוש' אין לה
הפסק ולכך אפי' כתיבה לבנו קנייה הוא בלא ועימא' השו'

שאלה פו
לאמר שאלונו מטעם שהיו ראובן אפי'
הו' בביתו ומשע קול דגלי בני אדם
מהלכי' בעליה ע"ג ביתו ויאמר בלתי מי הוא זה אשר פתח
קניית פגוד במנעול או קם ועלה לעליה וראש גבא' מחפש
בעינות ובארזים לשלול לגלל ולבזוז ויהי כראובן כי חפשו
כנגד קם עליו ותפס כנאורו וחנקו עד שינאס' כפשו ולא
בותרה בו כשמה ולקח מפני הכות' וסלך לו כי חשב כי מת'
קוא ולא יסיה ח"ו ובחמלת ס' עליו שבע כפשו אליו ויהיו חו'
האיש ראובן מן היום קהו' לא פלה לעלי' כי אפי' כפי' כתיבה ונעמס'
שאל מאתנו אפי' חייב לבדך עשה לי כפי' במקום שיש כפלוני
לעלי' אחר שלשים יום וכן ככל ערך וטק'
אחר שעברו שלשים יום .

תשובה

תשובה

השאלה היא... תשובה... שאלה פו פח... תשובה... שאלה פו פח...

שאלה פח

נדרשתי

נדרשתי... שאלה פח... נדרשתי... שאלה פח...

שאלה פו פח

שאלה פו פח... שאלה פו פח... שאלה פו פח...

שאלה פח פט

שאלה פח פט... שאלה פח פט... שאלה פח פט...

שאלה פט

נסתפקתי

נסתפקתי... שאלה פט... נסתפקתי... שאלה פט...

שאלה פח פט... שאלה פח פט... שאלה פח פט...

שאלה צה צו

תשובה

הוא שמועב ראובן שתייה כל ההונאות... תשובה

ועתה הולאתי לבאר מה שכתבתי... תשובה

אמנם מה שצדדין אני מוספק... תשובה

תשובה

תופעת ראובן יש לחייב ראובן... תשובה

גם מה ששאל בענין ההונאות... תשובה

שאלה צו... תשובה

שאלה צו צו

השכב אפי' בליל מקרי אכילה... תשובה

שאלה צו

מעשה

החתיכות הים בהם ששים כשאלתי... תשובה

דילמא אתי למיכל... תשובה

זאת ועוד אחרת שאמר דין אחד... תשובה

וחנראה לפי שמוק דברי הראש להכריח הכח ענוס
התלמוד לית ליה דאמימר מדחזיק דסוף סוף
מסיק פסם בגמ' לא לאו משום חולץ ושמע מינה גזרו שניות
בחלינה ש"מ וכיון דחויא דא"ג דתלמודא מסיק הלכתא
דגזרו שניות בחלינה משום דלא אפשר לן לאוקומי מאידך אמי

דבר ע"פ א"תן לך בית זה או אומרנו לך כב"כ והלך עמו
כאוצו היום או הכיא לו א"פ א"פ א"פ א"פ א"פ א"פ
תנא לך קנה ש"ו אמכנתא ה"ו וכן כל כונא דז"ה וכו'
כל תנאים שמתנים בני אדם ביניהם א"פ א"פ א"פ א"פ
אם יהיה כך וכך או אם תעשה ככך א"תן לך או א"תן לך בית
זו ואם לא יהיה ולא תעשה לא אקנה לך ולא א"תן לך א"פ א"פ
שעשה או שהיה הדבר לא קנה שכל אומר אם יהיה אם לא יהיה
לא יצא וק"ל וק"ל ע"פ א"תן שמו"כ שמו"כ יהיה שמו"כ לא יהיה

ראיתי
ראשונה
שאלה ק
דברי ר' אבהו וכו' דאמימר וכו' וכו' וכו'
והפסקים הקשה א"תן

בטות כר' ו"ל י"ב עשה ופסול כר' משמע כשאו' לטון וס'הוא
בדרך לבנות ל"ו דבר ו"ל י"ב עשה שיפסול כר' משמע דרך קנה
הילך הו' אמכנתא ולא קנה אבל שאר תנאים שא' א"פ
אעשה אם לא אעשה כיון שתלם בדעת המכנה כיון בדעת חכמים
לא הו' אמכנתא ולכל הפי' פליגי על הרמב"ם
ובאמת דלדבריהם א"תן שפיר תנאי כ"י ד' ובני דאובן אכל
לדברי הרמב"ם דא"תן לשיעור דבר א"תן מ"ג ז' ק"ש טובא י
והנראה לע"ז לפי שכל המדות שיעור הרמב"ם ורבו ז'
דלא קשה מידי מתנאי בני גז' ובני ראוין
משום דברי כתב הרמב"ם ז' דא"תן קנה קרשאו המעלעלון
בדרך שנקיין א"פ א"פ א"פ א"פ א"פ א"פ א"פ
האומר בית לחבירו או כתבו במתנה ע"מ שתלך עמי לירושל'
ושכ' פ' והחזיק בפית ה"ו קנה בסילך עמו וכו' ש"י דכשתחזיק
במקף או במתנה א"פ א"פ א"פ א"פ א"פ א"פ א"פ
ש"יך ב"ה אמכנתא ואל' התנה דהרמב"ם ק"ש א"פ א"פ א"פ
בבית ע"מ שתלך ולא א"תן א"תן וכו' דודאי לאו דוקא
בכ"ש ע"מ שתלך דא"תן דוקא ע"מ ולא א"תן א"תן א"תן
א"תן א"תן א"תן א"תן א"תן א"תן א"תן א"תן
בבית ע"מ שתלך ולא א"תן א"תן וכו' דודאי לאו דוקא
בכ"ש ע"מ שתלך דא"תן דוקא ע"מ ולא א"תן א"תן
א"תן א"תן א"תן א"תן א"תן א"תן א"תן א"תן
בבית ע"מ שתלך ולא א"תן א"תן וכו' דודאי לאו דוקא
בכ"ש ע"מ שתלך דא"תן דוקא ע"מ ולא א"תן א"תן
א"תן א"תן א"תן א"תן א"תן א"תן א"תן א"תן

הוא דדוקא מ"י דכתיב הרמב"ם ז' דכמעט
ליכא אמכנתא היינו כשהקנה הדבר מעבדו כמו בית או
הפץ ו"ל קנה מעבדו א"תן לך לך לך לך לך לך לך לך לך
דבר פ' א"תן לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך
א"תן לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך
הרמב"ם ז' ז"ל ע"מ שתלך כל האו' קנה מעבדו א"תן
אמכנתא כלל וקנה ש"ו לא גמר להקנותו ל' הקנה ו
מעבדו כינוי א"תן מ"י א"תן ע"מ ע"מ ע"מ ע"מ ע"מ
מעבדו וכו' ד"ק דדוקא בקנין שמקנה לו מעבדו
שיך אמכנתא ל' שיך ע"מ א"תן לא גמר להקנותו ל'
הקנה מעבדו א"תן ע"מ ע"מ ע"מ ע"מ ע"מ ע"מ
החזיק בבית ממש אבל בחיוב א"פ א"תן מעבדו לא מהני
לאסוף מידי אמכנתא כיון דליכא מעשה בעין לא שיך
ע"מ ע"מ ל' גמר להקנותו ל' הקנה מעבדו דהא ל'
שיך א"תן כשתקנהו ממש בבית או הפץ ואומר לו קנה
בית זה מעבדו א"תן כ"י ל' מעבדו כמו בל' מעבדו
ול' תוכה דעמיה

שאלה קא
דברי ר' אבהו וכו' דאמימר וכו' וכו'
והפסקים הקשה א"תן

מקנה פדו לטל אמכנתא ל' א"תן כ"י ל' מעבדו
יכתבו סדר ומנו של סדר מוכים עליו דהו' בל' אמר
מעבדו ובמעבדו ליכא אמכנתא
ותו' ק"ש ל' הפי' א"תן הו' הכרזו לתקנת חכמי סנהדרין
יעשו הקנס שמתני' מעבדו א"תן לא יקיים דברו
ובמעבדו ליכא אמכנתא א"תן א"תן א"תן א"תן א"תן
שיאמר אם יחזור בו יתן כ"כ מעבדו ומהני ל' הפי' וקושיא
הקשה מיהו ד"ק ז' כ"כ ויתרנה לפי דרכו

והפרוור' אכלי לע"ז בתריין קושיא זו וכל מה שקשי'
הוא דדוקא מ"י דכתיב הרמב"ם ז' דכמעט
ליכא אמכנתא היינו כשהקנה הדבר מעבדו כמו בית או
הפץ ו"ל קנה מעבדו א"תן לך לך לך לך לך לך לך לך לך
דבר פ' א"תן לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך
א"תן לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך לך
הרמב"ם ז' ז"ל ע"מ שתלך כל האו' קנה מעבדו א"תן
אמכנתא כלל וקנה ש"ו לא גמר להקנותו ל' הקנה ו
מעבדו כינוי א"תן מ"י א"תן ע"מ ע"מ ע"מ ע"מ ע"מ
מעבדו וכו' ד"ק דדוקא בקנין שמקנה לו מעבדו
שיך אמכנתא ל' שיך ע"מ א"תן לא גמר להקנותו ל'
הקנה מעבדו א"תן ע"מ ע"מ ע"מ ע"מ ע"מ ע"מ
החזיק בבית ממש אבל בחיוב א"פ א"תן מעבדו לא מהני
לאסוף מידי אמכנתא כיון דליכא מעשה בעין לא שיך
ע"מ ע"מ ל' גמר להקנותו ל' הקנה מעבדו דהא ל'
שיך א"תן כשתקנהו ממש בבית או הפץ ואומר לו קנה
בית זה מעבדו א"תן כ"י ל' מעבדו כמו בל' מעבדו
ול' תוכה דעמיה

שאלה קא
דברי ר' אבהו וכו' דאמימר וכו' וכו'
והפסקים הקשה א"תן

לכנס בסוכה אין ט"ו לטון טיבה דא"כ עשירי ולא יסבל
בדרך הילכך פי"ה כה"ה סכה שהיא מלשון עכבה ואל
גם בונת ראונו כהיות סלח אחר אס אדור בבית זה אל
אס אשכ ר"ל אס אשכ ומהעכב כבית הזה ולא אשכ ממש
וא"כ כיון טיבה ממש ולא כמעכביוס ט"ו כנר קיים כדרי
ויכול טוב לטוב לדור בעוכה ואל ע"פ של אחר בלשון הקדש
אס אשכ לא בלשון לעז טי איסטובייירי אין איסטוס קאזוס
מ"ה כיון של אחר טי מורארי אין איסטוס קאזוס ט"ו ימים
דוספואיס די פסח בודאי כוכותי על העכוב מלכאית והטעם
מחמת הקטטה קפ"ג ונשבע למחר יבאיתו מן הבית הילכך
כיון טיבה כנר קיים כדרי

עוד י"ה לרקק כלטונו להקך בוכותו להתיד והוא ששם
היה או' אהיה כויד אס אשכ בבית הזה ט"ו ימים
היה כדל"ה דכל ט"ו ימים אחר הפסח באוקור כזירות קאי
אכל סתמא דאמר אס אשכ בבית זה ט"ו ימים אחר הפסח
בודאי דעל הע"ו ימים הסמוכים לאחר הפסח קאמר דוקא
יהו"ל כאלו אחר ט"ו ימים של אחר הפסח מדל"ה קאמר אחר
הפסח ט"ו ימים לא ט"ו ימים אחר הפסח ד"ל ט"ו ימים
שלאחר הפסח דוקא וכיון שכנר קיים כדרי ויבא מן הבית
ולא יסב ט"ו ימים של אחר הפסח יכול א"כ לדור בבית
ומה גם עתה אס לא היתה כוכותו לעולם לא לפי שעה
פעמי הקטטה דהא כקטיון ככדריס פיו ולכוטין בעיון
הילכך כיון שמה שהובא מפיו הכדריס ט"ו ימים נראה לאסור
לעולם מן הטעמים שדקדקו א"כ כמר הלשון אוליין ומה
גם אס כוכותו גם היתה לפי שעה מפני המחלוקת

וע"מ ששל השול אס י"ה גר אחר להתיר בודאי שהכונות
מקובל להלכתו בלשון כדרי וקוביר שמשון בודאי אין
לו סתרה אס לא טעיה כדריס שידור קודם ר"ה כמכתב ולא
היה זכור כעסק הכדרי שאל הוא כן אין כאן כזירות דכיון
דבעל כדריס שידור כזירות כדרי הוא וכן אנו כוהנים לשאל
לכודר כשנא לשאלו לפיכך כטילת הכדריס קודם ר"ה אס אחר
אנו שוליס אומי אס היה זכור הביטול כעסק הכדרי ואל אס
לאו אנו מתיריס אותו הילכך גם כ"ד זה אס טעל כדריס
ולא זכר כעסק הכדרי ודאי דאין כאן כזירות גם מן הטעמים
שכתבתי לעולם כדל"ה להתיר אס יסכיונו עמי בעלי הוראה ונור
י"ה ידאנו מתורתו כפלאות ויכלנו משנאיות כה מעתה

שאלה קב

שאלה זו נחסרה מהחעתק

תשובה

עיקר הא מילתא איתא בכאקמא הנזול
ומאכיל רבא ואי עימא רב יוסף דשלקין
כדריה ואיל ואסריד ליה בי גוייס משמתיכן ליה מאי טעמא
דאיכחו נפקי ממוכא אפומא דמר הדא ולא אמרן אל"ה חר
אכל תרי לא וחד כמו לא אמרן אל"ה במנימא אכל בי דואר
איככו כמי אמומא טרו לה

וקשה לא ימנע מחלוקה האי סהדא כמאי מיירי אי מיירי
ידע כדאי שסייב לו ולא פרענו כנון של"ה זזה ידו מתוך
אפומא דמר הדא והרי אפי' יובאו ממנו ממון אינו של כדרי ואי
מיירי דלא ידע אי פרעתי אי לאו א"כ אפי' תרי כמו אמאי מהדרי
סא כדריא דין יכול למימר פרעתי וישבע וכדריא דידעו לא דייתי
הכי כשלמא אי מיירי כדפרעתי דלא זזה ידו מתוך ידו וידעי
של"ה פרעתי כיהא והכי משיע לישכא דהאי כר ישראל ידע

ולא לכני גוייס ומה גם שסמיך עמו אחר התפארת והסכסכה
קדומה כ"ה ולמד מקוסטטטיכה דכתי כדעובת אשר מכתום
ללכת לערכאות ועתה מקרוב קיימו וקבלו שלל ללכת כי אס
לדיכי יעדל ולא ישבור וא"כ זה ששכר על דברי הסודות ודבר
הסכסכה בר כדו הוא נעטו גדול ושב ודע לו' ואשר ששכ
להתכנל מפני שבזון חכר עיר הקדום שהיה להם שלח
ומנע ממנו ודחם אותו כדברים אס חסבר עיה היה אומר לו
אס ישבור ולא יבוא הרשות כמנהג לך להוליכו לערכאות בודאי
שסיה יכול להוליכו הגם שראוי להודיע לחכר עיר שכל
לסם מחדש ולגלות אנו לאמר כך וכך היה מעשה ופלוני
חכס הרשע אותי שאס ישבור הרשות בדי' להוליכו מכל מקום
אפי' דלא כמלך ואשר לא טוב לו עשה עכ"ל כיון שכר
שהכר עיר הקדום הרשעו על כך אין לו משפט מות אכל
אס לא היה מעשה כן לא ששלח וכתב לו שיפדע לו וראובן
דהו מיום ליום אכס עגכה להוליכו לערכאות לטכור על דת
ומעתה כל מה שיפסיד ראובן בסבתו עליה דידיה הדר ויעמדו
לדין כדרי ישראל ואשר יפא חייב ראובן יפרע ואס הונא
ממנו יותר ישיב הגולה אשר גזל וישיב אל ה' וירחמנו
ושב ודע לו' ונור ישראל יכלנו משנאיות ויראנו מתרפנו
כפלאות אמן"ה קה מעתה

שאלה קא

ראובן הובא שני טרות על שמעון
ואין זמן שניסם שזה יש בשטר
הראשון תכאים ויש בשטר השני תכאים אחר שלח החכמו בשטר
הראשון ילמדנו רבנו מה יהיה דינו ואס חייב לקיים כל
התכאים שיש בשני הטרות וגם לעכין ערפיה יערוף מוזון
ראשון או דילמא ביטול הסכי את הראשון והסכי
קיים ככל דבריו הן בתכאים הן בזמן והראשון בטל
לגמרי יורנו מורנו וגאוכנו ושכר מעלתו כטול
מן השמים אמן

שאלה קב

עיקר הא מילתא איתא בכתובות פ' כערה
והביאה הרמ"ב ז"ל פ"ה מה' זכיה ואל
שני טרות היונאים על שדה אחת לשם קונס אחר ואין זמנם
זזה אס היה שטר אחר מחר ואשר מתנה אס היה הראשון מתנה
והשני שאמריו מחר לא בטל האחרון את הראשון שיש לומר
להוסיף לו אחריות מחר וכפ"ל שם מחר וכו' וכן אס הראשון
מחר והשני מתנה קנה הדה מוזון ראשון של כתב לו שטר
מתנה לא ליפות כמו ומשום דין כן האמר היו שני הטרות כחבר
או שניסם במתנה אס הוסיף כשני כלום הרי הראשון קיים
של"ה כתב את השני אל"ה מפני התוספת ואס לא הוסיף בעל
השטר שני את הראשון ואין לו אחריות אל"ה מוזון שני וכו'
עכ"ל וכתב הרב המגיד ז"ל אס זל יש מי שפירש ליפות כמו
שאל יערער עליו בעל המחר יעמין שטר המכר ויאמר במתנה
כמו שכתבתי פ"ג מהלכות שכנים ויש מי שכתב שאפי' שטר
שכתב לו שטר אחר של מחר כיון שכתב לו שטר מתנה אין
בה דין כן המכר וכתב הר"ב ז"ל ושאל כאמר לפי דבריו
דשטר מתנה באחריות שאני לפי שהשטר זה בעצמו כדון במכר
ואין כאן מקום כלל אכל כתב לו שטר מתנה מוחלט לך
כתב לו שאס יערער עליו כן המכר של"ה יקיה המכר מחר
ויזכה בו משום מתנה זו וכו' עכ"ל

וראוי

לית לב לדעת למה תפס לטונו הרב המגיד ואומם
המפרשים על החלוקה שיהי אס היה הראשון מחר
והשני מתנה גם בחלוקה ראשונה אס היה הראשון במתנה
זשני במכר דאומיין לא ביעל שני את הראשון שיש לומר
כ"ג ב' 23 להוסיף

וקשה

לפניו לו אחריות כתב שטר שמי חיה להם לטעם דבריהם לפי
 שיש לפסק ולומר כיון שאמר לה ביטל שני את הראשון משמע
 דקטר ראשון של מתנה במקומו ומוציא לבעל מן המנה ושטר
 השני גם במקום לסיק לו אחריות וכאן היה להם למכרם
 לחלוף ולפרט אם היה דוקא פשוטיון שטר המנה יוכה כדון
 בן המנה או אפי' כשקיים בעין כמו שפירשו האחרים וכו'
 שחילק הראשון לזהו: ואם נאמר דבא לוקה ראשונה כשארזו
 להוסיף אחריות כתב לו שטר שני דונה לומר ולא יהיה לו וכות
 בדון המנה כיון שכתב אחריות ומה שאמר לא בטל השני את
 הראשון הוא דוקא לעבון קדמות הוזה שכתב מוזן הראשון
 ולכך לא מיקומו דבריהם בחלוקה ראשונה זה אינו לא ודאי לישב
 דלא בטל שני את הראשון משמע בכל דיני הראשון הן הוזה
 הן כדון בן המנה אם קדם הסטר מתנה או בענין האחריות
 אם קדם שטר המנה ואפי' אמאי לא פירשו דבריהם בחלוקה א'
אמנם מה שראשון לזה פשוט דבא לוקה ראשונה לא שייך
 כלל משום דהתם כולי' עלמא מודו דהשני דיכא
 דבר מנרא משום דכיון דקדמה המתנה מאותה טעם זכה וביטל
 דין בן המנה אפי' שאלה הוסיף לו זכות וקבל עליו אחריות
 לא שבעל המתנה לא מחלף כתמיה לך מתנה בלא אחריות
 ומאותה טעם כתבטל בה בן המנה ואפי' כמלך ודעה לעשות
 לו יפוי כח לקבל אחריות: אמנם בחלוקה שניים שקדם
 שטר המנה בכל חוקי בומר מאותה טעם זכה בן המנה
 ובשאר זכות שטר מתנה לאו כל כמיניה דיש לבעל הדון
 לומר קדמיה היא לבעל הזכות ואינו מועיל מאותה טעם
 של מנה זכיתי בדון בן המנה ולכך בחלקו בזה השפירם
 ולא בחלוקה ראשונה כדלעיל פשוט ומנואר.
איברא דבעקר דברך שחלקו חסדקים או' אני דהראשון
 זלחה מזה מזה כי היכי דלא מיקמי דריש
 ארדייה מאה שכתב פני משכנים וכיון לומר מידן הראשון אל
 והוא כשדקדק בלשונו זלחה דבא לוקה קדמיה כתב את הים
 הראשון מנה והשני מתנה לא בטל שני את הראשון.
 ובחלוקה שניים כתב וכן היה הראשון במתנה והשני במנה
 קנה השדק מוזן ראשון שלא כתב שטר מתנה לא לזכות כמו
 משום דין בן המנה דייק שלא כתב דרך כלל לא ביטל
 שני את הראשון כמו שכתב בחלוקה ראשונה משום דלא דמי
 דהתם בחלוקה ראשונה לא ביטל כלל גם בדון בן המנה.
 אמנם בחלוקה שניים ביטל השני את הראשון לענין אחריות
 שלא היה עליו אחריות ובלאו התם עתה שחילק לו
 האחריות שאינו רונה לקבל עליו אחריות לא בתורת מתנה
 בותנו ואפי' כתבטל דין בן המנה כיון שאין עליו אחריות שאם
 מאמר אפי' גם לענין הוזה יכתבטל השטר הראשון ולא יקנה
 שדה מוזן ראשון לזה יש לומר דלענין זה השטר במקומו
 עומד ומתנה הוא שהתק' שחילק לו האחריות שאינו רונה לקבל עליו
 אלא בתורת מתנה יקנה ומחילף זוכה בדון בן המנה וזו היא
 כוונת הראשון שכתב שאם יערער עליו בן המנה לא יהא המנה
 מנה וזכה בה מנה מתנה עכ'ל' הנה היות שכתב לא
 יספ המנה מנה משמע שכתבטל האחריות אלא שקשה קצת
 בדבריו שכתב שאם יערער משמע שאם לא יערער בן המנה
 היה חייב באחריותו והשטר הראשון במקומו עומד וזה דוחק
 שאם ביטל שני את הראשון אפי' לא יערער בן המנה.
 ואפשר לומר דמנה הראשון זלחה דלא ביטלו למחילף אם
 יערער בן המנה הא לאו הכי לא - ואפשר גם להראשון
 בן יסיה וזה דייק לטעם שכתב שלא כתב לו שטר מתנה
 אלא לזכות כמו ומשום דין בן המנה משמע שליפיו כח כתבו
 אם יערער בן המנה אלא אם לא יערער האחריות במקומו
 עומד ומוזן ראשון.
הטור ק"א ס' ר"ח כתב זל' מי שנתן שני שטרות על

תשובה

שקשה בענין לטעם ועוד דמקומו במוכר כתובות פ' נדרים
 כתב הראשון זלחה כן כמו שכתב בפריש' שלנו ואיך נזכר
 שני מקומות ובאמת נ"ע והיה אפשר לטעם עוד באופן אחר
 ואינו עולם כהוזה ולכן אפשר שהדרך הראשון שכתבתי הוא
 ויקרא אפי' שקשה עליו שתי תשובות אפשר שכתב הטור
 והראשון כתב וכו' אינו שחולק על הראשון דייקא כמו דלא כתב
 אלא קדמיה כתב וכו' אלא שכתב לומר חלוקה אחר שכתב הר"ם
 בענין בן המנה דייקא כמי שכתב עליו הטור ונעמא דמסתבר
 הוא וכו' ולא יעלה על הדעת שחילוק על אביו ויעם אחר
 הר"ם אלא מה אחר קדא ומה אחר קדא ולא עליו וכל
 זה דוחק ונ"ע.
וחשתא כדון דיון לכאורה היה כראש כיון שכתב הטור
 וברוך שלא יראה שכתב' שאם יראש שחיסם הראשון
 קיים והשני בטל כיון שלא נעשה אלא לזכות בן המנה אפי' אפי'
 הכא דאיתחזוק תרתייהו כאלו שטרות קיים והשני בטל וכל
 הענינים שכתב הראשון יתקיימו ושכשטר שני אינם כלום
 כך היה הראשון לכאורה.
אמנם אינו כן דדוקא התם כתב בן המנה שכתב דכתב
 כיון שלא נעשה אלא לזכות בן המנה כיון שלא
 נעשה אלא לזכות בן המנה כן המנה אפי' לא היה שכתב מנה
 שטר הראשון ולא כל כמיניה לקבל בה בן המנה ולזכות בה
 שקובע בטור השני שכותב לו מתנה ומאמר בקבוצה לבעל
 בה בן המנה ולזכות בה הקובע אלא הכא שחוקק עכאיש
 אחרים הוזה ליה כתובות דקל ושיי' השטרות במקומם עומדים
 זילת אם יש תכא' מתחלף לגמרי ממה שכתב הראשון שאם אפשר
 לקיים שתיים אלא הוא הפך ממה דודאי שבעל שני את הראשון
 בתכא' הקובע אמנם כל הקבאים הכתובים בשטר הראשון
 שאינם מתחלפים לגמרי בשטר שני במקומם עומדים כיון
 לתועלת הקובע בן המנה עומדים.
חבלל העולה מדבריו שאם יש תכא' מתחלפים לגמרי
 שאי אפשר לקיים שתיים כשום נד וישוף אלא חולקים
 זה עם זה וזה הפך זה בכל גדולה כדלעיל שחיסם קיים והראשון
 בטל בן המנה יהיו תועלת הקובע או תועלת קוויבך אמנם אם
 יש תכא' ודברים אחרים שאינם מתחלפים ואינם פותרים השטר
 הראשון אז לא ביטל שני את הראשון שלא כתב לו את השני
 לא מנכי התוספת והוזה ליה כמסופת דקל וכן כל שאר דברים
 הכתובים בשטר הראשון במקומם עומדים בן לזכות המנה בן
 הקונה כיון שאין בשטר השני דבר שיפטר אותם וכו' יש יוכלו
 משני' ויראו מתורתו גפלאות אמן בה מעתיד.
 הנעיר יום טוב בסלון?

שאלה קד

זלמדנו רבינו שליח נבחר
 באכדריטופלא והוא חכם
 זקן ירא שמים והוא שליח נבחר ק"א אשכנזים ויש הפוסק
 קדמיה בעיר בכל תוקף וזוהר שלא יקחו מה מהשליח נבחר
 וזה הש"כ הים בעיר ועתה כי קרבו פקודות העיריכה ככנס
 בקהל ועתה טובעים ממנו מה וקשה אומרים שלא התנו
 עמו לפוטרו והוא בערמה ככנס במלכות סתיון להפטר
 ואינם רובי לפוטרו לפי שהיא עשיר גדול והוא עשיר שאין
 נדיך לפרט כיון שהיא הסכמה קדומה שתינו כעיריטו וקרא
 אותם גלגלין לפי שאין שומעין דין התורה וקשה רובים
 לייטרו על כן לקחה ממנו הים ולמדנו רבינו הדון עם מי
 וסברו כפול מן השמים.
וחכמי קושטא ושאלוניקי כתבו על הרבר
והגיש בעל הרבר תעצומות יחם
לפני וכו'

שאלה קה

כן חכמת אמתו כיון שלא פירשתי והתירתי בו כוונתך בשירות...
או להפטר דעלך שלא כפועל אומץ וא"כ אפי' לא היה חכמה...

גם מה שטענו כי עשיר הוא איכה טענה כלל כי ההפכה...
המחלף קמחי לא טעם אם דל ואם עשיר וכדון הריבש...

השובה

יותר ראוי להיות שליח עבור שכר לפי...
שנמקום שהשליח עבור שכר וכו' וכו' וכו'...

ועוד יש לטבול ראיה שהשליח עבור יותר ראוי שיהיה שכר...
יותר מחכמה מה שטענו בכהנים שהרי שליחי עבור...

במקום בהנים עומדים אשר הם מקריבים תפלות לפני אבינו...
שנשמים לזאת הכהנים המקריבים תמידין כדקדוק ומכאן למד...

היה לנו ללמוד מכאן שהשליח עבור כיון שהם במקום הכהנים...
אין ראוי שיעלו שכר מ"מ כדקדוק דיקן אפי' שפיר וכו'...

ועל אשר טענו האמריכים כי הרשות נתנה להם מאת...
הקדושות הקדושות לעשות כדרכם וראובן שה"ש עוונן...

ובענין זה שטענו שאינו בוטל פדום מהעבור ולא כמחנה אלא...
מעני זה כדי להפטר מהמחמה כבר כתבתי שאדרכא...

ועוד יש לטבול ראיה שהשליח עבור יותר ראוי שיהיה שכר...
יותר מחכמה מה שטענו בכהנים שהרי שליחי עבור...

במקום בהנים עומדים אשר הם מקריבים תפלות לפני אבינו...
שנשמים לזאת הכהנים המקריבים תמידין כדקדוק ומכאן למד...

שאלה קה

כדין עשו לו וכן הוא האמת שהדין עמו שטעור הוא מלשלים...
זאת ועוד אחרת ששם רבת מה שחמור רים הרש"פ ושלדק הוא אשר...

דלא דמי דהכא הדין עמו שגולתים הם בדבר הזה...
ואם לשטף אדם לומר האם כמו בדין היה קורא אותם מר"ע...

ועוד יש לטבול ראיה שהשליח עבור יותר ראוי שיהיה שכר...
יותר מחכמה מה שטענו בכהנים שהרי שליחי עבור...

ועוד יש לטבול ראיה שהשליח עבור יותר ראוי שיהיה שכר...
יותר מחכמה מה שטענו בכהנים שהרי שליחי עבור...

ועוד יש לטבול ראיה שהשליח עבור יותר ראוי שיהיה שכר...
יותר מחכמה מה שטענו בכהנים שהרי שליחי עבור...

צב

למא מקרא דדרוש ומכאן ויאכרו לא מנינו לא כללנו אלא...
שדובין לא וכבר הארכתי בדרוש זה בלקטיו שדובין וכו' אין חקין...

ואם לשטף אדם לומר האם כמו בדין היה קורא אותם מר"ע...
מוריס כפי פירוש חז"ל הרבנים או מורים למלמדיהם כפי...

ועוד יש לטבול ראיה שהשליח עבור יותר ראוי שיהיה שכר...
יותר מחכמה מה שטענו בכהנים שהרי שליחי עבור...

ועוד יש לטבול ראיה שהשליח עבור יותר ראוי שיהיה שכר...
יותר מחכמה מה שטענו בכהנים שהרי שליחי עבור...

ועוד יש לטבול ראיה שהשליח עבור יותר ראוי שיהיה שכר...
יותר מחכמה מה שטענו בכהנים שהרי שליחי עבור...

שאלה קד קה

שאלה קד קה... שאלה קד קה... שאלה קד קה...

תשובה

דבר ברור הוא שפירוש עם שמואל... דבר ברור הוא שפירוש עם שמואל... דבר ברור הוא שפירוש עם שמואל...

שאלה קה

שאלה קה... שאלה קה... שאלה קה...

שאלה קה

צו

שאלה קה... שאלה קה... שאלה קה...

שאלה קה... שאלה קה... שאלה קה...

תשובה

שאלה קה... שאלה קה... שאלה קה...

תשובה

שאלה קה... שאלה קה... שאלה קה...

שאלה קו

ענין קיום שטות הלא כמתי שמי משובות שלי בארכוס סטוא

ענה

או על חתימה אמת. או שבי עדים שמעידים על חתימת א' ולאחר זמן יקבלו דיינים אחרים עדות חתימה אחרת וכו'

שאלה קו

אכל בקבלת עדות אפי' הדין אל יודע דלא עמי אס לל' שיהיו שלשת יחד בשעת קבלת העדות

ענין קיום שטות הלא כמתי שמי משובות שלי בארכוס סטוא יכול כל אחד מהדינים לקבל העדות בפני עצמו ולדעת

ענין קיום שטות הלא כמתי שמי משובות שלי בארכוס סטוא יכול כל אחד מהדינים לקבל העדות בפני עצמו ולדעת

שאלה קו

ענין קיום שטות הלא כמתי שמי משובות שלי בארכוס סטוא יכול כל אחד מהדינים לקבל העדות בפני עצמו ולדעת

שאלה קו

יודע רבינו רמב"ם שכתב בספרו שיש צדקה לזמן בתקיעת כף לשלם לו חוב לזמן

תשובה

צדקה לזמן בתקיעת כף לשלם לו חוב לזמן יודע רבינו רמב"ם שכתב בספרו שיש צדקה לזמן בתקיעת כף לשלם לו חוב לזמן

והשתא

כמו אכן ב"ד אינו יכול דמיא דקאמר בכלל הטבעה הוי כמו התפסה כפיא לן דהוי פלוגתא דרבנן

והנראה

לפי דברי הרמב"ם אל יפרש שאם יבא א' מכל ב'ד ויטערו עכ"ל. קשה טובא דנקט ליה אהא דגמ'

רמב"ם אל שד"ם יעשו עדים והוי כמו עד חפזי עד ח' סדר הרמב"ם אל דליכא למוחזק כיון שאמר שכתב קבלתו

יודע רבינו רמב"ם שכתב בספרו שיש צדקה לזמן בתקיעת כף לשלם לו חוב לזמן

כמו אכן ב"ד אינו יכול דמיא דקאמר בכלל הטבעה הוי כמו התפסה כפיא לן דהוי פלוגתא דרבנן

לפי דברי הרמב"ם אל יפרש שאם יבא א' מכל ב'ד ויטערו עכ"ל. קשה טובא דנקט ליה אהא דגמ'

לפי דברי הרמב"ם אל יפרש שאם יבא א' מכל ב'ד ויטערו עכ"ל. קשה טובא דנקט ליה אהא דגמ'

שאלה קי

לם על פניו אם לא באתי ואם פאתי ועל כל זה הקפידו...
מכני שאין לסוכר חס תנאי קודם כתיבת הטע מכל שכן...
תנאי הכו' ותתם' ופ' חתמו ותכו ע"כ כותב הגע שכל כשלא...
והתימה עליו שלטופר אמר שיכתוב ע"ת ולכותב לא נזה ליטמו...
צ"ת אף על גב דנריך לומר דגם חתמו ותכו ע"ת הכוזב...
אמר לא שקבר כלטמו מכל מקום בודאי דבכנון זה שטיטא...
דנריע טעי מההיא דמוהרי"ק דהתם לא נזה לכבוד ע"ת...
וכתב מנוס לכתוב ע"ת והרי כתב הרמ"ב בס' גרוסין זל...
ביד מנרס ארם ג"ה לא יאמר כתוב גע לאשתי ע"ת זה או...
כתבו ותכו לה ע"ת ואין כל שיכתבו בנט ע"ת זה נרס פ'...
אם אשתי וכו' לא או' לטופר ולעדים לכתוב ולחתום גע בלא...
תנאי ואמר כך נותנו לה על תנאי או יאמר לשליח תן לה...
ע"ת כך וכך עד כאן לשונו: הרי מוכח מהכא דאין להזכיר...
סוס תנאי קודם כתיבת הגע ומה גם בדרך דין שאו' כפ'...
כתוב גע על מכתב כך וכך ואפי' כדון להקל כדון מוהרי"ק...
זל כיון שמוס לכתוב ולחתום מנוס בלא שום תנאי אלא...
שליח מבי' תנאי וכיון שאינו מנוס לכתוב בתנאי איכא למטרי...
כמ"ס זה ימים כמנוס שלימה כמלת ה' עלי מכל מקום כ"ד...
הוא מה שאמר הרמ"ב בס' ופ' ואם כן ראוי להחמיר כמ"ס...
הוא זל: אלא דכד עיינון שפיר כשכח ליה הגר מנוס...
עגובס דאתתא כיון שאין הבעל במדינה יש להקל והטעם...
שמוס דאיכא רבואתא טובא דפליגי עליה דהר"מ זל וסברי...
דכי אמר רבא שתוקו לבעל עד דכתביתו לתורף דגויטא ופי'...
דפי' שלא יזכיר סוס תנאי וכן כתבו התו' דלפני התורף נזרי...
ע"ת אמו חוק מכל מקום הרי גדולים וטובים הרף כדוהר"ה...
והר"מ זל חולקים וסוברים דדוקא בחוק הוא דאמר רבא...
שתוקו לבעל אכל כע"מ לא יזכר כמ' מוהרי"ק בשם כל הגדולים...
הכו' וסכן בכתב הרב הסגיר וזוהי דעת הר"ן והרשב"א כתב...
עזו היא דעת העיטור והר"מ ודבריו נוטים לז' וכן כתב...
דמנוסה שדעת כל הגאונים שאין על מנת פוטל בנט אפילו...
לפני כתיבת התורף דכולי האי לא נזריבן: וכל ראי'...
מנוס שטיטו כתובתא פ"מי שחתמו אמר לשנים תנו גע לאשתי...
פ"מי שמתנין ב' שנים וזוהי ואמר לשנים תנו גע לאשתי ע"ת...
שתתן לי ק"ח זה לא בעל דבריו הראשונים האחרונים דתת...
תתן רבמה ממכתב אמר אף על גב דאמר לו לכתוב וליתן...
כאותה שטיטו פ' התקבל אמר לשנים תנו גע לאשתי וכו'...
ש"מ דע"ת ע"פ אפי' לפני התורף אינו פוטל עד כאן לשונו...
ומינו לכתולה אין כותבין על שום תנאי אפי' על פה שכן...
כתב הר"ן זל כהמגדש שעתה כהנו שלא להזכיר שום תנאי...
בשעת כתיבת הגע וכשר הדבר לפי שאין הכל בקיאין...
בין תנאי לתנאי ובין לפני התורף לאחר התורף ולענין גע...
שכתב ע"ת ע"פ ראי' הלכה למעשה שהובא לפני הרב ר'...
לא מנחה זל גע שהיה כתוב כהלכתו לא ששטור השליחות...
היה כתוב והגע הכו' ככתב ע"ת כך וכך ופסלו הרב הכוזב...
אף על פי שהבעל הלך למ"ה ולא היה אפ"סר להביא גע...
אמר אף על פי שרבו הפוסקים המתירים אמר הרב זל שלא...
היה נזה למנוח עליהם להתיר וכו' שהפירו על מדותיו שמתאר...
שדכו המתירים כדאי הם למנוח עליהם כדבעד מיהא וכו'...
בשעת דחק אפי' אם היה במיני דאורייתא כ"ס בדבר זה שהוא...
דרכן לדעת רוב הפוסקים עד כאן לשון הרב מוהרי"ק זל הרי...
שכדון דידן הוא דומה לכדון הר"אם ככתב מוהרי"ק שרדא...
לו להקל בשעת דחק כדל'
וקורשא כריך הוא אנהר עיינין ממתינין ראי' להכסיר...
כשאומר לכתוב עלי שום תנאי אף על גב דאו'...
לשליח מנהו לה ע"ת אף על גב דמוכיר תנאי קודם הכתיבה...
דשא תתן טף מי שחתמו אם לא באתי ומכאן עד זב חס

שאלה קיא

צט

דטרו רבואתא דוקא שרו מנוס דלכר ככתב הגע אכל ככ"ה...
דשדיין לא ככתב לא דולמא לא שרו והכו ללא כותב עלם...
מכל מקום יש לומר ולפרש דכרי הבעל שאמר לטופר שכתוב...
גע לאשתי על התנאי הכו' אין כותבו לומר כתוב גע ע"ת...
אם לא אבא דלאו כשופטני עסקינן שלטופר אומר שיכתוב...
ע"ת ולשליח הנומן אינו מנוס ליטמו על תנאי זה לא יעלה...
על לב אלא ודאי הכי קאמר נזה לטופר שיכתוב גע כשר...
על התנאי הכו' פי' אם לא באתי ומכאן עד שתי שנים...
כתבו גע אחר שתי שנים והס דברי המשנה שכתב...
מי שחתמו שהבטנו למעלה ודאי קאמר אתה פ' תכתוב...
גע לאשתי על התנאי הכו' פי' אם לא באתי לאחר ב' שנים...
תכתוב כך יש לפרש דכרי הבעל כי סיכו ללא שנים טועה...
דיקא כמי דקאמר תכתוב ולא כמנו: אף על גב דקשה...
דאם כן כינד הוא רינים לכתוב כמין הוין אלמלא שהיא...
לא דתתם והרי מוך הוין הגע בעל באותה שטיטו מ"מ...
כל סהא לא פנינו דבריו שהיא פתס ואמר דבריהם לתכתוב...
גע על התנאי המוכר והס לא הכינו דבריו אמנם ע"ת...
כיון שדבריו שמוס זל שכן היתה כונתו וזוהי א"כ ירבה בעל הדין...
למנוח ולומר דלא דמי היל' להט"א דהך רבואתא...
אבל געי האמת אין אנו נריכים לדחוק ולפרש דבריו...
הבעל כמו שפי' לא אפי' לפי פשטן ועם כל זה...
כ"ד דמי לכדון דהך רבואתא דמה לי אם אמר תכו ולא...
כתבו עד לאחר הוין מה לי אם אמר כתבו ולא כתבו עד...
לאחר הוין כיון דמכרתו התם מוכרתו הכא:
וראי' תי הרב כהר"א מורחז זלסה כעס לסחמיר כדדון...
הוא סל הרב כן בולאט זל ואמר שקפידאיש...
לבעל אם אינו כותב ע"ת אם באתי ואם לא באתי משום...
דכתבתי אם באתי הוא כבוד לבעל שמתכוין שלא תפול...
לביס או שלא תתענג אבל גע מוחלט הוא בזיון דבעל...
שמנרס את אשתי הילכך קפידא איכא אם משנה ועל דבר זה...
הפריד הרב החרדס גדולם וכתבתי אין כדאי טעם זה לענין...
אשתי אפני דבר חלוט וקלוט כזה מדא דהא כ"ע ידעי במקום...
שהוא שניה הבעל לתת לה כשהלך בתנאי אם באתי והיא לא...
דנתה לקבלו א"כ ליכא כיוון:
ועוד מביא הרב זל ט"ס מתירים בזמנא וטעם המתירים...
הרב זל מלתא היא משום דאי אית לך קפידא...
אל תכתוב לה לא ביום פ' וכתבו לה מוך הוין אינו גע...
אל תכתבו לה לא ביום פ' בין מלפניו בין מלאחריו אינו גע...
עד כאן לשונו וכתב העור אכן העור מ' קמ"א משמע...
מדבריו שכתב לו נתנה לה ביום פ' יכול לאחר זלכד של...
יקדים עד כאן לשונו הרי שכתבתי לשליח ליטמו ביום פ'...
ואישר מהמועד כשר אף על פי שערב ג"ד הבעל וזו היא...
דאי' המתירים: וכתב הרב שאין משם ראי' משום דהתם...
ליכא קפידא דבעל אבל כדון דידן איכא קפידא...
דכיון דבעל כמובאר:
ובאמת ראי' המתירים ראי' עגומה היא ודאיית...
הרב זל מלתא היא משום דאי אית לך קפידא...
התם כמי אם אחרו המועד שאמר הבעל איכא קפידא...
טובא מדא אם טכא שלא מעל פניו ועוד מאי דאמרו בגמ'...
במקום אחר כל זמן דלאגדק ביה לא יסבו ליה איתתא...
אחרתא הילכך כשאמרי' מליתנו איכא למימר דקפיד בעל...
ואפילו כפי כתב הרמ"ב שם אחרו מלכתבו כשר מקום...
דלא אמרינן משמתא קפיד לא בהוא דוקא דאמרן במתנאי...
מנהו לס במקום פ' אבל בנוג' אחרתא לא אמרי' דמשמתא...
קפיד לא כשחללה דעתו מוח' ויראה לעניות דעתו...
לכתוב ראי' כדנרי שמתק' שם אחרתא כשר ומשם...
כתיב ראי' לכדון דידן מההיא דמתנאי דאייתנין לעיל בכתבו

שאלה קי יא יב

ואל' דמאי דאל' חמור מילך רונת לומר אמור בפניו כפני
 כתב ופניו כחמור ועשה אותנו שלמים שכול לעשות
 שליט ובעשות שליט ופניו קי' זה כפרה השתאמי דתני טופס
 כ"ד שליט והם עושין שליט כך יש לב' דברי המסתם לדעת
 קרבנים לא שערדין ק' שהרמ"ב לא הזכיר שיעשה את הכ"ד
 שליט אל לו בפניו כפניו ככתב וכו' והן משלחו אותו ואמור
 לוי על נב דהרמ"ב לא פירש דבר דבר שאל' כפי' כן אין
 דרך לישב דברי הרמ"ב כך בלע"ר

ועתה כחמור לענינו ככתב ס' אל' אל' חלה השני בנח
 מפרט וכו' ומס' שכתב דביו אף על פי שלל אמר
 הנעל' וכו' רונת לומר שאל' פ' הכעל שיהיה למנות שליט או
 שלחין אין דרי' לאונם אל' אפי' בלא אונם יכול למנות אמר
 כפי מה שאל' הכעל וזה פשוט עד כאן לשונו' ונדרך להקנין
 מהיכן קריית ה"ה כן ממה שאמ' רבינו אף על פי שלא אמ'
 הנעל' כפי' קריית אין מכאן ראיה כלל' אמנם כראי' לעניות
 דעמי' ההדח הוא ממה שכתב רבינו אף על פי שלל אמר
 הנעל' שלחתי ביד אמר' אל' כמה שכתב' אמ' תאנש רונת לומר מה
 שאמ' או' אף על פי שלל פירש הכעל דמשמע לא מבעיא
 אמ' פ' ל' שלחתי ויכול לשלחו אמ' חלף דמשמע דוקא אמ'
 שאל' לו כפי' שלחתי אמ' תאנש דמשמע דקיד' אמ' תאנש
 שלחתי ואי' לאו לא אמ' אמ' לו אמ' לו אמ' לו אמ' לו אמ' לו אמ'
 תננה שלחתי ביד אמר' או' אמ' לו אמ' לו אמ' לו אמ' לו אמ' לו אמ'
 לעשות שליט וכו' כיון שאמר לו אמ' ולא אמר לו אמ'
 תחלה הכונה שיהיה שליט אמ' פ' בלא אונם וזה דייק רבינו
 ממה שכתב' אמ' תאנש שאל' לו אמ' לו אמ' לו אמ' לו אמ' לו אמ'
 שלחתי ביד אמר' קרי' זה משלחו אמ' נאנש היינו אמר' לו
 מבעיא אמ' פ' שלחתי ביד אמר' שיהיה שליט לומר ביד אמר' אמ'
 נאנש אמ' כן היה גראת שאמ' אמר לו שלחתי ביד אמר' אמ'
 אינו יכול לעשות שליט לא אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ' אמ'
 פ' שלחתי ביד אמר' אמ' תאנש לומר דהשתא אמ' נאנש לא
 מבעיא אמ' פ' שלחתי אמ' תאנש אמ' תאנש אמ' תאנש אמ' תאנש אמ'
 לעולם אמ' לא הזכיר אמ' תאנש אמ' תאנש אמ' תאנש אמ' תאנש אמ'
 אונם כך בלע"ר פשוט שהו הכרחו דהר"ח המניד אל'

קצתו יום טוב נהלין :

שאלה קיב

גדולה תפלה ממעשים טובים בלא תפלה שהרי משת
 רבינו עליו הסלום אף על פי שהיו בידו מעשי'
 טובים הוכרז לתפלה. כונת התול' להשתא ח"י אחר שהייתי יכול'
 ל' אומר גדולה תפלה בלא מעשי' טובים יותר ממעשים טובים'
 בלא תפלה וזה הפ' בהרא"ה לכאורה וישיה דומיא דמאי דקאמר
 בתר הכי גדולה תענית יותר מן הנדקה שר' גדולה תענית'
 למדא מן הנדקה למדא לכך נשמדו התו' המפרש פ' זה
 הכא דלא סלקא דעתין למימר דתפלה בלא מ"ט ועילו וינילו
 יותר מ"ט תפלה' לכך פי' הת' גדולה תפלה יותר
 מ"ט בלא תפלה דייקו התו' דלא אמרו גדולה תפלה בלא
 מ"ט דזה לא יתכן כדפי' לא אמרו גדולה תפלה מהם בל'
 בחלוקה זו אין לנו לומר בלא מ"ט אבל בחלוקה יותר מ"ט
 שיד' לומר בלא תפלה' ועתה תהיה הכנת הדברים כך גדולה
 תפלה עם מ"ט יותר מ"ט בלא תפלה ולפי' שלחתי דמשיעו
 דתפלה ומ"ט טובים הטובים מן ה"ה מ"ט בלא מ"ט ואם
 הוא כן דגדולה תפלה רונה לומר מהותפת למ"ט שהיא טובה
 ממ"ט בלא תפלה אם כן אישכח כמי' שיד' למילך גדולים
 מעשים טובים עם התפלה יותר מהתפלה למדא בלא מ"ט לכך
 אמרו

שאלה קיב יג יד

אמרו התו' שהיו חרפים אפי' שהיו בידו מעשי' טובים
 כלומר חמור טוה' זה טעם היות שכתב היו מקודש ביד מעשי'
 רבינו עליו הסלום מ"ט לא הוסיף לו אלא שוכר לתפלה
 ותקף נכחה בהעדר התפלה זו למ"ט שהיו בידו מקודש
 אפ"כ כמ"ט לומר לומר שיהיו מ"ט מעורפים
 לתפלה יותר מן התפלה בלא מ"ט דזהו עקר שאם בשל
 התפלה בהיותו רשע בלא מ"ט ואמר זמן עשה מ"ט לא ינטרפו
 אותן מ"ט לתפלה שקדמה כדי שיעשה שהי' שאין כח במ"ט
 כמו התפלה שהיא מ"ט אין בהם כח להשלים התפלה שקדמה להם
 כדי שיעשו יומם אל' אונם התפלה יש בה כח זה שיש בהם
 כח להנטרף אל' המ"ט שכתב עכ"ל

שאלה קיג

דבר שאין גדולו מן הקדש כגון כסף וכו' וא"ת מאי
 אייתי' בשר אפי' ויקות כמי' לא אמר' ליה ויל'
 לויכא למימר קמה טובים ולפי' רש"י ביחא וכו'.

ולאו להקשות בדבור הלז טובא מאי קאמר ויש לומר
 דאיכא למימר קמה טובים איכא למפרך מה לקמה שכן
 מיכא בפאה תאמר בירקות שאין חייבים בפאה ואם כרנה
 לתרץ לזה דהא איכא אילנות דאין חייבין בפאה ומכיהו אפי'
 לזה יקשה דלכתה הכי כשמקשים התו' וליכא למימר דאפי'
 משאר אילנות דאיכא למפרך מה לשאר אילנות שכן חייבים
 בפאה ומאי' פרכא והא איכא אילנות שאין חייבים בפאה
 ומי קשיא לזה מאי קאמר וליכא למימר דאפי' משא' אילנו' והכי
 פירש דאפי' למימר הכי דאפי' משא' אילנו' והלא אמר' אילנו' הם
 בר נטיעה תאמר בשר ירקות דלאו בר נטיעה הם.
והנראה לפי' בתפלת העין כשקטס קושיא אחרת שהיא
 אמרו דלפי' רש"י ביחא דרבים דלאו בנטיעה
 מנין דהשתא פריך מירקות כמי' והלא כמה שכתבו התו' לפי'
 דברים וכפי' גרסתם קשיא לפי' גידים רש"י שהרי מדנו המוספות
 דאיכא למימר קמה טובים והיא הוכחה ככונת ואם כן סיכי
 קאמר דלפי' רש"י ביחא דרבים דלא בר נטיעה מנין דפריך
 גם על הירקות ומאי' פריך מירקות קמה טובים. ואין לנו'
 דלא ידע קד' הוכחה דהא אפי' לעיל מיכא שר' הוכחה למאן
 דתני כרם רבני למלתא אחריתי וא"כ מאי פריך מירקות ודוק
 במי' לומר דעיקר פרכתו היא מדבר שאין גדולו דא"כ אמאי
 קצט דלאו בר נטיעה. לכך פי' דלזה כונת התוספות כאן'
 וליכא למימר דאפי' משאר אילנות כלומר לנטיעה רש"י ביחא
 ש"ט לגירסת רש"י קשה מה שתיירו לפי' גירסתנו דאיכא
 למימר קמה טובים לכך אמרו התו' שזה התיירו שיתרנו
 אינו כ"כ חשוב כדי שנקטה לרש"י המוס' דלמירון זה שאמרו
 קמה טובים יש להקשות מה לקמה שכן חייבת בפאה
 ואין לומר דאפי' משאר אילנות כלומר ש"ט הוכחה קמה טובא
 היא שאם תאמר מה לקמה שכן חייבת בפאה איכא למימר שאר
 אילנות ויכחו כלומר שאר אילנות שאין חייבים בפאה ככתבנו
 גולתיה ויכחו ואם כן הרי הוכחה זו טובה ואם פן יקשה
 לגירסת רש"י לכך אמר שאין הוכחה זו כ"כ טובה דאיכא
 למפרך מה לקמה שחייבת בפאה ואין לומר לקיים הוכחה זו
 לומר דאפי' משאר אילנות כלומר שאר אילנות ויכחו שאין חייבים
 בפאה ועם כל זה חייבים בהכרח וכו' תימאמה לאילנות שכן
 בר נטיעה קמה טובים וכו' וזהו הדין לכך אמר שאין לומר
 דאפי' משאר אילנות כלומר שאר אילנות ויכחו דאיכא למפרך
 מה להקד' שכן חייבים בפאה כלומר אין הוכחה משאר אילנות
 שאין חייבין בפאה דאפי' איכא למפרך מה לשאר אילנות שכן
 חייבים בפאה כלומר שכן יש במיכס פאה שאף על פי שאמר'
 אילנות אונם חייבין כיון שיש במיכס חוב פאה תאמר בירקות
 שאין במיכו קיוב פאה אף על גב דקמה חייבת בפאה אינו
 כל

שאלה קיד

התפלה שיש לה התפלה אינו חמור והתפלה
 אינו רונה לומר שאמור לאור והתפלה
 דמה טעם יש שאל' רונה אדם להתפלה דרך רשות
 שלא יתפלה דיקא כמי' מדאמר ד' יוחנן הלוא יתפלל וכו'
 ונדלפי' דברי ר' לא נאמרו לחובה שלא אמר שיתפלה אדם
 כה ב 2 25 כל

משהו דלא ידעין או חשית אי שטית טי... אכל להרמן... אף אפי' יבא ליה ויאמר כשעם שטית היא אפי' בחמץ דאורייתא...

שאלה קב

אמר רובל כרך וכל הסמוך לו וכו' בנמי' מפרש... כראה אפי' שחינו סמוך וכו' ויש מפרשים...

שאלה קיט

ותמידה לי כי היכי דילפינן קולא של אחרים... מהנבולין אמאי לא לפינן מיניה קולא... דהענינה כדאמרינן ברישא דברייתא יכול יעוין וכו' והכי לא...

פחות טיבו או' סלף ופחות מהומים הללו ואי' ולא יותה... פייטי או' שפי' שבו מפרשים פלף פחות לכך כשאר הר' מוס...

שאלה קכב

ד"ה לא סבר ליה דשמואל הכהן... לא מני' לטווי' הא דקדושי... פסק כדלעיל וכו' אין להקשות דהיאך אפי' לתרן דר' חסדא...

שאלה קכג

כעכ ידו או כמך הגע אפי'... דלא כפסקא מינה מדי וכו'... קשה עובא דבריה דהת' דמשמע דמקשים מה שמקשה הנמרא...

ועל לא יתכן שפניו שרואין אמרו אפי' שיהיה דמוק כמה... בדמיון כלומר ולא יתכן שיהיה מתחשב מתחומי אומה העיר ימים...

שאלה קכא

לא פחות מאלו ולא יותר מעו'... דקיינו ו'. הכן כוכב הר'... בתחלת העיון שלא כאמר שכוכב קמטתה באו' ולא יותר או'...

שאלה קבט

הקפיד להוכיח אחריות וא"כ מעשה יחי לך אמר לך... וכן במכר בפחות המוכר בעל מילין ומתיר טעמי כשלא הזכיר... לו הממשל סכום מוכר ככ"כ לא תמס נא ומוכר נא אחר שמכר לא...

ומהריקו זל כראה מדבריו גם הוא פשוט טובד כן... ועתה שכתב בטורס ו' וכשרס כז' זל כשרס כז'... ועוד שהרי ככ"כ מנינו דכל היכא דהשלים מטכס כל דהוא...

אמנם כד עיינן שפיר ליכא קופחא מדברי מהריק שכתב... דהתם מאי דקבע פל ההפך שביאוב' ומשום דמיידי דלא כפרא... לענין דיכא מדי דהתם מעשה שהיה שגל עליו מהריקו קיס...

ומהריקו זל כראה מדבריו גם הוא פשוט טובד כן... ועתה שכתב בטורס ו' וכשרס כז' זל כשרס כז'... ועוד שהרי ככ"כ מנינו דכל היכא דהשלים מטכס כל דהוא...

אמנם כד עיינן שפיר ליכא קופחא מדברי מהריק שכתב... דהתם מאי דקבע פל ההפך שביאוב' ומשום דמיידי דלא כפרא... לענין דיכא מדי דהתם מעשה שהיה שגל עליו מהריקו קיס...

ומהריקו זל כראה מדבריו גם הוא פשוט טובד כן... ועתה שכתב בטורס ו' וכשרס כז' זל כשרס כז'... ועוד שהרי ככ"כ מנינו דכל היכא דהשלים מטכס כל דהוא...

ומהריקו זל כראה מדבריו גם הוא פשוט טובד כן... ועתה שכתב בטורס ו' וכשרס כז' זל כשרס כז'... ועוד שהרי ככ"כ מנינו דכל היכא דהשלים מטכס כל דהוא...

ומהריקו זל כראה מדבריו גם הוא פשוט טובד כן... ועתה שכתב בטורס ו' וכשרס כז' זל כשרס כז'... ועוד שהרי ככ"כ מנינו דכל היכא דהשלים מטכס כל דהוא...

ומהריקו זל כראה מדבריו גם הוא פשוט טובד כן... ועתה שכתב בטורס ו' וכשרס כז' זל כשרס כז'... ועוד שהרי ככ"כ מנינו דכל היכא דהשלים מטכס כל דהוא...

שאלה קבט קל

אם ירצה לו לא ירצה וככל נוכח קאמר דלאו שליח הוא... ופא"ש מבינה מורה שליחות הכא כמי לא שפא דגם לאוכס"י פקע... מיכיה תורה שליחות ולא שליחות הוא.

ומהריקו זל כראה מדבריו גם הוא פשוט טובד כן... ועתה שכתב בטורס ו' וכשרס כז' זל כשרס כז'... ועוד שהרי ככ"כ מנינו דכל היכא דהשלים מטכס כל דהוא...

אמנם כד עיינן שפיר ליכא קופחא מדברי מהריק שכתב... דהתם מאי דקבע פל ההפך שביאוב' ומשום דמיידי דלא כפרא... לענין דיכא מדי דהתם מעשה שהיה שגל עליו מהריקו קיס...

ומהריקו זל כראה מדבריו גם הוא פשוט טובד כן... ועתה שכתב בטורס ו' וכשרס כז' זל כשרס כז'... ועוד שהרי ככ"כ מנינו דכל היכא דהשלים מטכס כל דהוא...

ומהריקו זל כראה מדבריו גם הוא פשוט טובד כן... ועתה שכתב בטורס ו' וכשרס כז' זל כשרס כז'... ועוד שהרי ככ"כ מנינו דכל היכא דהשלים מטכס כל דהוא...

ומהריקו זל כראה מדבריו גם הוא פשוט טובד כן... ועתה שכתב בטורס ו' וכשרס כז' זל כשרס כז'... ועוד שהרי ככ"כ מנינו דכל היכא דהשלים מטכס כל דהוא...

ומהריקו זל כראה מדבריו גם הוא פשוט טובד כן... ועתה שכתב בטורס ו' וכשרס כז' זל כשרס כז'... ועוד שהרי ככ"כ מנינו דכל היכא דהשלים מטכס כל דהוא...

ומהריקו זל כראה מדבריו גם הוא פשוט טובד כן... ועתה שכתב בטורס ו' וכשרס כז' זל כשרס כז'... ועוד שהרי ככ"כ מנינו דכל היכא דהשלים מטכס כל דהוא...

ומהריקו זל כראה מדבריו גם הוא פשוט טובד כן... ועתה שכתב בטורס ו' וכשרס כז' זל כשרס כז'... ועוד שהרי ככ"כ מנינו דכל היכא דהשלים מטכס כל דהוא...

שאלה קל

נדרשתי לחשר שלוני ראובן בא על אשת איש כרפוב'... ולא יודע הדבר ואחר זמנים מת בעלם...

ואומר תכן התם פרק כשם שהמים בודקין אותם וכו'... כשם שאסורה לבעול כך אסורה לבעול שפא'...

ואומר תכן התם פרק כשם שהמים בודקין אותם וכו'... כשם שאסורה לבעול כך אסורה לבעול שפא'...

ואומר תכן התם פרק כשם שהמים בודקין אותם וכו'... כשם שאסורה לבעול כך אסורה לבעול שפא'...

ואומר תכן התם פרק כשם שהמים בודקין אותם וכו'... כשם שאסורה לבעול כך אסורה לבעול שפא'...

ואומר תכן התם פרק כשם שהמים בודקין אותם וכו'... כשם שאסורה לבעול כך אסורה לבעול שפא'...

ואומר תכן התם פרק כשם שהמים בודקין אותם וכו'... כשם שאסורה לבעול כך אסורה לבעול שפא'...

שאלה קל קרא

יודע שכא עליה וזה דייק בשם שאמרם לבעל קץ אמורה
לכונן וגם דייק הרמב"ם אלה שכתב עם שמועה הואיל
ונאסרה עליו מכל מקום קרי זה אמורה על זה וכו' הרי

שאלה קרא

יודע שכא עליה וזה דייק בשם שאמרם לבעל קץ אמורה
לכונן וגם דייק הרמב"ם אלה שכתב עם שמועה הואיל
ונאסרה עליו מכל מקום קרי זה אמורה על זה וכו' הרי

שאלה קלא קרב קט

וכשידענו מנש בזה וכשידענו מנש בזה וכו' הכתוב כליון אכל
הקוראנה שאין אנו עושים אותה עקרה אלא לטלית לא
מקרי כלי מיוחד לתפילין דמיוחד דוקא ולא לרא' עומט

תשובה

קודם כל דבר אודיע לשוב כי ראובן
לא היה יכול לחיות ביד שמעון מל' קט
מאותה סעודה לעצמו וכדי להכריע הענין קדוים מה שכתב

שאלה קלג

והשתא כמו אן השנה הרא'בד על הרמ'ס אינה במפתח... שכתב וז' המנהג מ' שזינו חייב כדו דבר זק...

שאלה קלד קי

שאלה קלד קי... שאלה קלד קי... שאלה קלד קי...

שאלה קלד קי... שאלה קלד קי... שאלה קלד קי...

כל שיהיה שזינו של כדן ואמר השני אדרבה עכ"ל קטע... דחובה שזורה לבי תרי כתב דברי הרמ'ס על כ"ד דברים...

שאלה קלג

נדרשתי לשאר שאלו לבי ורעיוני לתת לבלהפין... דברי הרמ'ס אל שכתב בס' מכירה פכ"ג...

שאלה קלד

ראובן הוי"ט שטר מוכר על שמועין והטער מקוים... מבי"ת דין שטוב כהונן ושמועין טובין שלא היו...

וי
לב
ול
ול
ול

בוס נתרין מה קטעה על הטור שהביא דברי הרמ'ס... של כ"ד דברים כ"ד וכו' שתב למעלה וז' וכן...

שאלה קלה

שאלה קלה

נשמטח מחהעתק והיא ברין שותפין

תשובה

משיב כענין נשיא קיין דעת כלל כלל... תשובה גולה בראש גולים מקיבו על נפת אמת להקים את סכתה ולסדר על חמתה מרובה מכלמה עתה באתי פה קוסט כדוכא דבתי וכן אמתיל קדמי תלת מלי דכחמתא אשר מכללן טלס וי וכלל כדמתני ותלאומו לא אהרש מהסיב ומכי הכבו אקצר ואעלס וא'

עמה לא יאמר אחד לחבירו כיון שאתה מודע לי ומפנים עמי... שאלה קלה... תשובה... אמנם... ומה שכתבנו ואם אין בו דין חלוקה אולקין בגוד או איגוד אינו לומר שכל אחד כופה את חבירו שחלוקה בגוד או איגוד לא הכי קאמר לעולם אם אחד מהם אינו רוצה להלך השטר אליו אומר ויחזיקו עד שיגדלו דין עמו אלל סכא בשאי עמקיין שמושו כלן לחלק עמה ולספר כל א' מעל רעהו כסא שטרות הרבה וחלוקו עמי שומת ב' במכורא אמנס כשאין בו דין חלוקה שהיא שטר אחד כינד יעשו והם רוצים בכ' לחלוק בא לחלוקה הכי סהוב עליו ואכי יאמר אחד לחבירו חלוקה גם השטר זה שתיטול אתה אינו יכול לכוף את חבירו אם חבירו אינו רוצה אמנס מה שיפול לכוף את חבירו הוא בגוד או איגוד כיון ששניהם שווים לחלוקה סכא שטר אחד דהרמ' כס אל סכר דאינו כופה שותף לחבירו לחלוק החובות יש לפרש דהרמ' לא פליג

שאלה קלה

ק"ב

אמנם עדיין במקומו אני עומד דהרמ' כס יודה לכתוב הרמ' אלה דלא מיירי לא כשטייה שוין שלל לחלוק השטרות אמנס אם ירצה האחד לחלוק גם השטרות וכול לכוף את חבירו ויחזיקו שנהלכות שכתב פירשן כהן כהן ואל כללו של דבר כל שיש ביניהם שותפות בקרקע ובקס אחד מהם לחלוק ויטול חלקו לבדו כופה את שאר השותפין וחולקין עמו ואם אין בה דין חלוקה אין אחד יכול לבקש את חלקו ובן הקין במטלטלין עכ"ל

של ראובן יסתדל להנול ולא ישיבו פניו ויקס א"כ סוף ליה כלו כחייב להטפל בכל החוב עד שיגבה ולא כל המני שחלוק חנם שנס חוס יס לבעל הדין לחלוק שלא היה תכאי מפורס ויכול ראובן לעשות לא כחייבתי כוס בחיוב לא דרך העבד ולא בחיוב וכשיהיה דעמי להטוב היה בעורתי עומד על מקומו יהודה הייתי ספן להסתכסם ולטובתכם ליפגע הכל ממני אך עתה היום אם נרשיו עובדי מהמקום לא נקחייבתי להפסיד בשבילך שעתה הלוואי יש פני לדבר מועט בחלקו ולא על הכל ואם יעשו זה ראובן טענת הכשומת היא ומה גם אם יאמה שטריו ב' אחר לו דבר זה שלא כתב עליו החוב דרך חיוב שיתחייב הוא להסתדל בו עד סוף פרועה אלא דרך העבד ואם ירצה לחלוק הרשות בידו ודאי שאם יעשו כן טענת היא אמנס על הסתם משמע דאין יכול לספרר כיון שאמר לנבות הוא החוב שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כז'

שאלה קלו קלו

כשם לוי שאלו אסיה כותב לו ופך אחר לוי שגם אסיה תפארת מנחם רבה ונחמה שמוציא את מהפסיכה ומזיבא עליה כל כנרדך הנה היה מקום לראובן לומר לשמעון לכה כיוונתי ובתבתי הדברים כשם לוי לומר לך שאין לך עסק עמי כי אם עם לוי כיון אחר לך שמוציא על הסודות ולא אמי וגם בענין זה אס לוי יקח ויאמר לשמעון מי אחר לך שמוציא עליה דבר ואם ראובן כתב לך בשמי שקר דבר ארץ כי לא נותני ולא שלחתי לדבר דבר קים כראש לכאורה ששבע לוי שלח אחר לוי דבר וראובן יקבע שאמר לו ויפסיד שמעון מה שהוציא על חלקי לוי והוא דוגמת חכמי על פסקו זה היה נראה לכאורה כלא ראות אמנם לפי האמת אין הדין כך דלוי אינו מחוייב שבוטא לפי שלא הביא לו ראובן כתב ידו של לוי לבעות כן לא ראובן כתב לו משמו כן ולא היה לו ללוי להאמינו כדבריו וקל הילכך אפי' שבעה לא מחוייב לוי דלא הוה כרע שבוטא לא כשהביא לו כתב ידו שיתן לו מה שחיב לו וכתב עפי' כתבו וטוען לוי מבעולם לא כתבתי ושמעון אומר כן כתב ידך היא או מחוייב שמעון להשבע אבל הכא אין לוי מחוייב להשבע מחוס דאין שמעון עושהו בהא ואיהו דאפשר אפשיה שכתב או הוציא על פי כתב ראובן שאמר לו כשם לוי לא אס שהיה בנייהם מנה שיאמרו דבריו ראובן שכותב בשם לוי ושלשולם בכל ספורותיו היה מאמינו לוי על כל מה שכותב בשמו שאי אפשר שאם הוא מנהג בין הסוחרים שיועיל זק המנהג מבעל הלכה כטודע בדברי הפוסקים והפיה הדין אלהה פי' קב"ה ואפי' ראובן היה אומר שאינו מחוייב שבעה מהרבה טעמים היה בדעתי להאריך בהם לא שאין להשיב שלא בענין שכתב זה לא בא כשלא ואין להאריך בהם שאינו ענין אמנם עתה שלא כתב לו כי אס בשמו מה לו וללוי ומסיק הרמב"ם לתבוע את לוי ויאמר לו לאו בעל דברים דידי את ולא זו בלבד לא אפי' ראובן אינו יכול לתבוע את לוי מפני שאמר לו אתה גרמת ההפסד ובעיניו בידך שכתבת לשמעון שיוציא על הסודות כל מה שיעטרך אף כי כדלית מחמתו כי רצה הוא אס לא יטעון ראובן שלוי ידע בסודות הקיף וברעתה ועם כל זה בחרתה לשלח בודאי שכיוון להוציא עליה הוצאת כל מה שיעטרך ששם לא כן למה שלחה אמנם כל הדברים הללו יסוין בין ראובן ולוי אבל שמעון אין לו עסק עם לוי כלל לא עם ראובן כי על פי כתבו הוציא מעות ראובן שהיו בידו וזה יראה לי שטוע ומבאר והכתיבה בזה יותר גמור אבל מה אפשר להסקת דנין השול פשיטו עממו פורכי דייטוס של הערבא אויבינו פליגים שכותבין השמעלים פיה ויאש בדרך קצרה להקדיל כמה הדלות מה שאין כן דרכו ומכנהגו וכו' י"ל ויכלו משנאות ויראו מתורתו כפלאות אמר כה מעתה

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קלו קלו

שאלת השואל נשמטה מחמתיות

שאלה קמ קמא

במאן כחב ידו ממש וכפוז כלל ואי' וכפוז הוא... מה שמרנו שפין שפא לאכדרינופולי וסונדך רבלי' לעשו' מלאכתו כתבסל המכר וטוב יכול למכרם לאחר ואינו יכול לעבד שמעון על ידו לוי הכי לא היה מנאי סמור' דק לבדוק... שאלה קמ קמא

שאלה קמא

וורנו מורנו ורבינו ר'... מה עשה שהיה כך היה ראונו שחמץ ארבעה עשר ז' סעודים... שאלה קמא

שאלה קמא

ק"ו

אניו כמכר בספק לאיש אחר לומר שלא למכרה בשותפו'... שאלה קמא

תשובה

במפור גודלת מן קינה כן אני גודל... שאלה קמא

סטר ביכיס' ובתן הנורף יאודה לאשתו ערפני' ערפני' כב' סב'... שאלה קמא

במסך

שאלה קמ"א קמ"ב

אחר

זו בא שמעון ואמר כי שבת וטעם קמ"א
שבת בשלם אחר אלה הדברים בא שמעון
לאכדרינופולי ואמר לראובן שיהיה וכו' ר"ק המעשה שיהיה

מכמה טעמי ח"ד דכיון דכתב ושמעון טעמן שכיין סה"ו
שומעין וכל אחר הם לו כח לעשות וכו' והיה נראה לו תועלת וכו'
הדיו עם שמעון משמע הדיו עם שמעון בטענה זו ואם
אמת היה דיו עמו בטענה זו אמאי שבת וכתב הדיו

שאלה זו שאל ממני החכם הנעלה בה"ד בשנה
משולם הלוי אשכנזי יצ"ו

שאלה קמ"ב

דאין מוכר חוב סה"ו לו
על הכלל אחר מוכר חוב סה"ו
בסך פחות ממנו ואמר לו ט"ל ויגבהו והא היתר שלו
וקנה שמעון השטר מיד ראובן בהלכה והלך לבגלתיא

ולא טעם סה"ו ריוח לא אפי' היה הפסד היה ביניהם
על הדך שביארנו וגם מדברי מהרי"ק קארו ז"ל היה נראה
סוכר שמה שזכה הראש את שמעון הוא מטעם שנתאם
לו תועלת הסתמות סך כתב ואל עוד ארבע וכו' מיהו
היבא דידע א"כ שתק כל סתמיים ואינו יכול לעדער

גם אלה דברי יום טוב

שאלה קמ"ב

ק"ה

תשובה

שורת הדיו שאני רואה בדיו זה הוא
שנתפלה נר"ך לכרז וללכז ולקיים
בחובתיו האגרת הוצת הסכית אם היה מסרשקאלו יסכ"י

ואין
לומר דלא פ"י כמה שחורה פה כיון שלא כתבה בידו
שאוהדן דעת הוא שלא היתה כונתו לא שביאם לידו
הא ליכא למימר דהא אפ"י כנ"מ ושביאם הרמ"בם ז"ל פ"ב
מה זכיה שאומר שורי כתיב לך על מנת שתחזירוהו הקדושו

ל ב ב 30 2

סוף לא משום מאי אתית לטייובי לטייובי משום תכאס הא לא
תכנס בפירוט כתבואר
דאפ"ל תכנס בפירוט סוף כפי הכראס קיים שמעון
תכאס סה"ו תכאס היה שיחורר הכתב פס וס"ו כפי

אבגם
כד פייכין שפ"ר ככס דלא מילתא היא דהרי
כתב הראש ז"ל להם בפועל שאמר שטר שמעון ביד
יעקב אביו דהייב משום דגנס דטוטע פטור מכל מקום הא
מלתא דמי לשורף שטרותיו בידים דמייב לכו"י עלמא והכא

ל ב ב 30 2

בפרשת מהללחמו דכיון דאין הכתב בידך אחרע חוקתא דאולי
 כפרעת ומפרת הכתב וזוהי הסכית היא חזוויפת ככרהא לכל
 ואחיה בא לחיובי עליך להביא ראיה ולברר שלא כפרעת
אלא שנס בזה יש לבעל הדין לחלוק ולומר דאעיקרא
 דריבא פירכא דלא דמי הא לא למנה לי בידך והלא
 אומר איני יודע אם פרעתיך דהמלוה קאמן דהוה ליה בריא
 ושמא ובריא עדיף הכא כמו דאובן היה חייב לשמעון ונא
 להפטר מהסוב במסירת הכתב הכוא וכיון שהיה תנאי במכירה
 כל שלא נתקיים התנאי לא נתקיים הפרעון הילכ' בא שמעון
 נתבע מראובן שיפרע לו חיובו וראובן עושה איני יודע אם
 פרעתיך שאלו נתקבלת מהכללחמו וא"כ הוה שמעון בריא
 וראובן שמא ובריא עדיף ולא דמי לשטר שכלל אפילו תוך
 זמנו דאיתרע כפילה דתתם עושה הלוח בריא פרעתי ומהני
 כפילה להאמינו אפי' בתוך זמנו אבל הכא דהוי בריא ושמא
 בריא עדיף. וליכא למימר דהא אמרינן התם דהמונא
 שטר זה לא יחזיר אפי' ליה מודה משום דתתם עושה דחיישינן
 לקבוצא על הלוקחות אבל הכא לא שייך לא שטוב הודע לי
 דכ"ד כמו מיירי שלא היה חייב ראובן לשמעון שום סוב ומכר
 לו השטר זה כחובו לא שעתה מחדש מכרו לו והתנה עמו
 שאם יחזור השטר שלא יקבל יחזיר לו מעותיו ואם כן דמי
 למנה לי בידך והלא אומר איני יודע אם אני חייב לך שישבע
 היסת שאינו יודע ופטור. ועוד מטעם אחר שטוען ראובן
 שכבא הכתב זה לא הכירו ולא דארו אס הוא בעמנו ואינו
 יודע אולי כתב אחר הוא ולא קיים התנאי ואינו יודע אם
 חייב לו לכך ישבע היסת שאינו יודע ופטור. ועוד יש
 לפטור ראובן מטעם אחר והוא דלא מבעיא אס אינה מועילה
 כתב זה לגבות מהכללחמו בראשונה דודאי מני למימר הא לא
 קיימתי התנאי והכאת לו כתב הראשקארנו שאין כמו יפה
 ככתב עמנו לא אפילו יעיל הכתב של הראשקארנו ואפילו
 יתקיים בחותמיה שהוה כתב הראשקארנו מני למימר ליה הכי
 אקפדיה והתנתי שיכא הכתב עמנו אפי' דהך כמו מהכיל
 ח"מ אבי התנתי שהיה אותו הכתב ראיה לזה מאי דאמרינן
 במציעא פרק האומנין והביאה הדין בהלכותיו והראשם אל
 פרק חמישי מהלכות סבורות השוכר את הספינה וכעכבה
 כחגי הדך אס אמר לו ספינה זו אני משכיר לך ושכרם השוכר
 להוליך בה יין סתם אפי' סתקן לו השכר יחזיר כל השכר
 שהרי אומר לו הבא לי ספינה עמה ששכרתי שהקפדה גדולה
 יש בספינה זו והני בביא לך יין ח"מ וחוליך בה אחר לו ספינה
 סתם ושכרה להוליך בה יין זה אפי' שלא נתן לומן השכר
 כלום חייב ליתן לו כל השכר שהרי אומר לו הבא לי היין עמנו
 ואני אוליך ספינה ח"מ עכ"ל הרמ"ם ז"להק"י
וראו לדקדק בדבריו שבענין הספינה כתב שהקפדה גדולה
 יש בספינה זו ובין לא כתב שהקפדה גדולה יש
 בין זה אס כוונת הרמ"ם ככרהא לכאורה שכל לתת טעם
 דכיון דאמר זאת הקפיד זאת ולא אחרת וא"כ בין זה כמו
 הוה ליה למימר הכי דכיון דאמר זה קפיד קפידה גדולה
 ויש לדחות דנקטה בספינה שהוא הדין הראשון והוא הדין
 לא דכד עיינינן שפיר נאמר דכיון הרמ"ם ז"להק"י לדחות
 שחשדו הרמ"ם והרמ"ב ז"להק"י דלא דמיין זה אי מצינן דנה
 להחליף היין אחר אין בעל הספינה יכול לבעב על ידו
 דמה לי יין זה מה לי יין אחר לא הכא דוקא שכתב מנהא
 קפידה מקום למה וכמה עכ"ל.
ובאמת דכריהם נכונים וכנחיים בדקדוק שלא אמרו דבר
 זה לא בין זה דליכא קפידה מתחילת דמה לי
 יין זה מה לי יין אחר אבל בספינה זו לא אמרו הרמ"ם
 והרמ"ב ז"ל דיכול להחליף הספינה דודאי בספינה יש להקפיד
 אולי זאת יותר מהנה או יותר בטובה וכמה הקפדות הילכך
 ילמדו

ילמדו משה זה אפשר לפרש בדברי רבינו לא שקשה ליטכא
 דהרמ"ם ז"להק"י שכתב בזה ופגע ולא נשע חייב כמי שהספיד
 בידים וכו' כרי שקורא אותו כוסע ומחייבו ולהרף תיכונקרא
 כוסע לא מוזק בידים וגם זה יש לישבו דלאו דוקא כקע
 פשיעה לא דלהרב המגיד קשה שכתב הדברים או שכתב
 הרמ"ם ז"להק"י הם כמשכים אחר מה שאמר שהפושע בדברים
 לו משלם ע"כ. והוה שקר דרבותיו אינם סבורים כן ודברי
 הרב המגיד דכיון עיון וסיס אפשר לדמוק סרבותיו אינו אף
 על הרף לא על הרף מ' מ' אפי' וכן מנאמי בעור ח"מ סימן
 ק"ה בשם ר' מ' מ' דין זה לא שכשדקדק כאנא שאפי' ה"ה
 ר' מ' מ' נראש מדבריו שוכר כהרף שכתב וזל מי שמשכן
 כרם לחיבור או הוריד ארסין לזוכה והתנה לעבדה ופגע
 ולא עבד חייב שלא פטרה אותו מורה לא בהיזק דאמי מעלמא
 או מילא חתמת דלא כעריה אבל זה כיון דלא עבדה כחוקא
 בידים דמי ומייבוכי עכ"ל ה"ה ר' מ' מ' נראש ז"להק"י הוה
 ח"מ ט' ב"ה הרי מוכח מהכא דאפי' פשיעה אמס פטור אס
 לא היוזק בידים והיא סדרת הדין ז"להק"י דלכר דפושע
 בשטרות פטור מכל מקום סורף או מוסר ביד מי שאינן שלו
 חייב דמוזק בידים וברך עיון.
אמנם כקטני דהרף והרי בעל התו' מולקיס על הרמ"ם
 ז"ל דדין הפשיעה בשטרות והר"ם ז"להק"י הכריע
 שיותר יש לנו לסמוך עליהם מעל הרמ"ם ואם כן מעתה
 בדיון שלפנינו אפי' פגע אחר שקיים תנאו אין בכך כלום
 אלא שיש לדקדק ממה שכתב הר"ם בסוף דבריו ז"ל ועוד
 כיון דאיכא פלוגתא דרבנותא אוקי ממונא בחוקת מלריס
 עד כאן לטון הר"ם כלל מ"ט ט' ה"ה
ומעתה מנינו שלא כמך הראש על דברי הרף לא בטענה
 זאת שהכית וא"כ כיון שקר' הוי איפכא דראובן
 מוחזק שייך למימר שהוה טעמא בהפך ואוקי ממונא בחוקת
 מלריס אפי' דמהרי קולין כתב דלא אמרינן קים לי ככלובי
 כשהוה יחידו ודכים מולקיס עליו מכל מקום מדברי הר"ם
 הכא משמע כמו שכתבנו ואפשר שאלו יש עוד סבורים
 כהרמ"ם ואינו יחידו. וזר ישראל יעלנו משגיאות ויראו
 מתורתו כפלאות אמן. כה מעתה.
קצת יום טוב נהלון.

אחר

כא טען שמעון ואמר כי מעקרא המקח היה
 בעל לשי שלא מכרו לו בכתיבה ומקירה כדת
 וכהלכה וא"כ כתבטל המקח ויחזיר לו מעותיו.
ובאמת טענה זו טענה הנשמעת היא ואני באתי לחקור
 ולדרוש בזה לא שאמרתי כיון שבא בשלם זה הלשון
 וקנה שמעון השטר מיד ראובן ש"ל שמכרו בידו ואמרו
 כהלכס הוא על כל הדברים ומה גם כי קיונה כמובר שניהם
 מלגים מורה ולא חשדו בעיני שטענו בדבר שמוקות של
 בית דין לא יטעו אמנם עתה שכאו למקלות בעינא למשקל
 וטרי בהך מלמא בשייעתא דשמאי.
אם ראובן טוען שמכרו לו בכתיבה ומסירה בודאי פשוט
 הוה שישבע ויפטר הנש שכזס יש מחלוקת בין הפוסקי'
 אם נאמן הלוקח לומר שטר היה לי ואכד ויש לי פלטול ארוך
 בזה קיימו דוקא בלוקח שבא להביא מהמוכר אבל המוכר
 כיא דכזב. עלמא מודו דנאמן לומר שטר כתבתי ואתה קרעתו
 והוה מוחזק ואין מונאין ממנו לא בראים אתהם אס אומר
 איני יודע היה מקום לומר שכוין שכתב שמוכר כיא
 שמכרו כהלכתו ולא נחשוד אותם שטענו בדבר זה אף על גב
 דכשטר המכר נרין שיכמו לו קנין לך האי שטר וכל שבעודא
 דאית ביה הא לאו הכי לא מהני אפי' דאמר ליה פאי ליטכא
 גופיה על פס וא"כ כיון שאין כתוב לטון זה בשטר לא מהני

שאלה קמ"ד קמ"ה

למעשה לערער לא מוטעם זה לא דלכאוה בראה דב'
לא היו משיח לפי תמו דכיון שראה אותם מדברים על
ההרון היו כשולים לו והוא משיב ואינו משיח לפי תמו

תשובה

זה ימים משלתי על כדון ביונה בזה פת
קוטענדיכא והארבעתי בראיות עצמות
על כל קון וקון ועתה לביטוח השואל ולהיותי על אס
הדרך אקבר ואעלה.

שאלה קמ"ה

ראובן

חיוב לשמיעון כך מה בטור ואחר מתן מעות
ותמימת עדי השטר בא שמועין הנכונה
ואכס לבנו קרוב של ראובן להתערב בעדו באותו הדוב

שאלה קמ"ה

בטור וזו היא כלל שאלתו...
אמנם אמר כי מה שאלו שאלו...
ואמר דבר זה אנו משיב על שאלתו...
ואמר דבר זה אנו משיב על שאלתו...

שאלה קמ"ה קמ"ו

בשנים א"כ הרי הוא כאכר שיש לו סכמה בערכות...
אמנם השתא בענינה זו שטוען שאמר לו שידחוק אותו
על הקוב אס לא יערכ לו ואס יערכ יאריך לו

אמנם השתא בענינה זו שטוען שאמר לו שידחוק אותו
על הקוב אס לא יערכ לו ואס יערכ יאריך לו
א"כ הרי הוא הנאה אחרת גדולה ומכר הוי ולא מתנה א"כ

אמנם זה יראה לי לדקדק דהרמ"ם ז"ל סובר כן שכן כתב
אס אמר דעו לכס שכל קנין שאני לוקח לנטל המודעא
שהכל בטל אמר כן לא מפני האונס וכו' הרי המכר

שאלה קמ"ו

כהבנת דבור תוספות

נדרשתי לאשר שלויה פה קוטענדיכא אהו דפי
כדבור תוספות פ"ק דקדושין דף ע"ו
מוכר עצמו מל"ק יל"ק שכיר שכיר פירוש באמר מוכר עצמו
כשכיר בתוספת יהיה עמך וכאמר במכרובה בית דין כי משנה

שאלה קמו

במה הכי ולמאן דלא יליף שכר שכיר וכו' תשיב מוסף על ענין ראשון והתם גמירינן מוכר עבדו לישאל ממוכר עבדו...

אבנא דבר זה הוא פשוט ומבואר דאין לפרש פירושו זה מסוס מאי דאמרינן בגמ' מאן תנא דלא דריש שכיר שכיר...

אבנא קשה כמה שהקשו התוס' ואם תאמר כיון דיליף שכיר שכיר למה אנטריף מכסף מקמתו גבי גוי...

אבנא אכתי קשה בדברי סתופפות מה משנו בכל הכי קושייתא דמקשו דאנטריף קראי למלתא אחריתי...

עבד עבדו מכל' מהיקשה אשכחן באבר בניבנתו מוכר עבדו לישאל או מוכר עבדו לגוי מאן תנא דריש שכיר שכיר...

אבנא דבר זה הוא פשוט ומבואר דאין לפרש פירושו זה מסוס מאי דאמרינן בגמ' מאן תנא דלא דריש שכיר שכיר...

אבנא קשה כמה שהקשו התוס' ואם תאמר כיון דיליף שכיר שכיר למה אנטריף מכסף מקמתו גבי גוי...

אבנא אכתי קשה בדברי סתופפות מה משנו בכל הכי קושייתא דמקשו דאנטריף קראי למלתא אחריתי...

שאלה קמו קמח קבו

למאן שהם מאתים גרושות לשכר וכו' הוא מוכר טוב ירוח יתיר ממ' או לף וכן ח' אשטר שיפסיד שכן דרכן של בני אדם...

אבנא דבר זה הוא פשוט ומבואר דאין לפרש פירושו זה מסוס מאי דאמרינן בגמ' מאן תנא דלא דריש שכיר שכיר...

אבנא קשה כמה שהקשו התוס' ואם תאמר כיון דיליף שכיר שכיר למה אנטריף מכסף מקמתו גבי גוי...

אבנא אכתי קשה בדברי סתופפות מה משנו בכל הכי קושייתא דמקשו דאנטריף קראי למלתא אחריתי...

כחאי תירוצא לא מניחא למפרך האי פירכא ודוק לדחוק דאדרבא בסברת המוספות ליכא קל יומיר...

אבנא דבר זה הוא פשוט ומבואר דאין לפרש פירושו זה מסוס מאי דאמרינן בגמ' מאן תנא דלא דריש שכיר שכיר...

אבנא קשה כמה שהקשו התוס' ואם תאמר כיון דיליף שכיר שכיר למה אנטריף מכסף מקמתו גבי גוי...

אבנא אכתי קשה בדברי סתופפות מה משנו בכל הכי קושייתא דמקשו דאנטריף קראי למלתא אחריתי...

שאלה קמו

ילמדנו

רכיכו מורה דקד ראונו השיא את בנו שמעון אל בת לוי ובעת השדוכין התכסה ראובן עם לוי...

תשובה

הדבר ברור שאם שייב לאחרי' אין מטיילין עליו עם על מה שחייב לאחרי' וכן כתב בתרומת הדשן סימן שמ' וזל מכאן משמע שאין מוכיין...

שאלה קמח

שני אשים מהאונסים בפורעונו מין זה מאה ועשרים שנה שהורגם ולידתם שלב בקדוש' ובשתכח' מורת קידוש' מהם שזינם מקרישים...

שאלה קמח

ומכמה הכרחיות אחרים כתובים בפסוקי הכוזב וכדברי מוסר... שמואל די מדינה אל וכדברי מוסר דוד הכהן אל מקורפו הטכס...

תשובה

לעניות דעתי כיון שעשאו כגוי גמורים אף לזיקת יבוס אין כאן זיקא והכני מניב כל דברי הפוסקים האומרים שהם כגויים גמורים ושאלו בידיהם...

שאלה קמח

קבר

דומה דאין כאן דין קדושין כלל ואפי' יאמר הלשון הכחות לקדושין כיון שמקדושין בפני אבותיו כיוצא בהם אין כאן לזיקא...

תשובה

לעניות דעתי אין כאן בית מיוחד כלל שאין כדון זה תלוי בסקול הדעת לזן הדעת בוטה מכא ענין כי אם מפי ספרים מרכיבים הקדמונים...

ראיתי

מה שפסקו מורי גדק כרו' להמיר יבמה זו לטון כמו שכתב למעלה וכן היא חרתי כמו שהביא כמה ר' דוד הכהן בבית ט' זכמו שהביא כמה ר' שמואל די מדינה אל...

שאלה קנ קנא

דבר בנא אפי' יום א' ועבדין ללוקה דבדאי פקאון לקח...
הפוסק דענין פל מנת לכנס אנל מן שמואל לבנה פסח...
הפוסק דענין פל מנת לכנס אנל מן שמואל לבנה פסח...

שאלה קנא

ילמדנו

דבנן על דבר אלמנת דאונן בשאלה...
לא מראובן בת קטנה וראובן קודם מותו...
הביא לה כך ידוע עם אלמנתו בנו' לזון כשואים וכנוואה...

תשובה

עיקר הא מלתא איתא פירק מניא...
האשך תכין הפוסק מעות לחתנו ומת...
חתנו יכול לומר לאשך הייתי רובה ליתן ולך אי אפטי...

שאלה קנא קנב

קבו

קנא קנב לא תכתוב זכרון עמיתו...
הפוסק דענין פל מנת לכנס אנל מן שמואל לבנה פסח...
הפוסק דענין פל מנת לכנס אנל מן שמואל לבנה פסח...

שאלה קנב

הפוסק דענין פל מנת לכנס אנל מן שמואל לבנה פסח...
הפוסק דענין פל מנת לכנס אנל מן שמואל לבנה פסח...
הפוסק דענין פל מנת לכנס אנל מן שמואל לבנה פסח...

תשובה

עמדתו והתבונן על דברי השאלה הוא...
הפוסק דענין פל מנת לכנס אנל מן שמואל לבנה פסח...
הפוסק דענין פל מנת לכנס אנל מן שמואל לבנה פסח...

קאמר

שאלה קנב

יפה תפס א"כ יעשה ולא מנציח מקום לשאול וזהו שכתב הרמב"ם דוראי תמימה מעלות הירא וכו' וזהו שכתב הרמב"ם א"כ יעשה וזו היא שורת הדין ועל כן כתיב ה' עיני ה' סוד'...
כתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו' כתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו' כתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו'...
ותו קשה קושיא זו על מה שכתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו' כתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו'...
ובתב הרב המהיר קארו ז"ל זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו' כתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו'...
ובתב הרב המהיר קארו ז"ל זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו' כתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו'...
ובתב הרב המהיר קארו ז"ל זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו' כתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו'...

שאלה קנב קנב

בכמים עשו חינוך להכחיש ושיך לומר הכי וכל זה דומה דבכי...
וכי ראונו לא שייך לומר שלח התנו על מה שתקנו...
ומה שכתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו' כתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו'...
ותו קשה קושיא זו על מה שכתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו' כתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו'...
ובתב הרב המהיר קארו ז"ל זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו' כתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו'...
ובתב הרב המהיר קארו ז"ל זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו' כתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו'...
ובתב הרב המהיר קארו ז"ל זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו' כתב הרמב"ם זלזה פ"ג מהלכות זכיה וכו'...

שאלה קנב

ראובן עשה לשמעון שער הרשע כדי לנכות...
הוא כל מה שיש לו ועמה שמעון לא...
גנה כלום וא"כ שלח ראובן ה' כתיבת יד לשמעון וזה...
בוסחו אני החסום למטה מודם שכתתו רשות לשמעון שילום...
עלי בריות כאשר תמנא ידו כדי להקנות על ענייני...
בקוסטנדינא פרחים וזהו המעשה כל מה שהראובן לחלקים...
לאכס"ם נפרדים והפיתקות שיבאו משם מכתבו די שמעון...
בפיוזרים והקנאות שהנאות הוא על הענין הנזכר אקיים...
אותם בחותמי ולחיות זה אמת שתחתי שמי פק ראובן...
עוד שלח ראובן כתב ביחוד לשמעון וכתוב בה דברים...
אחרים אין זכרון בהם גם בתוב בה הקרי אשר פה קוסטנדי...
ניתנו לו ערוזו טובים מאד וכתבים מהקרים ה' ועתה...
אחי אהבם אינה נראית כי אם בעת הזאת ויצרך אמת...
להסתדק

כיום שאל אתה מעניין מן הדין לסלס ואין אתה יודע... כן ע"כ הר"י משמע מהבא דלמילי כפרעון חוב אפשה... שטענה ולכך נר"ך לכהר דכריו וא"כ היה נראה שחולק... על הר"א אם אמנם לפי האמת לאו מלתא היא משנ' דהתם... ואלו דקאמר הרמ"בם ז"ל הוי כשארמר איני חייב לך כלום... אבל כשאמר פרעתיך אין נר"ך לומר היאך פרענו ובמה... פרענו דפרעתיך משמע כד"ך פרעון ממס ולא שייך הכהו... עשתיפתא דכתב הרמ"בם ז"ל איב ככ"ר כמי אפי' לא הוי... דבתי סכנה אין נר"ך לכהר כמה בתן לשר פלוני וכמה... בתן לשר פלוני לא ישבע שר' הניחא ומה גס דאיכא סכנה... כדכר'גם מה שטען שיכתשו מענה הנשעפת היא אשר... עינים דבר שאל ולא יודו שקבלו שחד ואם יודו קנת לא... יודו בכל הילכך טענתו טענה.

הבלל השולה מדקדקו שאל יקבע ראובן שפרעו לשמעון... בינו לבינו כאמון אמנם הטענה שטען שמעון שיודעו... כמה נתן לשר פ' לאו כל כמיניה אלא ישבע סתם כמה... הניחא וישול מן הטעמים שכתבתי ועוד נכתב הראשון... כתב לו אני הקתום מענה מודה שכתתי רשות לשמעון... טוילה עלי בדיוח כאשר תמצא ידו כדי להניחא על ענייני... כקוטטעינא פרחים זה כ"ו שר"ך והסתקות שיובאו משם... עז' מכתב ידי שמעון כפורים והנאאות שהניחא על העניין... אקיים אותם כמותי הרי שהאמינו ע"כ אשר יאמר כי הוא... זה שודתי ולא יעמד לפרט למי ולמה וזה פטעו ומבאר... לנ'ד וגור ישראל יכילנו ממשאלות.

הנעיר יום טוב נהלון... **שאלה קנד** ראיתי וכוונן אל לבי ע"מ שכתב הרב מהר"ק... ז"ל בספר הקנד שלו וז"ל אם יקנה נקב... שיש בו חסרון כאשר אסורה ואם נטלה ממנה רנועס... אי כד מעגלת לה היום האיתר אסורה ויש מי שאל שאין... אנו בקי"ץ כשיעור באיתר הילכך משערין אותו ברוב רוחב... חלל הקנה ע"כ הלכות עריפות פי' ל'ד קנה ע"ד כינר... יתכן שלפי שאין אנו בקיאים בשיעור איתר כיול לקולא... וכשער ברוב חלל דיוע חלל הקנה הוא קולא דהא אמר... לקמן אם אין בה חסרון משערין לרוב חללה ואם יש... בה חסרון משערין לכתאבי משמע דכאיתר חסור מרוב... חלל הקנה פ"כ כינר יתכן שאמר שלפי שאין אנו בקי"ץ ואנו... מוספקים בשיעור איתר נשי' ליה לקולא וכשער ברוב קושיא... זו טעו ממיני.

רבאמת יותר קשה עלי דבריו של בעל העיטור שהוא... בעל סברה זו אמר בפי' אכן דלא מתחו' לן... שיעורא אזלין לשומרא וכו' א"כ הרי אמר בפי' דאזלין... לשומרא והיכי כתב הרב דמשערין ברוב רוחב חלל הקנה... **אמנם** נר"ך להביא לטען בעל העיטור ולטעון הרמ"בא... שהביא מהר"ק בס' האריך וז"ל וכתב הרמ"בא... במדוסי' כתב בעל העיטור ואכן דלא מתחו' לן שיעורא... אזלין לשומרא וכדאמר דמ"א אם אין שיעור הקדירה יותר... מחיי רוחב יעגול פו הקנה כשרס ובדאמרי' בני עוף... מקבלו ומתינו ע"פ קנה אם חופה רוב הקנה טריפה ואם... לאו כשרה אפי' בעוף דמיתו מועט אזלי' לרוב פי הקנה... כ"ס בכהמה דמיתו גדולה ע"כ הביא הרב בס' ז'ר'. **וגראה** דיש הפרס בין רוב חלל למה שאמר חיי רוחב... עיגול פי הקנה דכר משערין ברוב חללה הוי... קולא כשמשערין ברוב חלל מקום המתך אף על פי שהיא... חומרא בערך רוב הקיפו שמשטרף עמו עובי קעור ת"ח

תשובה דבר ברור הוא דמבין את אפי' החכם... אפי' לאמר מוטו' הוא אחר מהכ"ר... שכתב הרמ"בם ז"ל והוא ע"כ שפי... מ"א ת"ת על כ"ד דברים מנדין את האדם בין איש בין אשה... ולו הן המכוס את החכם ואפי' לאחר מותו וכו'.

ולא תת' לך להנין מה שכתב הרמ"בם ז"ל למעלה... מזה וז"ל הרב שזדה לכבודו כל תלמודי חייבים... לכסותו כו' כדו' כבודו אכל תלמוד שזדה לכבודו עבמו... אין הרב חייב לכסותו כו' כדו' וכן מודה לכשיא מודה... לכל ישראל מודה לכל ישראל אינו מודה לכשיא מודה... לעירו מודה לעיר אחרת מודה לעיר אחרת אינו מודה... לעירו בזה דברים אמורים במי שדודו שביה תלמודי... חכמים אכל מי שדודו על שאר דברים שחייבים עליהם... כדו' אפילו כדו' קטן שבישראל חייב הכשיא וכל ישראל... לכסותו כו' כדו' עד שישבו בשמחה מדבר שדודו שביהו... ויתירו לו עד כאן לשונו.

וקשה עובא מ"א קאמר כמה דברים אמורי' במי שדודו... שפה תלמודי חכמים ומאי שנא ביה תלמודי... חכמים משאר כ"ד דברים כיון שאחר מהכ"ד הוא המכוס... תלמודי חכמים ואפילו לאחר מותו והוא חייב כדו' אמאי... גרע מהשאר דברי' ועוד התימה על עמךר' הרי א' משאר... כ"ד דברים הוא המכוס של"ס ב"ר והיאך יתכן שחמבז' של"ס... ב"ר והיא חמור מהמכוס ת"ח ושביהם מהכ"ד דברי' ולמה... במכוס של"ס ב"ר יהיו חייבים הכל לכסותו כו' כדו' אפילו... כדו' קטן שבישראל ובמכוס תלמודי חכם לא וקושיא זו... לכאורה מרפא איתרי ומתברר עיכרי'.

שאלה קנה קנו

שאלה קנו

ראובן כתב לשמעון לקנות סמורה אחת... וביהם וכך אמר לו הכהן לא עשיתי פה מכר...

תשובה

שאלם זו יש בה שתי משמעות האחד ברור והאחר נרדף בריוח אם כוונת השול...

הרמב"ם זלפס חלק ב' ביבואר והשתא חלקו דברי הרמב"ם זלפס כהגון...

ורענין שאל השול אע"פ שכל השול תלמיד חכם ואינו חכם רשום כיון ששול ירא שמים ועוסק במורה לא נרע...

זאת ועוד אחרת דלא נרע ומנוחא עם רע על הממים שנוכר על פנים קדום כמו שכתב המרדכי ב"ק פרק הסובל...

ועתה האיר"ה ע"כ בדבר אחד לפי שיש לבעל הדין לחלוק ולומר תיכף שיש פה קדמונים מי יימר דהעובד...

ראיה לזה שאלם כהן בשביל שביה אביו גדונו כדו כתיב הרובע וזל תלמיד סגרה לכבוד רבו שבונו וחרפיהו...

שאלה קנו קנה קלא

לוי סקל או ימרו מלאכתן ואם היה הנשאר יפה שני דבריו אינו כותב להם אלא שלש שקרי לא עשו אלא תני מלאכה...

שטא תאמר שחיי שמים שכוונו להזיקו פערותן על סקר וכן סתם המוכר שטר חוב למכירו וחזר ומתלו הרי...

שטא תאמר שחיי עדי סקר דבריה הזיקה שעל פי שמים עדים יקום דבר ונחייבים אותו לפרוע שלא כדון...

שאלה קנה ילמדנו רבינו על מעשה שהיה שהיטוס כ"ר מרדכי דעדיע תוסב מפרים כזה לפני מותו...

שאלה קנו

גדרשתי לאשר שאלוני שגנת הרא"ד לפתור אותה כי כראית כדברי הספר החתני...

שאלה קנה

שאלה קנה ילמדנו רבינו על מעשה שהיה שהיטוס כ"ר מרדכי דעדיע תוסב מפרים כזה לפני מותו...

תשובה

הרנה מקומות בתלמוד מנינו אע"פ שאין הדיון כך השבט גריב' לכך והרי השע' משק'

שאלת קנה

אין ישרא וברי מניחו שהתירו את האיסור... שאלת קנה... שאלת קנה... שאלת קנה...

אין ישרא וברי מניחו שהתירו את האיסור... שאלת קנה... שאלת קנה... שאלת קנה...

תשובה

תן התם כבא מניפא פרק הרבית מרבים... תשובה... תשובה... תשובה...

שאלת קנה קנט

ובן הכא נמו מפרש בצירוף שמוסף יותר משוויים מפני הזמן... שאלת קנה קנט... שאלת קנה קנט...

ובן הכא נמו מפרש בצירוף שמוסף יותר משוויים מפני הזמן... שאלת קנה קנט... שאלת קנה קנט...

שאלת קנט

מה שכתב הרמ"ם ז"ל... שאלת קנט... שאלת קנט... שאלת קנט...

מה שכתב הרמ"ם ז"ל... שאלת קנט... שאלת קנט... שאלת קנט...

ותו קשה על הרמב"ם ז"ל... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה...

ותו קשה על הרמב"ם ז"ל... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה...

ובמה שביארנו להלכה כדברי יוסי בר יהודה... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה...

ובמה שביארנו להלכה כדברי יוסי בר יהודה... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה...

ורענן קושית הרב מהרי קארן ז"ל... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה...

ורענן קושית הרב מהרי קארן ז"ל... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה...

שאלה קס שאלה זו נשמטה מהמעתיק וזו תשובתה בצורה תשובה

תשובה

שאלה זו נשמטה מהמעתיק וזו תשובתה בצורה תשובה... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה...

ואומר כי באמת לא יעלה על לב ל' שחכם אחד ספרדי... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה...

ואם לחשך אדם ל' כיון שכתוב אנו חותמי מטה אולי יהיו גם כל חכמי אשכנז ובעלי בתים לא שאלו לא חתמו... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה... וכו' מאי קאמר וראש פלוני וראש אוקה...

ל' א' 34 נעט

תורה ושלשה אחרים הם בעלי בתים אמנם החמשה חכמי אשכנז אשר הוזכרו בשאלה אשר היו בתיים הם היו כלם חכמים חכמים גדולים רבנים מפורסמים ומה בעלי בתים אשכנזים היו שלא הוזכרו ויכיר יתכן שחכם אחד הגם שהיה ראש הוא ושני תלמידים עמו יגזרו גזרות ויפסדו הסכמות על חמשה חכמים גדולים ומה בעלי בתים על עסקי ממון זה לא יעלה על לב דוקא כשהוא גדול העיר שאין גדול בעיר כמוהו וגם כל טובי העיר מסכימים או יכולים לכוף את המיעוט אבל אם המעצרים הם גדולים בחכמה וגם הם טובי העיר כיצד יגזור החכם עליהם גזרות שלא כדרכו ולכיוון השול לא באמת קנת תשובת הרב מהרי קארן ז"ל אשר הפליא לבעשות ולדבר בעיניו לא עמד עליו וס' כאמר דאפי' לדברי הכת שאומרים שיכולין הרוב לכוף את המיעוט היינו דוקא רוב העיר להסכמת גדול העיר וטובי העיר אבל לו גדול מהחכם הגזיר הנס כי אדם גדול היה מכל מקום אינו גדול מחכמי האשכנזים הם הם כעומתותם כתנו לו אך המלוכה היינו ללכת לפני האומות כי אינם מכירים לדבר יקודית מעט ליעזר עם הארץ וימנעל ותגדמה אלל לא נתנו לו המלוכה לגזור עליהם ועל קהלם גזרות חדשות וזו פשוט ומאוחר.

ואמר כי באמת לא יעלה על לב ל' שחכם אחד ספרדי יגזרו גזרות על חכמי אשכנז הנס כי רב הוא החכם הגזיר הלל הוא החכם השלם הדין המכונן כמה"ר כנלל ז"ל בכל זאת חכמי אשכנז אשר קצו בשמות בשלם רבני אשכנז הם הלל סמה הרב רבי פיש היה רב מפורסם ודין בעורו ואפי' שמעתי שהיו לו יתיר ממאיתם תלמידים גדולים וחכמים בשיבתו וגם הרב כמה"ר שמעון הגירי עליו שהיה אדם גדול ונחר ספר וגם החכם השלם ס"ר שמשון והחכם השלם ס"ר יוכה אלקס בחיים את כלם זכרתי והנה הנס גדולי חכמי ישראל ובודאי ללא מבעיא לדברי הכת של גאונים עולם המפרשים הכת רשאין בני העיר להסתות ולסמיע על קנתן דהיינו דוקא כשהסתנו כלם והשכימו אז יכולין להסיע על קנתן אבל לעולם שאין הרוב יכולים לכוף את המיעוט על הסכמה או חסם אם לא שהשכימו כלם מתחלה וטוב חזר בו אחד מהם ואז יכולין להסיע על קנתם הן לעכוש הן לשדושי אבל אם ישכימו כלן אפי' הם מועטים אשר הם מעצרים ידם על השלום והסכמה בטלם בודאי לדברי הכת הושת לא היו יכולין שסם אחד ספרדי אפי' שהיה רב מפורסם לגזור הסכמה אפילו כגד יחיד שחולק בדבר כיון שאין בדבר הפוא מנדר מלתא לאפרושי איסורא אלל אדרבס מילתא דאיכא רוחא להו ופסידא למסרחב וזה פשיטא דלאו כל כמיניהו אלל אפי' לדברי הכת החולקת ואומרי' שיכולי' הרוב לכוף את המיעוט ועל זה אמרו רשאין בני העיר להסתות ולהסיע על קנתן כלומר אפי' לא תתירא אחד או המיעוט בתקנה זו יכולין הרוב להסתות ולקנות את המסרחב אפי' לבעלי סכרא זאת כג"ד מודו דלאו כל כמיניהו משום דע"כ לא פליגי לא כשהרוב מנין ורוב בנין וכל טובי העיר בהסכמה גדול העיר מוסכים עוהם אבל כג"ד דחכמי אשכנז גדולי הדור כיבדו ואם החכם כמה"ר כנלל היה ראש אלו הם רשומים וחכמים גדולים ולא יעלה על לב סיהו עפלים לו להכריסם שזיימו גזרות כי בודאי היו גדולים ממנו במנין ובחכמה ברוך חכם הרשים היודע מי הוא היודע כי המס היו בחזקת גדולי דעה וגם במנין החותמים ראויי החכם כמה"ר כנלל וחד דעמיה החכם ס"ר אברהם ירושלמי תלמידו החכם ס"ר משה נ' שמשון אה השנים הם בני

ל' א' 34 נעט

שאלה קס

נכנסו ואלו באו מקום לאמר מודעא למי שמתו...
שאל יקרה כיצד בעדות...
זאת ועוד אחרת לדרכא מדברי השאלה מטענת הספרדי...
כדאש שמועבים שימנו להם הקב"ה הכו מיום פטירתהם הכו...
עד היום וכו' משמע שלא כתבו ולא פרעו ולא קיימו התנאי...
אחר פטירת החכם וכדאש שלא האריך החכם אלהה ימים...
דכ"ס אחר ההסקמה כי זה זמן רב שכשר ואפילו אמנא...
ספרעו בימיו היה מפחדו ראה לדבר כי אחרי מותו לא...
פרעו דבר כל זה מורה שלא קיימו וקבלו ההסקמה ומה...
ספרעו היה באכס גמור.

גם הטענה שטעונים האשכנזים שאם יעמדו לחסדו ימנא...
שכבר לקחו מהם הספרדים יותר מששית המעות...
השולחים טענה היא ומה שהשיב הטוען הספרדי שלא יקרא...
שלום לא מה ששולחים כלי שליח חלילה וכו' הנותן...
מעוה לשלוחים אינם קראים שולחים הגע עמך האשה שעשתה...
שליח הובאק אינו אומר לו העלם הולך נט לאשתו וגם נרדף...
שיאמר לה השליח אפי' שהאשה שליחה הרי זה נישך ששולח לך...
בעלך פ'והרי את מגורשת וכו' הרי שאול שולח לך בעלך אפי'...
שהיא עשאתו שליח וכו' כן הדבר יהיה אכשי ירושל' עשו שליחי'...
ואכשי הוכה לארץ הם שליחי' ידם המעוה ולעול' שליחי' מקרי...
זאת ועוד אחרת שאלשון ההסקמה מורה כן שכתוב אם...
קהלות הקדש שבמונה לארץ לא ישלחו שום כדכס...
וכו' מלת שום כדכס מאי עבדתיה לא לרבוני אתא כל מימי...
כדכס אפילו על ידי שליח.

חדע שכן הוא דאם לא כן אתי להו לספרדים פסידא והיוקא...
דאם ישלחו האשכנזים שלוחם לארנותם ויביאו להם...
מעוה לא יומן לספרדים הששית לפי סדרתם שדורשים דוקא...
השולחים מכל שליח וזה לא יעלה על הדעת דכשי האומדן...
רוב המעות הבאים להם על ידי שליחים וכו' יתקנו לשון...
תקנה להויקס זה לא יתכן.
נמצא כפי מה שביארנו שהדין עם האשכנזי כו' מכל הכי טעמי שביארנו...
שוב ראיתי וכתנו אל לבי ולשוני תהנה זכות הספרדים...
אנשי לשוני והרי אמרו במראש ישמעאל כהנא משיע...
ככהני על כן מנאתי להם קנת זכות הלא הוא כשנדקדק...
מה שכא בטענת הספרדים וזה לשון השאלה תבעו הספרדים...
שפרעו האשכנזים הקב"ה מיום פטירתה' הכוכר' עד היום...
ומהיום והלאה ימנו להם מחנית הונאות העור כי לא יתרכו...
בערך הכתוב בהסכמ' עוד עכ"ל.

ובאמת לכאורה התימה על הטוען בשלמא מה שנא...
בטענת ההסקמה הקדומה הנעשית מימי החכם...
אלהה תיכא אבל מה שאומר ומהיום והלאה לא יתרכו בערך...
הכתו' בהסקמה כמה כחם יפה ומה זו שאלה...
אמנם היה נראה לכאורה שיש בידם לערער ולבטל...
ההסקמות ולומר כי בזמן ההסקמה לא היו כל...
כך נותנים האומות עיניהם כמחוס של ישראל וגם היו...
בספרדים עשירים בעלי כספים וגם היו שולחים למגרי' וקוטעדי...
ושולחים להם ממון רב אך עתה כי קצר המנע וכל הכספים בטלו...
ואין עיני האומות כפי האומדן לא על מי ששולחין להם ממון...
ובדאי שרוב השלח היום הוא לאשכנזים פשיטא דאולי' בתר...
אומדנא כמו שכתב הרב מהר" איהרלן אל שכל עיני הממים...
השולחים אחר מי שנותן עיני המושל בממון וא"כ אין יכולין...
לסבול כי אפס כסף וכשפכס בא אליכם.

קלד

שאלה קס קסא

מעצמם בין על ידי שליח זאם כבר נקבל הששית אין להם...
זאם תביעה ואם לאין יעשה פשרה ביניהם כמו שכתבנו...
כל מה שכתבנו זה לענין הדין חכמם אחר שכבר קבלו...
עליהם בכחם חומרות ולזה לקבל מה שיגזרו השני...
ברורים הלא יחמה החכם שלם שה' מאיר אשכנזי והכנז...
והנעלה שה' אברהם ולייפיר בודאי שמהערער על זה...
הוא בכלל ארוף ואם לא ישמע כדורו עליו פס שני וחמישי...
ושבת ושומע לבו ישכון בעמ' ושקנן. ונכל שדי יתלונן...
ועליהם תבא ברכת טוב. ונור ישראל יבולכו משגאות...
ויראנו ממורתן בשלמות אמן. כה מעתה.

שאלה קסא

כל ימי בנטעדיתי על בסקונ' ושמוכרים הנויים לפי...
שאיני זכיר בעת של גויים אם לא על ידי קופס...
ולו הכיסקונ' שיימי מקטער לפי שאין דרך ומקו' להשליך...
קופס אחרת אי איישר חילי אחר יתיה ועתה באתי אחרי...
הענין במלת ה' עלי ומנאתי להם הטר.

ואומר דידעו טעם אימור פת של גויים מדרבנן ומשום...
סתבות נעשו כה כדאיתא בגמ' וסניא הרמ"ב...
אלהה והטור יד סימן ק"כ וכמה שם וזל קנת מהמחברים...
חילקו בין פת של בעל הבית לפת של פלטרי דלא שייך...
סתבות לא בשל בעל הבית בלכד הילכך אסרוהו אם לא...
במקום שכנס אבל של פלטרי אין כאן כל כך קירוב דעת...
שכאומביתו הוא עוסק וכן מחלק בירושלמי וכו' עכ"ל.

חרי' דליכא הך חששא איכא מאן דשרו זאנו כהנז...
אימור אפי' מן הפלטרי כדכרי המחמירים פ"ט בביסקונ'...
יראש לבניות דעתי דלכ"כ שרי.

שאלה קסב

חרי' דכא כתב טעור שם וזל וכתב אדוני אבי הר"ש...
אלהה טעוה שלא אסרו לא פת חטים ושעורין...
וכוסמין ושבלת שועל ושעורין אבל של קטנית ושל אורז...
ודוחן אינו בכלל פת סתם שאסרו וגם אינו חשוב לקלות...
בו משום ביטולי גויים פד כאן לשונו.

ובאמת דברי הרב מפני קארן זל נרובין לי עיון
הכלל המורה מדבריו בכ"ד דענית כעל מלך הקדוש
לאו מלמא היא אס לא התבס עמו בעירו

שאלה קסט

ראובן ומשמון תושבי ירושלים מ'כז ומשמון
הקיף בחיוב בנטך ובמרבית וזה דרכו
כאל לו כל הימים ומשמון מפורמס. כי דמים בדרום

גם טוען ראובן שלקח ממנו משמון למשכנו כעד חובת
הקהל קדוש אשר הם יעו ונשבע להנילים ולא הנילם והנם
ראובן קול מרים משרק הדיוס כי אחר שיש בידו ראיה ברורות

תשובה

הקיפה להיות ערב כפרו והדברי פשוטי
אם יוכל ראובן להוכיח לאור דבריו ויעשה
מעשה ב"ד כי משמון הוא גזול וחומס ואין מי שיוכל להוכיח

וזאת אשר חשבתי אני בהמלת ה עלי.

תשובה

דבריו השול הזק בערכובייה פנס פלמיז
דודק אחר מלין מורכבות ומיבות השניות
כי המליץ ביניהם ככל זאת דבריו הרדיוס וכלוים במעלותים

תקנתא ותקנת לתקנת לא עבדין והס' כס' ל' לא פ' בעל ה'
עבדי דכפיר הכוונת קסט מסוס דכסובת ספס טיף עבדי
עבדי מסוס דסו תקנתא מסוס דרב קמת סקס אלל שובת

שאלה קע

נדרשתי לומר שלוכי ראובן קיה לו טען חוב
שמעון והנרך לעשות מודעה לטובע
הסט' משמעון שהוא במד'א'א'א'א' ומ'א' אונס' דאורי' הטעניסו

תשובה

כתב הטו' ח'מ סי'מ'א' כתב בעל התרומה
יש מהמורים שהדיו שאס קלוק במחיות
היס והמלוה סושה שלא יולך שקרו בידו שמה יאבד לו בדרך בא
לנכ"ד שבעירו וכ"ד שבמקום שהלוה עס וירדו לנכ"ד שבמקום

שאלה קטב קענ

ואכס מחלס מחי למת בטלה ואם יש עדים כמה היתה כדוכיית...
על כן פרק עשירי ובערך זו כתב המומחל בתוכת' לבעלה...
אכס כל תכא' כמבנה ואפי' מוכות אין לה עליו עכ"ל?

שאלה קענ

ראובן

כשא עם למה ושהה כשוי עמה כמו ארבע...
שנים ואח"כ כעטרה לאה לבית עובד' בתי...
סוית לה זרע ממנו וכשבאו לחלוק עובד' למה הכעטרת בין...
ראובן בעלה ובין יורשיה כמנהג טעמו יורשים כי גם סנוייאש

תשובה

טענת הטוען שמעמי שהוא מוטעעב שם...
הגויאש בכדוכי' אינה טענה כי אין מנהג...
המוטעעבניים כן רק בהסתפק כותף מענת בעין בתורת מוקדם...
ואכי הכלה קונה מאותן מעות מפני כדוכי' ואחר כך שמים

קמא

שאלה קענ עה

תקשי לפתלמחל נפלא אמאי לא קבעי הך צעיא כמי' אכס' דחצר...
וכי תיחז דר' אבד' לא בעי' הך בעיא לא בחומת העיר תקשי...
לרא' גופי' אמאי לא בעי' הך בעיא בחצר?

והנראה לע"ד כשנקדים מ"ס הטור סי' קפ"ו וכסנויין...
גובין לפי' ממון לא לפי' כפשות ולאחר סנויין...
לפי' ממון רואים ג' כ' איזה בית קרוב לחומה ירע' ויחר עכ"ל

והנראה לתרץ דבחדר עושין הסמירה להשמר מעין בני...
הקדשים שלא יקיימו בחצר לכך עושים בית שער כמנהג...
שפירט רש"י מפני העובדים וזכרים שלא יקיימו בחצר ובין

שאלה קענ

שאל

של פאים החכם הטלם כמהדי' פלאקון מאתנו...
ע"ד חצר שומעין שנהג' א' מהם לקרובי...
פתא' דדרתא לפנים מהסגר כדי שלא להרבות בהנאות...
בבין חומת החצר שהיה חדיבה לכך אצד שאינו רונה

תשובה

תכן המס עבד' קשותין כושין אותנו...
לכנות בית שער ודלת לחצר וכו' כושין...
כשהן גובין לפי' ממון או לפי' כפשות וכו'...
א"ל לפי' קרוב בתים הן גובים לעזר בני קטע דה' מהמור'

שאלה קעה

שאלה קעז

נדרשתי לאשר שאני פתוחה ח"ה יודיעה נא לי שמי ששקע בית אחר מחנאלס ח"ה דניאל ירחי עס ימים ושנים הוא ואני סתם בר' והיום דה' בה מאותו העם ופי' היום בא ח"ה דניאל ותבט את ביתי כי הניח סערה טערה למורקת של חתום וכוונתו וכוונתו כפירוש חתום הוא והלאה אם ישך נבית יערע שכינות ואלתה יודיעה שוכנת עתה נבית ואלתה שריחך כדוד זה ו' ט"ס ועתה דונה ח"ה דניאל לטובואה מהבית גם מוכע שכירות כל זמן שדר בבית אחר. עשרה לו ופדאה וטלו ממני העין עם מי.

תשובה

לבאורה היה נראה שכיין שכל אותו הזמן דרה נבית ולא פרע שכידי טענין לטענה חזר וקלמס ממנו בק"ג כיון שדר בה כמה שכיחוקט וכיון טענה אין נארץ אין כח לה' דניאל להוניהא. **אמנם** אחר העין כל' ע' כי יכול להוניהא כמה טעמים א' שכיין שה'ר הניח טערה טערה המטכקתא וכל עמן שידור בה חייב לשלם שכירות כדאי שאין כח קלמס ח"ה יודיעה לשנת בבית בע'כ כיון שאינה עושבת קודאי ובראי בעלי חזר וק' אה ממך וכיון שאינה עושבת אכן לא טענין לה דאין כאן מקום לטעון נבילה מה שאינה עושבת ולא דמי לטענין לימי או טענין לירע או ללוקח דאדרבה נבית מיום טערה בטער והשכירה לו ה' נבית בנחוקת פ' ד' דניאל ולא טענין מפתק וק' טעם טעם ומתואר אין להאריך נראית.

ואת

ועוד אחת דאמי' בא סה' יודיעה או אביו וטעון חזרתי ולקחתיה ממך ושכנתי בה שכי חזקה לא מהני לה' הדין והדמיון והר"ש והטור סי' קכ"ג נראה שה'ר הכריע כן סי' שכו' אל מוסרית בידינו מחנאלס כל שטכנס לשדך או לבית נדרות ב' אינו יכול לומר חזרתי ולקחתיה ממך. וא"כ ה' יודיעה מהטכנס מתחלה נדרות ח"ה דניאל וירדו לבית נדרות שוכ אינו נאמן לומר חזרתי ולקחתיה כיון שהנדר מפורסם לכל מהטכנס ואינו יכול להכחיש שלם מהטכנס כח"ש הטור סי' קכ"א. וזוהו הניח ראיות עמומות ע"פ א"כ מעתה בין שהדין סובר כן כבר כתבו פוסקים כגון הכוסק בהדין בשאין התו' מולקיס עליו והכא לא מנינו היתומות מחולקים ועוד שה'ר' מן חנול' המורים והדין מהנדולי המורים מהמורים פסק כן וכתיב במסורת כדאי כך דאוי למנום ולדון. ומה גם דאוי ארעא בנחוקת מאוי קמא פ' דניאל אע"ג דהיא חוקת הכאן ושמעתי שז' פוסקים דלאו קרקע היא אנו בעניותינו ס'ל הקרקע היא וכאן נוהג' בארצנו שפת המת להכניגה בקרקע שהי כודע בעליה עוארים וכל עולי הקרקעות מחקיקעי וכן נוהגים לכתוב טערי מר האשה ובעלה ושער שכירות כדן קרקעות כל לא חכרו לקרות שדן קרקעות יס להם.

ועוד

שפ'י החולק ואו' שחוקת הכאן אינה קרקע היינו לומר דניו קרקע אבל לענין זה יודע שאיך מטלטלין כדי שאלמר שהוא בנחוקת מי שהוא כירו וכרסו וממנו לא מוטו בעלי הראיה דלא אמ' לא במטלטלין שאדם יכול להניחו בביתו אבל קרקע לא טיך לומר הכי קרקע אינה נגזרת ואינה יוצאה מחוקת בעלים הראשונים אעפי שאין לו בה לא חוקה שנון הקרקע הוא לחלף עכ' אין לו דין מטלטלין לענין זה שכאמר ח"ה בנחוקת מי שפסק בביתו דהא קרקע היא ולא טיך להיות נבית טים אחר הולך לעולם עומדת בנחוקת בעליה הראשונים.

תדע דאיך לום דלא נרע משפחה טלגולה אין טוס אחד יכול להחזיק בה ולומו עלי היא שאינה נחשבת כיו' ואינה נכנסת בבית ח"כ כל שכן הוא ואם כן מעשה חוקי ארעא בנחוקת ח"ה דניאל מארז קעזא. **אמנם** ראיתי וכתיו ל לבי לקשות קושיא חוקס על ס' הדין ופי' שכתו דאח איתא דקטיד מתחלה נדרות טוב אינו נאמן לומר חזרתי ולקחתיה ממך א"כ היכי מתוקמא שהיא דאמרינן וכו'ן שירו מאריסותין או מאומותין או מאפוטרי' ויטבו בה אפ"כ שכי חזקה ולא מיתו בהם יס להם חוקה ואמאי הרי כל הכי מתחלה ידרו נדרות פלגים והאומן והפטרותם וכיון שמתחלה ידרו נדרות לבכרת הדין ופי' שכתו טוב לא מתמני אפילו טבו חזקה.

והנ"ל לתרץ לזה הוא דהתם לא מקרי יודע נדרות שכל יודע כה לעצמו בלבד לא אומן לתקנה לנוכח בעליה וכן אפטרותם לנודך בעליה וארום כמי אע"ג דאית לים חלק מ' לשם בעליה עושה הילכך לא מקרי יודע להם נדרות הילכך כטעון אחר שידור מאומותין לקחתיה ממך מיתו דהא התם הוי חזרת לקחתיה לעצמו מיום טעון שקחא לעצמו אבל אם משכנה שהרי יודע להם מתחלה לעצמו בתורת משכנה או שכתו שידור בה ולקחה לעצמו בתורת שכירות ק' לא מיתו לומר חזרתי ולקחתיה ממך כך נע"ד לתרץ לה' הדין ופי' שכתו הבלל העולה מדבריו שיש נאות לה' דניאל להוניהא ח"ה בבית אמנם טעם ועשיתי קושיא והקטוב למען ילך בדרך טובים ולא יניאסם עד הוא אישה או ירננה כדני בסף בת נדולים ולו תהים נדקה והכל' ככתבתו ונוד ישרא יניכלו חשונות ויראנו מתודתי כפלוות. כ"מ.

הענין יום טוב נהלון.

שאלה קעה

נדרשתי

לאשר שאני פתוחה ח"ה יודיעה נא לי שמי ששקע בית אחר מחנאלס ח"ה דניאל ירחי עס ימים ושנים הוא ואני סתם בר' והיום דה' בה מאותו העם ופי' היום בא ח"ה דניאל ותבט את ביתי כי הניח סערה טערה למורקת של חתום וכוונתו וכוונתו כפירוש חתום הוא והלאה אם ישך נבית יערע שכינות ואלתה יודיעה שוכנת עתה נבית ואלתה שריחך כדוד זה ו' ט"ס ועתה דונה ח"ה דניאל לטובואה מהבית גם מוכע שכירות כל זמן שדר בבית אחר. עשרה לו ופדאה וטלו ממני העין עם מי.

תשובה

לבאורה היה נראה שכיין שכל אותו הזמן דרה נבית ולא פרע שכידי טענין לטענה חזר וקלמס ממנו בק"ג כיון שדר בה כמה שכיחוקט וכיון טענה אין נארץ אין כח לה' דניאל להוניהא. **אמנם** אחר העין כל' ע' כי יכול להוניהא כמה טעמים א' שכיין שה'ר הניח טערה טערה המטכקתא וכל עמן שידור בה חייב לשלם שכירות כדאי שאין כח קלמס ח"ה יודיעה לשנת בבית בע'כ כיון שאינה עושבת קודאי ובראי בעלי חזר וק' אה ממך וכיון שאינה עושבת אכן לא טענין לה דאין כאן מקום לטעון נבילה מה שאינה עושבת ולא דמי לטענין לימי או טענין לירע או ללוקח דאדרבה נבית מיום טערה בטער והשכירה לו ה' נבית בנחוקת פ' ד' דניאל ולא טענין מפתק וק' טעם טעם ומתואר אין להאריך נראית.

נדרשתי לאשר שאני פתוחה ח"ה יודיעה נא לי שמי ששקע בית אחר מחנאלס ח"ה דניאל ירחי עס ימים ושנים הוא ואני סתם בר' והיום דה' בה מאותו העם ופי' היום בא ח"ה דניאל ותבט את ביתי כי הניח סערה טערה למורקת של חתום וכוונתו וכוונתו כפירוש חתום הוא והלאה אם ישך נבית יערע שכינות ואלתה יודיעה שוכנת עתה נבית ואלתה שריחך כדוד זה ו' ט"ס ועתה דונה ח"ה דניאל לטובואה מהבית גם מוכע שכירות כל זמן שדר בבית אחר. עשרה לו ופדאה וטלו ממני העין עם מי.

תשובה

לבאורה היה נראה שכיין שכל אותו הזמן דרה נבית ולא פרע שכידי טענין לטענה חזר וקלמס ממנו בק"ג כיון שדר בה כמה שכיחוקט וכיון טענה אין נארץ אין כח לה' דניאל להוניהא. **אמנם** אחר העין כל' ע' כי יכול להוניהא כמה טעמים א' שכיין שה'ר הניח טערה טערה המטכקתא וכל עמן שידור בה חייב לשלם שכירות כדאי שאין כח קלמס ח"ה יודיעה לשנת בבית בע'כ כיון שאינה עושבת קודאי ובראי בעלי חזר וק' אה ממך וכיון שאינה עושבת אכן לא טענין לה דאין כאן מקום לטעון נבילה מה שאינה עושבת ולא דמי לטענין לימי או טענין לירע או ללוקח דאדרבה נבית מיום טערה בטער והשכירה לו ה' נבית בנחוקת פ' ד' דניאל ולא טענין מפתק וק' טעם טעם ומתואר אין להאריך נראית.

שאלה קטט

תשובה

פנים דברי יאיר לפי שיש להם... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם...

ואומר

כפי שכתבנו בלשון אחר... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם...

אמנם משהוא לא אירא... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם...

ובאמת

דבריו מנוגמים מה שכתבנו... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם...

שאלה קפ

קמט

לאין ספקי שאלו מנרש את אשתי... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם...

ועתה

מכאן קצת לקרר דעתי... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם...

בלוי דעת כמו שטר מכתבת... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם...

ואומר... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם... ואלו המוסרים הם יסודות שיש להם...

שאלה קפב

דחיא דר' יוחנן בן ברוקא סני באמירא וסמי וסמי... דחיא דר' יוחנן בן ברוקא סני באמירא וסמי וסמי...

ובתירוצ' רבינו חננאל יט מקום עיון דהוא תירץ דהוא... ובתירוצ' רבינו חננאל יט מקום עיון דהוא תירץ דהוא...

אכנס מוכרי הרץ אל לא משמע הכי דכתב ואל מפרשי... אכנס מוכרי הרץ אל לא משמע הכי דכתב ואל מפרשי...

במצא כפי מה שביארנו דרבינו חננאל והר"ם ורמ"ם... במצא כפי מה שביארנו דרבינו חננאל והר"ם ורמ"ם...

ויש להקטין לפירוט רבינו חננאל והר"ם והר"ם... ויש להקטין לפירוט רבינו חננאל והר"ם והר"ם...

והשתא קשה טובא בשלמא לתירוצ' רש"ם נראה דלא... והשתא קשה טובא בשלמא לתירוצ' רש"ם נראה דלא...

דחיא דר' יוחנן בן ברוקא סני באמירא וסמי וסמי... דחיא דר' יוחנן בן ברוקא סני באמירא וסמי וסמי...

אכנס מוכרי הרץ אל לא משמע הכי דכתב ואל מפרשי... אכנס מוכרי הרץ אל לא משמע הכי דכתב ואל מפרשי...

במצא כפי מה שביארנו דרבינו חננאל והר"ם ורמ"ם... במצא כפי מה שביארנו דרבינו חננאל והר"ם ורמ"ם...

ויש להקטין לפירוט רבינו חננאל והר"ם והר"ם... ויש להקטין לפירוט רבינו חננאל והר"ם והר"ם...

והשתא קשה טובא בשלמא לתירוצ' רש"ם נראה דלא... והשתא קשה טובא בשלמא לתירוצ' רש"ם נראה דלא...

שאלה קפב קמז

תשובה

זמ' ימים כשלא שלם כיוצא בזה וסארכתי... זמ' ימים כשלא שלם כיוצא בזה וסארכתי...

ועתה אשיב לך שאלתך... ועתה אשיב לך שאלתך...

ואומר תחלה אודיע לך... ואומר תחלה אודיע לך...

ואומר דע שאלתך... ואומר דע שאלתך...

ואומר דע שאלתך... ואומר דע שאלתך...

ואומר דע שאלתך... ואומר דע שאלתך...

ואומר דע שאלתך... ואומר דע שאלתך...

ואומר דע שאלתך... ואומר דע שאלתך...

ואומר דע שאלתך... ואומר דע שאלתך...

בהלכות זכיה סתם וקמונו לכך תירץ שסארכתי... בהלכות זכיה סתם וקמונו לכך תירץ שסארכתי...

ואומר דע שאלתך... ואומר דע שאלתך...

ואומר דע שאלתך... ואומר דע שאלתך...

ואומר דע שאלתך... ואומר דע שאלתך...

ואומר דע שאלתך... ואומר דע שאלתך...

ואומר דע שאלתך... ואומר דע שאלתך...

ואומר דע שאלתך... ואומר דע שאלתך...

שאלה קפב

ראובן

עשה שליח לשמעון להוליך נע לאשתו... עשה שליח לשמעון להוליך נע לאשתו...

ומתה לא תוכל להיטות כי אם למדת ארץ ישראל הכנה

לאחר שישאר מריח הפירות אחרי מותה יהיו לארץ ישראל אבל

הכנסים והמעות עצמם אינם נותנת לאמה כי אם הפירות ויש

אינם יורשת בנה כי אין סיוס יורשת בנה כלל א"כ לא יבא משני

משנה כלל כי אינו מביא כי אם הפירות אבל לא הקדן במבא

הקדן והכנסים והמעות לא הניח לשום בניה לבד הכנסי' לפלו'

כך ולפלו' כך והשאר לא הניח אף משני ובשאר בלבו הקדן כי הפירו'

במס לבד באופן שיסאר הקדן אחר מיתת אמו לורסיו ונדנין יוכו

בכנסים וזהו מה שאמר לשון הנואה ובמותה לא תוכל להניח

כי אם לארץ ישראל אינו מדבר על הקדן שהוא אינו מביא לאמו

הקדן כדי לזכות להשאר תוכל להניח כי אם לארץ ישראל לכן

סגנון אחר מנה לאמו אינו כי אם לפירות שירוחו עד יום מותה

ואם ישאר איהו דבר מהפירות הם לארץ ישראל

נמציו למדין דבריו בטלים בענין זה באופן שכל הכנסים

במזקת היורשים מה שעשה החכם השלם כמה רר

מכנס עזריא כר' טעשה פשרה בעד חמש מאות גרוסו' תבא עליו

כדכת טוב טעשה תועלת לענין ארץ יש' והעלה בדעתם שהנאו'

קיימת והורו למת ת'ק גרוסו' יחולו ברכות על ראשו שקיים

מנות התורה שירשו היורשים בכסי מורישם כדין התורה וסגנו

הרי

הרי כתב לכל הפחות יש לו דין אפטרופוס כלומר דמן

הראוי לשון קניה וזכות הוא שיבא דסייך כי הך עובדא

דכ"ד אבל לכל הפחות בכרין שהיא שאלו ממנו שהיא ריבית להיות

אפטרופוס ודאי דמהני לשון שליט א"ך בכרין דין דכתב ומכל

שאר ככסי מהיה רשאה ושלטא לאכול הפירות הכי פירושו

ובכל שאר ככסי מהיה רשאה ושלטא בכל שאר ככסי כדאי

הפירות אע"פ דהלשון משוכח שכתב ומכל שאר ככסי בודאי

טעות סופר ודונה לומר ובכל שאר ככסי תהא שלטא בכל

הכנסים הקדן כדי שתאכל הפירות ואפי' לא שבע הלשון

הכי פירושו משום דבלשון לעז מוגבל בפומא דאיכסי למוזר

שיאם שייכוראפי פערובא די עורא לה האוירא ובודאי שזהו

העמקו בלשון הקודש מכל שאר ככסי די עורו רישטו דימי

האוירא תהא רשאה ושלטא שיאה שייכוראפי פטרובא הרי

מיתוקן הלשון שאמר ומשאר כל ככסי ולא אמר ובשאר משום דלעז

דלישא קצט וזהו פשוט אמר ויכ"ד ודוק

נמצא שהקה לה הקדן לפירות א"כ שהתא דאמינא לכסי

גם אכונאמר שמה שאמר לא תוכל להניח במיתתה

כי אם לחברת ארץ ישראל רובה לומר שלא תניח הקדן

שהרי היא שלטא בקדן לפירותיו לכן בזה שלא תוכל למת

קדן כי אם לחברת ארץ ישראל

ומעתה

וכו ענין ארץ ישראל אחרי מותה לא שפער שיוכו

בקדן לפירותיו אבל לא למיכל קרבא יאפשר שיוכו

גם בנוף הקדן לעשות כרובס דרוקא היא לא השליטה

בנוף לא לפירות כדי שלא תוכל לזכות בכנסים בחיי ואף

כי אחרי מותה לאחרי אמום לחברת ארץ ישראל תוכל להניח

אפי' הנוף בהשלט כי כן בזה לה בכה

ועל מה שרע בעיני החכם השלם כר' להוביא ממון מחוקת

היורשים תמכני עליו הרי המורש הוא הוביא את

פירושו ובלקס מירושלם אבותו שהיא היורשת ודאי' כתב לה

שלא אמרה משום טעמא דאין אדם מוכיח דבריו בטעלה

והתירוץ לזה יוכן בסקדיים מה שכתב העור ס"מ סס

יכן אם כתב לפלו שטר חוב ש"ס לו על פלוני אין

נריך לכמוו לו שדבריו ככתובים וכמסורים

וכן איתא בגמ' גבי אמיה דרב עמרם הול' מלוגא דסטרי

אמרה סבי לעמרם והקשה הר"ן אל"ס היכי מהכי

כתיבת הסטר הא אמרינן ידור' פ' כבית זה לא אמר כלום משמע

דלא מתקיימין ליטכא דס' מ' ולא אמרינן כיון דגלי דעתיה שהוא

רובה שידור כבית בית לדידיה קאמר הילכך ס"מ שאמר שטר

חוב לפ' לא קנה עד שיאמר הואיכיל שעבוד דאית ליה ביה ופי' איה

הרי

לח א א 38

שאלה קפו פז

בקרן ופירות תדע שזו כוונתו לזכות את עניי אף דל' לכ אמאי קאמר ויכול שר ככתי תהא רשאה ושלטאה לאכול פירות ולמה צריך להסליטה בכל הנכסים היה לו להסליטה שיעור שמוכל להסתפקם מהם דכפי הכפעה שהם ששת אלפים דוקאטי וככרחה בעשיירות אותן המעות שהכיתו היא יכולה להסתפקם מעימותי א"כ למה לו להסליטה בכל שאר ככמוי לאכול פירות אע"ג דיש לדרות ולומר דכוונתו בזה לומר שאם לא יקא ריוח ופירו' בקנת ממון ויהיה באחר תקח מאם שריוח לך לא ייחד לך קרן פירעו מ' קשה דהיה לו לומר תאכל מעיירות ככמוי אבל אומריו ומכל שאר ככמי תהא שלטאה ודאי דכפי קאמר תהא שלטא' בכל שאר ככמי בקרן כל מה שמשא מככמוי הכל תזכר בהם ותאכל מהפירות ואחרי מותם יהיו קדש לחברת אז כל שאר ככמוי הנו לכל הפחות להיותם קרן קיים ופירוטיהם לחברת אז

אז אפשר דאפי' קרן ענמו יכולה להכתי דאע"ג דאין לה כח בקרן אלא לפירותיהם שיינו דוקא בחייה כדי שלא תכלה קרן אלא יהיה קיים ואחר מותה יזכו עניו ארץ ישראל כי לך כיוון להסליטה בכל הקרן כדי שתכתי אחר מותה לעניי אז כמאם שזכרו גם בקרן כי כן בוס הוא וזו היתה כוונתו להסליטה בחייה בכל הקרן כמבואר והכלע"ד כתבתי וזו ישראל יזילבו משגיאות ויראנו מתורתו בפלאות אפי' כה מעתיר

שאלה קפו

ולמרנו רבינו ראובן היה צריך ככוס מעות והלך אצל שמעון ללוות ממנו ככוס המעו ושמעון קתרנס לתת לו ככוס המעות שהו בהערכת רבית שימכור לו ראובן חנות אחת ידועה לו ויען שמעון לא היה מוכתב לרבונו כמכות שהו על ככוס המעות שהו שהיה כותן לו בקש גם כן קראובן עוד משכונות אחרות כוסף על החנות שמכר לו ועשה שמעון לראובן שטר טענה כדת מה לפשות . וכן כתב שמעון שטר שכירות על ראובן שסכמה לו החנות בשכירות כך לדש וכיוונו בשכירות שיקים כך שיעלה כמכין עשרה למאס הכסח על ככוס המעות שכתן שמעון לראובן על החנות שמכר לו ומשכונות אחרות שכתן לו עוד . ואחר שפרע ראובן לשמעון כל השכירות בערך שכתפירו כיכיהם בא ראובן לפדות חנותו ומשכונותיו שהכתי ביד שמעון ופורע על פי דמי השכירות שכתן לו השאר ששאר חייב לו למשלום ככוס המעות שהלוה לו ואמר שמה שלקח ממנו בתורת שכירות הוא לא נתנו לו כי אם בפירעון החוב כי מעולם לא היה חייב לו שכירות מפני שככוס המעות שכתן שמעון לראובן מעיקרא היו שהלואה והא דאיה שעל החנות לקח ממנו עוד משכונות לקיותו הפועל על ככוס המעות שכתן לו והוא עון פלילי שיקח ממנו חרבות כהערכת השכירות שעשו על כך וזכנו מודינו על קרן ועל האמת אם המעו שלקח ממנו בתורת שכירות יחשבנו לפרעון החוב ועליהם ישלם לו ככוס החוב ויפדה כס ראובן חנותו והמשכונות שנפלאות מתורתו ויחבו במעגלי בקד למען שמו ושמ

תשובה

קודם כל דבר אודיע לזאת מה שיש לתמום על דבריו שכתב בתרנס לתת לו ככוס מעות בהערכת רבית שימכור לו ראובן חנות אחת ידועה וכו וכעב עוד כפוף דבריו והוא עון פלילי שיקח ממנו חרבות כהערכת השכירות וכו' והתימה על ענמו אם הוא מודק שאין בו אלא הערכת רבית מה זו שאלה אם יחשב המעות שכתן בתורת שכירות לפרעון החוב והרי כתב הרמ"ב ז"ל מה' מלוה וזל' יש דברים שהם מותרים ואסור לעשותם מפני הערכת רבית כיצד אמר לו הלוכי מכה אמר לו מנה אף לי חעיס יש לי במכס

ובאמת

שאלה קפו

קנ

ובאמת תמוסה זו לאו מילתא היא משום דרמ"ב מנס' אלהס סובר דכיון דכבר נגמר המכר ואחר נגמר המכר נתנו תנאי זה אין כאן אפי' אבך רבית משום דהוה ליה כאלו לא מכרם זה מעולם וזכיה סגנו ואמר לו כשתתן לי מעות כ"כ למכור לך שדה זו דמהכי תנאה כשסוף עשו כחונן בקנין דרך חיוב . וזה דייק הרמ"ב ז"ל שאמר מכר לו סתם ואמר לו הלוקח וכו' כלומר כיון שהמכירה היתה סתם וכבר הושלמה הלוקח אעפ"י שהתנה אחר כך אין בכך כלום דהוה ליה כאלו היה קרקע של לוקח מעולם ולא לקחה מאדם זה מעולם ולא שני לן בין התנה מוכר להתנה לוקח אלא לאוהא דמלתא כקע דבשעת המכר דרך שמתנה מוכר ואמר סגנומ המכר דרך שמתנ' לוקח . וקדוב לזה כתב הרב מהרי"ק קארו ז"ל שהם בכפף שמתנה אחר לו עיין עליו אלא שצריך לקשור ולהקשות בזה ובמה מתחייב . אפי' כימא דמייירי דקנו מידו הו' קנין דברים תדע דהא כתב הרמ"ב ז"ל פ"ח מהלכות מכירה האומר למכרו כשאמכור שדה זו הרי היא מכורה לך מעכשיו במאה זו וקנו מידו על כך ולאחר זמן מכרה לאחר במאה קנה ראשון וכו' עכ"ל . וכתב ה"ה דמייירי דקרקע עומד ביד הלוקח וכן כתב רבינו האי גאון ז"ל עכ"ל הרי מוכר מכאן דבעינא דלמאס הרי היא מכורה לך מעכשיו ובעינא נמי שתקיה ביד הלוקח הא אם אמר אמכרנה לך לא מהני משום דהו' קנין דברים וכן מוכר מתשבות הרמ"ב ז"ל . דאם לא אמר הרי היא מכורה לך מעכשיו ככ"כ והיא ביד הלוקח לא מהני אם אמכור שלא אמכרנה אלא לך וא"כ קשה השתא על דברי הרמ"ב שכתב כאן שהתנאי קיים שהלוקח חייב ענמו וכו' ובמאי חייב ענמו אפי' תימא דקנו מידו הא הו' קנין דברים . ובאמת תמוסה זו גדולה היא ויגבי מתמיהות הטור ולא מצאתי שום אחד מהגדולים ששטע לתת לך לקוטיא זו .

והנראה לפרש דיתורן זה במה שכתב הרמ"ב ז"ל שהס פ' מהלכות מכירה המתחייב ענמו בדבר לאחר אעפ"י שלא היה חייב לו כלום הרי זה חייב שדבר זה מתנה היא ואינה אמתא וכו' עכ"ל . וכן כתב הטור שכן משפט פ"ו ה' דהמתחייב ענמו למכרו שלא בא לעולם או איכה ברשותו חייב אע"ג דאין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם ואינו ברשותו מכל מקום אדם מתחייב לתת דבר שלא בא לעולם ואינו ברשותו כיון שמתחייב ענמו בקנין והשתא אמי שפיר בדכון זה דהרמ"ב דהלוקח חייב ענמו למכור למכירו קרקע זה אינו קנין דברים דהא המס נמי כשמתחייב לתת למכירו כ"כ או אפילו דבר שלא בא לעולם זאינו ברשותו אלא מתחייב והא הו' קנין דברים דהא הו' כי הכא ממש שאומר אני מתחייב לתת לך שדה פלוני או פירות אפי' שאינו בעולם ומהני ומתחייב לקיים תנאו א"כ הכא נמי הכי הו' שאומר אני מתחייב ענמו למכור לך שדה זו או בית זה כשתבא לי המעות ולכך התנאי קיים והשתא כפאל לן ככי האי גונא כשאומר אדם למכירו אני מתחייב ענמי למכור לך שדה זו בכך וכך וקנו מידו חייב לקיים תנאו ואינו יכול למכרה לאחר שמוא תאמר א"כ אמאי נקט המס הרמ"ב ז"ל שמתחייב ענמו למכור שדה זו הרי היא מכורה לך מעכשיו וכתב רבינו האי גאון ז"ל שהם דבעינן שפאל ביד הלוקח לישמועין דמותא אפי' לא אמר הרי היא מכורה לך מעכשיו ואינה ביד הלוקח אלא שחייב ענמו למכרה לו כשידנה למכרה לאחר הא לאו מלתא היא לעולם אף הכי נמי אלא דאמא לשמעינן מלתא

תשובה

למיני הכניס הרמב"ם אל המעלה אמנם כונת הרב אל... לפרט היא להוכיח המניין אשרים שזכרונו בר והיא קוסיית... הרב המגיד אל שבת האמר וכי יגור אהרן גר בארצכם לא ימוג...

שאלה קצא

מעשה

היה כך היה ראובן רבה לקדש אשה ולקח... טבעת מיד בניו קטן של שמועון וקדש האשה... ואחר שקידשה בטבעת היה בידו רכיב גרוש ונתן אותו ביד לוי...

קנא

מעות ואכילתו הילכך אם יש עדים שאמר כן בטענת מתן... מעות דלי דהון לקידושין ואפי' יודו לרבוני סודי' שאמר... כן אחר מתן הכיבוש אם לא אמרם הן לא מהכי ואפי' נב...

אחרי

כמני ראיתי מי שפסק על הקידושין ואמר... שהרי יצא הקול כמה ימים וכיניד מעטלין... קלא לכן עתה באתי לברר וללכך הדברים במ"ד בידור...

שאלה קצט ר
הוא שאלה קצט ר
הוא שאלה קצט ר

שאלה ר

ראובן
הוא שאלה ר
הוא שאלה ר

תשובה

הדבר ברור כשמש
הוא שאלה ר
הוא שאלה ר

הוא שאלה קצט ר
הוא שאלה קצט ר

הוא שאלה קצט ר
הוא שאלה קצט ר

הוא שאלה קצט ר
הוא שאלה קצט ר

הוא שאלה קצט ר
הוא שאלה קצט ר

שאלה רא רב
הוא שאלה רא רב
הוא שאלה רא רב

שאלה רא רב
הוא שאלה רא רב

שאלה רא רב
הוא שאלה רא רב

שאלה רא רב
הוא שאלה רא רב

קנו
הוא קנו
הוא קנו

שאלה רא

יבמה

יבמה
הוא שאלה רא
הוא שאלה רא

תשובה

הוא שאלה רא
הוא שאלה רא

שאלה רב רנ

שאלה רב רנ
שאלה רב רנ
שאלה רב רנ

תשובה

תשובה
תשובה
תשובה

החנם

החנם
החנם
החנם

ראיתי

ראיתי
ראיתי
ראיתי

הרע

הרע
הרע
הרע

הרע
הרע
הרע

הרע
הרע
הרע

הרע
הרע
הרע

שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ
שאלה רנ
שאלה רנ

שאלה רנ

הפטרות והכניסה מתוך בנינו... וקולפו פניו או בידו כפי שיש לו... אבנים בנינו או יבחוץ או ביחוסין אפי' עפר שזין או פטרות...

החכם

הכלל שהיה מחזיקו עמוד הויכוח... האם נפיקו כה' יום טוב כר' לזמן... אין קץ על כל קסא ועל מלכותו אין קלפי כתבו ויהיה דברי...

עור

כתב ב' שתי פטרות כגשון הר' אל... כחג' דלי ואין להם על מה שזמנו... שכתבתי למילינא דגמרא ליכא הכרח כולי האי ואמרו במילות...

עור

כתב ב' דהרמבם אל כחג' עגור... פערביים מורכו הרב כתב בזה בני יעוין... לכלל הדין לחלוק ולומר אסור אפי' נשעת אכילס...

שאלה רנ

קנט

אפי' נשעת אכילס וכלל לאמר... דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל... דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל...

דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב... כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל... דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל...

דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב... כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל... דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל...

דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב... כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל... דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל...

דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב... כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל... דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל...

דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב... כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל... דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל...

דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב... כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל... דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל... דאמר כ' חזק ופ' סידר כו' כי סבב כוונת פירוש רש' אל...

שאלה רנ רר רה

ומינה יתקבל עליו... שאלה רנ רר רה

שאלה רד

ראובן

בתן לכן נכח... שאלה רד

ועתה

מקבל המתנה... ועתה

שאלה רה

ראובן

ושמעון קיו... שאלה רה

תשובה

זה ימים רבים... תשובה

שאלה רה רז

קמא

שעורם ולקח... שאלה רה רז

שאלה רו

ראובן

בשאלת... שאלה רו

תשובה

הדבר כדבר... תשובה

תשובה

מתחיל גריך... תשובה

את ראובן ולקחו ממנו בעליות דברים עשירי ופשיטא דעליה
דידיה סדר כיון שסוף המניין שקרו וכו' והכריח את משפט
לקנות המורה אפי' שירצה בעל הדין לשלוח ולת' דהפסד
שנים במקום שסולא לא יסיה על ראובן לבדו אלא על
שניהם כמות מה שאין הדבר כן כמו שפירשתי בראיות
ברורות מכל מקום בהפסד זה שנים עליהם על ראובן כולי
עלמא מודו שהא עליו לבדו כיון שהא המניין שקרו וכו'
גדל שסעיליו עליו בעליות ברשע דבר שאינו מחק סגורים
א"כ פליה דידים סדר וזה פשוט ומבואר הכלע"ד ונדר ישראל
יניצנו משגיאות ויראנו מתורתו בפלאות אמן כ"מ.

שאלה די

ילמדנו

רבינו גדון הכשר מקום שציינונו כך שכל
הכשר י' גלגל גדול הנקרא בערבא בבלי
ע"ן קטניס קבועים בו שמתגלגל ודולס מן הכשר וזוה"ק
בתוך סילון ע"ן ארוך שאין לו בית קבול ומסילון סולכים
המים דרך מרכות למרחצאות ולסחפים המקום עושי' שנקבים
כלבלי ע"ן הקבועים בגלגל בכוכב משקה גס בל המקומות
שקולך בהם המים למקום אין להם בות קיבול כי השקמות
שעוברות בהם המים כלם הם נקובות והמקום הוא מנכין
לכנס ובו עולין. יורנו רבינו אם המקום הזה הוא כשר
לעבול כי כפי הנראה בטור יורה דעה בסוף סי' ראוסהביא
שם סדר הגדול מפרזק אל משנות המדכי' אל בשם הרוקח
והרפ הגדול אל כמה הפליא לעשות על ספר האגור שכתב
סדרן להגר וכו' כאשר יעניין שם בראש דהמקום הזה הוא
שקול או יאמרו ברוחב דעתם שיש לחלק או שאין הכדון רוחב
לראש קבל גבול היע"ב.

עוד

ילמדנו רבינו תוסב טוקאט שקדים ספר מורה
על תכאי שיוכל להוליכו עמו למקום שיר' ללכת
לדור ואחר זמן מה עקר דירתו משם והלך לדור בעיר אחרת
והולך הספר תורה עמו כפי תנאו ואחר זמן כעטר באותה
עיר והיה חייב לשמעון. ושמעון העביל חוב כעטר הספר
תורה מניתו באומרו שזכות שיהי' למקדים כעטר מורה
להוליכו עמו למקום שילך מה ששם אותו הזכות כעטר הוא
תופס בחובו גם כן כעטר שהכירו קטן וכמדול בעיר אחרת
ג"כ תופס הספר מורה באומרו שירש מאביו הזכות שהיה לו
כעטר תורה להוליכו עמו למקום שהוא דר וידור וסק"ק של
עיר ששם כעטר אומרי' שזכות הכאה כזו אינו נחשב לבנו'
ממנו העביל חוב וגם לא לירש אותו יורנו רבינו הדין עם מי
ושכרו כפול מן השמים.

תשובה

על דבר הכשר המקום אשר שאלת הנדא
לע"ד כשר לעבול בו כיון שהכלי' הקבועי'
בו נקבים ומסתאם הנקבים הם כמולי הכלי למטה הלך
ממנו להכשיר הכלי אפי' יהיה הנקב קטן כל שהוא דאין אנו
דריבין שיהיה כשפופרת הנאל לא כשהנקב הוא באמצע אבל
כשהנקב למטה אפי' בכל שהוא בני וכן כתב המדכי' בשם
גדולי המורים ועוד נאריך בזה כמ"ד.

דלא עלה על לב אדם להכשיר כיוצא חובו וכו' אבל לענין
הכשר הדלי מלמלה עומאם נקב כל שהוא כוכב משקה בזה
לא מנינו גדולי המורים הללו שדברו. והתייחס על סדר
מרה' קארו אלהה שכתב בסוף דבריו ואל אין דברי המוסמ
אל אמורים לא לענין מן המים כיוון דבריו ואל אין דברי המוסמ
בעיבור מקוואות או להניח המים מידי שאובין להכריך לטבילת
הגוף כשפופרת הנאל אינו ענין וכו' עכ"ל.

לפי שאינו כלי אכל כלי חצירו כלל פוסל את המקום נקב
מלמטה או מן סדר הכרה אם ניקבה כשפופרת הנאל. שלוקח
כלי גדול כגון כמית גדול' או פריכה גדול' וניקבה נקב המעט'
דקבדו בארץ' יבשאו במקום כשר וכו' ע"כ לכו' וכתב סדר מסר'
קארו אלהה ואל ומה שכתב רבינו אל שלוקח כלי גדול כגון כמית
גדולה וכו' נראה שטעמו מהשיא דתביא בתוספתא קטעילין
שמקלה מים וכו' הוא אל מעד' וכו' וסודר רבינו דהלכה כל' ליעזר
כ"ר יושי כיון שהדור לו חבירו וסודר עוד דמאי דאמר ר' ליעזר
סלכס זו הורית' לטהרס פירושו הורית' דיעזר נקב קטעילין
להכשיר המקום יהיה כשיעורו לטהרה דשייכי כמובא וית' שזסו
שיעור המטה' לכלי חרס מידי טומאה וכו' ומה ששייכו בתוספתא
במה דברים אמורים מן סדר סיוואא דאלתא דפכא קמא הוא
ואינו לדבריו ר' אליעזר כ"ר יושי וכו' וכשב עוד ואל ומה שאמר
הדי' שם כתב כלי סתם ואף כלי חרס כמשמע והפריך בו סיטא
נקב כשפופרת הנאל והיכי מסר הכא נקב המטהרו דשייכו
כמובא וית' וס' לומר דהתם שאני עמיה הכלי כהלכע בעדו
שלים וכו' אבל הכא טככו ווא"כ קבצו וכו' והפריך הרבס ע"כ?
וכאמת' קשה הדבר בענייניו לומר דהר' אמר אל מולק על
רבינו מאיר רבינו שמס' והר' אש' אלהה חלקם
במיים דכולסו כתיבא לסו דכשוליו נקב כל שהוא בני שרמ' כס'
אל יחלק ויאמר דככולסו כתיבין כשפופרת הנאל ולא מופתקית
שם עוקב שיאמר סדר' אלהה חולק.

וער

השאלה האחת אשר שאלתם מראובן שהקדים ס' פ' על
תכאי שיוכל להוליכו עמו לכל מקום שילך וכעטר
דאובן ונא העביל חוב ומתם כעטר תופס מאביו באומרו שהזכות
שהיה לו לנפטר לסוליכו לכל מקום שירצה מה ששם אותו הזכות
במעוה הוא תופס גם כן הכעטר תופס בהפסד תורה וכו' דברים
הללו אין להם שחר שאם הבן יורש זכות זכ משמע שהוא ממון ואם
כן כינר יזכה הבן ולא יזכה העביל חוב כפי' בעל חוב קודם
ונזכה חובו.

שאלה רי ריא

כעשה בו כי למה יוכי... שאלה רי ריא... כעשה בו כי למה יוכי... שאלה רי ריא... כעשה בו כי למה יוכי...

שאלה ריא

מעשה

מעשה... שאלה רי ריא... מעשה... שאלה רי ריא... מעשה... שאלה רי ריא... מעשה... שאלה רי ריא...

קסר

שאלה ריא

דין של קהלם כפי... שאלה ריא... דין של קהלם כפי... שאלה ריא... דין של קהלם כפי...

תשובה

תשובה... שאלה ריא... תשובה... שאלה ריא... תשובה... שאלה ריא... תשובה... שאלה ריא...

דברים ששכח... שאלה ריא... דברים ששכח... שאלה ריא... דברים ששכח... שאלה ריא... דברים ששכח...

שאלה ריו ריו

שדרכו לסחור תמיד בהקפה מחמת שגדף שיהיה דרכו להחמר תמיד בהקפה הא לאו הכי לא . והכא מי יומר שדרכו לסחור תמיד לא יהא אלא ספק שרי כשב רכיבו ידוהם אלה הם שגאונים אל שם יש קנת בני אדם מוכרים בהקפה וקנתם שלא בהקפה אין לו למכור על ספק שלא מדעת מכירו דכל ארצי ספק הוא . וכתב הרב מהרי קארו אל זה לטובו וכן נראה שהיא דעת הרמב"ם אלהם שכתב לא ימכור בהקפה אלא דבר שדרכו להחמר תמיד בהקפה עד כאן לשונו .

גם הטענה אחרת טען שהיה לו להודיעו ולומר דע לך שהחחריות הוא עליך אם לא יפרע פ' ואז היה אומר תן לי הכתב יד ואשלם אחריו קודם שיסכר ואין לו מקום או קודם שיפיר וכוון שלא פירש לו בן בודאי שלא נכתבו בהקפה זו שהגיד לו שחבר בהקפה לא להודיעו טעם עמו טובות שאעפ"א שחברו בהקפה הרי קבלו עליו בחובו שחייב לו עשתם חוקת היא דוראי שפשיעה גדולה פשע במה שלא הודיעו ולא כתן לו הפוליסה ויאמר לו שישתדל לנכות מעמיתו ממנו וכיון שטעם אחריותו עליה ידיהם חדר דואי וכדאין הדברים שכתב קבל עליו אותו החוב כמו שאמר לו בפלגה .

גם הטענה אחרת טען אינו מאמיך שזה שפאל חייב לך הוא מהסמורה ששלחתי בחברתך ושאל מה שכתן לך היה להסנין פרעון סמורה זו ומא שפאל חייב הוא מהסמורה אחרת . נדון להנין דברים קללו דוראי שאם טוען ראובן כדאי שמה שכתן לו היה לפירעון הסמורה אחרת כפירוש וכן נראה מלשון אינו מאמיך שמה שטוען כפירוש אמר לו שזו פרעון לך הסמורה אחרת ואם הוא לו כפירוש אינו פורע לך הסמורה אחרת שקדמו וספאל חייב לך דמי סמורה זו .

והו קשה כטענה אחרת שטוען כסוף דכרי טוען לדכרוי של ראובן שמכר לקרובו אותה סמורה עם סמורה אחרת וכתן מה שכתן לא כל הימנו לומר שזה שפאל חייב וכו' דברים קללו אין להם הכנה אם ראובן טוען ואומר בפירוש פירש כשפירע לו זהו פרעון סמורה אחרת ואם שפאל חייב הוא מהסמורה פלוגית וכן נראה מדברי הטענה הראשונה שטוען אינו מאמיך שזה שפאל חייב לך הוא מחמת סמורה שלי וכו' משמע שאומר שפירוש אמר לו זהו פרעון סמורה אחרת ומה שפאל חייב הוא מהסמורה פלוגית של השיתוף ואם כן אין לטענה זו האחרונה שחר וקשו טענותיו האלה שמהטענה הראשונה שטוען כפירוש אמר לו כשפירעו . מה שאני פורע לך הוא מהסמורה אחרת ולכן אמר לו זה אינו מאמיך שאמר לך כן לא ארר' מה שפרע לך הוא כפי' דמי סמורה זו .

שאלה ריו נשאלתי

אם עגלון היה ארץ ישראל או לא לפי שיש מי שהיה סוהו סוהו ארץ ישראל ולא לפי שמי שני ימים טובים .

תשובה

ראיתי בדברי חכמים ק' בר אוריין וכו' אהבן כחכם הנבעל לתלה כח' הר גדלים קודמינו כר' אשר הנביא לומר ולהחייב וכו' אי כי כל

שאלה ריו קז

לכבוד שדין לחלוק ולומר דכפירוש כתב הרמב"ם אלהם וזה לטובו ומפני מה ירדה פירוש ממעלת ארץ ישראל מפני שהכחש קודם שיכנס כל ארץ ישראל אלא שהרמב"ם חשבה שחייב ואלו המעשים כל ארץ ככעין לבגדויותיה ואמר כך כבש ארבות אחרות הוה כבושו כלו בארץ ישראל לכל דבר עכ"ל . הרי שאין דבר מפני קדם שנקבם דוד המלך עליו השלום על שבחרו ולא כבש ארץ ישראל חללה לא אפשר שגוררת הכתוב קאי שלא תקדש חוזה לארץ עד שתקדש כל ארץ ישראל . ואם כן מעתה אם פירש כן יצא לנו שגם מה שכתב מהם אדונינו ע"ה קודם כיכוש ארץ ישראל אף על פי שלא היה לו רשות לזכות לארץ מכל מקום נורת הכתוב היא שלא תקדש מה שכתב קודם כיכוש ארץ ישראל וכן היה כראש מדברי תירוטלתי מהכח חלה גבשושין שהם מעתה מה שהיה דוד מכין ספר אל וכוונת ספר חוזה לארץ ע"כ .

הר"י שלא אמר הדברים דרך קדם אלא מפני שכתב קודם כיכוש ארץ ישראל ואפשר שגוררת הכתוב היא לא שפיר הכראש מכריחא דמפרי משמע שדרך קדם הוא דכריחא סתם פרשת עקב ואם תאמר מפני מה כבש דוד המלך ע"ה ארם ככרית וארם גובא ואין מנות כוונות בהן אמרו דוד עשה שלא כסורה התורה אמרה משתכבשו הארץ תהיו רשאי לכבוש חוזה לארץ והוא לא עשה כן לא חזר וכיכוש ארם כהרים וארם נובא גואת היכושם שנקים סוף לירושים לא הודיע אמר לו הק"ה עוף לפלגין עוף לא הודיע ואיך אמר חוזה וכיכוש ארם כהרים וארם גובא ע"כ .

הר"י משמע שדרך קדם קנשו הק"ה שכן אמרו אמה לי הק"ה וכו' משמע שקנשו דרך קדם אפ"י קדם שאמרו עשה שלא כתורה משמע שאינו דרך קדם אלא דין תורה שלא יכבוש חוזה לארץ קודם אזי מכל מקום היוגו בשאפשר לכל מה רבנו עליו השלום לא אפשר לו לכבוש ארץ ישראל שלא יתקן רשות לזכות לה . ואפשר לומר שזהו מה שפירש בספרי או אינו אלא רשות בידם לכבוש חוזה לארץ עד שלא יכבשו את הארץ תלמוד לומר וירשתם גוים גדולים וצוממם מכם ואחר כך כל המקום אשר תדרוך בגדלכם בו לכם ויהיה שלא תהיה ארץ ישראל נאמא בגדלותיהם ואתם חורים וכ"כ חוזה לארץ לא משתכבשו ארץ ישראל תהיו רשאי לכבוש חוזה לארץ הרי שכתבו חוזה לארץ מכוין שגוררת כוונות בהן הרי ארץ דין גזירה שיהי כאשרן כאן יהיה וכאמר להלן יהיה מה יהיה האומר באן מנות נובגות שם אף יהיה האומר להלן מנות נובגות שם . ואם תאמר אפ"י מה כבש דוד ארם כהרים ואין מנות כוונות שם אמרו דוד עשה שלא כתורה וכו' ע"כ בספרי שאמרו הרי שכתב חוזה לארץ חייב וכו' רבה לומר הרי שכתב חוזה לארץ קודם ארץ ישראל כמו שאירע למשה רבינו ע"ה מנין שיהא בארץ ישראל לחייב שמונת אפ"י עשה שלא כדיון לכך אמר יהיה ויהיה וכו' ומשם הכי הקשה ואם תאמר מפני מה כבש דוד וכו' שרובו לומר כיון שאמרת שאף על פי שכתב חוזה לארץ קודם ארץ ישראל מנות כוונות גמ' אם כן למה לא תקדשה ארם כהרים וכו' ותירונו ששם היה יכול לכבוש ארץ ישראל קודם ולא כבשו ולכך כענש ונקם ודא דמי למשה רבינו ע"ה שלא הליקם . ומה שפירשנו יתורץ מה שיש להקשות מאי מקשה מדוד ה"ה דשאינו קדם שכתב חוזה לארץ קודם ארץ ישראל ודקארי לה מאי קארי לה . ועוד שלא היה לו לומר דוד עשה שלא כתורה אלא שאכי השם דפירין לא כבשם ארץ ישראל מאי דוד עשה שלא כתורה . אלא במה שביארנו יתורץ קבל דמאי דקאמר הרי שכתב חוזה לארץ מנין וכו' .

קז

רוצה לומר הרי שכתב חוזה לארץ קודם ארץ ישראל כמו שפירשנו ומפני מה ירדה פירוש ממעלת ארץ ישראל מפני שהכחש קודם שיכנס כל ארץ ישראל אלא שהרמב"ם חשבה שחייב ואלו המעשים כל ארץ ככעין לבגדויותיה ואמר כך כבש ארבות אחרות הוה כבושו כלו בארץ ישראל לכל דבר עכ"ל . הרי שאין דבר מפני קדם שנקבם דוד המלך עליו השלום על שבחרו ולא כבש ארץ ישראל חללה לא אפשר שגוררת הכתוב קאי שלא תקדש חוזה לארץ עד שתקדש כל ארץ ישראל . ואם כן מעתה אם פירש כן יצא לנו שגם מה שכתב מהם אדונינו ע"ה קודם כיכוש ארץ ישראל אף על פי שלא היה לו רשות לזכות לארץ מכל מקום נורת הכתוב היא שלא תקדש מה שכתב קודם כיכוש ארץ ישראל וכן היה כראש מדברי תירוטלתי מהכח חלה גבשושין שהם מעתה מה שהיה דוד מכין ספר אל וכוונת ספר חוזה לארץ ע"כ .

הר"י שלא אמר הדברים דרך קדם אלא מפני שכתב קודם כיכוש ארץ ישראל ואפשר שגוררת הכתוב היא לא שפיר הכראש מכריחא דמפרי משמע שדרך קדם הוא דכריחא סתם פרשת עקב ואם תאמר מפני מה כבש דוד המלך ע"ה ארם ככרית וארם גובא ואין מנות כוונות בהן אמרו דוד עשה שלא כסורה התורה אמרה משתכבשו הארץ תהיו רשאי לכבוש חוזה לארץ והוא לא עשה כן לא חזר וכיכוש ארם כהרים וארם נובא גואת היכושם שנקים סוף לירושים לא הודיע אמר לו הק"ה עוף לפלגין עוף לא הודיע ואיך אמר חוזה וכיכוש ארם כהרים וארם גובא ע"כ .

שאלה ריו ריו

הוא כחם זלחה שיש לפרשם בפנים אחרות... ועתה אחרי אשר מנחנו ראינו אלו הכריזות שבמפרץ... ק' שנה שנתעשרים ועלם מעלדים זקני הגויים אכל עי... וימר שמעידים שהמקברת יסוד היא מוזן התבאים שטי... קובעין עפי הראיה כמנא שאין מכאן ראיה ומעתה קרי... מקום זה עסק ועושים שני ימים כרוב טעולם כמו שכתבו... וכן מנינו בקריאת מגילה דמקום שהוא עסק אס שוקפת... ממות יחושע או לא אזלין כתר רובא וקרינן כיום זי... אע"ג דהרמ"בם ז"ל אלהם סוכר דקורים ביד וע"ז מכל מקום... רבים מולקום עליו וסוכרים דלא יקראו לא ביד כרובא דעלמא... ואפי' הרמ"בם ז"ל כתב דלא יכרכו אל ביד דאזלין בתר... רובא דעלמא ובאמת אפי' ארבעה עשרת אמת מכון לעד... שאינה מאותן הידועות כגון אר"ש וספרעם וכו' היה מן... הדין לעשות שני ימים אס חיינו מסופקים אס היו דרים... כה כימי קביעות עפי הראיה אלא שמיני דור אחר דור... כסנו יום אחד בודאי קידעו כבידור מוזן הראשון שהיו... דרים שם ישראלים ועוד ראיה שיש תנאים קבורים בתוך... העיר והיו דרים שם ועוד כמו שאמרנו שכיון שכתבו... לעשות וזו אחד אכן שהיה שהדירים הראשונים שהיו... שהיו דרים שם כוזן הראשון.

שאלה ריו

ראובן ושמעון נשתתפו בזה האופן שראובן מפר... ביד שמעון מאתים וזו ושמעון יוניא ק'... וזו ושמעון כהם שמעון בעשות סוכר ולפעמים ראובן... משיעו לשמעון בעסקא אמנם העסקא ביד שמעון והתנו... ביניהם הריוח לאמנע כמו כן בהפסד חו'. ועוד התנו... שראובן ויסיף לתת לשמעון שכר טורחן מחלק הריוח... שלו דיבר וזה א' כדי לנאת אחשבה אבך רביע ובמקו שנה... א' באו חשבון וכל אחד נטל חלקו מהריוח כפי הנחל נס... שמעון נטל מחלק ראובן דיבר זהב שכר טורחן ככל... ובתאריך עוד השותפות ביניהם ובמקו כל... שנה היו עושים חשבון וכל אחד נטל חלקו הריוח ולא... נתן עוד ראובן שכר טורחן לשמעון כמו שכתב בכתב... ראשונה. גם שמעון לא תבע דבר זה מראובן ויהיה... עוד כמחך השותפות והיו עושים חשבון פעמים שלש ולא... הוזכר עוד ביניהם שכר טורחן של ראובן ויהיה היום שמעון... תובע מראובן שכרו מכל הוזן שכר ראובן וישן שכר... עשו חשבון פעמים שלש ולא תבע אחנו טוס דבר ושקק... שיקתמו שיהא מחילה וירכו המורה לנדקס הדין עם מי... ושכרו כפול ומכופל מן השמים.

תשובה

כודע בשערים המוכריי פהלכה בתלמא'... ערוך שבידיו פרק המקבל אחרי... נסדרעי האי עסקא פלגא מלוה ופלגא שיקדון וכן כתב... הרמ"בם ז"ל אלהם פרק שני מהלכות שותפין ז"ל אכל אס היה... האחד בלבד הוא שוטא ונותן במזון השיתוף אף עפי... ששמזון מכל שניהם היו זה השותפות נקראת עסק וזה... הנושא ונותן נקרא מתעסק סערי הוא לבדו מתעסק... במשא ומתן ותיכרו שאיבו נושא ונותן נקרא בעל השמות... ועקנו חכמים שכל הכותן מעות לחבירו להתעסק בהן... יהיה שני המזון בתורת הלוואה וברי המתעסק חייב... באחריותו אעפ"י שאחד באונס והחני שאחר בתורת שיקדון... ויהיה באחריות בעל המעות וכו' ולפי תקנה זו אי אפשר... שיהיה ששכר או ההפסד של כל המזון לאמנע כמות... שאס אתה אומר כן כמנא בעל המזון כותל שכר חני... מעותיו שסם שיקדון ואינו עושה כלום לא זה המתעסק... טורחן לו בחני של שיקדון מפני מעותיו ששלוהו וכמנא... באים

שאלה ריו

קעא

כאים לזיו אבך רבית וסוף יעשו אס רובה לטיות הסכר... או ההפסד לאמנע במוס יתן להתעסק בכל יום שכר מימי... השותפות כמובל בעל של אותה מלאכה סביעל מחכס ואס... סוף לו עסק אחר כל שהיה להתעסק בו עם מעותיו של... זה אונו נדך להעלות לו שכר של כל יום אלא אפילו... העלם לו דיבר בכל ימי השותפות דיו ואס פחתו או... סופירו ימים לאמנע בשות וכן אס אחר לו כל הריוח... יהיה לך שליטתו או עשייתו בשכרך הואיל ויש לו עסק... אחר מותר ואס הפסדו יפסיד מחנה וכו' עכ"ל. וכתב... הרב מהר" קארו ז"ל ואל מיהו שני מילי דבעינן שיהיה... לו עסק אחר כשלל התנו ביניהם מעיקרא אלא שכתעט... שכלו לחלק אחר לו אס כשכעסה חשבון כמנא ריוח מותר... שליט יהיה בשכרך או דיבר בשכרך אכל אס מתחל' התנו... כן מותר לדעת רבינו וכו' ואס לא נפרש כן דהכא כשלל... התנו מעיקרא עסיקין קשיא רבינו ז"ל ידיה אדידיה... דהכא עסק דלא שרי באומרו שליט הריוח לא ביש לו עסק... אחר דוקא' ולקמן אחר וכן אס התנה שאס יהיה שכר... יטול תשיעיתו וכו' ורבינו קרוי עד ולא ידאף לי וכו' הרי... ושפי' ברליית ליש עסק אחר מותר וכו' עד כאן לשוני... ובאמת דברי הרב ז"ל לכאורה נראה ככוחים מנחם דקשיא... דברי הרמ"בם ז"ל אלהם דריה אדידיה.

אמנם כד עיינין שפיר כדקא יאות לא קשה מידי... ואין נדך לדחוק מה שדחק הרב מהר" קארו... ז"ל שמה שכתב אס אחר לו מותר שליט וכו' אונו שהתנו... מתחלה אלא כשכחו לשלוק אחר אס כשחשב יהיה שכר... שליט יהיה שלך וכו' וזה דוחק דמליכא דהרמ"בם ז"ל... משמע אל כשהתנו כן מתחלה השותפות אמנם לתרן דברי... ז"ל הרמ"בם ז"ל ליקשי אהרדיו וכן כשקקס קוטיא אחרת דהיכי... פתח לקמן ועוד תקנו חכמים שכל הכותן מעות לחבירו... לשתעסק בהן ובאמת או סופירו ולא דנה לתת לו שכר... עמלו ולא התנו ביניהם שום תנאי שיהיה שכר כמתעסק... באותו שני של עיקרון שליט הריוח שיהיה שותפות ריוח... כל המזון לפיכך אס הריוח יטול המתעסק שני שליטי הריוח... חני של הריוח שהן שני המעות של מלוה ושמות הריוח שכר... שכתעסק שיקדון במנא הכל שני שליטי הריוח ויעול בעל... המעות שליט הריוח ואס פחתו יפסיד המתעסק שליט הפחת... שפיר הוא חייב בחני הפחת מפני שהני המעות הן מלוה ויש... לו שותפות בשכרו באותו חני של שיקדון כמנא שכתב עליו... הפחת שליט ובעל המעות יפסיד שני שליטים עכ"ל.

ובאמת קשה טובא למה בהפסד לא יפסידו אס שליט... ומאי קאמר הרמ"בם ז"ל אלהם ויש לו שותפות בשכרו... באותו חני של שיקדון זה אונו אלא כשיש ריוח... אכל אס אין ריוח אלא הפסד כיצד תחשב לו מה שהיה נוטל... אס היה ריוח ואתה מנכס לו עתה כשיש הפסד זה לא... יעלה על הדעת. תדע דהא כתב הרמ"בם ז"ל אלהם ז"ל... וכן אס אחר לו כל הריוח יהיה לך שליטתו בשכרך הואיל... ויש לו עסק אחר מותר ואס הפסדו יפסיד מחנה וכו' עכ"ל... ולפי מה שכתב כאן קשיא הרמ"בם ז"ל אלהם דריה אדידיה למה... יפסיד מחנה תחשב לו השליט שהיה נוטל בשכרו במנא שאינו... דאין להפסיד לא שליט כמו שכתב לקמן כפי בקרתו ובודאי... קשיא זו והפסד אינדי אלא שהטעם הוא מפני שיש לו עסק... אחר כיון שיש לו עסק אחר לך אהני דאף יפסיד יפסיד... מחנה מפני שיש לו עסק אחר אעפ"י שאס יהיה שכר יעול... השליט בשכרו מכל מקום או יהיה הפסד יפסיד מחנה מפני... שיש לו עסק אחר. וזה דיוק הרמ"בם ז"ל אלהם שכתב הואיל ויש... לו עסק אחר דאס הפסדו יפסיד מחנה כמנא לך מפסיד... יפסיד אכל לקמן דאין לו עסק אחר כפי דמיהני לקחת מותר שליט... בואו

שאלה ריה

ראובן

והנהגה אשר לו עם ומינה אכזים ורועים וכתב להם הרשע... וזה לשונה למען תשאר הסבר לבניו ויורשיו אחרי וכו'...

תשובה

זה ימים כשלאי שלם זה בצינון אשר... ועתה אחרי כתבי מכתבי מרובים ונמנא אשר מהם...

שאלה רטו

קעב

אין שאר פולין דכיון דהוי רב דכפר לא נעטרף כלל... וזהו כעל דבר עבנו לא שייך לומר ביה לא עד ולא דיון...

ראובן

אין שאר פולין דכיון דהוי רב דכפר לא נעטרף כלל... וזהו כעל דבר עבנו לא שייך לומר ביה לא עד ולא דיון...

תשובה

כמה פעמים עמדנו על דבר זה וראינו שלא ישא... תיקון לפנים לכוונת יביור אש באמר כן התיביר...

ואין מביאין ראיה מאנשי אותה פעור ואם אימא ליפתלקו מרי מיכילו ולידינו כספר מורה דלמשמע עבדי וקאי עסק כהנו לשכטיר פיסול הקודש ככלל דברים או נדרי וס כמי שאמר כאמן עלי אבא וכו' עכ"ל
ועוד כתב סימן תלמי כלל התקנות והקדשות שער אדם עליהם אם מביאים ראיה מאנו או לא
משום באמת כך הוא בא וראש בכל קהלות הקדש שאין מביאין עדים ממדינת למדינת להעיד על תקנותיהם ויש תקנות בהרבה מקומות שכל ישראל כוללים בה אם כן בעלת אותם מן העולם שאין להם עדים וכל כיוצא בזה אמרו בירושלמי כל הלכה שאין דופעה בידך וליכך יודע מה טובה נא וראש הדין טובו כהנא וכו' עכ"ל
הנה מתשובה זו של ס' תלמי לא אירייהו מאוס דהתם איירי לענין הסכמות ותקנות הקהל לעשות את העובד עליהם וכסא אפי' הראש אל סוכר בן ואם בן אין מתשובה זו ראיה לכך דדוקא בעניני הסכמות ותקנות הקהל איריין בן אבל בדבר שאינו תקנה והסכמה לא אמרינן הכי
אמנם בתשובת קר"ק כתב על בן לעולם אנו נוהגים בן על כל ענייני טובו אפי' בהקדשות משמע ללא תקנות והסכמות בלאוד אלא גם בהקדשות שראים להוציא מיד המוחזק ולתת להקדש על פי עדות הקהל ואפי' קרובים וכן הריב"ז אלה הניא ס' ק"ה וזה לשונו ומה שטענו הכורדים שהסכמה מחד עצמה היא בטלה כי הוא עצמו ר' חיים היה מהסכים עשר אכסים נהוא עצמו נתן לעצמו הספרות הכוז' וארס קרוב אבל עצמו והסכמה היא מוויפת וכו' כדדון זה אין לומר בן מקמם טעמים אלא שבהסכמה סקסל כבר כהנו כל הקהל' שאין טעמין לעדות ולא לדין אף המונעים בדבר וכמו שכתב הרשב"א אל בתשובה שאל"כ אין תקנה לענייני הקהל ולקסממם סהיו גריכין להביא עדים ממקום אחר ושלא ישיי להם קרובים בעיר וכו' עכ"ל
ובתב"ב ס' קק"ה וזל ומה שאמרת כנגד הפע"ש שטען היושע לבטל הנוהג מפי שאלה מן העדים חזן ומופע הסכמה והיו נוגע בעדות בענין הקדש יפע אחרת מכא תשובת הרמ"ב אל וס' שכ"א אל שכל ענייני סקסל אין גריכין להביא עדים ממקום אחר ושלא יהיו להם קרובים בעיר וכו' עכ"ל
הנה גם מדברי הריב"ז אל מתשובה של סימן קכ"ה אין ראיה לכ"ר משום דהתם היו תקנות והסכמות אכל מתשובה של ס' קס"ה מת"ישפת לכ"ר משום דהתם היה רובה הירושע לבטל נואת מורישו שהיה להקדש בטענת פיסול של העדים שכן נוגעין בדבר והשיב מכא תשובת הרמ"ב והרשב"א שכל ענייני הקדש להביא עדים מחוץ לקהל אלא שיהיו מקוה אחר ושלא יהיו להם קרובים בעיר וכו' עכ"ל
הנה גם מדברי הריב"ז אל מתשובה של סימן קכ"ה אין ראיה לכ"ר משום דהתם היו תקנות והסכמות אכל מתשובה של ס' קס"ה מת"ישפת לכ"ר משום דהתם היה רובה הירושע לבטל נואת מורישו שהיה להקדש בטענת פיסול של העדים שכן נוגעין בדבר והשיב מכא תשובת הרמ"ב והרשב"א שכל ענייני הקדש להביא עדים מחוץ לקהל אלא שיהיו מקוה אחר ושלא יהיו להם קרובים בעיר וכו' עכ"ל
ועוד אחי אומר דה"ש ט"א אלה כתב שכבר כהנו של להנריך להביא עדים מחוץ לקהל בעיר משמע דמאנהא תליא מילתא והוא שאמר דסוי ככאמן עלי אבא וכוין שכבר כהנו בן מהני
אמנם כשאין מהנה זה במדינה מעמידין אותו על דין המורה דכל הנוגעין בעדות פסולין וכו' אפטר שכתמושו של הר"ש אל לא כהנו לקבל עדו' הנוגעין בעדות אלא דווקא בענייני הסכמות והקכו' לא בענייני הקדשות' להביא ממון מחוקמו הלבך כיון דמאנהא תליא מילתא אם יודע דמקום כתיבת הסדר מהנה פסוט לקבל העדו' הנוגעין א"כ כיון שזה כתב שער מתנה ומהם בה בני הקהל הנוגעין בעדות

בעדותם פדך וקביל על מי מהנה וסו' ליה כאמן עלי אבא כאלן עלי אבך וכו' דמתי. אגמם אם אין מהנה באותם העדין בן לא מהני והעדיים פסולים והעדר הספא ככללם סו' י"א מהני משום דהתם מעמידין אותם על דין מורה ואפי' אם יש מהנה באותם העדין להכשיר כונעין בעדות אפטר דלא מהני להביא מחוקת הירושע כיון שהירושע הוא מעיר אחרת ובעירו לא נהגו יש לו לעשות ולו' אפטר בא להוניה מחוקמי כהטר זה וסער זה ספסא בעלמא הוא שכתמושו ובאפ"י אין מקבלים עדות כלל מעידיים הנוגעים בדבר ואף עפי' טעורע קבלם עליו היינו אם סיימי בא להוניה עמנו אבל עתה שאלה בא להוניה מחוקמי שהכתיב בתורת הירושע כלם איני מאמין העדיים ואיני מכשירן כיון שאלה כונעיים בעדותם. ואף על פי שיש לבטל דין לפסול על זה עם כל זה יש להביא ראיות למה שכתבתי אי בעית אימא סברא אי בעית אימא גמרא ואלא לסאריך אקדר ואעלה ואלא להוניה העניין חלק מלפנינו לו ראיה אבוי ראיה מהה סאמרז בגמרא הביאו העור סגן משפט פישן ל"ד היה יודע לו עדות עד שלא נכנסה חתנו וכעשה ממנו פסול להעיד דבעינין תפלתו ופוטו בכשרות אף על פי שיש סקסל כשר בשעת שומר לו העדות וכן אם היה פסול בשעת שומר לו העדו' וכשר בשעת העדות דבעינין תפלתו ופוטו בכשרות לפיכך סכיבי מרע שנהו בעניי עדים שקרובים לו ורמוקים מבניו אין הנוהג כלום כיון שיהיו קרובים בשעה שכתמו להם העדות וכו' עכ"ל וידדאי' סגס אם היו קרובים לבניו ורמוקים עמנו סהיו פסול משום דאעפי' שנשפת עדות הנוהג היו רמוקים משום דכל שכן הווא"ש כן כדדון דין אעפי' שהיו כשרים לאביו משום דקבלם עליו כיון שהם פסולים לבנים שלא קבלום עליהם עידי המתנה הנוהג פסולה וכן מנינו בענין כאמנות אם האמין הלוה למלוה ומת הלוה אין המלוה כאמן על יורשי דדוקא לגבי עצמו האמינו לא לגבי בניו וירשייו אלא לגבי יורשי הלוה האמינו וקביל עליה אפי' פסולי עדות אבל לגבי יורשי לא קביל.
ועל מה שטען שער שמה שקבל על עצמו שידון בפני חכם קהלם היה קצין בעשות כי לא נתן אל לבו שהיה נוגע בדבר ופסול לעדות טעמה הנשמעת היא כי לא רבים יתקמו ולאו כולי' עלמא גמירי לדעת שהחכם נוגע בדבר הוא ולכך קבלו. ומה שטענתין שאם הוא כן למה היה עדין קצין בלא קצין הרי יש להם הסכמה שהם להוניה מידים ילך א חכם שלהם הא לא אירייהו דים לו להשיב שהנוהך ליטול קצין לקבלו על עצמו אף על פי שהסכמים להוניה קמון מחוקת הירושע. כמנא שהם תובעים אותו ובגזון זה לא תקכו ולא הסכימו שידונו בפני חכם קהלם כיון שכאים להוניה מיד אחר אין מהנה כי יאה ללכת אחר חכם קהלת הכתוב לכך הנוהך ליטול קצין שקבל על עצמו אפילו הוא הכתוב. אבל כל זה בהוסתו שאינו פסול מן הדין אבל כיון שהיו פסול מן הדין שהיו נוגע בדבר אדעתא דהכי לא בטל קצין וזה פסוט ומקבלים ממנו טעמה זו כשיקבל חרם עליו שלא הודע אליו שהיה נוגע הדין בדבר.
אברא דמיניו שכתב הרמ"ב אל בעדן ז' מהלכות מלוה ולויה יודע טבא ליעדע מן הלוה בשטר שיש בו כאמנות ללוה כל זמן שאמר פרעתי הרי תלוה נשבע ההת שפרע שטר זה וכפער אעפי' שלא כתב לו ונרי אתה כאמן על יורשי' שיעקר הסטר על תנאי זה היה עד כאן לשונו. הרי מכאן דמועיל הסאמנות של תלוה אפילו על יורשי המלוה.
אמנם כשהיו דברי הרמ"בם שכתב טעם לדבר שיעקר הסטר קיה על תנאי זה קימא דעקר הסטר לא יזים

שאלה ר"ח ר"ט

הקצין מידו מועיל בזה שאין שטענען נאכטן בחליפין אל... כבוד עשה קומין לו קרקע כל שפוט ומוקדם לו מעות על נפש... דלן מוטענען נאכטן בחליפין אל בהקראת קרקע או מטענען אין קצין אנכ קרקע אל בהקראת בקצין שמתקנה לו...

תשובה

לכאורה היה נראה דכיון דלא היה לו נזכר בשעת מכירתו איך... אכנס כד עיינין בה שפיר לאו מילתא היא מכאש טעמי... תשובה כד עיינין בה שפיר לאו מילתא היא מכאש טעמי... חלקו אהרן וכו' ודע כי חלקו של אהרן לא היה לו כח לרשום את שטח המדבר...

שאלה ר"ט

קע

אלא שצריך לתרץ שנסתחף המצא יש בדברי הר"ק כהלכות... שפך מהכוסות שהניא טבט המצא וכן מחלתי כנסת... וזהו הכונה הרב מהר קארו ז"ל בכמה מקומות וז"ל המוכר לשכירו...

ובדבר שאלו דברים כחש כחש רבוינו במס' זלל דלא... אתר דבר מהר קארו ז"ל בכמה מקומות וז"ל המוכר לשכירו... וזהו הכונה הרב מהר קארו ז"ל בכמה מקומות וז"ל המוכר לשכירו...

ובדבר שאלו דברים כחש כחש רבוינו במס' זלל דלא... אתר דבר מהר קארו ז"ל בכמה מקומות וז"ל המוכר לשכירו... וזהו הכונה הרב מהר קארו ז"ל בכמה מקומות וז"ל המוכר לשכירו...

ובדבר שאלו דברים כחש כחש רבוינו במס' זלל דלא... אתר דבר מהר קארו ז"ל בכמה מקומות וז"ל המוכר לשכירו... וזהו הכונה הרב מהר קארו ז"ל בכמה מקומות וז"ל המוכר לשכירו...

ובדבר שאלו דברים כחש כחש רבוינו במס' זלל דלא... אתר דבר מהר קארו ז"ל בכמה מקומות וז"ל המוכר לשכירו... וזהו הכונה הרב מהר קארו ז"ל בכמה מקומות וז"ל המוכר לשכירו...

ובדבר שאלו דברים כחש כחש רבוינו במס' זלל דלא... אתר דבר מהר קארו ז"ל בכמה מקומות וז"ל המוכר לשכירו... וזהו הכונה הרב מהר קארו ז"ל בכמה מקומות וז"ל המוכר לשכירו...

שאלה ריט

משיין

האני מניח זה כראיה לעד אם יבואו עמי פקדון שאר מודת... ודבר הארון יהיה כמער ואם יבא לידו איזה דבר של דין וסודא'...

החכם

השלים האם נכנסו כה'ר האשיות כרו' דברך עובדים ונכוחים האירו אל עכר עני והכני בל...

שאלה ריט

קעה

ואנ' השאפתו על דעת בניו וכני ביתו הוא מקוד שינוי פקדון אבל למכור ולהסתפר לא זמן פשוט...

החכם

השלים האם נכנסו כה'ר האשיות כרו' דברך עובדים ונכוחים האירו אל עכר עני והכני בל...

לי תביט על כלו ונאמי מכנסים באקום ידוע ואי רת שמי יבואו לידו ויקריתו ולא אנה מקום לנביא...

על מה שכתב ב"ב מקום פסידא יוכל לחלוק ולומר כדבר או נסכה וכדור בכוני נכנסו כה'ר האשיות כרו' דברך עובדים ונכוחים האירו אל עכר עני והכני בל...

פיק

היא בספק והמוניא מחבירו עליו שהיה ואלא כוונה לומר... ואם תפס בהן כגו למחלוקת למה רמז אלס אין מוכיחין... וידו ולהר' אלס מוכיחין : והרמב"א אלס כתב כפי שיש...

תשובה משתכח שאלו באמן כהם שאמר לאחר שמכרם... ונראה מהם ידו לשי' שאלו עדות לגוי וכו' והיה... דכל כש רבני הן היינו נעמא דסיס לנו לסאמינו אילולא...

הרי דברי הרמב"א אלה כהוראתנו כיוונתי לדעת גדולים... ומ"ם בכ"ד דאיכא לומר דלהשכיח מקחו הוא אומר... כך לומר שהיה קטנה שלא ילדה הלכך לא מהימן ומה גם...

שאלה רכו

ראובן כשא היה במכרים וכמו כמתוכנה ולא... יוציאה מתחום מנהיגים כי אם ברשות אביה... ואמה והנה ראובן עלה לארץ ישראל ובעת שיבא ממצרים...

תשובה

על מה ששאל השול שכוין שכבר נתן להם... רעות אעפ"י שחזרו בהם סותר הסבועם... לכאורה נראה שכוין שהותרה הותרה לגמרי. אמנם כד...

דקא קמב רה"ק אלס פרק יז מהלכות גזילה ואביהם... ואל טירס שחננה כמדבר ומתד עליה גייס לטורפה וספקו... עם הגי' מיון וכתמו לו מסבין לפי ממונס וכו' עכ"ל...

שאלה רכט

ראובן ראונו ראונו כשא את לזה ודרך אורחותיו... בלע דק רע כל היום בניאוף וכנא' גדול'... מה שאין ספק יכולה לדבר דבר ידוע ומפורסם שיש עדים בדבר...

שאלה רכז

ראובן שהיה מעקיד כך מעות לפעמים ביד שמעון... לפעמים ביד אשתו לפעמים היה מוחסם... לדאובן בארצו שמעון בידו והיה ראובן נושא ונותן בטעות ההם...

תשובה

הדברים ברורים לא כותנו לישאל דאם... הגבנים החזירו המעו' והאפוגאדור פתח... וספרו מה' מה שספרו הו' על כעל המעו' לא בעל האפוגאדור'...

תשובה

אם מה ששאל בשאל וגם שנעטרע מרוב... הליכתו אחרי בק אל ככר וכו' דברים... כהוייתן פשיטא ופשיטא דכופין אותו להניא' ומתגייתין הו'

שאלה רלב רלג קצב

אשר כשאל ובאה עם אחיה לצור וכו' וכו' מתה שאלה

תשובה

על אשר של השיל אם עמויב לזון אותם

וראו לכתוב דברי רש"י אל מה ראה על כבה לפרש

הוא אומר כי אין נדון לכתוב חלק

אבל אין לומר דלכך לא בחר רש"י

אלא דכד עיינון שפיר לאו מילתא היא

אלא דכד עיינון שפיר לאו מילתא היא

אלא דכד עיינון שפיר לאו מילתא היא

שאלה רלא רלב

דומים ללשון הקדש וכו' וכו' וכו' וכו'

ואל ישיבך לזון אשר הכיב הרב מהרזק

ובאות כהירבא כל קויבא פוליא

דגושה הכא אל הכית אפי' דהתם

דאם דלך דלך דלך דלך דלך דלך

דאם דלך דלך דלך דלך דלך דלך

דאם דלך דלך דלך דלך דלך דלך

דאם דלך דלך דלך דלך דלך דלך

אפי' ככל איכא עומדת ומשמעת כפני

אמנם דרמי' דקתני איכא כולה לעמו' כפני

אפי' לעמוד הו' ל' למיירא איכא כופה

אפי' דלפני הכהן וכו' וכו' וכו' וכו'

אפי' דלפני הכהן וכו' וכו' וכו' וכו'

אפי' דלפני הכהן וכו' וכו' וכו' וכו'

אפי' דלפני הכהן וכו' וכו' וכו' וכו'

אפי' דלפני הכהן וכו' וכו' וכו' וכו'

שאלה רלב

יקבלו

האם הנקראת עפיה וכו' וכו' וכו' וכו'

האם הנקראת עפיה וכו' וכו' וכו' וכו'

תפסו בלשון הקדש שאין נדון לכתוב

ובענין עס האם ששמו נוגס דענו

הפוסקים דביבא קין אין נדון לכתוב

הוא אומר כי אין נדון לכתוב חלק

הוא אומר כי אין נדון לכתוב חלק

הוא אומר כי אין נדון לכתוב חלק

הוא אומר כי אין נדון לכתוב חלק

הוא אומר כי אין נדון לכתוב חלק

ילמדנו

דכינו ראובן בשא אשה וכו' וכו'

שאלה רלה

וחייקרא טום עמנול הקדוש אינו מאמת אהבה בנדרתיו... שאלה רלה... חייקרא טום עמנול הקדוש אינו מאמת אהבה בנדרתיו... שאלה רלה... חייקרא טום עמנול הקדוש אינו מאמת אהבה בנדרתיו...

שאלה רלה

בשאלה רלה... שאלה רלה... חייקרא טום עמנול הקדוש אינו מאמת אהבה בנדרתיו... שאלה רלה... חייקרא טום עמנול הקדוש אינו מאמת אהבה בנדרתיו...

ותתהו על המורה למה לא הביא ראים לדבריו... שאלה רלה... ותתהו על המורה למה לא הביא ראים לדבריו... שאלה רלה... ותתהו על המורה למה לא הביא ראים לדבריו...

והרף דמהרזק אל סל הממונתין... שאלה רלה... והרף דמהרזק אל סל הממונתין... שאלה רלה... והרף דמהרזק אל סל הממונתין...

ומציגו למדן דכל הקדושין... שאלה רלה... ומציגו למדן דכל הקדושין... שאלה רלה... ומציגו למדן דכל הקדושין...

ותשובה ראיתי אקד קדוש מדבר... שאלה רלה... ותשובה ראיתי אקד קדוש מדבר... שאלה רלה... ותשובה ראיתי אקד קדוש מדבר...

ותשובה ראיתי אקד קדוש מדבר... שאלה רלה... ותשובה ראיתי אקד קדוש מדבר... שאלה רלה... ותשובה ראיתי אקד קדוש מדבר...

שאלה רלה קצו

הכאנאט שבית דל ים מהם אשר מטע מים ואין להם ים לפרוע... שאלה רלה... הכאנאט שבית דל ים מהם אשר מטע מים ואין להם ים לפרוע... שאלה רלה... הכאנאט שבית דל ים מהם אשר מטע מים ואין להם ים לפרוע...

תשובה

קודם כל דבר נרין לידע ולהודיע כפי דין... שאלה רלה... קודם כל דבר נרין לידע ולהודיע כפי דין... שאלה רלה... קודם כל דבר נרין לידע ולהודיע כפי דין...

ועל ענין הדון תהלה להאינו כי כיוונתי לדעת גדולים... שאלה רלה... ועל ענין הדון תהלה להאינו כי כיוונתי לדעת גדולים... שאלה רלה... ועל ענין הדון תהלה להאינו כי כיוונתי לדעת גדולים...

ותענה התומה על הרב אל משיכן הדגלים לפעם נדברו... שאלה רלה... ותענה התומה על הרב אל משיכן הדגלים לפעם נדברו... שאלה רלה... ותענה התומה על הרב אל משיכן הדגלים לפעם נדברו...

שאלה ררט

דכינו מדוניה שבאו לה אפי' אפי' חיל המלך... שאלה רלה... דכינו מדוניה שבאו לה אפי' אפי' חיל המלך... שאלה רלה... דכינו מדוניה שבאו לה אפי' אפי' חיל המלך...

שאלה רמו רמו

עם סופר הוא עניו וחסד וכמה חסד ופועל ועד וזהו
 לטעמיה רמ' עם דבר חסד ופועל ועד כמ' אמנם דמי לא
 חסד ל' לפדס כן חסד דמי' כה נפקא לן קרי' דמי' חסד
 פועל ועד כמ' יחסר דמי' לא מ' הכי ל' כמי' פי' דלא מיידי
 פועל ל' כמ' כמ' וט' לא פועל כמ' וחסד' ל' חסד' כמ'
 ל' חסד' אמנם נר' ל' כמ'.

ראשונה להקטות על כמ' המיד' אל סמך' מקום הוא
 לנו שכתב בפרק היום מקדש הן הן סלוחין הן
 הן עדין וכן בפרקים ולא פירש דמי' נכנס פירוש אחר.
שני לא פירש דמי' קפא לן מדברי רמ' צ' אל חסד פועל ועד
 כמ' ופועל ל' כמ' דמי' ל' חסד' חסד' דין חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

קשה דמי' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

ואו קשה על דבר מהר' קארו למה שכתב גמ' על דבר
 רמ' צ' אל פירוש חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

וראיה חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

שאלה רמו

ראובן

גמ' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

רעוה

מן חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

שאלה רמו רמח

חמדיה כמ' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

וקשה ל' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

והא חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

חכמה חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

פלונית חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

תשובה חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

חמדיה חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

חכמה חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

חכמה חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

חכמה חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

חכמה חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'
 חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד' חסד'

שאלה רמח רמח

לפי שגם קודם חזק קשה ועליו יורש... שיתכונן ויגשו קרן קיים ופיניד יכולים לחזור ולגוים אחר...

שאלה רמח

דכינו ראובן נכס אב רבקה ויחום אין... כל אב ואם ומשעוניהם בעל אמו הסיאה...

תשובה

הדבר ברור שהיא מחלוקת ישנה בין גדולי... הסופרים אם הפעול יורש שטרי חוב סתמי...

שאלה רמח רמח

לפי שגם קודם חזק קשה ועליו יורש... שיתכונן ויגשו קרן קיים ופיניד יכולים לחזור ולגוים אחר...

דכינו ראובן נכס אב רבקה ויחום אין... כל אב ואם ומשעוניהם בעל אמו הסיאה...

שאלה רמח

דכינו ראובן נכס אב רבקה ויחום אין... כל אב ואם ומשעוניהם בעל אמו הסיאה...

תשובה

הדבר ברור שהיא מחלוקת ישנה בין גדולי... הסופרים אם הפעול יורש שטרי חוב סתמי...

שאלה רנב רנא

אלהם שהם דכסופו לאו כל כמיניה לכוז שטר מקויים ולומר שאין בטרט מעט כגון מוזיק או אמנם או רביע...

אלהם שהם דכסופו לאו כל כמיניה לכוז שטר מקויים ולומר שאין בטרט מעט כגון מוזיק או אמנם או רביע...

והנראה לפי דבריו דקדק בדברי הרמב"ם אלהם אומר עברה בינו לבינם והתרה בה בלא עדים וזוהו וזכרה אחריו והורה ונכרה רונה לו עברה בעירוס...

שאלה רנב רנא

נדרשתי לאשר שלוחי לבי ורעיוני זכרתי בפסקתיה שבראה מהנה פשוט אין מקצתו לא דוקא כשפיתחין חלון...

ואומר כתב הרמב"ם אלהם פרק ג' מהלכות סכנים וכן שבי נתיים זה כנר זה ושיו גניסין עשוין לדיגס...

שאלה רנא רנד

קצו

עודא איב אפי' כונס לתוך שלו שלטא פיס פינאויא לא שלטא פיס עיבא אפי' כונס על סמך אין לו סיפור והאשט...

שאלה רנא רנד

נדרשתי לאשר של עמי זקן סכנך סרובא כר יעקב ארשא אשר כתמיב לזן ולפרכס את היתום ספר כתיבו סוף ואלשו כל ימי חייו...

תשובה

שורק דיין סבין סתמי' קננין וכוזטטר קוס לים קבל חוב ויניכ לו אוקו יאת אשמו אפי' שלל זיון את אחתי זקן ראה לוס...

עודא איב אפי' כונס לתוך שלו שלטא פיס פינאויא לא שלטא פיס עיבא אפי' כונס על סמך אין לו סיפור והאשט דכרין כדכרו כנואם הם דאין לו טעם והאשט לו כדושק...

והנראה לפי דבריו דקדק בדברי הרמב"ם אלהם אומר עברה בינו לבינם והתרה בה בלא עדים וזוהו וזכרה אחריו והורה ונכרה רונה לו עברה בעירוס...

שאלה רנו רנה

כבר... מבינים... שאלה רנה... סגור...

גם סגור... מבינים...

שאלה רנה

זאת... מבינים... שאלה רנה... סגור...

תשובה

תשובה... מבינים... שאלה רנה... סגור...

זאת... מבינים... שאלה רנה... סגור...

שאלה רנו רנה

כתקנה... מבינים... שאלה רנה... סגור...

שאלה רנה

זאת... מבינים... שאלה רנה... סגור...

שאלה רנו

מעשה

מעשה... מבינים... שאלה רנה... סגור...

שאלה רנו

שאלה רנו... מבינים... שאלה רנה... סגור...

וקשה

וקשה... מבינים... שאלה רנה... סגור...

שאלה רנו רנו

דינא... מבינים... שאלה רנה... סגור...

שאלה רנה

זאת... מבינים... שאלה רנה... סגור...

שאלה רנו

מקשה

מקשה... מבינים... שאלה רנה... סגור...

שאלה רנו

שאלה רנו... מבינים... שאלה רנה... סגור...

וקשה

וקשה... מבינים... שאלה רנה... סגור...

והשאלה שאלה רמב"ן רמב"ן... בזה הענין... דבר זה...

ענין זה... דבר זה... ומה שכתבתי...

הנתיב יום טוב נקלון

שאלה רמב"ן

ראיתי

וכמו אל לבי על מה שכתב הרמב"ן... ראיתי ענין זה...

והשאלה שאלה רמב"ן רמב"ן... בזה הענין... דבר זה...

ענין זה... דבר זה... ומה שכתבתי...

הנתיב יום טוב נקלון

והשאלה שאלה רמב"ן רמב"ן... בזה הענין... דבר זה...

הנתיב יום טוב נקלון

שאלה רמב"ן

החכם

השאלה שאלה רמב"ן רמב"ן... בזה הענין... דבר זה...

פשוטין של הדת... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

אמנם מה שיש להקפיד... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

דבר אחר... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

החשוב... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

מאין דאין לו הפנה... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

הוא כן היה להם... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

הוא כן היה להם... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

הוא כן היה להם... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

הראשונים... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

הוא כן היה להם... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

הוא כן היה להם... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

הוא כן היה להם... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

תמן לו כשך עכ"ל... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

הוא כן היה להם... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

הוא כן היה להם... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

הוא כן היה להם... דין תוספת ולא דין חוב... דין תוספת ולא דין חוב...

שמי הלוי... שמי רסח... שמי רסט... שמי רסח... שמי רסט...

שאלה רסח

נדרשתי... נדרשתי... נדרשתי... נדרשתי... נדרשתי...

תשובה

בשם דין... בשם דין... בשם דין... בשם דין... בשם דין...

שאלה רסט

החכם... החכם... החכם... החכם... החכם...

מעשה

בראש... בראש... בראש... בראש... בראש...

שבא

את... את... את... את... את...

לצעד... לצעד... לצעד... לצעד... לצעד...

ואני... ואני... ואני... ואני... ואני...

שאלה רסט

החכם... החכם... החכם... החכם... החכם...

מעשה... מעשה... מעשה... מעשה... מעשה...

שבא

את... את... את... את... את...

לצעד... לצעד... לצעד... לצעד... לצעד...

ואני... ואני... ואני... ואני... ואני...

שאלה רסט

החכם... החכם... החכם... החכם... החכם...

מעשה... מעשה... מעשה... מעשה... מעשה...

שבא

את... את... את... את... את...

סינייה דחא אבא אין לם דאיהו ואפי' פטרו למתנו לף עדיו... סדנה ברור שלא נתנו לו סינייה לפי סדקס אין לה דעיה... זכוי כחודר שנה לף כתיב בעל כרחו חס ודלא בין סאכסו...

שאלה רעא

מעשה

בא לפני דראובן כנטס לומה וסיס אמון... סקסן עליו חלוי ומקדו שלא ימות ויהיה... בתי הקטנה ותומא סכלי מסקס ביה הכל קסא אשתו ספדיה...

תשובה

בתם הרמ'כס זלחה פקח ע' מהלכות... זכאי זעל וזה לסוכו סכיב מרע סכתמ לוח... ומור וכתב לוח האחרון קנה טיש לו למור עד שיעמוד בין...

סכיב מרע זאינו לא לאמר מיתא אינוס כריכס קנין ואלס עמד... חזר ואלס לא עמד קנס זכ המקנת ואס סיס כס קנין לא קנס לא... א"כ היל סייפס כמו כמו סגיארכו עכ"ל וכתב הרב המניח זל וזכ...

שאלה רעא

דואה כעייך דברי הרב סניגוד זלחה סכיוון לכאף דברי... הרמ'כס זל טמס סכתמ אכל אס כתן סקנקת כתירוס... כמתנת פייב מרע אינו כהרסה לכארה סרובס לומר סכפיהוס...

ועתה

הסימיה על הרב סניגוד זלחה סכתמ ויס לומה... דמסקסת לס סכיב מרע מקנת סיכול למור כו... כגון סכעשת מתנה אמר ססווא כותבו לו כפורת מתנת סכיב מרע...

ואם לאמר אדם על סע סכתמתי לציל והשתנה על דברי הרב... מהני קארד זלחה סכיון דברי הרמ'כס זלחה סכתמ אכל... אס כתן לו סקנקת כתירוס במתנת סכיב מרע סאינו כותן מתנה...

כמי

ראובן

כפל הפית על השוא וכו' ומתו חיי לרבנן שכן והירושמי שהאשה טוענית שהכת...

תשובה

לכאורה היה נראה לכיון דהוי ספק ממון המוטל בספק מולקין והכא כמי כבד יחלוק הממון שיש להם ספק...

בבית עליו ועל אביו והיתם עליו ככתובת אשה ובעל חוב יודעי האם אומרים סבן מת ראשון ואח"כ את האב כעליו חובו אומרים האב מת ראשון ואח"כ את הבן...

ער מה

שכתב הרמב"ם אלהם פסק ט' המקדש אשת אשתו כשיש ויפוי יודע אינו קידוש כל אשת ואחת אומרת אותי קידוש אסור בקדושת כולן...

עב הירושמי להביא ראיה שהממון בחזקת הבעל הוא והירושמי באים להביא מידו בטענת ספק יורשים כמותו ועליהם להביא ראיה שהם יורשים כמוהו שאעפ"י שהיה ארוסם אין להם בירושה בלום אלא אם כן אמת הבן חסלה אכל הבעל יורש הוא אמה כפסך או סכל כדין התורה או החני מדין התקנה והם באים לומר אנו טועמין בערך כירושם זו אם כן עליהם להביא ראיה ודמיא ליה אומר כולה שלי וזה אומר חני שלי ואי הטלית גרועא דהאריך דקאמר כולה שלי הוי אידך המובא מהכינו ועוד ראיה וכו' תשובה יקבל החכם הכבוד את תשובתו ויהי שכתב ראיה דזו אומר כולה שלי וכו' אבל הכא שיהא כפי אשכח טעם מוכשרים לאחיותו על כלה והיא עומד במקום אשתו לירש הני פטור מכה התקנה אם את הבן תחלה וכו' כולד הספק שאין יודע מי מת תחלה וזה בא לירש את הבן וזה בא לירש וכו' ודמיו להביא דפדק מי שמת כפל הדין עליו ועל אשתו יורשי הבעל אומרים האשה מתה תפלו ואמר כך מתה הבעל יורשי האשה אומרים הבעל מת ראשון ואחר כך מתה האשה בית שמאי אומרים יחלוקו וביית הלל אומרים ככסים בחזקתן פירוט ככמי כאן ברוב שאר בחזקתן ובתובה בחזקת יורשי הבעל וכו' ואשריני בגמ' בחזקתן בחזקת מי ר' אליעזר אומר בחזקת יורשי האשה וכו' ומי כר קפרא הוואיל והללו באין לירש והללו באין לירש יחלוקו וכך היה ראוי לרוב בדברי זה יורשי האשה באים לירש אחריו והבעל כל לירש את כנו אלא שיש לסלק דעתם האשק טעמי הככסים שלה והאיש שהיו הככסים באשריותו מתו שכימם ויכאו וכו' אבל בדכון דידן הככסים הללו מעולם לא יכאו מרשות הבעל ואין עליו אלא שטר חוב וקיימא לן בבית הלל דשטר העומד ליבטול לאו כבנוי דמי ובכין שהבעל מוחזק יורשי האשה ככמי בחזקתן ופירט דמי אלהם ככסים בחזקת יורשי האב האב סברי ספק יורשים ודאי וכו' עכ"ל וכן פסק הרמב"ם אל פסק ספק מוכיח מיירי ודאי עכ"ל וכן פסק חוב הוי פסק ואין ספק מוכיח מיירי ודאי עכ"ל וכן פסק הרמב"ם אל פסק הכר דכתובת אשה ובעל חוב לא יוקרי מוחזק חסו' דלא קיימא לן בבית שמאי דאמר כל שטר שפועל ליבטול כבנוי דמי אלא לאו כבנוי דמי ולא הוי מוחזק אלא בעל דהוי יורש ודאי וא"כ גם אנו כאמר כבד דהוי טעמא וירש ודאי דאורייתא וירשי האשה הם ספק שהם באים אשתה מקנה והוי כבעל חוב וכתובת אשה דאמרי' דלא יוקרי מוחזק ובכין שאין מוחזקין והם באים להביא מיד שבעל דהוא יורש ודאי עליהם להביא ראיה ואם לאו אוקי ככמי בחזקת בעל זה פטור ואבואר.

רמ

קדוש וכוונתו שדבר ידוע שדין משכמו שכתב בתובה הים דאי לאו הכי הא קיימא לן ארוסה אין לה כתובה וכו' עד כאן לטובו כנראה מדברי רב סמיך אלהם סמיך ומפרש דברי רמב"ם אלהם שכתב והדבר ידוע שכתובה שכתב לאחת אמן כאכדה שרנס לומר הדבר ידוע דמיירי משכמו שאמר דין זה שכתב לה כתובה דאם לא כן ארוסה אין לה כתובה וכו' וכו' סדכר מווס שאין דרכו של הרמב"ם אלהם לדבר בדברים ולמה לא אירי יבגין שכתב לה כתובה או אפילו סיה לו לומר והדבר ידוע שכתב לה כתובה מיירי אבל אומרו ופדכר ידוע שכתובה שכתב לה כאכדה משמע שפירק הידיעה הוי לומר שאכדה לא שכתב לה כתובה.

שאלה רענ

שהיה כך היה קהלות הקדש ספרדים אשר בפת אמת יבנו לעד תבשו את ק"ק מסתערב מה שחייבים מהפדענות על המס וזולתו.

מעשה

ק"ק מסתערב מה שחייבים מהפדענות על המס וזולתו וק"ק מסתערב מה שחייבים מהפדענות על המס וזולתו ופדענו וכתבתם שלא נשאר לכם עלינו זולת חלק ש' חוב שחייבים לפלוני המוגר ולא עוד וק"ק ספרדים סוביאו כתב כתוב ומתום זה לטובו עמדו לחטכון בפנינו ב"ד ונשארנו חייבים חוב פלוני שחייבים לפלוני המוגר ומחלו להם ההפך של המכאש והמשי והמאס גרושם של פלוני וכו' עתה מוכנים סק"ק ספרדים המשי שחייבים וטוענים ואומרים שהרי כתוב בפירוש שלא מחלנו זולת ההפך שהפדענו במשי סלקנו אותו וטעם הדין יוקר מפני שכתובהו לנו לזמן ומכרנו אותו בשער הולל הספד מחלנו ויתרנו אבל הקרן עצמו שהוא כך גדול לא ייתרנו ולכן הפסק ראיה שכתוב בפירוש ויתרו ההפך של המכאש והמשי משמע דוקא ההפך לא הקרן או אשתו כלי הסכמים אשר בבית הוגד דין עם קהל רבינו

קדוש וכוונתו שדבר ידוע שדין משכמו שכתב בתובה הים דאי לאו הכי הא קיימא לן ארוסה אין לה כתובה וכו' עד כאן לטובו כנראה מדברי רב סמיך אלהם סמיך ומפרש דברי רמב"ם אלהם שכתב והדבר ידוע שכתובה שכתב לאחת אמן כאכדה שרנס לומר הדבר ידוע דמיירי משכמו שאמר דין זה שכתב לה כתובה דאם לא כן ארוסה אין לה כתובה וכו' וכו' סדכר מווס שאין דרכו של הרמב"ם אלהם לדבר בדברים ולמה לא אירי יבגין שכתב לה כתובה או אפילו סיה לו לומר והדבר ידוע שכתב לה כתובה מיירי אבל אומרו ופדכר ידוע שכתובה שכתב לה כאכדה משמע שפירק הידיעה הוי לומר שאכדה לא שכתב לה כתובה.

שאלה רעה

ושמעון הוי שותפים במקום אחד והיו שולחים מן הקורה ללוי אחי שמעון הדב במקום אחד למכור באותו מקום ויהי היום כפלו הפרשות בין ראובן ושמעון שמעון יוכב מראובן מיני איכאום שבעה לו בעסק שהוא ואדרבא דאובן גועון משמו מיני איכאום שבעה לו עש אחיו בערך המהר וכפועמו לדיון וכו' לפני בית דין סנדק ופסקו עליהם בבית דין וזוהי סיכבה שמעון ממש סבדו מכבי סומתות עד כך פלוני וכו' יחול שמעון לראובן כל תביעותיו וזה בוסק שטר המחילה בקיבור בהיות שמעון לדיון ראובן ושמעון על ענין תביעות אונאה שהיה לשמעון על ראובן מענין עסק המסורק שהיא וכפסק ונמנה דיון

שאלה רעו

שנוכח העדות והטעם שנוכח פיקדון ושכונת שאל וכו' ופי' רמ' אלפי דוקא אכלתי ולא אכלתי... אמנם דוקא שנוכח ביושן דלפניו... אמנם דוקא שנוכח ביושן דלפניו...

שאלה רעה רעו

דברים אע"פ וכלו עדים והכתיבה רחוק כער לכבוע... אמנם דוקא שנוכח ביושן דלפניו... אמנם דוקא שנוכח ביושן דלפניו... אמנם דוקא שנוכח ביושן דלפניו...

שאלה רעו

אמנם דוקא שנוכח ביושן דלפניו... אמנם דוקא שנוכח ביושן דלפניו... אמנם דוקא שנוכח ביושן דלפניו...

הקוץ

ל

לא תוכל לטעות ויכבדו עליהם וליכבדו אותם את הדבר הזה...
תעשה שלא כדון או כמורה החתן כהודע לו האמת והתנע
שער בפני עדים שאינם מתווכים העיר וזה נוסח השטר בהיות

וגראה דאע"ג דיש לומר דהקדש חסדו לדמותו למכר
משום דמכר אית ליה סכא מניח דקטע זוי
וסכא כתי הקדש שקבל סכר וא"כ הוה למו לומר דדמי למכר

תשובה

הדבר נריך ביור וביאור וליבון תחלה
לדעת מה אונס טוענת האשה הזאת
שאכנסו אה ופני שלא הכינסו ליכנס אין זה אונס שהרי

אפי' לפי פירוש דרבינו יצחק דאפי' לפי פירוש דרבינו
ליה סכר הוה ליתא דלא הוה חסדו וזו מן חסדיה לא
על כדמי וזה פשוט ונבואר ומעשה אה האשה הזאת היתה

אפי' לפי פירוש דרבינו יצחק דאפי' לפי פירוש דרבינו
ליה סכר הוה ליתא דלא הוה חסדו וזו מן חסדיה לא
על כדמי וזה פשוט ונבואר ומעשה אה האשה הזאת היתה

תשובה

הדבר נריך ביור וביאור וליבון תחלה
לדעת מה אונס טוענת האשה הזאת
שאכנסו אה ופני שלא הכינסו ליכנס אין זה אונס שהרי

שאלה רעו רעה

אפילו מטעם כי לפיכך אמר רב כהנא מאי קראת וקראו ליה זקי עירו ולא זקי עירא... וזוהי רעה רעו רעה

כתב

הרב מהר" קארל זלמן וזה לשונו פקד"ק פה... ומה שכתבתי לך וזהו מה שכתבתי לך

הענין יורב עוב כהגון

שאלה רעה

שאל

שאל הש"ס החכם הגדול שהיה רב פה... וזהו מה שכתבתי לך

שאלה רעה

יורב ולפניו וזוהי רעה רעו רעה

וכתבתי לך וזהו מה שכתבתי לך... ומה שכתבתי לך

ומעתה

התירוצן שגוי אין לו הנחה והדרן קושיא לדוכתא לגרסתא או הסכמי וטלי דמשמע

וזהו מה שכתבתי לך

ותו קשה על הרב מהר" קארל זלמן... ומה שכתבתי לך

ותו קשה לגרסתא או הסכמי וטלי דמשמע דכתבתי לך

ריב

דמדון הא לפרע מכבדי יתומים אמרן עלה לרבא... ומה שכתבתי לך

דמא קמן דאילעלא כמה אומדני דמוכחי... ומה שכתבתי לך

נכצא בעלה בדינו שפחה שאין לה בידה... ומה שכתבתי לך

אמנם אפשר למכור תקנה אחרת ויטוי... ומה שכתבתי לך

נראה א I 54

עמד וכוין שם שטר היו כאלו אמר מעבדתי משום דקיימא
לן כרכי ימי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו וכן כתב
הרמב"ם ז"ל בפסוקה הביאה הרב מהרי קארן ז"ל וכן
השם המעטעו מ' וזה לשונו. כתב הרמב"ם ז"ל ושלש
שנים שטו מתעמין על כנין אמר והסכימו ביניהם כמו
שגזרו עליהם אומה העיר וחיובו עמון כשטר עשוי כניסין
שלש ומי שימרה מאמרם יענה עשרים דינרים מחיובתם
לכנין של העיר ומחמתן לחיובו וכו' תשובה מהתבאר לי
שאין כאן משום אפמכתא ממה שצוינו וכו' ועוד שכל
האומר מעבדתי אין בו משום אפמכתא וכוין שיש כאן שטר
הרי הוא מעבדתי דק"ל כו' דאמר זמנו של שטר מוכיח
עליו וכו' עכ"ל הרי מוכיח דכיון שיש שטר אעפ"י שלא אמר
מעבדתי בפ"י סו' כאלו אמר וליכא אפמכתא
אלא שיש לומר שמינו שהרמב"ם ז"ל לא חילק חילוק
זה בין הוכח דאיכא שטר להוכיח דלא כתב שטר
לא בכל גוונין שייך אפמכתא אם לא אמר מעבדתי בפירוש
וכן כתב בפירוש פרק ז' מהלכות מכירה וכן כל הנכאים
שמחכים כני אדם אעפ"י שהן בעדים וכשטר אם יסיה כך
אתן לך מנה וכו' לא קנה עכ"ל הרי דהרמב"ם ז"ל כתב
בפ"י אעפ"י בשטר לא מהני וכן מנאמי סתם הרמב"ם ז"ל
הביאה הטור חסן המעטעו שם וזה לשונו ושלש שנים
שכתוב בו אם לא יפרע לזמן פלוני יתחייב כך וכך מוחין
וכתב בסוף השטר דלא באפמכתא אם אותו הקנה נכנס
בכ"ד דע כ"י אפמכתא הוא ואפמכתא לא קניא אלא באומר
מעבדתי וכבר חסדו אע"ג דכתב בשטר דלא באפמכתא
עכ"ל הרי דאעפ"י שכתוב בשטר כתב הרמב"ם ז"ל וזה
מהני כיון דלא אמר מעבדתי בפירוש ולא אמרינן כיון
שכתב שטר קנה ליה כמעבדתי כו' וסו' דאמר זמנו של שטר
מוכיח עליו וגם הריב"ש ז"ל כתב מ' ש"ס על שטר
שכתוב בו אפמכתא דאי ליכא מעבדתי כתוב בו לא מהני
ע"פ הרי דאע"ג דאיכא שטר לא אמרינן זמנו של שטר
מוכיח עליו וא"כ הרי הרמב"ם ז"ל הריב"ש ז"ל וכו' וגם
הרמב"ם ז"ל לא חילק משמע דסבר דבעינן מעבדתי בפ"י
ולא סגי בשטר. וא"כ מעתה יאמר שמועין קים לי בהרמב"ם
וכהרמב"ם והריב"ש ז"ל וסו' הרמב"ם ז"ל לא כתב טעם
זה לכדו אלא ספיקו לטעמים אחרים שכתב ואפשר שלא
מדק על טעם זה לכדו א"כ כפקא לן דכיון שלא אמר
מעבדתי הוי אפמכתא ולא מהני.

אלא

יש לומר דכיון שכתוב ששטר ששטר הרי הביא הרב
מהרי קארן ז"ל וזה לשונו כתוב בהנהגות
מיומנות פרק ז' מהלכות מכירה וכתב הר"ם ז"ל דכד
ושבועה ותקיעת כף מהני אפי' באפמכתא דרוכין על ידי
דאי אם יסיה לקים עמדי אם כיון תתן את העם הזה
בידי וכהנה רבות עכ"ל. הרי דבשבועה ליכא אפמכתא
אע"ג דלא מהני שהרמב"ם ז"ל וזה שכתב מוח כלום ומה
גם שכתב שהיו חכמי ספרד רונים לקבוצת באפמכתא
היו כותבין וכו' ולמה להו כולי האי והוה להם לתקן
טובעו אם חיתא דבשבועה ליכא אפמכתא לא אפשר דסבר
הרמב"ם ז"ל וזה דבשבועה איכא כמי אפמכתא ואף על גב
דכדור מודה דליכא אפמכתא היינו משום דרוכ הדינים
על ידי דאי כמו אם יסיה לים עמדי וכו' וטעמא משום
דמי להקדש ובהקדש מועיל אפמכתא משום דאמריה
לנכוח כמסירה להדיעו כמו שכתבו הפוסקי' אבל בתקיעת
כף שארם כשנע לקיים תנאי טענה כקטין באפמכתא
מתן למה לן דמהני ואפי' תמנא לומר דליים כה השבוע'
היינו לומר דמהני לקיים שבועתו אבל לא שגא' שהשבועה
תעשה מה שצונו מועיל קטין משום אפמכתא שיעיל ויש
משמע

ממעט לעמוד לא עשיו ומעבדתי הוא מעבדתי וא"כ
כי"כ קיים מלת מעבדתי והרי הוא סתם ואמר אתן לעבדתי
לא מעבדתי הלכך לא מהני דמאי דכתב הרמב"ם ז"ל דמהני
הוא דווקא כההוא גוונא שכתב וזה לשונו כל האומר קני מעבדתי
אין כה אפמכתא וכו' כי"כ אם באמי מתן עד יום פלוני
קנה בית זה מעבדתי והרי זה קנה וכו' ע"כ הרי שאמר קני
מעבדתי משום הרי מהני אעפ"י שאמר אם יסיה אבל כשאמר
אם יסיה מתן אעפ"י שאמר מעבדתי לא מהני דהא סתרי דבריו
בחס שאמר אתן דמשמע לעבדתי לא מעבדתי וזוהו יתורץ אחאי
לא מהני שטר אע"ג דזמנו של שטר מוכיח עליו משום דאמר
דבר סתרי שטרי אמר אתן לעבדתי. ואין להקשות מההוא
דשטר שכתוב קנה אחר מיתא שכתב הרמב"ם ז"ל וזה דקנה
דזמנו של שטר מוכיח עליו והתם אמר בפירוש לאחר מיתה
ועם כל זה כיון שכתוב בשטר זמן קנה הא לא קניא דהתם
אפשר לקיים שתיין דמיא מהיום ולאחר מיתא ולא סתרי
שהדרי אבל הכ"א אפי' לקיים את שתיין דאם הוא מעבדתי
כי"כ אמר אתן לעבדתי הלכך לא מהני כך כנראה לע"ד לתרץ
כל מה שהקטנו ומעת' אין אנו כדכיון לכל מה שכתב הרב מהריק
ז"ל בפרק מהלכות מכירה ודוק' וכו' ישרא' יגלונו טעמיא ויראנו
התורקי כפלאות אמן. בק מעמיר.

העיר יום טוב קהלון

שאלה רפג

היה לו קרוב אחד חכם ונכרך בארץ ישראל
וראונו היה עשיר גדול וכדו לשלוח לקרובו
החכם מחנה לארץ לאו סך ידוע בכל שנה וסבי למזונותיו
וסיקרא בתורה לשמו וסחמס הקרוב יסכ כלימודו זמן וקרובו
האומר לא זכר את נדרו ולא שלח לו מה שקנה עמו לשלוח
לו כל שסע וסנה ובהמשך הזמן ירד מעבדתי מעט ואמר שאינו
אומר באמר היה בעת שקנה עמו ורוכה להכנל עכמו
בשיהיה אומר בכבשים עתה יורנו דבינו אם יכול ראובן להכנל
בזמנו באומר שירד מעבדתי מעט או אם יסיה לקיים את
נדרו שיבא חפיו מפני כמה סיבות ראשונה כי נדר הוא לנכוח
להעמיד דגל התורה ועוד כי הוא קרובו ומלמד חכם ועני
ומטוב ארץ ישראל ואם אמת כי עתה ירד מעט מעבדתי עדיין
הוא אומר ויכול ליתן כל הקד הוא ויותר כפלים על הכל
יורנו מורנו הדין לאמיתו וס"מ.

תשובה

לכאורה היה נראה דראובן ראוי לעמוד
בדיבורו ואם לאו הווי ממסורין אנתה אם
מה שכתבתי לו הוא מתקן מועצת כמו שכתב הרמב"ם ז"ל
פרק ז' מהלכות מכירה וזה לשונו וכן מ' שאמר לחבירו ליתן
לו מתנה ולא נתן לו הרי זה ממסורין מתנה במה דברים
אמורים במתנה מועצת שהרי מתנה דעתו של מקבל מתנה
בשהבטיחו אבל במתנה מדוכה אין כה חסרון מתנה וכו' עכ"ל
א"כ הכא נמי ככ"א אם מה שהבטיחו לתת לו בכל שנה הוי מתנה
מועצת יס כה ממסורין מתנה.

אמנם

כד עיינון ספיר ככא דחייב לקיים דבריו כיון
שכא בשלה שכתב לתת לקרובו וקרובו הוא חכם
לנדקס אחר בארץ ישראל כדי שיעסקו בתורה ודלאו בתורה נדר
יורה דעת סימן רנ"ח וזה לשונו אע"פ דאמר בו וכתב סבר
להדיע לטיבן מי סכר דקדק אי אפשר לחזור בו וכתב סבר
מהרי קארן ז"ל וזה לשונו כן העלה הרי"ף ז"ל וזה
פרק שיר טענה ד' וס' דהא אמרינן בפ"י וזו נדקס אלמא

שאלה רפג

ראובן שכא ממדינ' סו' הביא עמו
למעטין שני כדראויט של אורז
וסמעון היה כנידון והרוח הביא סמטתה לעכו והיה סם לוי
ואבר ראובן הכדראויי קאמר ונשאר אחד וסמטתה הייתה רוכה
לי"ך

לגן וראובן היה רוצה לגן עם הפנינה ואמר ראובן ללוי הכי... וזה הכדראוי של אורו בידך או תמכור אותה ותניח המעות...

אמנם כשכבדו דברו הירושלמי אוי הווי מקום ראוי לשמירה... א"כ אמאי נקט הירושלמי תרתי. והכבדו כוונת דאמאי...

ובנה איפשר ללמוד כמי דאם ידע זה המפקיד דרכו... של הכפקד דלעולם הוא שומר באופן אחד אעפ"י...

והשתא ככ"ד קשה הדבר שבתנן בקרן זוית ואין זו שמירה... כלל ויהי כל מונאו יקחאו ואעפ"י שלא נכבדו לא...

סוגיות רגמ' פס' גישין בס"ד. ודרשתיה על מעלת ההגנים בס"ד.

נבי ומתי' דתנן אלו דברים אמרו מפני דרכי שלום... כהן קורא ראשון וכו' ואמרו כהן' מכה הכי מילי...

פריך הא מפני דרכי שלום מדאורייתא הוי וכו' הך קושיא... לא שייכא אלא בתר דאיימי קראי מן התורה אבל מעיקרא לא...

ותו קשה מאי מייית ראוי מויתכה אל הכהנים וכו' התם... עסקין בקריאת התורה מי קורא קודם?

ותו קשה ומאי איבעריך לאובחי מדכתי' הכהנים בני לוי... אטו כהנים לא ידעבא דכבי לוי כיכחו הוה ליה לאובחי...

ותו קשה והא אמאי קראי דאורייתא ואיימי קראי דדברי... הימים ויבדל את אהרן קדם קדשים מאי דעמיס'?

ותו קשה דהא מילתא אימי בערבין בני לוי הא מילתא דתנן... קשה קודם ללוי וכו' קודם לישראל וכו' ואמרי' בגמ' מלא...

ויש לומר ולתרוץ כל הסוגיא דלעולם שפיר ידע מפני דרכי... שלום אבל אפ"ה בעי מלא ס' פ' כיון דתקנת חכמים...

רשות והכסף בבית הכנסת אינו יכול לתת רשות אי משום
דלא לימו לאכנוויי בעבודתו נמי אמו לאכנוויי הא לאו קושיא
היא משום דבעבודתו לא אמו לאכנוויי דכולהו ידעי סהמורה
היא של בעל הבית ובביתיה ורשותיה קיימי והרשות כידו לתת
רשות לכל מי שירצה כי לחמו הוא אבל בקריאת התורה אמו
לאכנוויי ולמיתו וכי התורה ידועה היא לך הלא לנו היא ומה כש
יש לך לתת רשות בשלמא אם כהן קורא לא אמו לאכנוויי משום
שיאמרו כן היא גזרת התורה וכשם שגזר הק' בה סקרא בתורה
וכשם שגזר כן גזר סקרא הכהן בראש ולכך אין קריאה אבל
אם בא כל לשנות יאמרו לו וכי בידך הכבוד שאתה מוכד אכנו
השכנו שאין הדבר לא קבוע מן התורה וגזרת הכתוב היא ולכך
לא הקפדנו אבל אם אתה בידך לשנות א"כ מורה שאין הדבר
גזרת הכתוב וכבודנו גדול מאד ב"ל או *
סגעיר יום טוב כהלון *

שאלה רפו

ילמדנו רבינו ראובן נתן לשמעון סחורה שיוכינס
ללו למקום פלוני שהיא שלו וכא שמעון
ומכר הסחורה שהיא ליהודה בלי רשות לוי ועשה פועל לוי כי מי
נתן לו רשות למכור סחורתו שלא מדעתו יורכו מורה נדק הדין
עם מי וסבור כפול מן השם *

תשובה

הדבר ברור דהדין עם לוי כיון שלא
נתן לו רשות למכור
אמנם יש פנים שהיא דינו עם שמעון שמכר את שלו
שלא מדעתו והיה המכיר קיימת ליהודה ויש פנים
שהמכר בטל מעיקרו ולא קנס יהוד' וישור' המקח ללו הא כיכד
אם שמעון זה לא הודיע את יהודה כשמכר לו הסחורה היא
של לוי אלא מכרה על שם עבדו בודאי שהמכר קיים ביד יהודה
וישק דינו עם לוי שמכר את כלו שלא מדעתו ונרדף לרבות את
לוי ככני כסף או יחזיר לו סחורתו או דומה לה ומש' אמנם
אם שמעון הודיע את יהודה שהסחורה הזו היא של לוי בודאי
שהמכר בטל כי מי נתן לו רשות למכור ועבר על דעת משלחו
וגלא עשה ולא כלום ונרדף יהודה להחזיר הסחורה ללו וכן
במב' רמ"ב ז"ל אלה פרק ב' מהלכות שלוחין וזה לשונו השליח
שקנה או מכר והודיע שהוא שליח בדבר זה לפלוני אף עפי'
שמטק או המטיק ונמנא שעבר על דעת משלחו בטל המקח
גמור ואם לא הודיע שהוא שליח נקנס המקח ויהיה הדין בינו
גבין זה ומשלחו עכ"ל * וכתב עוד וזה לשונו הסרסוף שליח הוא לא
שהוא נוטל שכר שליחותו לפיכך אם טיב דעת בעליו משלם
לו מה שפסיד כיכד ראובן נתן חפץ לשמעון הסרסוף ואמר
משלם חמשים מביטו מכר במאתים הכל לראובן ראובן אומר
המור' שהרי הודה במקנת ואם ככר נתן לו החמשים נשבע שבועת
היבית שעשה שליחותו וזוכה הלוקח ואם ידע הלוקח שחפץ זה
לראובן וזה המוכר סבור שוא יחזיר החפץ לבעליו ויחזיר עלומו
שכתן לו רשות למכור בחמשי' או שרצה בחמשים וזר בו אחר
שקניתי עכ"ל והרא' בד' ז"ל השיג עליו בחלוק' וכתב אמ' אברהם
גם זה אינו כלום ולא יחזיר ולא עוד אלא אפילו שהסרסוף
מורה יאמר הלוקח קנויית אתם עושים עלי עכ"ל ביאור דבריו
המוכר הרא' בד' ז"ל שלא יחזיר אפ' שהודיע שהוא סרסוף ושהחפץ
הוא לראובן והענין לפי שסבור הרא' בד' שחפץ זה הלוקח תפוס
בד' החפץ והסרסוף משייבו הוה ליה עד אחר שמישיי הלוקח
שאומר שבתורה בחמשים ולכך לא יחזיר והוסוף עוד ואמר
דלא חיביעא כשהסרסוף משייב ללוקח שהרי יעד אחר אלא
אפי' הסרסוף מורה לא יחזיר שיאמר קנויית אתם עושים עלי

שאלה רפו

לקבל דהא התם ליכא חרס שהרי כמנא מדבר בבירור כמו
שכתבתי למעלה ואם כן מה ימרוץ התם אלא ודאי דהך תירוצא
לאו מילתא היא אלא אורחא דמלתא נקט דאומר ש' שליחי וכיון
דנקט התם שאמר שליח טל פלוני להכיכמי נקט הכא בחלוקה
זו ואם ידע שחפץ זה של ראובן ולאו דוקא שידע שפי' של ראובן
עושה אלא כמא שידע שהוא שליח בדבר דיי בכך
ועתה כמוד' לבעינינו הכלל העולה מדברנו שהדין עם לוי
על פי הדברים שכתבנו * וזר' ישראל יעלנו משגיאות
ויראנו מתורתנו כפלאות אמן * כ"ט
סגעיר יום טוב כהלון *

שאלה רפו

נדרשתי לאמר שאלנו על מה שכתב הרמ"ב ז"ל
פרק א' מהלכו' מגילה אין לך דבר מקרא
מגילה כדמא מפכיוו לא מת מנהו שהפוגע בו קוברו תחלה ואחר
כך קורא עכ"ל יש להסתפק בדברים הללו שאם לא יש שהות אחר
קבוצה לקריאת המגילה אם יקבור אותה זאעפי' שלא יקרא מגיל'
כלל או דילמא דוקא אם יש שהות לקרות א"כ אין אבל אם לאו
לא יתעבל במת אלא יקרא מגילה *

תשובה

מנאמי לרוב מהרי קארו ז"ל אלה שכתב
בטור אורח חיים וזה לשונו גבי מאי
דכתב הטור בהגיוס מכתבין מעבודתו וכתב הר"ן ז"ל אלה בהגיוס
מכתבין מעבודתו ובאין לשמוע מקרא מגיל' אף על פי שיש
שהות ביום לעבוד עבודה ואחר כך לקריאת מגילה אפילו
שהי' מכתבין מעבודתו ובאין לשמוע מקרא מגילה בבירור ומיהו
דוקא כשיכולין אחר כך להשלים העבודה הא לאו הכי אין
מכתבין העבודה שהי' מדלוריייתא משום מקרא מגילה מדרבנן
וכתב הר"ב מוה"ר ר' אליהו מורזי ז"ל על דברי הר"ן ז"ל כראש
גם מדברי הרמ"ב ז"ל אלה שכתב חוץ ממה שכתב שאין לו
קוברים שהפוגע בו קוברו תחלה ואחר כך קורא דמשמע דאי
ליכא שהות אין לי לא דאם לא כן ואחר כך יקרא למת
לי עכ"ל וכך עירוש דבריו וכיון שסר' מכס ז"ל אלה סבור שמה
שאמר מת מנהו ומקרא מגילה מת מנהו עדיף הוא לענין
קריאת אבל לא שמתעטל מקרא מגילה לגמרי מפני מת מנהו אם
כן הוא הדין דכשארנו בהגיוס מכתבין מעבודתו כשכיל
מקרא מגילה לא ביטול ממש קאמר אלא קדימה עכ"ל
הרב מהרי קארו ז"ל אלה *

ראני שמעתי ולא חפץ דברי הרב אליהו מורזי ז"ל היכי כתב
דסר' מכס סבר כסר' ז"ל הרי אפי' הר"ן אס אמר הוא
דוקא בעבודה ומגילה משום עעמא דקאמר שלא יבא מגילה
דרבנן וידעה עבודה דאורייתא * אבל במת מנהו הרי אמרו
בגמרא גדול כבוד הכריות שדוחה את לא תעשה שבתורה
ואם כן משום כבוד הכריות שלא יתבזה שמת אפי' שעם
אמת קוברו תכף ואחר כך יקרא פירוש אס כשאר עת לקריאה
ואם לאו כדשית וכן עמנא שכתב הרמ"ב ז"ל אלה פרק ששי
מהלכות קרית שמע היה עוסק בבירור לא יפסיק לא יגמור
ואחר כך יקרא אס כשאר עת לקריאה עכ"ל * הרי שפירש
בפירוש אס כשאר עת לקריאה אבל אס לא כשאר עת לקריאה
כיון דאידמי אידמי * ואין לומר דאדרבא משם מוכח איתבא
דקאמר אס כשאר עת לקריאה יעסוק בבירור ולא
יעסיק אבל אס לא כשאר עת יעסיק * הא ליתא משום
דאם כוונת הרב לומר הוה ליה למימר אס יאמר לא אס
כשאר דאם כשאר משמע אחר כך שכבר גמר נורכי ביבור
אס כשאר קורא אבל אס היה לומר אס יאמר הוה משמע

וענין עירוש שדוחה את לא תעשה שבתורה כתב רש"י
ז"ל אלה דמיוב באכידה לא עוכל להתעלם וכת'
והתעלמות פעמים שאתה מתעלם הא כיכד זקן ואינו לפי
כאורו וכו' עכ"ל קשה טובא מאי קאמר דאס לא מיקרי דוחה
את לא תעשה דשאכי הכא שהתורה בעצמה התירונו ופירשה
נה ב 2 55 כפירוש

הימים קם שר אחד ולקח בחוקה עשרה בתים ועוד בלא כסף ובלא ממון ואוצר בקם מידי שנה בשנה מה שעושה וורעוניה וכיוצא בהם ארבעה הבתים הימים והטובים של הפונדק הנזכר בתי וביני שלי איו כותבים ומפנים לו הכתים רץ מיד שליט של המלך לקחת הכתים הכתים שיש בפונדק לחיוב לולי שביעו מן השמים ונלקחו פתאום של עניים האומללים והלמנות שאין להם ידם ושולך ידם אינו מפסיד שכירותו מידי שנה בשנה והיהודי הוא שליט של הדמים של הפונדק וטרה היהודי כל יכולתו כנופו וכממנו אולי יבכסו בחשבון של המלך ידם והפסיד מכיפו כערכאות של גוים ולא הועיל לו מפני שהיו טוענים הקאליש והמוטביליש שאותם הפעלי בתים האחרים שיפרעו בעד השבילות ובפרט שהפירות בזול והם שוכרים ביוקר ומפני טענה זאת לא יכול עשה שיבכסו בחשבון המלך ידם עתה יורכו מורה נדק כיון שהממשל האגרי טרה כל יכלתו אם חייבים תושבי הארץ לפדות הפירות של הפעלים שנקלטו ושכרו כפול מן השמים :

תשובה

קודם כל דבר נריך לרעה אילו היה מעשה בין אדם לשכירו שראובן השכיר בית משמעותו לזמן שנה ובתוך השנה בא שר עביר ולקח סכית בחוקה מה יהיה דינו ואחר שנבאר הדין בין אדם לשכירו כבא לענין דיון דיון ואומר מן מה ש' הסוכר את האומנין השוכר את החמור והכריק או כעשית אגריניא אומר לו הרי שלך לפניך ואמר שמאל עלה בין אגריניא חזרת בין אגריניא שביים חזרת אם בדרך הליכה יעלה אחר הרג שליט פונדק ואם לאו הייב להעמיד לו חמור אחר עד כאן בנמרה והביאה הרמ' גם אלס פרק ה' מהלכות שכירות מימרת שמאל בנורית ולא פירש כפי דבר והטור ספן משפט סימן פ' כבס וזה לשנו כלקח החמור לעבודת המלך אם בדרך הליכה יעלה בין נריך ליתן לו חמור אחר אפילו באגריניא שאינם חזרת פירוט שאין מחזירין מעננין אם לא שילבו אריהם ואם לאו נריך להעמיד לו חמור אחר אבל אם חמור לו חמור זה אע"פ שאינו בדרך הליכה אין נריך ליתן לו חמור אחר ונריך להחזיר דרך הליכה פי' רש' אלס ט"ו לו ליתן באומה דרך שילבו אפסי המלך הילכך כיון שיש לו ליתן באומה דרך שילבו אפסי המלך הילכך דרכס לפתור ההתה עד שהורה אחריו אומר לו לך עמסה עד שימנאו כהם אחרת ויחזרו לך זאת כי כן דרכס ורבינו הנבאל פירש דרך הליכה שפגעו בו דרך הליכה ואם לא שפגעו בו לא היו משפטין אחריו ליתן הילכך יאמר לו מולך גרם אבל אם שפגו אחריו עד שמנאו ולקחו הייב ליתן לו אחר.

והשתא

ניחוי אכן בנדון דיון אם השכיר לו בית ולקחום למלך מה יהא דינו אם נידון את הבית כבבית אם כן בבני למחלוקת דמי ורבינו הנבאל אלס דלרבינו הנבאל אם לא היו משפטין בתים אלא שמנאו זאת הכית ולקחום יאמר לו בעל הבית מולך גרם אבל אם היו משפטין אחר בית עד שמנאו זאת הייב להעמיד לו בית אחרת ולרש' אלס אין הטיפוס מעלה ומוריד אלא טעמא מהס דכיון ששליקוח היתה בדרך הליכה מהלכס אכתי המלך בדרך אשר הוא הולך כאשר לו לך עמסה ואיקר מחסר כי אם טורח מעט עד שימנאו חמור אחר ולקחום ויחזרו שלך כי זה דרכס כיון שפגעים האולקס בנמנו אבל אם אינם בדרך הליכה הייב להחזיר לו חמור אחר שהרי הוא בלא חמור שהרי הוא אינו הולך עמסה כדי שיחזרוהו :

בפירוש דארות לאו לא באמר בזמן ואינו לסי כבודו דהתם פתעלמא אם כן מאי ראה מיימי מהתם וראיתי לה' רן אלס שפירש דושה את לא מעשה כדבר שאיורו מדברי מופרים ומאי לא מעשה לא חמור מן הדבר אשר גידו לך וכו' פרי ד' רן אלס כשאר מפירוט דמי אלס ולא בסרנו ובדאי דלא כשאר מפירוט דמי אלא מפני הקושיא שסקסתי וגם נמלט ד' רן אלס מהקושיא שסקסתי עליו היכי כתב דאם לא נשאר עת לעבודה לא דלא תדחה מגילס שהיא מדברי מופרים את עבודה שהיא מן הקורה וסקסתי עליו מנינו מת מנוס שהיא כבוד הכרית שדחה את לא מעשה שכתורס לך כשאר ד' רן אלס וכתב לא מעשה לאו דלא חמור אמנם הוא באסור מדכרית דוקא אלא שכר כתבתי מה שקסתי עליו שהרי מנינו שדחה סקסתי ספסא שהיא בכרת מן התורה

אלא שלפירוט דמי אלס שפירש לא מעשה דלא תוכל להפעלם וכתבו והפעלמא קשה מה שקסתי והיא קושיא ענומה מרפסא איברי ושוב מצאתי און לי ופעד לדברי במסכת כרובות פ' שמי וכו' ה' ה' דלמירין און חכמה ואלו תבונה ואין ענה לכנגד ה' תא טעם והפעלמא מהס בעמים שאתם יכול להפעלם ה' כיוצא וכו' ואינו לפי כבודו וכו' ואמאי כימא אין חכמה ואין תבונה ואין ענה לכנגד ה' ומשני שאנו התם דתמיב והפעלמא עד כאן בנמרה הרי ראה ועד לקושייתי והשתא הובלם הקושיא על דמי אל כתיחוקה ונריך עין ויש לדמות וקל להנין :

ומציא כפי מה שביארנו נש' לכו לענין הדיון דוקא מגילס עדיף מעבודה כפי פירוט ד' רן אלס רובו לומר דוקא אם נשאר זמן לעבוד עבודה ה' לאו הכי לא וכן אפסר שנראה מדברי בעלי התוספות אע"פ דלשון מנאטין לא משמע הכי אלא כיטול לגמרי אמנם באת מנה כבוד הרבנים במקומו מוכח הרב מהר"א מורחא וברב מהרי' קארני אלס דפירוט אם יש זמן לקרות ה' לאו הכי לא כנר הכרחנו בראיות ברורות הכך מזה לא דמת מנוס עדיף מקרא מגילס אפי' אם יתבטל מלקראת לגמרי.

ויעוד יש להכיר ראה לדברינו ולקסאות לה' רן אלס שפירש דמקרא מגילס כמי לא מירחי עבודה לגמרי אלא אם נשאר זמן לעבודה אם הוא כן מאי בעי רבא מת מנוס ומקרא מגילס ה' מייחיה עדיף מפטו דמת מנוס עדיף מכה ההכרח דה' מת מנוס דושה עבוד מולאסותו שפירש רש' אלס כיון שדוחס פסח שפוג בכרת לגמרי אם כן גם ידחה עבודה לגמרי אפילו לא ישא שעות לעבודה ואם בדברי ה' רן אלס דמגילס אינם מתבטלת עבודה לגמרי אלא אם נשאר שעות לעבודה אין ה' לא הכי לא אם כן מאי בעי רבא ה' פשיטא דמת מנוס עדיף כיון דאמרת דחיי עבודה לגמרי מולאסותו מה שאינו דוחס מגילס אלא אם יש שעות לעבוד עבודה אין ה' לא הכי לא כפי דברי ה' רן אלס ה' פ' קושיא ענומה לדברי ה' רן אלס ונריך עין :

שאלה רפה

פונדק

א' ביד מושטאגרי יפודי אחר שפייס גובה שכירות המלך גרם ממוטבי ופונדק ממוטבי כבהון והישודי הנז' בוטכים לו מושטבי הפונדק שכירות מידי שנה בשנה בשכר טורחה עשרים גרוטוס כלבד מה שפייס מרווח מהשתיימינע' וכיוצא : וישבדו

שאלה רפה רפט

ריט

עוד נריך לדעונו טוס מחלוקת בענין הדמים אם יתן לו שכרו מוטל או לא דלחר מוכס אל יתן לו שכרו מוטל ולהר' אפר יהרש בוא אלס דוקא אינו חייב להחזיר לו חמור אחר אבל לענין השכר נראה לי שלא יעול אותו משכר שאינו יכול להשתמש ברבוי :

עוד אמנם סגד הכרחה לזכות השואל הוא מה שדא כשאלת שהמוטבג' היא שליט אכתי הפונדק וכותבים לו שכרו שהיה שליטם להסכיר הכתים מהמטבי ה' אם יתיר יתיר לראש יפסת יפסת להס' וכל דמתעבי ליה עם המוטבילי מן דיכא עליוטו דהר' אם כן כיון שהמוטבילי גומר להעיל שכירות אליו הבתים על שאר פונדק אם כן הוא אינו פושט טוס דבר כי אס שלימות כפי הפונדק ושלימות המוטבילי הילכך אחר שישתדל בעדם אין עליו להפסיד אפי' פירושיה ומה גם כי שיש עכ' הוא מוטבג' והכרחה לעכויות דעתו כתבתי : וכו' ישראל ינילכו משגיאיות ויראנו ומתורתי כפלאות אמן : כה מעקרי :

והשתא בנדון דיון אפילו כחמור שאין נריך להעמיד לו בית אחר אמנם לא יפרע לו שכירות הבית כיון שלקחה המלך ואינו בהנה עמוכה הול' כאלו כפל הבית ואינו כוטל שכר מנוס שכל הב' כמו היו לדעת הר' א' ד' והר' בא' אלס ולרעה הרמ' גם אל חייב ליתן לו שכירות הבית כך נראה לפאורא : אלא שיש לדון ולומר דכתי הא' גוואל אפי' הרמ' גם אלס יורה דלא יתן לו שכרו דעד כאן לא קאמר הרמ' גם אלס ממש דלקחה דרך הליכה לפירוט דבניו הנבאל שלא היו משפטים אחרים אבל בנדון זה שהיו משפטים אחר הבתים והיו רוצים לקחת כתמי הנדוליס ואפי' הכ' בודאי שגם הרמ' גם אל יורה : וגם לפי' רש' דהתם משום דלקחה דרך הליכה שהיה לו דרך לשם ובתוך הדרך יפגעו בהמה אחרת ויחזור את שלו כי זה דרכס אבל הב' לא שיק' לומר כן הילכך הוסי' ליה כתימה או כפל הבית ואינו כותן לו שכר כלל :

ובמה שיארכו אין הפרש בין בית זה לבית סתם דהחילוק בין בית זה לבית סתם היינו אם נריך להעמיד בית אחרת במקום אותה שכל' אבל לענין פירעון השכירות ככל גוואל אינו פורע לו ואם כעל יפודי : הרי ביארנו הדיון בין אדם לשכירו :

ומעתה

כבא אל שאלת השואל כפי דיון ימ' ימ' למוטבאגרי לומר למוטבילי : אוי השכרתי הפונדק בךך בתים ידועים : עתה ששחר לקח עשרה בתים ויותר בחוקה אינו כותן לך הסך שהקצבתי עמך רק לפי הערך : איברא דיש מוקוס למוטבילי לומר מולך גרם שאם היה הפונדק בידי לא היה לוקח ממולך אלא עתה שהשכרתי ממני לוקח ממך ומולך גרם מכל מקום כיון שאינו טוען כן אלא ארבעה הוא או' שרובה לבעלות השכירות שהוא בוזל והילכך לכל הפטות רונה שיפרעו שכר אליו הבתים שלקח השר אם כן אפסר שפענתו טענה אע"פ דיש לבעל הדיון לחלוק ולומר שאין המוטבילי יכול לבעלות השכירות אם השכירו למוטבאגרי כך שכיס ידועים אינו יכול להוסיף לא שאפשר לומר שמאוי המלכות לופת כח המלך ככך שיכל המוטבילי להוסיף בכל זמן שרצה ובזה יפה בם המלך כך יש לומר בדומס' : מנאט שהמוטבאגרי הזה יכול לו' אין ראוי שאפסיד מכיסו אליו הבתים כיון שהמוטבילי והשופט דונס להטיב שכירות אליו הבתים על בתי הפונדק הרשו' בידים וגם בזה יש לבעל הדיון לחלוק ולומר הרי אתה השכרתי פננו בכך ידוע ואיקר יכול להוסיף גם אם היוטבילי רונה לגזול אותך או אין אנו ויניחם אלא אותך ואחריות עלך לטעות ולסרחה את המוטבילי מעליו : אלא שעדיין יש לטפון הסעכה האחרת שבה בשאלת שהיו רוצים לקחת ביה להיותו חלילה להכית בו שפניהם וכו' להטיל הבית הככסת ובתי הגדולים הבתים לקחת בתי העניים האומללים אם כן הוה ליה אפילו עמנו במימן חבירי : וגם זה איכינו שיה' דלא יקרא זה

עוד אמנם סגד הכרחה לזכות השואל הוא מה שדא כשאלת שהמוטבג' היא שליט אכתי הפונדק וכותבים לו שכרו שהיה שליטם להסכיר הכתים מהמטבי ה' אם יתיר יתיר לראש יפסת יפסת להס' וכל דמתעבי ליה עם המוטבילי מן דיכא עליוטו דהר' אם כן כיון שהמוטבילי גומר להעיל שכירות אליו הבתים על שאר פונדק אם כן הוא אינו פושט טוס דבר כי אס שלימות כפי הפונדק ושלימות המוטבילי הילכך אחר שישתדל בעדם אין עליו להפסיד אפי' פירושיה ומה גם כי שיש עכ' הוא מוטבג' והכרחה לעכויות דעתו כתבתי : וכו' ישראל ינילכו משגיאיות ויראנו ומתורתי כפלאות אמן : כה מעקרי :

והשתא בנדון דיון אפילו כחמור שאין נריך להעמיד לו בית אחר אמנם לא יפרע לו שכירות הבית כיון שלקחה המלך ואינו בהנה עמוכה הול' כאלו כפל הבית ואינו כוטל שכר מנוס שכל הב' כמו היו לדעת הר' א' ד' והר' בא' אלס ולרעה הרמ' גם אל חייב ליתן לו שכירות הבית כך נראה לפאורא : אלא שיש לדון ולומר דכתי הא' גוואל אפי' הרמ' גם אלס יורה דלא יתן לו שכרו דעד כאן לא קאמר הרמ' גם אלס ממש דלקחה דרך הליכה לפירוט דבניו הנבאל שלא היו משפטים אחרים אבל בנדון זה שהיו משפטים אחר הבתים והיו רוצים לקחת כתמי הנדוליס ואפי' הכ' בודאי שגם הרמ' גם אל יורה : וגם לפי' רש' דהתם משום דלקחה דרך הליכה שהיה לו דרך לשם ובתוך הדרך יפגעו בהמה אחרת ויחזור את שלו כי זה דרכס אבל הב' לא שיק' לומר כן הילכך הוסי' ליה כתימה או כפל הבית ואינו כותן לו שכר כלל :

ובמה שיארכו אין הפרש בין בית זה לבית סתם דהחילוק בין בית זה לבית סתם היינו אם נריך להעמיד בית אחרת במקום אותה שכל' אבל לענין פירעון השכירות ככל גוואל אינו פורע לו ואם כעל יפודי : הרי ביארנו הדיון בין אדם לשכירו :

ומעתה כבא אל שאלת השואל כפי דיון ימ' ימ' למוטבאגרי לומר למוטבילי : אוי השכרתי הפונדק בךך בתים ידועים : עתה ששחר לקח עשרה בתים ויותר בחוקה אינו כותן לך הסך שהקצבתי עמך רק לפי הערך : איברא דיש מוקוס למוטבילי לומר מולך גרם שאם היה הפונדק בידי לא היה לוקח ממולך אלא עתה שהשכרתי ממני לוקח ממך ומולך גרם מכל מקום כיון שאינו טוען כן אלא ארבעה הוא או' שרובה לבעלות השכירות שהוא בוזל והילכך לכל הפטות רונה שיפרעו שכר אליו הבתים שלקח השר אם כן אפסר שפענתו טענה אע"פ דיש לבעל הדיון לחלוק ולומר שאין המוטבילי יכול לבעלות השכירות אם השכירו למוטבאגרי כך שכיס ידועים אינו יכול להוסיף לא שאפשר לומר שמאוי המלכות לופת כח המלך ככך שיכל המוטבילי להוסיף בכל זמן שרצה ובזה יפה בם המלך כך יש לומר בדומס' : מנאט שהמוטבאגרי הזה יכול לו' אין ראוי שאפסיד מכיסו אליו הבתים כיון שהמוטבילי והשופט דונס להטיב שכירות אליו הבתים על בתי הפונדק הרשו' בידים וגם בזה יש לבעל הדיון לחלוק ולומר הרי אתה השכרתי פננו בכך ידוע ואיקר יכול להוסיף גם אם היוטבילי רונה לגזול אותך או אין אנו ויניחם אלא אותך ואחריות עלך לטעות ולסרחה את המוטבילי מעליו : אלא שעדיין יש לטפון הסעכה האחרת שבה בשאלת שהיו רוצים לקחת ביה להיותו חלילה להכית בו שפניהם וכו' להטיל הבית הככסת ובתי הגדולים הבתים לקחת בתי העניים האומללים אם כן הוה ליה אפילו עמנו במימן חבירי : וגם זה איכינו שיה' דלא יקרא זה

עוד אמנם סגד הכרחה לזכות השואל הוא מה שדא כשאלת שהמוטבג' היא שליט אכתי הפונדק וכותבים לו שכרו שהיה שליטם להסכיר הכתים מהמטבי ה' אם יתיר יתיר לראש יפסת יפסת להס' וכל דמתעבי ליה עם המוטבילי מן דיכא עליוטו דהר' אם כן כיון שהמוטבילי גומר להעיל שכירות אליו הבתים על שאר פונדק אם כן הוא אינו פושט טוס דבר כי אס שלימות כפי הפונדק ושלימות המוטבילי הילכך אחר שישתדל בעדם אין עליו להפסיד אפי' פירושיה ומה גם כי שיש עכ' הוא מוטבג' והכרחה לעכויות דעתו כתבתי : וכו' ישראל ינילכו משגיאיות ויראנו ומתורתי כפלאות אמן : כה מעקרי :

והשתא בנדון דיון אפילו כחמור שאין נריך להעמיד לו בית אחר אמנם לא יפרע לו שכירות הבית כיון שלקחה המלך ואינו בהנה עמוכה הול' כאלו כפל הבית ואינו כוטל שכר מנוס שכל הב' כמו היו לדעת הר' א' ד' והר' בא' אלס ולרעה הרמ' גם אל חייב ליתן לו שכירות הבית כך נראה לפאורא : אלא שיש לדון ולומר דכתי הא' גוואל אפי' הרמ' גם אלס יורה דלא יתן לו שכרו דעד כאן לא קאמר הרמ' גם אלס ממש דלקחה דרך הליכה לפירוט דבניו הנבאל שלא היו משפטים אחרים אבל בנדון זה שהיו משפטים אחר הבתים והיו רוצים לקחת כתמי הנדוליס ואפי' הכ' בודאי שגם הרמ' גם אל יורה : וגם לפי' רש' דהתם משום דלקחה דרך הליכה שהיה לו דרך לשם ובתוך הדרך יפגעו בהמה אחרת ויחזור את שלו כי זה דרכס אבל הב' לא שיק' לומר כן הילכך הוסי' ליה כתימה או כפל הבית ואינו כותן לו שכר כלל :

והשתא בנדון דיון אפילו כחמור שאין נריך להעמיד לו בית אחר אמנם לא יפרע לו שכירות הבית כיון שלקחה המלך ואינו בהנה עמוכה הול' כאלו כפל הבית ואינו כוטל שכר מנוס שכל הב' כמו היו לדעת הר' א' ד' והר' בא' אלס ולרעה הרמ' גם אל חייב ליתן לו שכירות הבית כך נראה לפאורא : אלא שיש לדון ולומר דכתי הא' גוואל אפי' הרמ' גם אלס יורה דלא יתן לו שכרו דעד כאן לא קאמר הרמ' גם אלס ממש דלקחה דרך הליכה לפירוט דבניו הנבאל שלא היו משפטים אחרים אבל בנדון זה שהיו משפטים אחר הבתים והיו רוצים לקחת כתמי הנדוליס ואפי' הכ' בודאי שגם הרמ' גם אל יורה : וגם לפי' רש' דהתם משום דלקחה דרך הליכה שהיה לו דרך לשם ובתוך הדרך יפגעו בהמה אחרת ויחזור את שלו כי זה דרכס אבל הב' לא שיק' לומר כן הילכך הוסי' ליה כתימה או כפל הבית ואינו כותן לו שכר כלל :

עוד אמנם סגד הכרחה לזכות השואל הוא מה שדא כשאלת שהמוטבג' היא שליט אכתי הפונדק וכותבים לו שכרו שהיה שליטם להסכיר הכתים מהמטבי ה' אם יתיר יתיר לראש יפסת יפסת להס' וכל דמתעבי ליה עם המוטבילי מן דיכא עליוטו דהר' אם כן כיון שהמוטבילי גומר להעיל שכירות אליו הבתים על שאר פונדק אם כן הוא אינו פושט טוס דבר כי אס שלימות כפי הפונדק ושלימות המוטבילי הילכך אחר שישתדל בעדם אין עליו להפסיד אפי' פירושיה ומה גם כי שיש עכ' הוא מוטבג' והכרחה לעכויות דעתו כתבתי : וכו' ישראל ינילכו משגיאיות ויראנו ומתורתי כפלאות אמן : כה מעקרי :

אחר

שנה או שתי שנים אחריו מות המושטאגרי קט' כנו ושאר כתי הפונדק ותבעו את בעלי הבתים אשר לקח השר הנזכר כי הלך לו השר והוא אל ארץ אחרת וכל מלכות חדשה וזהו בעלי הבתים להחזיק בבתיים על כן קמו בני הפונדק ותבעו את בעלי הבתים שיפרעו כל מושך ששנים אשר היו תחת השר הנזכר נריך שיפרעו שכירות המלך שלא פרעו כל אותן השנים אשר היו תחת השר הנזכר וישודו שתי הכתים לפניו לדין ואחר שמוע טענותיהם וראיתי שיש ברכ' בדדיון לבאן ולבאן ואח' העיון והתקורה גזרתו שבני הפונדק ולא מן העוטה אגרי אין לו דין ודכרית פה בעלי הבתים לפי שלא לשכרו מהם ואלילו המושטאגרי לא י' לו תבועה עליהם לפי שהמוטבג' לא סמורו לא נבא' לזכות שכירות המלך גם להשכיר למי שאין לו פוקס אבל לו' שיש להם כתם פוקס שלקסום מהמלך מנאט שבעל דנס הוא המלך והוא יתבע אותם דמי אותם ששנים שהיו תחת יד השר הנזכר וכיון שבעל דברים ידעו הוא המלך א' נריך שילכו על דמי המלך ואל' השופט אשר יהיה מיד המלך ואשר גזור שופט המלך כן יקום לפי שבעל דינם והתובע שלהם אינו ישראל כפי שיממרו לדין ישראל אלא השופט שלהם הילכך יומערו בדיני המלך בדבר הוה פסקתי וגזרתי וכו' ישראל ינילכו משגיאיות ויראנו מתורתי כפלאות אמן : כה מעקרי :

שאלה רפט

נדרשתי

לאשר שאלונו ועמדו אשר להם הדי' בפני לדין הכנון ומשלה ה' ר' אהרן כהן וסיקרה מ'לס על דבר עליה אשר הוה למרת לזם הכז' הגוים על כותל אחד של ה' ר' אהרן הכז' ודרך רשות הרבים היא תחת העליה וישמס גבורת גשמים הנכרסו להפיל העלים כי היתה נטייה ליפול ושעסו שמא תפול על ג' ה' ר' אהרן כהן ויהרום אותו : ועתה רובה מ' לזה לחזור ולבנות עליהתם כמלקדמן וה' ר' אהרן הכז' מייסה ביה שאיכר רובה שייעמים על הכותל שלו לפי שהכותל שלו היא רעועה ליפול ואינו דינה להכביד על כותלו שהכותל רונה לכביותה מחסרה ואינו חפץ שיכביד ויעמים על כותלו חסדש שיבעה ואינו אחרת לבאורה דיון עמו דשא כתב הרש' בא' אל שמי שהיה מעמיים קודות על כותל של שכירו וכפל וזמר לככותו אודא ליה פוקסו ואינו יכול להעמים על הכותל חסדש שאותו הכותל כשתעכד לו אבל לא זה הכותל חסדש כך הוה כראש לכאורה :

שוב ימנאטי אחר העיון והתקורה שוכלה לסוור ולבנות עלייתה

שאלה רצב רצב

ראובן בשם אשה במנזרים ובכנסת בכתובת הדירה... בדין המורה וישם שם זמן וכזמן שהיה...

תשובה

כתוב בתרומות הדשן סימן רע' וזוה לטובו... שאל וראובן בשם אשה את לאה בעדיית מולדתו...

אלמה סימן פ"ח בכרמא חולק על סנדל או על מרומת הדשן... מאת סבתו וזה לטוב ואם היה מקרה שנתן למקומי מולדת האשה...

כמה שיתרבה לו לכאן עמש מפני החובות שהיה חייב ומפני... שאם היה מרווח פרנסתו עם זכיון דכרתיות ומחלה לו מקום...

שאלה רצב רצב

רבר

תשובה עיקר הא מילתא בעם' יומא פ' בא לו ההן גדול על מתני' ובעשור שבחומש הפקודים קורא על פסם סקרו בנמרה וכו'...

הנה

עלה בידו כדון דידן להחיר על פי הטענות דמאחר... שהפקיד בקדש בין ראשון לשני ליכא פגם כלל עזר...

כתבאר לך כי כל פי אלו הדרכים לזכר חסד ולית איסור ואין כאן פגם דכונן עשם לזנא מותר אף כפינה זהו כנראה לעיל כתלמוד הין לעני רבו וחסס יגלוכו משיאות ויראנו מותרתו ככללות הכעיר ישראל כריי

זאת

שאל לי החכם הפעלה כח הר ישגל כריי על מעשה שהיה כן היה וקראו עליו תגר קנת בני תורה זו היה זכות להפך בזכות ענמו ושלמה אלי לראות אם ישנה היא בעיני וזאת תשובתי אליו כל ד' החכם כעלמא כחמ' ר ישראל כריי כר' שמח לבי כשועמד כאשר ראינו ישר דברי אמת דבריך טובים וכחוים והדין דין אמת והכל מתוקן ומקולל וטוב' אומנס עדיון נריכון למודעי' ראשונה על אשר הקשית לשאל על סוגיאין דגמ' אמאי איבעריכו למפרק מההיא דשלמס ספרים ליקשו מכל שבת שיש שני ספרים היכי לא חיטיבין לבגומסל דאשון פן אמת קוטיא חזקה היא לכאורה אומנס כד עייבין פיר לאו מילתא היא ופתימה על עמך שהכאת דברי התוספות ודברי הר' ישעיהו אל אשר כתב שקריאת קרבן מוסף ביט אין לה סמך מן התלמוד ואיכה אלא תקנת הגאונים ואם כן כיצד יקשו בגמ' ממך אם לא היתה נתימיה שאל תאמר אכתי לא פלטיין מקוטיא דליקשו מ'ד פרשיות שהם כוכרות במשנה מ' מגילה הלא המה פרשת שקלים ופרשת זכור וערה והחדש וזה אנו מוטיבין שני ספרי' היה להם להקשות מהם וכר' עייבין שפיר הא כמו לאו מילתא היא משום דככל המשינות שמוכריין סד' פרשיות אינו כוכר בעירוט שמוטיבין שני ספרי' קורה וסוייתי ויכל לומר דלא היו מוטיבין שני ספרים משום טורה נכור מכל מקום לא הייתה קוטיא דלמי דקאמר משום בגמ' על ראשון משום הכי הקשו מההיא דלמי ועל מה שכתבת להכריח וכלא דמיא דקשו בגמ' מההיא דל ספרי' ולא הקשו משני ספרים שבכל שבת שמוטיבין שני ספרי' משום דהיא ליכא למיפרק משום דהקדים מפסיק וליכא פגם אכל כאל דאיכא שני ספרים מוספה מקטנים ספרים שכן כתיבן קדוש וכו' טובין דבריך ובאמת דברי טעם הן לא שאל אפשר לפרש כן מדא דאם אימא דבגמ' לא מקשו לא מספרי' שאלין בימינו קדוש אם כן מאי משני תלמיא גברי בתלמיא ספרי' שהשלישי פשיטא דלית ביה פגם משום דאיכא כתיבה קדוש ותו קשה לסברתך דאמת דזיון דאיכא קדוש בכתיב בתו ליכא פגמו של ראשון אם כן אמאי לא משני בגמ' התם כדמסיי משום פגמו של ראשון לא הביאו ספר אחר לקרות בעשור שבחומש הפקודים לכך קראו על פי הוס ליה למפרק ולמאי קדוש וכו' שפירא אחריכה והיה שפיר טפי מלקרות על פי' אלא ודאי אין הקדוש מעלס ומוריד לכתל בגמ' של ראשון' גס מה שהכאת מההיא דר' ישעיהו איכה עבין לכאן דלא מפי' זה יתבטל פגמו של ראשון דסוף סוף תורה היא ומיטיבין לפגמו וזה פשוט' גס עבין העניי אינו מעלה ומוריד כיון שאין הוא מוכר ברכת החרום אינו אלא מעשה קוף במעלה ולא מירי עבדי' אמנם הכיון אכתי הוא מה שאומר דלעולם הדין דין אמת דאין לתפוס על מה שקראת בספר א' וקראת בספר קרבן הפטרס והטעם משום דכפי הכנהא לא קראין מכלים כספר א' שאם סייתי קורא מכלי בודאי דאיכא למי' לפגמו של א' אם תכף ומיד בקר' בס' קרבן והפטרס ואפי' אמת קדוש לא יאית

ושוב' אומנס עדיון נריכון למודעי' ראשונה על אשר הקשית לשאל על סוגיאין דגמ' אמאי איבעריכו למפרק מההיא דשלמס ספרים ליקשו מכל שבת שיש שני ספרים היכי לא חיטיבין לבגומסל דאשון פן אמת קוטיא חזקה היא לכאורה אומנס כד עייבין פיר לאו מילתא היא ופתימה על עמך שהכאת דברי התוספות ודברי הר' ישעיהו אל אשר כתב שקריאת קרבן מוסף ביט אין לה סמך מן התלמוד ואיכה אלא תקנת הגאונים ואם כן כיצד יקשו בגמ' ממך אם לא היתה נתימיה שאל תאמר אכתי לא פלטיין מקוטיא דליקשו מ'ד פרשיות שהם כוכרות במשנה מ' מגילה הלא המה פרשת שקלים ופרשת זכור וערה והחדש וזה אנו מוטיבין שני ספרי' היה להם להקשות מהם וכר' עייבין שפיר הא כמו לאו מילתא היא משום דככל המשינות שמוכריין סד' פרשיות אינו כוכר בעירוט שמוטיבין שני ספרי' קורה וסוייתי ויכל לומר דלא היו מוטיבין שני ספרים משום טורה נכור מכל מקום לא הייתה קוטיא דלמי דקאמר משום בגמ' על ראשון משום הכי הקשו מההיא דלמי ועל מה שכתבת להכריח וכלא דמיא דקשו בגמ' מההיא דל ספרי' ולא הקשו משני ספרים שבכל שבת שמוטיבין שני ספרי' משום דהיא ליכא למיפרק משום דהקדים מפסיק וליכא פגם אכל כאל דאיכא שני ספרים מוספה מקטנים ספרים שכן כתיבן קדוש וכו' טובין דבריך ובאמת דברי טעם הן לא שאל אפשר לפרש כן מדא דאם אימא דבגמ' לא מקשו לא מספרי' שאלין בימינו קדוש אם כן מאי משני תלמיא גברי בתלמיא ספרי' שהשלישי פשיטא דלית ביה פגם משום דאיכא כתיבה קדוש ותו קשה לסברתך דאמת דזיון דאיכא קדוש בכתיב בתו ליכא פגמו של ראשון אם כן אמאי לא משני בגמ' התם כדמסיי משום פגמו של ראשון לא הביאו ספר אחר לקרות בעשור שבחומש הפקודים לכך קראו על פי הוס ליה למפרק ולמאי קדוש וכו' שפירא אחריכה והיה שפיר טפי מלקרות על פי' אלא ודאי אין הקדוש מעלס ומוריד לכתל בגמ' של ראשון' גס מה שהכאת מההיא דר' ישעיהו איכה עבין לכאן דלא מפי' זה יתבטל פגמו של ראשון דסוף סוף תורה היא ומיטיבין לפגמו וזה פשוט' גס עבין העניי אינו מעלה ומוריד כיון שאין הוא מוכר ברכת החרום אינו אלא מעשה קוף במעלה ולא מירי עבדי' אמנם הכיון אכתי הוא מה שאומר דלעולם הדין דין אמת דאין לתפוס על מה שקראת בספר א' וקראת בספר קרבן הפטרס והטעם משום דכפי הכנהא לא קראין מכלים כספר א' שאם סייתי קורא מכלי בודאי דאיכא למי' לפגמו של א' אם תכף ומיד בקר' בס' קרבן והפטרס ואפי' אמת קדוש לא יאית

שאלה רצב רצב

מעשה שסיים כך היה ראובן היה משעיר בשבת עטרת אשה וכחול המועד של פסח קריאה כספר ראשון יום שבת לכבוד אבי הכן ועלה וקרא ואם כמפטיר בפסח שני וכל יום הפטרס המכהה הוא שעולה ג' בגער שהם מפטיר בתפלה וקורא עמו הפטרס והוא כר כי יתן רש' מתמרים למר שאל יקרא אדם כשי מפטיר משום פגמו של ראשון ויראו מורכו הדין עם מי וסכרו ככול מן השמים

סנעיר יום טוב כהלן :

שאלה רצו צר צה

יודע מה יש בו אם נתן אם וסב ויין ויש אלא האמת
במקובץ וכן כל כוונתו כזה ע"ל לכוונת היות
דכונן דידין קצת שהי אחר לו וכוונתו של קומאני
כן דמי מינו ידוע שמתה לו קומאני וקנת כן נראה לכאורה
אמנם כד ע"י זכרון שפיר הכתב דלא קנס מחמה טעמים
ח"ה שאף על פי שמה לו שם קומאני ה"י
בקומאני עמנו יש כמה מילים אפשר שישו תלמוד באמרינו
שם בול או אפשר בומיאז או בומיאז או פראסקוי
שזה כל א' עשר שיריפז ובנוכח כזה כמתא שאין מינו
ידוע ולא דמי לתעום שמי קנס אחר הוא אפ"י שיש
שמות או לכה לזו שמי מינו כענם מיקרו כיון שלא
פירש שמתית אלו מוכר לך או לכה ובכאן בזה אמנם
בקומאני לא מתא דעמיה שמה יהיו כמיאז או בומיאז
או באמרינו הלך לא קנת דמי לכל מה שיש בכת זה
אני מוכר לך דלא קנת מהם דלא מתא דעמיה אף על
גב דמתם כתיב הרמ"ב זלזק טעמא שמה נתן או זכר
לאו דוקא אלא כיון שאין מינו ידוע ה"י כן נראה לע"ד
פשוט ומבואר

ועוד מטעם אחר אודיע לזוט מה שלא שית אל לכו לפי
שהוא מושג שאם קנת קנת ולוקח הכל אפילו
זו אלף שיריפז וזהו שקר שאפי' אם תמא לומר קנת
מכל מקום יש להם אוכא לפי השער שטמקו כמו שכתב
סם הרמ"ב זלזק ע"י זלזק ואם כן אפי' תימא קנת מכל
מקום ועמדו לשתובין אם יש אוכא פחות משות ממש
שמות קנת ומעמד אוכא יתר משמות בטל מקח זוט
פשוט ומעמד אין לראובן דלאו אפי' יהיה המקח קיים
שאם יהיה שות מחזיר אוכא יתר משמות בטל מקח זוט
פשוט גם ה"ה טעם טא באמרינו שמת דבר שאינו ברשותו
טעם ככונן הוא גם ה"ה טעם טיבול למור בו כל זמן
שעמקים בלחץ ענין כן כתב הרמ"ב זלזק אפ"י שיש
לבעל הדין לרמות ולומר מקרו עסקים בלחץ ענין מע
שבלבו ליכא קומאני ומעמיק כיון שאינם עסקים כענין
השער והמקח מכ' לשי' שאמת עסקים כענין מיקרו ואפי'
תימא דלא מיקרו הדין עם ראוין מכל הכי טעמי דכתיב
ואין כאן מקום מחר כלל וזו ישרל יכלנו משניאית ויראנו
מתורמו כפלאות שמון כה מעמד' קעיר יום טוב כהלון

עירי עמנו על ראשון עמנו אם קנת בפני פומך ולא
מיהתיף שלישי נראה לוכא פמנו על ראשון דוקא בשוק
מקץ בראשון יאשרו כטי אכא טמס פנס דוגמת הדין
דקורא כן בעשור וכעשוה שמתות הפקודים קורא על פס
לא מוניט כער שמי מטום פמנו על ראשון אכל כקורינ' ג'
או ד' כיון שמוק בנייהם נבכר יוכל למור ולקרו' כעמר
שקרבן ויכא פמנו על ראשון כוס כד"ק מה שכתב הרמ"ב
זלזק א"י אחר לא יקרא ענין אחר כטי כעמ' וכפי מה
שכתבת לאו דוקא ענין אחר לא אפי' תרי עניני דמוכת
בנמרא אלא להכי קנת ענין אחר לומר דכונן הוא ספק
בנת אמת ולא שטמקו בנייהם קוראים אחרים כטי קרי
ליה ענין אחר אכל לעולם אפי' תרי עניני

ועוד אני אומר דלעולם אפי' דכתב הרמ"ב בענין א'
הוא דוקא אכל כמרי עניניו שרי וליכא פמנו
על ראשון שמה תמידי הרי עובדא דנמרא תרי עניני הוו
הא לאו מילתא היא דע"ג דמשמע תרי עניני איכו לא
ענין א' כיון שהכל מדבר בענין אף בעשור למדע ובחמות
הפקודים גם כן כטי ובשעור למדע שטיב' וגי' הכל
דבר אחר והטומע בעשור אינו מתחין לומר זק בחמות אחר
אלא מושג שהראשון פנס וחזר וקורא מה שקרא שחלה
אמנם כענם שמי עניניו מנייהם כל רואים יכירו ולכא
לפיכא אלא יאמרו מטום טורח נכור הוניהו עמר כ' שמה
מתמר מה תרנו בנמרא קמת גברי בתמתא כמרי ליכא
שמי לטיב' שאני הכא דמו תרי עניניו הא לאו קושיא היא
דלעולם ה"י יוכל לטנוי כפי אלא מטום דכפי' לאשמועינן
דטיבא קמת גברי ליכא פנס אפי' נמד עניניו ולכא
לא מטנוי קר טינוי' כן נראה לע"ד הכתיב דכרי הרמ"ב
זלזק כעמק ומעמיק נא לכו דמי לפתוח על"ך גם כפי
המדין הראשון שכתבי אין לפתוח על"ך והנראם לע"ד
כמתי וזו ישרל יכלנו משניאית ויראנו מתורמו כפלאות
שמון כה מעמד' קעיר יום טוב כהלון

ראובן ומעמד הו במקום אחד וכאו לראובן
שמעון שמי קאפאני' קומאני אחר
לו שמעון לבעל זו היא מדתך שמה עוסק ענמך עמי
אמר תמכור אלו שמי קאפאני' קומאני בשן גרוסוס אחר
מכרתי וקנו מידי והלכו טיבה לקחת שמועתי ולמת
קומאני או אחר ראוין וכי באמת אמה מושג שמתתי לך
קומאני דברים כפלאות אחרתי והדיני חזר כי למדני
דכרי אם המכר קיים או יוכל למור בו לפי טעמך ראוין
שכנר מכר קומאני קודם דכריים הללו ואין אדם מוכר
דבר שאינו שלו ועוד טעמך שהיו עסקין בלחץ ענין ויכול
למור בו למדנו דכרי הדין עם מי ושכרו כפול מן העמים

תשובה כתיב הרמ"ב זלזק פסק כ'א מסלכות
מכירה האקנה לחבירו דבר שאינו
ידוע הרי זה קנת ואם אין מינו ידוע לא קנת כבוד עדיה
זו על חשם אני מוכר לך בך וכו' אף על פי שאין
מדע העדימה ידועה הרי זה ממכרו קיים וכו' אכל האו"
לחבירו כל מה שיש בכי זה אני מוכר לך בך וכו' או כל
מה שיש בכי זה אני מוכר לך בך וכו' וזה הלוקח
ומשך אין כאן קנין שלא שמה דעמו על לוקח שהרי אינו

שאלה רצה צו

את הדרכים שיורו בעליון הכונה להשלמת תבונה ורחל אחות
האחים רוצה לבעל את כל העיניו של מתנה לכתובת בתה שלא
כדין כי אין להם לא כתובת מאתם כלל והשאר היא לכתובת
למחות האחים וירנו מורינו מורה נדק הדין עם ושכרו כפול

תשובה הדבר ברור שכוין שתבא יהיה קדמך שאם
ימות אחר מהם כלי זרע קיימא תקווה
שכדוילא לקיים ומת שבעל כדוילא קדמך לכאפ"ו וכו'
בן וכוין שזכו בה כתב"ו הכבשים לכתובת למחמתיהן ונדולה
מן אזי אומר דלא מבעיא כהני גונא שמת כבעל כמי האחים
שקבר וכו האחים אלא אפי' מתו אחים כמי הבעל ואמר כך עת
הבעל יגבו אלמנתיהן כתובתן מככסיהן דאין לומר דהיה לים
דאין ואין האסק גובה כתובת' מן הראוי בכמותו באותה ששכינו
מ' ככורות פ' יש בכור וכו האיס הרמ"ב זלזק מ' מסלכו אימות
הא ליכא למימר מחמה טעמי קנת שאם בלחו לדין זה לא יקרא
דאין דראוי הו דבר שבעל לו ביומה אחריו מומא אמנם כל החוב'
אינם כקראים ראוי כמו שכתבו התוספות פ' יש בכור בשם ר' פ'
פ"ין עליו וכן הושוו גדולי המורים וא"כ כיון שתבא יהיה קדמך
שאם ימות כלי זרע תקווה קמתה שמתו לאמותם ה"ל כמתיה
על מנת להחזיר דמי לחבירו ולא דמי לישוע וא"כ לא יקרוי דאין
ואפי' ילוק בעל הדין ויאמר דלא דמי לחוב אלף לירושם מ' מ' הרי
כתב הרב המגיד פ' מאימות דכדוילא נכרית אפי' מן הראוי דמי
לשאר חוב ולא אחרו אין אסם גובה כתובתה מן הראוי אלא
בעיקר כתובתם אמנם כדוילא דמי לחוב ובעל חוב גובה
אפי' מן הראוי

זאת ועוד אפרת דקא כתב הרמ"ב זלזק כפי' המשנה דמי
דשנינו שאין אסם גובה כתובתה מן הראוי היינו קודם
המקנה אבל אחר תקנת הגאונים שהתקינו שמתה מטלטלין
דעמי גובה ג' מן הראוי כן כתב הרמ"ב זלזק כפי' המשנה
משנה בכורות פ' יש בכור וכו' נראה מדברי המשפ"ת פסק יש
בכור ע"י עליו וא"כ מכל הני טעמי דכתיבא אפי' חזר האחים
כמי הבעל וטוב מת הבעל היו גובין אלמנותיהן כתובתן
מנדוניאית אחת כעליהן מחה התנאי כל שכן וקו' השתא שמת
הבעל כמי האחים שכנר וכו האחים כמייהן כדדוניא השתא
גי' וכו' כה למוניהן גובה כתובתן ממכ' וזה פשוט ומבואר
לע"ד ואין להאריך כראיות' וזו ישרל יכלנו משניאית ויראנו
מתורמו כפלאות שמון כה מעמד' קעיר יום טוב כהלון

קעיר יום טוב כהלון

שאלה רצו שלחו מאשכנו שאלה זו

ג' שהיה חייב לכ' ר' כחמון פ' פרכים ונפער ב' ר' כחמון
לבי עמלן ולא רכי' מעו' שפס' אשתו את כתובת'
אלא זה החוב והיי' כבר נכרעה על כתובתם שלא קבלה ואתרס
אלמנת כ' ר' כחמון הו' לרמל אחות בעלה שמתבע את החוב מן
הנ' בערכאו' ופ' ליה שלחן או רכי' בשכ' טורחה וכמתית
מ' רמל להיות שליחה ואמר כך כפפסרה מ' רמל עם הגוי לקבל
החוב כחכמים קטוים בלתי ידיעת מ' נמה ולקחה את כל החוב
לעגמה וכתבה מ' כתבה לרמל לדין ואמרק למ' כתבה לרמל
שתקם סגרה כפי' התבאי והשאר מחזיר לה וטעמה רמל טיבה
רובה להחזיר לה את החוב שקבלה מן הגוי כי היא מעבדת החוב
באומרה כי כתבה כ' שמואל פ' ר' חוב אחר כעבור חסי' כ' ר'
כחמון ואין לק לא עד ולא ראויה על זה וטעמה מ' כתבה הכוכר'
כיון שקיב הו' לבעל כ' ר' כחמון הדין מ' חזקת בעטנת החוב
ויבמתי מ' רמל הו' ה"ה פסק כי לא כדוע כלל אם פ' ר' חוב

כעד בעלי אס לאו ואין שפק מונזא מילי ודאי ופי' אה תנא
לומר שפרס חמדה כעד בעלי אשתר שחור בעלי ופרס לו ופי'
אס תכחיש רמל שמועלם אין חוב טנוי של בעלי אלא שהחוב הוא
לתהם עם כל זה אין מתעבד בהם כי יש לי עד כשר שחלוט
לנוי הו' חמשה פרכים לפרוע לו ואם אין החוב של בעלי כינד
פרע לו הגוי חמשה פרכים הו' לקטמת הנוי ולומר לאו בעל
דכרים דידי את דכל טכדקי דמי עבד לישמע מן החוב יוצק
מורה נדק הדין עם מי ושכמה

תשובה לכאורה היה נראה שכוין שפרת חממה יש
לש עדים שהחזית את מרת רמל אחת
בעל' שמת' אפי' הגוי בערכאו' וכתבית עמוק שמקח בטכ' טורחה
שלו או רכי' החוב א' כ' מורה שאין לש תביעה על סמך ההו'
שאם היה לש תביעה על סמך החוב כמו שטוענת היה לק לומר
כינד אהים מורשית שלך לנכות מן הגוי ודי' החוב של הגוי
הוא שלי אלא ודאי שטעמה זו שטוענת עתה שקר היא כך ה"ה
כראף לכאורה

אמנם אפי' השם הא' לא אירי' דיי' לבעל הדין לחלוק ולומר
זאעפי' שהיה לה תביעה על סמך רמלה לקחת
השאלה ממנה כדי שתהיה שלי' שפסק ואין נדק' לומר אס טוענת
שמתה כ' שמואל פ' ר' חוב אחר כעבור חסי' כ' ר' כחמון
וכעבור כן רוצה לבעל חוב זק' של הגוי כדאי שאם
טוענת כן פשיטא דיכולה לומר מוכרחת הייתי שטרס אותי
לחוב מן הגוי שאם לא תרשה אותי כינד הגוי יתן לי' והלא
יאמר לי' לאו בעל דכרים דידי את ואעפי' שכחתי חייב להסתבך
חממת חוב שפרע כעבורו אני איני חייב לך סום דבר לך כדון
השאלה ממנה כדי שתקח מן הגוי וטוב תפסום היא שמתת תביעת'
זה פשוט ומבואר לא אפי' תטעון שהחוב עמנו חייב הגוי לחממה
כחמון מכל מקום אין טעמה כינד שתקח כקדשי' אותך ולא
אפרת החוב הזה של הגוי הוא לחממה וכינד מרטיני שאנחנו לך
זה איכה טעמה ממש דיכולה לומר עמית' כן כד' שלל יפה לך
תביעה לומר החוב הוא של בעלי וזהו כ' כד' שאלה אפי' מוכרת ואני
מוכרת ידעה את שכיני אמרתי לך שבעלנו בעבור שטומי מילי'
וגדול' מן אמרו במשנה מסכת כתוב' וקבא' הרמ"ב זלזק פ' כ' ר'
משלכות מלוה וזה לטוב שמי שקובא'ו כל אחר משכימס שטר
חוב על חבירו אין אחריו יכול לומר לראשון אלו חייב שותי לך
כינד אמה לזו ממני לא זק גובה שטר חובו עכ"ל וכן כתב
עוד וזה לטוב קובא' שטר חוב על חבירו והלה הוניהו שמת' לו
את קפדה אס ה"ה במקום וכו' אבל במקום שכונתין ואמר כך
כותבין הרי קטטר חוב קיים שהרי זה אומר מכרתי לך את הדינך
כדי שיסי' לך ככסים ידועים שאגבה מהן שלי עכ"ל פ' מכל לו
ראיה לזה שכיארנו ונוד' ראיה ממש שכתב הרמ"ב זלזק פ' ר' ח'
ז' מהלכות שכינים וזל בא לוקח ומלך בנן אמר ואמר לו הרי
פל' בן המנר שלך רוצה למכר לי' שדה זו אלהי' ואלהי' ממנו ואמר
לו לך זקמ' לא יבטל וכו' וכו' עכ"ל הרי שכדכריש לא מאבד
טעמותיו וזכיותו וכן כ"ד

אמנם מה שיש לדין דכר הוא שטעמה זו שטוענת שמתה
פרע כטי' כחמון אחיה חוב כזה יש לדין שאם פרע
חובו שלא מרעמו הדין מעמותי על קרן הדין וזה פשוט אפי' היה
החוב על מסכון כמו שכתב הרמ"ב זלזק וז' כ' חוב איה
שפרע חוב משהע מעמנו וא"כ אין דכריש ממש זאת ועוד שאם
מה שפרע החוב הוא אחר זמן כתובתה של זו אין שמתה ממש
כי זאת כתובתה מוקדמת וזכה מהחוב ואיכה יכולה לפתוח
בטיב' חוב מתה המוקדמ' אלא אם היה שחובו של חממה קודם
לכתובה זו או שהיה לו ולזה ואמר כך קנת שאין חובי דיכא כל
הקודם וזה לא נזכר בשאלה משמע שכתבתה קודמת לחוב

ואינו

בסינתא דשמיא אתחיל לכתוב חידושי

איזהו נשך

ומרכית חדה מלתא היא קשה וכדכפנן כמי חדה מלתא
 דלא משכח נשך בלא רכית ולא רכית בלא נשך כדפרשית
 ותו במאי רכתא רש' נש' ואל ארביית דאורייתא דר' הלואה
 מסמע כרכתי מרכה הונו כגשך ומרכית קשה
 הווי מסמע מקרא דמיירי דרך הלואה הוי קרא עתה קאמר
 מרכה אוני ולא אחר מלוה הונו אלא מרכה מסמע אפילו
 בדרך מקח וממכר.

ויש לומר דרמי' קרא סכי מרכה הונו כגשך ומרכית לחונן
 דליס יקנכו מסמע דקודם חיקיון כבר במרכה
 ולכך אחר טקף על פי טכרה כתרבה מ'ט עדין נר' קצון
 ואומו קצון לחונן דליס יקנכו וס'ט ל'ט סייך אלא בהלואה
 שבטעם הלואה נראה חקף הויכוי שחלוס לו סלע בחמשה
 דייכרין דרי תוספת וריכוי חקף אנוס בחקף וממכר
 מעיקרא ליכא רכו דמי יימר דמוקרי חטי או יין וכיוצא בזה
 הילכך לא סייך ספיר מרכה הונו דמסמע חקף בטעם מתן
 מצות ואח' לחונן דליס יקנכו.

ועוד סיס מקוס למרן ולומר דרמי' מקרא דנקט כגשך
 וכשך לא סייך בדרבנן כדמסמע במתכ' איזהו
 מרכית ומפרש רכית דרבנן' וס'ט ליכא למרנו מסוס
 דגס בדרבנן איכא נשך כדפרשית לעיל ותו דקרא תרמי
 קאמר כגשך ומרכית אימא דמיירי בהלואה דאיכא נשך
 ואמקח וממכר דאיכא מרכית בלכד.

ותו דמי לא מיי' ראי' לא מדקנט כשך דלא סייך
 בדרבנן אס כן הוה ל'ט לאחיי מן סתורס דכתי'
 את כספך לא מתן לי כגשך דלא סייך אלא דרך הלואה
 ואפסי אכטריך לאחיי מקרא דכתובים לא הכיין כדפרשית
ותו במאי דתמו רבנן את כספך לא מתן לו כגשך ובמרכי'
 לא מתן אכלך אין לי אלא כשך בכתף ורכית בשוכב
 כשך באוכל מנין ת'ט נשך אובל' כמב רש' זלס'ט וס'ט לכוכו
 רכית ככסף מנין טעכור אף בלאי סני וכו' והשתי דמסעיין
 מלא תשיך בין כסף ובין אובל אימכרו תרוהו נשך' כסף
 וכשך אובל לחייב את הלום על לאו ס'ט רכית על שמיס
 עכ'ל' קשה מס ראס סרכ לפרש כן דקא ברישאל לא מסמע
 דאימכרו תרוהו דקא קאמר כשך באוכל מנין ת'ט כשך
 אובל רכית ככסף מנין ת'ט כשך כסף אס אינו עיין אס כן
 כינד כמב רש' דאימנו תרוהו ומו סכריורס זלס'ט לפרש כן'

ותו קשה דאס כככר רש' זלס'ט דאימנו תרוהו מסוס
 דקא כקפא מלא תשיך כל דבר אשד ישיך דמרכה
 כל מלי אס כן מאי קאמר דמיא כסיפא דמלתא מנין לרבות
 כל דבר תלמוד לומר כל דבר אשד ישיך וסרי מסעלת סדרשט'
 סדרש סכריפא מוכרך דידע סא מלא דרכויי דכל דבר
 דאס לא כן לא מיימר כשך כסף כשך אובל ולא דרשית
 תרו לואו ברבית בלוה אלא מסוס דמימר כשך כסף אובל
 דקא כתיב לא תשיך כל דבר אשד ישיך כדפרש רש' זלס'ט
 ואס כן אמאי כקט לא ברישט' סך דרשט' בטר נ'ט.

ותו קשה למאי דקאמר רכייטא דלא גריכי קראי וכו' ו
 דיאופוס דקרא מדרש ופרין וס'ט עכא כאמר קאמר
 בלומר סא אשד מכא ג'ט כאמר כשך בלוה וכאמר כשך
 במלוה יכו' ומסני אס'ט לא כאמר קאמר כלו' אלו לא אמר
 דרך חכמשע לסכינס אפי' הכי הייתי לומר כג'ט

קשה התיכא במאי דקאמר ברישט' כלמד כשך וכו' אכל
 מס יערן כרישאל דרייפא דמתי אס ככסף וכו' וכו'
 מס'ט

קטן וטוב קטן
 גמון בדבאר
 איזהו נשך

כמב רש' זלס'ט סמרפס בעירות סמרפס סכר לענמו כפירו'
 וכמ' מפרש דכהלואה כסף או פירות כמי הוי תרכית סכרי
 סמרפס ממונו ותנא רכית דרבנן קא מפרש דרך מקח
 וממכר פד באל לטוכו.

כונת סרכ למרן מס סקסס במתכי' אמאי איבעריך
 במתכיתין למקטע בתרבית דרך מקח וממכר ופרי
 בהלואה מסע סיך רכית סמרפס ממונו וסוף מס סקסס
 נגמ' לקמן אטו כל בני דאמריין עד הסתא ללו רכית
 ומסני אמר ר' אבכו עד כאן רכית ס'ט מורס מחאן ואילך
 רכית ס'ט דכריסס'

וקשה דאס כן אמאי פלגיכוו מתכי' וכקט כשך
 באורייתא ורכית ברבנן וסרי בראורייתא איכא נשך
 ומרכית סכרך הלואה סייך כשך סלווס ממכו יוסר ממה סכתן
 לו ומרכית סמרפס ממונו וגס בדרבנן דרך מקח וממכר
 סייך כמי תרוהו כשך דסקיל מניס מאי דלא יסוי ל'ט
 ומתרכס ממונו וליכא למיימר בדרבנן דהוי דרך מקח וממכ'
 לא סייך כשך מסוס דלא סקיל טיבס מדי דלא יסוי ל'ט סרי
 דרך מקח וממכר כתי' לו דיכר והכ בכור סל חטים וכן
 ססער אמנס רכית איכא סמרפס ממכו אשד כך סהוקר
 ססער ומרוהו כמטיס וביין' סא ליכא למיימר מסוס דאיכא
 למיימר בראמריין נגמ' או בטר עעיקרא אזלין לא נשך
 איכא ולא תרכית מסוס דססער הוי הכי ולי בתר בסוף
 אזלת פעלס ססער רכית איכא וכשך איכא דסקיל מניס יין
 כסלסיס מאי דלא יסוי ל'ט.

תרע דהכי הוה דמי לא תימא סכי אלא דבסאי נוכח
 דמקח וממכר איכא רכית וליכא כשך אס כן מאי
 פריך נגמ' לקמן אטו כל בני דאמריין עד הסתא ללו רכית
 סוף ומאי פריך קוסיא בני דאמריין עד הסתא לא הוי
 רכית בלא כשך מסוס דהוי דרך הלואה אמנס סך דמפרש
 סתא דהוי דרך מקח וממכר איכא רכית בלא כשך והיינו
 דקאמר ווי זה רכית כלומר ווי זהו רכית בלא כשך אלא
 ודמי מסמע דגס דרך מקח וממכר ליכא רכית בלא כשך'
 ואס כן קשה אמאי פלגיכוו מתכי' וכקט ברישט'
 ברכית דאורייתא איזהו כשך וכדרבנן כקט איזהו מרכי' סרי
 בראורייתא כמי הוס ל'ט למיימר איזהו כשך יתרביית דמרכי'
 אימכרו וכרכנן כמי הוה ל'ט למיימר איזהו כשך ומרכית
 דתרוהו אימכרו ואס כן אמאי כקט מתכיתין איזהו כשך
 בדרך הלואה ואיזהו מרכית בדרך מקח וממכר.

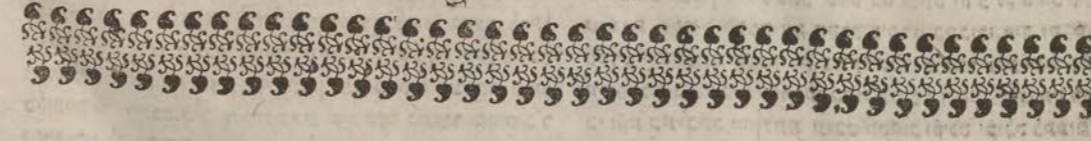
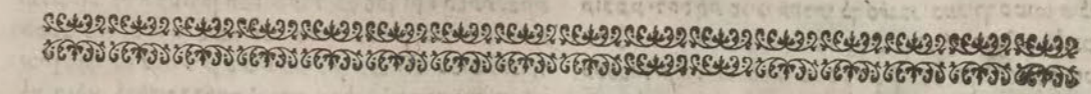
ותו קשה כו סכי דמקסס נגמ' אטו סכי דאמר עד
 הסתא ל'ט בכו רכית אמאי לא פריך כמי אטו
 כשך בני ליכא ואמר קאמר איזהו תרכית'
ותו סך קוסיא סייך גשחי דאמריין נגמ' מדסניק לרכית
 דאורייתא וקא מפרש דרבנן מכלל דאורייתא כשך

חסוב כעד אחר ואס כן לא יסא חגוי חוס חסוב וכאמן
 מהדיין סכטר סכישראל סילכך אין חגוי כאמן דקא אס
 סיס ישראל סיס חסוב כעד אחר וכיון סכוס גוי ססול
 לעדות כרי' אפי' כעד אחר אינו חסוב כיון שאין מעות חסוב
 בידו אלא ככר כמנס ביד האשס' ועוד ראי' ממאי
 דאמריין כמי נגמ' פ'ק דמס' מניעא והכיו' סרע כס' זל
 פרק ט' מסלכות מכירס כאמן בעל המקס לומר לוס
 מרכי' ולזה לא מרכי' אימתי בזמן סקמקס בידו אכל
 אס אין המקס יונא מתסת ירו הכי הו' עד אחר דכר
 ודינו דדין זה כדין כל אדם סהרי אינו כונע דכר עד
 כאן לסוס' סרי מחאן ראי' למו סכיארכו וכיון ססוס
 גוי אינו כונע בעדות מסעע שדין זה כשאר עדות סילכך
 כל פיחולי עדות פסולין גס כאן זהו פשוט ומכאר'
 וכור ישראל יגילו משהואס ויראנו מתורמו פללות אמן
 כס מעמי'

ואינו לוס ולוס יאחד כך קנס ואס כן אין בעעכתס ממי'
 מסמט מס סכתבתי י' להפך זוכוס נחמה' אמנס מה
 יתועבד מאי טרע בעלי למסנהן זו איכס טעכס כ' זמ'ט
 אומרת כרי' לי טלס פרע בני כן כוס לי סעדיין חייב לי
 סחוב ספרע בעבורי' והו דוקא אס טועכס סתופסט
 בעבור חוב ספרע חתכה בעבור בעלה אכל אס טועכס
 סחוב סל חגוי אינו חייב לבעליך אלא לחתני או אסיס
 סני פדים סמעידיס ססחוב הו' לבעלס סל זו פטיטא
 שאין בעעכתס סל זו מסע' אכל אס אין לס פדים אפילו
 י'ט עד אחר כמו סכא כסאלס כיון סהי' תפוסס טסכע
 לסכיכס את סעד וכל זה הו' שאין חגוי בעל סחוב חגוי
 אכל אס חגוי חגוי ואומר סחוב הו' לבעלס סל זו נר'ט
 לדעת אס חגוי כאמן או לא' וסכראס לומר דאין חגוי
 כאמן אס אין מעות סחוב בידו' תדע דלא יסא חגוי
 סרעע יומר סחוב מהדיין חגויין סאמרן ואל כאמן סדיין
 לומר לוס זכיתי וכו' אימתי בזמן ספקס דין יונא מתסת
 ירו אכל אס אין ספקס דין יונא מתסת ירו אין כאמן לא

תמו ונשלמו השאלות והתשובות החשובות

תהלה לאל רובב ערבורת

תמן לו בנשך ונרביה לא תתן אצלך אין לי נשכא דנשך כנסף
שמש ש"ן כשמשות הטעם אלא כן והרי רבינא מפרש
הכתוב דמשמש תרביה וכו' לא מני לומר אלא לא כומר
דאם תפוס ליטכא דקרא ועליו קאמר אין לי וכו'.

וזהו סקסא רש"י ז"ל דאם כדקאמר אין לי לא בלוי וכו' אמאי
לא קאמר כתיב אין לי לא במלוה שהרי כתיב מאי דקנסו בריתא
ברישא דמלכא את כנסך לא תתן לו בנשך ובמרבייה לא תתן
אצלך אין לי אלא כנסך כנסף ורבייה באוכל משמש דנשך כנסף
ורבייה באוכל מאי קרא משמש והאי קרא במלוה כתיב וקרא
דלוי לא אמר אלא לרבייה כנסף ונשך באוכל אס כן רבייה
באוכל בלוט לא כתיב אי לא ליקי ממלוה לכך פירש רש"י
ז"ל ונשך בלוט אמתא ילפינן בלוט וסייגו דקאמר אס אינו
ענין לנשך כנסף שהרי כתיב באומר לא תשיך לאוויך דהיא
קרא כ"ל כ"ל מלי כדמשמש פיפיה דקרא כל דבר אשר ישך
מכני ענין לרבייה כנסף וכריבין אנו לומר דהאי אס אינו
ענין לא קרא אשך כנסף בלוי אלא אשך אוכל כתיב דכ"ל וכו'
לא רבייה לנשך דאם כ"ל בכל דבר אשר ישך ואס כן אינם
ענין לגווינו תס ענין לרבייה כנסף ורבייה אוכל.

והשתא אמי סטיר רבייה באוכל כתיב נמר באס אינו
ענין ויתורץ מה סקסינו וכו' פי הכריתא כתיב
מה טעם רש"י ז"ל ופירוש דכריתא לרבייה רבינא בריך
לדחוק ולפרש דכתיב הו"ה ת"ר א"ת כנסך לא תתן לו בנשך
ובמרבייה לא תתן אצלך אין לי לנמר בלוט אלא מה שכתוב
כתיב במלוה את כנסך לא תתן לו בנשך שהוא כנסף כנסך
זאכלך כרבייה הא מלתא דהיא כריביוו כנסף ילפינן גם
בלוט במה מנינו אבל מאי דריש לא תתן כנסך ותרבייה
כנסך ותרבייה לא תתן אצלך הא מלתא ילפינן בלוט דדוקא
במלוה דרשינן הכי משום דכתיב ביה בלוט לא דרשינן הכי
דלכ"י לא כתיביה קרא כפירוש אלא כתיב והכ"י הדבר
קמיה למדרש קד דרשא דרבינא דוקא במלוה דכתיב ביה
אבל כד ילפת מניה לוי לא תדרשו אלא פשוטה דקרא
לכאורא דהו"ה כנסך ורבייה באוכל לכך אמר אין לי
אלא כנסך כנסף וכו' בלומר אין לי למילף בלוט כי אס
פשוטה דקרא אבל לא נמר דרשא דכתיב גם בלוט לכך
אמר ת"ל כנסך אוכל רבייה כנסף מנין ת"ל כנסך כנסף
אס אינו ענין וכו' כדפרישית.

והשתא אמר אין לי אלא בלוט כתיב אלו לא כומר קאי
קרא הכי במלוה את כנסך לא תתן לו בנשך
ובמרבייה לא תתן אצלך אלא הוא כתיב ואצלך לא תתן
כמרבייה דלא תשיך דרשא דנשך מנין הו"ה ודעי' במלוה
רבייה כנסף וכנסך באוכל לכך אמר הו"ה דרשינן ג' דנשך
כנסך וכו' וזהו שאמר בגמרא אלו לא כומר קאמר וכו'.

כל דרך הוה טמא אינו הוה למצות קנת סקסיות
סקסינו ולייבב טבריתא לרבייה רבינא סנס
טהוב דוחק וכו'.

ודעית כנסף וכו' אמר אס כן משמע דלעבור עליו בלאו
דלא תתן לו בנשך ובלאו דלא תתן אצלך טעם עובר כתיב
לאוין על כנסף או על פיפיה ואס כן קשה דלמי זה
הלוט ברבייה עובר כתיב לאוין משום לא תשיך כנסף ולא
תשיך במרבייה דלכ"י אשך רבייה לרבייה כנסך כנסף וכנסך
באוכל ורבייה כנסף ורבייה באוכל לעבור עליו בלאו לרבייה
ובלאו כנסף אן על האוכל והן על כנסף כדאמרין לעיל
בתי דאין רבייה בלא כנסך ואין כנסך בלא רבייה וקראו לעבור
עליו כתיב לאוין אס כן מאי דאמרין כריתא אין לי אלא
כנסף ורבייה באוכל רובה לומר אן לי שעובר בלאו
דכנסף לא תתן לו בנשך אלא כנסף כנסף ובלאו דכרבייה לא
תתן אצלך אלא דוקא באוכל מנין טעם עובר כתיב לאוין
הן על כנסף קן על האוכל והכי קמי בריבין אנו לפרש
בקרא דלא תשיך דמנין על כנסף כנשך באוכל מנין ת"ל
כנסך אוכל ר"ל מנין שעובר על לאו דנשך באוכל וגם כשאמר
רבייה כנסף מנין ת"ל כנסך כנסף אס אינו ענין וכו' ודאי
דמאי דקאמר נשך כנסף אס אינו ענין לנשך טעם ענין
לרבייה רובה לומר וזוהו ליה באלו כתיב לאו משום ברבייה
דכנסף דאי לא לענין לאו מאי איכא בין רבייה לנשך הא
אמרין דאין רבייה בלא כנסך ולא כנסך בלא רבייה ואי לאו
אס ואס כן עובר על לאו דנשך ועל לאו דרבייה בלוט כתיב
במלוה ואס כן אמאי כנסף פרקי' דלוייהו כנסף לא מני
דעבר ליה אלא בלאו דלא תשיך לאשך ולאשך לא תשיך
ולכ"י עור לא תתן ממשול ואמאי לא מני כתיב לאוין אשר
בכנסך ואס רבייה ודך קושיא וקשה יותר חזקה להדרי' כתיב
ז"ל דאם משמש כפירוש כ"ד מהלכות מלוה ז"ל הא למדת
ששולח ברבייה עובר בשעה לאוין וכו' את כנסך לא תתן
לו בנשך ובמרבייה לא תתן אצלך וכו' והלוט עובר כתיב
לא תשיך לאשך ולכ"י עור לא תתן ממשול ע"כ. קשה
טובא כי הו"ה דאשך דמני במלוה את כנסך לא תתן לו
בכנסך חד ובמרבייה לא תתן אצלך חד אמאי לא מני הו"ה
בלוה ולייבב דעובר כאלוה וקושיא זו היא מלכד מה שמקשה
עליו הרב הגיור דאשך קושיא לאו אשר שאלנו כריתא
בלוה ולאשך לא תשיך וכו' ענין ש"ס.
זו היא חזקה על הכריתא דוקא קושיא נשך ועל דרמ"ב
ועל הרב הגיור למה לא תפס הרב בון וכו' וידיך ענין.
וההוספות ז"ל לא בכוור ביה שפירש רש"י דמקרא דלא
תשיך ופיפיה דקאמר כל דבר כנסף לן כנסף
ואוכל ואס כן אייתר נשך כנסף כנסך אוכל לאמני רבייה
בתרבויהו משום דקשה מה סקסינו דאם כן דמרישא דכריתא
נריך למדרש דרשא כל דבר אס כן מאי קאמר במיבא
דכריתא מנין לרבות כל דבר הא מרישא דכריתא הוה יעד
דאי לא יעד לוכא אס אינו ענין לרבייה כנסף ואוכל לכן
פירשו ההוספות דאי לא כתיב אלא לא תשיך לאשך כנסף
ואוכל הוה ידעינן כתיב אס כן אייתר נשך לרבייה כנסף
ואוכל באס אינו ענין וכנסף תיבא אייתר לנשך כל דבר
אשר ישך דמלת נשך הוה מיותר דהוה בני כל דבר אשר
נשך לרבות כל דבר מאי נשך אלא אייתר לנזורה טוה במלוה
דאשך ליה באלו כתיב מאי נשך במלוה באס אינו ענין
כדי טעם מופנה משני דרשים.

ובאמת דברי ההוספות קשים מאד שכתבם כדברי כותאי
ש"ן דברי הללו דמנין כדכריתא כלל ותו
קשה דמאי נריך חיי נשך לאפנוי במלוה בלאו הכי מופנה
דאם כתיב במלוה לא תתן אמתו נשך ותרבייה וכנסך סתם
מיותר משום דכנסף ותרבייה מאי מלתא טיב כדאמרין בתי'
אין כנסף בלא תרבייה ואין תרבייה בלא נשך.
ורבינא לומר לעבור עליו כתיב לאוין דאם לוכא לאו
מיותר.

מיותר דליתא בקרא דאם כנסך לא תתן לו בנשך ומוסרבייה
לא תתן אצלך דאיכא חיי לאו אכל סבא לוכא אס מה וכן אינן
מיוני איתו לא בלאו אחר כאשר תמצא בהרמב"ם פי' מהלכות
מלוה ע"כ. לא ודאי איתיה לג"ס וגם קרא דאם כנסך לא תתן
לו בנשך ובמרבייה לא תתן אצלך מלת כנסך מיותר דהיא נשך
ומרבית חד מלתא טיב אס כן אייתר לג"ס ואס כן קשה לפי
סתם פרישתי דהיא כנסך דלוי אייתר באס אינו ענין למלוה לג"ס.
ויותר נכון בעינינו לומר דהיא נשך כל דבר דמיותר כדרוש
ז"ל. אס אינו ענין לנשך תכנס ענין לרבייה. אבל
דבר והסתא אתי שפיר מה דאשך נשך לעיל דלכ"ד דבר לוכא
אלא בלאו דנשך אבל לכו דרבייה לוכא כי הו"ה דאיכא לרבייה
ולאו לנשך כנסף ובאוכל סתמא אתי שפיר דאייתר מאי נשך כל
דבר והו"ה לרבייה באס אינו ענין לנשך לנשך ודוק.

ותו קשה במאי דכתיב רש"י ז"ל אלה וז"ל לא תשיך וכו'
והראשון כאמר במלוה דכתיב לעיל מיכה לא תקח מלתא
כנסף ונזמ' קשה קנת אמאי אשך נשך לכהיות מרבייה לעיל
מכ"ל לא תקח מלתא נשך הא מלכא דקרא משמע דכתיב
את כנסך לא תתן לו בנשך משמע לא תלו' לו כנסך כנסך ולזה
נ"ל לומר דהו"ה מנייה למימר דמנייה בלוט והכי קאמר לא תתן לו
במלוה כנסף בשביל נשך שהלוה לך משום וגם אצלך לא תתן לו
בשכ"ל מרבית. הרי דמשמע דלוי' דלוי אף ע"ג דקשה דהיא
לוי לא מני למימר דקאי אמלוה דהיא קאי הו"ה אשך דכתיב
וכי נשך אשך וכו' ובלוה כתיב שיחוק גידו וילומו וסוסור
טלאוין לו כנסף כנסף וכו' ואס כן אמאי אשך נשך לכהיות
מדכתיב לא תקח מלתא נשך וכו' מקרא נוסיה משמע הכי כדפי'
ז"ל וק"ל לרמב"ם.

ותו במאי דכתיב מהוספות יבאו דקרקע ופיו' משה סמוע'
קשה קנת אמאי לא אמרין כתיב וכו' עכ"ל ופיו' שטרות
כדאמרין בדוכתא אמרתי ופיו' בטר"ס ז"ל.

ותו במאי דכתיב המוס' כנסף דכריתא והא דאמרי' שרביין
ג"כ בתי עמי חומה רבייה גמורה היא והתורה התורה
סתם בלוט מצינו על קרקע אבל קרקע בקרקע אשכ"ל דש"י
מן התורה ע"כ.

קשה דכללא ופירש דרש"י הו"ה לאו אלא כתיב
שפירבייה סמות לא יהא אלא דבר שמטלטל וטוה
פירושה ולא יהא קרקע או פחות משום פירושה אבל הלוה
נכ"ל אף על פי שתהיה מועת ודבר המטלטל לית לן בה
עובר אס הלוהו ופ"ה חזקיהו על מנת שיתן לו בית אשר
ברבייה טרי אפ"ה שהלוהה הך מועת או דבר המטלטל
תדע דהא קרא דמוקו כללי ופרטי ברבייה למוך מירי דהא
בקרא דלא תשיך כנסף וקרא דלא תשיך בלוט עסקי דקאמר
קרא לא תתן נשך לאשך והו"ה כלל טלא יתן לו רבייה טוה
דבר אפילו קרקע כנסף כנסף אכל פלט כל דבר אשר
ישך וכו' ובלוט מה פירש מפרש דבר המטלטל וכו'.

והנ"ל פירו' וכללי ברבייה נוסיה עסקי קרא דקאמר לא תשיך
לאשך בלומר לא תתן נשך לאשך שהו"ה רבייה נשך אוכל
וכו' משמע דכרבייה נוסיה עסקי קרא ואס כן היכי אמרו
סתם אבל קרקע בקרקע אשכ"ל דש"י משמע דוקא קרקע
בקרקע קינד הו"ה לו עשה נפיש באחד עשר אבל אס
שהלוהה היתה מצינו או מטלטל משמע דאשך והא לא משמע
הכי מכללי ופרטי.

ובאמת לחיותי בוכי מוכי קמת המנפה דחמבה לוכן
כספר כרעה ולא איתנו מספחות התלמוד וספרים
אחרים להרביב באשר עם לכ"י כשנוי לטלוט במלכות' עלי
אני אפרש יזהרין ע"כ.

ותו במאי דאמר רבא למה לי לכתוב דמאכל לאו דכרבייה
לאו בגזל וכו' קשה לא יענה אי סבר דכל דעובר

כלאו דלא תגזול טמלוה דכרבייה וגם בלאו דאוכלא אס כן
מאי פריך בימא דלעבור עליו בלאו טובא. לכ"י כמבינו
דחמבה ואי סבר רבא דלא עבר וכן הו"ה האמת דכרבייה כתיב
דוסף פדקין דלא מני ברבייה לאו דגזל אס כן כדפי' מפייהו
ל"ה למפדך אמאי לא עבר כיון דהשתא סבר רבא דכולטו היא
מלתא דלכ"י למפדך אס כן אמאי לא עבר כל לכו דגזל וטע"כ
דאוכלא דכרבייה וכן באשך אלא מאי אית לך למימר דלא עבר
משום דלא דמי רבייה לחדא מסך כדמשני:

ותו במאי דכתיב קטום אמר הכי קמי ופ"ה והא אין מוסרין
מן סדיו וז"ל דגזל לאו הניתק לעשה הוא וכו' קשה דאס
כדמוקשינן ליה בטעם שבר שפיר לעבור עליו בשני לאו אמתא
בימא אין מוסרין מן הדין והשתא הך לאו תכיניא דרמיא אכונס
סבר שכ"ר הו"ה מן הדין משום דלא אשך כגזל משום דהא
מן הדין מרבייה ואוכלא רמיבא ליה אכונס שבר שפיר ודחוק לומר
דאי אס אינו ענין לגזל דאמאי מרבית ואוכלא תכונה ענין לכונס
כבר שכ"ר דהא אס אינו ענין הו"ה קמי מן הדין כיון דאמיתיית
לאו ויתורא אכונס שבר שפיר משום דאייתר בגזל הוה ליה
שוכסין מן הדין.

ותו במאי דקאמר כונס שבר שכ"ר כדפי' סת"ב לא תעשו
סבר עמי וכו' ופ"ה וכו' קשה אמאי לא פריך כדפי'
כתיב לא תעשו אה רעך ולא תגזול דלא תעשו מירי ככונס
סבר שכ"ר כדפירש רש"י ז"ל כדמשמעתי' וכן מוכח בפרק המקביל
דף ק"א ואס כן הרי כולל לא תעשו וקמי' נריך לא תגזול
אי כולי' מירי ככונס שבר שפיר ואי סבר לעבור עליו בשני
לאוין אס כן אמאי פריך מלא תעשו שבר עמי ואיבין וכו' לא יעד
דמני לתרבייה ליה לעבור עליו בשני לאוין כי הכי דבעי' לתרבייה
ללא תעשו את רעך ולא תגזול.

ותו קשה אמאי קאמר בשני לאוין הא הו"ה תלמא לא
תעשו את רעך ולא תגזול וקרא דלא תעשו שבר
עמי ואיבין וכו' וקושיא זו קשיא טובא כדפי' סת"ב הרי כ"ס
ז"ל וכו' ופ"ה וכו' מהלכות שפירות כל הכונס שבר שכ"ר עובר
בארבע אזהרות ועשה עובר משום לא תעשו ומשום לא תגזול
ומשום לא תלין ומשום לא תכא עליו הסמך ומשום ביומה תתן
שכרו ע"כ הרמב"ם ז"ל.

וקשה אמאי פדך לאו דלא תעשו שבר עמי ואיבין
קשה דפדך פדך המקביל כריתא מכאן אמרו חכמים
כל הכונס שבר שכ"ר עובר במשנה טוה ועשה עובר
משום לא תעשו את רעך ומשום לא תעשו שבר עמי ואיבין
ומשום לא תלין ומשום בימוך תתן שברו ומשום לא תכא עליו
טעמא ע"כ. הרי דכריתא כנס קרא דלא תעשו שבר
עמי ואיבין לא דקשה דנשך קרא דלא תגזול דמשמע כדמשמעתי'
דעובר על לא תגזול ככונס שבר שכ"ר.

ותו קשה דנקט משנה טוה ועשה משמע חמשה לאוין
מלכד העשה וכפי כנסת הך כריתא לא הו"ה אלא
ארבעה לאוין ואי גדיס כתיב לא תגזול אתי שפיר דהו"ה חמשה
לאוין מלכד העשה ואי לא גרפי' ליה קשה מאי קאמר חמשה
שמות ועשה ובריך לדחוק דרובה לומר חמשה שמות ומשם
עשה אלא.

ורש"י ז"ל פ"ה נרס כאשר כתיב וכו' חמשה שמות
חמשה לאוין לא תעשו את רעך ולא תגזול ולא
תלין ולא תעשו שבר עמי ואיבין בימוך תתן שברו ולא תכא
עליו השמש ע"כ.

הרי כנסת זו ע"ל רש"י ז"ל הו"ה היא כנסת מכוונת דקנת תרי'
קראי דלא תעשו וקנת קרא דלא תגזול כדמוכח
בסוגיין וכן כתיב רש"י ז"ל אלה המס' ולא משום לא תגזול דהא
אוקמוה בליתוהו כנס לכוונס שבר שכ"ר דאי גזל משום מלאו
דכריתא ואוכלא כנסא ע"כ לאו לסוגי' הרי דאשך הו"ה
כדפי' 57 ז א פ

כדימא מכוונת עם סוויא דילן כפי גודלת דרש' אל .

אמנם לבינת הרמ' עם קסה טובא אחאי מני לאו דלא תנזול דכוא באט אינו ענין וסבך לאו דלא תעשו קבך סכור עני ובינו דעסיק בטכר סכור וקוטיא זו כפלת היא בעיני על הרמ' כס' אל

ומצאתי להר' אל גורם כל הכובע סכר סכיר עובר במעט שעות המום לא תעשו ולא תנזול ולא תלין ומעט בימיו התן סכרו ויטוס לא תכא עליו השמש עכ"ל

הנה הר' אל גורם כפר אמס' זלסה ונדאם שאינו גורם המום המטה שמוט ועסס אלס המום המטה שמוט כלבד ידונס לומר המטה שמוט הארבעס מסן לאונין והאחד עסה והיא סגרת סרמ' כס' אל

ובאמת קוטיא זו ענומה

והנכון כדברי דר' אל ולדברי הרמ' נס' והר' אל' כ"ע .

ולמה שקסינו בנמ' דילן מאי קאמר לעבור עליו כמני לאונין סול' למיאר כמסס דהא איכאלס תעשוק את רעך ולא תנזול דהוי בעשק סכר סכיר באט איכו ענין ועוד קרא דלא תעשוק סכר סכיר עני ובינו ונ' א"כ הרמ' ובינו אהר כמני לאונין .

לו יש לתרן ולומר דלאו דוקא נקט מוכיא דמני לאונין מדע דהא איכ' נמי מרי אחריו לת' תלין ולא תכא עליו השמש ולא מני לסו לאו דהוי דוקא נקט סני לאונין לא לאסווי לאונין דלא תנזול וס' דאיכא טעמי

ותו קסה במאי דכתב דר' אלסה וז' לא תנזובו דכתב דמשכא למה לי לילף מרבית ואוכאס סכירי מוחרו מוחר עכ"ל . קסה טובא אחאי אנטרין הרב לומר לילף מרבית ואוכאס מאוכאס בלמוד מני למילף דהא לעיל אהר דלתי מניכייא דתרווייהו מעוס דאי לילף מאוכאס לחודים איכא למיערן מס לאוכאס סכר דלא ידע דמחיל קאמר בנזול ורבית דידע ומחיל אבל הכא לא מני למערך סכי דגכסה כמי לא ידע וקל ומומר הדברים והס אוכאס דהוי דרך תקס וממכר כדכי' דסי לעול דלרס דונס ספן זכ' אפי' שיתאסס כנו מכל סכרן ככסה דלסקור .

ותו במאי דכתבו תוס' בתולה מעותיו בניו וס' והלא אפי' יסס אחת סהס כל גוי אומר וכו' קסה קצת כיוון דלמשועינן ככותן מעות ביד סניו ואומר לגוי תאמר סהס אלנו מעותיך ומכיא הישראל ומעמדו אבל סניו וסניו כותן לו מעות סל ישראל לישראל אהר ברבית וכסה אפי' ספיר תולה מעותיו בניו דאס סניו סל סניו סל סניו כיוון דסקיל מנוי

ויש לתרן דרייק מלת ומלוח אותס לישראל מעמ' סהישראל מלוס אותס מידו לדי ישראל סכרו אע"ג דז' סהוס מולין סישראל אבל סניו ונוטל סמנו וכוונתו לישראל אהר מכל מקום לא דייק ספיר ומלוס אותן וכו' .

ותו איכא למירן כהני תרי תירוני דסקוס' דמשמע דכולקו מדא מלתא וקל להבין .

ותו במאי דכתבו המוספות תולה קלא אילן בננדו ואע"ג דעובר על מנות ניבית וכו' דברי המוספות קסיס להילומס ומאי קוטיא סרי לא אהר קרא לאו יעירא כדי סקסה אמאי אנטרין סל לא אהר דמחכא אלס אפי' עמיד ליערע ממי סמרמס את סכרוות ועוטה עבירה ובעריות איכס יודעים כו מדע דסא תולה מעותיו בניו כמי אחאי לא מקסו סקוספות דהא עובר בלאו דרבית אלס והוי פירוש סכי הוה כדפירשית סכא כמי סכי הוי

והנראה לפרס דהוקסס לתוס' אחאי ברין סכ' לו' ספירע ממי סתולה קלא אילן בננדו דאז' תכלת קוא ספיטא ופטיטא דיערע ממנו שאינו מקיים מנות ניבית וכמו שאינו כ"ל סיערע ממי שאינו מניה ניבית כלל או על עובר על מנות אחרו דולדי דיערע סכי כמי לא ברין למיאר דיערע מוס דולדי

כאמאי והקטייתו לשאלו מה טעם לסקוטי עיין סס .

ותו קסה אחאי לא פירין אטו כהני מילתא כמי ליכא כסך' ותו במאי דקאמר וכן אהר רבא ע"כ רבית סל תורה מכלן ואילך סל דברייהס עד כאן יכין דעס ונדיק ילכס עד כאן רבית קנוכס מכאן ואילך אכך רבית וספס' זלסה עד כאן רבית קנוכס וכופין אטו כ' להחזיר אס מוכר כחיינו עכ"ל

קשה טובא דולדי מאי דעיר' רסי יפה פירס ומוכרס דערס לפרס כן מעוס דאס לא כן מאי איכא כין סאי דקאמ' לעיל עד כאן רבית לאודיאס מכאן ואילך סל דבריה' ואמאי דהר וקאמר עד כאן רבית קנוכס מכאן ואילך אכך רבית כדי רבית קנוכס ורבית סל עורה סדא מלמא סיא לא ודאי אסא לעפיי ולאמעוינן כמי דיוכסה כדייכין כמו סכתב דר' זלסה וכופין אותו בית דין להחזיר וכו' .

והשתא קסה טובא דאס כן קסוי' רבא דודיה ארדי' דהכא אהר רבא ע"כ רבית קנוכס וכו' וכפי סוגיין דנת' כולק' סא מלמא רבא אהרס דהכי אהר וכן אהר רבא עד כאן רבית סל תורה עד כאן יכין ונדיק ילכס ע"כ רבית קנוכס וכו' ומשמע דיהעא דל' שכא דתלמודא דכולס מלמא דרבא כיהו וסא כן קסה דרבא דרבא רבא אהר סת' סכי מנוכיה דקרא סעבי' לי דמיו כו' הוקסו מלוי כרביס לסופכי דמייס מה שופכי דמייס לא כיתבנו להסכין אף מלוי ברבית לא כיתבנו להסכין וכו' משמע דהכר רבא דאיכס יוכסה כדייכין

וצריך לדחוק ולומר דמאי דקאמר וכן אהר רבא לא לא אחאי דקאמר ע"כ רבית סל תורה מכאן ואילך סל דברייהס ועאי דקאמר עו עד כאן יכין ונדיק ילכס עד כאן רבית קנוכס וכו' איכין דברי רבא לא דברי רבי אבהו סהוכיר לעיל או סתמא דתלמודא וזס פסאט ומוכרס

ותו מאי דקאמר דאהר רבא מנופיה דקרא סעבי' לים קסה מאי קאמר אי עלג' אחאי דקאמר ר' ינחק מאי טעמ' דרבי ינחקן דאהר קרא ככסך נתן וכו' סיס לא יסיס למיטיס כיתין ולא להסכין וכו' אס כן מאי קאמר מנופיה דקרא וכו' ר' ינחק לא דרס גופיס דקרא וסי קאי ארס אדא דקאמר אהר קרא סל תקס מאלמו כסך ויראס מאלסין למורס כיתין ולא להסכין כמי קסה מאי קאמר מנופיה דקרא אשמע ומאי אולטיס דקרא דקבלס מקרא דדברי תורה .

ויש לומר דפליג אר' ינחק דאייטי ראיס מריטיס דקרא דיחוקא ואיכס דאיס מעוס דמאי קאמר למיטיס כיתין ולא להסכין מכאן סא דילמ' סא וסא אית ביה לכך אהר מנופיה דהך קרא דאייטי ראיס יס ראי' גמורס מריטיס דקרא בסקס דהוקסו לסופכי דמייס מה סמס לא כיתבנו להסכין וכו' וסא סכרס מעליס סוד דהוי סקס ויין משיכין עליו ווס דייק רסי ז'ל סכתב ז'ל מנופיה דקרא ככסך כתן כפסא לן כדסיא וכו' כלומ' אסא לפלוני אר' ינחק דאייטי ראיס מריטיס דקרא דיחוקא ולא ראיס כסרס וסא מריטיס איכא ראיס כדסיא .

ותו במאי דכתב רסי מדכתיב דמיו כו' יסיס סוקסו לסופך דס כלומר דמייס סשכך סעעכי אס סכרו ומס ברעב עליו יסוכו עכ"ל כיוונתו לתרן קוטיית סתוס' ולהכי קאמר דמאי דקאמר הוקסו לסופכי דמייס לאו מס' דכתיב סכא דמיו כו' דהא באוב וידעונו מני כתיב סכי אלס סכי פירוש סהיטו סכתוב סאלו סך דמי מעס כמה סלקס ממוכו ומס ברעב ז'ל דמיו כו' פירוש דמיו סל ליה ססמייתו כמה סלקס ממוכו והמיינו ברעב כו' יסיס כלומר כו' יסוכו ועליו ססק' כה ינכס ממוכו וינכב ממנו כפסית לא ממון כמו שאינו מובע ממון לסופכי דמייס סיערעו דמי סמס ססמיית לפי סלא יסופר לו סעון סל סיס סשכך כמעות כי לא יסוכ סכס כממון סוס סכי כמי זס סעכי' הוקס ליה כאלו' ככר סס ויין סקכה וכו' .

הדרושי

ואומר שאינו רוצה להחיותו על ידי תדע שכן הוא משום דתועבא דאמרו אה מקבלין מהם סווי משום מעשה שהיה עבא להחיות ואמרה לו אפקו אה כאת להחיות אפי' אנכס אינו שלך וכו' ואם כן וקו דוקא ככל מילי אבל אם בא להחיות דבר אחד בלבד מפני שהוא מסויים ולא יתכיים בודאי מקבלין ממנו וכן מנאמי שכתב רמב"ם ז"ל אהם לא מקבלין גולה ופרק ה' מהלכות' הלכות יורה דדבר מקויים מקבלין ממנו ותו במאי שכתבו התוספות אי עשה משום חיי' בעי' גבוה למאן דאמר רבית קנונה וינאס דיי' כן בריך שפיר דסיה לו להחיות ואפילו למ' אינא יוגאט וכו' לבארה קשה מאי קאמרי התוספות דודאי דכולא קר' אהתקפתא לא הו' אלף למאן דאמר אינה וינאס דיי' דס' אויב' ליה מסך ברייתא הכי' להם אכיון וכו' ואם כן מאי קאמרי התוספות דלמ' וינאס דיי' אפי' אפי' סתם אה לא עסקי תלמודא אלף למ' אינא יוגאט ואם כן היה לו להקטול ולפיר' למ' ד אינא יוגאט דכא עסקי אמאי הוכי' סברת מ' ד יוגאט

אמנם סתמיהו לזה הו' נשקפה קושיא אחרת דקושיא מ' עייני וכו' מאי טיבא הכא בריך שקלא ועריא דיונאס דיי' או אינא יוגאט הו' קושיא טיבא שת' כנושא דברייתא לכי' עלמא ואם כן אמאי ליתי' הכא' אלף ודאי מוכרחין אנו לומר דבר אהתקפתא אייתי' סבא תלמודא אגב גרידא ולא משום דשייך להך פלוגתא אלף כיון דעסקי בהך ברייתא פרוטי' קא מפרט לה תדע דהך פירבא גופא דברי' וסני' מי מחייבי בכבוד אביהם וכו' פריך במסכת קמא פרק הגזול דף כ"ד והתם לא שקיל וערי' בעיביא דיונאס דיי' כן כל אלא ודאי הך אהתקפתא אגב אייתי' הכא תלמודא ולהכי' סקסו התוספות ואמרו למ' רבית קנונה וינאס בריך שפיר וכו' בל' דהך מלמא לא שייך סבא כלל ודוק

ותו במאי דכתבו התוספות בזה הדיבור וזל ואפי' למ' אינה ויגאט מכל מקום סיה לו להחיות משום לבו ונכנס וכוון שלא חש' גם כניה' אן' להם לחוש לכבודו קשה מאי קאמרי דכא כלל עשה משום שלא לכפשו ולא חש' לכבודו וכן הדין אינא חייבין להחיות לא הו' ולא חש' למ' אינא יוגאט דיי' ואפי' הכי אמרינן דגם שלא חש' לכפשו ולכבודו כניי' חייבין לחוש אה כן כיצד הפתא דעבד משוכה אמרו התוספות שכוון שלא החיות מפני שהטס סה גם כן לא יחשו לכבודו

ויש' לומר דכוונת התוספות לומר שכוין שזה האיש עשה משוכה והיה לו לחוש לכבודו שלא יבושה וכיון שלא חש' לכבודו ולא החיות כראש שהיה אומר בדעתו דאין בזה חש' עושה ככלל ולא יס' בזה חסרון כבוד שהרי הכל ידעו שעשה משוכה ושב מדעתו ולא הלוה עוד ברייתא ומה שלא סתירה טופ' מפני' שהתורה סתירה שלא הוצרך להחיות דדינא הכי דאינא יוגאט דיי' וקו' ליה באלו התורה מחלס' לו מוזן זה וזו היא כוונת התוספות' בזה שכתב וכוון שלא חש' גם כניי' אן' להם לחוש כלומ' כיון שהוא לא חש' משמע שאין מקום לחוש ואם כן גם כניי' אין להם לחוש כלומר אין מקום להם לחוש וזו דייק' שאן' התוספות' גם הם אין להם לחוש לכבודו ולא כתב גם כן לא יחשו לכבודו כיוונו למא' שבשכנו בלומר גם הם אין להם לחוש כלומר אין מקום לחוש כיון שהוא ראש בדעתו שלא סיה מקום לחוש לכבודו דמשמע שלא סיה בזה חסרון כבוד גם הם אין להם לחוש'

ותו במאי דאמר גולמן מאי אפשי' שננו משום מלוה ברייתא התוספות ואת דאף על פי שננו משום מלוה ברייתא ויהיה

פרק איהו נשך

ומתא' דלעיל' כמי' פשטא דלא כר' ויחנן אפי' דדחה כנח' מ' דישיו לחונן הו' ואם כן לא כמלע' ו' ויחנן מסויה מתלוק' תנא' אמנם כוונת התקנה להקטיף דמפלא' אירא' דהו' מחליקת תנאים בסך ברייתא דהך ברייתא מתי' למיית' כר' ויחנן פולס' וקו' פלוגתא דתנאי' דאירא' דברייתא דלעיל' אבל לא מעשה דירך כד' כלע' ד' לתרץ לפי' רש"י זל

ותו קשה אמאי' לא מוכח דתנאי' היא דר' עקיבא אמאי' כר' ויחנן וכן פטורא כר' אלעזר דהך בן פטורא דאית ליה ביתא להסבון בריך לדחוס ומי' אפי' עמך אהדר ליה רבי' דרית' דסל' מוכה כי סיכי' דליתי' א' כ' הו' ביתא לעשה ור' עקיבא דרית' ליה לחי' ק' ודמין לחיי' חביד' א' כ' לית ליה ביתא לעשה כיון דהבין דרש' אהדר ליה רבי' כי סיכי' דרית' עמך דהו' אפי' דפי' דמיי' בעיביא דקרא דריכות ואוקמיה למלמא אחריתא אפי' כן פו ליבא ביתא לעשה

ותו קשה מאי' פריך קסבר אינא וכו' כימא דכא' פליגי ר' כחיה' ור' אליעזר כן עקב סברי' לאו כגבוי דמי' ולא עבדו איסוריהו ואף על גב דאי שקב רבית ממש לית ליה מקום להסדורי' משום דלא ביתא לעשה מכל מקום הובא דלא שקב אלף כמי' כללוד פטורין משום דניתיק לעשה קום קרע פטורא ותנא' קמא סבר כגבוי דמיי' קיבי דאי גבו מכות לית ליה תקנתא קכא כמי' לית ליה תקנתא דהך עבוד איסוריהו וקו' באלו גבוי' ממש'

ותו במאי דכתב רש"י זל לא לעולם אימא לך אה גבה דברי' הכל אינו מתמין בחזרה מן המלכות והאי דתתכי' פטורין כשלא גבו דהתם לא הו' אלף סויה בעלמא ששמו עליו כן על ידי התנאי' ואמרי' כמיה' ור' אליעזר למימר דלא תשימו' עליו כן דקאמר דתנאי' לאו אוקמיה גרידיתא קפיד' לא אשומק' קכא' לידו כגבוי' וכו'

קשה קמה סיכי' קאמר דלא תשימו' עליו כן כשך לאו אשומק' גרידיתא אפי' כן הו' ליבא לאו כלל ואמאי' בריך ביתא לעשה כיון דאמר דקרא דלא תשימו' לא מיירי' בשימה גרידיתא אפי' כגבוי' א' כ' ליבא לאו כלל ולא בעי' ביתא לעשה כלל

ויש' לומר דכוונת קרב זלחה סכי' הו' דקרא דלא תשימו' עליו כן עבדו ככר עבד ותויע' על אשומק' לחוד להכי' קאמר דקרא לא קפיד' אשומק' לחוד אלף אפי' לא יקרענה דאעשה דביאבה לידו גיבו' אבל כיון שלא אפשר לבא לידו גיבו' אבל כיון שלא אפשר לבא לידו גיבו' אפשר כעטר מן הללו אבל כל כמה דלא קריע' איבא לאו דלא תשימו' וכייתק' לעשה בקריעתו וז' דייק' רב' דקאמר לך קפיד' אלף אשומק' הכא לידו גיבו' ולא אמר גיבו' לחוד כהכונה לומר קפיד' קרא על הסטר קיים שאפשר לבא לידו גיבו' וכל כמא דהו' קיי' עבד ע' ד' שקריע' וזהו פשוט ומבואר בכוונת רב' זל

אמנם אכתי' קשה קושיא' שהקטיף לעיל' על מאי דכתב' דרב פטורין מלא' תעשה ומלקות' דאמאי' פטר מלא' אעשה כתי' דפטור ממלקות' משום דכתיב' לעשה מכל מקום אמרי' בללו כי סיכי' דאמרין כגולי' תלמודא עובר בללו ואינו לוקה'

ואפשר לומר דכוונת רב' לומר דכתיב' העשה ויחוי' או יקרא עשה ויהי' פטור למפרע דאפי' לאו לא עבד כיון סקיי' עשה טבה וזהו הפרס' סיי' כין לאו שאין בו מעשה שאין לוקין עליו דלאו שאין בו מעשה כפי' דלא לוקי' מ' עבד על הללו אמנם לאו כתיב' לעשה כפי' דכל כמא דלא קיים עשק טבו עבד על הללו כשקיים העשק למפרע לא עבד על הללו כלל וקו' שאמר רב' פטור מלא' תעשה ומלקות' כלומר כשקיים עשה טבו כן יפ' לפרע' למרן דברי' דרב' דבוסק

ותו במאי דכתבו התוספות' תנאי' היא ואתא' דההגול' ממש' וליבא

לכת' ידי' שמיה' וכו' וי' לומר דהכא זכר' וסוגיא' דמסא' וכו' ופרוך אהיא ברייתא דכדכא דמן סתורס מחזיקין לא משום מעשה סתים' פריך מסך ברייתא וכו' דברי' תנאי' עדין בריך ביאור' דלא תרנו אמאי' התם לא משכי' תנאי' הו' דבייתא דסך מלמא אפי' אהר' התקנה מקווה' או לא תנאי' הו' דאיבא תנאי' דלא סבר התקנה ולא תיב' לה ואת' תנאי' דכדכא דאיבא מקכא ומ' ס' לה

אמנם דברי' התוספות' כריכין עדין' למודעי' למא' שכתבו התם כהנ' וזל דף כ' ד' דהנו תנאי' דפליגי' בסך ברייתא' סו' קודם התקנה ומאי' דסקיל' וטחי' קתם ופריך' הו' למאן דאמר דאחר התקנה אין מקבלין פריך' ליה תקנתא דברייתא דלעיל' דהו' כמי' למאן דהקנה לפי' לא מתי' לא מני' לשכונו' מתי' היא לא תפוי' הו' מתי' משום דהכי' תנאי' קודם התקנה וזה כוונתו' סתום' בתא' שכתבו כהן ועדין' מסך ברייתא דהו' אמר' התקנה פטורין הך ברייתא דאעפי' טננו ומחזיקין' קיה' אחר התקנה ולקחי' פריך מיה'

ובתבוי' עוד תתוס' ותנאי' דהכא כמלקו' אפי' ונאס דיי' כיון מן התורה כלומר אלו התנאים על הכריתא אחרת ת' ק' ור' כחמי' ור' אליעזר כן יעקב אינא אחר התקנה אלף קודם וכן התקנה וכלקו' אפי' ונאס דיי' כיון מן התורה או לא אלף כלל כמלקו' לאמר קתקנה דהם לא קיי' אחר התקנה לא קודם

ומה שכתבו התוספות' עוד ודלא כפי' דאין דפירס' לעיל' וכו' כוונתם לומר ז' שפירטנו דהכא לא מני' לשכונו' לבאת ידי' שמיה' משום דלמחר דאמר אינא יוגאט דיי' אפי' לבאת ידי' שמיה' אינו בריך להחיות וסו' סלל' כדברי' ריכין שפירש לעיל' לומר ביתא ולא להסבון סיי' לו להחיות מ' דאת' שמיה' ולא על פי' כ' ד'

וזל ליתא דאס' פירטנו דלמ' אינא יוגאט אינו בריך להחיות כלל אפי' כידים שמיה' וזו פירטנו קושיא' אמאי' לא מטנא' הכא ככא לבאת ידי' שמיה' אלף אפי' ריכין כקס' קושיא' ואין לה מירין'

ותו במאי דקאמר רבנא' חכי' כמי' מהתקנתא דתנא' ואלו עוברין כלל תעשה וכו' כשלמא' קולקו עבדו מעשה אלף עדי' וכו' ועדי' רש' זלחה קמלו' גובה מן הערב' וסעבר' מן קלוה' וכו'

קשה דא' כ' דחטיב' תעשה מק' שעושה הערב' שכפרע' מטלו' א' כ' אמאי' אמרו רבנא' קיף פירין דעבד וסעדי' אינא עוברין לא משום' לא תשימו' עליו כשך פרי' עבד כמי' במאי' דעבד מלוה כיון שגם הוא לוקח מן הללו'

ותו קשה למאי' דפירטנו קתום לפי' דכנס דהכא מיי' בערב' שלקח מן הללו' ובתנא' למלוה' ומהי' דאמרין דערב' אינו עובר אלף אלאו דלא תשימו' מיירי' בערב' שלא קבל' אפי' כן אמאי' קאמר' ק"כ מהתקנתא דתנא' ואלו עוברין וכו' כשלמא' כולסו עבדו מעשה אלף עדים מאי' עבדו ואמאי' לא פריך כמי' מערב' דאמרין התם דאינו עובר אלף אפי' דלא תשימו' ומיירי' בערב' דלא שקל' מלוה' ויהי' למלוה' ואפי' עבד אלף תשימו' ומאי' עבד הא' לא עבד מ' אלף ודאי' סימט' מילתא היא'

וזל קושיא' לא קשיא' אלף לפי' סתום' שהקטו' ואם תאמר מאי' ס' ד' מעיקרא דפליגי' בלא תמא' הא' אמרי' לקמן דערב' אינו עובר אלף משום' לא תשימו' וכו' משמע דהסי' דלקמן הו' מוכר' דאס' לא כן היינו יכולים למרן' כל ששת' קושיא' שהקטיפו' דהך סוגיא' דהכא פליגי' אהיא' דהך פריך' דקאמר' אכתי' דערב' לא עבד אפי' לא תשימו' בלבד' כימא' דהך דאכתי' לא סתירה ליה סוגיא' אלף סבר' דעבד עובר במאי' דעבד מלוה' כיון שעבד כמקום הללו' לפרוע' למלוה' וסו' ונפרש' מן הללו' לא דקתסופת' משמע' דפ' דקפיד' דלמ' יתד' הו' שלא אמר' וליבא

ולכא הוה דעלני עלה ואם כן קשה מה שחשבונו... ותו כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא...

ותו

כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא... כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא...

ותו כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא... ותו כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא...

כטלטים דינריוס וסוקק עמו על היין הוה שרי אפי' אין לו יין... כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא...

ותו

כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא... כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא...

ותו

כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא... ותו כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא...

דהא מתני' כמי דיוקא הוה ליה כמקורא דסא קאמרי' פוסקין... דהא מתני' כמי דיוקא הוה ליה כמקורא דסא קאמרי' פוסקין...

ותו

כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא... כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא...

ותו

כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא... ותו כמאי דתנא רבי אלעזר דהוה רבא דביתא...

ולא דרה אוסין

ותו ובענין דעמיהו המוסמות ואם תמריר לרב דאמר פירושא
מהשכנתא דקורא וכו' קסא קבא אמאי לא הקשו חתומי
קוסיא וזלכריא דמה עשו חילוקי כן וכך אמר ואמאי אכור
אפי' אכור לו כך וכך אמר אפי' אכור אפי' אכור דאין גביס
כך וכך כל סוף כוונן אחד שכירות אפי' דעוס שכירות מאס
וזלכריא אפי' אפי' הכי ערי לכמה עמי ואם כן קסא קבא דקורא דביס
אמאי אמרי וכו' עסקינן קסא קבא דלא תרנו הקוסמות מידי
במאי דמשינו ועוד ים לומר דב לא אפי' פירושא לא דוקא
בשאר לו כך וכך שכיין מכור לך אפי' כשהמכר לו כן רב הן מעט
אם שגדיל מורה דב דערי וכו' קסא קבא דמאי משכי לך ואם תמריר
שקשו עמה מהשכנתא דקורא לא תרנו טעם דבר בזה שנסב
דאפי' אכור לו כך וכך שכיין ערי דמאי עמא מהשכנתא דקורא
דמפרס וזלכריא שכירות מאס וזלכריא וכו' מה תרנו המוסמות
להן קוסיא דמאי עמא בשלמא לקוסיא דאמורה תרנו בזה אפי'
לקוסיא וזלכריא לא תרנו כלל זוטא לדמות זלכריא לקוסיא

ותו במאי דאמר איכא דאמרי אפי' אכור דאמר קא רב
טעיר דמאי קסא קבא דאמר דאמר דאמר דאמר דאמר
ותו קסא דלא שייך טעיר לומר איכא דאמר דלא אמרינן
איכא דאמר איכא אלא במד דאמר בשלמא או קוס אפי' איכא
דאמרי אפי' אפי' וכו' קוס קסא אפי' אפי' אפי' קסא
ובאמת כך עיהו גירסתא דמי ודעו טעמיהו אפי' דבא' כעך
טעירא דאמרי דערי לים לאויהו וכו' לא העמקתו
הרמתי כי טעמי טעיר דהכתי' למריס לטעם על עסקי
במ' ד

ואתחיל לומר מהשכנתא בחמת חסד עלי'
הגורלה את חכמו לומר בחמתו וכו' אמר רב וזקף אפי'
שארמו סדר בחמתו של חכמו של חכמו של חכמו של חכמו של חכמו
לשעלות לו שגר הלוכו וזלכריא דאפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
דקיימא לאגרא וזלכריא דעבד למיגר אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
ונכרש לא עבד למיגר אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
קסא דכפי מה שביאר דפי' זלכריא כדן דמירא דאפי' אפי' אפי'
הדר דמירא של סברי של אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
בכא קמא פירש טי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
דלא קיימא לאגרא אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
לדבריה דקוס לים זלכריא דלא תרנו דבר דה עבד למיגר ביה
תרב זלכריא וזוהא האמת סכר הוא מוסיף דמירא בכא קמא אפי'
ביכי מסי' דאמרינן אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
עבד למיגר וכתב סבר זלכריא דלא עבד למיגר לאגרא ונכרש לא
סבר אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
חכמו מיירי בהבנא דעבד למיגר דהו' זלכריא וזלכריא וכו' אפי' אפי'
למילך דוקא בכי דאי גזא אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'

ותו במאי דדריש רב בפרקא דאי מאן דייבי חיי לגיבא
אקרי קא אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'

ח

פרקים פלוקין דלמאן ומכרשא דאיכא כסף בלא קריסא וזלכריא
הרביעי בלא כסף וכו' וכל מה שקסא וזלכריא וזלכריא וזלכריא
כסף כי טעמי גוונא בשכר דלא עבד ללא גוונא דעבד למיגר
זוט הכמה ומרבה מאותו זוט אינו מסב ואינו כסף וכך כלל
תרבות כמו שכתב לה בספר דקיימא דעבד ללא גוונא וזלכריא דלא
עבד למיגר דוק ספר וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא
דכירו ומחמתו וליכא דביס דאינו מחמתו דלאו אפי' אפי' אפי'
במאס לדור' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
מכור ככו הכי וזלכריא קיימא לאגרא דאינו חסד כלום
שטיטא וזלכריא דערי דלא קיימא מורס אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'

ותו דכרי קוס קבא דאמר דאמר דאמר דאמר דאמר דאמר
טעמי סיכא שכיין מלוה על חכמו מסיכא דעלוס על
חכמו קא בנא' משמע איכא דקאמר מאן דאמר טעמי כל סבן
קלוי ודור בחמתו וכו' ואמאי אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
דערי מוסד דכיון דמשינו לזלכריא אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אמנם וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא
לו חכמי אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
לא שמוסד חכמו לך כלל אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
שימך לו כשכר כרביס שכירות דאפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
שמוסד חכמו מלמיסו דממסד חכמו מלמיסו דממסד חכמו מלמיסו

ותו דאפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
קסא וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא
טעמי סיכא שכיין מלוה על חכמו מסיכא דעלוס על
חכמו קא בנא' משמע איכא דקאמר מאן דאמר טעמי כל סבן
קלוי ודור בחמתו וכו' ואמאי אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
דערי מוסד דכיון דמשינו לזלכריא אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אמנם וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא
לו חכמי אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
לא שמוסד חכמו לך כלל אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
שימך לו כשכר כרביס שכירות דאפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'

ותו דאפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
קסא וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא
טעמי סיכא שכיין מלוה על חכמו מסיכא דעלוס על
חכמו קא בנא' משמע איכא דקאמר מאן דאמר טעמי כל סבן
קלוי ודור בחמתו וכו' ואמאי אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
דערי מוסד דכיון דמשינו לזלכריא אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
אמנם וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא וזלכריא
לו חכמי אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'
לא שמוסד חכמו לך כלל אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי' אפי'

אולי שנקו לכו מכאן ונקט לכו שוקי

קשה מאי קאמר טבין לכו מכאן פשיטא טבין שכיחו להם

וחתופות כמני וזל קבטי לכו שוקא דאי לכו סבי סוס

הריי מוכח מדבריו מדנקט למכור דמיירי בהולכה שחולכין

ובאמת דברי המוסר כבין בטענה באשר כתבנו אצל אכמי

אשרי ליקוטו לכו שוקא חזרה הרי ודאי ודיעו הם הדברים על

ולא קבטי לכו שוקא ופשיטא לכו שוקא ופשיטא לכו שוקא

אבל קשה אמאי לא תפשו המוסר דבריהם בחלוקה ראשונה

דקאמר טבין לכו מכאן ושיה לכו להקטו מה שהקטו

דאולי שנקי לכו מכאן ונקטו לכו שוקא פשיטא דכל היבא

ובאמת דבריו הנהו וזקנים להולמם דאי בעי למימר דגם

דכחורה הריהו הוא שלהם למא יסיה אחריות על רב חמא

אמנם ספנה סוקסא להם מה שהקטו לכו שוקא

אינה שלהם לא על רב חמא טבין נרין למת להם הפחורה דאין

באקום הוול כמו טטוה סס באקום היוקר ובודאי שכתבנו אומרי

א"כ הרי מפסידין אפי' מאה שמתכרת באקום היוקר ובודאי

שוקא וסס דברי המוסר פסקאמי טגס כחורה טבין לכו מכאן

ובקטי לכו שוקא וססו שוקא בהנהגה וססו שוקא כחומר וססו

ותו כתב הר' אש זלסה וזל וכי תישא כיון דאחריות הדרך

ובזה אפטר לישב דברי רב חמא שוקא חזרה הרי ודאי

כרשטי כי היכי דאולי שנקי לכו מכאן וכו' משמע

דברים הללו אין להם הכנסה מאי קאמר דניחא לכו דליקוט

דבר זה בלבד כיון לכו זה לא יתכן שהרי ש להם תיעבל על

קאמר בוחא לכו דליקוט שוקא חזרה הרי ודאי ודיעו הם הדברים על

לכו שוקא ופשיטא לכו שוקא ופשיטא לכו שוקא

היוקר הוא מלבד המכס וכל ההוצאה כמו שבארנו וסיה אפטר

לומר שדרך הפגרים שרונים להפסיד מעט בהולכה כדי למחר

תתקן להלכה שמועות בחורה שירויס ויתר וכל זה דומק' אמנם

ענה דברי הר' אש זלסה ויבנו דברי רב חמא שהיה אומר אעפ"י

שאין אבי משה להם שזר עמלן ומזונם כיון לכו שוקא

הס כהנים הנאם אחרת דנקי לו מכאן ונקטי לכו שוקא על

הדרך שביארנו דברי התוספות ודברי הפוסק וכבר כתבתי

דרש' זל אינו סובר כן דכתיב יכריו שלק יבא סוס אדם רשאי

למכור קודם להם משמע שבמכירה מיירי לה בחורה

אומה בעצמו זה אפי' עתה כיון שאין השער פשוט וידוע וכפי עי'

זה אפשר לישב גם דברי רש' זלסה שיבאו מכוונים לדברי

בעלי התוספות ולדברי הרמב"ם זל כמה שכתב ביותר מדמיה

רונה לומר אעפ"י שאין השער קבוע וקבוע מכל מקום זה

מוכר יותר מכדי דמיה שאף על פי שיש כמה סעדים יש

מוכרים בשלטה ויש מוכרים בארבעה ויש בחמשה וכיוצא

בזה מכל מקום מעולם לא נמכרה בעשרה וזה מוכר בעשרה

לזמן מותר כיון שאין השער ידוע וגם אינו מפ' אט מעשנו

בכך וכך וכו'

והשתא לענין הלכה כיון דבעלי המוסר מוכרי' דהלכה

כרוב נקמן וגם הר' הל' בעל המאור סובר כן

והר' אש זלסה מוכרי' כן לנפשו כן הלכ' והווי דוקא בדבר

שאין השער שלו פשוט אבל אם השער שלו פשוט בטוק כולי

עלמא מודו דאסור

ואפטר לומר דמדברי רמב"ם זלסה נראה דלא יחלוק

על דברי בעלי המוסר לפי שכתב זל פ"ח מהלכו'

מלוה וכן אם מוכר לו מטלטלין עד זמן פ' במאס והיו שוין

גדלה הסעדים שכתבו אימתי שמתנה הפא עצות וטול אפי'

שלך דמשמע דברים הללו שהלוקח אומר דברים הללו למוכר

כשיהיו לך מצות הבא מצות שכתתי לך וטול את שלך זמנו

נראה פשטא דמתניתין לפי הלשון הזה לכן כתב רש' זל דלא

נראה כי הוסיף דלענין דדין אין דין כן דלא דאמרינן בגמ'

מכר לו בית מוכר לו שדה אחר לו כשיהיו לי מצות תחזירם לי

אסור כשיהיו לך מצות תחזירם לך מותר הרי שכתבנו אומר כן

אסור אבל כשהלוקח אומר כן מעצמו מותר ואם כן סיכי קתני

מתניתין אסור לכן פירש רש' זלסה דלא נראה כי לא כתבנו

מותר המצות והם דברי המוכר שעדיין לא נתן לו את

השדה עד שיתן את שארית המצות ומאי דקאמר וטול את

שלך אעפ"י דלא אתי שפיר לפאי פירושא פירושא אחריות

שהם דברי הלוקח שאומר למוכר טול מצות שכתתי לך וטול את

השדה שלך שכתבתי לך מכל מקום שלך מקרי כפרך שכבר קנתה

והתחיל למת המים

וכה שפירש רש' זל וזל אסור לעשות כן ודוקא דאמר ליש

לכי מיייתית מותר המצות קמה מעבטו וכו' כוונת הרב

חירושי

פליגי כפירושא דמתניין טרף מדפוש רט' זל' נאמקס דרך פטיוק דמירי דאמר מעבטין והוא פירוש רב ענין ואחרי טקס פירוש רב כונא וקט פירושא רב ענין לכל ספמות קום לים למסום ולומר מטרש נגמ' כדרכו ועוד דאין מאס שכתב רש' בגמרא מי אוכל פירות חבר וקבל שיקנה מי אוכל פירות בסוף כך עכ' ממשע טקס דבריהם כפני עמנו ולא קאי אמתני' כדפרישית

ותו קשה לפי רש' מאי קאמר בגמרא מאי טבא טביסא אפורים דלא כר' יודנה ופי' כפירוש רש' זל' דפירושא דמתני' אגבא דכולי' עלמא מיירי באמר מעבטין והוא דמתני' אסור לטביסא למוכר וללוקח אם כן סוף לים למימר נגמ' מתני' דלא כר' יודנה בשלמא לפירוש התוספות כישא דלא יכלו למימר בגמרא מתניין דלא כר' יודנה משום דהא ליכא דרב טובא לא מיירי מתני' בהכי אלא דלא אמר מעבטין ומאי אסור דקתני מתני' אסור ללוקח ומוכר אוכל פירות לא לפירוש רש' קשה ודוקא לומר דרש' נ' כ סדר כפי' התוספות מן הטעמים שביארנו ויש לדחות וקל להסבין

ותו כמה שכתב רש' זל' כד אמר ברביה דילמא אתי לרבית דילמא לא אתי כינה אם מוכר אוכלם לא גמר לוקח מקחו אין כאן רבית גמר מקחו יש כאן רבית וכו' קשה קתני אמאי לא נקט רש' זל' אלא חלוקה וז' של מוכר אוכל פירות ולא ביאר גם כן חלוקה לוקח אוכל פירות דהיינו כד רבית כינה גמר מקחו אין כד רבית לא גמר מקחו יש כאן כד רבית

ויש' לומר דחלוקה זו של לוקח אוכל פירות לא הוכרך רש' זל' לפירוש משום דהוה ממש גנובא דאיירי בה רבי יהודה דהא פלוגמא דר' יודנה וקבירינן כד אמר ברביה בכי קאי גנובא הוה דשוקא דקמי' מוכר אם לא אתן לך עד זמן פ' וכו' ור' יודנה מתיר ללוקח לאכול פירות אע"פ דרש' כד רבית אם לא יבא לירי מוכר א"כ הוה חלוקה זו של לוקח אוכל פירות דהיינו כד אמר ברביה לא הוכרך רש' זל' לפירוש

ותו במאי דכתבו תוס' לא תמכור לא בדמים הללו מה שפי' בקובצ' פסק לו דמים מועטים להסוּף לו על מעו' הללו לפעמימה בידו אם בא למכרה משום דלא אורחא דחלפת' שישחול לו לגמרי כדמי' ההלואה וכו' וכתבם דקין כן דכלאו תוס' דמים מוסק להשיימות בידו דכשיחסיק אותו מלוה ממעותיו על כרחו יהא זקוק לפדות או למכור וכו'

קשה קתני אמאי סקסו תוס' קושיא זו על רש' טפי עדיף מוכה הוה להו להקשות אמאי נקט רש' שפסק לו דמי' מועטים למה לו להסוּף מי' משום דלאו אורחא דחלפת' ס' לאו כלום הוא דנמיא דמשיק' לא רנה לסלוות לו לא ככתבי ז' ומה' לו אם תרנס שאלוה לך סך זה על קרקע זה יהיה בתנאי' שם תמכור אותו לא תמכור לא לי בדמים הללו והשפא לא טייך למימ' דלא אורחא דחלפת'

ויש' לומר דליכא דלא תמכור לא לי דחקו להרא' לפדע כן דאם איתא דכאוף' המעות בלבד הוה רונס סימכרנס לו כיון לים למימר כשתרנס למכרה הרי היא מוכרה לי מעבטין בדמים הללו אמאי קאמר לא תמכור לא לי להכי דחקו לרב לפר' סיוסוף' לו דמים מועטים על דמי' המכונא

ותו במאי דכתבו תוס' להשיי' לי מעות הסוּף רש' זל' וכו' דלא דמי' למטכנא בכא' כבישא וכו' קשה אמאי לא קאמר רש' זל' דמי' למטכנא בלא כבישא דכמתכנא איבו יבול לבנות או להרוס ול' לטני' בגוף סקדקע טוס דכר אבל עשה דמי' למוכר לזמן קטב שיכול לעשות כל נרכו בגוף סקדקע נכנות ולהרוס כפי' ששעשה בשלו על דרך שכתב רש' זל' וזהו פירוש כ"ג מהל' מכירה זה לשון ז' ומה' הפדע יש בין סמוכר קרקע לזמן קטוב ובין לעלי

פרק איהו נשך

לפי' דלפניו במשכונם ההלואה שרי רבי יהודה נד' אחר הלואה שרי ר' יהודה נד' אחר על דבית משמע קתני כן מכל מקום אפשר לומר דבההיא גזא דמתני' דהוה בשעת הלואה אפי' ר' יהודה לא שרי ללוקח לאכול פירות לא דוקא בההיא גזא דמתחלה היה כונס בחיובו וא"כ עשה סדרו מוכר דמתא' דהוה כלוקח ממש ולהכי שרי אבל כשאמר כן בתחלת ההלואה לא שרי ר' יהודה לוקח לאכול פירות ומה' שהשיב ר' יהודה לחכמים עביתוס' ז' וזוין איכס' סכומים במשכונם לא גם אופן אחר שהוה על ידי מוכר ב"ס וסס' סמירי לו חכמים לאכול פירות ללוקח כך אפשר לפדע'

ויש' לז' שפד וסמך מדברי רש' זל' אלה שכתב למעלה וזה לשוןו ה' מני' ר' יודנה הוה דאמר נד' אחר של רבית מותר רבית שאינה על ידי ההלואה לא על ידי מוכר וכו' הדי משמע מדברי דבריך שלא תהיה על ידי הלואה לא על ידי מוכר ויש' לומר דהוה דלא אמת' למעוטי טרב' לא עז' הלואה ממש אבל פי' היא גנובא דהלוויה על שדהו' ואמר לו אם לא תתן לי עד שלש שנים הרי היא שלי מקרי מוכר ושרי ללוקח לאכול פירות כיון שהתנה תבא' זה שהיה מוכרו לו מעבטין כדמוקי בגמרא מקרי מוכר וכן נראה מדברי בעלי התוס'

נמצא כפי מה שביארנו שהדבר שקול וכריך הדבר ותו במאי דאמר הסוּף גברא דזמן ארעא למכרה של' באחריו' לכאורה היה נראה שאמר שגמר הקטין וכעשה הכל כהוגן וקנה יבא באחריות אחר כך אחר לו המוכר כן ואם הוא כן קשה דאי הכי שפיטא מאי איריא פטומו מלי' אפי' יאמר המוכר בעצמו לא מהפי כיון שכבר נגמר המקח בהלכתו כעירוש שלא באחריות כל מה שאמר א"כ אין בו ממש אם לא שיקזור ויקנה מחדש כ' א"כ מאי איריא דאמר פטומו מלי' אמנם הענין הוא שהמכר עדיין לא נגמר לא כמו שכתב סר' אש שכתב המעו' ועדיין לא כתב השט' במקי' שאין קובין לא כשטר הולכן כיון דכתחלה הקטין אמר בעירי' שלא באחריות אע"פ שהמוכר אמר מעצמו כן הוה פטומו מלי' אמנם אם הלוקח היה אומ' כן והיה מתרנה המוכ' אעפ' שאתחל' אמר המוכר בהפק' הרי עתה הלוקח לו בתרנה והמוכר הודה לו קודם גמר הקטין הוה מהני' ודברי התוספות' שכתבו זל' דוקא ה"כא שכבר עמדו על סוף לקנות שלא באחריות וקיה מנטער וכו' אבל אם מתחלת הכריתם עתה המוכר קני לך שדי ואי טרפו לך מוכר וכו' לא הוה פטומו מלי' וכו' כיוונתם במה שאמרנו שכבר עמדו על סוף לקנות וכו' לא בעי למימר שבגמר המקח כהלכתו לגמרי לא כדפרישית

וקשה למאי דחילקו תוס' בין היבא דאמר כן בתחלת דבריו להיבא דאמר כן לבסוף א"כ מאי פריך רב אשי' ללמימר לא מתני' דקתני לכשיהי' לך מעות וכו' ומאי קושיא כישא שאכי' קתם דאמר כן בתחלת הקטין ואז אפי' לא אמר מדעתיה לא הוה פטומו מלי' כיון שאמ' כן בתחלת דבריה' כמו שכתבו תוס'.

ותו במאי דכתבו תוס' קמ' לן פי' דכי כמו אדעתא דידס קא מקנה לה אינו חוזר דגם היא לא אמר' לא פטומו מלי' כיוונת' תוס' שלא כפרס' הפירוש שגרא' לכאורה כפדע' הסוגיא דקאמר מהו דמימא אדעתא דידס קא גמר ויהיב גיטא קמ' לן דלא אדעתא דידס קא יתיב לא אדעתא דיריטו זהו הפי' הכרסא פשוט בפנויות הגמר'

אמנם תוס' לא בהרי' בפירוט זה משום דיש להקשות אם הוא דקמ' לן דלא בתר' אדעתא דידס יהיב א"כ הדרס קושיאן לדוכתא מאי איריא דאמרס פטומו מלי' לא אמנם פטומו מלי' לא כלל לבה לא מהני' משום דלא ברידה תליא לא בדירוס שימכס כפי' כמו שכתב רש' זל' לכן פירשו תוס' דמאי דאמר קמ' לן רונס לומר קמ' לן דאפי' תאמר כן לא מהני' משום דאי' כמי' פטומו מלי' אמרה.

והשתא קשה דאם כן משמע דקושיא דמלתא ומסקנא נט' ב' 2 59 קו'

לפי' דלפניו במשכונם ההלואה שרי רבי יהודה נד' אחר דרבית. ובודאי דמתני' דקתני הלואה על שדהו ואמר לו אם אין אתה נותן לי מכאן עד שלש שנים הרי היא שלי וסמירי חכמים לביתום כן זוכין לר' יודנה הוה אוכל הלוקח פירות ואם כן הכא כמי' כמי' היא גנובא שמשכן לו שדהו ואמר לו כשתרנס למכרה לא תמכרנה אלא לי או בדמים הללו או בזמן קטוב יכול לטבית בגוף סקדקע כמו שירנס וכו' מכל סקן וקל ויומר כוס סקונס לעולם לא שס' ירנכ' לקנות כהסיסו' לו מעות ויומר וימכרנכ' לו מה שאין כן בממשכן שאינו יכול לבנות ולהרוס בגוף סקדקע וזה פשוט ומכאן אין בירך להאריך בקראיות

ותו קשה אמאי קאמר דאם אמר כהסיסו' לי מעות תמכרנכ' לי אסור ואמאי אסור ואפילו למאי דמכני' מאי טבא רישא ומאי טבא טיפס' ומכני' רישא בעל כרחים דלא אחר לים מדעתיה טיפס' דאמר לים מדעתיה' פירס' רש' זל' דכיון דלא מדעתו דבעל כרחו' בריך' להחזיר מעיקר' לאו מוכר הוא עכ"ל' כיוונת' טרב' לומר כיון דכריך' להחזיר בעל כרחו מעיקר' לאו מוכר קו' וכיון דלאו מוכר הוא נכתב דכל פירות' שאלל' הם רבית בשכל מעות סקיו בידו והשפא קשה מאי טבא הא מהמוכר לזמן קטוב דאע"פ דאינו יכול לעכב על ידו כשיגיע הזמן אלא על כרחו' כד' לקטורס' לו מפני שתנאי' וא"כ הכי אוכל פירות ואמאי יתיב כיון דבעל כרחיה כריך' להחזיר מעיקר' לאו מוכר הוא

ויש' לומר בדוקא דשאני' ממוכר לזמן קטוב שהמוכר לזמן קטוב עד אותו הזמן סמוך לבולא יירא שפא וייתכנס מקמת' ידו אטנם הכא כיון שמתנה עמו שכל זמן שיביא לו מעות יחזירו לו א"כ לעולם לא מספא דשפתיס ואין לך טעם שמסיס הקניה ודאית' דכל' עשה יש לומר שפא יקנה יבא ויביא מעות סילכך הוה לים כאלו אין כאן מוכר כלל ולכך אסור

ותו במאי דקאמר לעיל משכן לו בית משכן לו שדה ואמר לו כשתרנס למכרה למוכרס' לא תמכרנכ' אלא לי בדמים הללו אסור וכו' מאן טבא בדמים הללו אסור אמר רב הובא בריס דר' יהושע דלא כר' יודנה דאי רבי יהודה הא אמר נד' אחר ברבית מותר ופירס' רש' זל' אלה נד' אחר ברבית דילמא לא אתי לירי רבית דלא יכנס למוכרה בעולם ולגבוי' דילמא אם ירנס למוכרה מותר לזה לקבלה בדמים שפסק שמתחלת פתגמי' נד' אחר הוה דהוה ברבית עכ"ל'

קשה קתני דמי' הא מילתא לנד' אחר ברבית דשרי ר' יודנה משום דנד' אחר ברבית דשרי רבי יהודה הוה שכתבוטל אותו רבית אינו רבית ודאי אלא אפשר שלא יבא לירי רבית כינה כשישעס' לו בית מוכר בשבי' הגיטאו' ואמר לו אם לא אתן לך מכאן עד שלש שנים הרי היא שלי הוה התייר רבי יהודה לאכול הלוקח פירות בקניית' שפתיס' שפתיס' שפס' יפדנה מידו בגמא' שאלל' טבר הלואה מעות סקניה כיוסנתס' שרי משום דמתחלה לא הוה חזק הברית דדינא' יקנס אותה הא כינה טלא' יפדנה בעליס' וסיס' מוכרס' לו ויכאל פירות שדהו ומגוס הכי שרי' אבל סכא ככאנו מתיירס' לוס לקניה הדה בשפות' מסווייה הרי היא רבית ודאי בשכונעלס' באסור בוטלס' ולא דמי' לסתס' דמתחלה כשאלל' פירות טסס' טסס' אסור לא סיס' אסור ודאי אלא שפא תכא לירי פדייס' וגמנא' שפפירות' שאלל' סיס' טבר הלואה מעותיו אבל סכא מינ' כן' ודוק.

ותו איכא למידק ולעיוני' לר' יודנה בכי' היא גנובא כשמשכן לו בית או שדה ואמר כשתרנס למכרה לא תמכרנכ' לא אלא לי דשרי' לר' יודנה אפי' שאמר לו בדמים הללו אי שרי' ר' יהודה ללוקח פירות דמתא' לא יבוא לירי רבית הא כינה טיבא למוכרס' ומסיס' קנייס' לזה באופן המעות וסוס' לים נד' אחר ברבית דשרי' רבי יהודה כמו שכתבו התוספות' לעלי

שני סבי' דעטען דוידס קא יחיב ניטא וזה אונו דאס לא סתתה בפירוש לא מהכי כמו שכתב רש"י זל"ה

ותו במאי דקאמר אמר רב הונא בשעת מתן מעות קנס סבל מאמר מתן מעות לא קנס אלא כנגד מעותיו כתיב רש"י אל ואלא לאמר מתן מעות קנס אין בדבריו כלום קנס לכאור' דמטעם דסתר דברי הנב' דנגמ' אמר קנס כנגד מעותיו ורש"י אמר לא אמר כלום מטעם דלא קנס כלל

אמנם כוונתו להקשות קושיית סתומות דהיכי אסתר דקני כנגד מעותיו מי אמר קני כנגד מעותיו הלא לא אמר ליה לא סתמא כלום קנייה לו לסיק שלט סניס וכיון דלא קנס כלום אף כנגד מעותיו נמי לא קנס ותיירבו סת' דכפי פירושו לאמר מתן מעות לא קנס אם סתמא עמו קני לגובינא קנס כנגד מעותיו עכ"ל

דרי מכאן דלא קנס כלל אם לא פירש בפירוש קני לגובינא לזה כיון הדר אל כמה שאמר אין בדבריו כלום כלומר בדבריו לא אין קנס כלום ולא מהכי כלל לא אמר קני לגובינא קנס כנגד מעותיו זו היא כוונת הרב זל"ה

אמנם קנס לרב הונא דאמר לאמר מתן מעות לא קנס אלא כנגד מעותיו מהיחא כתיב דתיב' דעילי פלוגתא דר' יודאס וזכריה נבי' דאמר דרביה דמאי סרי סתיה נוסה בחבירו מנה ועשה סדסו מוכר בזמן שהמוכר אוכל פירות מותר לוקח אוכל פירות אסור רבי יודאס אומר לוקח אוכל פירות וכו' הרי דלעין קמן כולי עלמא לא פליגי דקנס אפי' דלא סרי בשעת מתן מעות דכפי קמי' הרי סתיה נוסה בחבירו מנה וכו' מטעם דמתקלה סיה לו ע"ג מוכר וכסמבועו ממנו עשה לו סדסו מוכר והיינו שלא בשעת מתן מעות

ויש לומר דיש לתרץ דסמי' התם דאמר בפירוש שמוכר אותו לו ואפטר לומר שאמר לו מעכשיו אחי מוכר לך אם לא אתן לך עד זמן פלוני והכי דיוק ליטעא דעשה סדסו מוכר משמע מכירה ממנו מאי דלא קני במתני' לא הלוהו על סדסו ואמר לו וכו' ולא הוזכר לזמן מוכר ואפי' במתני' משני סבי' לקמן בגמרא ולא בעית אימא דאמר ליה קני מעכשיו כמו שפירש רש"י זל"ה דמאותה עשה גמר וקנה לו וכו' הרי דבמתני' אפי' דלא הוזכר מוכר דיוק לאוקומי סבי' א' כמכרייתא ליכא לאקשווי דהתם קמי' כפי' עשה סדסו מוכר דהוי מכירה ממש הילכך מהכי אפי' לאמר מתן מעות דמיידי עשה המוכר כהלכתו

ותו במאי דכתבו הסומות ומכיומי אמר אסתמא לא קניא כלומר והסומות מדברי' כדפירש ר' קוטנ' קנת קנס דאס הוה כן מאי קאמר בגמרא ולא מכיומי קניא מתנותיו לא הוה ליה למימר אכתי קנס מתנותיו דהא רב הונא במאי סת' ליה סתרת מכיומי

ותו למאי דהקשו התוס' מאי פריך התם בדברים מרב נחמן אדרב הונא הוה רב הונא פליגי בלא אדרב נחמן ואית ליה אסתמא קניא ומאי קושיא הוה פריך ליה מרב דאמר הכי דרב נחמן משמיה רב אמרה ומרב פריך ארב הונא ואין' לומר ד"כ הכא אמאי לא פריך לרב הונא מהיחא דרב מסוס דאפטר לתרץ רב הונא מסכי' קא מפרש ולא סתמא דכפייה קאמר לא פירושא דמתני' ומתנותיו איתא בר' יומי אכל התם אמר רב הונא סתמא דכפייה ולהכי פרכיה מדרב

ותו איכא למירך דקושיא קמיתא שהקשו התוס' דבלא מכיומי אסתרי רב בר' אבוה לא תרין מדי

ויש לומר דמה שתרצו התוס' דלרב הונא יש ליתן טעם דכשעת מתן מעות לא חשיב אסתמא וכו' כמו שכתבו התוס' נכחי מתרבה קושיא הראשונה שהקשו אמאי אסתרי לומר דמכיומי אסתריה וסא רב אבוה אסתריה משום דרבא בר אבוה לא איתירי דיקן כשעת מתן מעות לא בשאר מיני אסתמא כי הקא דכרדי' ודומי' אמנם הכא בשעת מתן

מעות רבוא איתניא דלא מיקרי אסתמא עדע דהא רב הונא לא חשיב ליה אפי' דאסתמא כמו שפירש התוס' אמנם רב נחמן אמר דמכיומי אסתריה אפי' דאסתמא כוונתו דאסתמא כוונתו דאסתמא לא חשיב ליה אפי' דאסתמא כוונתו דאסתמא

ותו במאי דכתבו הסומות ומכיומי אמר אסתמא לא קניא כלומר והסומות מדברי' כדפירש ר' קוטנ' קנת קנס דאס הוה כן מאי קאמר בגמרא ולא מכיומי קניא מתנותיו לא הוה ליה למימר אכתי קנס מתנותיו דהא רב הונא במאי סת' ליה סתרת מכיומי

ותו למאי דהקשו התוס' מאי פריך התם בדברים מרב נחמן אדרב הונא הוה רב הונא פליגי בלא אדרב נחמן ואית ליה אסתמא קניא ומאי קושיא הוה פריך ליה מרב דאמר הכי דרב נחמן משמיה רב אמרה ומרב פריך ארב הונא ואין' לומר ד"כ הכא אמאי לא פריך לרב הונא מהיחא דרב מסוס דאפטר לתרץ רב הונא מסכי' קא מפרש ולא סתמא דכפייה קאמר לא פירושא דמתני' ומתנותיו איתא בר' יומי אכל התם אמר רב הונא סתמא דכפייה ולהכי פרכיה מדרב

ותו איכא למירך דקושיא קמיתא שהקשו התוס' דבלא מכיומי אסתרי רב בר' אבוה לא תרין מדי

ויש לומר דמה שתרצו התוס' דלרב הונא יש ליתן טעם דכשעת מתן מעות לא חשיב אסתמא וכו' כמו שכתבו התוס' נכחי מתרבה קושיא הראשונה שהקשו אמאי אסתרי לומר דמכיומי אסתריה וסא רב אבוה אסתריה משום דרבא בר אבוה לא איתירי דיקן כשעת מתן מעות לא בשאר מיני אסתמא כי הקא דכרדי' ודומי' אמנם הכא בשעת מתן

מעות רבוא איתניא דלא מיקרי אסתמא עדע דהא רב הונא לא חשיב ליה אפי' דאסתמא כמו שפירש התוס' אמנם רב נחמן אמר דמכיומי אסתריה אפי' דאסתמא כוונתו דאסתמא כוונתו דאסתמא לא חשיב ליה אפי' דאסתמא כוונתו דאסתמא

ותו במאי דכתבו הסומות ומכיומי אמר אסתמא לא קניא כלומר והסומות מדברי' כדפירש ר' קוטנ' קנת קנס דאס הוה כן מאי קאמר בגמרא ולא מכיומי קניא מתנותיו לא הוה ליה למימר אכתי קנס מתנותיו דהא רב הונא במאי סת' ליה סתרת מכיומי

ותו למאי דהקשו התוס' מאי פריך התם בדברים מרב נחמן אדרב הונא הוה רב הונא פליגי בלא אדרב נחמן ואית ליה אסתמא קניא ומאי קושיא הוה פריך ליה מרב דאמר הכי דרב נחמן משמיה רב אמרה ומרב פריך ארב הונא ואין' לומר ד"כ הכא אמאי לא פריך לרב הונא מהיחא דרב מסוס דאפטר לתרץ רב הונא מסכי' קא מפרש ולא סתמא דכפייה קאמר לא פירושא דמתני' ומתנותיו איתא בר' יומי אכל התם אמר רב הונא סתמא דכפייה ולהכי פרכיה מדרב

היו טהורים וזרקו שמת יתן תמורתו וכו' כשמו כשכה הלכו כי אף מעבר לם' להכניס זרקו חוק וכו' יתן ויתור ויתן ל' לחיים ולקיימא בכהמה ובתוכה לתקופת השנה אמן' כן יעשה ה'

את זה ראיתי

התלמוד וספרי הפוסקים להוציא לאור תעלומה ויקי מה אכתוב מה שכתפתי עד אשר אבא בעיר כס ד אפס באתמא כל כתיב הקדש והחשיב הכיבוד ואכי אפרש במלכת ה' עלי' מעשה שהיה כך היה בעבודתי יום ה' כ' לשבת שבת לזה על בני הנדוי ויבאה נשמתו ושלמתי אחרי הסברה הקדושה לכא לקברו בין כך ובין כך הערבי שמו ולא כדברי אפי' ליל שני בעבודתי וסנה אין מוכין להחיות לא מיום קבורה למחרת יום שני' בסתפקתי אם אינו תפילין חו לא משום דקע"ג יכן כתב הרמ"ם זל"ה ספר רביעי מהלכות אהל זל"ה אהל ביום ראשון בלכד אסור להכניס תפילין ואפי' לאכול מסלי וחי' לישב על מטע כפויה וכשאר יומי האכל מותר לאכול מסלי וזייב על גבי מנא או קרקע ומניח תפילין עכ"ל' כפי הדרשא לכאורה מדברים הללו כרא' סתייתי פטור מתפילין לפי שזו יום ראשון לחטון סתכות

אמנם יש מקום לומר דמאי דקאמר יום ראשון הוה אסור להניח תפילין טעמא הוי משום דיום ראשון בלכד תן התורה וכו' וכן דיקא ביום ראשון שהוה אהל מן התורה אסור להניח תפילין טעם דהא מוכ' דאסור אהל להניח תפילין כמו שכתב הרמ"ם זל"ה ספר אהל וזל"ה וכן סתמא הוה ראשון להניח תפילין סתרי' כאמר ליהוקא פאך' ו' ו' ו' ע' לך מכלל סבל העם אסורין עכ"ל' והם דברי הגמרא בפיראין אגלסין וז"ל כיון שצנו למדן מיהוקא סתמ' לו קכ' כה פאך' אהם עלין מכלל סבל העם אסורין וכו' יא' סתיו סתמ' דברי הק' בה לא יאסור לא מה שאסור מן התורה שהוה יום ראשון שסור הוימי' אינם מן התורה וכיבד יאמר קכ' ביה ליהוקא כשאר הימים פאך' חנוט עלין מכלל דשאר העם אסורין זה אינו דק' בה לא אפר בתורה שאר הימים א"כ ודאי דאינו לא יום ה'

שם תאמר א"כ כשאר דימי אהל כמי נימא סבי דלא יא' אסור כי' הם כיום א' שהרי כתב הרמ"ם זל"ה פ' מהל' אהל זל"ה ומי' שהאכל אסור בהםפירט סתרי' הוסיר בני אהרן פאטיכם אל תפרעו מכלל סבל המתאכל אסור להסיר סעודו לא מגדל פרע עכ' ליהוקא מדברי' הנב' הרי סתם כה הוסיר בתורה דאטיכם אל תפרעו לבני אהרן וימס' ראיס לאכל א"כ נימא סכ' ו' שמדברי תורה אנו למדן דהיינו אסורין מתור' לא יום ה' הא לא קושיא היא משום דכשאר דימי' אבולות אנו למדן ממה שאברהם מירא ביום ראשון כך גזרו תנאים כשאר הימים דכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון אהל בתפילין שהיא מנות עשה מן התורה להניח תפילין לא אפי' אבולות דרבנן ודמי עשה דהתפילין דאורייתא

אבל קשה החלוקה אפרת שכתב רב שאסור לאכול מסל ענמו אמאי אבו אסור בכל קבצת ימי' אבולות סתרי' כיון שכאמר ליהוקא ולאם אכסוים לא תאכל מכלל דשאר העם אבולין משל אחרים נימא דשע' דמן התורה אין אסור לא יום אחד לפי שאין אבולות לא יום אחד אבל מדרבנן אסור כל שנעשה סתרי' אין כחן אסור תורה כמו תפילין

ותו קשה אמאי אהל אסור בדברי תורה כל שנעשה בשלמא יום א' כיחא דאפי' אבולות דאורייתא ודאי למנו' תלמוד תורה דאורייתא אהל אבולות דרבנן היכי דמו' ת דאורייתא

ותו קשה דברים דכשעת ההנהיג בשעת אמאי אפי' אבולות שאר הימים שהוה מדרבנן ומכשיל עונג שנת ומה גס

שמיים המטעם שתיים מצות עונג מן התורה ושמא יש לומר כדוחק על מה שהקשו לאכול אחי כאיסור לאכול משלו לא אפר לא יום ראשון בלכד אפי' דיוקן סתרי' דברים הללו כאמרו ליהוקא סתמ' ואכילס משלו אנו למדן דהיינו סת' דאפי' כשכאמר רב' אפר לא יום ראשון וכל זה איכתיב שם ד"כ סרי דברי מיהוקא אנו למדן שאמר לו קאכך דום מתים ואסור כל שנעשה מדרבנן אפי' ג' שהוא ביש' תורה שהיא מצות עשה מן התורה

אמנם יש לתרץ כדוחק טתילתא משל אחרים אינה חכמי' אבולות ולא היינו לומדין אותה לא ממה שאמר הק' כס ליהוקא להם אכסוים לא תאכל מכלל דשאר העם אסורין לאכול משל ענמם וזה דוקא ביום ראשון שהדעת בוטה שכיון שהיה עסוק על מסו לספרו ולכבדו לא יכין ללחמו ואולי לא ידעה לאכול ממירות כשלו לכך מנזה על אחרים להאכילי כדי שיאכל ולכך אסור לאכול משלו כדי שיבואו אחרים ויבדו אותו ואנסי בשאר הימים אין אסור לאכול משלו כי אינו תפסימי אבול' כמו שאר דברי אבולות שכלן סן חכמי' אבולות ולכך מפרוה כל שנעשה מדרבנן וכל זה דוחק

ותו קשה כמה שכתב פ' דהסאכלי סתרי' ביום ראשון לישב על מטע כפויים וזה לא מוכחו לו סת' וזם סתרי' זל"ה כפי' ראיס לז'ס

ותו קשה דאדרבא הריא סתמא סתמא סתמא סתמא סתמא זל"ה ומי' שאין האכל יום על המטע כפוי' ויקס המלך ויקרע את בגדיו וישכב ארצ' עכ"ל הרי מוכן דאיס דישב בקרק' ולמה אפר הרב לישב בקרק' ביום ראשון לא על גבי מטע כפויים הרי ברוד שהוה ביום ראשון כשמת הילד קרע בגדיו וישב לרארן הרי שכשעת מיתת הילד ביום ראשון ישב לרארן ובאמת קדריס הם תמוהים וכריכן עיון לע' ד

אמנם נקטין דאיסור קנת תפילין לא באפרו אלא דוקא ביום ראשון מפני שהוה מן התורה והטעם ניחוי אפי' יום א' שהוה אסור מן התורה כיבד הוה כתב רב הונא זל"ה פרק ראשון מהלכות אהל זל"ה מנות עשה לתאכל על הקרובי' ושאמר ואכלתי מטעם סייס היטב בעצמי ה' ואין אבולות מן התורה אלא ביום א' בלבד שהוה יום המיתה ויום הקבורה אבל שאר השנעיה וימי' אינו אסור דין תורה עכ"ל

וביאר דבריו שכתב יום המיתה ויום הקבורה פירש הרש"י כ"א זל"ה יום המיתה והוה ענמו יום קבורה עכ' ל משמע מדבריו שאינו מן התורה לא בשעת ובקבר ביום אחד אבל אם מת ביום א' ובקבר ביום שני סני הימים אין בהם אבולות מן התורה יום א' לפי שאינו יום קבורה ויום שני לפי שאינו יום המיתה דמתני' בעין יום המיתה והוה ענמו יום קבורה

ובאמת סדרת ממה שיתבטל אבולות מן המור' כשאין בקבר ביום מיתה וברי' לסתור ולקנס טעם מוכן להם הדבר הזה וכבר כתבתי שאין בידי מסכת מועד קטן וסריך והטור סתיי' מחפס ומפספס במלכת ה' עלי' בטחתי במסד אטיס בעלותי הרהר סעירי כס ד אפס את הדבר הזה ככרות המאורות שדוליס אל לתת טעם לטבח לדר' הוה למס' אינו אסור לא ביום מיתה והוה ענמו יום קבורה

אמנם נקטין כפי זה שאפי' הייתי חייב בתפילין יום שני לפי שלא היה יום מיתה וכן בכל שאר הדברים שכתב ביום ראשון כמו אכילס משל אחרים ולישב על מטע כפויים ג' אינו אסור לא ביום מיתה והוה ענמו יום קבורה ואפטר דוקא במנות תפילין מפני שהיא מנות עשה מן התורה אין לגטעל אלא בדבר ברוד כשהוה יום מיתה והוה ענמו יום קבורה אבל בשאר שני דברים הללו לאכול משל אחרים ולישב על מטע כפויים יהי' אסור גס ביום שהוה יום מית' בלכד וכבר כתבתי שאריך להחסיב בזה הביאר כס' ד

ועל

כיום צמחניו חנה ופשה עשה חדרו וכרובי דפינוית לעיל כהרובה
אכל אס מתחלה נא לו כמות הלוואה אפי' ר' יהודה מוד' דאמר

ותו במאי דקאמר מחילת בטעות כתב רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

קשה הא תיבה קודם שיער דין אבל חטאת דאיפטיטא
הלכתא דאמכתא לא קיבא וכו' עלמא דעי' ופי' ס

קשה במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דקאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו כמא סהקשו תמו' על פירוש רש"י אל ופירש רבנו תם
ואל הכא הלוואה דהלוה לא קניא וכו' דכריה הללו קסי' כחורס

ותו קשה לפי' התוספות ספירו לעיל דהלוואה ליכא מאן
דאמר רבית רבית קבוצה הוי לא חבך רבית דוקא כמכר

ותו קשה לפי' התוספות ספירו לעיל דהלוואה ליכא מאן
דאמר רבית רבית קבוצה הוי לא חבך רבית דוקא כמכר

ותו קשה לפי' התוספות ספירו לעיל דהלוואה ליכא מאן
דאמר רבית רבית קבוצה הוי לא חבך רבית דוקא כמכר

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

לא מסקינן מניה כתב רש"י ז' וז' ואע"ג דאבך רבית הוה
ואינה יובאה בדיונין הכי מלי' לכתר דסקלי' אבל זה היז' הוה

קשה רמא לכו מניה לאכול כד' סקרן או יותר מהקרן
כיון דטעמא לא הוה לא מס' דלא שקל מד' כמו שכת'

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

בקינותא אבל למאן דאמר בקינותא סיבי אפדת דאביל בקינותא
לא מקרי קינותא

ונראה לפרש דלוח כיון רש"י ז' וז' ואע"ג דאבך רבית הוה
ואינה יובאה בדיונין הכי מלי' לכתר דסקלי' אבל זה היז' הוה

קשה רמא לכו מניה לאכול כד' סקרן או יותר מהקרן
כיון דטעמא לא הוה לא מס' דלא שקל מד' כמו שכת'

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

ותו במאי דאמר רבי רש"י אל מחיל' בטעות
כי סמי דמוכר סכר סמיא קנויה לזוקא ומן הדין אוכל

לא בטל מותה מלכתה חתונה
ותו כמתי דעריך כנערה ותחא קמא גיזה וחלב לא פסקו
לשכר עמלו ומוניו כמתיקא ועשתי בניזם וחלב כולי
עלמא לא פליגי כי פליגי כמתיקא ומתיקא תחא קמא סכר לת

קשה
דהכי אוקי הך בריאה דר' שמעון דאמר כותן לוי שכרו
מסוס דר' מאיר הכה דנרין סיפוסק עמו לשם סכה ובין סיקיה רב

קשה
קשימי מיתי מר יוסי בר יודן וזוהי לרש כנ דהא
קיימי ברש כג דהלכתא כותים אע ג דלא הוי הלכתא

ותו
דמתיקא תחא קמא גיזה וחלב לא פסקו
לשכר עמלו ומוניו כמתיקא ועשתי בניזם וחלב כולי

קשה
עובד דאי סקיימי עובד אף כן מתיקא קאמר
שמאל לא

ותו
במתי דאמר אי פלגא אנרס תרי תלמי בהפסד וכו' קשה
קנת דעמא מסוס רבית אמאי בריך כולי האי תרי תלמי

ותו
במה שתבט דמז' זלטה דערסת טפי פורתא להכניס
ולהניח דלא מון אס הונרך לסובין או שעורין קיימי

ותו
במתי דאמר אי פלגא אנרס תרי תלמי בהפסד וכו'
קשה קנת דעמא מסוס רבית אמאי בריך כולי האי תרי תלמי

ותו
במה שתבט דמז' זלטה דערסת טפי פורתא להכניס
ולהניח דלא מון אס הונרך לסובין או שעורין קיימי

ותו
במה שתבט דמז' זלטה דערסת טפי פורתא להכניס
ולהניח דלא מון אס הונרך לסובין או שעורין קיימי

ותו
במה שתבט דמז' זלטה דערסת טפי פורתא להכניס
ולהניח דלא מון אס הונרך לסובין או שעורין קיימי

ותו
במה שתבט דמז' זלטה דערסת טפי פורתא להכניס
ולהניח דלא מון אס הונרך לסובין או שעורין קיימי

ותו
במה שתבט דמז' זלטה דערסת טפי פורתא להכניס
ולהניח דלא מון אס הונרך לסובין או שעורין קיימי

ותו
במה שתבט דמז' זלטה דערסת טפי פורתא להכניס
ולהניח דלא מון אס הונרך לסובין או שעורין קיימי

ותו
במה שתבט דמז' זלטה דערסת טפי פורתא להכניס
ולהניח דלא מון אס הונרך לסובין או שעורין קיימי

ותו
במה שתבט דמז' זלטה דערסת טפי פורתא להכניס
ולהניח דלא מון אס הונרך לסובין או שעורין קיימי

פרק איזהו נשך
ועוד אינו לוקח מחלקו טום שכר רבי לוקח חתי הראש כמו
שפתני התוספות בקושיימים שמתחלה קום לוקח כל הראש

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

ותו
שאינו ממרין קקויטא סארתת שהקטק ועוד מ' וכו'
ויברא דכוונת קתוספות קים קטס הכירו מתחלה

אשר וכו' משמע דדוקא רצ צדי כפי אכל לשמואל לא בעינן שיהא לו עסק אחר וסדר אחר קצרו זלטה כתב בבבא מסכה אשר לו וזה לטובו וסודר רביו דכיון דרב מיירי בעיט לו בסמא שמואל כמו מיירי בהסוא דדוקא בעיטו הוא דרבי בקוצן לו דיכר אכל אין לו בסמא אחרת לא וכו' שכל וסודרו עוד במידון אחר ונאמרת בכור הרב במקומו מוכיח אי אפשר דסדר הרמב"ם זלטה דשמואל כמו בסמא אס קפץ דיכר דרבי סיפ"ז מלאכה אחרת חלילה דהא לא אנדריכינן בגמרא להכי לא משום קושיא דקשיא שמואל לרב לא מנא יתר דיכר ילך לבימו ריקן אכל לשמואל לא בעי מלאכה אחרת כיון שקוצן לו מדע דהא דייק בגמ' לישנו דקאמר ולי בעיית אימא כי קאמר רב מותר שליט בשכר מותר כנון דאית ליה בסמא אחרתו וכו' סא קפץ דדוקא במלתיה דרב בעינן הכי אכל לשמואל לא בעינן סייט לו מלאכה אחרת אפי' דכיון דפליג עליה דרב בעינן דמדייטו מיירי כחד נובא וכיון דרב מיירי דאית ליה מלאכה אחרת וקאמר שמואל עליה דלא מהכי אלא יתר דיכר אס בן משמע דנובא דאירי בה רב איירי שמואל ופליג ואמר דלא סגי אלא בעינן מלאכה אחרת ומותר דיכר סא ליתא דאפי' דפליג שמואל עליה דרב נובא דאירי ביה רב דאף על גב דאית ליה מלאכה אחרת לא מהכי כמותר שליט אלא בעינן כנון לו דיכר וזה אכל כשכותן לו דיכר לא בעינן לשמואל מו כיון שסוא דרב קובי

אמנם מה שזכר הרמב"ם הוא דאפי' דשמואל סבר דבעינן קוצן לו דיכר וזה ובהכי סגי אפי' בלא מלאכה אחרת ולי לא קפץ לו דיכר וזה ואמר לו מותר שליט לא מהכי אפי' אית ליה מלאכה אחרת לית הלכתא כוותיה אלא הלכתא כרב באיסורי דתלי מלתא במלאכה אחרת וסודר הרמב"ם זלטה דלרב עיקרא דמלתא הו מלאכה אחרת ולי אית ליה מלאכה אחרת סגי אפי' במומר שליט אי לית ליה מלאכה אחרת אפי' בקוצן לו דיכר לא מהכי והלא כשמואל

ויראה לי דטעם דסדר רמב"ם זלטה הוא מדתנן במתני' המושגת חכמי וכו' א"כ כיון לו כפועל בטל מאותה מלאכה משמע דכדרי מהכי לא מהכי והכי אחר שמואל אס קפץ לו דיכר וזה מהכי בכל ימי השופות סא לא משמע מתני' לא כפועל בטל מאותה מלאכה דוקא ולי כל הכי גווי לא דשמואל ולא דרב לא מהכי לא ודאי סדר הרמב"ם דכיון דבחלוקס אחרת בעגלים ומרכוליין תנן במתני' סדר עמלו ולא קתני כפועל בטל ודאי דמשמע הו כמו שתינו העומ' דדוקא בחכמי דאי אפשר לו לעסוק במלאכה אחרת כדתי' בתום וכו' משום הכי בעינן כפועל בטל אכל בעגליין וייחין שיכול לעסוק במלאכה אחרת די בסדר עמלו א"כ סברא זו של התוספות סדר הרמב"ם זלטה ובהכי קאמר דודאי דכרי רב כשהמיר מותר שליט לא הקיר אלא דוקא כיון לו מלאכה אחרת דמי לעגליין וייחין ומרכוליין דמי כשכר עמלו ואפשר לפי מה שביארנו דשמואל כמו כשהמיר בקפץ לו דיכר הו כפי אפי' ונבא כי היכי דלא תוקשי ליה מתני' זבמה שביארנו יתרוץ קושי' אחרת שיש בדברי הרמב"ם זלטה סיבי פסקו ותני אס סייט לו עסק אחר כל שהוא והרי בגמ' משמע דבעי' שיהא לו עסק מוון אותו עסק דכרי אחר אינטי נביל לתורא נביל לתורי משמע דשפני סהוא עסק א' הכל ואין לו טורח שרי אכל בעסק אחר לא משמע מליטי' דגמ' דמסכי אמנם כמה שביארנו יתרוץ דהרמב"ם יבא לו דין זה שאמר דכשיט לו עסק אחר מותר מתני' דפגליין ומרכוליין והתם לא קפיד מתני' שיהא העסק דמיא דעסק שלו לא בכל גוב' שרי ולפי זה איכ' למימר דמיא דקפץ בגמ' דאית ליה בהמה אחרת לאו דוק

החיים אפי' אי סבר כמו שהיו סבורים החיים' טעם אחר שכתבתי עס ר' אפרח הו נטול סני סריוס כחלקו ל' ר' לעזר וכו' חסריו' ג"כ הו מקבל וכו' סלגא מלוא וספי' סכי לא סוסיף לו ר' אפרח חסום דמסתעבד לבעל הקרקע

ובצאתי סעד לדברי דברי הרמב"ם זלטה סלגא ספק עמו תנאי סלגא בהמה כו' לוחצי' סכר חבל אי כפי להפסק לכו וימי שומעוה ספק כדרכ' דומה אי סקול פלגא כגמר סרי מלת בהפסק וכו' וספי' טיפיינא דקיל לית תן סמניה למלוה הו לסכר עמלו וכו' בחכמי ויפייא כו' דלית ליה עסקא אחרת לא הרין עסקא כדקמיס סמוסיס סכרו קסומה הו חסין ל' יעסוק בחומתו ל' פ' סאן על סמניה ספי' שעוסק בחומתו חבל חסין דמי ליה עסקא אחרת ולא קא חבל ליה מוכי סא בעי' כגמריה כולי ספי' כדאמ' רב ריש עגלא לפטויה חל לכו וכו' ופרקינן וכו' ופי' בעיית אימא כי אחר רב מותר שליט כסריך כנון דת ליה בהמה לדידיה וכו' וקיימא לן הלכה כרב כח סודרי וכלוסס כתרס עכ' ל' הרמב"ם זל'

הרי מוכי סוכמה למה שכתבתי דסדר הרמב"ם זלטה אית ליה עסק אחר סרי וזה סכרו מן סמניה מדרמלג בן חכמי לעגלים ומרכוליין כמו שכתבתי סמוספוס כן כדמא מלסין הרמב"ם זלטה

וכן כמו סדר הרמב"ם זלטה סוכמה סלגא ספק עמו מתמנה מותר וכן קאב הרמב"ם זלטה ועתה כח יסיו כל דברי הרב זל' באר היטב לפי' בסדר'

אברא דלכאורה נראה ספק מה סמניה ו בסכרת הרמב"ם זל' סכתנו ספכריו סכרו מהמטנה דקמתי בחכמי כפועל בטל ובעגלים ומרכוליין אחר עמלו כלכד משמע דמסוס דכסוטי מינו יכוו להמעסק שום מלאכה ככך כריך כפועל בטל אכל בעגלים שיכול כעסוק במלאכה אחרת סגי בעמלו וגם מה שביארנו דסדר הרמב"ם זלטה סגי לרכי' אפרח ריש עגלא אי לית להקבל עסק אחר כו' זה נראה לכאורה סמניה הרב ספק פ"ח משפטי' וז' הנותן כניס נבעל התרכוליין כריך להעלות לו סכר עמלו ומזוני וכן הטעם עגלים וסייסיס על הרווח להמעסק בהם סיגדלו וסכר להמעסק חייב להעלות לו סכר עמלו והוונו כפועל בטל ומגדל חותן עך סיקו העגלים בני סלג סניס וכו' הרי מוכי ס' דסדר הרב דקמי' דתן במתני' סכר עמלו ר"ל כפועל בטל כדקמתי בריש' וספק על מאי דתבא כריסא אס כן הרי דתן מקום למה שביארנו דהרב דייק מדלג נקט בעגליין כפועל בטל

אלא שיש לומר דלפיכך דייק מתני' ומתני' סתמא קמתי עמלו היכ ד'ס לו מלאכה אחרת לא יתן לו כפועל בטל לא כל שהוא וכסאין לו מלאכה אחרת כריך לתת לו כפועל והרב דקאמר עמלו כפועל בטל מיירי סאן לו מלאכה אחרת ולעולם דוקא דדייקנא מתני' קושטא הו דתבא כי סאסור ל' מעסק במלאכה אחרת כמו שכתבנו דברי סמוס' בהכי פריס ומכי כפועל בטל דלא סגי בנחו הכי אכל בעגלים וזה גולים תני סתמא עמלו אס לו עסק אחר יהי עירוטו עמלו אפי' כל סהוא ואס אין לו עסק אחר יהי פירוטו עמלו כפועל בטל וזה חכמי מיירי סאן לו מלאכה אחרת ולכפי פירוטו עמלו כפועל בטל וזה חכמי מיירי סאן לו עסק אחר בכל סהוא סגי ועוד דקדק בדברי הרב דבשקת כניס לבעל התרכוליין לא פירש לא עמלו סמ' ובהקשות עגלים וסייסיס כתב עמלו כפועל בטל אפטר דעמ' דכניס ל' כפי טירחא יתירחא סגי בעמלו כל סהוא אמנם כפי סייסיס ועגלים דבעי טירחא יתירחא כמו שכתבנו לנדלס עד סייסיס בני' ג' סניס כריך עמלו כפועל בטל אס אין לו עסק אחר

עוד הו נראה לכאורה סמניה למה שכתבנו למעלה דסדר הרמב"ם זלטה דרב לא סגי בריש' עגלא לפטויה אס

הרד"ש

יבנה בעל הכנסתו לחזקו המקבל משכנו עליו משום דאנו
דומה טיבולה סל טעה זו וכו' כמנא פתי זה דמתי
אשמינו כבדיתא חדא דאין המקבל יוכל להשתלק כלל
דעת בעל הכנסה ועוד דאין בעל הכנסה יוכל לחלוק
בלא דעת המקבל כך יע לפרט לפי פירוט מה שמשע
דשזי זלכה ואם כן לא קשה מדוי מה שפסקה דשזי על
מה שמשע דאדרבא אתי שפיר עמי מהם שפירש כפירוש
הראשון

ותו במאי דאמר הכהן מתי כותאי וכו' **קשה**
קנת אמאי מתחלה לא שאל לו דב פפא
כשחילק המשום אהס היו כולן שזין או היו
בפס ענו ותקולי דאם היו בהם עני ותקולי לא כדאמר
דב חתון לקמן הכי מלי עני וטכי תקולי ותקולי אבל
עני ותקולי לא ואם כן טובי סתיק וטכי הדין הכי אמ'
רב חתון וזו לא נדיב סומא ואין לומר דאין טכי כמי
ששאל לו מעיקרא על זה הא ליכא למימר דהא שונדך
לומר לו אה"כ מי שקיל עני ושביק חסיי אחר ליה לא
משמע דמשוקרא לא שאל לו על זה

ויש לומר דלעולם של לו מעקרא על זה ובמה הכי אפשר
ללא גרמי' לקאי דקאמר אחר ליה מי שקיל טכי ושביק
חסיי וכן משמע מדברי התוס' דלא גרים ליה דאי גרים ליה מאי
קאמרי התוספות וזה לטובים ויש מפרשים וכו' לא היה מטיבו
כל כי האי גונא הוה לך להודיעו בשאלתא ולא הוה לך לחלוק
שלא מדעתו עכ"ל

קשה דמיכי מצי לפרט כן הא אמרינן אחר ליה מי שקיל טכי
ושביק חסיי אחר ליה לא וכו' ואי כפירוש ה"א מפרשים
מאי אחר ליה הכי הוה ליה למימר כל כי האי כריך להודיעו
דחומרא כולי עלמא ידעי דאיכ' דכסיה ואיכ' דלה נמי וכו' אבל
אומרו א"ל מי שקיל עני וכו' לא אפי שפיר ליה מפרשים ואי
לא גרמי' ליה אפי שפיר וכיחא מה שהקמינו

ותו במאי דכתבו התו' אדר וזו בפסיטא מקבל הוה עליו
אחריו אובסינן לכהי' כ' ד' ד' עכ"ל

קשה דאי מקבל עליו אחריו אובסינן אחריי אחר וכפי הכנא'
מפי' רש' זלכה איכנו שוכר כן דכתיב וזל הדרא בעינייה
איתנו כלי חור בעבמו ואינו סלואה אלכו כדמים ואין אחריותו
עליו וכו' וזו לא דרתי בעינייה שהרי מוניא ונפיק אחריותו
עליו ושכרו דבית וכו' עכ"ל הוה כנאה דלא קבל רב חמא אחריו
דכא כתב מוניא ונפיק אחריותו עליו משמע שאלם הוה מקבל
רב חמא אחריות אובסינן הוה שרי

ויש לומר לפירו' התו' דאע"ג דקביל עליה אחריות אובסינן
כיון שלל קבל עליו אחריות גבכה ואברה הו'
דבית אע"ג לזוה קסם דרתי במרא מקבל. השוכר אחריות גבכה
ואברה ואין על הכפילים רב אחריות אובסינן והתם שרי וא"כ הו'
כיון דקביל עליה אחריות אובסינן הוה ליה למימר וזהו טעם דש'
זלכה דמכר דהכ' רב חמא לא קבל סוס אחריות עליו אפי' אובסינן
אמנם סתם'ם' לומר דטעמייהו אע"ג דקביל עליה אובסינן לא
קביל עליה וזלל כלומר אס תוהיל פדקמטיא שקבנה בזווי לא קבל
עליו טיחיה עליו אע"ג דלא הוה זולל דווי דאם זלו זווי עכנו
אחריותן על רב חמא מ' זולל דפרקמטי' שקבנה בזה לא קבל
עבוד מהאגטריך בגמ' לחיט טעמ' משום דהדרי בעינייהו וידעי
פחיתווכו' משמע דכשאר מלי' סוס זווי דרב חמא למ' לכו' היכי
דמ' קביל עליה אחריות אובסינן כ' קביל עליה רב חמא אחריו
אובסינן ואפי' הכי אסיר משום דלא דמי למר' דמר' לא הדרג'
בעיניה וידעי פחיתו וזווי דרב חמא' לא דמי לא דקביל עליה
אחריות אובסינן הוה ליה למימר סוס במר' קביל עליה אחריות
אובסינן כ' לא קביל עליה אחריות ואמאי אנטריך לטעמ' דהדר'
בעיניה וידעי פחיתו אמנם דש' זלכה מילין קוס' זו לפי דרכו

פרק איהו נשך

כשול וכו' וכתב הרב האגיד זלחה שהם דברי הרביתא וכן
כביאה הר' אש זלחה והכריתא הכיאה בגמ' תאכזה מתיבה טימר
שכר להיות כשול וכו' ואם כן תקשי ליה לא שמיע ליה הא דמכי'
מתכי' בעל הפקדון על השוכר להיו' חייב בכל כשול והרי דשוכר
שמשלם שכר מתכוין עליו להיות חייב כשאל באובסינן בשכורה
ומתה ואמאי כופא או אנדרה לי' בגבכה ופי' שגבס לא אנדרה ואין
לומר דבביתא לא קתבי לא תאכז מתנה שומר חנם להיות כשול
וכו' אבל לא מורש בה שוכר טיחיה מתנה להיות כשול קן הטעם
שביארנו ופי' אנדרה לא אנדרה ואפי' אנדרה לא אנדרה כדכתיב
מאי שקיל מיה אנדרה מאי דלא שייך לומר כן כגוסא שכר ולא
בשומר חנם הא ליכא למימר דהא נקטינן דשוכר שוה לנושא
שכר בכל דיכוו וכיון דתאכז בבביתא מתנה כופא שכר להיות
כשול מינה דגם שוכר יוכל להתנות כגוסא שכר דתרווייהו
שזין וכן כתב הר' מ' בס' גוסא שכר וטוכר : **ויש** לומר
דאע"ג כן כתב הר' מ' בס' גוסא שכר לטוכר דייקין אבל לא לדין
זה דיש טעם רבות לא יהיה דינו שוה שוכר לנושא שכר ובתא
לא קשה מהך בביתא רב. **ותו** במאי דקאמר רב
אנדרה אנדרה לכאורה יש לנקטתיה דהוה להו רב כהנא
רב אפי' לא קאשני' לרב מדיד' לדידיה דהא משמע הא מלתא
דד אחר ברבית ששרי טמא משכר והויא רמיא מלוה גביה
ושמא לא תשכר ולא הוה רבית ושטע' ליה לרב דאשר נד אחר
ברבית דלא כר' יהודה כמו שהקשו התוס' לעיל הא דאמר
רב חמא דשליט בשכרך עיין סם ואם כן הכא הוה הכי והיכי
שרי רב אנדרה וצריך שזין סם ואם כן הכא הוה הכי והיכי
עשויה וכו' דשרי כיומא דהסא ר' יהוד' הוה דשרי נד אחר ברבית
ודכ לא כבידה ליה בותיה ולקד קטיא איכא למימר דכיון דמאי
דשרינן התם משום דלא שמהא לא לאשר מיתה ולא קבל
עליה יוקרא וזולל הילכך אפי' נד אחר ברבית לא הוה אבל
מעיקרא דלא ידעי רב כהנא רב אפי' כך חילוק אמאי לא הקשו
ליה מדידה לדידה' **ויש** לומר דעדי' מינה פריך דאפי' ר'
יהודה דשרי נד אחר ברבית הכא מודה דאפור משום דהכא
דאמר אנדרה ופנדה אשמינן כביתא טובא דלא תבעיה למשקל
אנדרה מעיקרא דהוי ספק דלמא לא אפי' לעולם לדי רבית
והוי כמו נד א' ברבית דשרי ר' יהודה אבל הכא שרי אפי' לאשר
שכסכה לומר לתן לי עתה דמי שכירה דמי שכירותה
שאתה חייב לי והשתא הוה טפי מנד אחר ברבית ובהכי
כדייק לישא דאנדרה ופנדה לאשמינן דשרי למשקל
פירושו כהדא אנדרה ופנדה ולהכי הקשו לו אי אנדרה לא
פנדה וכו' כלומר דבהא אפי' ר' יהודה אפר ובמה שביארנו
כדייקה שאמר רב פפא הלכה אנדרה ופנדה וכדנו בני כופרא
אנדרה בשעת משיכה פנדה בשעת שכירה דמשמע דכרום
הללו אין להם הכנה אמנם כיון להשמיענו דבר גדול דלגבי
הדין הלכה אנדרה ופנדה שרי אפי' בשעת שכיר' למשקל אנדרה
אפי' דאפי' נד א' ברבית לא הוה אלא עדיף מינה אפילו
הכי שרי משמע דלא קביל עליה יוקרא וזולל אמנם בני
כופרא כדנו לעשות הדבר יותר בהיתר שהשכר כותכיה אותה
תכף בשעת משיכה ופנדה בשעת שכירה דהשת' לא הוה אסיר
כולי האי ואפי' נד אחר רבית לא הוה השתא משום דלא קביל
עליה יוקרא וזולל והתלמוד לא הכין דברי רב פפא שאמר
כדנו בני כופרא ולהכי פריך אעג במכתבא תליא מלתא
משום דמשמע ליה לתלמודא דמאי דקאמר רב פפא הלכה
אנדרה ופנדה הוה משום דכדנו בני כופרא לא משום דבי' להכי
פריך ומשכי דלא הכין דברי רב פפא רב פפ' הכי קאמר אפי'
דכפי הדין וההלכה אנדרה ופנדה ושרי אפי' בשעת שכירה לקבל
אנדרה ופנדה משמע דמתיבתא תכיא דלא קביל עליה יוקרא
וזולל אמנם כדנו בני כופרא לעשות הדבר יותר צהיתר לקחת
השכר קודם' **ותו** במאי דכתבו התוס' דקא מקבלי עלייהו

בשאל הפקדון על שומר חנם וכופא שכר ושוכר לקיום שייבין בכל
כשול

בספר וכלתא באר חיי ויחיו וכלתא וכלתא... על המקבל מכל מקום בערך אשר עדיף טעמי מדי תלמי... בהספד מקבלת עליו כל הכולל האספר שיפסיד הכסף ועוד... דאין דרך מקבלי מעות או פרקמטיא בכך לא יקפו כיניהם... אחריות וזולא או טעם כשם או מדי תלמי או רבנא וכוונא... בסן הוי דרך סתגרום לא קבלת עליו זולא דאין דרך בכך... ודוקא סבא בסתירות הוי אורחא הכי ותו במאי דכתבו... המוספות במתחילין דאין מקבלין באין ברוב דאיירי ברבית... דאורייתא קשה מאי קאמר אבל מקבלין באין ברוב דאורייתא... אותם ופליגי אותם ברבית בשלמא לעמי דרישא איירי ברבית... דרובין ואשמעינן דמליין הגוים ברבי דרבין ודבר אשמעי' מו... דמליין אותם ברבית דאורייתא דהוי רבונא טעמי אבל לפי... דמקבלין באין ברוב מן הגוים דאורייתא קאמר מאי אשמעינן... דבר הכי ולוין מהם ומלוין אותן ברבית ותו לפירוש... המוספות ומאי דקאמר בירושתא איהו באין ברוב הוי לו... מאס באין ואמר לו הרי עשויות לך במאה דרבין וסב ורדית... דגויה וסב טרן ואם מתו אשה חייב באחריותו ואתה מעלה... לי סלף מכל אשת ואחת באחרונה אסור עכ"ל

פרק איזהו נשך

לפניו מקור ללא סני בלאו הכי סניא מנות עשה כמו שכתבו... המות' כמח שאמרו ועוד וכו' בדפרושי' ואם כן לאורך ליטא... קימא לן לככרי תשך ללא סני בלאו הכי' אלא' ששס... להר' מקס דאי סוק מנוס עסק מן תמורת לככרי כיצד... יאקרו חכמים מנסו גודק' חסא' ילמד ממשעו יבטלו מנות... עסק כמו שכתבו סת' מנחה' ואם כן שעתא קשה להר' מקס... כיכי מוכי סערא לכי' קרי דככר סניא מנות עשה לשיך לככרי... וסבך דגורו חכמים וקוחד יבטלו דכרי' קורס עקיה מנסו מן... תמורת ואם תאמר שאין ככך כלום שיכולין חכמים לשאור... דכר' שיש מנסו מן התורה כדי לרעות גדר' וסני' אס' כן... קסק' מק' שיקקשו וכו' שאין ככרי' מהקור' קרא סא' אפי' לא אקריי... לא מדרבנן אבל מן התורה לא לא' שלום חכמי' התוס' שאם קיס... מנסו מן התורה לא הוי ככר' מהחיים להעביר על מנות עשה... ו' כ' מיעתק קרמ' כס' אין לו יסוב לבי' ז' ותו' קשה דאי... אפסך לתרץ כמו שקככו דר' חכמ' סכר' דהלכה כאידך גזרא... ליטא' דאם כן לא הוי אפסך כולל דלאידך ליטא' שרי' לתת לככרי... ברבית ודר' חכמי' קיא' כמו שקככו התוס' ואם כן סיכי' כתב... קרמכס דתמרו חכמים לא כרו' קיינו קא' כד' דכרי' חיינו לא סני' אלא... לבי' שסא קמא' אפס' לליטא' ככר' ככר' גזרא' ככו' סני'

דפי' אמש שם תקלבל עמו ובפי הנראה מן הנראה כראת
כפי' דפי' זלסה מדקא פירך בנמרא אלא כלב כיון דמגרי
מרתא וכו' ומשני אמרי כיון דכי שדיא ליה אומנא וכו'
אמרי אינו וכי משמע דהוא חסודם לקלבל ולכך קסמא אחאי
חסודם לקלבל הא לא תקלבל לפי שיראה פן תפדך אחרים
יתרבו דלא יראם משום שתאמר הו' אעפי' שאקלבל עמו לא
ישחודנו כשראו אותו סריך אחרי מעמי שיאמרו הא דמסך
בתראי הוא משום אומנא ואם כן לפירוט סתופפות קשה
ויש' לומר דלדברי סתופפות הכי פירושו לא כלבא כיון דמגרי
בה לא יחסרו אומנא משום דיאמרו לא תעשה דבר זה מפני
שתכלב כסרך אחרים ופתירא פן יודע העבר ותירבו שאפי'
שכי איבא חסדא מפני שיאמרו ככי ארם לעולם זאת תקלבל
עמו ולא פתירא פן כחשוד אותה כשיסרוך אחרים לפי שדיא
תאמר כלבם שאנחנו כאמר שתכליל סאומנא סרכא אחרים
ולכך תחשוב שלא כחשוד אותה ולכך תקלבל ודאי וכו'
שכיארני דיוויק מאי דאמר בנמ' אמרי כיון דכי שדיא וכו' מאי
אמרי לא הוה לים למימר אלא אחרם דקאי ארידס מאי
אמרי אלא ודאי לפירוט סתום' אתי שפיר שטוף לומר אמרי
אינוני החסדים אותם וזה פשוט ומכור ודוק' ומלשון
הרמב"ם זלסה שכתב פ' מהלכות עבדים וז' ופין האשה קונה
לא עבד עבדו ולא עבד כנעני מפני הסעד עכ"ל. כראש שאפי'
בעבדים סכר שאינו לא פן יחסדו אותם לא שאנו שוטפין שתזכר
עמהם וזהו תימה דאפי' התו' לא כתבו לא בכלל דלא כחשודו על
סתופפות וכו' דמפני סתופפ דקאמר רובה לומר שאנו חושדין אות'
שתקלבל דיויקא נמי דלא אחר מפני לזות שפמים כמו שכתבו
התו' לא מפני הסעד וזה פשוט'
ותו' במאי דמשי אינו קונה ודיכו כישראל אכל קונה ודיכו כגוי
קסה דהא עמא דאינו קונה הוא בדאמרן מגרי דמקמי קמי דלא
מקמי לא קמי וכו' כיון שהוה אינו כקנס כלל אפי' להיות דיכו
כגוי למה יקנה כלל אפי' להיות דיכו כגוי' ונתו' במאי דקאמר
אל תקח מאתו נשך אכל אתה כעשה לו ערב ערב למאן אילומא
ערב לישראל וכו' אלא לגוי כיון דדייני דגוי דאזיל בתר ערבא
וכי' ומשני דקבל עליו ליוון כדייני ישראל' קשה קנת כיון
דייני סאומנא מתכס כמו שכתב הר' אפי' גריך לרחוק סקבל
דייני כדייני ישראל וכו' אם כן אמאי גריך לרחוק סקבל
עליו לידון כדייני ישראל בימא דנאמן הכריתא היו דכין הגוים
כדייני ישראל' ויש לומר דלא ידעכו שדיינים משתכס
אלא עתה שאנו רואין שדיין כדוננו אכל בזמן התלמוד לא
ידעו שדיינים משתכסו. ונתו' במאי דקאמר במתני' מלוה
ישאל מנותו של ככרי מדעת הככרי וכו' קשה דמשמע
כשהוא מדעת הגוי כלומר שהודיעו לגוי סני ולא בעי העמדה
אכל הגוי ובכריתא משמע דבעי העמדה ואם כן מאי מדעת
הגוי דקתני מתני' ונתו' קשה מאי איריא העמדה לא ימנע
אם כדיינים סני כהודעה שהודיעו ואומר לו כבר אינו מתחילת
מוך ופלוני וישראל רובה אותם אם תרנה אתכם לו וטוב אין לי דין
זכרים עם הראשון כדיינים אם כן אפילו כלל העמדה ואם
כדיינים דאפי' שעתידו אכל הגוי אכתי לא כפטר הראשון אם
כן מה אוביל בהעמדה כיון שעדיין כדיינים מאוביב וכו' ליה
כמו עבר דאסור כיון שדיינים תובע הערב תחלה ויש לומר
דידוע לתלמוד שדיינים לא מהכי להסתלק מן הגוי הראשון
לא כהעמדה וגם מה שהקטנו היכי קתני מתני' מדעתו הא לא
סני דעת לאוד לא העמדה יש לומר דהכי פירוט מלוה אדם
משותפו של ככרי מדעת הככרי דייק במאי דקתני משותפו של
ככרי לומר דוקא כשהוא של ככרי שאם לא העמידו אכל הככרי
אינו קרף של ככרי לא של ישראל שדייני הוא לזה אותם והם
כאחריותו לא ודאי היכי משכתלם שישו של ככרי אם כבר לזה
אותם ישראל זה מתחלה לא כשהעמידו ואין הכי משם לא
כעל

כעל ישראל בידו מן הגוי וכתן לחכמו מאי קמשמע לן דלא
כימא ארבעתא דגוי מקנס וכו' אפי' ישראל כעשה שליח לגוי דהוי
בכלל אין שליחות לגוי ואם כן כיון דאשמעינן ברישא דלא כימא
דיש שליחות להמיר הכי אשמעינן כפישא דלא כימא יש שליחות'
לסקל וזו לא יעלה על דעת' ויש' למרז לדעת סתום' דהא
גופא קמשמע לן דכי יביי דאין ישראל עושה הגוי שליח הכי
כמי אין ישראל כעשה שליח לגוי דהא דכ' אפי' לקמן הוה סלקא
דעמיס למימר דדוקא גוי אינו כעשה שליח לישראל אכל ישראל
לגוי שפיר דמי עד שסקסו בגמ' מאי טכא איכסו לדיון וכו' .
אבל' אכתי קסה לפי' התו' דכיון דרישא אשמעינן כעשא
וכתן ביד הגוי קמשמע דוקא כשא וכתן הא לא כשא וכתן
הוה אמיני' דאסור משום דאין שליחות לגוי ואיתו הוא דסקיל
רבית וסתם ישראל שליח לגוי ואפי' הכי אמרינן דלא משום דאין
שליחות לגוי כלל אפי' ישראל לגוי אפי' הכי אמרינן לאשמעינן
כפישא דלא כימא הא דאין גוי כעשה שליח דוקא גוי לישראל
אכל ישראל לגוי הוה אמיןא דשפיר דמי הא ליבא למימר דהא
אשמעינן ברישא דדוקא כשא וכתן ביד אכל לא כשא וכתן ביד
לגוי אפי' כן אמאי גריך כפישא לאשמעינן דאין שליחות לישראל
לגוי אפי' ימתי לומר דישראל כעשה שלוח לגוי להמיר
אם כבר אשמעינן ברישא דלא אפי' ישראל לגוי וקושיא וז' לפי'
התו' הוה ענומה ועמוקסא מאד וכו' ע' ודוק'
ותו' במה שכתבו התו' ואיבא בירוטלמי וכו' קסה אמאי' בישראל
שהפקי' אכל גוי שרי וגו' שהפקי' אכל ישראל אסור ואמר זה הכלל
כל שאחריו וכו' הרי אין אחריות הפקדון על הכפף ומאי טכא
מסכסר ואפטורוסו ובעת אין ביד ירוטלמי ולא מסכתות אחרו'
לפטו בכבר' ונתו' במאי דתרוז דכונס אפי' ג' דאין שליחות
לגוי זכיה מדרבנן אית לים' קשה כיון דמדאוריתא אית
לזו וזהו רבית כחו סקסו לעיל כיון שאין שליחות לגוי אוסו פיוסו
דקא שקיל מיני רביתא א"כ כינד אתי זכיה דרבנן ומבעל אסור
רבית מן הסורה ואי מן הסור' אית ליה זכיה קסה אמאי' קאמר
מדרבנן דמשמע דמדאוריתא לית ליה הו'ל' למימר זכיה מיהא אית
ליה ויש לדחות וקל להכין' ונתו' במאי דכתבו סתום' שטר
שיש בו רבית וכו' ויש לומר שאסור להסתום' קשה
קנת אי כפירוט רבית דגובה מכני חרו למה יקרעוהו אי מנסי'
דאסור להסתום' יכתבו ב"ד על גבו שטר זה לא יגבו בו כי אם
מכני חורין או יכתבו פסק דין שיגבה סוכו מכני חורין ויקרעו
השטר ומכנישו הפסק דין ולמה אמר יקרעוהו סתם ולא הזכירו
תקנה של' יפסיד בני חורין דהא לפירו' ר' אבס לא קנים ר' מאיר
לא דלא ליגבי ממעבדי אכל מכני חרי גבי הקרן'
ותו' במה שכתבו ועוד כראש דאפי' יש עדים אחרים ואפי'
חייב מודה קנים ר' מאיר דהכי משמע אינו גובה קרן
דמיא דרבית וכו'. קשה דכפי הנראה מדברי התו' לא אמרו
כדיינים לא דוקא כרבית אכל כההיא דעמרי חוב המוקדמין לא
משמע שאמרין כן וקסה דא' הכי מוקדמין לה לההיא דעמרי
חוב כר' מאיר דקנים היעירא אטו אוסורא' אי כרבי מאיר אפי'
חייב מודה ואפי' יש עדים אחרים לא גבי כלל והכא לא קתני לא
פסולין ולא גבו כסם אכל אם יש עדים אחרים או חייב מודה לא
משמע שלא יגבה דיוקס לומר דגם בעמרי חוב המוקדמין כרבי
סתום' מודה לא יגבה הא דוקס לומר דהא דסתום' לא משמע
שדכו לא כרבית ועוד דאין הסכרס כותבת כן.
ותו' במה שכתבו ומיזו רבנן כראש דודאי לא קנסו כלל ומשמע
לכאור' דגבי לרבנן בעמרי אפי' ממעבדי וכו' .
קשה' דאם כן הכי פריך לקמן אלא הא דאמר' יוחנן גזירס'
שמא יגבה מומן ראשון כימא לא כיון להכת' ומאי קושי'
עמא דלא כיון להכתב לא מהני הכא משום דא' ב' אמאי' לעיל
כרבית סכרי רבנן דגובה קרן ממעבדי הא הוה שטר לא

כיון להכתב לפי שהיא רבית ומה נס אם הוא כולו חובית כקרן
לא כיון להכתב וחספא בעלמא הוא ואפי' חובית לכו מפורס'
בשטר גם כן לא כיון להכתב כיון שהוא עשוי באסור רבית
חספא בעלמא הוא ולהכי לא קנט ר' יוחנן הך טופשא לרבנן
ואין לומר דכיון דאימורא משום רבית סכר דאפי' ללא כיון
להכתב מפני הרבית כיון להכתב מפני סקין הא ליבא
למימר דאי ידעי הוי חילוק א"כ לא פריך מד' דהא דע כמי מאי
דמדתן ליה הכי סתמא סתם לא כיון להכתב כלל סכא כסי
דמוזן ראשון לא כיון להכתב מומן סכי כיון להכת' אפי' סכרי ידע
זה חילוק וקושיא וז' טכא כמי לעיל כפי מה שכתבו סתום' וז'
משום דכתיבא ליה דודאי מהני לפוסלו לגמרי ולא גבי אפי' מכני
חרי קסה דא' כ' מאי פריך דכימא ר' יוחנן עמא דלא כיון
להכתב אינו יכול לאמרו גבי רבנן מסו' דהא גבי רבית אמר רבנן
גובה את הקרן ואי לא כיון להכתב אמאי גבי כלל אפי' מכני
חרי כיון דכתבו סתופפו' דעמא דלא כיון להכתב מהני אפי'
דלא ליגבי מכני חרי. ונתו' בההיא דמסקן פדראס וכו' אול
יהכא כרבי. קשה אמאי גריך לתתם לכו סיה ד' סילופסו
לכ' ד ואם יכפור ויאמר סקסאס יאסור מודע' שמפני שכפר סכר
ודי בכך דהכי אייתי קרמ' כס פ' מהלכות מוכרס'
ותו' הוי בעיא דבעי לתמודא אמאי לא איבעיא ליה ככל מוסר
מודעא סמוכר מפני האונס אי גבי ממעבדי הוי לא גבי
ואמאי איבעיא ליה הכא כהאי עובדא וכו'. ונתו' במאי
דכתבו סתום' אמר אביי לאו חייבו דר' אפי' וכו' תומא מה עבין
דרב אפי' לכאן ויש לומר וכו'. קשה דאדרבה במה שכתבו
התו' דפשיט' לים דהכא כאמן לומר פרעתי לא פריך מד' מהסיה
דר' אפי' דשאי סתם דכאמן לומר פרעתי הילכך גבי ממעבדי
אכל הכא דכאמן לומר פרעתי לא גבי ממעבדי.
ויש' לפרס כוונת סתום' דהא גופא פריך מאי טכא סכא מדר'
אפי' וכו' חייב דהתם כאמן לומר פרעתי ס' ראו לסיות
כאמן לומר פרעתי וגם יגבה ממעבדי וזו סקסו סתום' דהוה
מני למפרך מההיא דמאנא שאינם שלו אמאי סתם אין כאמן
לומר פרעתי כיון שהשטר בידו והכא כאמן לומר פרעתי
וכו' כלומר שכמו שאקסאס מהסיה דר' אפי' להך דאמאי סתם אין
כאמן לומר פרעתי והכא כאמן סכי נמי הוה לית למפרך מהסיה
דמאנא שאינם שלו בלא סיניא דרבא לא דנער עד דמטוס
דכא ופריך ליה מכריתא' כך יש לומר כביאור דברי סתום' לא
שאינו כן במשמעות דכריהם שכתבו ועל זה בא אביי להכניא
מדברי אפי' דכי היכי דמודע בשטר מהכיא הודאמו לגבות
ממעבדי אפפי' שאם היה אומר מוזיף הוה גריך קיום
סכא כמי גבי פרעתי וכו' משמע מדכריהם סכוונק אביי
אינו אלא להוכיח דגבי ממעבדי וא' קסה מה שהקטנו מאי
מיייתי מהתם שאני סתם דאין כאמן לומר פרעתי כמו שאמר
מודע בשטר שכתבו אין גריך לקיימו ואטו כאמן לומר פרעתי
אכל הכא דכאמן לומר פרעתי לא יגבה ממעבדי. ונתו'
קסה דאם כוונת סתו' כמו שביארנו שכונת אביי להקשות אמאי
ישא כאמן לומר פרעתי ומאי טכא מדר' אפי' דאין כאמן פרעתי
א"כ אמאי אמרו סתום' דלא גרסי' הכא אין גריך לקיימו עיקר
הקושיא מהתם: ונתו' קסה לסכרס סתופפו' דסכרי דכשטר
חוב המוקדמין אינו גובה אפילו מכני חרי אם כן מאי קאמר
ר' יוחנן אפי' תימא רבנן גזרס שמא יגבה מומן ראשון מינח דלא
ליגבי ממעבדי אפילו מומן סכי אכל מכני חרי אמאי הא הוי
גזרס לגזרס גזרס מומן סכי אטו ממעבדי מומן
ראשון וגזרס בני חרי אטו ממעבדי' ואין למרז סכא כולל
קדא גזרס הוי ודוק'

ותו כמאי דתנו דכנין היו לקוטות מארבע ולכל ארס שלם אין פוסקין עד שיגא הסער ללקוט ולמכור קמח רש"ז זל אין פוסקין עם בעל הבית מארבע עד שיגא הסער וכו'.

קשה קנה למאי דמשמע לכאורה מלי קמי' לשיטתא אי פירי דבעל הבית מודכני ביוקר משום דשכירי כוונתו ופירי דלקוטות מודכני ביוול משום דהם סבולי סיפון זמנולי מטין מעורבין אם בן פסיטא דאין פוסקין עם בעל הבית מארבע כיון גמטיו הם יפין ואינין מכריין אלא טלס.

אמנם הפירוש לזה הוא פסוק דאמא ללשמועין דלעי' יתנס עם בעל הבית שיתן לו מאותן של לקוטות מעורבנין אכור אבל עם לקוטות מותר וזקו ספירס ר' כחמן פוסקין ללקוטות בטער ללקוטות לומר דבריתא אשמעינן דדוקא מלי דאמר בכריתא קיינו דוקא לבעל הבית אפילו שיפסוק למת לו מחטין של לקוטות אכור אבל ללקוטות מותר ולכסי סקסס דבא לרב כחמן מלי טכא לקוטות דאי לית ליה יויף מלקוט חריתא בעל הבית כמי אי לית ליה אותן פירות מעורבנין יויף מלקוט ואמאי אכור אברל קשה לפי זה מלי מטי ואי בעית אימא מלי דייבט זוויל לבעל הבית אמרי ספירי יסיב ולי קדפריטכא דמאי דאמר הו' אפי' כשפירט למת לו מחטין מעורבנין של לקוטות אם בן מלי קאמר אמרי ספירי יסיב משמע דאי פירס דליתכ ליה פרי דלקוטות ספיר דמי ואם בן קדרא קוטיא לדוכתא מלי קמ' ל פסיטא דאין פוסקין עם בעל הבית שיתן לו ארבע משירותיו סהן יפות כיון דאין הסער אלא טלס.

ותו כמאי דתמוס' יויף מלקוט חריתא אי ללו משום דמינו למיין אפי' דמינו למזכר אין חסוב טער לפסוק עליו עכ"ל.

קשה מנא ליה למוס' הא דהא לעיל פירס רש"ז זל יגא הסער מוסקין אשפ' אפין לום יס לזה ויכול לקנות מהסוק במעות סקבל עכ"ל. פרי טכיון ויכול לקנות מהני והכא כמי ללקוטות מוסא אמאי לא חסכי מה שיגא הסער ללקוטות ויכול לקנות מלקוט חריתא. איברא דהמו' הוכרחו לפרט בן משום דהוקסא ליה קוטיא ענומה במאי דמרי רב כחמן בעל הבית זילא ביה מלתא למיין מלקוט ואם איתא דמאני טעמא דמינו למיזבן אכתא תקמי בעל הבית כמי ממי למיזבן מלקוט ולא זילא ביה מילתא דהא לא זילא לא למיין אבל למיזבן ליהא זליתא לכסי הוכרחו התום לפרוסי דדוקא משום דמשום דמינו למיין אבל מינו לזוכרי לא חסכי טער לפסוק עליו ויש למת טעם לזה דכיון דלקוטות מילתא דלא טכיא טובא הוי לא מקרי טער מהס סהס מוכרין דדוק' גב למי' דדכו שרי מלי דמינו למיין אכל בנול' אפריקא לאי' ותו כמאי דכתבו התו' אין ליון על טער טכסוק ומסקנא דליון לפי' ה' דאירי בהסא מיידי ביש לוי מעות ללוה דמינו זכין בסיק' וכו' קשה קנת דאי יס לוי מעות אמאי לוב הטין הא יס לוי מעות ויש טמין בשוק יקנה מן הטוק לא מלי אית לך למימר דאפי' דיש לו מעות נדך אותן לדבר אחר ואינו יכול להוכיחם לקנות חטים וא"כ אמאי טרי כי יס לוי מעות לא הוה ליה למחרי לא כסיס לו הרבה מעות שאינו נדך להם טמא תאמר אפי' חכי קשה אם יס לו מעות ואינו נדך להם אמאי לוב הטין ואינו קונה מן הטוק אפטר לומר דלו הם ויתר יפות. ותו קשה אמאי לא פירטו התום' ג' אפי' לפירוטא חריתא דמפרטיס אין ליון מעות טמא לא יתן לו לזמן פלוני יתן לו פירות כמו טסוין עמה בטער טכסוק גס סס היה להם לפרט טיס לוי מעות לקנות טמא תאמר בלא המעות טלווקא עמה כסלויה וכול לקנות הא לימא דלאו המעות כיגד יקנה בהס חטים ויתכס לו והרי סוף נדך המעות מהכעלי

מהכעלי בתים ומכאין להם ערקטני' ממוקוס הויל הילכך אפי' פירי וי' שמשאל כרבי יוסי דנגרי דברכי' כיכסו אפיר דלא שייך טביק ליהו מכסא ונקטי' להו שוקא דאיכ' למימר שאמרו הקוסרי' פלונין של ר' או של ר' ישמעאל דרבי יוסי אפכחו והמעות הללו הם שלו לקנות להם משום ואולי טכיק להו מכסא ונקט להו שוקא מ' לא שייך דוק' ותו כוסא לפי' כסי' זל דפירט לעיל דמריס לא כעו קבלת אחריות וקסס לפי' הטופסות דפירטו דבמרי' בעו קבלת אחריות קסס דא"כ אמאי קאמר בערדוקא פרי טמול כיון דהו' ביה תיוקא פיי' שמקבל עליו אחריות אם יארגעו בו טוס קפטר ואמאי טרי הרי בהמריס לא סגי לן בקבלת אחריות לא בעינין טעמ' דכיסא לקולג' ולג' מרפא ולוולי גבייסו מלי דהכא דבפירטיס לא שייך וא"כ אמאי טרי קכא משום תיוקא לפי' רש"ז כוסא דתמס משום חקכו טעמי' דמגלו ליהו תרע' ומולי' ליהו משום סכי שרי אפי' בלא אחריות אבל הכא דלא שייך חקכו טעמי' בעינין טעמא דתיוקא' ויש' למרן לפי' התום' דמיי' דקסא סוי אחריות טעי' אחריות דהרן כחוסס דתמס ולכסי סגי למודיע בלא טעמ' אחריל'. ותו כמאי דאמר הוי מלי דייכ' זוויל לחכריו למזבן ליהו חמרא ופטע ולא זכין וכו' קסס בידו הכא לאו בידו' קסס קנט לבאורס סכי קארי לזס אין בידו כוונ' טככס רש"ז ולסס טמא לא יאמכרו לו הרי מדקאמר ופטע ולא זכין משמע סהיס מונא טרוביס למכור לו ולא קכס דאי לא מכא לקנות לא מקרי ופטע ולא זכין וא"כ סכי קאמר לאו בידו דוק לאו קוסי' הו' משום דמאי דקריובא ליה אסמכת' הו' כשע' שאומר לוי תקקס לוי נדך' שיהי' דבר טהול בידו לעשות בודאי כדו טיטויך דעמו אבל הכא כיון שאין הדבר בידו שאולי לא ימכא לקנות הילכך אינו כן' לא אסמכת' לפי שאין דעתו סומכת על שיקנה לו שאומר אולי לא יכנו למכור לו' ותו לעיל כמאי דאמר רבא לרב טעורס אהוס טפיר עכדת דתני' רשות ארס טאינו כוונ' כסודיה מכין טמאס רשאי לסמטענד בהס ת' לעולם בהס מעבודו ובאחיכס בני זטרא וכו'.

אפי' כמאי דתמוס' יויף מלקוט חריתא אי ללו משום דמינו למיין אפי' דמינו למזכר אין חסוב טער לפסוק עליו עכ"ל. קשה מנא ליה למוס' הא דהא לעיל פירס רש"ז זל יגא הסער מוסקין אשפ' אפין לום יס לזה ויכול לקנות מהסוק במעות סקבל עכ"ל. פרי טכיון ויכול לקנות מהני והכא כמי ללקוטות מוסא אמאי לא חסכי מה שיגא הסער ללקוטות ויכול לקנות מלקוט חריתא. איברא דהמו' הוכרחו לפרט בן משום דהוקסא ליה קוטיא ענומה במאי דמרי רב כחמן בעל הבית זילא ביה מלתא למיין מלקוט ואם איתא דמאני טעמא דמינו למיזבן אכתא תקמי בעל הבית כמי ממי למיזבן מלקוט ולא זילא ביה מילתא דהא לא זילא לא למיין אבל למיזבן ליהא זליתא לכסי הוכרחו התום לפרוסי דדוקא משום דמשום דמינו למיין אבל מינו לזוכרי לא חסכי טער לפסוק עליו ויש למת טעם לזה דכיון דלקוטות מילתא דלא טכיא טובא הוי לא מקרי טער מהס סהס מוכרין דדוק' גב למי' דדכו שרי מלי דמינו למיין אכל בנול' אפריקא לאי' ותו כמאי דכתבו התו' אין ליון על טער טכסוק ומסקנא דליון לפי' ה' דאירי בהסא מיידי ביש לוי מעות ללוה דמינו זכין בסיק' וכו' קשה קנת דאי יס לוי מעות אמאי לוב הטין הא יס לוי מעות ויש טמין בשוק יקנה מן הטוק לא מלי אית לך למימר דאפי' דיש לו מעות נדך אותן לדבר אחר ואינו יכול להוכיחם לקנות חטים וא"כ אמאי טרי כי יס לוי מעות לא הוה ליה למחרי לא כסיס לו הרבה מעות שאינו נדך להם טמא תאמר אפי' חכי קשה אם יס לו מעות ואינו נדך להם אמאי לוב הטין ואינו קונה מן הטוק אפטר לומר דלו הם ויתר יפות. ותו קשה אמאי לא פירטו התום' ג' אפי' לפירוטא חריתא דמפרטיס אין ליון מעות טמא לא יתן לו לזמן פלוני יתן לו פירות כמו טסוין עמה בטער טכסוק גס סס היה להם לפרט טיס לוי מעות לקנות טמא תאמר בלא המעות טלווקא עמה כסלויה וכול לקנות הא לימא דלאו המעות כיגד יקנה בהס חטים ויתכס לו והרי סוף נדך המעות מהכעלי

פרק אזהו נשך

לא סגי דלא כתב בו משום דלא שייך למימר איש באחי לא תרדה בפרך מקום דפסלמא אי הוה כתיב טלס לטובא איש באחי לא ירדה בפרך הוה ליה טלס שוין וכמוכ' איש לא ירדה באחי בפרך אבל טמא דכתיב לכנס מוכר' למכתב בו משום דתיכי לויא איש באחי לא תרדה בפרך ליכא למימר אי טלס תרדה באחי בפרך דתרדה בטלסו ככח ובאחי טלס לכנס לא שייך אבל הטמא לא קסא דלא שייך למימר איש באחי' ודוק.

ותו כמה שקסו הסוס' דקסא מסייע דפרוסיא דוולטסט כמכר ביוול ובכמוכר פירות משמע דמכר ביוקר קשה מאי קוטיא ומאי דוחיקו דבעלי התום' לאוקומי טהא בקתים בין עיר הכמוכר' ביוול ובין עיר סעמכר' ביוקר ובכו תירוח זס טל התום' דכיון אכין לפרט טלס זס טמא דלמכרו שיקכס לויין היה עומד באותה עיר סמכר בה ביוקר וזכו לו שיקנה לו מולטסט סמכר' יומה פס מקוס סול' ואשפ' סקס מוכרין אותו ביוקר יומה מקוס סמכר' אותו מכל מקום בערך מקוס היוקר נקרא סס זול ולכך כיון שפטע ולא קנה לו כוונ' לו כן כמו טסוס דפרוסיא דוולטסט קוטיא ביוול כך נדוך לפרט לפי פירוס התום' דאי לא תיאמ' סכי אלא טזה סהיס עומד במקום סמכר סס כוול' ואמר לו שיקנה לו מהסין סמכר ביוול ופטע ולא קנה לו שייך קאמ' טמא לו כשער וולטסט ואמאי לא ישלם לו כשער מקומו טהא יומר ביוול כיון טמא לו שיקנה לו טעמ' קוול ולא קנה ולמה אמר כשער וולטסט טאף על פי טסוס זול בערך מקוס היוקר מכר מקוס יוקר טהא בערך מקוס סול' לא ודאי מייני' כדפירטיס טעומד במקוס היוקר וכוה לו שיקכס לו מולטסט סקוניס סס ביוול ופטע ולא קכס הילכך נדך לשלם לו כשער וולטסט זכו פטע' בדכרי התום' ואם בן אמאי אכטריכו קתופסות לזה כומא דלעיל זולטסט מקוס היוקר דממוכר בהמוכר פירות והכא סכי קאמר נתן לו מעות לקנות זכ' כשער הוול טסוס במדינה טעומדיס בה טהוס רונס' להלוי' לזוכרו לולטסט להרויח לכך כיון שפטע ולא קנה נדך שיטלם לו מעות כמו טסוין עמה ביוולטסט טזה ביוקר דרך מסל סיה טוס הככר יין בהמטה מנה ועמה נדכו הימים כמכר ביוקר נדך לפרוט לו מעות כמו טסוין ביוולטסט טהוס מקוס סיוקר ואם טוין סס הככר כשעס מנס נדך טיין לו מעות עשדה מנה טמא היה קונס לו היה עוה עמה עשדה מנה ואין לומר דהו' רכית דקא אמר ר' יבאי לעיל מה ליה מלי דמיין וכוונ' לו מעות כמו טסוין הפירות עמה כשער ביוקר וכפי פירוס זכ' אפי' שפיר לישכא דמשלם טהוס על המעות דאי הטו' הו' יין לא הוה ליה לים למימר משלם אלא בותן' ואפי' לדכרי סחולקיס על סה' לעיל ואומריס דלא סתיור ר' יבאי אלא למת לו פירות אפילו דשעת סיוקר אבל לא מעות אפי' קשה דמיא דרוכס לומר יתן לו יין כמו טסוס עמה ביוולטסט טהוס ביוקר עם כל זס יתן לו כיון שפטע ולא קנה לו כוונ' הוול יתן לו כוונ' סיוקר טהוס וולטסט והטמא אפי' שפיר דוולטסט טער סיוקר הו' הכא כההו' דממוכר פירות.

ותו כמה שקכב רש"ז זלסא אסמכתא וכו' כיון טלס קצו מידו קשה דמשמע דבכין למודיע מהכי דלא ליכוי אסמכתא והרי הרמכס זלסא כתיב פרק מסלכות מכינה אסמכתא טקכו עליה ככר' טקכו והו' שיתפיע זכיותי נכית דין וכו' משמע דבעינין קנין ככר' טסוב ויתפיע זכיותי אבל קנין למודיע לא מהכי' ויש' לומר דרש"ז זל סס פלוני אפרמי' כס ופבר' באיין דכוולטסט

דבואתא דכדורא לטו נקבין למונים מבטל אמתא עיין
כסדכ הסגיר דוק ומס'.

ותו נמאי דקאמר מטלס מוס ככדורא דזולפט
קסה אמאי וכי מפני שלא קנה לו יטלס הרי
נקטינן סמבטל כוס סביב אין לו עליו לא מרעומת וא"כ
סכא אמאי מטלס.

ובאמת קושיא זו הוקשה לי טובא וטוב מנמאי בה"ס
זלסה סכתב דמיירי שהתנה שאל לא יקנה לו
ימן לו מכיסו וזהמא כיוחא אבל קסה לרס' זלסה סכתב
ולא אמתא וכי ואפי' התנה ואמר אם לא אמהך לך אתן
מכיסו וכי קסה מאי אפי' דקאמר הא כולי אמת' לא מתוקמא
וא"כ כריס שמעתא הוה ליה לרס' זלסה לפרוטי ולמיירי דאי
מאן דיהיב זוי למהריב למזבן אמר' והתנה עמו שאל לא
יקנה לו יטלס לו מכיסו כך הוה לו לרס' לפ' ולא היה לו לומר
אפי' דמשמע דהוה יחידות אחר.

ותו נמאי דכתבו המוס' סכא לאו בידו מכאן מקשה ר"ת
למאי דפרש בקובצרים וכי ונראה לר"ת וכו' וקסה
למירושו דנפסקה חשיב אמתא דאם אכי חוזר בי ערובי
מחול וכו' לכאורה קסה אמאי הונדכו התוס' להקשות מההיא
דהוסיב אמאי לא הקשו מהך דאם אוכיר ולא אפניד מטלס
לפא זוי ויהיא דשמעתין אמאי חשיב לה אמתא כ"ת מנו

דבעי למקי סימן לו מדכו לזרעה וליסכות ממנה גמר
ומקנה וכן בהך דשמעתין כמי שאמר לו שיקנה לו יין ואם
ישלם לו מכיסו מי לא עסקין דנותן לו סברו לקנות לו
סבר טורחיו ואפי' הכי אמר דהוי אמתא ואמאי כ"ת מנו
דבעי למקי גמר ומקנה. וכד עיינינן ספיר לא מילתא
היא משום דבעינן סיהא מאי דבעי למקי טיה סיהא דבעי
לאקנוי דאי לא הוה הכי לא שייך מנו וא"כ הוה דאם אוכיר
ולא אפניד מטלס לפא זוי לא שייך הכי משום דמאי דהוה בעי
למקי הוה דווחה פורת' ומאי דבעי לאקנוי הוה לפא זוי וכן
בשמעתין מאי דבעי למקי הוה סבר טרחה דכרי ומאי דבעי
לאקנוי הוה שער היין סחוא הרבה לכן קסה מההיא דהוסיב
דאם אכי חוזר בי ערובי מחול דהוה טיה כדקום מאי דבעי
למקי נמאי דבעי לאקנוי.

ותו נמאי דכתבו סחור בו ר"ת וכו' ואפי' דיש מקומות
דקי בלא קנין כגון כאמן עלי אבאי וכו' דכאמן לך
מחלוות וכו' כונת התוס' במה שכתבו דכאמן לך מחלוות
היא דלא כיוחא דהתוס' אמר' מחלוות כמחול לך כלומ' סיהה
חייב למכירו ואמר כאמן עלי אבאי אם יעיד או דיון שאתה
פעור מחול לך ואם הוא כן אינה ראיה דהתוס' דוקא מהני
משום דמחילא איכס נויכס קנין דהא וכה במה שבידו אבל
לסוגיא מירד לא מהני לך אמר דכאמן לך מחלוות דמאי
דפליגי ר' מאיר ורבינן אי מהכי מה שאמר כאמן עלי אבאי
ואינו יכול לחזור בו או לא מהכי ויכול לחזור בו הרי דלפי'
כאמן לך אמרי דכאן דאין יכול לחזור בו אפי' בלא קנין ואם
ימינבו אנו חייב ליתן לו.

וראיתי לפרש דכרי הרמ"ב דין זה שכתב פרק עשירי
מהלכות סנהדרין וזל מי שקבל עליו קרוב או
פסול וכו' בין שקבל עליו לאבד זכויותיו ולמחול מה שהיה
טוען על פיהן בין שקבל שיתן כל מה שיעשו עליו סביבו
כעדות זה הפסול או בדינו אם קנו מידו על זה אינו יכול
לחזור בו ואם לא קנו מידו יכול לחזור בו עד שיגמר הדין
כגמר הדין והוביא הממוין כדין זה הפסול או כעדותו אינו
יכול לחזור עכ"ל.

קשה קנת אמאי כתב וסוגיא הממוין דמשמע דבעינן
סכד סויבא הממוין הא כגמ' לא אמר' לא גמר דין ונמר
דין ככילי תלמודא בעי למימר שאמר הדין חייב אתה לתת

כל איריש כלמדיה ועיר הודיעו שלא באם טאעפי סהיר מעורב
כל קטנות יחד וסיה לקט עשרה וברסו נסס ראובן ועשרה
אלה נסס שמפנין וכן עז הדרך מסוי הא ליתא לא כריך טיהי
המעות ממש על כל חסד סיברס לכד.

ותו במה שכתב רס' זלסה ואכתי כניס קרי להו לטון בינה
מראשית בלפני וכו' ומהו להקשות כינר קרי להו
כניס ואיכס כניס סכד לפתך וצטאן לכך תירץ סחוא לטון בינה
פי' כמו הינסה גומא בלא כניס וכמו התוללו כניסות שהוה
לטון טיט טיון.

וראו לקח ולמת לב במה שכתב הרמ"ב זל פרק תשיע
מהלכות מלוה כינר חיה הוה תחלה לקונדיס הרי
זה סורף וכו' ופוסק על סוף משיבמר העכבים ויתנס כעשיו
ועל השמן משכתן זמים במשעון ועל המיד משישקעבה ככסנן
וכן פוסק על כלי חרס משיעשה חיינר בכניס שלהן וכו' כל דבר
שהוה מחוסר מלאכה אחת או שתיס פוסק על ויהי מחוסר שלש
מלאכות אינו פוסק לא מ"כ ינא השער וכו' כינר גדויל סיהיס
מחוסר סהה בשמס וכו' כניסו של יונר שהו מחוסרין לפיעה
וכי' חיי יבטן ואיכן מחוסרין לא הולכה לכסנן וכו' והוה
שיהא דרך הלוקח לסוואו איתן מן סכסנן אבל אם סיה
סחויכר וכו'.

קשה טובא למה כמו סביאר הרב כל המלוקים סחביא בגמ'
במסע סכריך סיבשו בשמס וככניס סכדו לפתך ויבטן
למה לא כניאר ג' ככעכניס סכריך סכדו ככיריו וכן בסמן כדתי
ר' טייח בכומר של זמים דבעינן סכמכרו כבר דאל' כ' הוה להו
שלס מלאכה ואסור ולמה כמס דכרו ולא נקט לא עביט בעכני'
ומעטן כותימס וכן בסוד כמס ואמר מי שקבעו ולא פירס כדפרס
בגמר' דהיינו דוקא בארת' דמאן דמוכן מסיק להו ואי לא הוה
מחוסר שלס מלאכות ואסור וכמו ספירס בכניסו של יונר זל והוה
שיהא דרך הלוקח לסוואו איתן מן סכסנן אבל אם הוה סחויכר
הוה המחויב איתן הרי לו מחוסרין שלס מלאכות ואינו פוסק
עליהם עכ"ל. הרי סביאר בכניסו של יונר חלוק וזלמה לא
ביארנו בסוד ואפטר לרצן לזה דמאך על מה שכתב ככני' של יונר
בין סכד דכר חסד אבל בחלוות עככניס ומאן קסה וכו'.

ותו במה שכתבו התוס' תני ר' טייח על כומר של זמים ואם
תאמר וכו' ויש לו מר דאין רגילות עככניס כמו זמים קסה
עובא דא' כמיא פרך בגמר' ועל העכביע של עככניס והא מחוסר
מכמר ועוילי וכו' ומאי קושיא הא עככניס לא בעו אממר דהאר'
חייא משום הכי לא הגיה בעככני' כומר וא' כמיא פריך.

ותו במה שכתב רס' זלסה בעפר לכן שאינו מהני במקומו
וכסחי מכיסין חיתי אין מכיסין איתו לא מגובל ועשוי
כניס עכ"ל. כוונת רס' זלסה להקשות דמאי שכתב עפר לכן אי
מפסי סחיג' מניו א"כ כניסו לו עפר לכן אמאי כריך סיהא עשוי
כניס הרי כבר הוסיפו בידו לכך תירץ ואמר שכתביאין אותן
אין יכניחו אותן לא עשוי כניס.

ותו מאי דתני רפין אין פוסקין על הכני' של יונר עד שיעשו
הא' לסכא להחייק מאי קאמר אין פוסקין על בניסו של
יונר דמשמע שהניסא סיה לקנות הכניסו של יונר וקאמר אין
פוסקין עליהם עד שיעשו דאי כפסוטי טרובה לומר כמו שכתבו
בשמהו ופוסקין על בני' של יונר טרובה לו פוסק על הקדרות
משע' שבעטו הכני' של יונר א"כ ס' ל' למתני הכי אין פוסקין
על הקדרות עד שיעשו בניסו של יונר.

ותו נמאי דקתי במה דכריס אמר' ופירס רס' זל וכו' כ"א
סכריך סיהא מוכן בידו כוונת הרב להסמייעו שלס
נטעה בהכנת הכריתא דקאמר בגוה דכריס אמר' דבעינן
עד שיעשו בעפר לכן אבל בעפר סחור דלא בעינן עד שיעשו
לא בינן שי' לו עפר פי' ופי' אין לפדר דא' כמיא פריך בגמר'
לא

לו וא"כ אמאי כתב הרמ"ב סחויבא סמוין

וראיתי להרב מהרי קארו שכתב בכסף משכה אחר לו
סאין לטון זה מדוייק ולא כפי הרמ"ב סחויבא
ממוין לא דוקא כשיפסק הדין ויאמר חייב אתה ליתן לו
עין סס ועמהני עליו מה קדוש איד אמר דבר זה ופרי לטון
הרמ"ב זלסה חולק עליו שאמר והונוט הממוין וכי משמע
לא סני בגמר דין לא סחויבא הממוין ומלאו לכו הרב מהרי'
קארו לחלוק על הטור ועל הרמ"ב סחויבא דהר"ב מבס כפי
סחויבא ממוין ולא סני בגמר דין. ובאמת אין כרי בעת ספיר'
טור והרמ"ב להקפיף בהן אחכס הרי פעוט הוה דהר"ב מבס
כפי סחויבא הממוין ולא סני בגמר דין כלכד ובאמת. סכריך
לתת ככדא לכרי הרמ"ב.

והנראה לפרש דהר"ב סחויבא לומר סחויבא ממוין מטוס
דהו דמויא דרור לו כמי ראשך דהתם כתב
הרמ"ב זל וזל וכן מי סכתמייב לקדור טכועה ככד ואמר
לו השבע כמי ראשך והפטר או השבע לי כמי ראשך ואתן
לך אם קנו מידו אינו יכול לחזור בו עד שיגמר הדין בגמר
הדין ונשבע כמו שאמר אינו יכול לחזור בו עכ"ל. הרי
דהתם כענין השבעה כקרא בגמר דין שישבע ולא סני כמי
סכד כתרנו לא כריך שישבע וא"כ דמויא דהכי נמי לעיל לא סני
דין לא כענין סחויבא ממוין שיעשה מעשה על פי דברו דמויא
דשבעה שיעשה מעשה.

ויתר תמהני על הרב שכתב לחמויק סברתו וזה לטוני
וכן כתב כמי יוסף בראש מרובה טכל שלס הויאי
יכול לחזור בו ואי אפטר לומר כן דהא אפי' כדור לי כמי
ראשך כתב רבינו בגמר וכבע כמזאמר לו אינו יכול לחזור
כי וסחייב שלס אפי' שלס אמר כ"ד אפי' וכו' כ"ס הכא סגנמר
הדין נפי' זכאי סחיכו יוכל לחזור בו ולא דמאי כמו שפירשתי
עוקר וכו' עכ"ל.

ובאמת תמהני עליו דלדרב' מביא ראיה בספך דכדור
לי כמי ראשך ועירף טעי מאיס פ' זכאי טיה סכד כבע
לא הו גמר ממש והעשה ממש אחר סגנמר הדין וסחיבוהו
כ"ד טכועה אמר לו דור לי כמי ראשך ואכיו פוטרך סחבועה
אחרת א"כ כולאי סכסכבע הויא ליה מעשה אחר גמר דין
דין וסחי דמויא דמה סכתב רבינו למעלה והונוט הממוין
כדין הפסול וכו' דבעינן שייעשה מעשה אחר גמר דין כמו
הנחת הממוין או טכועה וזה פעוט ומבאר דוקא ממה שכתב
הרמ"ב זלסה וכן מי סכתחייב טכועה ככד ואמר לו השבע
לי כמי ראשך וכו' הרי סכד סחיבוהו כ"ד ונמר הדין
שיעבע ובעינן מעשה אחר הוה שישבע לו כמי רא' וז' אינו
יכול לחזור בו הא לאו הכי לא מהני דוק.

ותו במה שכתב התוס' וזל ומרך דשמעתין נראה לא
דמי דכסא סו בידו ולא בידו וכו' קסה קנת דכין
דעקר דכר לעטמו סמת' לפידוס סקובצרים הוה משום
דבידו א"כ מאי דהו בידו ולא בידו אדרכ' מכחיש בה סמתא
מה שאיכס בידו ועקר המחויק סמתא סו מה שהוה בידו
וא"כ מאי קאמר בגמר' סכא לאו בידו וזל רכ' מאי דלאו
בידו מוזיקו והכי נקטיה בגמר' להחויק סמתא וזהמא לרס'
כח סמתא אמר התם בידו וזה אינו דאיכס סחי ודכרי התוס'
כדין יסוב וקל לדמות.

ותו במה שכתב רס' זלסה דלא כדוחתים מעות טכל כל
אוס ואיס לכדו חוסין מלת מעות על לטון הגמר'
להסמייעו סחי דיינן אחר שלס טענה ובאמר דבעינן סכל
א' יכור מעותיו בידו ויתנס לו ככרויס וכן סיה כראה
הלטון בגמר' אבל כד וחתים אינסי אינסי כלמדיה מסמע
סחויבא כד כמעות לכך סכתל דלא כד זה סגילת מעות של
כל

הדושי

אלא אפי' לא כשתם זה לא יתכן לדרכ' כשתתנם הסעד
ע' מקום לומר דיכול לחזור בו כדאמר גרבן כמו שכתב
דפי' זלסה וז' אכל לדבן דאמר אף לוקח יכול לחזור בו
אפי' כשהוא טלף כשתתק וכו' קיבל כשתתנה הסעד וכו' אימא לך
דמיספרת כמי לובא ע' כ' סדי מוכר דטעי סייך למימר
ק זורס כשתתק הסעד חכמלא כשתתנה וא"כ מאי אף ונדאס דחלת
אף טעות סופר

ותו במאי דאמר בנמר' מאי מכל מקום לאו דלא סבא לוקח
לא סבא מוכר וכו' קסא דליכא למימר הכי דהא כדיתא הכי
קני לה כסודב רבי שמעון אומר אעפ' סאמר טליא קובק
ד'ינר זכר וכו' וידין דוכר קובק טליא אעפ' סאמר טליא קובק
אמרו מי ספרע מאכסי דור המבול וכו' הכי דמאי דאמרו
מכל מקום לאימתי לה בתר מה סאמר אכל אמרו מי ספרע וכו'
דסוד סייך לומר מ"מ בין לוקח בין מוכר סתמא לא קמני לה
לא גני טליא קובק דוכר זכר וכו' וידין דוכר קובק טליא ולכך
אמר מכל מקום כך הלכא כמו שפירש דפי' זלסה מכל מקום
אף לפי פירושית העמודא לכא' על החזיר כן הלכא שאין
ב' ד יוכלין לעבד בידו עכ"ל סדי דמאי דקמני כן הלכא קאי
למאי דקמני דוכר זכר קובק טליא וקובק טליא וקמני מ"מ כן
הלכא דאי כדאמר סתמא סבא בנמר' דבעי למימר בין לוקח בין
מוכר מקבל מי ספרע לא הו"ל למימר מלת מכל מקום לא בתר
אכל אמרו מי ספרע וכו' מכל מקום או אכל אמרו מכל מקום
מי ספרע וכו' דהוא חזק מכל מקום בין מוכר בין לוקח אכל
סתמא לא מני למימר הכי

ותו במאי דכתב דפי' זלסה לוח עליה כמה כורין דכל מדא
אמינ' זו תהא תתתין וכו' וכמנאס אותה טלוה נוקפת
על פירות שבתון וזו פכיה ללוחות וכו' כוונת דפי' זל לרמזי אפי'
התום שאתמו דדוקא בזה אחר זה אכל דפי' אפי' למימר
הכי תום סאמר זו טלוה נוקפת על פירות שבתון דהוא לומר
שיפדעבך מפרות שבתון ולא מאותם שיש לו בבית שבתון
שלקחה הוי כריך לממך על אותה סביבתי כדי שיהא בבית
אכל אפי' כ' אין גריך לוח טבתי לא תהיי נוקפת מפדעבך על
פירות שבתון וזו טבתי פכיה ללוחות עליה וכו'

ותו קסא לפי המו' דדוקא בזה אמר זה אכל לא בבת אחת
הכי מיימי מיימת' מהסי' כדית' טיפת יין אין לו טיפת
שמן אין לו כה יש לו לוח עליה כמה שאין והא כך כדיתא היא על
מתי' דריס דריס דתנן כן לי חטי שאני רוכס לוקח בה יין אמר
לו הרי חטיך עשויי' עלי בשלשים והרי לך אכלי בהן יין ויין אין
לו ופי' ועל זה קמני כדיתא טפת יין אין לו הא יש לו טיפת יין
לוה עלי' כמה שאין ויכול לומר הרי עשוית עלי בשלשים והרי לך
אכלי לך יין והתם הטלשים בנת אחת לוקחן שכבר איב' אותן
לו כלן י' ולמה שפירשו התו' דמורס ריבן דאפי' יתן לו בחד
ויאמר קני בזה אחר זה סדי וכו' יש לתרץ דאפי' ג דחיבו לו טלסי'
בבת אחת אפשר שיאמר לו קני בזה אחר זה דדוקא ויחס באמר
דבריתא דקמני וטפת יין אין לו איגס על כך משכה לא על
מילתא באבני כשתתק היא אפי' שפיר טפי

ותו במאי דכתבו התו' בני חבור' וכחוס מקח ע' כ' כי הוי
כקית מניה חמשה דכקי והסת' כקית מניה בדנקא לא לימא ליה
וכו' ונדאס טלף פירש בן בטכיל פיהס מותר וכו' ומה שפירש בן
כה ג דסתא הוי פשוט יותר שמוכר בכוס המקח טלוקח עכסי
וכו' קסא קנת דס' הרי מוכר לו שימן לו דיק' ומה לי דינקא
ומה לי דינר ואפשר לתרץ דמאי דאמרו התו' והסת' כקית מניה
דינקא איכור ל' שאומר לו שימן לו בדנק' בסר טלף אומר לו
הטלס לי פ' טס לך עלי ער דינר אכל איכו אומר לו מן לי
עגס דינקא כסר ויהיה דינר טלס כ' דיש לדמות
ותו כמה שכתבו התו' וכדכרי בית הלל וכו' דדוקא במקפידים
אמרי בית הלל וכו' אפי' ג דכתמני וכו' סתם בני ארס וכו' קסא

פרק השוכר את האומני

בסיעתא דשמיא סליק פרקא בסיעתא דמארי שמיא וארקא בסיעתא דשמיא
פרק השוכר את האומני בסיעתא דמנהיר עינין

בתב

דפי' זלסה סגורת את החומין לעשות מלאכה
בקבלנות וכו' ודע על התמנונה אם הוקרו
זעזלים וכו' ואם חולו פועלים וימנא מי סגורתו בפחות יסוס
להם מה שפסיייתו להם מה שפסקו וכו'
קשה אמאי לא פירש דפי' זלסה סכא כמי דיש על
התמנונה אם חולו דלא יפרע להן מה שעשו לה
לפי מה שזסו עתה פועל ספול'

וקושיא

זו קשיא טפי על בעלי התו' שכתבו וז' חור
בו בעל הבית יודע על התמנונה דאס חולו וכו'
ולא רנח לפ' דידו על התמנונ' כשהוקרו פועל' דיתן להם מלכ
ותכני ע' מ' שעשו כמו שזסו עכשו דאין זו סכרא וכו' קס' למה לא
פירטו דכר זה בחלוקה ראשונה שהיא כשחזרו פועלים ודע על
התמנונה שפירש דפי' כשהוקרו ולמה לא פירש דנכ' כשהחולו
ידע על התמנונה וי' תרנזו ג' מה שמירנו הכא דאין סכרא וכו'
ולמה תפסו התום' דכדריס במיפ'א בחלוקת בעל הבית ולא
תפסו בריש'א בחלוקת פועלים

ולבאורה

יש לומר דכוונת המוספות להגדיל המימה על
דפי' הרנח לומר דבשלות פועל עושה ידע
על התמנונה כשהוקרו פועלים וכשהחולו לא ובחלוקת בעל
הבית עושה ידע על התמנונה כשהחולו ולמה לא כקית כירכיס
ושיעמיס והיו לו לגרס כולו כשהוקרו נס כבעל הבית כמו
שפירש בפועלים

ועוד

יש לומר דבחלוקת פועלים אין סכרא כלל לו' שיפחות
לחס מה שקנן להם שדיו ככר כתמי' להם כשכר חגי
היום כשכר מה סיסס טוח כשתפיק ולמה יפחות הרי ככר חוב
פול אכלו ונס שיאמרו הם אכבו מנאס מי שיעשה ועמוד שארית
המלאכ' להסכוכו ודרכ' אכו כרוזס היתר שכקח כל מה שהתכית
עמכו ולכל הפחות מה שכבר עשו אין לנדוע ממנו פחוק הוא
אכלו גוח לא יעלה על דעת כלל אמנכ' בחלוקת ב' ס' היה עולה
קנת על הדעת סכאמר לו כיון סחורת בהס מפדע לסס כשער
של עכשו ולא סייך הכא לומר כמו שאנו אומרים בפועלים הרי
בכר הוא חוב אכלו ומרנזו התו' דנכ' כ' כמי אין סכרס וכו' כך
יש לתרץ דכרי התו' דדוקא

ותו

כמה שכתבו וז' אולי איסו אמר לסו בארבע דעמיוסו אעלויא
והא דל' לו כמו שאמר בעל הבית היכו מהסימנ' לן וכו'
אי כמי מטוס דאי אמר בעל הבית טפי וכו' כוונת התו' לומר' אחר
מסי' פירושם או דמאי דקאמרו כמו שאמר בעל הבית רונה לומר'
מסימנ' לן או סכוכתס להסוף על ארבעה ב' וכו' דייקו התו'
מאי דכתב לקמן אי אמרי' דכוכתס לומר' מסימנ' לן או דעמיוסו
אעלויא משמע דהס סמי חלוק' בחלוקת זו מוז וכך הסכר כותכת
והסתא קסא על דכרי דפי' זלסה שפירש וז' דעמיוסו אעלוי' אעפ'
שאמרו לו הרי אנו כשכרין כדכרי בעל הבית לא לפחת
מקצבתן לא להסוף לא כך אמרו לו מהסימנ' לן דהכי אמר בעל
הבית וכו' דכרי הרב קשיס היכי קאמר אלא להסוף משמע
שכוונתם לומר שזסו אמר בעל הבית יותר על ארבעה יקחו
אין להם לא ארבעה אעילו טבעל הבית אמר יותר דהא לקמן
בשלות אמר בעל הבית בארבעה וז' איסו ונאמר בתלת'א
אמרינן מהו אדיכובא דידים קא סמכי דאמרי' מסימנ' לן
וכו' ופי' דפי' זלסה ולית להו לא תלת'א או דילמ'א אדיכובא
דבעל הבית סמכיי ויקחו ארבע' הרי דאי סמכ' מהסימנ' לן גרס
כפן אפי' אי אמר בעל הבית יותר ואם כן כיכד כתב דפי' זלסה
לא להסוף וסכי קאמרי' ליה מהסימנ' לן וכו' והרי סמי החלוקות
סללו סותרות זו את זו וזו היתס כוונת סתום' וסייכו דמכעיא לן
בתר הכי אי אמרינן מהסימנ' לן או דעמיוסו אעלויא כלומ' משמע

ספן סמי חלוקת סותרות זו את זו ואם כן קסא על דפי' זלסה
כיכד פירש בן

ותו קסא שלטון שכתב דפי' זל לא לפחות מקצתן לא להסוף
לא כך אמרו לו מהסימנ' לן וכו' ומאי לא מרי זמני דקאמ' לא
להסוף לא כך אמרו לו מלת לא סמכיס אין לה סכנה ולא היה
לו לומר כי מס וכך אמרו לו וכו' אכל אמרו לא משמע שפוקר
מה שאמר ואיכו כן וסיס אפטר לימר דנדר' לטניה אונ' אסמ'
וכזה יסודכו כל הסוף' דמאי דכפעת הרב לא לפחות לא להסוף
מלת לא כריך להגיה ולא להסוף' והסתא אפי' שפיר לא לנדוע
ולא להסוף אלא הכי אמרו מהסימנ' לן סךך אמר כ' ס' ועל
הסרבעה סמכו ומאי דאמר בנמר' דעמיוסו אעלוי' לאו דוק' פלויא
יותר על ארבעה לא כוונתם לומר אעלוי' על השלשה סמא' כעל
הכית שהס סומכין על דכרי סעליל סאמר ארבעס ומסימן לסו
זו מה סכרסא ככון בדכרי הרב ויתרין הפל' והוא ספי' הרשטין
של התו' ואם לא גביס כן קסא טובא

ותו כמה שכתבו התו' דעמיוסו אעלוי' באומר להם שדכרס
עלי דאיתמר סכרסס על ג' ה' אפי' כפ' ימיס אפי' דעמיוסו
אעלוי' דכ' ה' לא ילס להס לא מה שכתב

קשה

דפי' זלסה רנח דפי' זלסה דאפי' אמרי' דעמיוסו כמו שאמר
ד' ס' יהא להס עליו תרעומת ובאזית טכוונת סתופסו'
היא לומר דתרעומת לעולם יש להס ומאי איריש סתאמרו הרי אכו
כדכרי בעל הבית דדעתיה אעלוי' מאי אכשרין הא לענין
תרעומת הא לעיל בנמר' כשפירשו דכרי סתמ' סאמר' טוס להס
תרעומ' לא הוכרך לפרש שאמר הרי אכו כ' וועמיוסו אעלוי'
וא"כ אמאי אכשרין הכא למימר הרי דדעתיה אעלוי' כדי שיהא
להס תרעומת כללו הכי אמרו לעיל בנמר' דיש להס תרעומת
אע"ג דלא חזירו דעמיוסו אעלוי'

אמנם כוונת דפי' זל היא דהא אכשרין לטעמ' דדעתיהו
אעלוי' דאי לאו האי טעמ' לית לסו תרעומת וטעמ' דאפי' ג'
לעיל אמרי' בנמר' הכי ג' נוכ' כשאמר ב' ג' ואמר הוי ארבעה
טיס להס עליו תרעומת או כטכיל סטרוהו דדנה כמלאכ' ככטיל
סאמ' להס ארבע' או דאיכ' דמיר' בד' דאמרי' לוח אפי' לאו דאמר
לן ארבעה טרמינ' ומורנין כד' או באוקמת' אחריתו דהוי פועל
ב' ס' מ' מהס דוקא אפשר למימר סכימסוס דלא אמרי' איככו
הריכו כדכרי ב' ה' לך יש להס תרעומת שמתכו על ארבע' שאמר
הוא אכל הכא דמימרי דאמרי' איככו הרי אנו כמו שאמר בעל
הבית משמע שפסי' תרעומת אין להס עליו סתרי אמרו אין לנו
עליך דכרוס כלל אלא כדכרי בעל הבית וכונן שאמר בעל הבית
טלסס אפי' תרעומת אין להס לךך הוכרובנמר' לומר' דלא משעי
שאמרו הרי אנו כדכרי ב' ה' ר' ס' סוכו' וסאנו מן הכלל לנאמרי
ופסי' תרעומת אין להס עליו הא ליתא לא לעלוי' לומר שאככו
מאמינן אומך סךך אמר ב' ה' ארבעס אכל לא לפחות טלס עלס על
דעתן שאמר פחות ואם אמר פחות ה' ה' והוא אפי' להס ארבעס
כודאי טיס להס עליו תרעומ' אעפ' שאמרו הרי אנו כדכרי בעל
הבית לא לפחות אמרו אלא לו' מהסימנ' לן או כפי' האמר של
התו' שהוא לעלויא להסוף על ארבעה לא לפחות לגו חלילס
זו היא כוונת דפי' זל דוק

ותו כמה שכתב דפי' זל כדכרית' אין להס זע' לא תרעומת דאמ'
להס הסכירו עכומס ואיככו כמי אמרי' ליה כס' וסכור
וכו' ומיסו תרעומת איכא וכו' ותכעסע ממון ליה' דהא דכריס
בעלמא ריכסו

קשה קנת מאי קאמר תכעסע ממון ליה' דהא דכרי' בעלמא אס
הוא כן אפי' לא ימנאז להסתכר פועלס או לא ימנאז ב' ס'
להסכיר ליה' לא תרעומ' דכרי' בעלמא ריכסו וא"כ אמאי ייחיס
דפי' טעמא דכמי אמרי' ליה' כא' וסכור ובעל הבית מני אמר

ואו נמה שכתבו התוספות ואמרו מעדף בלילא פמדיא דקוועליס לטערנים דברוכין בליליא נריך לומר דמירי בכייר לרעדא דכלא מיר לא הוי פמדיא דרעפליס וכו' נריך להנין דכרי התוספות מה שייך עא מלתא לגרם בליליא וסיקי קאמא דכלא מיר לא הוי פמדיא דרעפליס קסה מאי קאמא דכלא מיר מאי שיירוסא לטעידא דרעפליס דכלא אי אתי בימאם הוה אתי פמיר טעמי דכלא מיר לא הוי פמדיא דרעפליס דמה סיה להם לעשות אם אמר סלכו באו גמחים כוונ' ומה טעונונו בזה התוספות הוה לנת' טאם הוה כיוס הוה פמדיא דרעפליס מטוס דאין על העפל סבית אסס דאפילו הלך סס בעל סבית מאתמול לא סס אל לבו ולא התקבא עקיו גמחים באים כיוס ואם כן אין עליו אסס ולמה יטלס להס לכה נריך לומר שכוון שכלילס והמירי בפמיר פועלים כן קי' לומר כדוקא:

והרמבם אלהם כתב פ"ט מהלכות סכירות השוכר את הפועלים וטעמו את בעל סבית אי דעל סבית טעמו אותס וכו' אבל הלכו ממירין ולא מכאן סביות פועלים ומכאו סדה כשהיו להם או סכרן להסקות סדה ומכאו סדה סתמלא מוס אס נקר בעל סבית מלמכאן מבערב ומכאן סבית פועלים אין לפועלים כלום מה כידו לעשות ואס לא נקר כותן להס סכרין וכו' עכ"ל הנה הרמבם אלהס סוכר דנס כהך דאגד אגרי לכו ולא מירי דמירי ומפרס דאמא מטרא בלילא כמו שכתבו התוספות מדקאמר ומכאו סתמלא סדה מוס טעמו סתמלא ככר מכלילס:

אמנם הרמבם מפרס דמאי דקאמר דמירי סחירותא דקאי לבעל סבית סתמלא סבית הלך וביקר סדה מכעבר ולכך אס ביקר בעל סבית מלמכאן מכעבר ומכאן סבית פועלים אין לפועלים כלום לפי שאין כידו לעשות אבל אס לא ביקר מכעבר כותן להס סכרין וקסה הביקור סל בעל סבית מה מועיל לגמחים סכאו בליליא ואפי' לא ביקר וכאו גמחים בליליא מה כידו לעשות מה תאמר הוה לו להסכיס ולומר להס לא סלכו אס כן גם כשיקרא אתי מטרא בליליא הוה לו להסכיס בכקר ולומר להס לא סלכו סכרן כמלא מוס או אין אתס יכולין לפרוס מפני הגמחים:

ויש לומר דכשתלך מכעבר ומכאן סדקי נריכה פועלים יש לומר סלא ידע שהגמחים סכאו בליליא סטעיקו להסקות סדה או יעככו מלחריס והיס מטוסק בזה ולכך לא אמר להס לא סלכו סהיס מטוסק עמדין נריכה פועלים אבל כסלא הלך מכעבר סהיס תחלתו בפשיעט סלא הלך לכקר סדה סווס באונס טאפדי סהיס הולך אולי היס מטוסק אס יטעיקו הגמחים טיררו בליליא או לא ולכך חייב לטלס לפועלים כיון שפטעו בתחלה אף על גב דלכסוף כאכס:

והו נמה שכתב רמ' אלהס קא סכר יד פועל על העליוכס ואפי' חוזר בו דיכול לחזור כדכתוב עבדי סס וכו' קסה קנת דלקמן ככר רמ' אל דכאומן טהו קבלן לא שייך סאי פמאם דאיונו עכד סלא לעגמו ואס כן היכי כתיב רמ' סהל דאיידי בקבלן:

והו נמה שכתב רמ' אלהס קא סכר יד פועל על העליוכס ואפי' חוזר בו דיכול לחזור כדכתוב עבדי סס וכו' קסה קנת דלקמן ככר רמ' אל דכאומן טהו קבלן לא שייך סאי פמאם דאיונו עכד סלא לעגמו ואס כן היכי כתיב רמ' סהל דאיידי בקבלן:

והו נמה שכתב רמ' אלהס קא סכר יד פועל על העליוכס ואפי' חוזר בו דיכול לחזור כדכתוב עבדי סס וכו' קסה קנת דלקמן ככר רמ' אל דכאומן טהו קבלן לא שייך סאי פמאם דאיונו עכד סלא לעגמו ואס כן היכי כתיב רמ' סהל דאיידי בקבלן:

ככא יד פועל על סתמאס לא הוה לים למימר אלא יד קבלן על סתמאס אבל פועל לא:
והו במאי דקאמר בגמרא עין כל הסוור בו ידו על סתמאס למתוי מאי לאו לאתויי פועל וכמ' רמ' אלהס לאתויי סביר יוס מריטא דמאכני סוס אמכא דמשמע קבלן סדר תמי בל סוור בו לאתויי פועל קסה דסא כככו סתוספות לעיל בריס ערקין דאומנין כולל פועל וקבלן ואס כן ברטא דמאכני' דאשמעיקן אומכא קרי כלאומן כולל קבלן ופועל ואמאי אנטרדיקו לאשמועי' משכס ימירס' ויש לדמות וקל להנין

והו במאי דאמר מאן דוכין ארעא אומלי מווייל ומוכין נכסי כתב רמ' אלהס סתם אים סקונה קרקע גדולס ויקרס כוו אין כל כך מעוט מעוות וכו' קסה קנת כמלאס אס סיס כותן לו כל סאלף ביאס דסוכרך למכור לקנות קרקע יקרע כוו אבל זס לא כתן לו עד פכשוו אלא ק"ק וזו ולק"ק וזו אין נריך למווייל נכסי דלא כתב רמ' אלהס לא דוקא קרקע יקרס כוו כלאף וזו אבל ק"ק סכתן לו לא נריך

והו קסה דבגמרא לא קאמר מאן דמוכין ארעא כלאף זוו אלא מאן דוכין ארעא מטעמ אפילו ארעא כל מהוא'
ואפשר לומר דכר רמ' אלהס דאף על גב דלא כתן לו עד פכשוו אלא ק"ק וזו מטעמא ככר מר כוול נככוו כדי להסלים לו טאר סמעוט אלא טעדין לא סליומו לו ולא טעמו לו סמעוט

והו נמה שכתבו התוספות כגון שכאס חבילס וכו' כוונת סתוספות לומר סדרך ספועלים לתת בלי אומתוס נבעל סבית וכוכתס סתורת מטכין ועירכוו אס יחזור בסס וסכור עד כדי דמירין ולכך תרבו סתוספות דחא אסמכתא סוי ולא קני דלא סכאו דעתייסו לומר סיקסס נבעל סבית עד כדי דמירי בלי אומתוס או כמו פועל לא כתן לו אלא למכור כשיווי ולא מן סכל פי' לפירוסס כוונת הפועל סיטפור כדי סווי מה סככר סווי פועל ועסה אבל לא עד כדי דמירי כל הכליס נקסה דמירי איריאי ארבעיס ואמתיס וזו עד כדי סככילס מכעי ליה ונריך לומר דעד ארבעיס ומתיס לאו דוקא אלא כלומר אפילו ארבעיס ומתיס סהו דכר גזמא דלא אפשר אפילו הכי אס סככילס עד מתיס יקס אבל אין סכי כמיר דאפי' טעמי עד כדי סככילס אבל קסה להר' מכס דרריכה לפרס אמאי כקט ארבעיס ומתיס' ולא סוה לים למימר לא עד כדי סככין סכידו

והו במאי דכספו סתוספות נבי חתני' אפי' זו עשרס מילין והוה סדוין אפילו זו סהלך בה קנר ויתר לא סלא מל סהארך עד כאן לכונו' קסה דלמס נריך להארך לימא סך רכותא ולא כעי אידך בימא אפילו זו סמס מילין וזו עשר ולא סיס נריך אידך ככא דזו עשר וזו עשר ויש לומר דסכאף לא נריך להארך אלא לומר אפילו זו עשר וזו עשר אבל אס יאמר סחלוקס סרת נריך לומר אפילו זו סהלך בס סמסס וזו סלא סלך בה עסרה ונריך לסארך לכוין ויתר

והו במאי דכתבו סתוספות ויש לומר דמאך אס סוס סס סיס מולך וכו' או אס סיס סס סהרי סיס ירא לבא או סיה מקייס בו גם את סהרי גם את הדוכ סכס עכדך וכו' קסה דלס כן מאי קאמר סתם נמ' דממע אריא ועל וספי' טמע קל אריא סיס לו להמתין טמא כסיראס אוטו סהרי סיס ירא ממכו כמו סכתס סר' אלא ל דכתיב ומורכסס ומסכסס יסיס וגו' ואף על פי שטמע

קולו לא דאס פכיו ומתי' על כשטמ קולו וגם סמא ימן לו סקדוס ברוך הוה נכורס סייקיס בו גם את סהרי גם את סדוה סכס עכדך ומתי' פריך כמי סתם בגמרא אי סכי מאי סוה לים למעכד ססיה לו לסרקות פכיו אולי יכרס מעכדי או אולי יקייס בו גם את סהרי גם את סדוה וגו' וכ' יש לדמות וקל להנין
והו במאי דכתב רמ' אלהס כמתני' ככקעס וסוליס ככר אף על פי סהדרך סלך ויסר חייב כגמר' מפרס מאי סכא רישק וכו' כוונת סדר לומר דססיה כריטא לא מטס מתמט על"ס סקר סחולקס וכוונכ' דמתי' סמס סממת אור או כמ' כדמוקי בגמרא' רישא דמתני' סממ סממת אור או כמ' כדמוקי בגמרא' רישא דמתני' ופליג' לא סלך ויסר

והו במאי דכתבו סתוספות ואמרו מעדף בלילא פמדיא דקוועליס לטערנים דברוכין בליליא נריך לומר דמירי בכייר לרעדא דכלא מיר לא הוי פמדיא דרעפליס וכו' נריך להנין דכרי התוספות מה שייך עא מלתא לגרם בליליא וסיקי קאמא דכלא מיר לא הוי פמדיא דרעפליס קסה מאי קאמא דכלא מיר מאי שיירוסא לטעידא דרעפליס דכלא אי אתי בימאם הוה אתי פמיר טעמי דכלא מיר לא הוי פמדיא דרעפליס דמה סיה להם לעשות אם אמר סלכו באו גמחים כוונ' ומה טעונונו בזה התוספות הוה לנת' טאם הוה כיוס הוה פמדיא דרעפליס מטוס דאין על העפל סבית אסס דאפילו הלך סס בעל סבית מאתמול לא סס אל לבו ולא התקבא עקיו גמחים באים כיוס ואם כן אין עליו אסס ולמה יטלס להס לכה נריך לומר שכוון שכלילס והמירי בפמיר פועלים כן קי' לומר כדוקא:

הדרושי

מקמת אור ממשק סוף אוקמא דמסד דאמרי שאינו היום
היא אור ממשק בהר או כנקמה וכו' וספא יבנו כל דברי
סמוס על כבון כס' דודוק

ותו במאי דכתבו התוספות והא דנקט בסופא הוהלוקה
בהר וכו' כל זמן כתבו התוספות הליבא דאבוי
דסנר אפילו מתם כדפסק חייב ולכך כתבו הוא הדין מתם
כדרכה דסנר אבוי דאפילו כדרכה חייב ואם כן קסא מאי
קאמר כיון דהוי תמלתו בפשיעה והא לאכ"י אפילו למאי
דאמר תמלתו בפשיעה ויפוי קאום עטור התם חייב משום
דהכלל דאגמא קטלה והוי תמלתו ופופו בפשיעה

ותו במאי דכתבו התוספות אלא משבי דכפישור דהר
מאי קומתו וכו' דכיום הללו אין להם הבנה כלל
דמאי איריא מסוס דכפישור דהר תני סומתא אשמועינן אף
על גב דחייבוי הוי בהר לפטור בנקמה לא משטר מהי
סיני דכנקמה יפטור כחייבוי משום דפטור בהר זה לא
ימתן ויש לרחות וקל לטכין

ותו קסא ליתבא דקאמר הוא הדין מתם כדרכה מאי הוא
הדין דקאמר אי אירוי התוספות אליבא דאכ"י דישא
אירוי במתם כדרכה ואם כן הא אשמועינן ברישא דמתם
כדרכה כמו ספקו התוספות אחרי כן

ותו במאי דכתבו התוספות ואם תאמר והא שמעינן ליה
מביתא דאפילו מתם כדרכה מסייב מסוס דהוי תמלתו
בפשיעה לטכין הוהלוקה וכו' קסא אי התוספות יתירו ליבא
דאכ"י בדקאמרי אפילו מתם כדרכה מסייב ואם כן מאי קאמר
מסוס דהוי תמלתו בפשיעה הא אליבא דאכ"י לא מסייב מסו'
תמלתו בפשיעה דהא אכ"י אמר מתם גבי פשע בה ויבאת
לאגמא ומתם חייב אפילו למאן דאמר תמלתו בפשיעה ופופו
כאום עטור קבא חייב מסוס דהכלל דאגמא קטלה והכא
דמי' הוי שבי דכמתא אוריא דהר קטלה והוי תמלתו ופופו
בפשיעה

ווי לומר דמאי דכתבו התוספות בכל הני משום דהוי
תמלתו בפשיעה אין כוונתם לומר דהוי תמלתו
בפשיעה ופופו כאום דלעולם גם סופו בפשיעה לא דמאי
דכתבו תמלתו בפשיעה דוכה לומר דגם תמלתו הוי בפשיעה
דאם לא היתה תמלתו בפשיעה לא הוה מחייב כמי' סאי
גובל וי' הוי סכנת התוספות בכל מה סכתה תמלתו
בפשיעה ויתורנו כל השתי קושיות סקאכינו

ותו קסא דסך קושא טיה סקסו לאכ"י קסא גס לרבה
כפי מה סתרו סתוספות לעיל דרבה לטעמיה
דאית ליה תמלתו בפשיעה ופופו כאום חייב והכא הוי
תמלתו בפשיעה לענין סומתא והוהלוקה אם כן הא אשמועי'
ברישא דכשקסא על ידי הוהלוקה והמאם חייב כשקסא והא
כן אמאי תו לאשמועינן כמיעא הא שמעינן מדי' דמיתמי'
כרישא מסוס תמלתו בפשיעה לפיכך הוהלוקה וסומתא
אם כן הא שמעינן דהוהלוקה והמאם על ידי שיכוי חייב
ואם כן אמאי קסו התוספות דך קושא לאכ"י גס לרבה
קסא ויש לדמות דגם לרבה קסו סמוס' והסתא אחי ספיר
מאי דקאמרי כיון דהוי תמלתו בפשיעה דאית אליבא דרבה
דלא מחייב אלא מסוס תמלתו בפשיעה ופופו כאום דאורא
לטעמיה דחייב כמו סכתבו סמוס' נחא סקוס' איו סקסו
סמוס' לאכ"י ורבה ומסוס אכ"י קסוי סתוספות אפילו מתם
כרכה דלאכ"י חייב ומסוס רכה כקטוי דהוי תמלתו בפשיעה
ודוק

ותו כמה סכתב רמי במסנה וזה לשונו מתם אי כשכרה
חייב סמכסיר למכור הנכלה וספור ולסוקי מעות
ולסעמיר לו חמור וכו' סדרי חמור זה שעבר לו וכו' קסא
על דברי רמי אלקס מה סקסא סר'אש אלקס עליו דאי

חמור זה שעבר לו אמאי קאמר דריך לסוקי מעות על
הנכלה הרי דוקא זה שעבר לו לא סוקי'
והנראה למתן דמס' סכת רמי אלקס סדרי חמור זה שעבר
לו הוא טעם למת' סכתא אריסכור לו חמור כדמי
נכלה דלפי פשוטו רוכס לומר סמכסור ענמו יסכור לו לכ"י
סוקסא לו למת' לא יסכור לו אחר בומר מכדי דמי הנכלה
ויסאלס סמכסור מבעל סמכסור ועוד סוף אמר סמכסור יסכור
לו אחר בומר חמור כדמי נכלה ומה לו נכלה לכך אמר סדרי
חמור זה שעבר לו והוא לים כלא שלי הילכך יכול זה לסכור לו
חמור כדמי הנכלה כלל רשות בעליו אבל לא עור אם לא יספיק
לפי שלא עבד לו לא סמכסור זה ואם תאמר א"כ אמאי לעל'
אמר חייב המסכיר למכור הנכלה ופועי וכו' ולסוקי וכו' התם
גם סוקי' התוספות הוא לבעל החמור סדרי קונה חמור לענמו
זה אינו כהנס כי אם לבי שעה שירכוב עליו כשכרה הילכך
הנס סוקי' אין לו תמזר אמכס כחלוקה אחרת סכתה סמכסור'
לו חמור כדמי הנכלה דוקא אם מספיק דמי הנכלה אבל יומר'
אין להסוקי לפי דיקא זה חמור שעבר לו ואין לו לסכור לו
בומר ויסתלס מן המסכיר' כפי מה סבירא דמי אומר אריסכור לו
חמור לסוכר ענמו ואפי' קאי אסכסור סמכסור לו חמור אחר אפי'
ספיר כמי'

ותו כמה סכתבו התוס' סך כדרך סולכה וכו' פי' כיובעי'
וכו' ותימה דילמא יסכיר ואם סוכר אין כריך סחמור
בהליכה לא כחורה אפי' ספיר קסא דאפי' כמא הכי הוי אפי'
ספיר' ואכתי קסא על רמי דאם אינו כריך להולכה למת' סוכר'
חמור אחר הרי אינו כריך לו' איכרא דכ"י התוס' לומר הא סיינו
אומרי'ם אינו כריך לא למורה סה אפי' ספיר פשע הנמר' אבל
דין לשון קסא סכת' סוכר לו קסא כמו סקסיו אבל סעמא
דנמר' הוה אפי' ספיר לא סקסא ליפולג וליתיבי וכו'

אמנם קסא לי על פי סוקי' דמי' קושא עובתה ותימיה
מלתא למס' התוס' לא סקסו אותה והיא דלפי פירוש
הקובע' ספיר' כדרך הליכתה סיקסו חמור אחר ויתורנו לג'
את שלו קסא סוכי קאמר כנמ' בין אנגרי' חורת בין אנגרי'ת'
סאיכה חוררת אם היא אנגרי'ת' סאיכה חוררת סלקחו סחמור'
לחלויעין ולא יתורו עור כמו סכתב רמי דהוי כמו כשכרה אפ'
מתם א"כ מה ספרס יס בין דרך הליכה אם היא אנגרי' סאיכה
חוררת א"כ אפי' כדרך הליכה לא יתורוהם כמל' לפי דכינו
כנכאל כישא סרוס לומר אם לקסוה דרך הליכה ולא
הוה מספסי' בבית אפילו אנגרי' סאיכה חוררת אין לו עליו
כלום סיאמר לו מוזך גרם ואין לתרן ולומר דמאי דקאמר
אנגרי' סאיכה חוררת אינו רוכס לומר סאיכה חוררת לעולם לא
סאיכה חוררת בכל דרך הליכה לא כחורה הא ליכ' למית' דהא
דאיכה חוררת משמע לעולם וכן סכתב רמי אלקס לים כשכרה
פרק מסלכות סכירות ואין סופס לחזור ועוד דאם כן דאנגרי'
סאיכה חוררת רוכס לומר עור סרוס א"כ קסא אמאי קאמר רב
דכאנגרי' סאיכה חוררת חייב לסעמיר לו חמור אחר ולמ' כיון סאיין
כריך לא למורה למאי דפירשו סת' אס כן אפי' אנגרי' סאיכה
חוררת אם יתורוהם לו כחורה והוא אינו כריך לה לא למורה
למס כריך חמור אחר ועוד דהרי סכתב רמי אלקס סכאמכס'
הדרך יקסו חמור אחר ויתורו שלו ואם היא סאיכה חוררת
אפי' תפרס פירוש זה סאיכה חוררת בהליכה עור חורה הרי
איין חחויין אותה כממע הדרך'

ותו קסא מאי דפרך ומי מנית מוקמת לה כו' סמעין
כן לעזרוכו' אמאי לא הקסא קושא וז' תכך כשיתרן כדאמר'
כ' סמעין כן לעזרו סר' דאוקי מתמי' כ' סמעין כן לעזרו
סוה לים למפרך ומי מנית מוקמת מתמי' כ' סמעין' לעזרו
והא מתמי' קעמי סכריקס אומר לו הרי סלך לפיכך ולא
דמי

ותו קסא דמאי דכתבו התוספות ואם תאמר והא שמעינן ליה
מביתא דאפילו מתם כדרכה מסייב מסוס דהוי תמלתו
בפשיעה לטכין הוהלוקה וכו' קסא אי התוספות יתירו ליבא
דאכ"י בדקאמרי אפילו מתם כדרכה מסייב ואם כן מאי קאמר
מסוס דהוי תמלתו בפשיעה הא אליבא דאכ"י לא מסייב מסו'
תמלתו בפשיעה דהא אכ"י אמר מתם גבי פשע בה ויבאת
לאגמא ומתם חייב אפילו למאן דאמר תמלתו בפשיעה ופופו
כאום עטור קבא חייב מסוס דהכלל דאגמא קטלה והכא
דמי' הוי שבי דכמתא אוריא דהר קטלה והוי תמלתו ופופו
בפשיעה

ווי לומר דמאי דכתבו התוספות בכל הני משום דהוי
תמלתו בפשיעה אין כוונתם לומר דהוי תמלתו
בפשיעה ופופו כאום דלעולם גם סופו בפשיעה לא דמאי
דכתבו תמלתו בפשיעה דוכה לומר דגם תמלתו הוי בפשיעה
דאם לא היתה תמלתו בפשיעה לא הוה מחייב כמי' סאי
גובל וי' הוי סכנת התוספות בכל מה סכתה תמלתו
בפשיעה ויתורנו כל השתי קושיות סקאכינו

ותו קסא דסך קושא טיה סקסו לאכ"י קסא גס לרבה
כפי מה סתרו סתוספות לעיל דרבה לטעמיה
דאית ליה תמלתו בפשיעה ופופו כאום חייב והכא הוי
תמלתו בפשיעה לענין סומתא והוהלוקה אם כן הא אשמועי'
ברישא דכשקסא על ידי הוהלוקה והמאם חייב כשקסא והא
כן אמאי תו לאשמועינן כמיעא הא שמעינן מדי' דמיתמי'
כרישא מסוס תמלתו בפשיעה לפיכך הוהלוקה וסומתא
אם כן הא שמעינן דהוהלוקה והמאם על ידי שיכוי חייב
ואם כן אמאי קסו התוספות דך קושא לאכ"י גס לרבה
קסא ויש לדמות דגם לרבה קסו סמוס' והסתא אחי ספיר
מאי דקאמרי כיון דהוי תמלתו בפשיעה דאית אליבא דרבה
דלא מחייב אלא מסוס תמלתו בפשיעה ופופו כאום דאורא
לטעמיה דחייב כמו סכתבו סמוס' נחא סקוס' איו סקסו
סמוס' לאכ"י ורבה ומסוס אכ"י קסוי סתוספות אפילו מתם
כרכה דלאכ"י חייב ומסוס רכה כקטוי דהוי תמלתו בפשיעה
ודוק

ותו כמה סכתב רמי במסנה וזה לשונו מתם אי כשכרה
חייב סמכסיר למכור הנכלה וספור ולסוקי מעות
ולסעמיר לו חמור וכו' סדרי חמור זה שעבר לו וכו' קסא
על דברי רמי אלקס מה סקסא סר'אש אלקס עליו דאי

פרק השוכר את האומנין

בה

דמי דבעינן דלא ליכילי קרנא הוא כל מאי דאפטר
למקומו סיקריך זמן תועלת ללוס עבדינן אבל היבא דלא
אפטר לית לן בס' ואפילו בליא קרנא לים לן בס' אבל
לרב סאמר טעולם לא מכלינן קרנא קסא דהרי מכלינן
זכו עומק כוונת סמוס' ודוק

ותו במאי דכתבו התוספות והא דנקט בסופא הוהלוקה
בהר וכו' כל זמן כתבו התוספות הליבא דאבוי
דסנר אפילו מתם כדפסק חייב ולכך כתבו הוא הדין מתם
כדרכה דסנר אבוי דאפילו כדרכה חייב ואם כן קסא מאי
קאמר כיון דהוי תמלתו בפשיעה והא לאכ"י אפילו למאי
דאמר תמלתו בפשיעה ויפוי קאום עטור התם חייב משום
דהכלל דאגמא קטלה והוי תמלתו ופופו בפשיעה

ותו קסא ליתבא דקאמר הוא הדין מתם כדרכה מאי הוא
הדין דקאמר אי אירוי התוספות אליבא דאכ"י דישא
אירוי במתם כדרכה ואם כן הא אשמועינן ברישא דמתם
כדרכה כמו ספקו התוספות אחרי כן

ותו במאי דכתבו התוספות ואם תאמר והא שמעינן ליה
מביתא דאפילו מתם כדרכה מסייב מסוס דהוי תמלתו
בפשיעה לטכין הוהלוקה וכו' קסא אי התוספות יתירו ליבא
דאכ"י בדקאמרי אפילו מתם כדרכה מסייב ואם כן מאי קאמר
מסוס דהוי תמלתו בפשיעה הא אליבא דאכ"י לא מסייב מסו'
תמלתו בפשיעה דהא אכ"י אמר מתם גבי פשע בה ויבאת
לאגמא ומתם חייב אפילו למאן דאמר תמלתו בפשיעה ופופו
כאום עטור קבא חייב מסוס דהכלל דאגמא קטלה והכא
דמי' הוי שבי דכמתא אוריא דהר קטלה והוי תמלתו ופופו
בפשיעה

ותו קסא דמאי דכתבו התוספות בכל הני משום דהוי
תמלתו בפשיעה אין כוונתם לומר דהוי תמלתו
בפשיעה ופופו כאום דלעולם גם סופו בפשיעה לא דמאי
דכתבו תמלתו בפשיעה דוכה לומר דגם תמלתו הוי בפשיעה
דאם לא היתה תמלתו בפשיעה לא הוה מחייב כמי' סאי
גובל וי' הוי סכנת התוספות בכל מה סכתה תמלתו
בפשיעה ויתורנו כל השתי קושיות סקאכינו

ותו קסא דסך קושא טיה סקסו לאכ"י קסא גס לרבה
כפי מה סתרו סתוספות לעיל דרבה לטעמיה
דאית ליה תמלתו בפשיעה ופופו כאום חייב והכא הוי
תמלתו בפשיעה לענין סומתא והוהלוקה אם כן הא אשמועי'
ברישא דכשקסא על ידי הוהלוקה והמאם חייב כשקסא והא
כן אמאי תו לאשמועינן כמיעא הא שמעינן מדי' דמיתמי'
כרישא מסוס תמלתו בפשיעה לפיכך הוהלוקה וסומתא
אם כן הא שמעינן דהוהלוקה והמאם על ידי שיכוי חייב
ואם כן אמאי קסו התוספות דך קושא לאכ"י גס לרבה
קסא ויש לדמות דגם לרבה קסו סמוס' והסתא אחי ספיר
מאי דקאמרי כיון דהוי תמלתו בפשיעה דאית אליבא דרבה
דלא מחייב אלא מסוס תמלתו בפשיעה ופופו כאום דאורא
לטעמיה דחייב כמו סכתבו סמוס' נחא סקוס' איו סקסו
סמוס' לאכ"י ורבה ומסוס אכ"י קסוי סתוספות אפילו מתם
כרכה דלאכ"י חייב ומסוס רכה כקטוי דהוי תמלתו בפשיעה
ודוק

ותו כמה סכתב רמי במסנה וזה לשונו מתם אי כשכרה
חייב סמכסיר למכור הנכלה וספור ולסוקי מעות
ולסעמיר לו חמור וכו' סדרי חמור זה שעבר לו וכו' קסא
על דברי רמי אלקס מה סקסא סר'אש אלקס עליו דאי

דכתב

הרושי

דקנט בקמיתא ים לו פליו קנט כמו טבי או טעות המדעים
אי כמו דאולי אפילו הבא לפעמים אובא
בפסחא דפסחא במאכר
במחורא לסוקה אחר
ואולי אומי האחר
ים לו אכשי
ימר
אי
סרא כס זלסה והוא עמוק אמת ויניב ויכון ודוק:

תמו ונשלמו השמות וההרושים
בעזרת א נערץ בסוד קרושים

בלא אחר אמת ויניב ביום לא יבא ידי חובתי
לסגוד מקנת שמו של הרב המחבר האשל הגדול הריון
סמנין הרב המוסרף כמוס רר יום טוב צהרון זלסה
אמרתי לא עת האסף הכיתה כי הוכי דלמעני
לי שיבא מכשרא אף כי קטונתי להניע דברי שיחת חולין ושיחת דקלים אמנס להאבה האמת לא מכעתי
טוב מבטליו ביקורא ועוד לקרא:

ולתח
לו סן וכבוד נתן ה' להוציא מן הכח לפעל טלס חמדה ננוזה זאת המורה הכינס וגם הקרה את מקורה
הערה קרי וטבי אין קנה להרפוקו מורה דקס בהוראמו כלל במים אדירים ופעלה כידו מרוביתא דלית
ביה עימא שקיל וטרי בשמעמחא אליבא דהלכתא ויובא פרה וינן גין כין לו וככד בעמו כי בדק
הרב זקנו יאמץ כמו כח הן מכה האב ומפרי מהלליו יאכל להמלבל זכות רכבים על ידו עד
מיאוקו לאורו כוכב כוכב הולך להאיר על הרץ באורן של הכמים ובקולן של סופרים להודיע איהו
הדרך ישכון אור יורא לסיס את האור כי
טוב:

יומא
טובא לרבנן דהוא ליה יומא אריכתא דברא כרעא דאכזה זה הגבר הוקם על באשור כותף ככרו של הרב הקייר
הגדול יום טוב ראשון ומברכין על יום טוב שכי כי הוכי דלא אתי לזולתי ביה כריך גנור ים כוף אמריו לגורים
ספיר גורמס כי יודע כל סער עמנו את כבודו ואת גדלו ככל מקום מוכתר מוסס הוא מרומם
ישכון ככל הסכמה ויתרון דעת עמוק עמוק מיי יומאנו:

טוב
וחסד ירלפוכי כי הניעני כפול להוות כמסייע שאין בו ממש בהנהגה הספר הלז כי קדמתי אחר המיוחד טוב
שפל רוח דלאו בפירוש איתמר כוף דב' ש' אמרי כועס כאומני כנחמיות ויחד תוכות מוחסו וכני במלכתא
שמים ולהיות בעוף בין הפעילים וכיני שיעי את קסתי כתיי בעטוי:
כאס זעירא דמן חבריא:

משח ככר דניאל מאגורו זלסה:

כננסתי כני טוב ואנא כני טוב
לחודות לה' שהוכיב לאור משעט הספר הנופא ומעשהו שפרא דבי
רב בנוכרין מכתב מכתב להיס אין להיס לא דיון הנוכרין בהלכה קולע אל הסערה פלפלה חרישא
זה סיני ועיקר הרים אב הוא דלא לוסיק עליה כרו ופבלים כפלו לי כנעניות כואס שיה שפתותיו שוכים שוכים
למען דפוס אותו ביתר שאת מדפים ועולם על גבי מרומי קר' כאשר העלית מודתי מן הכיכרין ביום טוב
כי על יום טוב באיתי וסמתי וסמתי בו למנוחי בשמחת יום טוב כי רב חלקי מכל מעלי וכי כניר מתי
ידי ותשורה סן להכיא לאבי רכב ישראל יפישות המלכא זכה מן
הזכה למרבה המשרה ולשלום:

הו קז:
כ'ד העוסק בתורת העולם על הדמים
הנעיר יוסף בהר שלמה ישראל מליאון זלסה:

הקדמה למפתחות הספר

משנת

אפלת הרב שדול המוסרף כמוס רר יום טוב צהרון זלסה
אמרתי לא עת האסף הכיתה כי הוכי דלמעני
לי שיבא מכשרא אף כי קטונתי להניע דברי שיחת חולין ושיחת דקלים אמנס להאבה האמת לא מכעתי
טוב מבטליו ביקורא ועוד לקרא:

אורח היים

הלכות תפילין

שבת

ברין אמור תשמיש המטה כבית שיש בו תפילין אם לא
היחין כלי בתוך כלי שאינו כליין כמספק שטול
אם סקוראניא סמנין כס טולית ותפילין מקרי כליין אם
לאו וספק זה ענאו כמספק אם בדרך הכים במעמח יפה
אם ים לו דין כלי אם לאו סי' קלא

תפלה

על לשון הרמ' כס פ' מהלכות תפלה וכן תקנו חכמים שיבא
מנין תפלות כמנין הקרבנות וכו' שקיל וערי כח' מוהר"ר
קארז זלסה ע'
הכנת דבור תוספות המתחיל גדולה מפלה ממעשים טובים
בלא תפלה
על דין ספק שתפלה וכו' אינו חוזר ומתפלל הכנת דברים
הללו סי' קיד

קריאת שמע

על לשון רמ' כס ע' מהלכות ק"ס בית הכסא החדש שהובן
וכו' מות לקרות ק"ס וכו' והסגת הרא' בד על זה סי' עב

בית הכנסת

אי שהיה לו כ"כ בעיקר ואחרו על א' אם יכול לאומרו
כפי תקנת ר' ג' וכו' אם לאו סי' קצו

ברכות

אבודליאש שעושים מחדשי עכבים אם ברכתם בע"כ
אם לאו סי' כב
על מרבה העולם לכרך שתי ברכות קודם קריאת הספירה
והרמ' כס כתב בהלכות תפלה שאין לכרך כי אם ברכה
אחת
מי שבעשה לו כס בעליה ודר בבית אם בעליהו לבעליה
אחר שלמים יום חייב לכרך שעשה לי כס במקום הוס
אם לאו סי' עג
הכנת דבור המתחיל דבר שאין גדולו מן הקרקע כגון כשר
וכו' וא"ת מאי אריא כשר וכו' סי' קיג

פסח

על גרעיני חטה ושעורה כקופים שזמאן בעת הזאת
במקום שרזויס אחר שהוכיב המים שטרופים והמקום
כשרו קודם הפסח זמן רב אם באפרו המים שטרופים אם
לאו סי' סד
מים שזמאן קודם פסח על המים שזיי בארזו מסו מותרים
בעסא א'ד בעסא אסורים ומותר להשקותם עד לאחר
הפסח סי' סה
באור לשון הר' פ' ערבי פתחים דילאא אתי למיכל מנה
אכילה גסס וכו' אלף אי בעי הכי ווי בעי הכי עד כאן
כשני דרכים סי' סז
הכנת דברי הר' על דין שמוא ומנא גלוקסא יפיש' סי' קיו
הכנת דברי הכוזב לעיל על דין שמעברי בית לחניר
וכו' סי' קיז
הכנת דברי הנ"ל על דין סמקסא ששע שעות ולמעלה
וכו' סי' קיח
הכנת דברי הנ"ל על יכול ועמין וכו' סי' קיט

מפתחות

באוי שני... ונכנס אל ביתם... ונחקה ונשקה את הגע כמבטל את לאו... רמז

מיואן

ביאור לשון טעור א"ס מ' ק"ה נ"ה הממאנת... ככמים... שסכיהם לו א"ס חס בעין... ואל א"ס ב"ב כ"ב כ"ב

יבום וחליצה

אשה שנשא חתונה א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס... בלי ברור עדים... ואל א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס

חשן משפט

דינים

לפי שיש לו דין עם קהל קלאריאה ואינו רוצה לדון לפני... א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס

עדות בעישן

עדות יהודי בעישן נכחי מיירי כי השאלה נחסרה... א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס

שטרות

התובע תובע מעות מנדים... והלוה רוצה לפרוע ממעות... א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס

מחילה

ראובן שנתחייב לתת לחנוך כנו כשהשיא אותו לק פרחים... ואמר כתב ה"ח בנמו שראובן חייב לו אלף פרחים ואחר... א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס

מפתחות

מפרכותו א"ס לאו... רח... ריב... רע... א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס

טוען ונטען

זאתו עם נכע א' שכל זמן וכו' שלא יקרא לו... בית ומטלטלים יטטר מכל מיני בנאדם וכו'... א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס

ערב

ערב שמעון שאינו מחוייב לפרוע לטענת הרבה... א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס

מבירה

מי שמכר יותר מהשער שקנה הקהל בכח נח"ש בהערה... ועדיין לא נתן המעות והמזכר תובע והקונה משיב... א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס

יתומים

מימותי שמעון שרית טוב שנשאר לו יתום... ואיבא קנת הוכחה בדבר... א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס א"ס

מפתחות

אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר

גובה

אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר

מסים

אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר

גזיקין

אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר
אם יסכיף סך קדיש... אחר

חירושים איהו נשך במלפול עצום אחר השאלות:

נשלמו המפתחות
בשנת ונחך ה תמיד בשבוע שמחות
על מי מנוחות
אביר

לייפות ולהרד ענין הספר בצורה נאותה כמשפט הדפוס ציירו התלמידים יצו רבר שבקדושה צורת המסכן ובית השלישי תו בכ ולפי שהדף היה קטן מהכול בפעם הואת חסורי מחסרה בצורה ולא צוייר בה כל המצטרך ובקוהו תגלה ותראה צורה שלמה בכל חוקותיה ובכל משפטיה בפירוש ובביאור כל פרט ופרט יראו עינינו בבנינו נגילה ונשמחה בו אביר:

